

Ex Libris
JOHN AND MARTHA DANIELS

ΙΕΡΑΚΟΣΟΦΙΟΝ.

Rei Accipitrariæ ſcriptores nunc primum editi.

ACCESSIT

ΚΥΝΟΣΟΦΙΟΝ.

LIBER DE CVRA CANVM

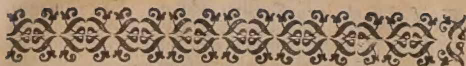
EX BIBLIOTH. REGIA MEDICEA.

LVTETIÆ,
Sumptibus HIERONYMI DROVART.

M. DC. XII.

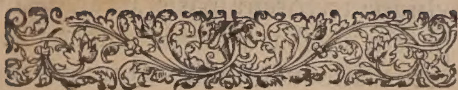
1612

HOC VOLVMINE
CONTINENTVR

★ ij

Ludouico XIII.

FRANC. ET NAVAR. REGI CHRISTIANISSIMO.

QVOD olim, DOMINE, Xenophonteus Cyrus innuebat, venationem inter laudatiſſimas principũ oblectationes præcipuam cenſeri oportere, idipſum HENRICVS MAGNVS exemplo nuper efficaciſſimo comprobauit: & rerum bellicarum ſcientiſsimus imperator, inter potiſſima pacis otia venationem eſſe duxit, quæ plurimum haberet vigilantiæ fortitudinis prudentiæque militaris. ſic illi ſemper animus in procinctu: ſic foris

vbique terrorem ſparſerat: ſic domi pacem colebat armatus. Eſt enim ea recordatio iucundiſſima, quum is tibi nondum annorum, qui ſolent in ceteris hominibus inerti pueritiæ deputari, diſpoſitis in tabula ſigillis argenteis in militarem habitum formatis figuras tacticas peritiſsimè commonſtrabat: mox per viridariorum amfractus feram aliquam in hoc ſeruatam vertagis acriter incitatis teipſo inſtante & notis vocibus adiuuante fatigari ſumma cum voluptate ſpectabat. nimirum, inter adoreas & triumphos tanti natum heredem imperij per generoſas exercitationes heroicis artibus excolendum princeps ſine exemplo maximus patria ſimul & regia cogitatione prouidit. Itaq. iure feciſſe videor, qui hocce ſcripti genus maieſtati tuæ dicare auguſtiſſimoq. nomini nuncupare ſum auſus. etenim venatica tractatio eſt; & rei quidem accipitrariæ,

qua venationum omnium nobilissima constat. Ea scilicet arte valentissimarum auium quamuis feram naturam, & ab humana toto pæne aëre distinctam, sic nobis parere assuefacimus, vt iam illæ non solum canum latratus, equorumq. hinnitus non expauescant, sed & voces nostras intelligant, & quo iussæ sunt volantes, prædam in aëre in ipsisque nubibus quæsitum eant alacres, & aduersus repugnantem, etiam cum vitæ periculo, nec dubio gloriæ sensu dimicent; tandemque aut falcatis vnguibus correptam ad dominos adferant, aut alarum verbere conterritam in canum insidias præcipitare compellant. id vero dignum strenuo duce, dignum rege spectaculum: cuiusmodi si Romani vnquam spectassent, illico circum & amphitheatra deseruissent. Verum illis terrestrium tantum ferarum nota erat venatio; & vix ea quidem

fortis, quæ ſagacitate canum equorumq. pernicitate rem agit, ſed planè imbellis, quæ retib. & pantheris cæco veluti latrocinio graſſatur. ideoq. magnanimis & nobilib. viris minime frequentata. aëriam vero, & Græcis, qui terreſtrem apprimè callebant, prorſus incognitam fuiſſe planiſſime ſignificauit Ariſtoteles, qui, quod tẽporib. illis ferebatur, Thracũ pueros, ſocietate cum accipitrib. inita aucupari ſolitos, portentoſum eſſe cẽſuit ac prope incredibile: quamuis eadem pæne de Indicis aquilis Cteſias tradidiſſet. quæ autem de accipitre aucupum famulo Martialis, deq. circaneis auibus veteres Latinæ linguæ magiſtri notauere, ixeutica ſunt; qualia Oppiani & Nemeſiani in quibuſdam bibliothecis adſeruantur; neque ad rem accipitrariam pertinent, ſed potius ad fraudulentum aucupium, quod illectas auiculas ſuperfu-

ſis

ſis retibus ſolet includere, aut viſcatis virgis intricare. inglorium id quidem & vile, nec immerito Platonis legib. vt ſordidum & illiberalis otij negotium interdictum. res autem accipitraria non ante Iulij Firmici, Sollijq. Sidonij tempora, hoc eſt, ſub Conſtantino & Theodoſio AA. in quaſi militarem diſciplinam redigi cepit; neque eſt facile reperire vetuſtiores, qui de legitimis falconum aſturum accipitrumq. prœlijs meminerint. ab iis vero temporibus in curopalatina matricula pleroſq. artifices ſub protohieracarij diſpoſitione cenſitos fuiſſe animaduertimus. mox & artem ipſam libris comprehenſam; quorum antiquiſſimus habendus is qui ſub Demetrij Conſtantinop. nomine primus apparet. nam qui ſecundus appingitur, longe ſequioris ſtili & recentioris eſſe videtur auctoris; fortean Phenonis illius, quem aiunt in

Augustana Vindelicorum biblio-
theca reperiri. nisi quis malit hoc nomine citare auctorem semibarbaræ ad Michaëlem Palaeologum scriptiunculæ, quam heic etiam edimus, vnà cum alia eiusdem argumenti ab Catalanico Romanensi quodam ambitiosis Aquilæ Symmachi & Theodotionis ad Ptolemæum titulis, non minus falso, quam arroganter inscripta. digna hæc tamen visa est quæ adderetur; quum haud pauca contineat rei accipitrariæ præcepta vtilia, quæ Albertus Magnus operi de auium natura passim adtexuit, & vetustissimorum auctorum esse adfirmauit, deceptus inscriptionis mendacio. cuiusmodi fraudem ab alijs quoq. vsurpatam suspicari licet: & plerosque consimilium scriptionum auctores, quo maiorem scriptis suis auctoritatem & gratiam conciliarent, priscorum ac nobilissimorum

nomina appoſuiſſe pro ſuis. indeque illa fluxiſſe hieracoſophia, orneoſophia, atque etiam cynoſophia, quæ Apollinis, Phenonis, vel potius Phœmonoes, Vlyſſis, Alexandri, Machabæi & Ptolemæi nominibus indigetantur. quæ vt vana eſſe demus & ridicula, tamen illa non mediocriter laudanda quæ de venaticis auibus maximus Imp. Fridericus I. eiuſque filius Manfredus Siciliæ rex, Phœbus Gaſto Foxiae Comes, Beliſarius Aquiuiuus Neritinorum Dux, P. Lopeſius Aiala, Artelucius Alagona Marauequius, Moamus Arabs, Fridericus Georgius, Franciſcus Sforzinus Caracanus, & Ioannes Francherius litterarum conſignauere monumentis. vnum ad conſummatiſſimam totius artis gloriam deeſſe videbatur; quod cuius verſibus æternitati conſecraretur nacta fuerat neminem; quum id XXXV. abhinc ann.

aureis illis tribus de re accipitraria libris cumulatiſsime præſtitit Thuanus; ille inquam Thuanus, quem inter proceres regni conſiliarios maieſtati tuæ aſsidentem boni omnes ſuſpiciunt & venerantur. Pátere igitur, DOMINE, vt hoc etiam arti tot præſtantium virorum ingenijs celebratæ decus accedat, quod, qui vetuſtiſsimi illius reperiuntur auctores, ſub tui principatus auſpicijs ex Medicea tua bibliotheca prodiiſſe dicantur: cunctiq. intelligant, non abs re gentem illuſtriſsimam gloriari, ſeſe dediſſe Galliæ reginam, cuius tutela prudenti iuxta ac felici, poſt acerbiſsimum funus pace fouemur altiſsima; dediſſe item inſtructiſſimam bibliothecam, vnde, ſi bona noſtra bene nouimus, innumera in dies promi queant tam beatæ pacis ornamenta. CAL. VIIbr. CIↃ. IↃCXI.

N. M. Q. T. deuotiſsimus N. Rigaltius.

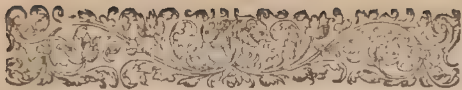

DVOS de re accipitraria libros Græcos Latine vt eleganter, sic prælicenter vertit Petrus Gillius, amboſque Demetrij nomine inſcripſit: quum tamen ipſe in codice quem bibliothecæ regiæ dicauit, ſecundũ librum duriorem eſſe iudicauerit. Quod viri non ſolum Græcarum Latinarumq. literarum, ſed & hiſtoriæ naturalis peritiſsimi iudicium, quum ſit veriſsimum, eo cõſidentius pronũtiabimus, alterum illum librum longe diſsimilem eſſe primo, nec eodem elaboratum ingenio: imo tam liquido nobis conſtare non eſſe vnũ vtriuſq. auctorem, quam in dubio eſt, an alteruter Demetrio ſit tribuendus. etenim exemplar, quod nobis è bibliotheca regia deprompſimus, nullum auctoris præ ſe fert titulum, ſed tantum operis & quidem ſimpliciſsimum, βιβλίον ἱερακοσοφικόν. *vt vero ſimile fiat, idem in hiſce ſcriptis contigiſſe, quod hippiatricis atque etiam geoponicis accidiſſe videmus: ex varijs ſcilicet variorum ſcriptorum ſententijs collectitium librum extitiſſe; nullius auctoris, niſi forte illius qui collegit, nomine nuncupandum. quamuis & hoc nobis*

etiam ambiguum diuersorum collectiones effecerint. nam ecce libros viginti geoponicorum Caßiano Basso, ad quem Hierocles mulomedicus scripsit, plerique viri doctißimi tribuunt: & tamen totidem libros à Vindanio Anatolio Beryto collectos se legisse tradidit Photius. rursus in illa ipsa collectione & Vindanij & Anatolij & Beryti georgicas obseruationes plerisq. locis insertas animaduertere est; vt iam ij non inter collectionum artifices, sed inter auctores censendi sint. deniq. quum nihil non sibi permiserit litterata Græcorum natio, mittamus curiosam istam disquisitionem; deq. auctorum nominibus parum solliciti, nobiles ingeniorum vna cum imperio deficientium relliquias, quasi optimi vini poscam, si frugi sumus, non vsquequaque fastidiamus.

ΙΕΡΑΚΟϹΟΦΙΟΝ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΩΠ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΙΤΟΥ, ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΙΕΡΑΚΩΝ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ ΤΕ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ.

ΕΣΠΟΥΔΑΚΟΤΙ σοι λίαν, κράτιστε καὶ σοφώτατε δέσποτα βασιλεῦ, περὶ τὴν τῶν ἱεράκων ἀνατροφήν τε καὶ θεραπείαν, καὶ πῶς τῷ σφοδρῷ πάλαι περὶ τούτων φίλτρῳ ἐπτοημένῳ, ἵνα σοι περὶ αὐτῶν θεραπείαν συντάξαι, δι' ἧς δυνήσῃ τῷ τῶν ἱερῶν ὀρνίθων γένει, πρὸς σωτηρίαν τινὰ πορίσασθαι μηχανήν· ἀποπληροῦν μέν σοι τὸ τῆς κελεύσεως, ἐμαυτῷ δὲ τὸ τῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας, καὶ ὑπακοῆς, ἐπὶ τὴν συγγραφὴν ὥρμησα ταύτην, καθ' ἕκαστον πάθος οἰκείως τὴν θεραπείαν αὐτῶν ἐκτιθέμενος. τῆς γὰρ φύσεως πολλὰς *ἐνεργείας τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐφευραμένης, τοῦτο μὲν βοτανῶν ἐκφύσει ποικίλων, τοῦτο δὲ ἱερῶν λίθων δυνά-

μιν φυσικήν τινα πρὸς θεραπείαν λαχόντων ἐνέργειαν, οἱ πολλοὶ τῶν πάλαι σοφωτάτων ἀνδρῶν περὶ οἰκείου μόνον γένους θεραπείαν συνεγράψαντο· τὰς μὲν, ἐκ θειοτέρας τινὸς ἐπινοίας, τὰς δὲ, ἐξ οἰκείας φρονήσεως πρὸς σωτηρίαν πραγματευσάμενοι· ἄλλοι δὲ, τῶν συνοίκων τε καὶ τετραπόδων ἐπεμελήσαντο, ἵππων τε φημὶ καὶ βοῶν, καὶ κυνῶν, καὶ ἡμιόνων, καὶ τῶν πρὸς μελῳδίας ἐπιτηδείων ὀρνέων· τῶν μὲν τὸ χρειῶδες, τῶν δὲ τὸ τερπνὸν, καὶ τὸ σὺν ἀμφοτέροις ἀγάμενοι, μόνον τῆς τῶν ἱεράκων ἀνατροφῆς καὶ θεραπείας, οὐκ οἶδ' ὅ τι παθόντες, κατημέλησαν, καὶ ταῦτα οὐκ ἔλαττον, εἰς τέρψιν καὶ χρείαν τῷ ἀνθρώπων γένει, τοῖς προρρηθεῖσι ζώοις συνενεγκαμένοις τούτοις. πρόδηλον γὰρ, εἰ μή τις ἔρως ἐπί τινι παρακολουθήσει πράγματι, ἀμήχανον τοῦτο κατορθωθῆναι· ὁ γὰρ τῶν δεσποτῶν πρὸς τὰ ζῶα πάθος, πρὸς τὴν ἐκείνων ἐπιμέλειαν αὐτοὺς παρορμᾷ. τὰ μὲν οὖν δι' ὀνείρων αὐτὸς θεοῦ καθηγεμόνος τυχὼν, τὰ δὲ διὰ πολλῆς πείρας πολλῷ τελεσθείσης μοι τῷ χρόνῳ συνεργῷ πρὸς τὴν διδασκαλίαν χρώμενος, ἐσπούδασά τινα χρήσιμον θεραπείαν

πρὸς σωτηρίαν τῷ ἱερῷ τῶν ὀρνίθων γένει καταλιπεῖν· μικρὰ τὰ γὰρ οὐ παρειπὼν περὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν καὶ θήρας, μηχανῆς τε καὶ τέχνης δι' ἧς ἁλίσκονται, τροφῆς τε καὶ παιδαγωγίας καὶ πειρατεύσεως, θήρας τε καὶ φυσικῆς ἀτολμίας, ἰσχύος τε καὶ φυσικοῦ λογισμοῦ ἁρμοδίως ἐγκειμένου τῷ ζώῳ ἐπὶ τὰ προκείμενα τῆς συγγραφῆς τῷ λόγῳ πορεύσομαι ἑκάστῃ πραγματείᾳ οἰκείαν ἁρμοδίαν ἐπιγραφὴν ποιησάμενος.

Πῶς χρὴ θηρεύεσθαι ἱέρακας, καὶ ποίῳ καιρῷ.

Ἐπειδὴ προσιοῦσαν τὴν ὥραν τοῦ θέρους αἴσθωνται οἱ περὶ τὴν τῶν ἱεράκων θήραν ἐπιστήμονες, τὰς οἴκοι καταλιπόντες διαγωγὰς*, τὰς τῶν ὀρῶν κορυφὰς μετέρχονται. εἶτα πᾶσαν ὕλην ἀναζητοῦντες, καὶ διά τινος ἐπιπλάστου τέχνης τὰς τῶν πατέρων φωνὰς μιμούμενοι, σοφῷ τινι ὀργάνῳ τὴν φύσιν ψευδόμενοι μηχανῶνται· ἡ γὰρ δοκοῦσα τοῖς ὀρνέοις ὁμοία φωνὴ, πρὸς ἀπάτην ὀργάνῳ διηχεῖται τοιῷδε.

Πρώτη μηχανή.

Φλοιὸν κερασοῦ δένδρου περιελόντες, καὶ τοῦ-

τὸν εἰς λεπτὸν ὑμένα ἐπιστημόνως καθάραντες, καὶ ὥσπερ λεπτὸν χιτῶνα ἀπεργασάμενοι, καὶ μεταξὺ δύο μερῶν καλάμου διῃρημένου, εὐρύθμως ἐγκατακλείσαντες τῇ γλώττῃ τοῦ πεποιημένου ὀργάνου ἐπαφώμενοι, καὶ βιαιότερον δι' ἑαυτῶν τὸ πνεῦμα ἀνέλκοντες, ἅμα τε καὶ ἐκπέμποντες, ἱέραξι παραπλησίως δοκοῦσιν ἀφιέναι φωνὴν, ἐντέχνως τὸν τῶν πατέρων ἦχον μιμούμενοι· οἱ δὲ νεοσσοὶ διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας, καὶ ἁπαλὸν τοῦ σώματος, οὐκ εἰδότες οὔτε τοὺς τῶν ἀνθρώπων δόλους, οὔτε τὰς ἐπιβουλὰς φυλάξασθαι, τέρψει τῆς ἐκ τοῦ ὀργάνου φωνῆς ἐπάγοντες, καὶ τὴν τῶν πατέρων φωνὴν συνήθως ποιούμενοι, προθυμότατα κατὰ τῶν κλάδων τῶν δένδρων διαπτάντες, καὶ χωρεῖν τρεπόμενοι, ἐλεεινόν τι δοκοῦσι τὴν τῶν πατέρων φωνὴν ἀντιφθέγγεσθαι, ἑαυτοὺς πόῤῥωθεν τοῖς ἀνδράσι καταμηνύοντες· οἱ δὲ θηραταὶ ὑπὸ τῆς τοιαύτης φωνῆς ξεναγωγούμενοι πλησίον ἀφικνοῦνται, καὶ μικρόν τινα τόπον καὶ καθαρὸν δένδρων ἐπιλεξάμενοι, ὥστε τὴν προκειμένην θοίνην ἀνεμποδίστως αὐτοῖς δύνασθαι καθορᾶν, καλύβην πηξάμενοι, ὅσον δύνασθαι αὐ-

δρα σκεπάσαι, καὶ ταύτην πολλῇ χύσει φύλλων πανταχόθεν ἀσφαλισάμενοι, ὥστε μὴ καθορᾶσθαι τὸν λόχον ἠρεμοῦσι, μίαν τινὰ κατὰ κορυφῆς διόπτραν τῆς καλύβης ποιησάμενοι, καὶ ταύτην ἠρέμα ἐπικαλύψαντες, ἵνα καιροῦ καλοῦντος ἀνεμποδίστως ὁ θηρατὴς ἔχῃ τὴν θήραν ἐπιβάλλεσθαι, ἐπιδεσμοῦσιν ὄρνιν κατοικίδα, ἢ περιστεράν, λεπτὴν τῇ καλύβῃ σχοῖνον τῶν ποδῶν ἐξαρτήσαντες. ἔπειτα τῇ εὐωνύμῳ χειρὶ τὸν προσδεθέντα ὅρμον ἕλκοντες, καὶ ἀνίπτασθαι παρασκευάζοντες ἅμα, καὶ ἐφιζάνειν τῇ καλύβῃ πάλιν, ὡς δοκεῖν ἀφίπτασθαι μένουσαν κατὰ χώραν, προσκαλοῦνται τοὺς νεοττοὺς πρὸς ἁρπαγὴν τῆς θοίνης· οἱ δὲ τῇδε ἐπιπλάστῳ φωνῇ, καὶ τῇ τοῦ ὄρνιθος βοῇ ἐκκαλούμενοι πρὸς τὴν ἐνέδραν, ἀθρόως προσελθόντες τῆς ὕλης, καὶ διαφεύγειν ἐκ τῆς δοκούσης ἀναπτήσεως τὸν ὄρνιν ἐλπίσαντες, ἀφυλάκτως ἐπιβάντες αὐτῷ, καὶ τοὺς τῶν ποδῶν ὀβελοὺς ῥαδίως ἐγκαταπείραντες, ἀφίπτανται πάλιν μετὰ τῆς θοίνης. ἐπὶ τὴν ὕλην σπουδάζοντες ἐλθεῖν * τοῦ δεσμοῦ τῆς ὄρνιθος ἀφανῶς ἐπέχοντος αὐτοῖς· εἶτα ἐν ᾧ δοκοῦσι διαμάχεσθαι πρὸς αὐτόν, ἐκ-

τείνας ὁ θηρατὴς τὴν χεῖρα διὰ τῆς διόπτρας τῆς προῤῥηθείσης, ἕλκει τῶν ποδῶν αὐτῶν εἰς τὴν καλύβην ἀθρόως λαβόμενος. μετὰ δὲ τὸ λαβεῖν τῆς θήρας τὸ ἔπαθλον ἐν χερσὶ σπαργάνοις ποσὶ καὶ ῥάκεσι περιπεδήσαντες, ὥσπερ τὰ νεαρὰ τῶν παίδων αἱ μητέρες εἰώθασι σπαργανοῦν, ἀποτίθενται ἐπὶ γῆς οὐκ ἐλευθέρους τῶν δεσμῶν ἀφιέντες, μόνην τὴν διέξοδον τῆς ἐκκρινομένης κόπρου, διὰ τὸ τῆς χρείας ἀναγκαῖον, ἀδέσμευτον ἐῶντες τριῶν ἡμερῶν ἢ τεττάρων τὸ πολύ. οὕτως τραφέντας, ὡς ἔχουσι σχήματος, ἀφιέναι τῶν δεσμῶν, καὶ τῶν ῥακῶν καταστάντες ἐλεύθεροι, ἐπί τινος ξύλου πρῶτον ἑστάναι διδάσκονται· τρόπος μὲν εἷς ἐστὶν ὁ περὶ τῆς θήρας αὐτῶν· εἰ δὲ συμβῇ ταύτην μὴ ἰσχύσαι τὴν τέχνην, τὸ τοὺς πατέρας αὐτῶν τὴν διακομιδὴν τῆς τροφῆς, ἐκ χωρίου πλησίου τινὸς ποιουμένοις μὴ διαλείπειν φέροντα, ὡς μηδεμίαν εἰς τὸν τῆς καλύβης αὐτῶν λόγον μήτε τὴν τοῦ ὀρνέου φωνὴν δειλὴν ἑτέραν τινὰ μηχανὴν κατ' αὐτῶν τοιάνδε προβάλλονται.

Δευτέρα μηχανή.

Ἐπιτηροῦντες τὰς τῶν ὀρνέων διεξόδους, καθὸ οἱ πατέρες ταχεῖς τῇ πτήσει τὴν τροφὴν τοῖς νεοττοῖς, ἀδιαλείπτως παρέχουσι, καὶ ἐπιμελῶς ἐνεδρεύσαντες, ἐνδείᾳ τροφῆς δοκιμάζουσι, τοὺς μὲν νεοττοὺς τῶν πατέρων ἀφελόμενοι, τοὺς δὲ πατέρας τοῖς δεσμοῖς ἐπὶ μιᾶς μόνης ἡμέρας ταλαιπωρήσαντες, τῇ ἐπιούσῃ παραγαγόντες αὐτοὺς εἰς τὸν ἀέρα, καὶ τῆς καλύβης ἐνδημήσαντες, τῇ συνήθει φωνῇ τοῦ ὀργαίου χρησάμενοι ἐπιβοῶνται τοὺς ἱέρακας· οἱ δὲ νεοττοὶ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ πιεζόμενοι, καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιπλάσου φωνῆς δελεαζόμενοι, ἕτερον ἐξ ἑτέρου ταχείᾳ τῇ πτήσει δένδρον ἀμείβουσιν. ἐπειδὰν δὲ τοὺς πατέρας κατίδωσι κρεῶν ἐμφορουμένους δεσμίους· διδόασι γὰρ αὐτοῖς οἱ θηραταὶ κρέα ἐσθίειν· τῇ τούτων θοίνῃ προσπεσόντες ἀθρόως, καὶ αὐτοὶ ἁλίσκονται· ἀφιᾶσι δὲ ἐλευθέροις τῆς φυλακῆς τοὺς πατέρας· οἱ γὰρ ἄνδρες διὰ τὴν εἰς αὐτοὺς αὖθις γονὴν ἐλεεῖν αὐτοὺς ἀναγκάζονται.

Τρίτη μηχανή.

Ἔγνων δὲ καὶ τινὰς τῶν θηρατῶν, κειμένους εἰς γῆν ὑπτίους, ἔπειτα ἢ χόρτῳ ἢ βοτάνῃ τῇ εὑρεθείσῃ πλησίον, ὅλον τὸ σῶμα σκεπάσαντες, διὰ τὸ καθορᾶν περιϊόντα τὸν ἱέρακα τῇ εὐωνύμῳ χειρὶ, καὶ αὐτῇ ὁμοίως ἐσκεπασμένῃ κατέχοντες, * ἢ περιστερὰν κατὰ μικρὸν ἀναρρίπτουντες, ὡς δοκεῖν μέλλειν ἵπτασθαι, τῷ κατεσκευασμένῳ ὀργάνῳ φθεγγόμενοι ἐφεδρεύουσιν, ἑτοίμην ἔχοντες τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν, πρὸς τὴν τοῦ ἱέρακος θήραν, καὶ αὐτὴν σκεπομένην χόρτῳ ὁμοίως. εἶτα λαβόντες τοῦτον ταύτῃ τῇ τέχνῃ καὶ προῤῥηθείσῃ σαργανώσαντες, ἐναποτίθενται τῇ καλύβῃ.

Τετάρτη μηχανή.

Ἕτεροι δὲ πάλιν ὄρνιν ἐπὶ γῆς δήσαντες, καὶ μακροτάτῳ σχοίνῳ καὶ λεπτῷ ὑφελόντες τῶν ποδῶν, παρασκευάζουσιν αὐτὴν κατ' ὀλίγον διακινοῦντες ἀνίπτασθαι· ἔπειτα δὲ ῥάβδους ἰξοῦ πλήρεις κύκλῳ περιπτύξαντες, θηρῶσι, εἶτα ἐλαίῳ θερμῷ τὸν προσπλακέντα ἰξὸν τοῖς πτε-

ροῖς

ροῖς παρεμφεροῦσιν· ἔστι δὲ αὕτη ἡ θήρα ἐπιβλαβὴς τῷ ἱέρακι· ἢ γὰρ περιῤῥήγνυται ὑπὸ τῆς φυσικῆς ὁρμῆς ἀνίπτασθαι περιθυμούμενος, ἢ διαφθείρεται, ἢ τὰ πτερὰ κλάσας πρὸς τὴν θήραν ἀχρεῖος γίνεται.

Πέμπτη μηχανή.

Ἕτεροι δὲ πάλιν δίκτυον οὐ λίαν μέγα πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου ἐπ᾽ ἄκρου τῶν ἄκρων λόχων ἐγείραντες, καὶ περιστερὰν ἐν μέσῳ τούτων ἐνδήσαντες, εἶτα τὰ τῶν ἐκεῖσε δένδρων κορυφαιότατα στεφανώσαντες κύκλῳ τῷ δικτύῳ, καὶ οἷον πληρώσαντες, ἔπειτα ἐνθέντες περιστερὰν μέσον τοῦ κύκλου, ἢ ὄρνιν καστικίδιον θηρῶσιν αὐτοὺς * * * καταπεσόντας διαφθείρεσθαι.

Εκτη μηχανή.

Ἄλλοι δὲ κλίμακας μακρὰς τοῖς δένδροις προσαρμόσαντες, εἰ καὶ λίαν ἐπικινδύνως, ἀπὸ τῆς καλιᾶς ἀφαιροῦνται τοὺς νεοττούς. ἔστι δὲ τῶν οὕτω ληφθέντων ἱεράκων μοχθηρὰ καὶ λίαν ἀηδὴς καὶ ἐπισφαλὴς ἡ ἀνάληψις, διὰ τὸ νεαρὸν τοῦ σώματος, ταχέως διαφ-

στερέσθαι τὰ ζῶα· ἔστι δὲ ἀδοκήτως διασωθῆναι κράζοντα δι' ὅλης ἡμέρας ἐλεεινά. ἔσθ' ὅτε καὶ διὰ νυκτὸς οὐ διαλείπει τὴν ἐξ ἀρχῆς τοῦ χρόνου συνήθειαν διόλου φυλάττοντα· αὗται τοίνυν κατὰ τῶν ἱεράκων ἐφεύρηνται μηχαναὶ, ἃς καὶ αὐτάρκως ἔχειν ἡγοῦμαι.

Περὶ ἐπιλογῆς ἱεράκων.

ΔΕΙ τὸν ἐπιλεγόμενον ἱέρακα, ἐν πρώτοις τὸν νεανίσκον ἐπιζητεῖν· ἔπειτα τὸν λεγόμενον ὀφιοκέφαλον· εἰσὶ γὰρ οἱ μικρὰς τὰς κεφαλὰς ἔχοντες, καὶ ὁμοίας ὄφεων, τουτέστιν ἰσοπλατεῖς ἐπὶ τὰ τέλη τῶν μερῶν· εἰσὶ δὲ καὶ ἐπιμήκεις· καλλίους δέ εἰσιν οἱ στρογγύλοι ἱέρακες, καὶ τετράγωνοι. αἱ ῥῖνες αὐτῶν εὐρεῖαι. τὸ δὲ κίτρινον χρῶμα τῆς ῥινὸς αὐτῶν μὴ ἔστω λίαν λαμπρόν· ὀλιγοχρόνιον γὰρ δηλοῖ τὸν ἱέρακα. ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐπαινετὴ μὲν καθόλου ἡ μέλαινα· αἱ μέν τοι ἔχουσαι τὸ ἥμισυ μέλαν, καὶ τὸ ἥμισυ λευκόν, τὰ δεύτερα φερέτωσαν εἰς ἐπιλογήν· αἱ δὲ λευκαὶ ἀδόκιμον πάντη τὸ ζῶον δεικνύουσι· καὶ ὁ καλούμενος ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐλαιοφόρος, ὀλιγοχρόνιος· πᾶς δὲ

ἱέραξ καλὸς γνωριζόμενος ἔχει εἰς τὴν οὐρὰν πτερὰ δεκατεία· ἔχει δὲ χρώματα εἰς τοὺς μικροὺς δακτύλους, οὓς καὶ φασὶ βαρυθήρους εἶναι μάλιστα.

Ὅσα ἔχει σημεῖα ὁ καλὸς ἱέραξ.

ΚΕφαλὴν μικρὰν ὁμαλὴν ἐπαινῶ, ὡς * ὀσγύλας καλούμενος ἀετὸς, γλῶσσαν μέλαιναν, τὰς ἐν τῇ ῥινὶ ἐλαίας μελαίνας, εἰς τὴν οὐρὰν πτερὰ δεκατεία, ἢ ἕνδεκα· ἐν τοῖς ὄνυξι δοκοῦσιν οἷα χαράγματα, ἤγουν εἰς τὰ χρώματα λέπιδας ὡς καλούμενος κυπρῖνος ἰχθὺς, καὶ ἔσωθεν, ὡς ὁ ἄρσην τῶν περδίκων· ἔχει ἧλος ὄπισθεν κόρνον· καλὸν δέ ἐστιν ἐὰν καὶ μακρὰν ὡς ἐπιπολὺ ἤγουν λαγγίαν τὴν οὐρὰν ἔχει.

Ἐκ ποίων σημείων γνωρίζεται ὁ καλὸς ἱέραξ.

ΕΑΝ ἐστιν οὐλοφάγος, ἤγουν ἔχει ὡς κελχείου κόκκους μέλανας, ἢ ἐὰν ἔχῃ εἰς τὸν ὀπίσω ὄνυχα, ὡς ἐπὶ τὴν ῥίζαν τοῦ ὄνυχος χάραγμα, ἤτοι γραμμήν. ἢ ἐὰν ἔχῃ ὑποκάτω τῆς πτέρυγος ὀξὺ πτερὸν πρὸς τὸ πλευρὸν,

ἢ πρὸς τὸ ὠμάριον. καὶ ἐὰν τὰ βασιλισκάρια μακρὰ ἔχῃ ἴσα τῶν προπελλάτων. καὶ ἐὰν ἔχῃ * σκέπον λοχοχόρον ἤγουν πτερὸν τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ τὸ μέσον.

Γένη ἱεράκων διάφορα.

Ιεράκων γένη πλείω· καὶ ταχεῖς μὲν ἄλλοι πρὸς θήραν, περιστεραῖς μάλιστα καὶ φάσσαις ὀλέθριοι· οἱ δὲ τὰς ὄρνις τὰς ἐλάσσους αἱροῦσιν. ἕτεροι ἀργότατοι, καὶ πρὸς τὰς πτήσεις ὀκνώδεις, ὥστε τρέφεσθαι παρ' ἑτέρων ἐθέλειν, καὶ ὀψὲ τοῦ καιροῦ πρὸς ἀγρὰν ὁρμᾶν, καὶ βατράχοις ἐπιτίθεσθαι μόνοις· καὶ τοῖς ἀνθρώποις δὲ ἄλλοι κοινωνοῦσι τῆς θήρας. κορυδοῖς δὲ εἰσιν οὗτοι καὶ χελιδόσι πολέμιοι· καὶ ταύτῃ γε αὐτοὺς συγγενεῖς ἄν τις εἴπῃ τηρέως. καὶ ἀμβλυωποῦσιν ὑπὲρ πᾶν γένος ὀρνέων, ὡς καὶ θερμοῦ τοῦ πάθους ἐπίστασθαι θεραπεύεσθαι· γάλα δὲ ὅτι ἀγρίου μαρούλι, * θριδακίνης ἀγρίας, ἣν ὑποτέμνειν τοῖς ἱέραξιν ἔθος ὑπὲρ ἰάσεως.

Εἰ θέλεις ἀγοράσαι ἱέρακα, ἐκ ποίων σημείων ἐπιγνῶσαι εἴτε ὑγιής ἐστιν εἴτε ἀσθενής.

ΛΑβὼν πτελεστέραν, πόπσον αὐτὴν λάσαρον μετὰ οἴνου εὐώδους παλαιοῦ, καὶ δὸς αὐτὴν φαγεῖν τῷ ἱέρακα, καὶ εὐθὺς γνώσῃ εἰ ὑγιής ἐστιν, ἢ οὔ· ἐὰν γὰρ ἔχῃ αἰτίαν τινὰ, οὐχ ἅπτεται αὐτῆς.

Ἄλλο.

ΘΕΣ αὐτὸν χαμαὶ πλησίον τῶν ποδῶν σου, καὶ ὕψωσον τὴν χεῖρά σου ὅσον δύνασαι, καὶ λαβὼν κρέας, κάλεσον αὐτόν· καὶ εἰ μὲν ἔλθῃ εὐθὺς ἐν τῇ χειρί σου· ἴσθι ὅτι ὑγιής ἐστιν· εἰ δὲ μὴ, νοσεῖ, καὶ μὴ τοῦτον ὠνήσῃ.

Ἄλλο.

ΑΠελθὼν εἰς χαλκεῖον, λάβε ῥίνισμα σιδήρου, καὶ λειώσας αὐτὸ καλῶς, δίδου μετὰ κρέως, ὡς ἔθος ἔχει τοῦτο τρέφεσθαι· καὶ εἰ μὲν πίνῃ αὐτὸ, ἐκ τούτου * γὰρ τεκμαίρου, ὅτι τὰ ἔνδον αὐτοῦ πάσχει· ἐὰν δέ ποτε συμβῇ αὐτὸν μετὰ τὸ λαβεῖν τοῦ σιδήρου τὸ ῥίνισμα κτυπεῖν τὰ

ὀστᾶ, ἤτοι τὰ ὑπέρτερα αὐτοῦ, σημεῖον ἔστω σοι καὶ τοῦτο, ὅτι τὰ μὲν ἔνδον αὐτοῦ ἀσθενῆ ὑπῆρχον· ὠφέλεια δὲ καὶ θεραπεία αὐτῷ μεγίστη γίνεται ἐκ τούτου.

Ἄλλο.

Πνεύμονα προβάτου εὔθερμον ἔτι ὄντα δίδου εἰς βρῶσιν τῷ ἱέρακι· κἂν μηδὲν ἀηδὲς εὐθὺς πάθῃ τὸ ζῶον, ὑγιῆ ὑπάρχειν τὰ ἔνδον αὐτοῦ πίστευε. εἰ δὲ ἀγωνιᾷ, καὶ πρὸς πέψιν ταλαιπώρως ἔρχεται, ἴσθι ὅτι νοσεῖ, καὶ τῇ αὔριον συχνότερον εὑρεθήσεται, καὶ μὴ ὀνήσῃ τοῦτον. εἰ δὲ τὸ ζῶόν σου ὑπάρχει, τῇ δεούσῃ ἐπιμελείᾳ τοῦτο μετέρχου.

Περὶ καιροῦ θήρας, ἀγωγῆς τε ἐπιτηδείας καὶ ἡμερώσεως.

Ὁ τῆς θήρας τῶν ἱεράκων καιρὸς, ἄρχεται μὲν τῇ πρὸ ὀκτὼ καλανδῶν ἰουνίου, παύεται δὲ λοιπὸν ἰουλίου πληρουμένου τῶν μικρῶν καὶ ἐπὶ τῆς καλιᾶς αἰρομένων. τῶν γὰρ ἤδη θήραν μαθόντων παρὰ τῶν πατέρων ὁ καιρὸς ἕως μηνὸς αὐγούστου· ληφθέντας δὲ

χρὴ τοὺς ἱέρακας ἐν σκοτεινῷ κατακλείεσθαι οἰκή-
ματι, ἐφεστῶτας ἡσυχῇ τῷ ξύλῳ συμμέτρως *
δι' ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας μόεχον ἐπὶ τῶν χειρῶν
φερομένους πρὸς ἀνατολὼν ἡλίου, καὶ πάλιν
δυσμὴν ταῖς ψυχροτέραις ὥραις τῆς ἡμέρας τοῦ
θέρους ἐνδιατρίβοντες· εἰ γὰρ ἐπιπλεῖστον μέρος
συνεχῶς βασταζόμενοι ἐν ἀέρι θερμῷ, πλέον
ἀπὸ τῆς πλήσεως τῆς χειρὸς ἠρτημένοι ποιοῦνται
τὴν τοῦ θηραλιοῦ κατὰ φύσιν θερμότητα ἐκπυ-
ρακτούμενοι τοὺς πνεύμονας, οἱ καὶ τάχιον δια-
φθείρονται, καὶ τῷ καιρῷ τῆς θήρας ἐπ' ὀλίγον
καμόντες ἀπόλλυνται, μὴ γνῶσι σημεῖον θα-
νάτου παραδόντες τῷ θηρατῇ. ἔπειτα γενναίως
λίαν ἱμάντας δεσμεύειν αὐτὸν τοῖς ποσὶ δε-
καπέντε ὅλοις δακτύλοις ἔχοντας μῆκος μετὰ τοῦ
τῶν ποδῶν δεσμοῦ, μελανὴν ἔχοντας οὐ φοι-
νικὴν τὴν χροίαν, διὰ τὴν περὶ τῶν ἀετῶν
εἰς αὐτοὺς γινομένην ἁρπαγήν. ἐὰν γὰρ φοι-
νικοὺς τύχωσιν ἔχοντες ἱμάντας, ἱπτάμενοι θη-
ρῶνται ταχέως ὑπὸ τῶν ἀετῶν νομηθέντες, τὴν
γὰρ βαφὴν ὅμοιοι τοῖς νεαροῖς τῶν κρεῶν μέ-
ρεσι πόρρωθεν φαίνεται· φερέσθωσαν δὲ ἐπ' ἄ-
κρου τοῦ καρποῦ τῆς εὐωνύμου χειρὸς, τῶν δα-

κτύλων εἰς τὰ ἔνδον ἐστραμμένων· γινέσθω δὲ τὸ κοινὸν αὐτοῖς ἀνάβλημα βάσις τῷ ἱερακο* στάσις· ἐπ᾽ ἄκρου δὲ τῆς χειρὸς ἑστάναι μὴ συγχωρήσθω αὐτῷ, ἢ τοῦ μεγάλου δακτύλου, ἵνα μή τι εἰς τὴν ἐκπομπὴν τῆς θήρας ἀσθενέστερον ἀπὸ τῆς χειρὸς ἐξωθούμενοι φέρεσθαι. ποππυσμοῖς δὲ ποσὶ καὶ χειρῶν ἐπαφῇ, λόγοις τε κολακευτικοῖς τὰς ψυχὰς ἡμεροῦντες αὐτῶν εὖ μάλα τιθασεύονται. εὐαίσθητον γὰρ τὸ ζῶον λίαν, καὶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν λογικόν, μνήμης τε οὐκ ἄμοιρον. τὸ γοῦν ἔθος, ὡς φύσεως λυόμενος παρέλαβε, μέχρι θανάτου ἀμετάβλητον φυλάττει διόλου· βασταζέσθωσαν πυρὸς αὐγῆς καὶ λύχνου μὴ λίαν ἐγγὺς διὰ τὴν ἐκ τοῦ καπνοῦ αὐτοῖς γινομένην βλάβην· περαύνειν γὰρ εἴωθε τὸ τῆς ψυχῆς αὐτῶν αὐτεξούσιον καὶ ἄγειον ἡ περιαστράπτουσα ἐν σκότει λαμπὰς τοῦ φωτός. ἔστω δὲ τὸ ξύλον, ἐφ᾽ οὗπερ ἑστήκασι, μήτε λίαν παχύ, μήτε πάλιν λεπτότατον, μηδὲ ἐπιφέρον ἀσυμμετρίαν, καὶ τοῦτο τοσοῦτον, ἵνα ἡ τῶν ὀνύχων ἄνοιξις περιπλεκομένη τῷ ξύλῳ πληρῶσι τὸ κοῖλον τοῦ ποδός, ὥστε δυνηθῆναι τὸν ὄπισθεν ὄνυχα συναρμόσαι

τοῖς

τοῖς ἔμπροσθεν πρὸς τὴν κλίσιν· γινέσθω δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ πρὸς τὸ ξύλον δεσμὸς τῶν ποδῶν ὀλίγον χαυνότερος, ὥστε ἀφιπταμένους, καὶ πάλιν προσιπταμένους τῷ ξύλῳ συμπεριγίνεσθαι. ὁ γὰρ ἐσφιγμένος λίαν δεσμὸς ἐκ τῆς τοῦ ἱέρακος πλήσεως στρεβλωθεὶς πλέον ἢ ἔλαττον τοῦ ἐξ ἀρχῆς γινομένου μείζου, ἐπέχει ἀσθενήτως τὴν πλῆσιν, ὡς καὶ προσεσταλμένους τῷ ξύλῳ διαφθείρεσθαι. ἔστω δὲ καὶ βῆλον ἤγουν παραπέτασμα ὑποκάτω αὐτῶν εἰς τοὺς δεσμούς, ὅπου ἐφεστήκασιν, ἵνα ἀντιπτάμενοι μὴ διαστρέφωνται. τὸ δὲ μεταξὺ τῶν δεσμῶν χώρημα ἐπὶ ξύλου τῶν ἱεράκων ἔστω δακτύλων εἰκοσιπέντε, καὶ μόνον· ἐὰν γὰρ παρὰ τοῦτο τὸ μεῖζον πλησιέστερον ἀλλήλων τεθῶσιν, ἀναιροῦσιν ἀλλήλους μαχόμενοι τοῖς φυσικοῖς τῶν ποδῶν ὅπλοις. ἅπαξ γὰρ ἐθισθέντες θηρᾶν, καὶ τῆς ἄγρας γευσάμενοι, ἐπειδὰν λιμώττειν ἄρξωνται, οὐδὲ τοῦ καθ' ἑαυτῶν φείδονται γένους διαμαχόμενοι. τροφὴν δὲ * ταχινὴν ὀρθρίοις διαλαμβανέτωσαν παρὰ τῶν θηρατῶν, νεαρὰν, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀμειβομένην· ἵνα ἐκ διαφόροις ζώοις διδομένη ἀβλαβὴς κατα-

σαίη· ἐπειδήπερ μία τροφὴ προσφερομένη καὶ καταπολὺ διδομένη, ἀηδίαν καὶ ἀποστροφὴν παρέχει· ἡ δὲ ἐκ διαφόρων ζώων πλείονα τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ὄρεξιν ἐμποιεῖ τοῖς ὀρνέοις. τὸ γὰρ ἡδέως λαμβανόμενον καὶ ῥαδίως χωνεὺς *πέλεται· λοῦτρα δὲ αὐτοῖς ἐκ ποτίμων ὑδάτων, ἢ ἐκ πηγῶν, ἢ ποταμῶν ἀεννάων ἔστωσαν περὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας, ἐκκαθαίροντα αὐτῶν ἀπὸ τῶν πτερῶν ῥύπον, ἵνα ἀνεμποδίστως καὶ ταχέως ποιῶνται τὴν πτῆσιν. ἡμερῶν δὲ διερχομένων ὀλίγων ὑφελών τι τῆς εἰωθυίας τροφῆς, ἔθιζε ὑπακούειν καλουμένοις. καὶ πρῶτον, ἢ ἀπὸ χειρὸς τινὸς πλησίον ἑστῶτος ἀνδρὸς διδασκέτω πηδᾶν εἰς τὴν τοῦ καλοῦντος αὐτοῦ χεῖρα, ἐν ᾗ τὸ κρέας ἐστίν· ἐκμαθόντες δὲ τοῦτο αὐτάρκως, ἐκτείνειν σχοινίον λεπτότατον εἰκοσιπέντε πηχῶν τὸ μῆκος, καὶ ταύτην δεσμεῖν διά τινος σιδηροῦ κρίκου, ἢ δακτύλου τὴν περιφορὰν ἔχοντος λεπτοτάτην, καὶ ποιείσθω τὴν πτῆσιν· τὴν μὲν οὖν μίαν ἀρχὴν τοῦ σχοίνου ἀνιέντες ἅμα τῷ ἱέρακι, καὶ τὰ κρέα τῆς εὐωνύμου χειρὸς κατεχέτω δέρμασιν ἰσχυροῖς σκεπομένην διὰ τῶν ὀβελοὺς τῶν βελῶν·

τὴν δὲ ἑτέραν ἀρχὴν τοῦ προρρηθέντος σχοινίου τῇ ἀριστερᾷ κατέχων ὁμοίως κρέατι ὁ θηρατής, κρεμάτω ἠρέμα ταύτην, καὶ ἐπιδεικνύτω αὐτῷ τὴν τροφὴν μετὰ βοῆς μεγάλης συνειργμένης τε καὶ παρακλήσεων ἐκκαλείτω πρὸς ἑαυτὸν ἐν τάχει προσιόντα. οὕτω γὰρ ἐπιμελῶς διδασκόμενος, ὥσπερ τινὶ διατεταμένῃ τῇ σχοίνῳ, ὀρθὴν ποιεῖσθαι πρὸς τὸν ἄνδρα τὴν πτῆσιν μαθήσεται. κἂν ἀποφοιτᾶν θέλῃ πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐλευθερίαν τῆς φύσεως, μὴ δύνασθαι διὰ τὸν δεσμοῦντα τόνον τοῦ σχοίνου, δι' οὗ τὸ κερκίον τοῦ ἱέρακος πτῆσιν συνολισθαῖνον ἀνεμποδίστως συνεπισπᾶσθαι προσάγειν αὐτὸν καὶ ἄκοντα τῇ τοῦ θηρατοῦ χειρί· ἐπειδὰν δὲ παραγένηται, καὶ λαβόμενος τοῦ κρέως, ἐμφορεῖσθαι θέλων, συγχωρείσθω, ὅσον ἀπογεύσασθαι δὶς ἢ τρὶς, ὡς τῆς τροφῆς αὖθις ὑπομνησθῆναι, εἶτα ἐπιστημόνως ἀφαίρει τῶν ὀνύχων τὸ κρέας, ἵνα μὴ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἢ τοὺς ὄνυχας πλήξῃς, ἢ τὴν σεαυτοῦ χεῖρα, τὴν τροφὴν ἀφαιρεῖσθαι πειρώμενος. σκεπάσας τοίνυν ἱματίῳ τὸ κρέας τοῖς ποσὶ τοῦ ἱέρακος ἠρέμα τοῖς δακτύλοις τῆς δεξιᾶς χειρὸς, καὶ τὸ μὲν τοῦ

κρέως τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς δακτύλῳ ἔκκοπτε. τῷ δὲ μείζονι δακτύλῳ τῆς αὐτῆς χειρὸς εἰς τὸ κάτω ἔθιζε διατέμνειν, ὥσπερ τινὶ ξίφει τοῖς ὄνυξι, καὶ οὕτω τὸ κρέας τῶν ποδῶν περιαιρείσθω, καὶ ἐμβαλέσθω τῇ ἀπηρτημένῃ χειρὶ τοῦ θηρατοῦ εἰς τὸν εὐώνυμον τῆς χειρὸς ὦμον, ὅτι τὸν σχοῖνον αὐτὴν τὴν ἱμάντων ἐξάψαντες μόνοι προσκαλοῦνται τὸν ἱέρακα· ἔστι δὲ λίαν ἐπαχθὲς καὶ βλαβερὸν τῷ ζώῳ καὶ ὀλέθριον τὸ τοιοῦτον ἐφόλκιμα· ὅτε γὰρ πολλάκις ἕλκουσιν αὐτὸν φερόμενοι διὰ τάχους τῇ πλήσει πρὸς τὸν θηρατὴν καταχθεὶς ὑπό τινος λίθου ἐξεστηκότος τῆς γῆς, ἢ δένδρου τινὸς, ἢ βοτάνης καθέλκεται ἀπὸ τῆς πορείας, καὶ περιρραγεὶς τῷ ἐδάφει ἀναιρεῖται. εἰ δέ ποτε ἐκ τοῦ παραδόξου διασωθεὶς τὴν γεγενημένην ἀποτυχίαν ἐκ τῆς πλήσεως ὥσπερ ἐκ μελέτης τινὸς ἔθος δεξάμενος, καὶ δι' ἀσφαλείας τὸν ἄνδρα ἐλπίζων ἀεὶ, ὅπόθεν ἑλκυσθήσεται. ἐπειδὰν δὲ ἐν ἔθει πολλῷ καταστήῃ εἰς τὸ καλούμενον ὑπακούειν, καὶ τῆς φυσικῆς αὐτονομίας παντελῶς ἐπιλάθηται, τηνικαῦτα ἐλεύθερον τοῦ δεσμοῦ * τοῦ σχοίνου ἐξάψαντες ἀπὸ ὑψηλοῦ τόπου ἢ

δένδρου καλοῦντες συνεθίζομεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἐπακούοντα διὰ τάχους πρὸς αὐτὸν ἔρχεσθαι· ἄριστα δὲ καὶ τοῦτο διδάξαντες, χρὴ λοιπὸν πρότερον ἐπὶ τὰ μικρὰ ἀφιέντες ὄρνεα τὴν θήραν διδάσκειν· κολοιοὺς δέ φημι καὶ κορώνας, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. εὑρὼν γὰρ ἐν τούτοις τὸ θρασὺ, καὶ μαθὼν παρὰ τοῦ θηρατοῦ, κατὰ τῶν μειζόνων εὐτολμότερος ὀρνέων χωρεῖ.

Πῶς δεῖ κανονίζειν τοὺς ἱέρακας, καὶ πῶς χρὴ διδάσκειν θηρᾶν· καὶ πῶς δεῖ βοηθεῖν θηρῶσιν αὐτοῖς.

ΠΡΟ μιᾶς ἡμέρας τοῦ ἐξιέναι ἐπὶ τὴν θήραν ὀλίγης τροφῆς μεταδίδου τῷ ἱέρακι, καὶ διόλου τοῦτον φερέσθω ἐπὶ τῆς χειρός· τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ διὰ τὸ ἑαυτῷ συναγόμενον φλέγμα ὀλίγην πάνυ τροφὴν πάρεχε αὐτῷ, ὅσον ποντικοῦ καρύου τὸ μέγεθος, καὶ ὁμοίως φερέσθω ἐπὶ τῆς χειρὸς, ἐν ἡσυχίᾳ σχεδὸν διὰ ὅλης τῆς ἡμέρας· νυκτὸς δὲ καταλαβούσης ἀταράχου ὕπνου μετεχέτω. τῇ δὲ ἑξῆς πρὸς ἀνατολῶν ἡλίου τὸν θεὸν ἐπικαλεσάμενος, τῇ θ[illegible] [illegible]πῶς συλλήψοιτο, καὶ τὸν

ἱέρακα λαβὼν ὅρμα προθύμως ἐπὶ τὸν τῶν ὀρνέων ὁπλισάμενος πόλεμον· ὀλίγον δὲ προελθὼν τῆς πύλης, καὶ τοῦ κατὰ τὴν σχοῖνον δεσμοῦ ἐλεύθερον ἀποδείξας τὸ ζῶον, τοὺς ἀπηρτημένους ἱμάντας συναγαγὼν εἰς ἓν, καὶ τῷ τῆς εὐωνύμου χειρὸς καλύψας καλύμματι, τὰς τῶν ὀρνέων πανταχόθεν περισκόπει ὁρμάς. εὑρὼν δὲ ἐπιτήδειον τόπον πρὸς ἐνέδραν τὴν δεξιὰν χεῖρα προαναγαγὼν τὸν ἱέρακα, ἀλλαχόθεν τε ὁρᾶν πλαττόμενος, κλέπτων δολίοις ἠρέμα ὀφθαλμοῖς τὴν ἀκριβῆ θέαν πρὸς ἐπιχειρήσεις ἀσφαλέστερον πορεύου· ἐπειδὰν δὲ πλησίον τῶν ὀρνέων ἀφίκῃ προσδραμὼν ῥαδίως τῶν ὀρνίθων τὸ πλῆθος διανίστα καὶ μετὰ συντονίας καὶ ἰσχύος πολλῆς ἐκ τῆς χειρὸς ἐκπέμψας τὸν ἱέρακα, βοῇ μεγάλῃ παρακέλευε ἐμβαλεῖν θαρσαλέως, ὡς πρὸς τοὺς πολεμίους ὄρνιθας. τοῦτο δὲ ποιήσας, σὺν πολλῷ καὶ αὐτὸς τῷ τάχει συνέπου τῷ ἱέρακι, καὶ πρὸ τοῦ παθεῖν τι ἀνήκεστον, πλησιάζων ἐπαμύνου αὐτῷ. ἐὰν γὰρ μόνον αὐτὸν καὶ γυμνὸν τῆς σῆς βοηθείας ἴδωσιν οἱ τοῦ ἁλόντος ὁμογενεῖς ὄρνιθες, γεράνῳ γέρανοι, καὶ χηνὶ χῆνες, ταῦτα

γὰρ μάλιστα τὰ δύο γένη φιλεῖ συναγελάζεσθαι ἀλλήλοις, κατεργάζονται αὐτοῦ. οὐ μόνον δὲ ἂν μὴ παρῇς σὺ ὁ θηρατὴς, τοῦτο πράττουσι τῷ ἱέρακι, ἀλλὰ κἂν πολλῷ τῷ διαστήματι ἔργοις ἐπαμύνειν τῷ ὁμοφύλῳ ὀργῶσι κατακόπτουσιν ἐγγύζοντες αὐτὸν κύκλῳ μασσῶνται τὰς αὐτοῦ πτέρυγας, καὶ τοῖς στόμασι βάλλοντες, ἀφέλκονται αὐτοῦ τὸν βίᾳ κατεχόμενον ὄρνιν, ἄχρις ἂν σὺν αὐτῷ τῷ ὄρνιθι διαφθαρῇ, ἢ καταλήψῃ αὐτόν. πλησιάσας δὲ τῷ ἱέρακι, καὶ προσελθὼν ἠρέμα, ἀποσκεδάσας τε τὸ τῶν ἀγρείων ὀρνίθων γένος, εἶτα λαβὼν τὸν κατεχόμενον, ἐπὶ γῆς καταθεὶς, ἠρέμα θατέρῳ τῶν ποδῶν τὰ πτερὰ τῆς οὐρᾶς ἐπικουφίζων τοῦ ἱέρακος, ὡς μὴ θρύπτειν τὴν ἀκμὴν αὐτῶν· τούτοις γὰρ δέδωκεν ἡ φύσις, ὥσπερ πηδαλίοις χρωμένῳ, τὴν ἀέριον ἰθύνειν ὁρμὴν τῆς πτήσεως, ἐφ' ᾧ βούλεται μέρει τῇ τῶν πτερύγων τομῇ· ἔπειτα τὸ ξιφίδιον ἐξελὼν τῆς θήκης· ἐξηρτήσθω γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τῆς εὐωνύμου πλευρᾶς, ἕτοιμον πρὸς φόνον τῶν ἁλισκομένων ὀρνέων· πρῶτον μὲν τὴν φάρυγγα τοῦ ἁλόντος ὄρνιθος τέμε, καὶ δίδου πίνειν τῷ

ἱέρακι θερμοῦ ἀναβλύζοντος αἵματος, κἀκ τῶν περὶ τὸν τράχηλον κρεῶν. μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ τῆς καρδίας, ἥπατός τε καὶ γαστρός· ἔπειτα λεληθότως τῇ εὐωνύμῳ χειρὶ ἐμβαλὼν τὸ κρέας, ὡς ἔθος· ἐπεὶ οὐδαμῶς γε ἐλευθερώσαι τὴν ἄγραν δυνήσῃ. χαυνώσας δὲ εἰς τοσοῦτον πετόμενος ὁ ἱέραξ, ἐκ τῆς παραυτίκα θοίνης κατασχεῖν τὸ κρέας ἰσχυρῶς δυνηθῇ. εἶτα τῇ χειρὶ ἀφαρπάσας τοὺς πόδας τῆς κεκρυμμένης θήρας, ἔμβαλε κρέας λεληθότως, καὶ εὐφυῶς κλέπτων ὑπόκρυπτε, ὡς μηδ' ὅλως αἰσθέσθαι τὸν ἱέρακα τοῦ σοφίσματος· εἶτα ἐφ' ἑτέραν αὖθις ὁρμᾶν θήραν σπούδαζε αὐτὸν, ἵνα μὴ κορεσθεὶς ἀμβλύνῃ τῆς ἄγρας· χώρει δὲ ἐπὶ τὸ σπουδαζόμενον τῷ αἵματι τοῦ θηραθέντος ὀρνέου τοὺς πόδας τοῦ ἱέρακος ἐπιχρίων, πρὸς ὑπόμνησιν ἅμα καὶ προτροπὴν τῆς ἐσομένης θήρας, καὶ αὖθις· μνημονευτικὸν γὰρ τὸ ζῶον, καὶ λίαν εἰδὸς εὐαρμόστως τοῖς προσαπτομένοις κεχρῆσθαι, ὕβρεως τε καὶ κολακείας διακριτικόν. τρίτην δὲ ἢ τετάρτην τοῦ ἱέρακος τὸ πολὺ θήραν ποιησαμένου φεῖδου ἐφ' ἑτέραν ἀπολύειν, κἂν πάνυ ὀρέγηται, διὰ

πολλὴν

πολλὴν προθυμίαν συνεχῶς τῆς χειρὸς ἀφιπτάμενος, ἵνα μὴ καμὼν ἄγαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἄχρηστος ἐπὶ πολὺν καταστάιη χρόνον· ἀναπαύεται γὰρ ἐν ἡσυχίᾳ τὸ τοῦ ἱέρακος σῶμα. τὰ γὰρ μοχθηρὰ τῶν καθ' ἕκαστα καμάτων καὶ εἰς χαλεπὴν αὐτοὺς ἐμβάλλει νόσον. εἰ δὲ συμβῆ ποτε ἀστοχῆσαι τῆς θήρας τὸν ἱέρακα διὰ πολλὰ τὰ συμπίπτοντα· εἰ γὰρ ὀξύτητι διώκων ἐξαίφνης ἀετὸν ἐθεάσατο, καὶ τῆς θήρας ἐπιλαθόμενος, φόβῳ τοῦ * κρεῖττον ἑαυτὸν σώζειν μᾶλλον, ἢ θήρας ἐπιτυχεῖν, ἢ πολλάκις ἀπὸ τῆς χειρὸς ἀτέχνως ἐκπεμφθεὶς, καὶ τὰς ψόας παράχρημα βλαβεὶς, τῆς ἄγρας ἀποτυγχάνει· ἔστι δὲ ὅτε καὶ τοῖς τῶν ἱμάντων δεσμοῖς συμπλακεὶς, ἁμαρτάνει τῆς θήρας· γίνεται δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς ἀποτυχίαν ἐμπόδια, ἅπερ κατὰ μικρὸν τοὺς σπουδαιοτέρους ἡ πεῖρα διδάξει· ἀνακτώμενος οὖν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας, ἢ τὸ πολὺ δύο, τὸν ἱέρακα τοῖς αὐτοῦ στέρνοις προσαγαγὼν ὁ θηρατὴς κολακευέτω λόγοις καὶ φωναῖς, καὶ ὡς πρὸς ἀστεῖα καὶ ὄρνιν γενναῖον ποιείτω τὴν διάλεξιν, ὡς πονηροῦ τινος δαίμονος ἐπιβουλῇ διαμαρτάνοντα τῆς νίκης· καὶ γὰρ ἐπαίνων αἰσθά-

νεσθαι καὶ ὕβρεων ἱκανὸν πέφυκε τὸ ζῶον, καὶ τὴν ἐκ τῶν σχημάτων συνιέναι τῶν ἀνδρῶν βούλησιν, ὡς ἐν ἑτέρῳ δηλωθήσεται, τὰς διὰ λογισμῶν φυσικῶν πράξεις αὐτῶν ἐκτιθέμενοι. ἐὰν μὲν οὖν τὴν προλαθεῖσαν ἀνάπαυσιν ἔχηται συνήθειαν ὁ ἱέραξ τῆς θήρας, μηδὲν διὰ τὴν ἀποτυχίαν λυπούμενος, ὡς ἂν ἔχοι χωροῦντος τοῦ σκοποῦ κατὰ βούλησιν· εἰ δὲ ἀγριώτερος, ἐξ ἀνάγκης μᾶλλον ἢ προαιρέσεως ἱπτάμενος φαίνοιτο διὰ τὸν προγεγενημένον κάματον, τῆς τροφῆς βραχὺ τι (?) πῆμα κορέσαι, ἐπὶ ἡσυχίᾳ μόνον μένειν αὐτὸν παρασκευαζέτω, καὶ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν θεραπευέτω, ὃν τρόπον ἑξῆς περὶ θεραπείας ἐκθήσομεν. δένδροις δὲ ἐφιπτάμενον μετὰ τὴν τῆς θήρας ἀποτυχίαν, ὡς ἀχθόμενον καλεῖν χρὴ τῇ προῤῥηθείσῃ τέχνῃ· εἰ δὲ συμβῇ βραδύτερον αὐτὸν τῆς φωνῆς ἀκούειν, διὰ τὸ πικρὰν καὶ τραχεῖαν πρὸς ὑπακοὴν ἔχειν τὴν φύσιν, ἢ διὰ τὴν γεγενημένην ἀποτυχίαν, ἢ διὰ τὴν ὕβριν τὴν αὐτῷ παρὰ τοῦ θηρατοῦ γεγονυῖαν. κινεῖ γὰρ ταῦτα πρὸς ἀπέχθειαν τὸν ἱέρακα, ἐφεζόμενός τε τῷ δένδρῳ ἐπὶ πολὺ τῆς ἡμέρας ἐνορᾷ μὲν

τῷ θηρατῇ φέροντι τὸ κρέας, καὶ ὑπακούει δὲ πρὸς τὴν κάθοδον, (τὴν ὀργὴν διὰ τῆς ἐπὶ πολὺ ἡσυχίας καὶ τῆς τῶν ὀφθαλμῶν ἐμβαίνων ἐμβολῆς,) τότε χρὴ κρέας ἐνδυσάμενος εἰς σχοῖνον λεπτὸν ἐξ ἑνὸς μέρους, ἐκ δ' ἑτέρου λίθον, ἢ ξύλον, ὅπερ οὐ ῥᾳδίως κουφίσαι δυνάσθαι ἐκ ποδῶν ἀπιέναι. οὕτω γὰρ ἡσυχῇ μὲν ὁρῶν οὐ παρόντα τὸν ἄνδρα ἐπιπτὰς τὸ κρέας ἐσθιέσθαι. ἐπεὶ δὲ ὥσπερ δευτέρῳ φύσει τὸ τῆς κακίας ἔθος φυλάττει, ἀφιέσθω πρὸς παιδοποιίαν γινησόμενον ἐπιτήδειον· βέλτιον γὰρ γονὴν ἐξ αὐτοῦ προσδοκῆσαι, ἢ τοιούτῳ κακῷ κεχρῆσθαι πρὸς θήραν, αἰτίας οὐ τέρψεως παραιτίῳ καθεστηκότι. πολλοῖς ὡς οἶμαι τρόποις πρὸς θήραν ἱέρακος ἐξεθέμην· καιρὸς δὲ λοιπὸν καὶ πρὸς τὸν τῆς θεραπείας μεταβῆναι τρόποις, ἕκαστον πάθος οἰκείως ὅθεν τε γίνεται, καὶ ὅπως θεραπεύεται ἐκτιθέμενος, καὶ ἀναδιδάσκων σαφῶς.

Εἰς δυσκλητοῦντα ἱέρακα.

ΛΑβὼν μισόδουλον βοτάνην, εἴτε ξηρὰν, εἴτε χλωρὰν, λεῖε καλῶς ἐν * σήθε, καὶ κυ-

μίνου τὸ ἴσον κόψας, καὶ σείσας ὁμοίως, καὶ μέλιτι φυράσας καλλίστῳ, δίδου ἐπὶ δυσὶν ἡμέραις.

Ἄλλο.

Ἀγελοσταφίδος λευκῆς, κόκκοις δεκαπέντε. ἀλόης κεράτια τρία, γήπονου κοκκία δέκα, λασάρου κεράτια τρία, ᾠοῦ τὸ λευκόν, οἴνου καλλίστου τὸ ἀρκοῦν, ἀφονίτρου λευκοῦ τὸ ἥμισυ, μέλιτος ὀλίγου· πάντα λειώσας καλῶς, καὶ τοῖς ὑγροῖς ἀναμίξας, δίαχειε.

Πρὸς διασύροντα.

Περιπλύξας τὸν ἱέρακα ὀθονίοις, εἰσάγαγε μικρὸν εἰς βαλανεῖον, καὶ οὐδέποτε φλύξεται.

Εἰς ἄγριον καὶ μὴ ἡμερούμενον.

Περιπλύξας τὸν ἱέρακα ὀθονίοις ἄπαγε εἰς *καμεῖον, καὶ κρεμάσας αὐτὸν, ἔασον ὑπὸ τῶν ψόφων ἡμεροθῆναι.

Ἄλλο περὶ ἀπολωλότα, πῶς εὑρεθῇ.

Ἐν τῷ ἀστραγάλῳ σου τῷ ἀριστερῷ μικρὸν ξυλάριον λαβὼν ἀπὸ τοῦ κοντοῦ ἐν ᾧ περ-

σκαθίζεται δῆσον, λέγων, ὡς ὁ Ἰούδας οὐκ ἔφυγε τὸν Χριστὸν, οὕτως καὶ σὺ γνώρισον ἐμέ. οὐδεὶς γὰρ ὁρκισθεὶς φεύξεται.

Πρὸς κλαίοντα καὶ φλυαρὸν περὶ τοῦ αἱρεθαι τῆς στάσεως αὐτοῦ.

Ἐκ τοῦ αὔλακος σκόροδον λαβὼν, τρίψον καὶ διάχριε, λέγων, πρὸς κλαυθμόνσε διαχρίω.

Ἄλλο.

Νυκτερίδα θηρεύσας, παράβαλον αὐτῇ. σταφίδος ἀγρίας κόκκους τρεῖς, εἶθ' οὕτως, δὸς αὐτὴν φαγεῖν τῷ ἱέρακι, καὶ δῆσον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κοντοῦ· καὶ εἰ μὲν ταχὺ οὐ πέτηται, κλαύσει ἡμέρας δύο, καὶ ἔτι οὐ φλυαρήσει.

Εἰς τὸ ἐμποιῆσαι ἐπιθυμίαν εἰς θήραν ἱέρακα ἄγευστον.

Ὄρνιν κατοικίδα θύσας, ὑπόδεξαι τὸ αἷμα αὐτῆς ἐν φύλλῳ οἱῳδήποτε, ἕως ἂν πήξῃ· μέλλων δὲ ἐπὶ θήραν ἐξιέναι, δίδου τῷ ἱέρακι ἐσθίειν ἐκ τοῦ πεπηγότος αἵματος· καὶ εὐόρεκτος καὶ πρόθυμος γενήσεται ἐν τῇ θήρᾳ * ἀποπειραθεὶς τῆ τοῦ αἵματος ἡδονῆ.

Πῶς δεῖ μετὰ τὴν θήραν ἀναλαμβάνειν καὶ ἀνατρέφειν τοὺς ἱέρακας, καὶ ὅπως διαιτᾶν, καὶ οἵοις οἰκήμασι κλείειν.

Ἐπειδὰν ὁ καιρὸς τῆς θήρας τῶν ὀρνίθων ἥκῃ, ἐπὶ τὴν ἐπιδημίαν αὐτῶν στελλόμενος· χηνῶν τέ φημι καὶ νησσῶν, καὶ γεράνων, καὶ τῶν ἄλλων. φέρων καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὁ θηρατὴς τὸν ἱέρακα, ἐξίτω ἐπὶ τὴν θήραν κοράκων δηλαδὴ καὶ κορωνῶν, τῶν ἀεὶ διαμενόντων τοῖς ἐξ ἀρχῆς τόποις, καὶ οὐκ εἰδότων τὴν τῶν ἄλλων ἀποδημίαν μιμήσασθαι ζώων. τοῦτο δέ μοι καλάνδων μαΐων ποιείτω. ὥσπερ παρέργῳ χρώμενος τῇ τοιαύτῃ θήρᾳ, μέχρι τῆς κατακλείσεως· μετὰ δὲ ταῦτα οἰκίσκον ἐκλεξάμενος καλὸν λίαν, καὶ εὐρύχωρον· εἰ δὲ μὴ οἷόν τε κἂν σύμμετρον, κατακλείειν ἑαυτῷ τὸν ἱέρακα ἔχοντα πρὸς ἀνατολὴν ἡλίου θύραν, ῥάβδοις οὐχ ὑέλῳ διαπεφραγμένον, ἵνα καὶ φῶς ἔχῃ αὐτάρκως, καὶ διαφυλάττηται ἀσφαλῶς· τὴν γὰρ ὕελον ῥήγνυσι παραυτίκα περιϊπτάμενος καὶ παίζων, καὶ προσρηγνύμενος αὐτῇ* ὥσπερ κατάδικος ἀπὸ τῶν δεσμῶν ἀφε-

θείς· τοῦτο δὲ ποιήσας, ἄπεισιν ἢ τοῖς τῆς ὑέλου θρύμμασιν ἐμπεσὼν, καὶ ὥσπερ ὑπὸ ξίφους τρωθεὶς διαφθείρεται. ἔστω δὲ ξύλον μέσον διῆκον ὅπου ἵσταται, καὶ ὕδωρ ἀδιαλείπτως ἐν ἀγγείῳ ξυλίνῳ κείσθω καθεκάστην ἀλλαττόμενον· τὸ δὲ μήτε βαθὺ ἔστω, μήτε ἐπιπόλαιον παντελῶς· ἔστω δὲ πλατὺ καὶ ἄκοιλον καὶ εὐρύχωρον, ὡς μὴ λουόμενον τὸν ἱέρακα, ἢ τὸ στῆθος βλάψαι, ἢ τὰ νεωστὶ φυόμενα τῶν πτερῶν διαστρέψαι· οἷα γὰρ ἂν ῥυθμισθῇ φυόμενα, τοιαῦτα καὶ διαμένει. ἐσθίειν δὲ ἐν τῇ ἐγκλείστρᾳ κρέας θερμόν· εἰ δὲ μὴ, τὸ περὶ μιᾶς ἡμέρας τυθέν· παρὰ ἡμέραν δὲ δίδου καὶ κρέας χοίρειον νεαρόν· ἐν τῇ ἐγκλείστρᾳ γὰρ ὠφελεῖ τὸ χοίρειον· δίδου παρ' ἡμέραν περιστερὰς καὶ μῦς, καὶ κυνίδια, ὡς ἔχουσιν ἔθος ῥίπτειν, καὶ γῆρας δὲ ὄφεως, ὅπερ ἔθος ἔχει ἀποβάλλειν, κοπὲν, εἰς λεπτὰ, εἶτα συμμιχθὲν κρέασιν, ὠφελεῖ. ἄριστα δὲ αὐτὸς λήψεται ἀλλάσσων τὰ πτερά.

Ἄλλο.

Χελώνην ἀπὸ ξηρῶν τόπων ληφθεῖσαν, καὶ τοῦ ἱεράκου γυμνωθεῖσαν ὑπ' αὐτὴν πρὸς

θοίνην παράσχου τῷ ἱέρακι· ἡ ποιότης γὰρ τοῦ κρέως, καὶ ὁ χυμὸς, καλὰ καὶ θᾶττον ποιεῖ ἀλλάττειν τὰ πτερὰ ὅλου τοῦ σώματος· ἄλλως δὲ οὐ χρὴ ποιεῖν ἐπὶ ἐγκεκλεισμένον ἱέρακα, ὥς τινες τῶν ἀτέχνων ταλαιπωροῦντες. ἄμεινον δὲ δι' ἐπιμελείας καὶ τρυφῆς θεραπεύειν αὐτὸν φυσικῶς, ποιῶν ἄνευ ὀδύνης τὰ πτερὰ μεταβάλλειν, ὡς μετ' ὀλίγον εἰρήσεται. μόνα δὲ τὰ ἀπὸ τῆς οὐρᾶς κεκλασμένα ἑλκύσας ἠρέμα, καὶ αὐτὰ δι' ἀνάγκην· ὅρα δὲ μὴ αἱμάξῃς τὸν τόπον. ὕστερον γὰρ φύονται στρεβλὰ μετὰ τοῦ αἵματος· ἐὰν δὲ αἱμάσσωνται, * θέλεις αὐτὸν εἶναι διόλου ἥμερον, ἵνα μετὰ ἔξοδον, μὴ πολλοῦ δεηθεῦαι κόπου· μίαν δὲ καὶ δευτέραν ἡμέραν ἀπὸ χειρὸς δίδου φαγεῖν. τὰς δὲ ἄλλας, δέσμει τὸ κρέας ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἵνα λαμβάνῃ ἐκεῖθεν, καὶ μὴ ἐπὶ τῆς γῆς τεθέν· ῥυπαρείας ἐξ αὐτῆς μετάσχῃ, καὶ βλάψῃ τὸν ἱέρακα. διαμένει γὰρ πρᾶος ἐκ τῆς συνηθείας, οὕτως ἀγόμενος, καὶ τοῦ καιροῦ καλοῦντος ἕτοιμος εὑρεθήσεται, μὴ πολὺν κάματον πρὸς διόρθωσιν χρήζων· λαλβανόμενον γὰρ ἀπὸ τῆς ἐγκλείστρας, τῷ αὐτῷ τρόπῳ τοῖς ἐξ ἀρχῆς θηρευομένοις

ἐφομβρίοις παιδευέσθω καὶ ἡμερούσθω. ἀποβαλὼν δὲ τὰ πτερὰ, καλὸς γενήσεται ὥσπερ κυτίον ἤγουν οὐρὰν· (καῦδα γὰρ παρὰ Ρωμαίοις ἡ οὐρὰ,) ἔχων μεγάλην τῷ πρώτῳ ἐνιαυτῷ, τῷ δὲ δευτέρῳ, λεπτοτέραν· τοῖς δὲ ἑξῆς ἔτεσι τὴν αὐτὴν ἔχει ἰδέαν τῆς κουπίας μήτε αὔξων μήτε μειῶν τὸ σχῆμα τῆς κουπίας.

Ἐξ ἄλλου ἀντιγράφου ἀρχαιοτέρου.
Πῶς ὀφείλει ἐγκλείεσθαι, καὶ ποταπὰ εἶναι τὰ ἔγκλεισα δεῖ.

ΑΓαθὸν καὶ συμφέρον ἐστὶ φῶτα καὶ βόρεια καὶ μεσημβρινὰ ἔχειν τὸ ἔγκλεισον, ἢ ζεφυρεῖα, καὶ ἀνατολικὰ, διὰ τὸ μέσως ἔχειν τὸ ὄρνεον εὐκρασίας καὶ θερμῆς, ἀλλὰ καὶ τέλειον εἶναι δεῖ τὸ ἔγκλεισον, διὰ τὸ καὶ δύο καὶ τρία κοντάρια χωρεῖν, ἵνα ἔχῃ πού μεταπηδᾶν καὶ καθίζειν ὁ ἱέραξ. ὠφελεῖται γὰρ μέγιστα ἀπὸ τῆς γυμνασίας ταύτης. τὸν δὲ ἱέρακα ὅταν δόξῃ σοι σπίζειν, ἐπὶ τὸ μαδίσαι, κάθαιρε αὐτὸν τῷ γεγραμμένῳ καθαρτηρίῳ ἐπιμελῶς φυσῶν εἰς τοὺς μυκτῆρας, ὥστε μηδὲ τὴν τυχοῦσαν ἐμμεῖναι ὑγρείαν ἐν τοῖς κροτάφοις αὐτοῦ, καὶ με-

τὰ τὸ καθᾶραι ποίησον αὐτὸν κἂν ἐπὶ πέντε ἡμέρας κορεσθῆναι περδίκων· καὶ ἴσα αὐτὸν, καθαροῦ ὄντος τοῦ ἀέρος νυκτὸς εἰς ὕπαιθρον τόπον, ὥστε μήτε αἴσθεσθαι αὐτὸν μηδ᾽ ὅλως καπνοῦ δριμύτητος· μετὰ δὲ κόρον τῶν περδίκων, δὸς αὐτῷ κρέας χοίρειον, μέχρις ἂν γένηται λιπαρὸς πάνυ, καὶ ἄρξηται ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ῥίπτειν τοὺς καλυπτῆρας· καὶ τότε λοιπὸν μάδιζε ὅλα τὰ πτερὰ τῶν ἐλαττόνων παρὲξ, καὶ ὀλίγων καλυπτήρων ἐγγὺς τῶν ἐλαττόνων· σπαθεὶς γὰρ καλῶς ἀνωδύνως μαδίζεται. ἀφ᾽ οὗ δὲ μαδισθῇ, λαβὼν οἶνον σύφοντα ἐν τῷ σόματί σου, περιρόπιζε αὐτὸν εἰς τοὺς μαδισθέντας τόπους, ὥστε σύψας αὐτοὺς μετὰ τοῦ οἴνου, διὰ τὸ μήτε αἱμορραγῆσαι, μήτε ὕλην θεῖναι, καὶ ἴσα αὐτὸν ἐν κονταρείῳ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, καὶ οὕτως ἀπόλυε εἰς τὸ ἔγκλειστρον, ὑποθεὶς στρογγύλον πόπιστρον, ἐν ᾧ ὀφείλει λούεσθαι· ἔσω δὲ τὸ πόπιστρον, πλάτους τριῶν ποδῶν, καὶ βάθους σπιθαμῆς μιᾶς· καὶ ὅταν ἐξ ἀρχῆς ἀπολυθῇ ὁ ἱέραξ εἰς τὸ ἔγκλειστρον, ὀλίγον ὕδωρ πάνυ ἐχέτω, βάθος ἔχον ὕδατος δύο ἢ τρία δάκτυλα, διὰ τὸ πίνειν, καὶ μὴ λούεσθαι· ὅτε δὲ

ἴδῃς φύεσθαι τὰ πτερὰ αὐτοῦ καλῶς, τότε λοιπὸν γέμιζε τὸ πότιστρον, ἵνα καὶ λούηται. καθ' ἡμέραν δὲ ἀλλασσέσθω τὸ ὕδωρ, καὶ πλυνέσθω τὸ πότιστρον ἐπιμελῶς· ἐπεὶ ἐὰν ἀφοδεύσῃ εἰς τὸ ποτιστήριον, καὶ ἢ πίῃ, ἢ λούσεται, εὐθέως τὸ πάθος τῆς κονύζης λαμβάνει καὶ φονεύεται· τρωγέτω δὲ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἱερακοτρόφου ὢν ἐν τῷ ἐγκλείστρῳ καθαρὸν πάντως κρέας, καὶ συνεχέστερον θερμοφαγέτω· ἐὰν γὰρ φάγῃ ῥυπαρὸν κρέας, λίθους ποιεῖ καὶ ἀπόλλυται. ἐὰν δὲ μὴ φάγῃ εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἱερακοτρόφου, ἀλλ' ὥς τινες ποιοῦσι, δεσμεύοντες ἐν τῷ κονταρίῳ τὸ κρέας, ταχέως ἀγριοῦται ὁ ἱέραξ, καὶ ὁρῶν εἰσερχόμενον τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ ἐγκλείστρῳ, ἑαυτὸν περιρρήγνυσιν ἀγριούμενος τῇ * ἀληθείᾳ, καὶ λιπαρὸς ὢν γίνεται ἐμπαθής.

Πρὸς τὸ συνεργῆσαι τὴν ἀποβολὴν τῶν πτερῶν, καὶ ταχὺ ἐκβαλεῖν αὐτὸν τῆς ἐγκλείστρας.

ΕΑΝ ἐν τῇ ἐγκλείστρᾳ τὸ ὄρνεον οὐ ταχὺ ἀποβάλῃ τὰ αὐτοῦ πτερά, χρῶ τῇ διαίτῃ ταύτῃ· πρῶτον μὲν ποίει ἐσθίειν τὰ προειρη-

μένα ὡς εἴρηται, ἔπειτα λειπέτω τὸ ὕδωρ αὐτὸ, καὶ μετὰ ἡμέρας ἑπτὰ λαβὼν ἀμπέλων κλήματα, καὶ καύσας τὴν τέφραν αὐτῶν διυελόμενος καθαρὰν, ἵνα μή τις ἄλλη ὕλη συνεπακολουθήσῃ, ἀνάμιγνυε ταύτην μετὰ ὕδατος, καὶ παρατίθου τῷ ἱέρακι. ἕτεροι δὲ τῶν ἱερακοτρόφων θαλάσσιον ὕδωρ παραλιθέασι τῷ ζώῳ ἐν τῇ ἐγκλείστρᾳ· εἰ δὲ οὐκ ἔστιν εὐπορία θαλασσίου ὕδατος, ἅλας εἰς ὕδωρ ἐμβάλλουσιν· οὕτω γὰρ ἐκ παντὸς τρόπου παρατιθεμένης τῷ ἱέρακι τῆς ἀπὸ τῶν κλημάτων στακτῆς, καθὼς προείρηται, ἢ ἀπὸ τοῦ πίνειν, ἢ ἀπὸ τοῦ λούεσθαι χαυνωμένου τοῦ σώματος, ἀλλάσσει ταχὺ τὰ πτερά· πίνων δὲ ταῦτα οὐδέποτε λιθιάσῃ· μετὰ δὲ τὴν ἀποβολὴν τῶν πτερῶν, καθαρὸν παρατίθει ὡς καὶ πρὸ τοῦ αὖθις ὕδωρ.

Ἄλλο εἰς τὸ αὐτό.

Λαβὼν ἄγνου ἤγουν λυγίας σπέρμα συντεθλασμένον, ἀπόβρεξον αὐτὸ ἐν ὕδατι ποτίμῳ· εἶθ' οὕτως διυλίσας πότισον περιστερὰν, καὶ ἔασον αὐτὴν διανυκτερεῦσαι, καὶ τῇ ἐπαύριον δίδου τὴν περιστερὰν πρὸς θοίνην τῷ ἱέρακι.

Ἄλλο.

ΛΑβὼν σαύραν χλωρὰν, βάλε αὐτὴν ἐν καινῇ χύτρᾳ μετὰ ὕδατος θερμοῦ, καὶ ἔασον ἀναζέσαι καλῶς. εἶτα λειώσας αὐτὴν ἐν θυίᾳ, καὶ μίξας αὐτὴν μετὰ τοῦ ζέσματος αὐτῆς εἰς λεκάνην, ἐπέμβαλε ἕτερον χλιαρὸν ὕδωρ, καὶ καταδύων ἐν αὐτῷ τὸν ἱέρακα λοῦε, καὶ ταχὺ ἀποβαλῇ αὐτοῦ τὰ πτερά.

Ἄλλο.

ΟΠὸν βαλσάμου μετὰ κρέως δὸς αὐτῷ φαγεῖν ἐπὶ συχνῷ, καὶ ταχέως ἐκπέμπει αὐτοῦ τὰ πτερά.

Πρὸς τὸ πτερορυῆσαι τὸν ἱέρακα τάχιστα.

ΣΑύραν κατατεμὼν εἰς λεπτὰ μὴ ἔα ἐν τοῖς ὄνυξιν αὐτοῦ λαβεῖν τὸν ἱέρακα, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ στόματι· ἐὰν γὰρ ἀπογαλακτήσῃ τὸ κρέας τῆς σαύρας τῷ ἱέρακι, βλάβην ἐμποιεῖ· συσφίγγει γὰρ εἴσω τὸν πόδα. ἀλλὰ κόπτε εἰς μικρὰ, ὡς μὴ δύνασθαι αὐτὸν κατέχειν τοῖς ὄνυξιν, ἀλλὰ τῷ στόματι τοῦτο λαμβάνειν.

Ἄλλο εἰς τὸ αὐτό.

Νεοσσοὺς χελιδόνων κατὰ πολὺ παράβαλε τῷ ἱέρακι.

Περὶ ποσότητος τροφῆς καὶ συμμέτρου διαίτης ἱέρακος.

Ἐσθιέτω ὁ ἱέραξ ἐν τρυταίνης προβατείου κρέατος οὐγγ. θ΄. αἰγείου ι΄. τράγου οὐγγ. θ΄. ἐλαφείου οὐγγ. κ΄. λαγωοῦ οὐγγ. ε΄. χοίρου μεγάλου οὐγγ. ϛ΄. νεασοδ. οὐγγ. ζ΄. κυνείου νεκροῦ. οὐγγ. η΄. * ἀρκῶν οὐγγ. ϛ΄. τὰ δὲ πτηνῶν, ἤγουν γεράνων, χηνῶν, περιστερῶν, περδίκων, φασσῶν, τρυγόνων, κοσσύφων, ψαρῶν κορυδαλλῶν, παραφυλαττόμενος ἐπιμελῶς καὶ συνεχῶς ὀστέα, ἢ τρίχας, ἢ πτερά· μὴ κινεῖσθαι δὲ τὸν ἱέρακα ἄχρις ἂν ἐκεῖνα πρότερον ἀναμέσῃ τὰ περιπλώματα, καὶ ἀγνοοῦντι τῷ θηρευτῇ δι' ἀπειρίαν, ὑποψίαν παρέξει νόσου· ἀτονία γὰρ καὶ δυσορεξία περιγίνεται τῷ ἱέρακι· τὸ δὲ ἐσθίειν τὸν ἱέρακα πτερὰ σὺν τῷ κρέατι, καὶ ὀστέα καὶ τρίχας λίαν ἐστὶν ὠφελιμώτατον. τραχεία γὰρ οὖσα τῇ τροφῇ ταύτῃ καὶ ξηρὰ τὸ περὶ τὸν στό-

μαχον ἐγκαθήμενον φλέγμα καὶ περισιζάνον σὺν αὐτοῖς ἐκπεφθὲν διασώζει τὸν ἱέρακα ἐκ νόσων χαλεπῶν.

Πῶς ὀφείλει τρέφεσθαι ὁ ἱέραξ.

Ἐχρῆν διδόναι τροφὴν τῷ ἱέρακι μετὰ τὸ βαστάζεσθαι ὥραν τετάρτην, εἶτα δεσμευθῆναι τὸ συνηθικὸν τοῦ μέχρις ἂν πέψῃ· ἔσω δὲ κάτωθεν τούτου ὀθόνιον· ὁ δὲ κοντὸς ἔσω, ἐκ φυλλερέας, ὁμαλὸς, μήτε λίαν παχὺς, μήτε λίαν λεπτός. εἰ δὲ δυσπεπτῇ, βαλεῖν εἰς τὸ κρέας μέσον μαλάχης ἡμέρου ἁπαλὸν, καὶ συνεσθίει· ὠφελεῖ γὰρ πολλὰ εἰς τοὺς κόπτοντας τὰ ἴδια πτερά· χειμῶνος δὲ ὄντος περὶ μιᾶς ἡμέρας τοῦ ἐλθεῖν εἰς θήραν διδόναι αὐτῷ σίλην, τὸ λεγόμενον σηπόνομον * ἔστιν ἃ θέλει, καὶ ἀλόην καθαρὰν μετὰ τὸ μέγεθος τοῦ ὀρνέου, ἤγουν ἐὰν ὅστι μέγα, ὅσον κύαμον· εἰ δὲ ἔλαττον, ἴσον ἐρυβίνθου. καθαιρέσθω δὲ καὶ διὰ μυὸς, ἢ ἐλαίου καλοῦ, ἢ μέλιτος.

Περὶ τοῦ, ὧν τροφῶν δεῖ ἀπέχεσθαι, καὶ δι' ἣν αἰτίαν.

Κρέας ὄζον οἱουδή τινος ζώου μὴ δὸς φαγεῖν τῷ ἱέρακι· λοιμικὴν γὰρ νόσον τίκτει καὶ λίθοις. καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ σήπει, καὶ διαφθείρεται τὸ ζῶον ἐξαίφνης. καὶ μετὰ ἁλῶν κρέας μὴ διδόσθω· παραπεμφθέντων γὰρ ἔνδον τῶν ἁλῶν, καὶ διαλυθέντων, συναποσβέννυται τὸ πνεῦμα τοῦ ἱέρακος, καὶ ἅλες καθ' ἑαυτοὺς τοῦ κρεῶν δίχα δοθέντες τῷ ἱέρακι, τὰ σπλάγχνα διαφθείρουσι. λίπος κρέως οἱουδήποτε ζώου, ἀνοικεῖον πρὸς τροφὴν αὐτοῦ· ἐκλύει τὴν συμπεπληκὴν δύναμιν, καὶ φύσιν τοῦ στομάχου· ἔλαιον διδόμενον πολέμιον καθέστηκε τῷ ἱέρακι διὰ τὴν τῶν ἁλῶν σύμμιξιν.

Περὶ ἐπιτηδείας τροφῆς, καὶ ἐν ποίῳ καιρῷ ἁρμόζει δίδοσθαι τῷ ἱέρακι.

Ἔστι μὲν τὸ κρέας οὐ πάντοτε συμβαλλόμενον· τὸ μὲν χοίρειον τότε δίδοται τῷ ἱέρακι, ὅταν ᾖ λεπτός. λιπαίνει γὰρ πάνυ· δίδοται δὲ ἐν χειμῶνι, ἐπὶ τὸ θρέφειν τὰ σώματα τῶν

τῶν ἱεράκων, ὅταν διατακῇ τῷ κρύει· τὸ δὲ βόειον δίδοται σπανίως· πρὸς τὸ καθᾶραι γὰρ τοῦτο συμβάλλεται. καταφέρει γὰρ τὸν ἱέρακα, ἐὰν συμπαγῇ. δίδοται δὲ δεύτερον, ἢ τὸ πλέον τρίτον τοῦ μηνός· τὸ δ' αἴγειον, ἢ τὸ προβάτειον, παντοίῳ καιρῷ ἁρμόζει διδόμενον. παρὰ πάντα δὲ ἡ θερμοφαγία συμβάλλεται, ἢ τῶν νεοττῶν περιστερῶν, καὶ ἐν θέρει καὶ ἐν χειμῶνι· καὶ ἡ συνεχὴς δὲ ἀποβολὴ τῶν πτερῶν τῶν ὀρνίθων. οὐδέποτε δὲ ὠφελεῖ δίδοσθαι, ἢ κόρακος, ἢ κορώνης κρέας· εἰσὶ γὰρ πάνυ ἐπιβλαβῆ· τὸ δὲ τοῦ χηνὸς σφόδρα ὠφέλιμον.

Πρὸς λειποπτεροῦντα ἱέρακα.

Πτύξας τὸ ζῶον εὐφυῶς, τοῖς καυλίσκοις τῶν πτερῶν ἀξουγγίῳ ἄρκου κατάχεε, καὶ παραχρῆμα πτεροφυήσει.

Πρὸς ἐκφυὴν πτερῶν.

Βάτου ῥίζας ἀποτεφρώσας μετ' οἴνου, διάβρεχε τὰς ὀπὰς, καὶ ταχὺ τὰ ἁπαλὰ τῶν πτερῶν τραφήσονται.

Προκαθαρτικὸν διδόμενον τῷ ἱέρακι περὶ τοῦ ἐγκλεισθῆναι.

ΠΡὸ ἡμερῶν εἴκοσι τοῦ μέλλειν αὐτὸν ἐγκλείεσθαι, λαβὼν ὠὸν τὸν κρόκον, καὶ ὀλίγον μέλι, καὶ ῥοδίνου τὸ ἴσον· ἀμφότερα συμμίξας, ἔμβαλε ἐν αὐτῷ κρέατος νεαροῦ μέρη τρία, καὶ δίδου τῷ ἱέρακι ἐσθίειν ἡμέραν παρ' ἡμέραν· καὶ ὅταν ἴδῃς ὄντα αὐτὸν πλησίον τοῦ ἐγκλεῖσαι, περὶ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν, προβάτου ἐγκέφαλον ἔτι θερμὸν ὄντα καθ' ἑκάστην ἡμέραν δίδου εἰς τροφὴν τῷ ἱέρακι.

Ἄλλο εἰς τύφλωσιν πτερῶν.

ΛΑβὼν ἐλαίου καὶ βουτύρου τὸ ἴσον, καὶ βελόνην, περὶ τὸ στόμα διανοίξας τὴν θέσιν τοῦ τυφλωμένου πτεροῦ ἀφυοῦς ἔμβαλε.

Περὶ τροφῆς ἁρμοδίας τῷ ἱέρακι.

ΚΡέα τοὺς ἱέρακας νεαρὰ χρὴ ἐσθίειν· εἴ που δ' ἀνάγκη καταλάβῃ ἐνδείας, δύο ἡμερῶν διδόσθω· τριῶν δὲ οὐδ' ὅλως. λιθοποιὸν γάρ ἐστι τὸ τοιοῦτον, καὶ πάσης νόσου λοιμικῆς

καὶ διαφθορᾶς αἴτιον· ἔστω δὲ τὰ κρέα ὀρνίθων καὶ προβάτων, τράγων τε καὶ βοῶν, καὶ χοίρων μικρῶν μὲν ἀεὶ καὶ νεαρῶν ἅμα ταῖς θριξὶ, μεγάλων δὲ, τούτων χωρίς· ὅταν δὲ ὦσι λεπτοὶ ἀπὸ καμάτου, ἐπὶ μιᾶς μόνης ἢ καὶ δευτέρας ἡμέρας διδόσθαι. ἐὰν γὰρ πλείονας ἡμέρας δοθῇ, ἐξαγριοῖ τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ἄλλως τε δὲ καὶ διὰ τὸ λίθοις ἐμποιεῖν ἐφ' ἑξῆς, πολλῶν ἡμερῶν δοθέντα· ἑκάστῳ δὲ τῶν προῤῥηθέντων παρ' ἑκάστην ἡμέραν ἀλλαττόμενον διδόσθω. τὸ γὰρ βόειον ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας διδόμενον, ἀπεψίας γεννητικόν. τὸ δ' αἴγιον τοὺς ἐν τῇ γαστρὶ λίθοις διαλύει δοκίμως, ὑδαροῖ δὲ τὸν στόμαχον, καὶ ἀνόρεκτον ἀπεργάζεται· τὸ δὲ προβάτειον συνεχῶς διδόμενον, γεννᾷ λίθοις· χρὴ δὲ αἷμα τράγου παραυτίκα δεξαμένοις τῆς σφαγῆς διδόναι παχύ· μάλιστα γὰρ τοῦτο διαλύειν τοὺς λίθοις πέφυκεν· ὡς γὰρ ἱστορεῖται, ὁ ἀδάμας λίθος ὑπὸ τούτου μόνου κατεργάζεται. λαγῶον δὲ πᾶν κρέας σὺν αἵματι διδόμενον, δίχα ὀστέων καὶ μυελῶν, ὠφέλιμόν ἐστι. ταῦτα γὰρ φασὶ βρωθέντα σκώληκα γεννᾶν ἐν τῇ τοῦ ὄρνιθος κοιλίᾳ, ὑφ' ὧν τὸ ζῶον

ἀπόλλυται, λανθανούσης τῷ θηρατῇ τῆς αἰτίας. ἐλάφειον δὲ κρέας εἰς κόρον μὴ διδόσθω· βαρύπεπτόν γάρ· διδόσθω δὲ εἰ συμβαίη, καὶ ἄρκτώων θερμὸν ὀλίγον· εἰς κόρον δὲ καὶ αὐτὸ βαρύτατόν ἐστι· κυνῶν δὲ μικρῶν ὅλον τὸ αἷμα θερμὸν σὺν τοῖς κρέασιν ἐσθιέτωσαν· ὠφέλιμον γὰρ εἰς τὸ λῦσαι λίθους ἐν τῇ γαστρὶ, ὥσπερ τὸ τράγειον· μυῶν δὲ καὶ καθ' ἑκάστην διδομένων ὠφέλιμον μόνον σὺν ταῖς θριξί· ὠφελεῖ γὰρ πάντα τὰ ἐντός· εἰ δὲ μή γε, παρ' ἑκάστην* καθαίρει φλέγμα, χολήν· ἀναστέλλει ῥεῦμα, φλέγμα, λύει λίθους, καὶ κόρυζαν ἐρχομένην ἀποπέμπεται· στόμαχον ἐκλυθέντα ἀναῤῥώννυσι, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, σωτήριος ἐστὶ διδόμενος τῷ ἱέρακι· ὀρνέων δὲ περιστερὰ ἐσθιομένη ὠφελιμωτάτη ἐστὶ, σὺν τοῖς ποσὶν * ταῖς πτέρυξιν εἰς λεπτὰ συγκοπέντων· καὶ διδόμενον, κἂν πρὸς ὀλίγον δίψαν ἐμποιεῖ τῷ ἱέρακι. κόρακος δὲ καρδίαν καὶ ἐγκέφαλον, ἧπαρ τε, καὶ βραχὺ λίαν τῶν συνήθων λάμβανε τῶν κρεῶν. τοῦ δὲ αἵματος αὐτῶν μηδόλως πινέτω. ἁλμυρὸν γάρ ἐστι καὶ ὀλέθριον τῷ ἱέρακι, ὥσπερ καὶ πάντα τὰ ἁλσὶ μεμιγμένα· ὡσαύτως καὶ τὰ τῶν

κορώνης φυλαττέσθω· ὀστέων δὲ, ἢ τῶν ἐντὸς, μηδὲν λαμβανέτω· καυστικὰ γάρ ἐστι, καὶ ἄχετον δίψαν βλαβερὰν ἐμποιοῦντα· τῆς δὲ νήσσης πάντα τὰ κρέα καὶ τὸ αἷμα ὠφελιμώτατόν ἐστι, καὶ τὰ τῆς γεράνου, καὶ τοῦ χηνὸς, ἄνευ πολλοῦ αἵματος ὠφέλιμά ἐστι· πλεῖον γὰρ ἐμφορηθεὶς αἵματος ὁ ἱέραξ χηναίνου, τὴν καρδίαν βαρύνεται, ὥσπερ οἱ μεθύοντες τῶν ἀνδρῶν σκιάζονται τὸ τῆς ψυχῆς λογιστικὸν, καὶ ἀτάκτως φέρονται· οὕτω κἀκεῖνος ἀνεπιτήδειος γίνεται πρὸς τὴν θήραν, ἄχρις ἂν πέψιν ποιήσῃ· ἐρωδιόλης δὲ ληφθείσης, ἥνπερ καὶ λάκρην τινὲς τῶν ἐπιχωρείων προσηγόρευσαν, ἐρωδιὸν δὲ οἱ παλαιοὶ τῶν ἑλλήνων ἐκάλεσαν, ἐγκέφαλον ἅμα τῇ καρδίᾳ καὶ τῷ ἥπατι ἐσθιέτω. καὶ τοῦτο δι' ἀνάγκην τοῦ μὴ λιπεῖν τὸν ἱέρακα, καὶ πρόθυμον ποιεῖ πρὸς τὴν θήραν· λίαν γὰρ ἄχθεται κορυφῆς μεταλαβεῖν τῆς ἑαυτοῦ θήρας· τῶν δὲ λοιπῶν κρεῶν ἀπεχέσθω, φθοροποιοῖς οὖσι τῷ ἱέρακι· λάρου δὲ ἁλόντος τὴν καρδίαν ἅμα τῷ αἵματι, καὶ ὀλίγοις ἐκ τοῦ στήθους κρέασιν, ἐσθιέτω· τὰ γὰρ λοιπὰ αὐτοῦ βρώμη ἐστὶ καὶ βαρέα· * αἰθυίας δὲ λαμ-

βαλέτωσαν εἰς κόρον. γλυκύτατον γάρ ἐστι καὶ εὔπεπτον. καὶ ὤπιδος, καὶ κίσσης τὸ πᾶν κρέας χρησιμώτατον· φάσσης δὲ, καὶ κοσσύφου, καὶ ὄρνιθος κατοικιδίας καιρῷ διδομένης, ὠφελιμώτατον· μόνην ἀφαιρεῖ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ τοὺς πόδας, καὶ τὰς πτέρυγας, ἵνα μὴ αἴσθηται ἥμερον ὄρνιν ἐσθίειν, καὶ τῶν ἀγρίων ἀμνηστήσας, περὶ τὰς καλύβας ἵπταται.

Διάγνωσις καὶ θεραπεία εἰς κεφαλαλγίαν ἱέρακος.

Η κεφαλαλγία πολέμιον καὶ ὀλέθριον τῷ τῶν ἱεράκων καθέστηκε γένει, καὶ ὅσοι μὲν ἔγραψαν ἀδιορίστως περὶ κεφαλαλγίας, πλείονα τὴν βλάβην ὑπὲρ τὴν ὠφέλειαν εἰργάσαντο τοῖς ζώοις τούτοις· οὐ γὰρ κατὰ μίαν διάθεσιν κεφαλαλγοῦσιν, ἀλλὰ διὰ πλείονας αἰτίας. διά τοι καὶ ἴασις ἐστὶν αὐτῶν ἑκάστη. καὶ γὰρ ἀλγεῖ τὴν κεφαλὴν, ὅταν συνεχέστερον ἐγκρύπτῃ τοῖς πτέρυξι τὴν κεφαλήν, καθὼς ὑπνώττει, εἰ μὴ συνήθως αὐτὴν ἀνατείνῃ· γίνεται δὲ τοῦτο ἀπὸ κακοχυμίας πολλῆς, ἐξ ἀνεπιτηδείων τροφῶν ἀθροισθείσης, καὶ τῇ κεφαλῇ

προσαπεσούσης, καὶ δι' ἔμφραξιν τῆς διεξόδου ἀτμῶν δριμυτέρων προσπεσόντων τῇ κεφαλῇ. γίνεται καὶ διὰ ψῦξιν ἄμετρον συμβαίνουσαν ἐν κυνηγίῳ, καὶ ῥευματίζεται· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ θέρμης καύματος ἡλίου καὶ ἀπὸ καπνοῦ· ποιεῖ δὲ φλυκταίνας ἐν τῷ στόματι, καὶ ἀπὸ ὀσμῆς οἴνου πολλοῦ, ὅπερ ἐστὶ καὶ ἐπικίνδυνον· εἰ γὰρ μὴ ταχέως νοηθῇ παρὰ τοῦ θηρατοῦ, εἰς τὸ ἀποστῆσαι τὸν ἱέρακα τῆς ὀσμῆς, διαφθείρεται, τῶν κατὰ φύσιν κορεστικῶν καὶ ἀναπνευστικῶν ὀργάνων διαφθειρόντων. θεραπεύεται δὲ, εἰ τὸν ἀπὸ σιδήρου πρόστιον τρίψας ἐν ἰγδίῳ καλῶς ξηρὸν τὸν οὐρανίσκον αὐτοῦ ἀνατρίψῃς, εἶθ' οὕτως οἴνῳ παλαιῷ ἐμφυσῶν, θεράπευε ὡς ἔθος αὐτῷ.

Περὶ τῶν διὰ σφήνωσιν φλεβῶν κεφαλαλγιώντων.

Ἱέραξ καρηβαρῶν, καὶ κατηφὴς τὴν ὄψιν γινόμενος, ἀνέλκων δὲ μόλις καὶ κατασπῶν τὰ τῆς κεφαλῆς τῶν ὀφθαλμῶν βλέφαρα, τὰς φλέβας τὰς ἐν τοῖς κροτάφοις ἐσφηνωθῆναι σημαίνει, καὶ ὑπὸ τούτου διοχλεῖται τὴν κεφαλήν· θεραπεύσεις οὖν τοῦτον τοῦτον τὸν τρόπον· λα-

βὼν οἶνον παλαιὸν εἰς τὸ σόμα, ἐμφύσα τὴν κεφαλὴν, τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὰς ῥίνας σὺν τῷ σόματι, καὶ λούειν καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν, καὶ θεραπεύσεις.

Πρὸς ῥεῦμα κεφαλῆς διάγνωσις καὶ θεραπεία.

ΕΠειδὰν ἀπεπλήσῃ λεληθότως· συχνότερον γὰρ τὸ τοιοῦτον πάθος παραγίνεται ἡμέρας ἀκαταστασία λοιμώδεις, ἢ κρεῶν ῥυπαρῶν μετάληψει· διαγινώσκεται δὲ οὕτως· ἐὰν τὰ ὑπὲρ τοὺς ὀφθαλμοὺς κοιλώματα τῆς κεφαλῆς τοῦ ἱέρακος πεπληρωμένα ὑπάρχῃ, ἢ ἐν τῷ ἕλκειν τὸ κρέας, ὥσπερ σαγόνες τινὸς ὕδατος ἀποπίπτουσι, ἢ ὅταν ὡς νεφέλαι ὑδατώδεις παρεκάσῃ * πληροῦντες αἱ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κόραι· ἐὰν ἔν τι τούτων τῶν σημείων γίνηται, οὕτως θεραπευέσθω ξηρῷ βοηθήματι. κισσοῦ γρ. πέντε· φύλλου ἰνδικοῦ γράμμ. πέντε· ξηρὸν κόκκον δάφνης γράμμ. τρία· σαφίδος ἀγρίας γράμμ. α´. ταῦτα βάλλειν ἐν ὅλμῳ * ἰγδίῳ καὶ κόπτε καὶ κοπάνιζε καὶ κοσκίνιζε, καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, καὶ ἔχε ξηρόν· ἐπὶ

δὲ τῆς

δὲ τῆς χρείας λάμβανε ἐξ αὐτοῦ, καὶ τρίβε τὸν οὐρανίσκον αὐτοῦ, εἶτα μετὰ ὑπάλειψον τὸν φάρυγα, καὶ θεραπεύσεις· ἐκ δὲ τοῦ ξηροῦ αὐτοῦ, ἔμβαλε καὶ εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ, καὶ ἵστα ἐν ἡλίῳ ὥραν μίαν, καὶ ὡραῖος γενήσεται.

Εἰς ῥεῦμα κεφαλῆς ἱέρακος.

Ἱέραξ, ἐὰν ῥευματίζηται τὴν κεφαλὴν, ὑγρὸν πολὺ ἐκβάλλει διὰ τῶν ῥινῶν· θεραπεύσεις οὖν τούτῳ τῷ βοηθήματι· * γλυκύρριζον κόψας, καὶ σείσας μετὰ κρέως δίδου φαγεῖν· ἐὰν δὲ μένῃ τὸ ῥεῦμα, νάρδου σταγόνας τρεῖς εἰς τὰς ῥίνας αὐτοῦ ἔνσταζε, καὶ ἵστα αὐτὸν εἰς ἥλιον εὐδίας οὔσης καὶ νηνεμίας ἐπὶ ὥρας δύο· καὶ ἐὰν ὁμοίως ἔχῃ, ἔγχεισον· καὶ τῇ ἑξῆς θερμοφαγέτω περισσοτέραν, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Πεπέρως λευκοῦ· καρυοφύλλου τὸ ἴσον λειώσας, ἐμφύσα διὰ καλαμίσκου εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ· σημεῖον δὲ δείκνυσιν. ὑδρορροεῖ ἐκ τῶν ῥινῶν· οἶνον δὲ παλαιὸν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ λαβὼν, προσφύσα ὁμοίως εἰς τὰς ῥίνας αὐτοῦ, καὶ ἵστα αὐτὸν ἐν ἡλίῳ.

Διάχεισον πρὸς καρηβαροῦντα ἱέρακα τρυφερόν.

ΔΑφνης κόκκοις ἑπτὰ, ϛαφίδος ἀγρίας κόκκοις πέντε, σκορόδου ὀλίγον, κυμίνου τὸ ἀρκοῦν, ὀπὸν βαλσάμου ούγγ. δύο, μέλιτος κοχλιάριον ἕν· ταῦτα συγκόψας ἐν ὅλμῳ καθαρῷ, καὶ σείσας, ἀναφύρα τοῖς ὑγροῖς, καὶ ἀναπτύξας τὸ ϛόμα τοῦ ἱέρακος, διάχειε τὴν ὑπερῴαν αὐτοῦ ἐπιμελῶς.

Διάχεισον ξηρόν.

ΣΤαφίδος ἀγρίας κόκκον ἕνα· πεπέρεως κόκκοις ἑπτά· κόϛου φύλλα· ναρδοϛάχυος ἀνακεράτια δύο· κασσείου κεράτιον ἕν· ταῦτα κόψας καὶ σείσας, χρῶ ξηρῷ, διαχείων τὴν ὑπερῴαν αὐτοῦ.

Ἕτερον διάχεισον ξηρόν.

ΣΚόροδον ὀρεινὸν λαβὼν, καῦσον αὐτὸ καὶ τρῖψον, καὶ μίξας μετὰ λασαρίου τὸ ἴσον, διάχειε τὸν ἱέρακα.

Εἰς ῥευματιζομένους ἱέρακας.

Κνίδης κόκκους δεκαπέντε τρίψας καλῶς, δίδου μετὰ κρέως φαγεῖν εἰς μέρη τρία· εἰ δὲ καὶ εὐπορείοις, τῆς κνίδης τὸ σπέρμα, ῥέου ποντικὸν τρίψας, μετὰ κρέως ὁμοίως δίδου αὐτῷ φαγεῖν.

Ἀποφρακτικὸν κεφαλῆς ἐχούσης ὑγρά.

Ἁλὸς καππαδοκικοῦ, ἐλαίου ὀμφακίνου, ᾠοῦ τὸ λευκόν. ταῦτα τῷ ἴσῳ σταθμῷ βαλὼν, καὶ μέλιτος τὸ ἀρκοῦν, ἀνάφυρε ὁμοῦ εἰς ἀγγεῖον, καὶ μετὰ κρέως δίδου τῷ ἱέρακι ἐσθίειν.

Διάχρισον προφυλακτικὸν κατὰ πάσης νόσου ἐν παντὶ καιρῷ χρώμενον εἰς τὸ παντελὲς διατηρεῖν τοὺς ἱέρακας, καὶ ἐν πάσῃ κεφαλῇ καθαῖρον τὰ ἐν αὐτῇ ἱδρυμένα ὑγρά· καθαίρει δὲ καὶ καπνιαθέντα τὸν ἱέρακα. ἰᾶται κόρυζαν, ῥεῦμα ὀφθαλμῶν ἵστησιν· ἡ δὲ σύνθεσις αὐτοῦ αὕτη.

Πεπέρεως οὐγγ. ἕξ· λασαρὺ κεράτια τρία· καρυόφυλλα οὐγγ. δ΄. κόκκου οὐγγ. δύο· κα-

στοείου οὐγγ. δ'. ζιτζιβέρεως οὐγγ. δύο· σταφίδος ἀγρίας κόκκους κε'. πηγάνου ξηροῦ οὐγγ. δύο. ταῦτα πάντα κόπτε ἐν ὅλμῳ καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ· εἶτα ἀνάφυρε μετὰ μέλιτος ἀκάπνου καὶ οἴνου παλαιοῦ τὰ ἀρκοῦντα ἐν θυΐᾳ, καὶ χρῶ διαχρίων τὴν ὑπερῴαν, καὶ καταγαγὼν πρὸς τὴν κάτω τὴν ἄνω γένυν, μύξησον τὰς ῥίνας πρὸς τὸ διαπεμφθῆναι τὸ διάχρισμα, καὶ οὕτως στῆσον αὐτὸν ἐν ἡλίῳ· ποίει δὲ τοῦτο χειμῶνος μὲν ἅπαξ τοῦ μηνός· ἐν θέρει δὲ μηδόλως μετὰ γὰρ τὸ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς ἐγκλείστρας, διάχριε λεπτοτέρῳ γενομένῳ ἀφελόντι τοῦ διαχρίσματος τὸ πύρεθρον καὶ τὴν σταφίδα καὶ τὸ ζιτζίβερι καὶ τὸ πήγανον· καὶ τοῖς ἐναπολειφθεῖσι μόνοις ἀναλαβόμενος διάχριε, καὶ ἵστα αὐτὸν ἐν ἡλίῳ· μετὰ δὲ τὴν αὐτάρκη στάσιν, κρέας ψυχρὸν δίδου φαγεῖν, καὶ ὕδωρ ψυχρὸν πότισον. μετὰ δὲ τὴν χιμέριον ὥραν διαχρισθεὶς θερμοφαγείτω μικρὰν περιστερὰν, μὴ συγχωρῶν ὕδωρ δοθῆναι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

Εἰς καρηβαροῦντα ἱέρακα καὶ ῥέγχοντα.

ΠΕπέρεως, σταφίδος ἀγρίας, γηπονόμου, φύλλου ναρδοστάχυος· καρυόφυλλον, πη-

γαίου σπέρμα, πλατυκύμινον, σαγαπηνοῦ, βαλαυστίου, μαράθρου σπέρμα, κοριανοῦ σπέρμα, πετροσελίνου σπέρμα. ταῦτα πάντα τῷ ἴσῳ σταθμῷ μίξας, καὶ κόψας καὶ σήσας, ὑπόθου ξηρόν· ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ποτὲ μετὰ μέλιτος διάχριε, ποτὲ δὲ ξηρῷ θεράπευε.

Ξηρίον * καθαῖρον τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱέρακος καὶ κόρυζαν.

Σχοίνου ἄνθος οὐγγ. δ΄. ζιγγιβέρεως οὐγγ. γ΄. κόστου οὐγγ. δ΄. φύλλου γράμμ. γ΄. σταφίδος ἀγρίας οὐγγ. γ΄. βαλσάμου γράμμ. α΄. ῥοὸς βυρσοδεψικῆς γράμμ. α΄. τραγακάνθης γράμμ. δ΄. πεπέρεως γράμμ. δ΄. πετροσελίνου γράμμ. δ΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. τὴν τραγάκανθαν ἔχε προβεβρεγμένην, καὶ τὰ ξηρὰ κόψας ἐπίβαλε τοῖς ὑγροῖς, καὶ ἀναλαβόμενος χρῶ καθὼς προείρηται, τοῦτο καὶ ἐπιχριόμενον καὶ διδόμενον μετὰ κρέως, μεγάλα ὀνήσει.

Καθαρτικὸν κεφαλῆς ἱέρακος ἐν παντὶ καιρῷ.

Σταφίδος ἀγρίας κόκκους καθαρισμένους δ΄. πεπέρεως κόκκους δ΄. ἀρσενικοῦ χρυσοῦ

τὸ ἔρκου. ὁμοῦ καλῶς λειώσας μετ' οἴνου σύφοντος, καὶ ἀναλαβὼν, ὥστε γενέσθαι ὑγρὸν συμμέξως, δύο ῥανίδας ἐξ αὐτοῦ ἔμβαλε εἰς τοὺς μυκτῆρας τοῦ ἱέρακος, ἢ ἐμφύσησον εἰς τὰς ῥίνας αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀναφθῆναι διὰ τῶν ἔσωθεν πόρων τὸ καθαρτήριον εἰς τὴν ὑπερώαν αὐτοῦ. τοῦτο γὰρ ἐκτινάξει πᾶσαν τὴν ἐγκειμένην αὐτῷ παχύτητα, καὶ μυξώδη ὑγρότητα· περὶ δὲ τοῦ καθαρτικοῦ τούτου, καλὸν κεχρῆσθαι τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ. λαβὸν νίτρον λευκὸν, καὶ οἶνον παλαιὸν, τὸ μὲν νίτρον τετριμμένον λίαν διὰ τῶν ῥινῶν αὐτοῦ παράπεμπε ἐμφυσῶν· τὸν δὲ οἶνον ἐν τῷ στόματί σου λαβὼν, ὁμοίως ἐμφύσα καὶ αὐτόν· ἢ πτεροῖς βεβρεγμένοις ἐν οἴνῳ ἀποσπόγγιζε τὰ περὶ τὸ στόμα καὶ τὸν λάρυγγα· καὶ ὅταν καλῶς ἴδῃς τὴν ἐπιπολάζουσαν μυξώδη ὑγρότητα καθαρεῖσαν, χρῶ τῷ εἰρημένῳ καθαρτικῷ συνθήματι, καὶ ἐν παντὶ καιρῷ ἐπιτηδείῳ ὄντι, καὶ ἁπλουστέρῳ μὲν, ἀναγκαιοτέρῳ δὲ καὶ δραστικωτέρῳ συντρέχοντι, καὶ τῇ πείρᾳ δεδοκιμασμένῳ, καὶ θαυμαστῶς ἐνεργοῦντι.

Διάχρισμα περιφυλακτικὸν μουτάτων ἱεράκων.

ΚΟστου γράμμ. α΄. ἀγρίας σταφίδος κόκκους ιβ΄. κασσίας γράμμ. α΄. εὐφορβίου γράμμ. α΄. λασάρου γράμμ. α΄. ταῦτα κόψας καὶ σήσας, διάχριε τὸν ἱέρακα. περιφυλακτικόν ἐστι κατὰ πάσης νόσου.

Διάχρισμα περιφυλακτικὸν πούλων ἱεράκων.

ΦΥλλου γράμμ. ϛ''. πεπέρεως γράμμ. α΄. καρπὸν βαλσάμου γράμμ. α΄. λασάρου γράμμ. ἐν ϛ''. κόψας καὶ σήσας, ἀνάλαβε μετὰ μέλιτος τὸ ἱκανόν, καὶ διάχριε.

Εἰς ἐπιληπτικὸν ἱέρακα.

ΕΑΝ ἐπιληπτικὸς ᾖ ὁ ἱέραξ, νυκτερίδας πάσας ἕψε, καὶ δίδου φαγεῖν, καὶ θεραπευθήσεται.

Ἄλλο.

ΕΓκέφαλον ἐλάφου λαβών, περὶ τοῦτον διαβιβάσας εἰς δακτύλιον χρυσοῦν, δὸς φαγεῖν τῷ ἐπιληπτικῷ ἱέρακι· καὶ θαυμάσεις.

Εἰς μωρανθέντα φυσικῶς.

ΛΑβὼν ἀρπακτικὸν ὕδωρ, περιπότισον ὅλον τὸν ἱέρακα, εἶθ' οὕτως κάπνισον αὐτόν. *

Ἐὰν παθῇ ὁ ἱέραξ.

ΚΥπήρου καὶ μόσχου, καὶ βοτάνης δριμυτάτης καλουμένης, καὶ οἰνάνθης ὑγρᾶς, καὶ γάλακτος αἰγείου, καὶ οὔρου καὶ κόπρου ἀνθρωπείου τῷ ἴσῳ σταθμῷ λαβὼν, τὰ ξηρὰ τρίψας καὶ μίξας τοῖς ὑγροῖς, ἐγχυμάτισον τὸν ἱέρακα.

Πρὸς σκότωσιν ἀπὸ χυμοῦ περισπωμένοντος.

ΣΗμεῖον τοῦτο δείκνυσιν ὁ ὄρνις. σκοτοῦται καὶ στῆναι οὐ δύναται. λαβὼν ἀγρίας σταφίδος κόκκους ε', κόψας καὶ σήσας αὐτούς· καὶ μέσον τοῦ κρέως βαλὼν, δίδου φαγεῖν· εἰ δὲ ἀποστρέφεται τὴν τροφὴν, καὶ οὐ λαμβάνει αὐτὴν, εἰς σφαῖραν βραχυτάτην τὸ κρέας διαπλάσας, καὶ εὐφυῶς διαστείλας τὸ στόμα τοῦ ζώου, ἀνάγκασον λαβεῖν· καὶ μετὰ μίαν ἢ δευτέραν

ὥραν,

ὥραν ὄψῃ παραδόξως ἐξεμέσαντα τὸν χυμὸν, καὶ ἐλευθερωθέντα τοῦ πάθους. εἶθ' οὕτως θερμὴν καὶ νεαρὰν τροφὴν δίδου.

Εἰς ὀφθαλμῶν πάθος.

ΟΥΚ ὀλίγοις δοκεῖ μοι πάθεσι περιπίπτειν τὸν ἱέρακα τοῖς ὀφθαλμοῖς· ἃ γὰρ κἂν τοῖς ἄλλοις τῶν ζώων, ταῦτα καὶ αὐτῷ συμβαίνει. οἱ οὖν ἀμαθῶς περὶ τούτων γράφοντες, τὰ πλείω παρέλιπον· ἐγὼ δὲ τὰ ἐκείνων ἀσαφῆ καὶ ἀμαυρὰ ὡς οἷόν τε διασαφήσω καὶ λευκανῶ.

Περὶ λευκώματος καὶ νεφέλης ἱεράκων.

ΤΑΣ ἐπὶ πολλοῖς γινομένας αὐτοῖς ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν ἱεράκων παρεμποδίσεις εἰς τὸ ὁρᾷν, οἱ μὲν νεφέλας καλοῦσιν, οἱ δὲ λευκώματα. ταῦτα δὲ συμβαίνει, ἢ ἀπὸ λευκώματος, ἢ ἀπὸ ῥήγματος. θεραπεύσεις δὲ οὕτω· λαβὼν μέλι ἀττικὸν, ἄκαπνον, καὶ κροκοδειλιάρας κόπρου λευκῆς, τὰ ἴσα μίξας, ἐν ἰγδίῳ τρίβε ἐπιμελῶς, ἕως γλυῶδες γένηται, καὶ μετὰ πτεροῦ ἐπίχριε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. εἰ δὲ

προσκρούσας τὸν ὀφθαλμὸν ἀλγεῖ καὶ δακρυρροεῖ, ἅλα καππαδοκικὸν μασήσας καλῶς, προσφύσα τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, ἢ τὸν ἅλα αὐτὸν λύε μετὰ ὕδατος, καὶ διΰλιζε, πρὸς τὸ μὴ ῥύπον τινὰ ἐμπεσεῖν τῷ ὀφθαλμῷ, εἶτα τῷ στόματι * λαμβάνειν ἐκ τοῦ διϋλίσματος, καὶ προσφυσᾶν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ. ἕτεροι δὲ τοὺς αὐτοὺς ἅλας εἰς παρόψια μετὰ ὕδατος λύσαντες πτερῷ ἐγχέουσι τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ ποιοῦσι τοῦτο τῆς ἡμέρας πολλάκις· βέλτιον ἐν τῷ στόματι λαμβάνειν τοὺς ἅλας, καὶ προσφυσᾶν, διὰ τὸ μὴ κρατεῖσθαι αὐτὸ συνεχῶς, καὶ τὰς τῶν ἀνθρώπων ὄψεις καὶ * χείλη φοβεῖσθαι.

Ἐὰν λευκανθῇ ὁ ὀφθαλμὸς, ἢ ἀπὸ πληγῶν, ἢ ἀπὸ αἵματος.

Σηπίας ὄστρακον λαβὼν, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἱέρακος τὸν ἀπόπατον, τὸ ἶσον καθαρῶς καὶ εὐφυῶς ἀνελόμενος, ἵνα μὴ ῥύπος συνεπακολουθήσῃ σοι, καὶ χαλβάνης καθαρᾶς, καὶ μελίτος ἀκάπνου τὰ ἶσα βαλὼν ἐν θυΐᾳ, λύων καλῶς, εἶτα πτερῷ ὑπάλειφε τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ ἀποκαταστήσεις αὐτὸν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ὑγιῆ.

Ἄλλο.

Χρυσολαχάνου σπέρμα λαβὼν, τρίψον καλῶς, καὶ σήσας λεπτῷ κοσκίνῳ, ἐπίπασσε τὸν ὀφθαλμόν.

Ἄλλο.

Λιβάνου καθαροῦ, καὶ σηπίας ὄστρακον τὰ ἴσα κόψας, καὶ σήσας λεπτῷ κοσκίνῳ, ἐμφύσα τὸν ὀφθαλμόν.

Εἰς τὸ αὐτό.

Κισσὸν διαμασησάμενος, τὸν χυλὸν προσφύσα τῷ ὀφθαλμῷ, καὶ θεραπεύσεις.

Ἄλλο.

Κισσοῦ χυλὸν, καὶ πηγάνου χυλὸν, ἴσα μίξας, ἐγχυμάτιζε τὸν ὄρνιν.

Ἄλλο.

* Ωκυάμοις μέλανας καύσας, καὶ σὺν ἴσῳ μέλιτι μίξας, χρῶ.

Ἄλλο.

Αμμωνιακὸν ἀποβρέξας μετὰ γυναικείου γάλακτος, καὶ λειώσας σὺν θύμῳ, πτερῷ ἐμβρέχων, ὑπάλειφε τὸν ὀφθαλμόν.

Ἄλλο.

Μέλιτι ἀκάπνῳ ὑπάλειφε τὸν ὀφθαλμόν.

Ἄλλο.

Ἄμπελον ὑγρὰν λαβὼν, καὶ καύσας καλῶς, τὴν τέφραν αἰρόμενος, μετὰ γήρως ὄφεως τετριμμένου, μίξας τὰ ἴσα, μετὰ πτεροῦ περίπεμπε τῷ ὀφθαλμῷ ἠρέμα δὶς τῆς ἡμέρας. τοῦτο δὲ ἐνεργέστερον ποιήσης, ἐὰν τὴν κεφαλὴν πρότερον τοῦ ἱέρακος καθάρης τῷ γεγραμμένῳ διαχρίσματι· πάντα γὰρ ὑφαιρεῖ, καὶ στέλλει τὸ κατερχόμενον ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥεῦμα.

Ἄλλο.

Γῆρας ὄφεως λαβὼν, ξήρανον καὶ κόψον αὐτὸ, καὶ σήσας, ἔχε ξηρόν· φυλάττων αὐτὸ ἀδιάπνευστον· ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἐμφύσα τῷ ὀφθαλμῷ, ἢ μέλιτι μίξας ἔγχριε τῷ πτερῷ.

Ἄλλο.

Ἄρτον καύσας,* ἅλατι ἀμμωνιακῷ συλλεάνας, καὶ προσμίξας ἀλόην ὑπατικὴν, χρῶ, ἀποκαθαίρει γάρ.

Ἄλλο.

Σηπίας ὄστρακον, μαράθρου χυλὸν, κρόκου, σμύρνης, τῷ ἴσῳ μέλιτι μίξας, λειώσας χρῶ.

Ἄλλο.

Χολὴ κυνεία μέλιτι ἑνουμένη, καὶ ἐπιχριομένη, αἴρει λευκώματα.

Ἄλλο.

Τρυγόνος ὄρνιθος ἀπόπατος σὺν μέλιτι ἀλειφόμενος λευκώματα ἰᾶται.

Ἐὰν πληγῇ ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἱέρακος ὁποιωδήποτε τρόπῳ.

Ἅλὸς ἀμμωνιακοῦ μασησάμενος, ἐμφύσησον τῷ ὀφθαλμῷ, εἶτα μέλιτι ἀκάπνῳ μικρὸν ὑπάλειφε.

Ἐὰν φλεγμαίνῃ ὀφθαλμός.

Ὀπὸν βαλσάμου ἐγχυμάτιζε τῷ ὀφθαλμῷ, καὶ τὴν ὑπερῴαν αὐτοῦ ὑπάλειφε τῷ αὐτῷ.

Ἄλλο.

Αἰγειλαίας φύλλων ὁ χυλὸς, φλέγμονας στέλλει καὶ περιαιωρεῖ ἐγχειόμενος.

Ἄλλο.

Ἀνεμώνης ῥίζα ἐν οἴνῳ γλυκεῖ ἑψηθεῖσα, καὶ ἐπιχριομένη, φλέγμονας καταστέλλει.

Ἐὰν ἐξαίφνης φλεγμαίνῃ ὁ ὀφθαλμός.

Ἀνδράχνης φύλλα χυλώσας, καὶ ὄπον, καὶ κρόκοις, τὰ ἀρκοῦντα μίξας τῷ χυλῷ, ἔγχειε.

Ἄλλο.

Σπόγγον ὀξυκράτῳ χλιαρῷ βρέξας, περίθες τῷ ὀφθαλμῷ.

Πῶς δεῖ καίειν τοὺς ῥευματιζομένους ὀφθαλμούς.

Λαβὼν ῥαφεῖον ὀξὺ ἐκ χαλκοῦ πυροῦ, καὶ ἐκπυρώσας αὐτὸν καλῶς, τοῦ πάσχοντος μέρους τὸ ἐπάνωθεν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐπικείμενον δέρμα καῦσον, καὶ * ἀναστελήσεται τὸ ῥεῦμα τοῦ ὀφθαλμοῦ.

Εἰς ἀμβλυωπίαν.

Ἀμβλυοπεῖν πολλάκις συμβαίνει τοῖς ἱέραξιν ἀπὸ καπνοῦ πολλοῦ καὶ δριμύτητος, καὶ ἀπὸ ὑγρᾶς κορύζης. ὁπόταν ῥεῦμα πολὺ καὶ δριμὺ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπέλθῃ. θεραπεύσεις δὲ, ὑπαλείφων μέλι ἄκαπνον, καὶ κρόκον, καὶ ῥοίνου ἄνθος, καὶ λευκὸν ὠοῦ, καὶ χυλὸν μαράθρου, ποτὲ δὲ ὁμοῦ, ποτὲ δὲ χωρίς.

Ἐὰν ἀπὸ κρούσματος αἱματωθῇ ὀφθαλμὸς τοῦ ἱέρακος.

Νεοττὸν περιστερᾶς λαβὼν, καὶ ἀπὸ τῶν ἀγκώνων τὰ πολλὰ ἐκτίλλας πτερὰ, καὶ πτύξας τὸν ἱέρακα εὐφυῶς, ἔκθλιβε τοῖς δακτύλοις ταῦτα, καὶ ἀποστάζον ἐξ αὐτῶν αἷμα ἐμπίπτειν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἱέρακος ποίει· μετὰ δὲ δύο ἢ τρεῖς * λαβὼν δρόσον τὴν ἐπικειμένην τοῖς λαχάνοις, ἔκπλυνε συνεχέστερον πεπονθότα ὀφθαλμὸν δι' αὐτῆς.

Εἰς ὑπόχυσιν ὀφθαλμῶν ἱέρακος.

Ὑπόχυσις λέγεται, ὅταν ἀπαθῶν φαινομένων τῶν ὀφθαλμῶν οὐχ ὁρᾷ τὸ ζῶον ἐν τοῖς

ἔνδον μέρεσι τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἐμπεσούσης ὕλης τινὸς παχείας ἀφανοῦς, κωλυούσης τὴν ὅρασιν· ἐὰν οὖν ἐπιχυθῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ ἱέραξ, καὶ συνεχέστερον ὡς καθεύδειν μέλλων ποιεῖ, καὶ ἀνεῳγμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐχ ὁρᾷ, μέλι καὶ ῥόδα εἰς πηγαῖον ὕδωρ ἀφεψήσας, ἱκανῶς ἀπὸ τοῦ ὕδατος τούτου πτερῷ ἔγχεε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

Ἄλλο.

Λαβὼν μέλι ἄκαπνον, καὶ χολὴν γυπὸς τὸ ἴσον, ἔγχεε μετὰ πτεροῦ εὐφυῶς πρωῒ καὶ ἑσπέρας, καὶ ἀποκαταστήσεται ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἱέρακος, εἰς τὸ βλέπειν τρανῶς καὶ ὀξέως.

Εἰς ἀμβλυωπίαν ἀπὸ καπνοῦ.

ΕΝ τῷ βαστάζεσθαι τὸν ἱέρακα, μύει συνεχῶς τοὺς ὀφθαλμούς, πλήττει, καὶ δακρυροεῖ· ὀπὸν βαλσάμου ἔμβαλε εἰς τὰς ῥῖνας, καὶ θεραπευθήσεται.

Καθαρτικὸν διδόμενον ἀμβλυωποῦντι ἱέρακι.

ΠΕπέρεως γράμμ. δύο· κόστου γράμμ. δύο· φύλλου γράμμ. β΄· ναρδοστάχυος, εὐφορβίου,

βίου, ζιτζιβέρεως, ἀγρίας σάφιδος, λασάρου. γράμμ. α΄ ς΄΄. καρυόφυλλον γράμμ. α΄. κόκκοις δάφνης γράμμ. β΄. ταῦτα πάντα κόψας καὶ σήσας ἐν λεπτῷ κοσκίνῳ ἔμβαλε εἰς καλάμην ἢ εἰς χαλκοῦν αὐλὸν, ὥστε διαφυλάττεσθαι, καὶ μὴ γίνεσθαι ἔκπνουν· ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, ἀναπλύξας τὸ στόμα τοῦ ἱέρακος, οἴνῳ παλαιῷ πρόσβρεχε τὴν ὑπερῴαν αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἐμφύσα τὸ στόμα αὐτοῦ σφοδρῶς, πρὸς τὸ καταπλυνθῆναι τὸ καθαρτήριον· εἰς ἕκαστον δὲ μυκτῆρα τόσον ἔμβαλε, ὅσον χωρεῖ. τοῦτο δὲ ποίει ἐκ τρίτου. εἶθ᾽ οὕτως τῷ δακτύλῳ λαβὼν μέλιτος ἀττικοῦ ἐπιπάττειν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ καθαρτικοῦ ξηρίου, καὶ ἀναπλύξας τὸ στόμα τοῦ ἱέρακος, πάλιν τὴν ὑπερῴαν καὶ τὸν φάρυγγα ἀνάτριβε, καὶ μετὰ πτεροῦ ποιήσας αὐτὸν καταποθῆναι· εἶτα στῆσον αὐτὸν εἰς τὸν ἥλιον, ἵνα πάντας τοὺς ἐγκειμένους ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ τῇ γαστρὶ χυμοὺς διαλυθῇ καὶ καθαρθῇ· καὶ μετὰ ὥρας πέντε, δὸς αὐτῷ περιστερὰν φαγεῖν, καὶ μέχρι ὥρας ἐννάτης ἀπάξειν αὐτὸν εἰς τὸ ὕδωρ, ὥστε αὐτὸν πιεῖν, καὶ συγχωρεῖν λούσασθαι· ἐκκαυθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ καθαρτηρίου, καὶ πὼν,

σφόδρα ὠφεληθήσεται. καὶ τῇ ἑξῆς ἐμβαλεῖν εἰς θήραν περδίκων, ὅπως τραφεὶς ἀπ' αὐτῶν, ὠφεληθήσεται πλέον.

Εἰς σκώληκας τοὺς ἐν ὀφθαλμοῖς.

ΤΩΝ σκωλήκων ἡ γένεσις ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς συμβαίνει τοῖς ἱέραξιν, ὁπόταν ἐμφορηθῶσιν ἐκ πολλῶν χρόνων κρεῶν ῥυπαρῶν καὶ δυσόσμων, καὶ ἐκ τούτων ἐπαθροισθεῖσα σηπεδονώδης τις ὕλη περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱέρακος, ῥευματίζεσθαι ποιεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔνδον ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ τὸ φερόμενον ῥεῦμα σεσηπὸς ὑπάρχον, τίκτει τοὺς σκώληκας· παρέπεται τούτοις αἰνοιγμὸς τῶν ὀφθαλμῶν, πταρμὸς συνεχὴς, καὶ διὰ τῶν ῥινῶν αἷμα ἐκφέρει. θεραπεύειν οὖν χρὴ τὰ οὕτω πάσχοντα τῶν ζώων, τὸν τρόπον τοῦτον· τὸν ἱέρακα λαβὼν εὐφυῶς ταῖς χερσὶν, ὑπ' ἄλλου κατασχεθῆναι ποίησον, εἶθ' οὕτως ἐπαίρειν τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἠρέμα, καὶ εἰς μέλι ἀττικὸν ἐμβάπτειν [illegible] τρυφερὸν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀρπάζειν τοὺς ἐμφωλεύοντας σκώληκας· προσιζάνουσι γὰρ τῇ τοῦ μέλιτος γλυκοπαχεῖ συστάσει, καὶ ἐλευθεροῦνται

τοῦ πάθους ὑπὸ πολλῶν θηρατὴν· καὶ τοῦτο ἐφεύρηται γινόμενον. βελόνην λαβόντες ὀξεῖαν καὶ λεπτοτάτην, τοὺς σκώληκας ἕνα καθ' ἕνα ἁρπάζουσι, καὶ οὕτως θεραπεύουσι.

Ἄλλο.

Ἧπαρ βοὸς καῦσον, καὶ τρίψον ὡς χνοωδέστατον γενέσθαι, καὶ μετὰ καλαμίσκου ἐμφύσησον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς ῥῖνας, καὶ θεραπεύσεις.

Ἐὰν ἀφρὸν ἐκβάλλῃ τὴν ὀφθαλμήν.

Σκυλόπουλον γαλαθηνὸν ἀναξήσας, θερμὸν ἔτι ὂν δίδου φαγεῖν τῷ ἱέρακι ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν ἡμέραις.

Ἐὰν ἐξ ἀφροῦ συμβῇ λευκωθῆναι τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἱέρακος.

Γῆρας ὄφεως λαβὼν, καῦσον, καὶ ἐπίπασσον τὸν ὀφθαλμόν· εἶθ' οὕτως ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ μετὰ πυέλου ἀναλυθέντος, ἐξ αὐτοῦ τὸν ὀφθαλμὸν ἐπίχριε, καὶ εἶθ' οὕτως δὸς αὐτῷ φαγεῖν κορώνην.

Πῶς δεῖ φλεβοτομεῖν τὸν ἱέρακα, καὶ ποίῳ τρόπῳ.

ΕΑΝ βούλῃ φλεβοτομῆσαι ἱέρακα, ἐν οἰκήματι κατακλείειν, καὶ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας ἔσονται αἱ φλέβες φανεραὶ, ὡς πρὸς τοὺς μηροὺς πάλλοντα πτερὰ, καὶ οὕτως φλεβοτόμει αὐτόν· εἰ δὲ μὴ ὑποπίπτοιεν αἱ φλέβες, τὴν τοῦ πρώτου δακτύλου φλέβα τέμνε· τοῦτο δὲ ποίει τῷ ἱέρακι, ὅταν κακόχυμος εἴη, καὶ ἐν διαφόροις περιπέπτωκεν νοσήμασι.

Εἰς δυσκωφοῦντα ἱέρακα.

ΠΕπέρεως λευκοῦ, πεπέρεως μακροῦ τὸ ἴσον κόψας, καὶ σήσας, δὸς αὐτῷ φαγεῖν μετὰ κρέως, μέχρι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ὑπακούσει σου καλουμένου.

Εἰς καπνιαθέντα ἱέρακα.

ΑΡξαμένην τὴν τῆς καπνοῦ νόσον, γνωρίσεις οὕτως· συχνὸν ὁρῶν τὸν ἱέρακα, καὶ παρὰ τὸ ἔθος εἰς γῆν κεκυφότα, καὶ πτεροῦντα συνεχῶς, καὶ καρηβαροῦντα, τότε τὴν ὀφθαλ-

μὲν κάτωθεν βλέφαρα μετὰ ὄντα ὑγρῶν, καὶ περιστρέφοντα ἑαυτὸν τῷ ξύλῳ, ἢ τῷ ἀνδρὶ τῷ βαστάζοντι, ἢ τοῖς ὄνυξιν ἀποτινάσσοντα αὐτοῦ τὰς ῥίνας. τὰς μὲν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ γινομένας βλάβας θεραπεύσεις ῥᾳδίως. πρῶτον μὲν ἀφιστάναι τῆς βλαπτούσης αὐτὸν αἰτίας, ἤγουν τοῦ καπνοῦ, ἔπειτα οἴνῳ παλαιῷ προσφυσᾶν συνεχέστερον τὰς ὄψεις αὐτοῦ. εἰ δὲ προκατειλημμένος ἤδη τῷ χρόνῳ φαίνεται καὶ βαρυνόμενος, σκόρδου βραχύ τι μέρος λαβὼν, καὶ μετὰ οἴνου παλαιοῦ τρίψας, ἔμβαλε μετὰ πτεροῦ εἰς τὰς ῥίνας αὐτοῦ. τὸ αὐτὸ δὲ δρᾷ καὶ ὀπὸς βαλσάμου ἐνσταζόμενος ταῖς ῥισὶ, καὶ γάρους πρωτεῖον μετὰ οἴνου, καὶ ῥοδίνου ἐλαίου, τὸ ἴσον ἀναλαβὼν, ἔγχεε πτερῷ, ἐμβάπτων *τῆς ῥινὸς, καὶ τὴν ὑπερῴαν τοῦ ζώου, καὶ στῆσον αὐτὸν εἰς ἥλιον ὥραν μίαν. εἶθ' οὕτως δίδου αὐτῷ φαγεῖν νεφρῶδες κρέας, καὶ θεραπεύσεις.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Καπνιαθεὶς, ὀγκωμένους φέρει τοὺς ὀφθαλμοὺς, οἰδημένην τὴν κεφαλὴν, τὴν ῥῖνα ἐμπεφραγμένην· θεράπευε οὕτως. πεπέρεως μακροῦ κοκκία ε΄· κόστου γράμμ. γ΄. καρυοφύλλου

γράμμ. α΄. κασσείου γράμμ. α΄. σχοίνου ἄνθος γράμμ. β΄. σαφίδος ἀγρίας κόκκοις ζ΄. πεπέρεως κοινοῦ κόκκοις ιγ΄. κρόκου γράμμ. α΄. ὀποβαλσάμου γράμμ. β΄. τραγακάνθης γράμμ. β΄. ἀνεμώνης βοτάνης γράμμ. α΄. ταῦτα ξηρὰ κόψας καὶ σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἐπίβαλε τούτοις τοῦ ὀποῦ βαλσάμου, καὶ μετ' οἴνου στύφοντος διάχριε τὸν ἱέρακα. ἐὰν δὲ ἴδῃς αὐτὸν ἀγωνιῶντα καὶ στενοχωρούμενον, μήτι ἀλβανουελαίῳ διάχριε τὴν ὑπέρῳαν αὐτοῦ τοῦ ζώου, πρὸς τὸ καταγλυκανθῆναι πρόσραινε αὐτόν, ἵνα μὴ ἀγωνιᾷ. Ἄλλο.

Σκόροδον λίαν τρίψας δίδου φαγεῖν τῷ ἱέρακι μετὰ κρέως, καὶ γάλακτος αἰγείου· μήτι εὐθὺς βάλε εἰς τὰς ῥῖνας αὐτοῦ, ἅπαξ τῆς ἡμέρας, ἢ δίς, καὶ οἴνῳ στύφοντι προσφυσῶν αὐτοῦ τῇ ὄψει. Ἄλλο. Ἱέραξ καπνῷ μὴ προσεγγιζέτω διὰ τὸ βλάπτεσθαι, καὶ κόρυζαν ὑπομένειν, καὶ τὰ πτερὰ αὐτοῦ φρύγεσθαι.

Περὶ καταῤῥου. εἰς καταῤῥουν.

Πρὸς καταῤῥουν ἐπιστημόνως χρή σε διδόναι κρέας ἐκ τῆς τοῦ τραχήλου συνηθείας·

ἵνα καταστύερον ἐκφράττηται. βασταζέσθω δὲ καλῶς καὶ ἐμπείρως καὶ ἀνεξικάκως.

Περὶ κορύζης· πῶς γίνεται· καὶ ὅπως γνωρίζεται. καὶ πῶς θεραπεύεται.

ΤΑ τῆς κορύζης εἴδη διάφορα ὄντα καὶ ποικίλα, τίκτονται ποτὲ μὲν ἀπὸ κρεῶν σεσημμένων, ὁτὲ δὲ ἀπὸ χρόνου τῇ κοιλίᾳ, ἄλλοτε δὲ ἀπὸ ῥεύματος κεφαλῆς ἐμπεσόντος τῷ φάρυγγι, καὶ ἀπὸ χυμοῦ συνεχοῦς, καὶ ἀπὸ ἀδδηφαγίας γενομένης πολλῆς, καὶ ἀπὸ πληγῆς δὲ πολλάκις ἐπενεχθείσης τῇ πληγῇ τοῦ ἱέρακος, καὶ ἀπὸ ἀναθυμιάσεως χαλεποῦ ἀέρος, καὶ ἀπὸ ἀναθυμιάσεως τῆς γαστρὸς ὑπὸ λίθου γεγενημένης· γνωρίζεται δὲ καὶ ὑπὸ τῆς γλώττης περίπτωμα ποιούσης ὑποκάτωθεν μέσαν, καὶ ἀπὸ παρμένων καὶ διοικήσεως τῶν ὄψεων, ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ τὴν κεφαλὴν περιστρέφειν τῷ ζώῳ, καὶ ἐπικαθῆσθαι ταῖς πτέρυξιν· ἔσθ' ὅτε καὶ ἀπὸ τοῦ ἀποπνάσσειν τοῖς ὄνυξι τὰς ῥῖνας αὐτοῦ· πολλάκις δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ μηδὲ τὴν ζεφυρὴν ὁμοίως παρέχεσθαι· εἴδη δὲ ἐστὶ κορύζης τέσσαρα· ξηρὰ, ὑγρὰ, κατεψυγμένη καὶ νοσε-

ρὰ, σὺν ἄλλαις δυσὶ, λαθροκόρυζα, καὶ στηθοκόρυζα· περὶ οὖν τούτων ἑκάστων ἐπισκεπτέον καὶ θεραπευτέον.

Εἰς ξηρὰν κόρυζαν.

Ξηρὰ μὲν ἐστι κόρυζα, ὅταν πταρνουμένου ἱέρακος οὐδὲν διὰ τῶν ῥινῶν ἐκπέμπεται. θεραπεύεται δὲ τοῦτον τὸν τρόπον· πίσσαν καθαρὰν τρίψας λίαν λεπτὴν, καὶ μετὰ ὄξους δριμέος φυράσας, λείου ἐν ἰγδίῳ, ἕως γλοιώδες γένηται· εἶτα πτερῷ ἀνελόμενος, *μέσον τῶν ῥινῶν ἔμβαλον ἅπαξ τῆς ἡμέρας· ὁρῶν δὲ αὐτὸν ὠφελούμενον, καὶ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἰάτρευε ὁμοίως· ἐὰν δὲ βέλτιον αὐτὸν ἴδῃς ἔχοντα, θεράπευε αὐτὸν τῇ αὐτῇ ἀγωγῇ καὶ τῇ τρίτῃ· μετὰ ἑκάστης δὲ θεραπείας μετὰ τῆς ὑπαλείψεως πέψιν μήτι χεὶρ αὐτοῦ τὸν φάρυγγα, ἵνα ὑπὸ τοῦ ὄξους καταφλεγέντα σχεδὸν ἀνακτήσῃ. βέλτιον δ᾽ ἂν εἴη, κἂν μικρὰ μέρη κρεῶν χείους περὶ τῆς θεραπείας ἐπιδοίης αὐτῷ, ἵνα τὸ μοχθηρὸν τῆς θεραπείας τούτοις μᾶλλον, ἢ τοῖς πνεύμασιν, ἐγκύψῃ τοῦ ἱέρακος· εἰ οὖν ὠφεληθῇ ἐκ ταύτης τῆς θεραπείας, χαίρων ἰδοὺ πρὸ τῶν

προῦτον λαβὼν, ὁμοίως διὰ τῶν ῥινῶν πέμπε, καὶ αὐτὸ ἅπαξ τῆς ἡμέρας, ποίει· ἐπὰν δὲ ἴδῃς ὅτι ἐμμένει ὁμοίως ἡ κόρυζα μὴ κινηθεῖσα τῇ τῶν προῤῥηθέντων φαρμάκων θεραπείᾳ, περιστερὰν δίδου φαγεῖν· εἰ δὲ οὐκ ἔχεις, δίδου χοίρειον κρέας θερμὸν μετὰ ἐλαίου, καὶ θεραπεύσεις· εὑρὼν δ᾽ ἐγὼ ἀπὸ πείρας πολλῆς ἐπὶ τούτου τοῦ πάθους τὰ τοῦ σιδήρου ῥυπάρια, ἤτοι ἀποκάθαρσιν, κοπεῖσαν λεπτὴν, καὶ σηθεῖσαν μετὰ κρέως δοθεῖσαν τε ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις, ἐθεράπευσα· ἄριστα δὲ ποιεῖ πρὸς πᾶσαν νόσον γλαῦξ πρὸς θοίνην δοθεῖσα.

Διάχρισμα χειμερινὸν, εἰς πᾶσαν κόρυζαν.

Πεπέρεως γράμμ. β΄· καστορίου γράμμ. β΄. ζιγγιβέρεως γράμμ. α΄. κόστου. γράμμ. α΄. ναρδοστάχυος γράμμ. α΄. εὐφορβίου γράμμ. α΄. πυρέθρου κέρ. α΄. ἀγριοσταφίδος κέρ. α΄. ἀγαρικοῦ γράμμ. α΄. ταῦτα πάντα κόψας καὶ σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἀνάλαμβανε μέλιτι καλῷ, καὶ οἴνῳ παλαιῷ, καὶ χρίε τὴν ὑπερῴαν αὐτοῦ ἐν ἡλίῳ, καὶ ἐάσας αὐτὸν ἐπὶ ὥραν μίαν· εἶθ᾽ οὕτως δίδου αὐτῷ περιστεράν· * ἀσα-

ρου, πεπέρεως τὰ ἀρκοῦντα, καὶ μέλιτος, καὶ οἴνου βαλὼν, ἐγχυμάτιζε διὰ τῶν ῥινῶν, καὶ ἴσα μετὰ τὸν ἐγχυματισμὸν ἐπὶ τὸν ἥλιον ὥρας δύο.

Εἰς ξηρὰν κόρυζαν.

ΤΟΥ κορύζοντος ἱέρακος, οἰδοῦσιν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ πταρμοὶ πολλοὶ ἐπιγίνονται, καὶ ταχείας τῆς βοηθείας χρήζει τῷ ἐν πρώτοις εἰρημένῳ διαχρίσματι μέχρι τελείας θεραπείας. εἰ δὲ μὴ εἴη, παραχρίσματι χρῶ τοιῷδε· σκόρδου χυλὸν μίξας μετὰ οἴνου στύφοντος, διάχριε τὴν ὑπερῴαν τοῦ ζώου, καὶ δίδου θερμοφαγεῖν. μὴ συγχωρήσῃς ὕδατος ἀπογεύσασθαι, ἐὰν ἐκ τοῦ χυλοῦ τοῦ σκόρδου ἀπογεύσαιτο.

Ἄλλο.

Κορύζης εἰσὶν εἴδη διάφορα· τούτων ἡ ξηρὰ, ἥτις ἐστὶ * σφαιρώδης, ἐὰν ἀχειροποιήσῃ, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ζώου ὁ ἀφρὸς ἐξέρχεται, εἶτα ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ ῥῖνες ὕδωρ ἐκπέμπουσιν, ὡς μετ' ὀλίγον εἰρήσεται ἐπὶ ὑγρᾶς· ἔστιν οὖν ἐπικίνδυνον τοῦτο τὸ πάθος· κατ' ἀρχὰς μὲν θεράπευε τῷ τοιῷδε χρίσματι· φύλλα, γράμμ. γ'. κασάρου γράμμ. γ'. παι-

τα τρίψας καὶ σήσας, ἀνάτριβε τὸν οὐρανίσκον αὐτοῦ, μέχρι δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν, ὁρῶν αὐτὸν ὠφεληθέντα.

Ἄλλο.

Καρυόφυλλον λαβὼν κεκομμένον, καὶ σκόρδου χυλὸν, καὶ μέλι, διάχριε τὸν ἱέρακα. τὸ τῆς κορύζης πάθος προσγίνεται τῷ ἱέρακι, ἐὰν ὅσιν ἐν οἰκήματι ἔχοντι καπνόν· τὴν δὲ δριμύτητα τοῦ καπνοῦ ἁρπάζει ἡ κεφαλὴ, καὶ ἐμφραχθεῖσα, σφηνοῖ τοὺς μυκτῆρας τοῦ ζώου. θεραπεύεται δὲ καθαιρόμενος τῷ προγεγραμμένῳ πρὸς ἀμβλυωπίαν καθαρτικῷ, καὶ τοῖς ἐπιχρίστοις τοῖς εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐπιχρίων τὴν ὑπερῴαν καὶ τοὺς μυκτῆρας.

Ἄλλο.

Γνωρίζεται ὅταν χασμᾶται συνεχῶς καὶ ῥέγχει. θεράπευε οὖν τῷ διαχρίσματι τούτῳ· κόστου γράμμ. ϛ΄. πύρεθρον γράμμ. θ΄. φύλλα γράμμ. β΄. βουτύρου κοχλιάριον ἥμισυ· τὰ ξηρὰ κόψας καὶ λειώσας, ἐπίβαλε τοῖς ὑγροῖς, καὶ ἀναλαβόμενος διάχριε τρίβων ἐπιμελῶς τὴν ὑπερῴαν αὐτοῦ.

Ἄλλο ἐπίχειστον.

Ὀπίου γράμμ. α΄. κόστου γράμμ. α΄. φύλλα γράμμ. α΄. ταῦτα κόψας ἀναλάμβανε.

Διὰ ῥινῶν.

Γάρον μετ' οἴνου, καὶ ῥοδέλαιον τὸ ἴσον φυράσας, δίδου διὰ ῥινῶν, πρὸς τὸ ὑγραίνεσθαι αὐτὴν, εἶθ' οὕτως, στῆσον αὐτὸν εἰς ἥλιον, καὶ δίδου νευρῶδες κρέας τίλλειν, πρὸς τὸ καταγαγεῖν αὐτὸν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, εἴτι δοκοίη ὑγρὸν ἔχειν διὰ ῥινῶν.

Ἄλλο.

Καστόρον εἴτε ὑγρὸν, εἴτε ξηρὸν, δίδου διὰ τῶν ῥινῶν. Ἄλλο ἐπίχειστον.

Λαβὼν κονίαν στάκτης, βάλε αὐτὴν μετ' ὕδατος εἰς ἀγγεῖον ἔχοντα ὀπὴν μικρὰν εἰς τὸν πυθμένα, καὶ ἔασον ἀπορρέεσθαι. εἶτα ἐκ τοῦ διϋλίσματος τρέζε τὴν ὑπερώαν αὐτοῦ, μὴ συγχωρῶν τὸ σύνολον καταπιεῖν ἐξ αὐτοῦ. ὅταν δὲ ὑγρὰ φερόμενα διὰ τῶν μυκτήρων, ἅπερ ἀποσπόγγιζε καθαρῷ σπογγαρίῳ μετὰ ὕδατος θερμοῦ.

Ἄλλο.

Σταφίδος ἀγρίας γρ. β΄. πεπέρεως οὐγγ. δ΄. κόστου οὐγγ. μιᾶ· λασάρε γρ. β΄. πυρέθρου οὐγγ. δ΄. ταῦτα λειώσας καὶ σήσας λεπτῷ κοσκίνῳ, ἔχε ξηρὸν, παραφυλάττων ἀδιάπνευστον· ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, προσφύσα οἴνε παλαιοῦ ἀκράτου· εἶθ' οὕτως μέλιτος ἀκάπνε διάχεισον τὸν φάρυγγα, καὶ σφίξας τὸ στόμα τοῦ ζώου, ἐκμύξας τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ, ἕως οὗ ἡ τοῦ μέλιτος ποιότης προσεγγίσῃ τῷ στόματί του, καὶ οὕτως διάχειε τὸ ξηρὸν, καὶ στῆσον αὐτὸν ἐν ἡλίῳ.

Προσφυλακτικὸν κορύζης παντοίας.

ΣΤαφίδος ἀγρίας κόκκοις γ΄. κόψας καὶ σήσας μετὰ μέρη τεία κρέως, δίδου τῷ ἱέρακι εἰς τροφὴν μέχει τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, οὕτως δὲ καὶ βασταζόμενος, καὶ ἐγκλειόμενος οὐδέποτε τῷ τῆς κορύζης πάθει ἁλώσεται.

Κοινὴ θεραπεία πρὸς τὸ μὴ ὑπό τινος κορύζης ταχέως βλαβῆναι τὸν ἱέρακα.

Λαβὼν σκόρδου καυλὸν * μονοσκέλιδον, καὶ ἐπιμελῶς λειώσας, ἐπάλειφε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κατ' ὀλίγον δίδου φαγεῖν τῷ ἱέρακι, τὸ κοινὸν ἔλαιον δοθὲν ὁμοίως τὸ μέλι. ταῦτα ἐνεργήσειν ποιήσει, καὶ βούτυρον ὁμοίως δοθέν· καθαίρει γὰρ πάντα τὰ ἐγκείμενα τῇ κοιλίᾳ τοῦ ζώου βλαβερά, μάλιστα δὲ χειμῶνος ὥρᾳ, διὰ τὸ ἐκθερμαίνειν αὐτοῦ τὰς δυνάμεις τῇ φυσικῇ ἐνεργείᾳ· καὶ ἡ θερμοφαγία δὲ τῶν προγεγραμμένων πτηνῶν καὶ ζώων ὠφέλιμος· μάλιστα δὲ ἡ τῶν μυῶν, φυσικήν τινα πρὸς σωτηρίαν ἔχουσα ὠφέλειαν τούτῳ τῷ ζώῳ.

Διάχρισμα πρὸς ξηρὰν κόρυζαν ἱέρακος.

Λαβὼν ὀπὸν βαλσάμου, καὶ βουτύρου τὸ ἴσον ἑκάτερα, διάχριε τὸν ἱέρακα λουόμενον. Σκόρδου χυλὸν καὶ ὑοσκυάμου χυλὸν τὸ ἴσον μίξας, καὶ οἴνου εὔφοντος τὸ ἀρκοῦν, διάχριε τὴν ὑπερῴαν τοῦ ἱέρακος, καὶ ἀνακρημνῶν

τὰς ῥίνας αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀναδραμεῖν ἀπὸ τῆς ὑπερώας πρὸς τοὺς ἄλλους τόπους τὴν θεραπείαν, εἶθ' οὕτως στῆσον ἐν ἡλίῳ, καὶ θεραπεύεις.

Περὶ κατεχομένης κορύζης ἱέρακος.

Η Δὲ κατεχομένη κόρυζα, δι' ἧς γίνεται πᾶσα ἡ ὄψις τοῦ ἱέρακος κατασπιλωμένη, ἢ βεβρεγμένη ὁμοίως ὕδατι * πέμπουσαν ἀπὸ τῶν ῥινῶν· ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιδεικνύειν τὴν τοῦ πάθους ἐνέργειαν· χρὴ οὖν βοηθεῖν οὕτως· λαβὼν σιδηρείτην βοτάνην, τρίψον αὐτὸν ἐν ἰγδίῳ μετὰ οἴνου παλαιοῦ καλοῦ, καὶ μέλιτος τὸ ἀρκοῦν ἕως οὗ γλοιώδες γένηται· εἶτα βάπτων χοίρειον μυῶν σκληρὸν, δίδου φαγεῖν τὸ ζῶον· εἰ γὰρ ψαύσοιτο, διαφθείρει αὐτὸ, καὶ θεραπευθήσεται ὁ ἱέραξ, δίχα τινὸς ἀμφιβολίας. Τοσαύτην δὲ ἔχει φυσικὴν δύναμιν, ὥστε εἰ συνεψηθῇ μύκησι θανατοποιοῖς, τοῦ ἐν αὐτοῖς θανατοποιοῦ καθαίρειν φαρμάκου, καὶ ποιεῖν ἐπιτηδείους αὐτοὺς πρὸς τροφήν.

Περὶ νοτιάδος.

Νοτιὰς δὲ κόρυζα λέγεται, ἤ τις καὶ νότον ἔχει, καὶ ἀφρῶδές τι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν πέμπει, καὶ τὴν κεφαλὴν οἰδαίνει, καὶ διὰ τῶν ῥινῶν οὐδὲν πέμπει ἐπικίνδυνον μὴ προληφθὲν, καὶ σχεδὸν ἄπικτον· νοήσεις δὲ, ὅταν τῷ ὀφθαλμῷ τὰς γωνίας ἴδῃς ἑκατέρωθεν ἀφρὸν ἐχούσας ὀλίγον· θεραπεύσεις οὖν καὶ ταύτην οὕτως· λαβὼν ἀγρίας σαφίδος κόκκους ζ'. πεπέρεως κόκκους ζ'. ὁμοῦ κόψας ἐν θυείᾳ αἰγυπτείῳ, καὶ τρίψας ἐπιμελῶς μετ' οἴνου, ἔχε ἐν ἑτοίμῳ. εἶτα μικρὰ τεμάχη κρέως μέλιτι χρίσας, δὸς τῷ ἱέρακι πρὸς τὸ φαγεῖν πέντε ἢ ἕξ. καὶ μετὰ ταῦτα λαβόμενος αὐτοῦ τῶν ποδῶν, καὶ κατέχων ἐν τοῖς κόλποις ἐπιμελῶς τοῖς δακτύλοις, καὶ προσέχων ὥστε μὴ βλαβῆναι αὐτοῦ τοὺς ἐλατῆρας τῶν πτερῶν, ἢ τῆς οὐρᾶς, πρῶτον μὲν τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐξέλκων ἅμα ἠρέμα, ὑποκάτωθεν ὅρα· εἰ γὰρ προσκεῖται ἐν αὐτῇ ὥσπερ γλωττίδιον μικρὸν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ πάθους ὑπόστασις, ἄφαιρε ἠρέμα ἀποξέων τῷ ὄνυχι, ἕως οὗ καθαρὸς γένηται ὁ τόπος.

ὁ τόπος· ἔπειτα οἴνῳ παλαιῷ, τόν τε φάρυγγα αὐτοῦ, καὶ τὸν οὐρανίσκον πλυνὲ, τρίβων ἐπιμελῶς τοῖς δακτύλοις· ἔπειτα ἐκμυζήσας αὐτοῦ τὰς ῥίνας τῷ στόματι ὁ θηρευτὴς, καὶ λαβὼν τὸ ξηρίον τὸ γεγλυμμένον ἐκ τῶν προκειμένων εἰδῶν, τριβέτω τὴν ὑπερῴαν τοῦ ἱέρακος· χρῶ δὲ καθ' ἑκάστην θεραπείαν ἐκ τοῦ προρρηθέντος, ὅσον δύο κυάμων τὸν σταθμόν· ἔπειτα στήσας αὐτὸν ἐν ἡλίῳ μικρὸν, ἕως οὗ καὶ μόνον θερμανθῇ, εἶτα ἀφίστα αὐτὸν τοῦ ἡλίου, δεσμεύων ἐν σκιᾷ, διαφυλάττων ἕως οὗπερ ἐκβάλλει τὴν νόσον διὰ τῶν ῥινῶν καὶ τοῦ στόματος, καὶ τὰ μικρὰ τμήματα τῶν κρεῶν, ἅπερ παρὰ τοῦ φαρμάκου τῆς θεραπείας ἔλαβε· ἴδῃς γὰρ ἰλυώδη φλέγματα παραπλησίως πέμποντα τὸν ἱέρακα ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ φαρμάκου· ὅτε τοίνυν ἴδῃς αὐτὸν καθαρθέντα, καὶ μηδὲν ἐκπέμποντα, μέλιτι χρίε αὐτοῦ τὸν φάρυγγα, καὶ τὴν ὑπερῴαν ὡς προείρηται, ἵνα καταγλυκανθῇ ὁ ἱέραξ ἀπὸ τῆς πικρίας τοῦ φαρμάκου, καὶ δίδου περιστερὰν ἐσθίειν, ἢ κρέας προβάτου θερμὸν, ἢ τῶν ἄλλων ζώων τῶν εὐχύμων, ἵνα* σφίζων αὐτὸ ὁ ἱέραξ, ἐκ τοῦ αἵμα-

τος αὐτοῦ πίῃ, καὶ *περιελόντων τῶν κρεῶν αὐτοῦ. εἶτα δ' αὖ ἔχῃ πλέον, ἐν αὐτῷ ἐμβάλλῃ· τοῦτο δὲ ποίει, μέχρι τριῶν ἡμερῶν, ἐλαίου ἀπεχόμενος ὁμοίως ὥσπερ ἐπὶ τῆς κατεχομένης κορύζης, ὡς εἴρηται· εἰ δὲ τὸ πάθος ἐπιμένῃ τὸ προκατειληφὸς τὸν ἱέρακα, ἤδη προσάξεις αὐτὸν ἑτέρον θεραπείας τρόπον τοιόνδε. λαβὼν ἀγριομηλέας καὶ ὑοσκυάμου οἰνδηπότου ἴσον ἑκατέρῳ σταθμῷ, συμμίξας καπνελαίῳ, εἶτα ποιήσας κολούρια ἐξ αὐτῶν, καὶ ὀπὸν βαλσάμου χρίσας, δίδου ἐν κολουρίον αὐτῷ προποτίσας οἴνῳ τῷ στόματι τοῦ ἱέρακος· τὸ δὲ καθ' ἓν κολούριον, *ἀσ' ἴσα γράμμ. α'. θεραπεύσεις δὲ τὸ αὐτὸ πάθος καὶ ἄλλως· πεπέρεως οὐγγ. α'. λασάρου γράμμ. γ'. κόστου γράμμ. ε'. ἀγριοσταφίδος κόκκους ι'. φύλλα γράμμ. ε'. ταῦτα κόψας καὶ σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἔχε ξηρόν· ἐξ αὐτοῦ τρίβε τὴν ὑπερώαν, καὶ τὴν φάρυγγα.

Περὶ κορύζης ὑγρᾶς.

ΤΗΣ δὲ ὑγρᾶς κορύζης, εἰσὶν σημεῖα τοιάδε. πρῶτον ὕδωρ τρέχει ἀπὸ τῶν ῥινῶν,

ἔπειτα περιουμένου, σίελοι καὶ μύξαι παχεῖαι τῶν ῥινῶν ἐξέρχονται. τὰ τῶν ὀφθαλμῶν κοιλώματα πληροῦνται ὑγροῦ, καὶ φυσᾶται, καὶ οἰδαίνει· θεραπεύσεις οὖν καὶ τοῦτο τοῖς αὐτοῖς φαρμάκοις κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τῆς νοτίας κορύζης· ἀμφότερα δὲ, μίαν ἔχουσιν ἀπαλλαγὴν, καὶ πάθους θεραπείαν.

Ἄλλο.

Λάσαρον λαβὼν εἰς ὕδωρ, ἔα αὐτὸ ἀποβραχῆναι, καὶ ὅταν διαλυθῇ ἐν τῷ ὕδατι, λαβὼν νεοττὸν περιστερᾶς ἔτι ἐν θέρμου ὄντος τοῦ κρέως, ἐμβάπτων τῷ εἰρημένῳ ἀποβρέγματι, δίδου τῷ ἱέρακι.

Ἄλλο.

Ο ἱέραξ ὅταν διὰ στόματος, καὶ ῥινῶν ὑγρῶν διόλου ἐκπέμπῃ, καὶ τὰ βλέφαρα οἰδηκώμενα ἔχῃ, οὕτως δραστικωτέραν διαχρίσματος χρείαν οὐκ ἔχῃ· οὐδὲ γὰρ ὄνησιν αὐτὸν, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἐπιφέρει ἐξ αὐξῆς τὴν ὑγρότητα τῆς κορύζης· χρῶ δὲ τῷ βοηθήματι τούτῳ μόνῳ· πεπέρεως κοπανισμένου καὶ κοσκινισμένου διὰ ῥινῶν ξηρὸν καταπεφυσημένον ἀποκαθίστησιν ὑγιῆ τὸν ἱέρακα.

Ἄλλο.

Τείνεται ἡ κεφαλὴ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἰδαίνονται, καὶ ῥέγχει· θεραπεύσεις δὲ ταύτῃ τῇ θεραπείᾳ· πεπέρεως κόκκοις μ΄. κόστου γράμμ. δ΄. ὀπίου γράμμ. α΄. φύλλα γράμμ. β΄. ἀγριοσταφίδος κόκκοις κ΄. πυρέθρου γράμμ. ϛ΄. εὐφορβίου γράμμ. ϛ΄. ὀποβαλσάμου κοχλία γ΄. τὰ ξηρὰ κόψας ἐπίβαλε τοῖς ὑγροῖς· τῷ δὲ ὀπίῳ ἀπόβρεχε οἴνῳ, καὶ ἐπίβαλε τοῖς ὑγροῖς· καὶ χρῶ.

Ἄλλο.

Τῆς ὑγρᾶς κορύζης φανερὰ πάθη εἰσί· ῥεῦμα φερόμενον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν ῥινῶν· ἰάσῃ οὖν τὸ πάθος τῇ ὑποτεταγμένῃ θεραπείᾳ· πρῶτον διαχρίειν τὴν ὑπερῴαν τῷ εἰρημένῳ διαχρίσματι, ἐξαγίου ἥμισυ· ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πάθους, δαφνίνῳ ἐλαίῳ ἐγχυμάτιζε εἰς ἑκάστην ῥῖνα σταγόνας δύο· εἰ δ' οὐχ οὕτως ὠφελεῖται τὸ ζῶον, καυστήρια προσίθει ἐν τῷ βρέγματι, ὡς μετ' ὀλίγον εἰρήσεται· ἔστω δὲ τὸ ξηρὸν, πήγανον τετριμμένον εὖ μάλα, καὶ ξηρὸν ἐμφυσᾶ διὰ τῶν μυκτήρων τοῦ ἱέρακος· μὴ λειπέσθω δὲ θερμοφαγίας τῆς δι' ὀρνέων· ἐν ἡλίῳ μὴ συγχώ-

ρει τὸ σμύολον· ὕδατι δὲ ὀλίγῳ χράσθω, διὰ πλὼ τῶν βοηθημάτων προσαγωγλώ.

Εἰς τὸ αὐτὸ ἄλλο.

Ὁπόταν ἔχῃ ὁ ἱέραξ ὑγρὰν κόρυζαν, γνωρίζεται ἀπὸ τοῦ περὶ τῶν ὀφθαλμῶν, περὶ τὰς γωνίας, τουτέστι περὶ τοὺς κροτάφους, καθ' οὓς φέρεται ὑγρὸς ἀφρὸς, καὶ πλέρνει συνεχῶς, καὶ ὡς δοκεῖ καταπίνειν ἐσθίων, μὴ ἐσθίων· θεραπεύσεις δὲ οὕτως· μάδιζε τὰ πλερὰ τῶν κροτάφων αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς φλέβας φανερὰς ποιήσας πάσσον αὐτὰς, ἀνήθου ῥίζας κοπήσας καὶ σηθήσας, ἢ πυρώσας σιδήρεον λεπὸν, καῦσον τὰς φλέβας εὐφυῶς, καὶ θεραπεύσεις, εἰ εὐθέως ἐπιχέοις τοῖς τόποις ἄκρατον οἶνον.

Πρὸς τὰ τῆς ὑγρᾶς κορύζης γινόμενα φύματα.

Γίνεται πολλάκις φύματα εἰς τὰς ῥῖνας τῶν ἱεράκων, ἐν τοῦ πάθους τῆς ὑγρᾶς κορύζης· ἴαμα δὲ τούτου, γάρους προποτεῖον ἐγχυματιζόμενον, καθεκάστην ὥραν σταγόνας τρεῖς.

Πρὸς φλεγμονὴν ῥινῶν.

ΓΝωρίζεται καὶ ὅταν φλεγμαίνῃ τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ· ὑγρὸν κολλῶδες ἐκφέρει περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ τὸ στόμα· θεραπεύεται οὕτως· πελέας ἀγρίας σπέρμα κόψας, καὶ συντρίψας μετὰ ἐλαίου, ποίει ὡς κολλούρια, καὶ χρῶ ἀνατρίβων τὴν ὑπερῴαν τοῦ ζώου· εἰς δὲ τὰς ῥίνας αὐτοῦ ἔνσταζε ῥόδον ἀπὸ ὄμφακος ἐλαίου κατασκευασθέν.

Πρὸς τοὺς ἀπὸ ῥινῶν φέροντας μύξας.

ΛΑβὼν πεπέρεως κόκκους ιϛ΄. βάλε αὐτοὺς ἐν ἰγδίῳ, καὶ λειώσας καλῶς σαπώνην καὶ σάκτην σεσησμένα λεπτῷ κοσκίνῳ, καὶ ταῦτα κατὰ ἀναλογίαν τοῦ πεπέρεως ἐμβαλὼν καὶ ἀναμίξας, μετὰ τὸ φαγεῖν τὸν ἱέρακα ὑπάλειφε τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ, καὶ ἰᾶται.

Ἐὰν ἐκ τῶν μυκτήρων ὕδωρ φέρῃ.

ΡΑφάνου σπέρμα κόψας καὶ σήσας, διάχριε τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ.

Ἄλλο.

Λαβὼν βοτάνην φιλάνθρωπον καλουμένην, τὸ σπέρμα τρῖψον, καὶ σῆσον λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, καὶ ἀναστείλας τὸ στόμα αὐτοῦ ἱέρακος, εὐφυῶς τρίβε μετ' αὐτοῦ τὸν οὐρανίσκον, καὶ ὄψει θαυμαστῶς, ἀποκαθαίρεσον τὰς μύξας.

Περὶ στηθοκορύζης.

Στηθοκόρυζα γίνεται τῷ ἱέρακι ἐκ πολυχυμίας· δεινὸν δὲ τὸ πάθος παρ' αὐτὰ μὴ βοηθούμενον. σημεῖον δὲ τοῦ πάθους· ἆσθμα βαρὺ, ὡς ἐκ γυμνασίας, καὶ περὶ τὸ στῆθος τοῦ ἱέρακος ὑγρὰ ἐπισωρεύονται, ἅτινα καὶ ῥέγχειν ποιοῦσι τὸ ζῶον. βοηθητέον οὖν τὸν τρόπον τοῦτον. καθεκάστην ἡμέραν διδόντες εἰς τροφὴν περιστερὰν, ποτίζοντες αὐτὸν ὑδρόμελι, ἢ δροσάτον· ἀεὶ συνεχέστερον πινέτω ὁ ἱέραξ, ἕως παντελοῦς ἀποκαταστάσεως· θερμὴ δὲ θεραπεία οὐ δόλως ὠφελεῖν πεπείραται, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ψυχροφαγεῖν διὰ ὠμῶν κρεῶν, ἢ σύμφυτον βαλὼν, μέσον τοῦ κρέως, δίδου τῷ ζώῳ τμήματα τρία μικρά.

Ἄλλο.

Συνεχῶς ῥέγχει καὶ ἐκχύεται τὴν γλῶτταν προβαλών· θεραπεύεται οὖν τούτῳ βοηθήματι· βούτυρον λειώσας μετὰ δροσάτου καὶ φύλλου ἰνδικοῦ κεκομμένου καὶ σεσησμένου ὀλίγου, καὶ ἀναφυράσας ὁμοῦ, ἔμβαλε αὐτὸ εἰς δέρμα μυὸς ἐκδαρέντος, εἶτα διαστείλας εὐφυῶς τὸ στόμα τοῦ ἱέρακος, δίδου πιεῖν τὸ κατασκευασθὲν δέρμα· δίδου δὲ καὶ περιστερὰν ἐσθίειν, ὡς προείρηται, καὶ εἰς ἑκάστην ῥῖνα, δάφνινον ἔλαιον ἔνσταζε, καὶ ὑπαίθριον ἐστάναι κέλευσον, καὶ ἀποκατασταθήσεται.

Περὶ λαθροκορύζης.

ΣΑνδαράχης οὐγγ. α΄. βουτύρου οὐγγ. β΄. ὠῶν δύο τὰ λευκά· ἐλαίου δαφνίνου οὐγγ. τὸ ἥμισυ· μέλιτος καλοῦ. οὐγγ. ϛ΄΄. μυελοῦ ἐλαφείου οὐγγ. β΄. ὁμοῦ ἐμβαλὼν, ἀνάμιξον, καὶ σφαιροποιήσας εἰς μικρὰ, ἐπίδος φαγεῖν τῷ ἱέρακι.

Βοήθημα βεβαιότερον ποιοῦν πρὸς στηθοκόρυζαν.

ΝΟσεῖ τὴν νόσον ταύτην ὁ ἱέραξ ἐπὶ πολὺ καπνισθείς· σημεῖον δὲ τούτου πάθους, τὰ βλέ-

τὰ βλέφαρα αὐτοῦ πελιδνά, καὶ ἀπὸ ῥινῶν ἀφρὸν ἐκπέμπει, καὶ ῥέγχει ἰσχυρῶς· ἴασαι οὖν οὕτως· λαβὼν ὑοσκυάμου σπέρμα γράμμ. α΄. λασάρου γράμμ. β΄. πεπέρεως γράμμ. α΄. ὁμοῦ λειώσας μέλι ἄκαπνον, μίξας, διάχριε τὴν ὑπερῴαν, καὶ διαναστήσας, πολὺ δίδου θερμοφαγεῖν. Ἄλλο.

Κόστου, πεπέρεως μακροῦ, ὑοσκυάμου σπέρματος τὸ ἴσον, λασάρου γράμμ. α΄. πεπέρεως γράμμ. α΄. ἑκάτερα λειώσας καὶ σήσας, μέλιτι διάχριε τὴν ὑπερῴαν ἱέρακος.

Ἄλλο.

Μέλιτι ἀκράτῳ τὴν ὑπερῴαν καὶ τὸν φάρυγγα προσφύσα, ἢ διάτριβε ἐπὶ συχνῷ σκορόδῳ κεκαρμένῳ, καὶ πλατυκυμένῳ, καὶ σταφίδος ὑγρᾶς τῷ ἴσῳ σταθμῷ λαβὼν, λειώσας αὐτὰ καλῶς, καὶ βούτυρον ἀναλαβὼν ὑπάλειφε τὸ κρέας τὸ διδόμενον εἰς ζωφὴν τῷ ἱέρακι.

Ἄλλο.

Ἱέραξ λαθροκορύζῃ ἐμπεσὼν, ἐνδείκνυται ἀπὸ τοῦ φλεγμαίνειν τὰ περὶ τοὺς μυκτῆρας, καὶ ῥέγχει· ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ οὐ ῥέγχει, ἀλλὰ φλεγμαίνει μόνον· συμβαίνει δὲ τούτοις τοῖς ζώοις τὸ

τοιοῦτον πάθος, ὁπόταν βραχῇ πολλὰ, καὶ ἀπὸ καπνοῦ πολλοῦ, ὡς προείρηται· θεράπευε δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ· λαβὼν τὸ λεγόμενον *ὀνόσκορδον, λείου ἐν ἰγδίῳ· εἶτα εἰς ὀθόνιον λεπτὸν ἀπόθλιβε, καὶ λαβὼν τὸν χυλὸν, προσφύσα εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ.

Ετερον.

Κόκκοις κνίδης ζ'. ἢ θ'. δίδου, λειώσας μέτα κρέως μέρη τρία.

Ἄλλο.

Αἰγὸς ἄῤῥενος τὸ μέσον τῆς σφαγῆς αἷμα λαβὼν, ἢ μετὰ τοῦ ὀλίγου ἐκχυθῆναι αἷμα, ὑπόδεξαι εἰς ποτήριον, ἢ εἰς ἕτερον ἀγγεῖον, καὶ ἔα παγῆναι, καὶ δίδου τῷ ἱέρακι φαγεῖν.

Περὶ τῶν κατὰ στόμα γινομένων παθῶν τοῦ θερμίου.

ΕΣΤΙ πάθος θέρμιον κατονομαζόμενον ἔνδον τοῦ στόματος παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ἱέρακος γινόμενον· ὀπαὶ γάρ τινες μεγάλαι καὶ σηραγγώδεις εἰσὶν, ἐν αἷς ἐπιῤῥεῖ τὰ ὑγρὰ, ὅθεν οὐδὲ τελειοῦται, ἀλλὰ κατὰ μέρος φυσᾶται, ἐπεισρεόντων ἐν τῇ ὀπῇ τῶν ἀγρείων τῶν λεγο-

μένων ὑγρῶν ἐπισυναγομένων· χρὴ οὖν ἀναπτύξαντες τὸ τοῦ ἱέρακος στόμα, πρῶτον μὲν τὴν τῆς ὀπῆς λεπίδα πτερῷ ὑποκαθαίρειν, εἶτα τὸν τόπον μέλιτι διὰ τοῦ πτεροῦ ὑποχρίειν, ὥστε πᾶσαν ἐγκαθάραι τὴν ἔσωθεν κόπρον· ἐπὶ δὲ τὸ στόμα τοῦ τρίμματος, οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ ἐνδότερον τῆς ὀπῆς, χαλκίτην κεκομμένον ἐμβάλλειν, ἕως ἂν ἐξαναλώσῃ τὸ σεσηπός· κατεσθίει γὰρ ἅπαντα τὰ τοῦ θερμοῦ ἐγκλώματα. καὶ τούτου γινομένου, ἀπαλλάττεται τὸ ζῶον τοῦ πάθους.

Πρὸς ἄφθας ἱεράκων, τὰς καὶ ψύδρακας λεγομένας.

Γνωρίζεται ὁ ἱέραξ ἄφθας ἔχων, ὅταν ἡ ὑπερῴα αὐτοῦ ὁλόλευκος εἴη, καὶ ὡς κέγχρου κόκκοι μικροὶ ἐν τῷ στόματι τοῦ ζώου· θεράπευε οὖν τῷ τρόπῳ τούτῳ· λαβὼν ῥάκος λινοῦν, λεπτὸν, περιδέσμει τῷ λιχανῷ σου δακτύλῳ· εἶτα εἰς ῥοδόμελι ἐμβάπτων, τρίβε τὴν ὀπτρώαν αὐτοῦ, καὶ τὴν γλῶσσαν· εἰ δὲ οὐκ ἔστιν εὐπορία ῥοδομέλιτος, οἰνομέλιτι χρῶ, καὶ θερμοφαγεῖν δίδου.

Ἄλλο.

Οἴνῳ στύφοντι μετὰ ῥοδομέλιτος διάκλυζε τὸ στόμα τοῦ ἱέρακος, ἢ * αὐτὸ ῥοδομέλι μόνον, ἢ ῥοδίνῳ ἐλαίῳ κατασκευασθέντι ἀπὸ ὄμφακος.

Ἄλλο.

Ὀμφάκινον λειώσας σὺν οἰνομέλιτι, χρίε τὴν ὑπερῴαν καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ.

Ἄλλο.

Πρὸ τῆς θεραπείας, τρίψον αὐτὰς μετὰ ὄξους καὶ μέλιτος, ἕως καθαρθῶσιν· εἶθ' οὕτως ῥοδομέλιτι ἐπάλειφε συνεχῶς.

Ἄλλο.

Κνίδας θλάσας ἕψησον ἐν ὕδατι, καὶ διηθήσας, ἴσον ἀφεψήματι μέλι μίξας, ἕψει πάλιν ἕως μελιτώδους συστάσεως, εἶτα πορφύραν *κρονίδαν ἑλίξας δακτύλῳ σου, διάχριε ἐκ τοῦ κατασκευασθέντος τὸ στόμα πανταχόθεν τοῦ ἱέρακος.

Ἄλλο.

Ἐὰν συμβῇ ἄφθαν ἐν τῇ κεφαλῇ ἔχον τὸ ὄρνεον, μετὰ βίαν ἐκ τῆς χειρὸς καταβαίνει· μετὰ δὲ τὸ κατελθεῖν, ἐὰν ἴδῃς βιαίως ἀναπνέον, ἴσθι τὸ ἧπαρ αὐτοῦ ἕλκος ἔχειν, καὶ ἀνιάτως νοσεῖν· εἰ δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν μόνην τὸ πάθος ἴλλη-

ται· πρῶτον μὲν διάχρισον ὀπῷ βαλσάμου· εἶτα μετὰ μίαν ἡμέραν, * διάχρισμα ἔχον ῥοδέλαιον καὶ μέλι, χωρὶς εὐφορβίου· ἐὰν δὲ φλεγμαίνωσι, κρόκον καὶ λευκὸν ὠοῦ μίξας, διάχριε.

Πρὸς φλυκταίνοντας ἱέρακας.

ΕΑΝ ἐν τῷ στόματι φλυκταῖναι γίνωνται, ἢ ἄλλῳ μέρει τοῦ σώματος, πτύξας τὸ ὄρνεον εὐφυῶς, ὑπ' ἄλλου τὸ στόμα διανοιχθῆναι ποίησον, καὶ βελόνῃ τὰς φλυκταίνας ἀνοίξας, ἔα μικρὸν αὐτὰς διαπνεῦσαι· εἶτα ῥοδομέλιτι χρίε τοὺς τόπους.

Πρὸς τοὺς χαίνοντας καὶ προβάλλοντας τὴν γλῶτταν.

ΤΑΣ ῥίνας τοῦ * κρέως εἰς δροσάτον ἐμβρέξας, παράβαλε αὐτῷ ἡμέραν μίαν, μετὰ ταύτην, τῇ ἑξῆς, μίξας τῷ δροσάτῳ φύλλον ἰνδικὸν σεσημμένον, καὶ βούτυρον ἀνακόψας * εἰς δέρμα μυὸς μικροῦ ἔμβαλλε, ὡς δύνασθαι γεμισθῆναι, καὶ δίδου καταπίνειν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ δαφνίνῳ πρώτῳ δίδου σταγόνα διὰ τῶν ῥινῶν.

Εἰς ῥέγχοντα.

ΕΑΝ ῥέγχῃ ὁ ἱέραξ, καὶ στενοχωρῆται καὶ βιάζηται τοῦ φαγεῖν, γίνωσκε ὅτι φλέγμα ἐντὸς τοῦ φάρυγγος ἔχει. θεραπεύσεις δὲ, εἰ ῥίνισμα σιδήρου λεπτὸν μετὰ κρέως δώσεις θερμοῦ.

Ἄλλο.

Ζιτζιβέρεως, θείου ἀπύρου καθαροῦ τὰ ἴσα λειώσας μετὰ ἐλαίου ῥοδίνου, δίδου αὐτῷ φαγεῖν μετὰ κρέως.

Ἄλλο.

Καὶ μόνον τὸ ῥόδινον ἔλαιον μετὰ κρέως διδόμενον θεραπεύει ἐκβάλλοντα ἐγκείμενα τῷ θώρακι.

Ἄλλο.

Αἰγὸς χολὴν ἄβρομον χλιάνας, ἐγχυμάτιζε τὸν ὄρνιν.

Ἄλλο.

Ζιτζιβέρεως μέρος ἓν κεκομμένον, βουτύρου μέρος ἕν, ῥοδίνου ἐλαίου τὸ ἀρκοῦν, μετὰ κρέως δίδου τῷ ἱέρακι φαγεῖν.

Πῶς ἐπιγνωστέον τὸν πνεύμονα τοῦ ἱέρακος πεπονθότα, καὶ ὅθεν γέγονεν, καὶ πῶς θεραπευθῆται.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ, εἴτε ἑστὼς, εἴτε κινηθεὶς ἀναπνέει βαρέως, ὡς μόλις ἀνέλκειν τὸ πνεῦ-

μα, ὡς ἀκούεσθαι τὸν ἦχον πόῤῥωθεν, γίνωσκε ὑπὸ πλεονασμοῦ θερμοτέρου, ὕλης ἐμπεσούσης ἐκείνῳ τῷ μέρει, τοὺς πνεύμονας καταφλεχθέντας πεπονθέναι. τοῦτο δὲ συμβαίνει, καύματος ὥρᾳ βασταχθέντος αὐτοῦ ἀπείρως, καὶ ἀποῤῥιφθέντος τῆς χειρὸς πεπονθέναι· θερμοῦ δὲ ὄντος τοῦ περιέχοντος φύσει, καὶ τῆς φύσεως πλέον πυρακτούσης, βλάπτεσθαι τοὺς πνεύμονας αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τῆς ἐκπεμπομένης καὶ αἰνελκομένης τοῦ ἀέρος θερμότητος. καὶ κακῶς δὲ συλληφθεὶς δι' ἀτεχνίαν τοῦ βαστάζοντος αὐτὸν, διασπᾷ τοὺς πνεύμονας· θεραπεύσεις οὖν τὸν τρόπον τοῦτον· φακῆν αὖ ἑφθὸν τρίψας, καὶ μέλιτι φυράσας μετὰ κρέως, δίδου φαγεῖν τῷ ἱέρακι, συμπλέκων ὀλίγον ῥίνισμα λεπτὸν σιδήρου, καὶ θεραπεύσεις παραχρῆμα.

Ἄλλο.

Τοὺς τὸν πνεύμονα πάσχοντας ἱέρακας, δυσιάτους γίνωσκε εἶναι, πλὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ πάθους· ἰασάμεθα τούτους πολλάκις, δόντες ψυχρὸν μόνον ὕδωρ εἰς κόρον, ἢ ῥοδόμελι, μετὰ μέλιτος ψυχράναντος πιεῖν τὸ ζῶον ἐκελεύσαμεν, καὶ ἐθεραπεύθη.

Ἄλλο.

Ἱέραξ ὅτε πυκνὸν εἰσπνέει, καὶ ὕδωρ πολὺ ἐπιζητεῖ, τὸν πνεύμονα πάσχειν εἴωθε. καὶ θεραπεύεται δὲ μέλιτι ἀκράτῳ, ἐγχεόμενος τὴν ὑπερῴαν αὐτοῦ· εἶτα κρόκον λειώσας μετ' οἴνου, καὶ κρόκου ᾠοῦ, καὶ συμμίξας ἐγχυμάτιζε τῷ ζώῳ, καὶ καλῶς ἕξει.

Ἄλλο.

Γλάφυρον νεοττοῖς δίδου φαγεῖν τῷ ἱέρακι ἐπὶ συχνὸν, καὶ ὠφεληθήσεται.

Αλλο πρὸς στενοχώρησιν.

Στενοχωρεῖ δὲ ὁ ἱέραξ εἰς τὸ τραφῆναι, βίῳ τε καταπίνει, φλεγμαινούσης τῆς φάρυγγος αὐτοῦ· ἴασις οὖν ῥίνισμα σιδήρου λεπτότατον μέρος α΄. καὶ κρέας θερμὸν μέρος α΄. καὶ ᾠοῦ κρόκον μίξας, δίδου τῷ ζώῳ.

Αλλο εἰς κυνάγχην.

Ἐλαίου, καὶ οἴνου, καὶ μέλιτος τὸ ἴσον λαβὼν, μίξον, καὶ μετὰ κρέως δίδου φαγεῖν· κάλλιον δὲ ἐστὶν, εἰ ἐπιμβύῃ τὸ κρέας ἐν αὐτοῖς, καὶ οὕτως δωθῇ.

Εἰς κατάπλωσιν καὶ στενοχωρίαν φάρυγγος.

Ἄσαρον μετ' οἴνου λειώσας ἔμβρεχε εἰς αὐτὰ κρέας καὶ δίδου· εἴωθε πολλάκις τοῖς ἱέραξιν ἐξ ἀδδηφαγίας, ἢ κακοχυμίας, ἔνδοθεν ὑπὸ τὸ στῆθος, καὶ τὴν καρδίαν, καὶ τὰς μασχάλας ὅμοια φλυκτίσιν, ἢ χοιράσι τίκτεσθαι πεπληρωμένα ὑγρῶν· ἅ τινα εἰ μὴ ταχέως θεραπευθῶσι, καταναλίσκει οὐκ εἰς μακρὰν τὸν ἱέρακα· γνωρίσεις οὖν τὸ πάθος ἐντεῦθεν. ὅταν ὁρᾷς αὐτὸν συνεχῶς ἐφιέμενον τοῦ ὕδατος· βλέπων γὰρ τοῦτο, ἢ φρέαρ, ἢ λίμνην, ἐκκαίεται ἀπελθεῖν ἐκεῖσε, καὶ συνεχῶς ἀφίπταται καὶ ὅμοιος ὑπὸ τοῦ πυρώδους ὑγροῦ· θεραπεύσεις δὲ οὕτως, προβάτου κρέας ψυχρὸν μήτι χείσας, δίδου φαγεῖν ἡμέρᾳ μιᾷ μόνῃ· ἑτέρᾳ δὲ ἡμέρᾳ ἱσπανικὸν ἔλαιον μετὰ κρέως δίδου φαγεῖν· εἰ δὲ τούτων δοθέντων μηδὲν ὠφεληθῇ, συνάγαγε τρίχας ἀπὸ χαίτης χοίρου τραχείας, καὶ εἰς λεπτὰ λίαν συγκόψας αὐτὰς κόπισι, συμμίξας τῷ κρέατι δίδου φαγεῖν· κατελθόντα γὰρ τὰ λεπτὰ τῶν τριχῶν τὰ συγκοπέντα, καὶ προσπεσόντα ταῖς προειρημέναις φλυκταίναις διατι-

ζώσκει καὶ ῥήγνυσιν, ἐκχυθέντος δὲ τοῦ ὑγροῦ ἐκείνου, ἐλευθεροῦται τὸ ζῶον θανάτου· τούτου δὲ γινομένου, τῇ ἐπαύριον χρῆσαι τῇ διὰ τοῦ μέλιτος θεραπείᾳ, καὶ παντοιοτρόπως ἀπαλλάξεις αὐτὸ τῆς νόσου.

Εἰς δίψαν ἱέρακος.

Ιεραξ συνεχῶς πίνων, καὶ πολὺ ἐν τῷ βαστάζεσθαι ἐκρίπτων ἑαυτὸν ὅταν ὕδωρ βλέπῃ, δῆλον, ὡς ἔνδον περὶ τὸν λαιμὸν τὰς λεγομένας χοιράδας ἀναφαίνει, ἢ περὶ τὸν πρόβολον, ἢ περὶ τὰς μασχάλας, αἵ τινες παρέχουσιν αὐτῷ τὴν δίψαν· τάχιον δὲ ὀφείλει ἰατρεύεσθαι· εἰ δὲ μή, ἀπόλλυται· θεραπεύσῃς δὲ αὐτό, ποτὲ μὲν μέλιτι αὐτῷ διδοὺς μετὰ κρέως, ποτὲ δὲ καὶ ῥόδινον.

Εἰς τὸν ζητοῦντα ὕδωρ.

Κρόκον μετ᾽ οἴνου ἀμναίου λειώσας, δίδου αὐτῷ, καὶ καλῶς ἕξει· φύλλα σκορόδου καὶ βλίτου βοτάνης ἐπιμελῶς τρίψας ἐν ξυλίνῳ ἰγδίῳ διὰ δίδρακος ξυλίνου, δίδου πρὸ τοῦ φάσσαν ζῶσαν φονεῦσαι, καὶ ὅτε ἄρξηται ἐσθίειν,

τῷ αἵματι αὐτῆς καὶ τῷ κρέατι παράτειβε τὰς βοτάνας· καὶ δίδου ἐσθίειν.

Εἰς ἀπόστημα ἱέρακος.

ΕΑΝ ἀπόστημα ἔχῃ ὁ ἱέραξ, ταχὺ ἀναπηδᾷ. ἀποστημάτων δὲ εἰσὶ δύο γένη· τὸ μὲν λιθῶδες, τὸ δὲ αἱματῶδες· θεραπεύεται δὲ οὕτως· λαβὼν ἀδίαντον, ἕψει ἕως οὗ λείψη τὸ τρίτον· εἶτα διηθήσας αὐτὸν, καὶ τῷ διηθίσματι λαβὼν μικρὰν πίτανον ζέσσαν, καὶ μέλιτι τὸ ἄρκουοῦ ἀναφυράσας ὁμοῦ· εἶθ' οὕτως καθάρας τὸν ἱέρακα, διὰ τῆς συνεχοῦς δόσεως τοῦ παθίλου, πρὸς τὸ ἀποῤῥιφθῆναι πᾶσαν ῥυπαρίαν τὴν ἐγκειμένην, ἐν αὐτῷ δίδου τότε φαγεῖν αὐτῷ ἐκ τοῦ κατασκευασθέντος εἰς μέρη κρεῶν κατὰ μέρη δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, πρῶτον μὲν δύο μέρη, καὶ μετ' ὀλίγην ἡμέραν, δύο ἢ τρία ἴσα ἐὰν δέχηται λαβεῖν, ὡς εἶναι τὰ πάντα πέντε ἢ ἕξ, καὶ ἔασον τὴν ἡμέραν ἐκείνην μηδὲν ἄλλο φαγεῖν· καὶ ἀπὸ τούτου γνώσῃ, εἴτε τοῦ αἱματώδους ἔχει τι ἢ τοῦ λιθώδους ἀποστήματος.

Δι' ὧν χρὴ σημείων συνιδεῖν τὸν ἐντὸς πόνον τοῦ ἱέρακος· πόθεν γίνεται· καὶ πῶς θεραπεύεται·

ΕΑΝ ἱέραξ ἑστὼς ἐπὶ τῆς χειρὸς, ἢ καὶ ἐπὶ τοῦ ξύλου, πυκνότερον ἀναπαύεται, καὶ ἀφιστάμενος βραδέως ἀνίπταται, καὶ πάνυ ὀλίγον ἐσθίει, καὶ συχνὸς ὑπάρχει, τήν τε κόπρον μέλαιναν καὶ παχεῖαν ἐκπέμπει, καὶ μάλιστα νεαρὸν κρέας καὶ καθαρὸν εἰληφὼς, γίνωσκε αὐτὸν ὀδυνώμενον ταῦτα πάσχειν τὰ σημεῖα, ἅτινα συμβαίνει ὑπὸ χυμῶν παχέων μήπω συντακέντων γίνεσθαι ἐν τῇ κοιλίᾳ, ἔκ τε κρεῶν ὀδωδότων καὶ βοτανῶν, ἃς ἐπὶ τῆς γῆς πολλάκις καθεζόμενος ἕλκει καὶ κατεσθίει τῷ στόματι· θεράπευσον δὲ οὕτως· λαβὼν ἀνδράχνην, καὶ ὀλίγον τρίψας, ἔπειτα βουτύρῳ συμμίξας, δίδου τῷ ἱέρακι μετὰ κρέως προβάτου θερμοῦ, ἢ καὶ πήγανον, ὃ ῥωμαῖοι προσαγορεύουσι ῥοῦταν, λειώσας οἴνῳ παλαιῷ, δίδου ἐπιμελῶς καθ' ἑκάστην ἡμέραν κοχλιαρίων τριῶν ποσότητα ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις, καὶ ἀπαλλάξεις τῆς νόσου.

Εἰς ἀφανῆ νόσον ἱέρακος.

Ιέρακος δείκνυται νόσος ἀφανὴς, ὅταν ἐπὶ θήραν μὴ βούλεται ἀπογεύσασθαι· τότε ἴσθι αὐτὸν τὴν ἐντὸς τι πάσχειν· δὸς οὖν αὐτῷ μέλι καὶ βούτυρον μετὰ κρέως θερμοῦ, καὶ θεραπεύσεις· κάλλιστον δὲ ποιήσεις, ἐὰν δώσεις αὐτῷ εἰς θερμοφαγίαν, περιστερὰν νεοττόν. πασῶν γὰρ τῶν αἰτιωδῶν σχεδὸν τὸ θερμοφαγεῖν ἐστὶ κρεῖττον.

Εἰς συγνὸν καὶ ἀκηδιακότα.

Λαβὼν βούτυρον νεαρὸν, καὶ ἀρσενίκου κόκκινον, καὶ σανδαράχην, τὸ τρίτον τοῦ βουτύρου μίξον εἰς ἓν, καὶ μετὰ κρέως νεοσφαγοῦς εἰς θοίνην τῷ ἱέρακι δίδου.

Ἄλλο.

Σημεῖον τοῦτο· ἀεὶ ἰσχνός ἐστι, συγνάζων καὶ φρίσσων τὴν ἰδέαν· τούτου θεραπεία· περιστερὰν λαβὼν πόπισον αὐτὴν μελίκρατον περὶ μιᾶς ἡμέρας, εἶτα οὕτως παράβαλε, καὶ θεραπεύσεις.

Πρὸς πάθη ἀπόκρυφα καὶ πλήγματα ἔνδοθεν.

Στύρακος προβάτης γράμμ. ἥμισυ· βουτύρου νεαροῦ οὐγγ. α΄. μυελοῦ ἐλαφείου οὐγγ. α΄. μέλιτος καλοῦ, καὶ ἐλαίου ἰσπανικοῦ τὸ ἀρκοῦν. ταῦτα μίξας θέρμανον ἐπὶ μαλθακοῦ πυρὸς μέχρις ὅτου μιγνῶσι, καὶ ψύξας, δίδου φαγεῖν μετὰ κρέως, ἢ εἰς δέρμα μυὸς ἐμβαλὼν, καὶ ἀποκαταστηθήσεται ὑγιὴς ὁ ἱέραξ, ἐὰν τὰ ἔνδον πάσχῃ. Αλλο.

Εγκέφαλον προβάτου, δὸς αὐτῷ μετὰ ῥέου ποντικοῦ κεκομμένου καὶ σεσησμένου.

Ἄλλο.

Γεραστερὰν πόπσον ἐψήμασι, καὶ ἔασον ταύτην ἐπὶ μίαν ἡμέραν, εἶτα ζῶσαν τῷ ἱέρακι δίδου φαγεῖν.

Ἄλλο.

Λαβὼν κοῖλον ἀγγεῖον, ἔμβαλλε μέλι, καὶ ἐλαίου ἰσπανικοῦ ἀνὰ κοχλιάριον μίαν, καὶ ὤου τὸ λευκὸν· καὶ ἀναφυράσας, ἐπίπασσε κεκομμένα· ἁλὸς καππαδοκικοῦ, νίτρου γράμμ. δύο· εἶθ' οὕτως μικρὰ μέρη κρεῶν ἔμβαλλε, καὶ δίδου τῷ ἱέρακι.

Εἰς λεπτυνόμενον ἀδήλως.

ΕΑΝ μὴ πάθους προηγουμένου λεπτύνηται τὸ ὄρνεον, καὶ ἔστιν ἀνόρεκτον, βούτυρον παλαιὸν ὀλίγον ἐμβάλλων, ἔνθερμον, παράβαλε, καὶ θεραπεύσεις· εἶτα θεραπίδια καὶ στάκτην δρυΐνην λαβὼν ἔχει μετ' ἀνάγκης, καὶ λοιπὰ διάφορα στρουθία θερμὸν αὐτῷ, * παράβαλε κατ' ὀλίγον, καὶ θεραπεύσεις τὸ πάθος κατὰ μικρόν. κατὰ βάθος γὰρ ὄν, οὐκ ἂν ἐν βραχεῖ ἰαθήσεται.

Πρὸς φθίνοντα.

ΛΑβὼν περιστερὰν, καὶ ποτίσας αὐτὴν ὄξος, δῆσον αὐτῆς τὸ στόμα, ὥστε μὴ ἀποβλύζηται τὸ ὄξος, καὶ κρεμάσας, ἔα, ἕως οὗ τὸ κρέας αὐτῆς διαλυθῇ, εἶτα δίδου φαγεῖν.

Πρὸς πᾶν νόσημα ἱέρακος.

ΛΑβὼν συναπίδιν καὶ πιτύαν τοῦ γάλακτος λευκὴν, ἧς ἡ πνοὴ δριμεῖα, δίδου μετὰ κρέως τῷ ἱέρακι, ὥστε κεράτιον ἕν· δεῖ δὲ ἱστᾶν αὐτὸν εἰς ὕδωρ ἐπὶ πλείστας ὥρας * καλόν· καὶ ἐὰν σὺ τοὺς μυτῆρας αὐτοῦ ἀλείψῃς, ἵνα ἀπᾶται

διὰ τῶν μυκτήρων τὴν τοῦ φαρμάκου δύναμιν.

Πρὸς λιπαρὸν ἱέρακα, καὶ τῆς θήρας ἀμελοῦντα, λεπτῦναι, καὶ θηρατικὸν ἀποφῆναι.

ΤΟΝ ἀπὸ τρυφῆς ὑπερσαρκήσαντα, καὶ διὰ κόρον ὑβρίζοντα, καὶ ἀμελοῦντα τῆς θήρας, λεπτυνεῖς οὕτως, καὶ ἐπανάξεις εἰς τὸ θηρᾶν. χελώνην ἔνυδρον λαβὼν, δίδου φαγεῖν ἅπαξ τῆς ἡμέρας, ἢ καὶ δὶς, ἕως οὗ εἰς μέτρον ἐκ τῆς πολυσαρκίας ἀποκαταστῇ. κενώσει γὰρ τὰς πληρώσεις, καὶ ἐνδείᾳ τροφῆς καὶ τέχνης * φύσις παρακελεύεται.

Ἄλλο.

Λαβὼν γλήχωνα καὶ σκόροδον τὸ ἴσον, τρῖβε ἀμφότερα, καὶ μετὰ βοείου κρέατος δίδου φαγεῖν, καὶ ἰσχνὸς ἐνταῦθα γενήσεται, ὥσπερ τι ἄχθος τὸ ἐκ τῆς ἀπληστίας ἀποσεισάμενος.

Εἰς ἰσχνωθέντα ἱέρακα ἐξ ἀδήλου αἰτίας.

ΧΟίρειον κρέας μετὰ ἐλαίου κοινοῦ δίδου τῷ ἱέρακι πρὸς τὸ ἀνακτᾶσθαι αὐτὸν, καὶ εὐθέως γενήσεται λιπαρός.

Εἰς

Εἰς ἀνάκτησιν ἱέρακος.

Ἀνακτώμεθα ἱέρακα ποτίζοντες ἀφέψημα συμφύτου, διδόντες φαγεῖν χοίρειον κρέας μετὰ βουτύρου καὶ μέλιτος· τὸν δὲ ὑπὸ ζοφῆς ἀμελοῦντα τῆς θήρας λεπτυνθεὶς, εἰ δώσεις φαγεῖν χελώνην ἔνυδρον.

Ἄλλο.

Κόκκου γηπονόμου μετὰ κρέως χελώνης ἀνύδρου ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις δίδου καὶ λεπτυνθήσεται.

Πρὸς καύσωνα ἱέρακος.

Τοὺς ἱέρακας τοὺς ἐν θέρει θηρεύοντας ἀνάγκη καυματοῦσθαι ὑπὸ χολῆς· καὶ ἡλιωθέντα αὐτὸν πολὺ, δίδου λεκίθοις ὠοῦ φαγεῖν μετὰ ῥοδίνου, πέμπειν τε εἰς ὕδωρ, καὶ εἰς εὔπνουν τόπον ἱσᾶν.

Πρὸς ἐγχόλωσιν ἱέρακος.

Τοῦ ἀνέφθου καὶ ἐλαίου ἱσπανικοῦ, καὶ οἴνου παλαιοῦ τὸ ἴσον, εἰς ἀγγεῖον βαλὼν, καὶ ἀναμίξας, δίδου μετὰ κρέως ἐμβάπτων.

Εἰς κοπωθέντα.

ΜΥΝ λαβὼν, περιαστέρου δίδου φαγεῖν· καὶ ἰάσεις.

Εἰς ψυχθέντα.

ΠΟλλοὶ μὲν τὸ ζῶον εἰς θέρμην ἀπήγαγον, καὶ ἐθέρμαινον, ἀλλ' οὐδὲν ὠφέλησαν, χεῖρον δὲ ἐποίησαν· πλύξας οὖν καὶ τυλίξας ἱματίῳ, ἀπόθου εἰς ἐπιτήδειον τόπον· βούτυρον δὲ μετὰ κνίδης σπέρματος, δίδου αὐτῷ εἰς τὸ θερμανθῆναι, καὶ ἀνακτήσεις.

Εἰς χολωθέντα ἱέρακα.

ΠΡοίμων ὄντων τὰ ἱεράκια, τουτέστι λήγοντος τοῦ θέρους, ἢ ἀρχομένου φθινοπώρου, καὶ προίμως πάνυ κρατηθέντος ἐκ τῆς ἀγριότητος, καὶ χρονίσαντος ἐν κονταρίῳ, καὶ ἡλιωθέντος, ἢ κοντομαχήσαντος θαλφθέντος καὶ ἀγωνιάσαντος, χολωθήσεται. σημεῖα δὲ τῷ πάθει· συγνὲς ὅλος ἐστὶ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ξηροὶ, καὶ συγνοὶ, καὶ κοῖλοι φαίνονται· ἐφίεται ὕδατος, πολλὰ, καὶ τρέμει ὅλος· τὰ πτερὰ διεσπαρμένα, καὶ ἀνώμαλα ἔχει· καὶ ποτὲ μὲν συστέλλει, πο-

τὲ δὲ ἁπλοῖ. τοὺς πόδας ἔχει ἐπιμελάνους καὶ ψυχροὺς, ἀπὸ τῶν ὀνύχων μέχρι τῶν γονάτων καὶ ἀποτζυλὰ διεσπαρμένα καὶ δυσώδη, καὶ ὀδυνᾶται ἐκ τῆς ἀμέτρου χολώσεως καὶ ξηρότητος· θεραπεύσεις οὖν οὕτως· ὕδωρ ῥόδινον ἔγχυμάτιζε, καὶ τροφὴν παρέχε ἀπὸ ῥοδίνου καὶ ὀμφακίνου ἐλαίου, μετ' αἰγείου κρέατος, καὶ στῆσον ἐν τῇ γῇ ψῦχος ἐχούσῃ, καὶ ἔασον ὅλην τὴν ἡμέραν· τῇ νυκτὶ δὲ, εἰς ὕπαιθρον ἴσα τόπον, καὶ ἀπὸ τούτου θεραπευθήσεται. θερμὴν δὲ τροφὴν μηδ' ὅλως δώσεις. ἀλλὰ μηδὲ βαστάσης αὐτὸν μέχρις ἰάσεως παντελοῦς· πινέτω δὲ ἑσπέρας ὕδωρ, ἵνα τὸ θερμὸν τῆς χολῆς κεραθῇ τὸ ψυχρὸν τῆς πόσεως.

Πρὸς κοπωθέντα καὶ μὴ ἐσθίοντα.

ΤΟΝ ἐκ θήρας ἢ μικρᾶς πλήσεως κεκοπωμένον, καὶ ἀμελοῦντα τροφῆς, ἐπανάξεις εἰς ἔφεσιν τροφῆς, εἰ χοίρειον κρέας εἰς ὄξος δριμὺ ἐμβαλὼν ἐάσεις αὐτὸν καλῶς ποιωθῆναι· εἶτα δώσεις μερίδας τρεῖς, καὶ ἀνακληθήσεται ἡ αὐτὴ ὄρεξις.

Πρὸς πεφυσημένον ἱέρακα.

Φυσᾶται πολλάκις ἱέραξ, ἢ ὅταν πληγῇ ἀπὸ ἄλλου ἱέρακος, ἢ ἀπὸ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς βάτον, καὶ νυγῆναι ταῖς ἀκάνθαις· καὶ θεράπευσεις οὕτως· πλύξας τὸν ἱέρακα χλιαρῷ ὕδατι, κατάβρεχε ὅλον τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ βελόνῃ ῥαπτικῇ, κέντει μετά τι τὸ φυσηθὲν δέρμα ἐλαφρῶς πάνυ, ὥστε μὴ ἅψασθαι τῆς σαρκός· καὶ ἐκφυσᾶται· εἰ δὲ ἐπιμένῃ τὸ φύσημα, θηριακὴν ὑγροτέραν ὡς μέγεθος κυάμου, οἴνῳ παλαιῷ διάλυσον, καὶ ἐγχυμάτισον τὸν ἱέρακα διὰ πόματος, καὶ ἰαθήσεται· εἰ δὲ ἐν βουβῶνι, ἢ ἐν μασχάλῃ πληγῇ. ῥόδινον καὶ κηρὸν τήξας μαλθακῷ πυρὶ, βάλε καὶ σύμφυτον κεκομμένον, καὶ λεπτὸν πάνυ, καὶ ἀναμαλάξας, ἐπίθες τῇ πληγῇ.

Πρὸς πεφυσιωμένην ἔχοντα τὴν γοῦλαν.

Χαλκῇ ῥαφίδι κατάπιζωσκε αὐτὴν, καὶ οἰνελαίῳ θερμῷ ὕγρανον· καὶ καλῶς ἕξει.

Εἰς τὸ αὐτό.

Σημεῖον τοῦτο δείκνυσιν ἡ ὄρνις· σκοτοῦται,

καὶ στῆναι οὐ δύναται· δίδου οὖν αὐτῷ γλυκυῤῥίζης, καὶ μαλάχης τὸ ἴσον.

Πρὸς κακοστομαχοῦντα ἱέρακα.

ΕΑΝ ἀπὸ κακοχυμίας κακοστομαχήσῃ ἱέραξ, λαβὼν ῥόδινον παλαιὸν μετὰ κρέως, δίδου αὐτῷ φαγεῖν· γνωρίζεται δὲ ἀπὸ τοῦ χασμᾶσθαι αὐτὸν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.

Ἄλλο.

Δίδου αὐτῷ μετὰ κρέως ὀπτοῦ, κυμινακοῦ καὶ λασαρέως, ὅσον μέγεθος κόκκου πεπέρεως, καὶ παραχρῆμα ὄρεξιν αὐτῷ ἐμποιήσεις, καὶ ἀποκαταστήσεις ὑγιέστερον.

Εἰ ἀτονῇ, ἢ ἀνορεκτῇ, πόθεν δεῖ γνωρίσαι, καὶ πῶς θεραπεύσεις.

ΠΟλλάκις ἀπὸ καμάτου πολλοῦ συντριβεὶς, ἢ κακῶς βασταχθεὶς, ἢ κακῶς συλληφθεὶς τῷ τῆς χειρὸς ἀποπλύνασι, ἢ μαχησάμενος πρὸς ὄρνεον ἰσχυρὸς, ἢ προσραγείς τινι τῷ καιριωτέρῳ μέρει τοῦ σώματος, ἢ ἐπὶ τοῦ ξύλου στρεβλωθέντος τοῦ δεσμοῦ, ἐκλύεται τὸν στόμαχον, καὶ εἰς τὸ τῆς ἀπεψίας ἐμπίπτει

πάθος· γνωρίζεται δὲ πρῶτον ἀπὸ τοῦ μὴ συνήθως ἐσθίειν, ἢ τὴν τροφὴν μηδόλως ἐθέλειν λαβεῖν, ἢ καὶ λίαν βραχὺ λαμβάνοντα, ἢ καὶ βραδύτερον ἀπεπτοῦντα, ἢ καὶ ἑστῶτα, ἢ καὶ ἀφεθέντα εἰς θήραν ὀλίγον, ἢ οὐδ' ὅλως πτῆναι δυνάμενον, ἢ καὶ περὶ τῶν ποδῶν τοῦ θηρατοῦ ἀποκρίνοντα ἡμίπεπτον τὴν τροφήν· θεραπεύσεις οὕτως· ὠοῦ τὸ λευκὸν ἐπιμελῶς χωρίσας τοῦ κροκώδους, βάλε εἰς θυΐαν σὺν μέλιτι μέχρι ἡμίσεως κοχλιαρίου, καὶ ἐλαίου ἰσπανικοῦ κοχλιαρίαν μίαν, καὶ ἀμιναίου οἴνου τὸ ἴσον· πεπέρεως κόκκους τρεῖς ἰδία τρίψας καὶ ἑνώσας, καὶ τὸ κρέας χρίσας δίδου αὐτῷ φαγεῖν· εἰ δὲ μὴ θέλῃ λαβεῖν, κρατήσας αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον, καὶ μικρὰ λίαν τεμμάχια διελὼν τὸ κρέας, εἶτα ἐμβρέξας σταθμὸν οὐγγ. α'. καὶ θεασάμενος αὐτὸν πέψαντα εἰς τὸ ἀφόδευμα πεπεμμένον ὅ ἐστιν, οἷον τὸ κατὰ φύσιν, πρόστιθε· τῇ τροφῇ, ἄχρις ἂν εἰς τὸ ὡρισμένον καταστῇ μέτρον· καὶ εἰ μὲν ἅπαξ δὶς θεραπεύσεις, εὖ ἂν ἔχῃ· εἰ δὲ μή γε, κέχρησο τῇ αὐτῇ θεραπείᾳ μέχρι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀναμφιβόλως ἀπαλλάξεις αὐτὸν τοῦ πάθους,

καὶ ῥαφάνης σπέρμα λειοτριβήσας μετὰ οἴνου ἀψινθίτου μὴ ἑψηθέντος, βρέχων κρέας, δίδου φαγεῖν· εἰ δὲ μὴ βούλεται φαγεῖν, καταγαγὼν αὐτὸν ὡς προείρηται τῶν ποδῶν θεραπεύσεις, καὶ προβάτου δὲ παραχρῆμα σφαγέντος κεφαλὴν θερμὴν δὸς αὐτῷ φαγεῖν, καὶ θεραπεύσεις.

Πῶς ἀπεψίαν γνωρίσεις, καὶ ὅπως θεραπεύσεις.

Πάσα νοεῖται ἡ ἀπεψία παρὰ τοῦ θηρευτοῦ. φέρει γὰρ καὶ λείψανον τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ. τοῦτο δὲ πάσχει, ἢ δι' ἀτονίαν καὶ πολὺν κάματον, ἢ διὰ κρέως πλῆθος ἀμέτρου δοθέντος αὐτῷ, ἢ διὰ τὸ μὴ παντελῶς κινεῖσθαι, ἢ διὰ τὸ κακῶς βασταχθῆναι, ἢ συλληφθῆναι ἀτέχνως, ἀπαλλάξεις δὲ αὐτὸν τοῦ πάθους τῇδε τῇ θεραπείᾳ· στάκτην δρυΐνην λαβὼν, καὶ ὕδατι ταύτην διηθήσας, κέλευε ῥοφᾶν τὸν θηρατὴν, ὅσον λαβεῖν τὸ στόμα αὐτοῦ δύναται, καὶ κρατήσας τὸν ἱέρακα, ὡς προείρηται, ἐμβαλέτω τῇ φάρυγγι αὐτοῦ, καὶ ῥάκει δὲ ἠρέμα θερμαίνων, προσαγέτω τῇ ἀπέπτῳ ζωφῇ· ὅταν δὲ πέψῃ, μετ' ὀλίγον δὸς αὐτῷ ζωφὴν βραχεῖαν, χοιρ-

μένῳ τῇ διὰ τοῦ ὠοῦ θεραπείᾳ τῇ ἀνωτέρω γεγραμμένῃ· βέλτιον δὲ ποιήσεις, εἰ δοίης τὴν θεραπείαν σὺν κρέατι θερμῷ· εἰ δὲ μηδενὸς τῶν προῤῥηθέντων σημείων φαινομένων φαγεῖν μὴ θέλῃ ὁ ἱέραξ, οὐδὲν ἔλαττον χρήσῃ τῇ προῤῥηθείσῃ θεραπείᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις βοηθήμασιν πρὸς ἀνάληψιν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

Εἰς συμπεπλοῦντα καὶ ἀναβάλλοντα τὰ κρέατα.

Οἶνον παλαιὸν δὸς αὐτῷ μετὰ κρέως, καὶ εἰς ὄρεξιν ἔλθῃ· καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν πέντε κόκκοις γηπονόμου κόψας, δίδου αὐτῷ μετὰ τεμμαχίου κρέως, ἵνα μὴ ἐμπαθὴς γένηται.

Εἰς ἀπεπλοῦντα.

ΕΑΝ ἀπεπλῇ ὁ ἱέραξ καὶ ἐμῇ τὴν τροφὴν, θεράπευε οὕτως· κόσου φύλλα ἀνὰ δραχμὴν μίαν· λαασάρου δραχμῆς ἥμισυ. προσφόρου μέλιτος ἀναμίγνυε, καὶ δίδου τῷ ἱέρακι· καὶ ὀλίγον αὐτὸν διαστήσας, δίδου περιστερὰν εἰς τροφήν.

Αλλο

Ἄλλο πρὸς ἀπεπτοῦντα ἱέρακα.

Κρόκου ὠοῦ νεαροῦ, καὶ μέλιτος, καὶ ἐλαίου τὸ ἀρκοῦν μίξας, καὶ φυράσας, δὸς αὐτῷ φαγεῖν μετὰ κρέως· τινὲς δὲ καὶ οἶνον μιγνῦσι, ὡς ἐνεργέστερον αὐτὸν ποιῆσαι.

Ἄλλο.

Εἰς τρία τεμμάχια κρέως ῥέον ποντικὸν βαλὼν, δίδου φαγεῖν.

Ἄλλο.

Φύλλα ναρδοστάχυος καὶ γηπονόμου ἴσα τρίψας καὶ μίξας οἴνῳ ἀμιναίῳ ἐσχημάτιζε.

Ἄλλο.

Γηπόνομον λειώσας βάλε μέσον τοῦ κρέως. πεινῶντι δὲ αὐτῷ παράβαλλε τοῦ μὴ αἰσθέσθαι τῆς ὀδμῆς, ἐπεὶ οὐ μὴ λάβῃ αὐτό.

Εἰς ναυτιῶντα.

Λαβὼν * ἄσαρον, εἰς ὕδωρ ἔμβρεχε, καὶ ἐν αὐτῷ χοίρειον κρέας, καὶ δίδου τῷ ζώῳ κατὰ μέρος, καὶ ἕως οὐδὲ τρώγει, βρέχε ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος τὸ κρέας.

Πρὸς ἐμέσαντα.

Ἐμέσας ἱέραξ γνωρίζεται ἀπὸ τοῦ εἶναι συγνός· θεραπεύεται δέ· φύλλου μέρος ἓν, καὶ κόσου τὸ ἴσον· πεπέρεως κόκκοις δύο· κόψας ταῦτα, καὶ μήτι φυράσας, δίδου φαγεῖν ἐπὶ μίαν ἡμέραν.

Εἰς βλαβέντα τὸν στόμαχον, καὶ περὶ ἀνορεξίας.

Ἐὰν διαμείνωσιν αἱ τροφαὶ ἐν τῷ στομάχῳ τοῦ ἱέρακος ἄπεπτοι, ὃ καὶ γοῦλα ὀνομάζεται, καὶ ταῦτα οὐκ ἐμέσῃ, ἄχρι δεκάτης ὥρας τῆς ἡμέρας μηδὲν λαβέτω, ἀλλὰ χλιαρὸν ὕδωρ μετ' ἐλαίου καὶ ἁλὸς ἀναπλύξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἔγχει, ἢ θαλάσσιον ὕδωρ χλιαρὸν, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἢ ἡμέραν ἀποπατήσει, καὶ ὠφεληθήσεται. εἶτα λαβὼν στρουθοὺς τρωγλίτας δύο, δίδου ζῶντας αὐτῷ πρὸς τροφήν· εἰ δὲ πρὸ τροφῆς ἐμέσῃ, μηδὲν λαβέτω. εἰ μὴ μόνον ὑδρέλαιον χλιαρὸν, καὶ τῇ ἑξῆς κρατήσας ὄρνιθος κατοικιδίου νεοττὸν, καὶ οἶνον ποτίσας, καὶ ἐλαύνων ἐπὶ πολὺ, δὸς σὺν αὐτοῦ μερούς ἐμφαγεῖν αὐτὸν, ἐμπιεῖν δὲ καὶ τοῦ αἵματος· εἰ δὲ μὴ ἰσχύσῃ

φαγεῖν αὐτὸν, ἐμπιεῖν δὲ καὶ τοῦ αἵματος. εἰ δὲ μὴ ἰσχύσῃ φαγεῖν, πιέτω μόνον τὸ αἷμα· εἰ δὲ ἐκ τούτου μηδεμίαν ὠφέλειαν δέξοιτο, μυῦ, ἢ νυκτερίδα λαβὼν τούτῳ δίδου φαγεῖν, καὶ ὠφεληθήσεται.

Ἔτι περὶ ἐμέτου.

Βούτυρον νεαρὸν, καὶ μέλι, καὶ ἀφρόνιτρον, καὶ μηλαίνης περιστερᾶς κόπρον, καὶ ἔντερα γῆς δεσμώσας ἐν ῥάμματι, κρέμα μέχρι τοῦ ψυγῆναι· οὖρον δὲ ἀνθρώπινον λαβὼν, καὶ οἶνον ὀλίγον, πάντα μίξον αὐτοῖς, καὶ τὸ κρέας ἐμβάπτων, δίδου τῷ ἱέρακι.

Ἄλλο.

Θηράσας νυκτερίδας ε΄. σφάξον αὐτὰς, καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν ὑπόδεξαι ἐν ἀγγείῳ ὑελίνῳ, καὶ ἔα ξηρανθῆναι, καὶ τρίψας λεπτῶς, ἰδίᾳ ἔχε. καὶ ὅταν χρεία γένηται, θηράσας ἑτέρας τρεῖς, ἐμβρέξας οἶνον παλαιὸν εὐώδη, ἐπίπαττε ἐκ τοῦ ξηροῦ, καὶ δίδου τῷ ἱέρακι ἐσθίειν.

Περὶ τοῦ τὸ ἧπαρ πάσχοντος.

Ἧπαρ παθὼν ὁ ἱέραξ, ἢ ὑπὸ κυνὸς ἀναγκασθεὶς, ἐκ τοῦ σημείου τοῦδε γνωρίζεται·

συγνὸν ἔχει τὸ εἶδος, καὶ τοὺς πόδας πελιδνοὺς, *κιτρίνους. ὄροβον οὖν λειώσας καὶ φυράσας μέλιτι, καὶ ὡς πασέλιον ποιήσας, δὸς αὐτῷ, καὶ ἀποκαταστήσεις αὐτὸν ὑγιῆ.

Ἄλλο.

Ἀξούγγιον προσφάτου φασιανοῦ δίδου φαγεῖν, καὶ ἰαθήσεται.

Περὶ ἑλμίνθων.

ΕΚ τούτων τῶν σημείων ἐπιγνώσῃ τὸν ἱέρακα εἰ ἔχῃ ἕλμινθας· ἱστάμενος ἐπὶ τοῦ κοντοῦ, ὅταν βούληται κατεπλάσαι τὰς ἑαυτοῦ πτέρυγας, ἐμποδίζεται, ὡσεὶ εἶχε τὰ νεῦρα διεστραμμένα, τρέμει, καὶ τοὺς πόδας ἕνα παρ᾽ ἕνα πεταννύει, ἐκ τῆς τοῦ βαστάζοντος χειρὸς, ἢ ἐκ τοῦ κοντοῦ, καὶ ἀποτίλλει τὰ πτερὰ αὐτοῦ, ἢ τὰ ἀπὸ τοῦ στήθους, ἢ τὰ ἐκ τῶν μηρῶν· οὐ θέλει τε ἱστᾶσθαι, οὔτε εἰς χεῖρα, οὔτε εἰς κοντόν· καὶ ἀπὸ τοῦ πατήματος γινώσκεται· ἀποκρεμᾶται γὰρ ὡς ἕλμινς· θεραπεύσεις οὖν οὕτως· λαβὼν καρπὸν βαλσάμου κόκκους τρεῖς, καὶ ἐλαφείου μυελοῦ, καὶ κνίδης ὀλίγοις κόκκοις, καὶ μελάνθης τὸ ἴσον, ὁμοῦ πάντα λειώσας, καὶ περδικιδίῳ βα-

ταύτην περιμεμαδρασμένην συγκόψας καὶ μίξας τοῖς προειρημένοις, δὸς τῷ ἱέρακι μετὰ πέρδικος κρέως· ἐὰν δὲ τούτου μὴ εὐπορῇς, κἂν ὄρνιθος κατοικιδίου, καὶ ἐκφέρει τοὺς ἕλμινθας, ἢ διὰ τοῦ στόματος, ἢ διὰ τῆς ἕδρας.

Ἄλλο.

Ἱέραξ ὀχλούμενος ὑπὸ ἑλμίνθων, πλήσει κέχρηται πολλῇ καὶ συνεχεῖ. ἰάσῃ οὖν, εἰ μετὰ πασίλλου δώσεις πέπερι φαγεῖν.

Ἄλλο.

Ἐλάφου μυελὸν καὶ γηπόνομον λειώσας, δίδου αὐτῷ μετὰ κρέως, καὶ ῥίπτει τὰς ἕλμινθας.

Ἄλλο.

Σησάμου λαβὼν καὶ μελάνθης τὸ ἴσον, κόψας καὶ λειώσας, ἐπίπασσε τούτοις καὶ στάκτην δρυΐνην, καὶ ἀναμίξας μετὰ κρέως δίδου φαγεῖν τῷ ἱέρακι, καὶ ὑγιῆ ἀπεργάσῃ.

Ἄλλο.

Ἀλόην καθαρὰν λαβὼν, καὶ λείαν ποιήσας μετὰ μελικράτου, ἐγχυμάτιζε τῷ ζώῳ.

Ἄλλο.

Λαβὼν σκόροδον, χύλωσον, καὶ τὸν χυλὸν μετὰ ὀμφακίνου ἐλαίου ἐξ ἴσου μίξας, ἐγχυμάτιζε.

Εἰς πόνον ἐντέρων.

ΟΤΑΝ τὸ ἔντερον πονῇ ὁ ἱέραξ, ἐκ τούτου δείκνυται· ἐκ τοῦ σφίγγειν συνεχῶς τὴν χεῖρα τοῦ βαστάζοντος τοῖς ποσὶ, καὶ τὸν κοντὸν λακτίζειν ἐν τῷ καθέζεσθαι. τινὲς οὖν εἰρήκασι, σανδαράχην δίδοσθαι αὐτῷ μετὰ κρέως θερμοῦ καὶ βουτύρου.

Ἄλλο.

Εἰ δὲ τὰ ἐντὸς πάσχει πάντα σὺν τοῖς ἐντέροις, τότε δίδοσθαι αὐτῷ οἶνον ἀμιναῖον, μετὰ ῥυτῆς βοτάνης λελειωμένης, ἡμέρας τρεῖς ἀνὰ κοχλιάρ. α΄.

Πῶς χρὴ τὸν λιθιῶντα ἐπιγνῶναι, καὶ ἐκ ποίας αἰτίας οἱ λίθοι γίνονται.

ΓΕννᾶσθαι ἐν τοῖς σπλάγχνοις εἴωθε λίθοις, κρέας λιπαρὸν λαβόντος τοῦ ἱέρακος, ἢ ὄζον, ἢ * ἡμερῶν πολλῶν· καὶ τὸ τῆς ἐρωδιοῦ δὲ κρέας δοθὲν, λιθοὺς ποιεῖ· γνωρίζεται δὲ πρῶτον μὲν, ἀπὸ τοῦ μετὰ ἀνάγκης ἀποπατεῖν· δεύτερον δὲ ἀπὸ τῆς κόπρου· ἐκπεμφθεῖσα γὰρ οὐδ᾽ ὅλου ἐδάφοις συνημμένη, καὶ ἀδιάκοπος κεῖται· ὥσπερ

τῶν ὑγιαινόντων δείκνυται, ῥάβδοις παραπλησίως τὴν ἔκτασιν ἔχουσα, ἀλλὰ διακοπτομένη, καὶ πάγοις ὁμοία κειμένη· συμβαίνει δὲ διὰ τὸ μετ' ἀνάγκης ἐμπέμπεσθαι, διὰ τὸ τὸν ἐμπίπτοντα λίθον τῷ πόρῳ ἐμποδίζειν τὴν ἔξοδον τοῖς ὑγροῖς· ἀπὸ μόνης δὲ τῆς κόπρου, οὐδεὶς δύναται διαγνῶναι τὸ πάθος, μεταβαλλομένης αὐτῆς· σημειώσῃ δὲ καὶ ἑτέρῳ τρόπῳ· ἐὰν ἐφεστὼς τῇ χειρὶ τοῦ θηρατοῦ, ἢ τῷ ξύλῳ σαλεύῃ συνεχέστερον, γίνωσκε αὐτὸν ὑπὸ λίθου διοχλούμενον τοῦτο ποιεῖν, καὶ θεράπευσαις οὕτως· ἀνελομένης αὐτῆς· σημειώσῃ δὲ καὶ ἑτέρῳ τρόπῳ· γογγύλην ἀπὸ γῆς, καὶ ταύτην κοιλάνας εἰς βάθος, ἔμβαλε ἅλας τραχὺ, ὅσον λαβεῖν δύνασαι τοῖς δύο δακτύλοις, εἶτα εἰς χύτραν ἔμβαλε * καινὴν, ἐπιθεὶς ἄνθρακας ἐν αὐτῇ· καὶ ἐπειδὰν λυθῇ τὸ ἅλας τῆς γογγύλης, εἰς αὐτὸ βάψας χοίρειον κρέας νεαρὸν, δίδου φαγεῖν· μετὰ δὲ βραχὺ εἰς ὕδωρ αὐτὸν δύσον παρὰ δὸν ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἔα ἑστάναι, καὶ αὐτὸν ἰδόμενον τῷ ὕδατι διὰ τὸ ἐκπεφράχθαι ἐκ τῆς ἅλμης, καὶ διψῶντα δὲ, ἄφες πιεῖν, ὅσον δύναται· τοῦτο γὰρ διαλυθὲν ὑπὸ τοῦ φαρ-

μάκου τὸν λίθον ἐκβάλλει μετὰ λεπτόν. τοῦτο δὲ ποιήσας, χρῶ καὶ ταύτῃ τῇ θεραπείᾳ· μελάνθης σπέρμα τρίβε μετὰ μέλιτος καὶ ἐλαίου, καὶ δίδου τρεῖς τῆς ἡμέρας· τῇ δ' ἑξῆς εἰς νεαρὸν κρέας ἁλὸς βραχὺ ἐγκρύψας, δίδου τὸ κρέας φαγεῖν· τῇ δὲ τρίτῃ, δίδου περιστερᾶς νεοσσὸν μικρὸν, μηδέπω ἔχοντα πτερὰ πολλὰ, ἵνα μετὰ τῶν ὀστέων συγκοπέντα αὐτὸν φάγῃ· ἔστι δὲ ἄλλως θεραπεῦσαι· ἐπειδὰν ἀπὸ τῆς χειρὸς ἐσῶτα ἴδῃς ἀποπατῆσαι βουλόμενον, μὴ δυνάμενον δὲ, ἅμα τῷ ἀνοῖξαι τὸν δάκτυλον, ὑποβαλὼν τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοὺς ἰατρικοὺς δύο δακτύλους, κάτωθεν ἄνω σφίγγε τὸν λίθον πλησίον ὄντα τοῦ δακτύλου· φέρει γὰρ αὐτὸν ἐγγὺς ὑπὸ τῆς ἀνάγκης· ἔπειτα πάσας, καὶ ἐξελὼν τοῦτον, θεράπευσον τὸν τόπον ἐλαίῳ ῥοδίνῳ, ὅθεν εἴληφας τὸν λίθον· καὶ αἷμα τράγου παχὺ, καὶ ἀντὶ κρέως δοθὲν οὐγγ. α΄. λύει τὸν λίθον. πλέον δὲ δοθὲν βλάπτει αὐτόν· καὶ μῦς δὲ δοθεὶς αὐτῷ εἰς θοίνην, εἰ καὶ βραδύτερον τοῦ τραγείου αἵματος, ἀλλ' ὅμως λύει τὸν λίθον. τινὲς δὲ βούτυρον εἰρήκασιν ὠφελεῖν.

Ἄλλο.

Ἄλλο.

Συμβαίνει λιθιᾶν τοὺς ἱέρακας, ἀπὸ τοῦ ῥυπαρὰ κρέα ἐν τῇ ἐγκλείστρᾳ φαγεῖν, περισυρέντα ἐν τῷ ἐδάφει, διὰ τὸ τινὰς περισσεύεσμεῖν τὰ κρέα ἐν τῷ ἐγκλείστρῳ, καὶ οὕτως ποιεῖν τοὺς ἱέρακας ἐσθίειν, ἢ διὰ τὸ μὴ ἐγχηκέναι ὕδωρ ἀρκοῦν ἐν τοῖς ἐγκλείστροις· γέγραπται δὲ περὶ τούτου αὐτάρκως ἐν τῷ περὶ ἐγκλείστρας· γνωρίζεται δὲ ὁ λιθιῶν, ἀπὸ τοῦ ἀφοδεύειν μετὰ βίας, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἀφοδεύματα τραχεῖα εἰσὶ καὶ διεσπαρμένα. ὄψει δὲ αὐτὸν καὶ παρακαμμύοντα τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ νυστάζοντα, καὶ ἐν τῷ ἀφοδεύειν, κινούμενον τὸν δάκτυλον, καὶ στριγγίζοντα. θεραπεύεται δὲ οὕτως· ῥόδινον ἀπὸ ὀμφακίνου ἐλαίου κατασκευασθὲν λαβὼν ὡς δύο κοχλιάρια, καὶ ὠοῦ τὸ λευκὸν ἐν ἀγγείῳ βαλὼν, καὶ ἀναταράξας ἱκανῶς, ὥστε ἑνωθῆναι, ἀναπτύξας τὸν ἱέρακα, δίδου διὰ στόματος.

Ἄλλο.

Ἐμφρασσόμενος τῆς ἕδρας ὑποσχυνηθέντος λίθου, οὐ δύναταί τι λαβεῖν, ἀλλὰ μετὰ βίας ἀπορομβίζει στριγγίζων· θεραπείαν δὲ δίδου τοιάνδε· χρυσίδιον λαβὼν, ἢ τὸ ἀρσενικὸν ξυστὸν, καὶ

λειώσας καλῶς, καὶ μετὰ μέλιτος ἀναλαβὼν, δὸς τῷ ἱέρακι. καὶ χελώνην δὲ ποταμίαν, δίδου πρὸς θοίνην· δεδοκίμασται γάρ.

Ἄλλο ἄριστον.

Κοκκὶν χαλβάνην, κοχλιάρια * ἕψημα, καὶ βούτυρον ἄπαστον ὡσεὶ κοκκία τρία, ἀρίστως τὸν λίθον λύουσιν. λιθιῶντος ἱέρακος οἰδοῦσιν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ὡς νεφέλην ποιοῦσι, καὶ φυσᾷ διὰ τῶν ῥινῶν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐστηθισμένων ἱεράκων. καὶ τοὺς μὲν ὀφθαλμοὺς πυριᾶν μετὰ βετονίκης βοτάνης, καὶ ὕδατος ὀμβρείου· τῷ δὲ ἱέρακι δίδου φαγεῖν σκυλάκιον γαλαθηνὸν, ἔτι τυφλὸν ὂν, μέχρι τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν, πρὸς τὸ καταρρίψαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ· εἶθ' οὕτως δίδου ἄλλην καθαρὰν, κέρατος ἑνὸς τὸ μέγεθος παρὰ μίαν ἡμέραν· εἰ δ' ἐπιμένῃ καὶ οὐ διαλυθῇ, καῦσον αὐτὸν μετὰ κλήματος ἀμπέλου μέσον τῆς κεφαλῆς, μεταξὺ τῶν δύο ὀφθαλμῶν, εἰς τὸ κοίλωμα, ἕως ἂν ἴδῃς τὰ βλέφαρα τῶν ὀφθαλμῶν φρίσσοντα· εἶτα ῥοδίνῳ ἐλαίῳ χρῖσον τῷ μικρῷ δακτύλῳ τῆς χειρὸς, καὶ ὑπόβαλε εἰς τὴν *

τοῦ ζώου εὐφυῶς, διαλύων τὸν λίθον καὶ θεραπευθήσεται.

Οταν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἱέρακος δακρύοισιν.

ΕΠωαζούσης ὄρνιθος τὰς λεκίθας τείψας καὶ ἀκαπίδας, ἤγουν κουβαρίδας, φρίξας καὶ τείψας, καὶ * νίψας, εἶτα σκινονοσάπωνον, καὶ μέλι ἄκαπνον, καὶ βούτυρον ἄναλον, καὶ ἔλαιον ὅμοιον, καὶ ἀφρόνιτρον, τοῖς εἰρημένοις μίξας, καὶ ἀναφυράσας ἐπιβάλλων, καὶ ὕδωρ θερμὸν ὀλίγον, ἕψου τὸ κρέας, καὶ δίδου ἐσθίειν τῷ ἱέρακι.

Ἄλλο.

*Γίνεται ἡ λιθίωσις ἐπὶ πολὺ, ἀπὸ αἰγείου κρέατος λιπαροῦ· φέρε δὴ αὐτὸν εἰς ὕδωρ, καὶ ἔκλυε τὴν λιθίωσιν· καὶ ἐὰν ἀφοδεύσας πόρρῳ ῥίψῃ τὴν κόπρον, καὶ οἷον κέγχρεια σκορπίσῃ, δίδου αὐτῷ ἅλας καππαδοκικὸν τῷ προειρημένῳ τρόπῳ, καὶ δαφνέλαιον· ἐπίχειε τὰς ῥῖνας αὐτοῦ, καὶ ἵστα εἰς ἥλιον.

Ἄλλο.

Κλήματα ἀμπέλου καύσας ἐν καθαρῷ τόπῳ, καὶ τέφραν ποιήσας, βάλε εἰς ποτήριον ὑέ-

λινον καὶ ὕδωρ, καὶ ποίησον στάκτην· καὶ ἐκ τούτου τοῦ ὕδατος λαβὼν κοχλιάριον, καὶ ἐλαίου, καὶ ῥοδίνου τὸ ἴσον, δίδου μετὰ κρέατος τῷ ἱέρακι.

Εἰς πάσχοντα ψύας.

Εἰ συμβῇ ἀπὸ τοῦ κακῶς βαστάζεσθαι τὰς ψύας ἀλγῆσαι, βάλλων οἶνον καλὸν εἰς χύτραν, ζέσον, καὶ ἐπάνω κράτησον τὸ ὄρνεον καλῶς· ἵνα ὁ ἀτμὸς τοῦ οἴνου ἐπὶ τοὺς μηροὺς, καὶ τὰς ψύας αὐτοῦ ἀνέλθῃ· κίνει δὲ τὴν χύτραν, ἕως οὗ καταψυχθῇ. εἶτα λαβὼν ἐκ τοῦ οἴνου μετὰ ἀοσπίου ἄνωθεν, ὑπόβρεξον τὸ ζῶον μετὰ χόρτου ὑποστρωννύς.

Εἰ ψύχος πάσχει, καὶ χαλᾷ τὰ πτερά.

Βοτάνην τὴν καλουμένην ἐβίσκην, ἤγουν ἀλθέαν, ἑψήσας μεθ' ὕδατος, ἔα χλιανθῆναι τὸ ἑψηθὲν ὕδωρ, καὶ οὕτως καταύτλει τὰς ψύας τοῦ ἱέρακος· πρότερον χλιαρῷ ὕδατι καταντλείσθω, καὶ δεσμείσθω ἐπ' ἐδάφους, καὶ ὑποστρωννύσθω χόρτῳ, διὰ τὸ ἀναπαύσασθαι αὐτόν.

Ἄλλο.

Εἰς βαλανεῖον εἰσαγέτω αὐτὸν, καὶ ἐν τῇ

θέρμῃ κρατείτω εἰς τὴν ἔμβασιν, καὶ μὴ βρεχέτω, ἀλλὰ δονείτω τὸ θερμὸν, ἵνα ὑπὸ τοῦ ἀτμοῦ θερμαίνηται. προσέχειν μέντοι, ἵνα μὴ ἀποκαταβῇ τὸ χρὸς, καὶ κινδυνεύσῃ· εἶτα ἐξαγαγὼν αὐτὸν καθισάτω ἐπὶ ὀλίγην ὥραν, περισκέπων αὐτὸν ἐν μαγείῳ. ἀφοδεύσει δὲ αἷμα μετὰ τρίτην ἡμέραν.

Αλλο.

Συμφύτου μέρη τρία δίδου τῷ ἱέρακι μετὰ κρέως, καὶ εἰ οὐδὲν ὠφεληθῇ, ἐλαφικὴν βοτάνην μίξας συμφύτῳ, δὸς αὐτῷ τρία μέρη, καὶ ἀποκαταστήσεις ὑγιῆ.

Εἰς ψώραν. * οὐ μικρᾷ τῇ καλῇ καὶ σωτηρίᾳ ὑγιείᾳ τοῦ ἱέρακος.

Η Κνησμώδης καὶ ψωρώδης ἐπιγινομένη διάθεσις, αὐτόν τε τοῖς ὄνυξι καὶ τῷ ῥάμφει καταναγκάζουσα ὡς πολεμίῳ χρῆσθαι· σὺ δὲ πτύξας αὐτὸν σαβάνῳ τοὺς τόπους ἔκθλιψον, ἕως οὗ αἱμαχθῶσιν· εἶτα χυλὸν κωνείου βοτάνης ἐπίχριε μέχρι τριῶν ἡμερῶν· εἶθ' οὕτως ὄξει δριμυτάτῳ ἀπόπλυνε· εἶτα λίβανον ἄῤῥενα λαβὼν, καὶ μετὰ ὄξους ἀποβρέξας,

καὶ λειώσας, κατάχειρσον τοὺς ψωριάσαντας τόπους, κατέχων τὸν ἱέρακα, ἕως οὗ ξηρανθῇ τὸ ἄλειφον.

Αλλο.

Σαπώνιν, ἀφρόνιζον, τὰ ἶσα μίξας ὄξει δριμυτάτῳ, ἄλειφε τὸν ἱέρακα, προθερμαίνας αὐτὸν ἐν βαλανείῳ, ἢ ἐν ἡλίῳ· καὶ τῇ ἐπαύριον ἀπόπλυνον μετὰ ὕδατος γλυκέος θερμοῦ, καὶ εὐθέως ἰαθήσεται.

Αλλο.

Υδράργυρος μετὰ σιέλου λειωθείς· ἄλειφε τὸν ἱέρακα.

Αλλο.

Ασφαλτον μετὰ ἐλαίου παλαιοῦ καὶ ὄξους ἕψησας ἕως ἡμίσεως, ὑπάλειφε θερμῷ τὸ ζῶον.

Εἰς λειχῆνας.

Νίτρον ἀλεξανδρινὸν λειώσας λεπτὸν πάνυ μετὰ ὄξους δριμυτάτου. χρίε τὸν λειχηνιάσαντα τόπον.

Εἰς φθεῖρας ἱέρακος.

Φθεῖρες γίνονται μὲν ἀεὶ ἀπὸ κακοχυμίας τῶν κρεῶν, καὶ ἐξ ἀπεψίας τοῦ ζώου· ὅταν

ὁ θηρατὴς ἀσκόπως καὶ ἀφελῶς, ἀπέπλω τυγχάνοντι τῷ ἱέρακι, ἐπιβάλλει ἄλλην τινὰ ζωφίαν, μήπω τῆς ἑτέρας πεφθείσης· γνωρίζεται δὲ ῥᾷστα· περιθέουσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ περιίπτανται εἰς τὸν φέροντα αὐτὸν ἄνδρα· θεραπεύσεις δὲ οὕτως. σανδαράχην μετὰ βουτύρου, ἢ κρέως ἐλαίῳ περιχρίσας, δίδου αὐτῷ φαγεῖν, ἢ σαπώνιν χλιαρῷ ὕδατι λελυμένον· χεῖσον οὖν αὐτὸ καθαρῶς ἐπιτηρήσας ἀέρα, καὶ θεραπεύσεις· καὶ χιτὼν δὲ καθαρὸς περιδυθεὶς τῷ ἱέρακι εἰς ἥλιον θερμὸν αἱμᾶται αὐτοῖς.

Ἄλλο.

Ἐὰν φθεῖρας ποιήσῃ ἱέραξ, οὐ λίαν ἐκ τούτου βλάπτεται, τρέφεται δὲ μᾶλλον, καὶ πρὸς θήραν ὁρμᾷ· τοῦτο δὲ συμβαίνει αὐτῷ, ἐκ τοῦ ἔπιστα ἵστασθαι ὀρνιθίων, ἢ ἐκ λιμοῦ· καπνῷ μέντοι μὴ προσπελαζέτω, διὰ τὸ βλάπτεσθαι. φθεῖρας δὲ ποιεῖ, καὶ κόρυζαν, καὶ κατάρρουν, καὶ τὰ πτερὰ αὐτοῦ φρύγεται. Ἱέραξ φθειριῶν, σημεῖα ταῦτα δείκνυσι· συνεχῶς φθειρίζεται· τίλλει τὰ πτερά· τινὲς δὲ ὀφθῆναι,* θέρμοις δὲ ἑψήσας θέρμοις μικροῖς, καὶ πτύξας, λοῦσον αὐ-

τὸν, φροντίζων ὥστε μὴ ἐγγίζειν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ τὸ ζέμα· καὶ στῆσον αὐτὸν ἐν ἡλίῳ ὥραν μίαν. ἄρας δὲ αὐτὸν ἐκεῖθεν, εἰς γλυκὺ ὕδωρ λοῦσον· οἴνῳ δὲ αὐστηρῷ καταφύσησον τὰ τούτου πτερά· ἵνα μὴ καταψοφίσῃ τὸ δέρμα αὐτοῦ.

Ἄλλο.

Ὅταν ἔχῃ φθεῖρας ἱέραξ, λαβὼν ἀπὸ κλήματος, ἢ συκῆς, ἢ ἐλαίου κονίαν, λεπτῶς κοσκινήσας, ἔμπασσε, καὶ ἐπίθες ὀθόνιον, καὶ ἐν αὐτῷ ἐκπεσοῦνται οἱ φθεῖρες. καὶ παρατεθειμένης δὲ ὄρνιθος ἡμέρου νεοσφαγοῦς μεταχωροῦσιν ἐν αὐτῇ· ἐν δὲ μὴ, ἀποθανεῖται.

Εἰς φρίκην τοῦ ἱέρακος.

Συμβαίνει τῷ ἱέρακι φρίκη, καὶ ἀπὸ φθειρῶν, καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν νοσημάτων· συμφέρει δὲ αὐτῷ τὸ δελφάκινον κρέας. τὸ γὰρ ὀρνίθιον θερμὸν ὂν, ἐπὶ πολὺ καταξηραίνει αὐτὸν, καὶ τῇ ἰσχνότητι φθεῖρας ἐμποιεῖ· καὶ τὸ προβάτος τοῦτο ποιεῖ. κορώνης δὲ κρέας, ἢ κόρακος, μηδὲ τὸ σύνολον. εἰσὶ γὰρ ἁλμυρὰ, καὶ πάνυ βλαβερὰ τῷ φθειρῶντι ἱέρακι.

Εἰς

Εἰς φρικιῶντα.

ΟΤΕ φρικιᾷ ὁ ἱέραξ, τότε σώματι συμπίπτει, καὶ συχνὸν καὶ νοσῶδες βλέπει· ὑπὸ τοῦ πάθους συνεχόμενος, ἀφοδεύει τε διεφθαρμένα, καὶ φθορὰν τινα δυσώδη ἀποτελεῖ· ἐὰν οὖν μὴ προλάβωμεν τὸ πάθος, ἀπολεῖται τὸ ὄρνεον. οὕτως οὖν αὐτὸν ἰασώμεθα· συμφύτου κλῶνακας σὺν ταῖς ῥίζαις, καὶ ῥέον ποντικὸν, τὰ ἀμφότερα μίξας, ἕψει μετὰ ὕδατος, ἕως ἂν ἀποτριτωθῇ, καὶ εἰς τὸ ἀπολειφθὲν τέταρτον μέρος τοῦ ἀφεψήματος, ῥέον ποντικὸν τετριμμένον ἐπιχυμάτιζε, ἐπιβαλὼν τὸν ἱέρακα μέχρι τελείας ἰάσεως αὐτοῦ· μετὰ δὲ τὸν ἐγχυματισμὸν, τρέφε περιστερᾷ.

Εἰς ἀπόρροιαν πτερῶν.

ΕΥχρηστότατον μάλιστα τῷ ἱέρακι ἡ τῶν πτερῶν διακόσμησις, καὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ προσήκουσαν ἀρετὴν οὐχ ἥκιστα ἐπιτηδειότατον· ἐὰν οὖν συμφορά τις γένηται, ὥστε αὐτὸν πτερορρέειν, καὶ τοῦ συμφύτου κόσμου ἀπογυμνοῦσθαι, λαβὼν δᾷδας λιπαρὰς, καὶ βάτου ῥίζας, καὶ πλατάνου

ἀνὰ δράχμαν μίαν, καὶ βαλὼν αὐτὰ ἐν χύτρᾳ, ἕψε μετ᾽ ὄξους δριμυτάτου, ἕως ἀποτειτωθῇ, καὶ ἀνελόμενος, ἔμβρεχε τούτῳ τὰ πτερὰ τοῦ ἱέρακος, καὶ τοῦ πτερορρέειν παύσεται.

Εἰς σῆτας τοὺς ἐν τοῖς πτεροῖς τοῦ ἱέρακος.

Ειωθεν * ἐστιν ὅτε τὰ πτερὰ τοῦ ἱέρακος ὑπό τινος κακοχυμίας σῆτας ποιεῖν, καὶ τὸ λεπτὸν καὶ ἀκραίφνες αὐτῶν ἀφανίζειν, κατεσθίοντας αὐτούς· ἐὰν οὖν ἴδῃς γυμνούμενον αὐτὸν τῶν πτερῶν, θεραπεύσεις οὕτως· λαβὼν τὸν ἱέρακα ἐν τῷ κόλπῳ δεδεμένον τοὺς πόδας, σχίσον ὀρθὸν ἠρέμα τὸ πτερὸν, καθ᾽ ὃ μέρος βεβρῶσθαι δοκεῖ, καὶ κάλαμον ξηρὸν διασχίσας, καὶ τὸν διεσκόμενον ἔνδοθεν καθ᾽ ἑκάστην κοτύλην ὑμένα λευκὸν στρογγύλον, λαβὼν ῥάβδον λευκὴν, ὥσπερ γραφεῖον γλυφομένην, ἔμβαλε εἰς τὸ διάσχισμα τοῦ πτεροῦ ἐκείνου, καὶ τὰ ἄνωθεν μέρη, καὶ τὰ κάτω τοῦ πτεροῦ ἀποφράττων, ὡς ἂν καλῶς ἔχειν δοκῇ, θεραπεῦσαι τὰ πτερὰ ἀποσκεδάσας τοὺς σῆτας.

Ἀλλο.

Κρηπίδων παλαιῶν· ὑπόδεμα τὰ καλούμενα

λειπόκεντρα, ἀποβρέξας εἰς ὄξος ἄνυδρον, ἄλειφε τὰ πτερὰ τοῦ ἱέρακος.

Εἰς τρώκτην σκώληκα φυόμενον τοῖς πτεροῖς αὐτοῦ.

Τρώκτας ἔχων ἱέραξ ἐν τοῖς πτεροῖς, σημεῖον δείκνυσι τοιοῦτον· θλίβων τὰ πτερὰ αἱμάσσει· πλοῦμον δὲ εὑρήσεις ἔχοντα περὶ τὰς ῥίνας αὐτοῦ. λασαρίου οὖν καὶ σανδαράχης τὸ ἴσον κόψας εἰς λεπτὸν ἐπίπασσε, τὰ πτερὰ οἴνῳ προσφυσῶν.

Πῶς διαβιβρώσκονται τὰ πτερὰ τῶν ἱεράκων, καὶ πῶς θεραπεύονται.

Διαβιβρώσκονται πολλάκις τὰ πτερὰ, ὑπό τινος βλαβερᾶς κακοχυμίας· χρὴ οὖν θεραπεύειν οὕτως· νίτρον γαλλικὸν, καὶ κόρειδας τὰς μήπω ἀποπεσούσας τῆς κλίνης, μετὰ ὄξους δριμυτάτου τρίψας, καὶ ποίησας ἔμπλαστρον, καὶ διανύξας αὐτὰ ἔνθα ἂν φαίνηται τὴν ἀρχὴν ἔχειν διαβιβρώσκεσθαι, χρίε καὶ θεραπεύσεις.

Ἐὰν ἐπιπολὺ ἱέραξ ἐπιρρωσθῇ, ἢ ποιῇ φυσσαλίδας ἐν ταῖς ῥισὶν.

Ταύτας ἀνάσχιζε, καὶ τὰς γεμούσας ῥῖνας τρύπα. καὶ μετὰ οἴνου παλαιοῦ ἀπόπλυνε τὸν τόπον, καὶ λειώσας κλήματα ἀμπέλου κεκαυμένα μετὰ χολῆς βοείας, ἐπίχεε τὰς γεμούσας ῥῖνας.

Πρὸς τὸν τὰ ἴδια πτερὰ τρώγοντα.

ΕΑΝ ἱέραξ τρώγῃ ἴδια πτερὰ, καὶ μὴ ἔχων φθεῖρας, φθείζεται· πτύξας ἔρευνον τοὺς καυλίσκους τῆς οὐρᾶς, καὶ τὰ πτίλα· καὶ εὑρήσεις μικρά τινα μέλανα ἔσω εἰς τὰς ῥίζας τῶν πτερῶν· ἅ τινα καὶ κατακεντήσας βελόνῃ περίσφυσσε οἴνῳ παλαιῷ, καὶ ἐπάνω ἐπίπασσε ῥοιῶν φλοιοῖς τετριμμένοις.

Πρὸς θραυσίπτερον ἱέρακα.

ΤΟΥΣ ἀπὸ φύσεως μὴ ἔχοντας τὰ εὐθαλῆ πτερὰ, ἀλλὰ θραύοντας· θεραπεύσεις οὕτως· ὕδατι γλυκεῖ καὶ θερμῷ ἐπισυχνῶς τοὺς ἐλατῆρας αὐτοῦ διάχειε.

Εἰς διαλειφόμενον.

Ἱέραξ ὅταν μέλλῃ διαλείφεσθαι, χρίε αὐτοῦ πιὼ καλουμένην ἀλειπταρέαν λαστάρω· ἀλειπταρέα δὲ ἐστὶ, τὸ ἐπάνω τῶν ὀπισθίων τὸ ἐξιστάμενον, ὅπερ τινες καλοῦσι κριθήν.

Εἰς αὐρελαζοῦντα ἱέρακα.

Τίλλειν αὐτῶν τὰς μασχάλας χρὴ, καὶ βελόνῃ χαλκείᾳ καταχεντᾶν αὐτὰς, καὶ οὐδέποτε αὐρελατήσει.

Πρὸς ἀποβάλλοντα τὰ πτερά.

Δάφνινον ἔλαιον, ἢ καρύινον· τὰς ὀπὰς χρίε, ὅθεν ῥέουσι τὰ πτερά.

Ἄλλο.

Γάλακτος αἰγείου μέρος λαβὼν ἐν τῷ στόματι, προσφύσησον τοὺς τόπους, ὅπου ἐξέβησαν πτερά.

Εἰς ἀπόρροιαν πτερῶν.

Γλίσχρου γράμμ. ϛʹ. κρόκου γράμμ. εʹ· σανδαράχης γράμμ. γʹ. ὄξυ λύτρ. αʹ. ταῦ-

τα ἐψὰ μετὰ ὄξοις δριμυτάτου, καὶ ἔα καταψυχθῆναι· εἶτα ὀφθαλμοὺς σφόγγῳ διάχριε τοῦ ἱέρακος δεύτερον τῆς ἡμέρας.

Εἰς ῥευματιζόμενον, καὶ ἀπὸ τοῦ ῥεύματος ῥίπτοντα τὰ πτερά.

ΕΑΝ ῥευματισθῇ ἱέραξ τοὺς ἀγκῶνας, ῥίπτει αὐτοῦ τοὺς * ἐλάτας· θεραπεύεται δὲ οὕτως· ἐρεύνησον καὶ βλέπε τὰ φλεβία τὰ προσκείμενα ταῖς πτέρυξι, καὶ φλεβοτόμει αὐτὰ μικρῷ φλεβοτόμῳ, καὶ μετὰ τὸ ῥεῦσαι βραχὺ τοῦ αἵματος, ὄξει ψυχρῷ καταύτλει τὰς πτέρυγας, ὥστε τυφθῆναι τὸν τόπον, καὶ τοῦ λοιποῦ οὐκέτι ῥευματισθήσεται, οὐδὲ ῥεύσουσιν αὐτοῦ τὰ πτερά.

Εἰς τὸν ἀποβάλλοντα τοὺς ἐλάτας.

ΟΤαν ἴδῃς ὅτι ἀγαγεῖ τοὺς ἐλατῆρας αὐτοῦ τὸ ζῶον καὶ ἀναπληρώσει, λαβὼν σανδαράχην, καὶ λιβάνου τὸ ἴσον, κεκομμένα, ὄξει φυράσας, διάχριε τοὺς ἐλατῆρας, ὡς πρὸς τὰς ῥῖνας αὐτῶν. καὶ στερίζονται.

Θεραπεία εἰς κλασθέντα πτερά.

ΕΝ τῷ μάχεσθαι πρὸς οἷον δήποτε ὄρνεον πολλάκις ὁ ἱέραξ κατακλᾶν εἴωθε τὰ πτερὰ, ἑλκόμενος περὶ τὴν γῆν, ἐν τῷ κατέχειν τὸν ἀντίπαλον ὄρνιν· πολλάκις δὲ καὶ ἐφάπτεται τοῦ ξύλου ἐν τῷ ἀνίπτασθαι, καὶ πάλιν τὰ πτερὰ κατακλᾷ· ἐμβραδύνοντος δὲ τοῦ θηρατοῦ, τύπτων θήγει τὰς πτέρυγας. εἴωθε γὰρ ὑπὸ φυσικῆς φρονήσεως σεσοφισμένος σκέπειν τὴν κεφαλὴν, ὅπερ ἐστὶν αὐτῷ ζωῆς καιριώτατον, καὶ κατὰ τῶν λαγόνων αἰκίζεσθαι. ἐὰν τοῦτο συμβῇ, τῷδε τῷ τρόπῳ θεραπεύων, οὐκ ἐμποδισθήσῃ πρὸς τὴν θήραν· ἱέρακος τεθνηκότος ἔχων τὰ ἄκρα τῶν πτερῶν καὶ τῆς οὐρᾶς, ἐπιστήμων σὺ καὶ θεραπείας ἀνὴρ, ἐπειδὰν ἐξ ἑνὸς τῶν ἄκρων κλασθῇ πτερὸν, τὸ μὲν δεξιὸν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ, τὸ δὲ εὐώνυμον ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου. τὸ δὲ τῆς οὐρᾶς ἀπὸ τῆς οὐρᾶς τοῦ τεθνηκότος καταριθμῶν ὁμοίως· οἷον ἀπὸ πτέρυγος ἐστὶν τῶν λεγομένων ἐλατήρων πέμπτον κλασθὲν, ἀπὸ τοῦ τεθνεῶτος τὸ ὅμοιον λήψῃ, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ ὁμοίως ποιῶν, κόψας τὸ κεκλασμέ-

νον πτερὸν, μὴ πάνυ πλησίον τῆς σαρκὸς, πρὸς τὸ ἐμβληθῆναι τὸ τοῦ τεθνεῶτος· εἶτα ὀξύνεις τὸ ἐμβαλόμενον, καὶ ἀριθμῷ τὸ ἐπιτετμημένον ἐξίσου εὐθέως· καὶ δῆσον λίνῳ κατὰ μέρος, διαπείρας μετὰ τὴν εἰσβολὴν τὰ δύο πτερὰ διαμπάξ· εἶτα ἀπὸ πτεροῦ ἄλλον ποίησον ἧλον, διαπείρας κατὰ μέσον ἑκάτερα τὰ πτερά· ἔσω δὲ τὸ λῖνον μένειν, ᾧ συνδεσμεῖς τὰ δύο πτερὰ, μετὰ τοῦ ἥλου τοῦ συνέχοντος αὐτά. οὕτω δὲ ποιήσεις ἐπὶ πτεροῦ τῆς οὐρᾶς κλασθείσης. ἐπὶ γὰρ τῶν ἀπὸ τῆς πτέρυγος κεκλασμένων πτερῶν, ποιήσεις ἕτερον, λαβὼν τὸ πτερὸν κατὰ τὸν εἰρημένον ἀριθμὸν τοῦ τεθνεῶτος, καὶ πρὸς μέτρον κόψον ἴσον, ὥστε μήτε λείπειν, μήτε περισσεύειν τῷ φυσικῷ μήκει, καὶ βελόνῃ σιδηρᾷ ἀποκεκαυμένῃ ἠρέμα, καὶ ἐχούσῃ λῖνον, ἐγχάραξον πρὸς τὰ μὴ ὀρθωθέντα, ἀλλ᾽ ἀμφότερα διεστῶτα τῶν πτερῶν· εἶτα προσαρμόσας, ὡς τὴν ἀποτομὴν μὴ φαίνεσθαι. συνημμένων δὲ αὐτῶν, δέσμει ἑκάτερα τὰ μέρη τῆς βελόνης, τουτέστι τὰς ἀρχὰς τῶν κεκολλημένων πτερῶν, λίνῳ· καὶ βρέξον αὐτὰ παραχρῆμα, ἐὰν ἐπὶ τὴν θήραν ἐπείγῃ· εἰ δὲ μὴ, λοῦε αὐτὸν,

ὥστε

ὥστε διαβραχεῖσαν τὴν βελόνην, ἰῶσαι, καὶ ὥσπερ δεσμὸν ἐμποιῆσαι τοῖς πτεροῖς, ὑπὸ ἐκ τοῦ ὕδατος ἰὸν ἐκπινόμενον. τούτου γὰρ οὕτως γινομένου, οὐδὲν ἐλλείψει πρὸς τὴν τοῦ ἱέρακος πτῆσιν, μετὰ τὴν πρόσθεσιν αὐτοῦ. τινὲς δὲ τὴν βελόνην οὔρῳ ἀνθρωπίνῳ παλαιῷ προβρέχουσιν, καὶ οὕτως διαπείρουσιν.

Εἰς κλάσμα πίνης.

Λαβὼν πεντελέας φλοιὸν, καὶ μαλάχης ἀγρείας ῥίζαν, ἕψησον σὺν οἴνῳ παλαιῷ, καὶ τῷ ζέματι καταντλεῖ, καὶ θεραπεύσεις.

Ἄλλο.

Σμύρναν ἀληθινὴν λαβὼν, λείου ἐν ἰγδίῳ· καὶ ὠοῦ τὸ πυῤῥὸν λαβὼν, αὐτὰ ποίει τράκτωμα, καὶ ἐπίθει ἐπάνω στυπεῖον μετὰ πετάλων μικρῶν, καὶ δεσμεύων εὐφυῶς ἔχε παραφυλάττων τὸ ζῶον, καὶ θεραπευθήσεται.

Πῶς δεῖ ἐμβάλλειν ἐλάτην εἰς ἱέρακα.

ΤΩΝ συνεργούντων τῇ πτήσει τῶν ἄλλων μάλιστα πτερῶν, οὓς ἐλάτας παρωνύμως καλοῦσι, διὰ τὸ δι᾽ αὐτῶν ἐλαύνεσθαι, καὶ κώ-

της δίκην διατέμνεσθαι τὸ ἀέριον πέλαγος. τούτων ἑνὸς ἔν τινι περιπετείας ἀποθραυσθέντος, ἐγκεντρισμὸν ἡ τέχνη ἐμηχανήσατο, καὶ πόρον ἐν ἀπόροις εὗρε, παρὰ γεωργῶν ἴσως τοῦτον δανεισαμένη, οἳ πρέμνον ἀλλότριον τῷ ἡμεδαπῷ στελέχει ἐντέχνως ἐνθέμενοι, τὴν ἐκείνου ποιότητα, τῇ ἑαυτῶν μετοχέτευσαν. οὐ φθονήσομεν οὖν καὶ τὸν τοῖον δὲ τρόπον, ὅπως γενήσεται· λαβὼν τὸν μέλλοντα ἀντιβάλλεσθαι ἐλάττω, ἀνάξυσον αὐτὸν ἐν τοῦ ἑνὸς μέρους, ὥστε δύνασθαι αὐτὸν κλεῖσθαι, καὶ γίνεσθαι αὐτὸν λεπτότερον, καὶ βάλλων ἐν θερμῷ ὕδατι, ἔα ἀπαλύνεσθαι· ἔπειτα πλύξας εὐφυῶς τὸν ἱέρακα, τέμε αὐτοῦ προσεχῶς τοῦ κλασθέντος πτεροῦ τὴν πίναν, καὶ καταμετρήσας ἀκριβῶς, καὶ ἐξισώσας τοῖς ἄλλοις ἐλάταις, ὥστε μήτε περισσεύειν, μήτε ἐνδεῖν· τρύπα κατὰ μέσον λεπτῷ σουβλίῳ· ὁμοίως θεὶς σανίδα, καὶ διελάσας εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ πτεροῦ πρόδικος βέργα ἀποσφήνου καλῶς· καὶ μετὰ ταῦτα τέμε αὐτοῦ τὰ πτερὰ τοῦ βεργίου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ πάλιν ἔσωθεν τοῦ πτερωνίου ἄλλο περιδέσμει * μιτόλινον, καὶ οὕτως ἀνάλαμβανε τὸν ἱέρακα τῶν

κόλπων· τοῦ λοιποῦ γὰρ οὐκ ἐμποδισθήσεται ἐν τῇ πτήσει.

Εἰς χάσμα ἱέρακος.

ΟΥδὲ τὸ τῶν πλειόνων γένος ἀπόλεμον ἡ φύσις παρήγαγεν· ἀλλὰ καὶ λίαν τῇ τῶν ὀνύχων ἀκμῇ, καὶ τῇ τοῦ ῥάμφους καθώπλισε προσβολῇ· ὥστε καὶ πρὸς θήραν ἔχειν εὐκόλως, καὶ πρὸς ἄμυναν ἔχειν εὐχερῶς. ἐὰν οὖν τι τῶν κατὰ μέγεθος, ἢ κατ᾽ ἰσχὺν πλεονεκτούντων τινῶν ἀμυνόμενον, καὶ τί γὰρ ἢ τὸν περὶ ψυχῆς θέων ἀγῶνα, ἢ ὄνυξιν ἀμύξει, εἰ τῷ ῥάμφει, ἢ τῷ ποδὶ τὸν θηρατὴν ἱέρακα πλήξει, καὶ πρὸς εὐθυμίαν τὴν ἀθυμίαν σοι περιτρέψει· στέαρ χοίρειον παλαιὸν λαβὼν, καὶ μετὰ κληματίνων τέφρας ἀναδεύσας, βάλε αὐτὸ εἰς τὴν πληγὴν, προκαθάρας αὐτὰ καλῶς· εἶτα λαβὼν βελόνην πάνυ λεπτὴν εὐφυῶς, ῥάψον· ἵνα μή τις ἄλλη ῥυπαρία ἐμπέσῃ εἰς τὴν πληγὴν, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Κεράμβης καυλὸν καύσας, καὶ χάρτην ὁμοίως, καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν κόνιν ἀνελόμενος, καὶ μετὰ στέατος ὀρνίθων ἀναζυμώσας, ἐπιτίθει τῇ πληγῇ.

Ἄλλο.

Ἐὰν ὑπὸ γεράνου πληγῇ, καὶ μάλιστα περὶ τὸ στῆθος, ἢ τὰ σαρκώδη τοῦ σώματος, οὕτως θεραπεύσεις· σύμφυτον πρῶτον περιπάσας τὸν τόπον, ῥάπτε αὐτὸν, τετραγώνοις βελονίοις χρημάμενος, καὶ ῥάμματι ἐξ ἐρίου, καὶ ἔξωθεν τῆς ῥαφῆς ἐπίπασσε σύμφυτον: ἐὰν δὲ τὸ ῥάμμα διασπασθῇ, καὶ μὴ δύναται ῥάψαι αὐτὸ, τῷ πάντων εὐχερεστέρῳ χρῆσαι βοηθήματι· λαβὼν χάρτην γεγραμμένον, εἴτε καὶ ἄγραφον, καῦσον ἐπιμελῶς, καὶ ἀναμίξας ἐλαίῳ τὴν σποδὸν, τὸν τόπον, ἔνθα ἐστὶν ἡ πληγὴ, ἄλειφε· εἰ δὲ αἱμορροῇ ὁ ἱέραξ ἀπὸ τῆς πληγῆς, χαλκῖτιν λαβὼν, περίπασσε εἰς τὸ τραῦμα, καὶ ὠφεληθήσεται. ἐὰν δὲ περὶ ὀστέον, ἢ νευρώδη τόπον πληγῇ, λίβανον ἄρρενα κόψας ἔμπασσε, ἢ τὸ λεγόμενον κεφαλικὸν, ᾧ κέχρηνται ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις, λαβὼν ἐντίθει τῷ τόπῳ, καὶ ταχέως θεραπεύσεις· ἡ δὲ σύνθεσις τοῦ κεφαλικοῦ ἐστὶν αὕτη. ἐλαίου γλυκέος ὀγκ. δ΄. ἀσφάλτου, κηροῦ πλιτίας, ξηρᾶς πίσσης ἀνὰ ὀγκ. ϛ΄. λιθαργύρου γρ. β΄. ψιμμυθίου γρ. δ΄ϛ″. λιβάνου ἀλόης, σμύρνης, ἀνὰ ϛΓ. δ΄. ὀπίου, μαν-

δραγόρου, χυλοῦ, τῶν μήλων, ἀνὰ ∽Γ. δ΄. στυπτηρίας σχιστῆς, χαλκάνθης, χαλκίτεως, κρόκου, ἀνὰ ∽Γ. δ΄. ὄξους δριμυτάτου τὸ ἀρκοῦν. τὰ τηκτὰ τήξας ἐπίπαττε τοῖς ξηροῖς κεκομμένοις καὶ σεσησμένοις, ἀναμαλάξας ἀπόθου· ἐπὶ δὲ τῆς χρείας μετὰ ῥοδίνου ἀναλύων, ἐπάλειφε τὴν πληγήν.

Εἰς χάσμα ἱέρακος.

ΕΑΝ ἀπειρότερος, ἢ ἀφυλακτότερος, ἢ ἀπληστότερος προσελθὼν ἱέραξ γεράνῳ λακισθεὶς, καὶ ὑπὸ λαγωὸς τὸ αὐτὸ πάθῃ, καὶ ῥαγῇ τὸ δέρμα αὐτοῦ, θεραπεύσεις οὕτως· λαβὼν αὐτὸν παραχρῆμα, διάῤῥαψον τὴν πληγὴν βελόνῃ λεπτῇ, ἐχούσῃ λινὸν, καὶ συνάγαγε τὸ διεστὸς τοῦ δέρματος· ἔπειτα λαβὼν κόνιν ἀπὸ φλοιοῦ δρυὸς κεκαυμένην, καὶ φυράσας μετ' ἐλαίου γλυκέος, κατάπασσε, καὶ τὴν τῶν περιστερῶν δὲ κόπρον ἀναμεμιγμένην ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ, ὡς ἔμπλαστρον ποιήσας, καὶ θεὶς ἐπὶ τῇ πληγῇ, οὐκ ἂν ἁμάρτῃς ὡς καλλίστῃ θεραπείᾳ χρώμενος.

Ἄλλο.

Ῥάπτε τὸ διαιρεθὲν· εἶτα σύμφυτον μετὰ σαρκοκόλλης μίξας ἐπίθες, καὶ καταστήσεις ὀλίγαις ἡμέραις τὸν ὄρνιν ὑγιᾶ.

Ἄλλο.

Σαρκοκόλλης εὐμαλάκτου τετριμμένῳ αἵματι ὄρνιθος καττικίδος νεοσφαγοῦς ἀναλάμβανε καὶ ἐπίθες, καὶ παραχρῆμα θεραπεύσεις.

Εἰς πληγὴν αὐθωρὸν ἢ σύρειγμα.

EI συμβαίνῃ ἢ εἰς κορώνην, ἢ εἰς πέρδικα, ἢ ἄλλως πῶς τυχηρῶς, ἢ παρὰ τὴν αἰτίαν τοῦ ἱερακοσόφου συρράγῆναι ἱέρακα, θεράπευε οὕτως· ῥέον ποντικὸν τρίψας μετὰ οἴνου παλαιοῦ δῶς αὐτῷ.

Εἰς δαρέντα ἱέρακα.

EAN ἱέραξ δαρῇ ὑπὸ ὀρνέου ἐν θήρᾳ, ὁ ἀπολύσας αὐτὸν ἐν αὐτῇ, ἐπάνω αὐτοῦ οὐρησάτω, καὶ εὐθέως ἐπιληθήσεται τῶν πληγῶν.

Ἐαν δαρῇ ἱέραξ ὑπὸ ὀρνέου, ἢ γεράνου.

ΤΟΝ ἀπὸ γεράνου, ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς ζώου πληγῶτα ἱέρακα, ῥίπτε ἔνδοθεν τοῦ σώματος στέαρ χοίρειον, καὶ οὕτως ῥάπτε, καὶ ἐπίπαττε ῥιτίνην λεπτὴν ξηρὰν, καὶ χαλκείου ξύσμα ἐν τοῖς ὑποκάτωθεν μέρεσι τοῦ χαλκείου· τὸ δὲ ἀξούγγιν ῥίπτε, διὰ τὸ ἔχειν ἔσωθεν πότητα.

Εἰς πετρωμένον ἱέρακα ἀπὸ συμπλοκῆς.

ΚΡουσθέντα αἰμάτω πλύξας κατανόησον πρὸς τὸ μὴ πληγῶτα λαθεῖν, καὶ πάλε τὸν τόπον, ὅπου ἡ πληγή. ἡμέρου δὲ ἀμπέλου καύσας κλήματα, προσφύρασα οἴνῳ τῷ τόπῳ, καὶ ἐπίπασσε.

Ἄλλο.

Αλόην καὶ κόπρον περιστερᾶς τὸ ἴσον κόψας καὶ σήσας, στέατι χοιρείῳ ἀναλάμβανε, καὶ ἐπιτίθει τῇ πληγῇ.

Ἄλλο.

Λίβανον καὶ ψιμμίθιν τὸ ἴσον μετὰ συμφύτου τὸ ἱκανὸν λειώσας ἐν ἰγδίῳ καὶ ἀναμαλάξας ἐπιτίθει.

Πρὸς τοὺς ἀναγκωθέντας ὑπὸ κυνὸς ἢ ἀετοῦ.

ΠΤύξας τὸν ἱέρακα, προσφύσα οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ τὸν τόπον, καὶ ἐπίπασε τὸ ξηρίον. τοῦ δὲ ξηρίου ἡ σύνθεσις αὕτη· λαβὼν δρυὸς φλοιὸν καὶ κλήματος τὸ ἴσον λειώσας, μίξον συμφύτῳ, καὶ λιβάνῳ, καὶ ἀριστολόχῳ, καὶ ῥιτίνῃ, καὶ κόπρου περιστερᾶς ἀγρίας, ἑκάστου τὸ ἴσον κόψας, καὶ σήσας λεπτῷ κοσκίνῳ, ἐπίπασσε ξηρόν.

Εἰς πληγὴν ἱέρακος.

ΚΟλοκύνθην ἀπ᾽ ἐλαίου παλαιὰν λαβὼν, καῦσον. ἔπειτα λαβὼν τὴν κόνιν, ἀνάφυρε οὔρῳ ἀνθρωπίνῳ, καὶ ἐπίθες· εἰ δὲ οὐκ ἔστι τοιαύτης κολοκύνθης εὐπορία, λαβὼν ἄλλην ξηρὰν, καῦσον καὶ μετ᾽ ἐλαίου ἀναμίξας, ἐπίθες τῇ πληγῇ τοῦ ἱέρακος.

Ἐκ ποίας αἰτίας κλάσματα γίνεται, καὶ πῶς θεραπεύεται.

ΕΝ τῇ θήρᾳ πολλάκις τῶν ἰσχυροτέρων ζώων, γεράνου δὲ λέγω, καὶ χηνὸς, καὶ λαγωοῦ, μαχό-

μαχόμενος ὁ ἱέραξ, ἔστιν ὅτε λακτίζεται καὶ κλᾶται. ἔστιν ὅτε καὶ ἀπὸ πτέρυγος ῥαπίζεται, μὴ ἔχων τὸν πόδα ἐπὶ στεβαρᾶς βάσεως, ἢ ἐν τῷ ξύλῳ περιεραγείς· γίνονται δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἰτίαι τούτου τοῦ πάθους, ἃς παραιτητέον νῦν γράφειν διὰ πλῆθος· θεραπεύσεις δὲ οὕτως. κάλαμον ξύσας ἐμμελῶς, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ κόνδυλον ἐξισώσας, κύκλῳ περίθες τοῦ ὄρνιθος τῷ ποδὶ, καὶ περίδησον, ὥσπερ ἔθος ἐστὶ ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν τῶν τοιούτῳ πάθει περιπεσόντων· ψιλὸν δὲ ἀποδείξας πτερῶν τὸν πεπονθότα τόπον, μάλιστα ἐὰν περὶ τὴν μασχάλην, ἢ τὸν μηρὸν συμβαίνῃ τὸ κλάσμα· ἐὰν γὰρ ἐμβολὴν ποιήσῃ περὶ τὴν μασχάλην ὀστέον, ἀθεράπευτόν ἐστι τὸ πάθος· ἔπειτα λαβὼν ῥίζαν πτελέας, καὶ ταύτην ἐκζέσας σὺν οἴνῳ πολλῷ, ἕως οὗ γένηται χλώδης καὶ παχεία, συνεχέστερον τῆς ἡμέρας τὸ πεπονθὸς μέρος ἀπαντλῶν, ποίει ἀδιαλείπτως, ἕως ἂν θεραπεύσῃς. λαβὼν βοτάνην σύγχλον καλουμένην, καὶ ζέσας τῷ ὕδατι, καταντλεῖ τοὺς τόποις τοῦ κλάσματος ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ θεραπεύσεις· καὶ ἐπὶ πλείονας δὲ ἡμέρας ποιεῖν τοῦτο μὴ ὀκνήσεις, ἕως τοῦ θεραπεύσῃς.

Τράκτωμα εἰς κλάσμα ποδὸς ἱέρακος.

ὙΕλον, ἀλεξανδρινὴν, σμύρναν ἀληθινὴν, πίσσαν, καὶ λίβανον λειοτριβήσας, καὶ ἅμα ᾠοῦ τὸ λευκὸν ἀναλαβὼν ἐπίθες, καὶ σφίγξας μετὰ ἐρίου, ἀπόλυσον αὐτὸν εἰς οἴκημα· σημεῖον δὲ τοῦ καλῶς ἔχειν αὐτὸν ἐστὶν, ὅταν εὕρῃς τὸ βοήθημα χαῦνον. λύσας οὖν τότε τὸν πόδα, μαλάγματι χρῆσαι τῷ τῆς φοινίκης, ᾧ τινι χρῶνται οἱ ἰατρικοὶ * ὑγιεῖς· ἡ δὲ σύνθεσις αὐτοῦ ἐστὶν αὕτη· ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγ. α'. βδελλίου οὐγγ. α'. στύρακος οὐγγ. ς''. κασσίας οὐγγ. ς''. ἐλαίου παλαιοῦ οὐγγ. ς'. σικυώνου οὐγγ. ς'. ἰξοῦ δρυΐνου οὐγγ. ας''. βουτύρου οὐγγ. α'. τερβίνθου οὐγγ. ς''. κηροῦ οὐγγ. ς'. χαλβάνης οὐγγ. ς''. στέατος ταυρείου οὐγγ. ς''. στέατος χοιρείου οὐγγ. ς''. τὰ πάντα τήξας καὶ ἀναμαλάξας, χρῶ.

Ἄλλο.

Λαβὼν κοχλιάριον ὀρνειὸν καὶ σμύρναν, καὶ κρόκον ᾠοῦ λειώσας, βάλλων εἰς ἀλουτῆρα· καὶ ἐπιδήσας, ἀπόλυε τὸν ἱέρακα, εἰς οἴκημα σκοτεινὸν ὑποστρώσας αὐτῷ χόρτον.

Αλλο τῆς φοινίκης.

ΛΕιώσας λιθάργυρον λύτρας γ'. χαλκίδος οὐγγ. δ'. ἀξούγγιν παλαιὸν ἀνάλατον, ἐκτετηγμένον λύτρ. β'. πρῶτον ὀλίγῳ ἐλαίῳ φύρα τὴν χαλκῖτιν· εἶτα μετὰ τῆς λιθαργύρου μίξας ὅλον τὸ ἔλαιον· ἐπίχεε τὸ ἀξούγγιον ἐκτετηγμένον εἰς αὐτὸ, καὶ βάλλων ἐν κακάβῃ κεκανωμένῃ, ἕψε μαλθακῷ πυρὶ, κινῶν ἄχρις ἂν γένηται φοινικῆ· εἶτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἀναμάλαττε, καὶ χρῶ.

Αλλο τράκτωμα.

ΑΜμωνιακὸν θυμίαμα, πρόπολιν, *βόλιν, μαστίχην, ῥητίνην, κόμμι, ἐρυθεδάνου κόκκους· ἑκάστου τὸ ἴσον λαβὼν, λείου ἐν ἰγδίῳ· εἶθ' οὕτως λαβὼν ὄρνιθος κατοικίδος κόπρον, ἔμβαλε τοῖς προλειωθεῖσι, καὶ ἀναλαβόμενος τράκτωσον, καὶ συνδέσμει, ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς ποιεῖν.

Αλλο.

Μαρμάρου μέρος ἓν, ὀστράκου μέρος ἓν, σμύρνης μέρος ἓν, ὑελίου μέρος ἓν, λύχνου μέρος α'. μαστίχης, πεπέρεως, ῥητίνης, κλη-

μα σαφυλῆς μελαίνης καυθὲν καὶ ξηρὸν γενόμενον μέρος ἐν· ταῦτα πάντα κόψας καὶ σήσας ἀναλάμβανε, καὶ κόπρον ὄρνιθος, καὶ ὄξος τὰ ἀρκοῦντα, καὶ ἐπιδέσμει ὡς προείρηται.

Μάλαγμα.

Σμύρνην ἀληθινὴν, καὶ ἀλόην. ἀμφότερα μίξας καὶ λειώσας, καὶ λευκὸν ὠοῦ ἀναλαβόμενος, ἐπίθες εὐφυῶς, καὶ ἐπιδέσμει· καὶ ἔα αὐτὸ ἄχρις ἂν ἀποκολληθῇ τοῦ πάσχοντος τόπου.

Εἰς θλάσιν ποδός.

Ἐπίθες τῷ ποδὶ τοῦ ἱέρακος σμύρναν καὶ λίβανον ἴσον λειώσας, * καὶ ὠοῦ τὸ λευκὸν ἀναλαβών· εἶτα ἐρίῳ λευκῷ ἐπιδέσμευσον. καὶ ἀπόλυσον αὐτὸν ἐν οἰκήματι, καὶ ἀποκαταστασθήσεται.

Ποῖα τῶν κλασμάτων θεραπεύονται, καὶ ποῖα οὔ.

Κλάσματα θεραπεύονται διάφορα. ἐκ βουβῶνος κλασθεὶς ἱέραξ, μένει ἀθεράπευτος· ὁμοίως καὶ ἐξ ἁρμοῦ, καὶ ἐξ * ἀκροπτέρου. τὰ δὲ δυνάμενα θεραπευθῆναι ἐπιδήσας νάρθηκι

ἢ καλάμῳ ἐξίσωσον, ἢ τὸν πόδα, ἢ ἕτερον μέρος, καὶ εἰς κοιτῶνα σκοτεινὸν χόρτον στρώσας, ἀπόθου τὸ ὄρνεον, πρὸς τὸ σκύλλεσθαι. κατάκοπτε δὲ κρέας, καὶ παράβαλλε αὐτῷ, καὶ ἄφες ἐπὶ ια' ἡμέρας· καὶ μετὰ ταῦτα ἄρας αὐτὸν ἠρέμα ἔξω λῦσον τὸν νάρθηκα ἀπὸ τοῦ κλάσματος· εὑρήσεις δὲ αὐτοῦ τὰ νεῦρα παρεσπασμένα. λαβὼν οὖν ἔμπλαστρον χαλαστικὸν ἐπίθες, πρὸς τὸ συγχαλάσαι καὶ μαλάξαι τὰ νεῦρα. ἔστι δὲ ἡ σύνθεσις τοῦ ἐμπλάστρου, αὕτη· λιθαργύρου λίτρας β'. πίσσης α'ς''. ἀσφάλτου ἰουδαϊκῆς λίτρας β'. πιτυΐνης ξηρᾶς λίτρας β'. κηρίου λευκοῦ τρακτοῦ λίτρας β'. λιβάνου λίτρα α'ς''. στέατος ταυρείου οὐγγ. ς'. ἀλθαίας χυλόν· λινοσπέρματος χυλὸν ἀνὰ οὐγγ. ς'. ἐλαίου χαμαιμήλου τὸ ἀρκοῦν· τὰ τηκτὰ τήξας μετὰ τοῦ στέατος. τὸν δὲ λιθάργυρον καὶ τοὺς χυλοὺς ἑψήσας μετὰ ἐλαίου, ἐπίβαλε τοῖς τηκτοῖς, καὶ πάλιν ἕψε τὸ ἱκανὸν, καὶ ἀνελόμενος ἐκ τοῦ πυρὸς, ἐπίπαττε τὴν ἄσφαλτον καὶ τὴν λίβανον κεκομμένα· καὶ κίνει ἕως ψυχρανθῇ, καὶ ἀναμαλάξας, ἔχε καὶ χρῶ.

Εἰς ἐκβολὴν ποδός.

ΕΑΝ μὲν πτεροῖς τὸ τῶν πτηνῶν γένος ἡ φύσις ἐπλούτισε, δι' ὧν τὸν ἀέρα διατέμνειν εἴθισαι, ἀλλ' οὖν οὐ μείονα τούτου, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ποδῶν αὐτοῖς χρείαν καὶ συνέργειαν ἐνέθηκεν· εἴπερ θηρεύονται διὰ τούτων, καὶ ἐγκρατεῖς γίνονται τῶν ἐχθρῶν, καὶ τῆς τροφῆς εὖ μάλα περιδραττόμενοι, τὸ ἴσον βούλονται ταύτης ἡδέως τῷ ῥάμφει, καὶ ἀναλαμβάνουσι· καὶ μὴν καὶ ἀνάπαυλα τούτοις ἐν τῷ καθῆσθαι προέξενοι γίνονται, τὸν ἐκ τοῦ πλησίον πόθου παραμυθούμενοι. ἀλλὰ τί ἔτι νῦν τὰ τῆς φύσεως δῶρα ἀπαριθμεῖσθαι, πλὴν εἰς παραζήτησίν τινων, ἢ τῆς θέσεως ἐκβολήν τινα ὑπομεινάντων βοήθειαν· ἕξει δὲ ὁ τούτων τῇ φροντίδι ἐνασχολούμενος ταῦτα· ὅταν ἐκβολὴν ὑπομείνῃ ὁ ἱέραξ ἐν τῷ ποδὶ, ἢ μετακίνησιν δακτύλου, ἢ αὐτὴν τὴν θέσιν τοῦ ποδὸς λάβῃ, ἢ ἀπὸ συρίγματος, ἢ ἀπὸ τοῦ περιπλακῆναι αὐτὸν ἐν τῷ κονταρίῳ, μὴ κρεμαμένου καταπετάσματος· θεράπευε αὐτὸν οὕτως· σκωρίαν χαλκέως λαβὼν, καὶ κόψας, καὶ τρίψας ἐπιμελῶς, καὶ μετ' ὄξους λειώ-

σας, τὸν πάσχοντα τόπον χρίε. ποίει δὲ καὶ τὸ τῶν κοχλίων τῶν μικρῶν κατάχρισμα, ὡς ἐν τῷ περὶ φλεγμονῆς εἴρηται.

Μάλαγμα.

Κασσείου, ἰοῦ, ξυστοῦ φύλλα, λιθαργύρου ἀνὰ οὐγγ. ϛ″. σμύρνης, κηροῦ, ἀσφάλτου, ἀνὰ οὐγγ. β′. τὸ κασσεῖον, τὸν λιθάργυρον, καὶ τὸ φύλλον κόψας, καὶ σήσας, καὶ ἀνακαθάρας λεπτῷ κοσκίνῳ, καὶ τὰ τηκτὰ τήξας, καὶ ἀναμαλάξας ἐπίθει περιαντλῶν ὕδατι θερμῷ.

Περὶ οἰδηκότος, ἤτοι ἀπόστου.

Γίνεται τὸ τοιοῦτον ἀπὸ λώρου σκληροῦ, ἢ ἀπὸ χρόνου σκληρᾶς. ἡ οὖν θεραπεία αὕτη· ἀμυχὰς δίδου εἰς τοὺς δακτύλους καθ᾽ ὁδὸν, ἢ μετὰ φλεβοτόμου ἰατρικοῦ, ἢ μετὰ ὀξυτάτης καὶ λίαν ἠκονημένης μαχαίρας· εἶτα λίβανον καὶ λιθάργυρον, καὶ ὕελον ἀλεξανδρινὴν, καὶ ὠοῦ τὸ λευκὸν, καὶ κοχλίου τὸ κολλῶδες καὶ σηγῶδες λειώσας, ἅμα κατάπασσε τὸν πόδα, καὶ ἐπίδεσμει, καὶ μὴ λύσῃς αὐτὸν, ἄχρις ἂν ὑγιὴς γένηται. εἶθ᾽ οὕτως οἴνῳ θερμῷ ἐπίβρεχε τὸν πόδα, καὶ καλῶς ἕξει.

Εἰς αἰνοιδοῦντα πόδα.

Κηροῦ οὐγγ. δ΄. στέατος ὀρνιθίου οὐγγ. β΄. ὀποῦ βαλσάμου τὸ ἀρκοῦν μίξας, καὶ ποιήσας κηρωτὴν, ἐπίθει.

Εἰ σφαιροποιηθῇ ὁ ἀστράγαλος, ἤτοι φλεγμαίνῃ.

Λαβὼν λίβανον ἀρσενικὸν, καὶ ὕελον, καὶ μάρμαρον, τὸ ἶσον ἑκάστου τρίψας καὶ λειώσας, ἀναλάμβανε χολὴν τράγου καὶ ὠοῦ τὸ λευκὸν, καὶ ἐπίθες εἰς τὸν ἀστράγαλον τοῦ ἱέρακος, καὶ ἐπιδέσμει εὐφυῶς.

Εἰς φλεγμονὴν ἱέρακος.

Λαβὼν κικίδια, καὶ σμύρνην ἀληθινὴν, καὶ ἀκακίας τὸ ἶσον ἑκάστου τρίψας, καὶ λειώσας ἐν ἰγδίῳ· ἐπίσταζε ὄξος, καὶ ὅταν γλοιώδες γένηται, χρίε τούτου τοὺς πόδας.

Ἄλλο.

Κοχλίας μικροὺς λαβὼν, καὶ σὺν τοῖς ὀστράκοις αὐτοὺς θλάσας, ἐπίδησον δι᾽ ὀθονίου, καὶ τοῦ ἐπιθέματος λαβὼν, χρίε τὰ φλεγμαίνοντα τῶν

τὰ τῶν ποδῶν μέρη.

Ἄλλο.

Μαρμάρου καὶ ὀστράκου ἀπὸ κατενέξεως* οἰκημάτων, καὶ γύψου, καὶ ἀμμωνιακοῦ, καὶ περιπόλιος, καὶ κόπρου κατοικιδίας ὄρνιθος, καὶ ἅλατος γαστρικοῦ, καὶ ῥιτίνης, καὶ πίσσης· ταῦτα τῷ ἴσῳ σταθμῷ βάλλων, καὶ κόψας, καὶ ἀναμαλάξας, ἐπίθες.

Εἰς περιστροφὴν ποδός.

Σμύρνην ἀληθινὴν, καὶ κοχλίου τὸ σαρκῶδες λειώσας ἐπίθες.

Εἰς νευροζώτοις.

Ἐκ συμπλοκῆς ἐστὶν, ὅτε τοῦ νεύρου ἐν τῇ ζωπῇ ζωθέντος συσπᾶται τοῦ ἱέρακος ὁ ζωθεὶς πούς· δεῖ οὖν τὸν περιπεσόντα τοιούτῳ πάθει ἐπαντλεῖν ἐλαίῳ χλιαρῷ, καὶ μετὰ τὴν καταύτλησιν, μαλακτικὸν ἔμπλαστρον ἐπιτιθέναι. δεῖ δὲ καὶ συνεχέστερον ποιεῖν τὴν καταύτλησιν.

Εἰς μυρμηκίασιν.

Τὸν ἱέρακα συμβαίνει μυρμηκιᾷν, ἐπαναστάσεως τινὸς γινομένης τυλώδους τῷ τού-

τοῦ σώματι. τοιοῦτον γὰρ τὸ τοῦ πάθους εἶδος περιφερὲς τυγχάνον, καὶ πλατεῖαν ἔχον τὴν βάσιν πρὸς ταῖς ἀποξύσεσι, αἴσθησιν ἐμποιεῖ τοῦ παραδήγματος μύρμηκος· χρὴ οὖν θεραπεύειν οὕτως· ἀγελοσυκῆς ῥίζαν νεαρὰν συνθλάσας, ἀπόθλιψον, καὶ λαβὼν τὸν ζωμὸν, ἐπάλειφε αὐταῖς, καὶ θεραπευθήσεται.

Ἄλλο.

Κεδρέαν μετὰ ὄξους δριμυτάτου, μίξας, ὑπάλειφε.

Ἄλλο.

Ἀκροχορδόνην βοτάνην μετὰ πηγάνου χλωροῦ, ἀναδεσμοῦ· εὖ· λαβὼν ἐν ἰγδίῳ, κόψας αὐτὰ ἐπίχριε.

Εἰς ἥλους.

Χελώνης αἷμα λαβὼν, μίξον μετὰ ὄξους δριμυτάτου, καὶ ἄλειφε αὐτά.

Ἄλλο.

Ὡς ἀνθρώπῳ, οὕτω δὴ καὶ ἱέραξι συμβαίνει ποδαλγία, ῥεύματός τινος ἄνωθεν ὥσπερ ὀχετοῦ προσκάταντες καταρρέοντος, τῆς αἰτίας ἐκ μοχθηρῶν γινομένης χυμῶν· δεῖ οὖν θερα-

πεύειν οὕτως· ἀκακίας στάκτης γράμμ. η΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γράμμ. β΄. ἀλόης ἰνδικῆς γράμμ. α΄. βολβοῦ σκίλλης. γράμμ. α΄. κόλλης τεκτονικῆς γράμ. α΄. λίβανον ἀῤῥενικὸν γράμμ. α΄. ἐλλεβόρου κρητικοῦ γράμμ. α΄. ὄξοις τὸ ἀρκοῦν. τὸ ἀμμωνιακὸν, καὶ τὸν λίβανον πρόβρεχε μετ᾽ ὄξοις· τὰ δὲ λοιπὰ κόψας καὶ τρίψας ἐπίβαλε τούτοις, καὶ πάλιν λείου, καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκοις, καὶ ἔχε, ἐπὶ τῆς χρείας δὲ διαλύων ὄξει, χρῶ.

Πρὸς πόροις τῶν ἐν ποσίν.

ΤΟΥΣ δὲ πόροις τῶν ἐν ποσὶν ἰασώμεθα, διαπαντὸς ὕδατι καταντλοῦντες ψυχρῷ.

Εἰς ῥεῦμα ποδός.

ΛΑβὼν πίσσαν ὑγρὰν, καὶ ξηροῦ ξανθοῦ, βάλλε ἐν χύτρᾳ, καὶ ἕψει· εἶθ᾽ οὕτως ἐπίπαττε κενταύρειον κεκομμένον, καὶ ἀναφυράσας, ἄλειφε τοὺς πόδας τοῦ ἱέρακος.

Εἰς ἀποβολὴν ὄνυχος.

Πολλάκις συμβαίνει πρὸς τὰ πολέμια τῶν ὀρνέων διαμαχόμενον τὸν ἱέρακα ἀποβαλεῖν τινα τῶν ὀνύχων· καὶ μάλιστα ὅταν πήξας τοὺς ὄνυχας, ὑπὸ πολλῆς ἰσχύος τοῦ πολεμεῖν ἀποστῆναι σπουδάζων, μὴ ἀνίησιν αὐτός· οὕτως γὰρ ἐκκινηθεὶς διαφθείρεται μᾶλλον, καὶ ἀποβάλλει τὸν ὄνυχα, μὴ δυναμένης τῆς ἰσχύος καθυφεῖναι, ὃν θεραπεύσεις τόνδε τὸν τρόπον· λαβὼν τὸν ἐκβεβλημένον ὄνυχα τοῦ ἱέρακος, καὶ ἐπιχείσας τῇ τοῦ σιδήρου σκωρίᾳ λεπτῇ λίαν κεκομμένῃ, ἣν χρὴ ἔχειν ἀεὶ ὡς ξηρίον, τὸν τόπον, ἔνθα ἡ ἐκβολὴ γέγονε τοῦ ὄνυχος, εἰσάγειν ἁρμοδίως, καὶ ἐπιδήσας καλῶς, φύλαττε· κολλήσει γὰρ οὐκ εἰς μακράν, ὑπὸ τοῦ φαρμάκου· δεδέσθω δὲ μέχρις ζ΄ ἡμερῶν ἐπιμελῶς· ἐὰν δὲ φλεγμονὴ ἐπαναστῇ ἐκ τῆς ὀδύνης, τρίψας ὄστρακον τὸν ἀείπνον λεγόμενον, ἐπίχεε τὴν τοῦ ὄνυχος ἐκβολήν. κάλλιστον δὲ ποιήσεις, εἰ καὶ ὅλον τὸν πόδα χρίσεις, ὅθεν τὸν ὄνυχα ἀντεισήγαγες ἐκβληθέντα.

Ἄλλο.

Εἰ συμβῇ κλάσαι τὸν ὄνυχα, ἢ ἐκβαλεῖν ἀπὸ οἵας δή τινος αἰτίας, καὶ μάλιστα τῶν μεγάλων ὀνύχων· εἰ μὲν ἔξω τῆς θέσεως κλασθὲν, ἐγκλείσας τὸν ἱέρακα δίχα δεσμῶν ἐν οἰκήματι, καὶ καλῶς εἰς τὴν χρείαν ἐπὶ τῷ παραβάλλειν τὴν τροφὴν, ἄλειφε τὸν ὄνυχα ἀξουγγίῳ νεαρῷ χοιρείῳ, ἢ ἀρνείῳ, καὶ ἐκ παντὸς τρόπου αὐξήσει τὸν ὄνυχα. εἰ δὲ πλησίον τῆς θέσεως ἀποκλασθῇ, ὅμοιον σχῆμα ποιήσας χαλκοῦ ὄνυχος, καὶ τοῦτο μεστώσας ἀξουγγίῳ χοιρείῳ περίδησον τὸν κόνδυλον τοῦ ὀρνέου, καὶ οὕτως αὐξανόμενος, ἴσος τῷ ἑτέρῳ γενήσεται.

Εἰς τὸ ποιῆσαι ἁπαλὸν ὄνυχα.

Στερεώσεις ἁπαλοὺς ὄνυχας τοῦ ἱέρακος, εἰ μετ' ὄξους δριμέος θερμοῦ διαβρέχεις· αὐξήσεις δὲ ὑδρελαίῳ χλιαρῷ διαβρέχων.

Εἰ ὄνυξ ἀποδυθῇ.

Λιθάργυρον καὶ σμύρναν λειώσας μετ' ὄξους ἐπίχειε.

Εἰς τὸ κάμψαι ὀρθότατον ὄνυχα ἱέρακος.

ΙΕρακος εὐχερῶς κάμψεις τοὺς ὄνυχας, ἐὰν μάλαγμα ἱππιατρικὸν ἐπιθῇς, πυρίᾳ πρότερον χρώμενος, καὶ οὕτως κατὰ μικρὸν κάμπτων αὐτούς. Ἡ δὲ τοῦ ἱππιατρικοῦ μαλάγματος σύνθεσίς ἐστιν αὕτη· ἰσχάδων λιπαρῶν τὰς σάρκας, σταφίδας ἄνευ τῶν γιγάρτων ἀνὰ οὐγγ. α΄. νίτρου ὀπτοῦ οὐγγ. α΄. καρδαμώμου σπέρματος οὐγγ. α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγ. ϛ΄΄. πίσσης, προπόλεως, χαλβάνου, κηροῦ, ὀποπανίκου, ἰξοῦ δρυΐνου· ἀνὰ οὐγγ. γ΄. στέατος ταυρείου, στέατος ὑείου, στέατος χηνείου, ἀνὰ οὐγγ. α΄. τὰ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας, καὶ τὰ τηκτὰ τήξας, ἐπίπασσε τὰ ξηρὰ, καὶ ἀναμαλάξας χρῶ.

Ὅπως δεῖ κινεῖσθαι τὸν ἱέρακα εἰς τοὺς πέρδικας.

ΤΟΥ ἱέρακος ἀσκηθέντος καλῶς ἐν τοῖς ἐκκλητίσμασι, καὶ εἰς γνωριμότητα ἀκριβῆ τῆς τοῦ ἱερακοσόφου φωνῆς, καὶ τοῦ συριγμοῦ γινομένου, ὡς ἅπαξ λαληθέντος ἐξίπτασθαι τοῦτον εὐθέως, ἢ τῇ χειρὶ προσκαθημένους,

καὶ ἐξεπίτηδες παρὰ τοῦ ἱέρακος ἐκεῖσε ἀπολυθέντος, καὶ ἐπιδεικνυμένου ἐπιδράττεσθαι βεβρώματος, καὶ ἤδη πρὸς τὸ μένειν θηρᾶν γεγονότος ἐπιτηδείου, δεῖ πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς θήρας. Φροντίζειν καὶ τοῦτο· προσφάτως ἐξ αἰγὸς κρέατος, ἢ προβάτου, ἢ χείλους καθαροῦ, καὶ μὴ νευρώδεις ἢ λιπώδεις ἀπογεύεσθαι τὸν ἱέρακα, τοσοῦτον, ὡς μὴ ἄχρι κόρου τὴν γαστέρα ἐμπλησθῆναι, ἀλλὰ τοῦ ἀρκοῦντος πρὸς κόρον τὸ ἥμισυ· εἰ δὲ ἀπορεία νεαροῦ κρέατος τοιοῦτον γινέσθω ψυχροτέρου, καὶ ἐκ μιᾶς ἡμέρας τυγχάνοντος· εἰ δὲ καὶ δύο· μὴ * μὴν ὡς ἔχει ψυχρότητος, οὕτω διδόσθω τῷ ἱέρακι· σοφίζεσθαι δὲ δεῖ καὶ ὡς νεαρὸν τοῦτο τυγχάνον καὶ πρόσφατον· ψυχροτέρου τυγχάνοντος τοῦ καιροῦ, καὶ ὥρα χειμῶνος, τελσὶν ἅτε μεσαζόμενον, ὢν πρόστι αὐτῇ· χλιαρῷ ὕδατι τὸ βεβρωθησόμενον ἐμβαλὼν, καθᾶραι σπούδασον τὴν ἔξω ἀηδίαν· ἐάσεις δὲ μένειν ἄχρις ἂν χλιαρὸν γένηται· εἶτα ἐξαγαγὼν, δώσεις εἰς θοίνην τῷ ἱέρακι. δευτέρα δὲ, χλιαροῦ ὕδατος μὴ εὑρεθέντος, πυρὶ θερμανεῖς τὸ κρέας, τοῖς δακτύλοις καταψῶν καὶ συντόμως συστρέφων, ὥστε

θερμανθῆναι μὲν, μὴ ξηρανθῆναι δέ· καὶ οὕτω δώσεις εἰς εὐωχίαν τῷ ζώῳ. τρίτη δὲ, εἰ στερήσεις ὕδατος χλιαροῦ καὶ πυρὸς ὑφάσματι καθαρῷ, περικαλύψας τὸ βρῶμα, καὶ τῇ οἰκείᾳ ἐναποθήσεις μασχάλῃ· οὐ μέν τοι τῆς σαρκὸς του ψαύειν ὀφεῖλον * τὸ περίκαυτον τὴν θοίνην ὕφασμα, ἀλλ' ἔξωθεν ἐσθῆτος μιᾶς ἀποτίθεσθαι, ἵνα μὴ τῆς εὐθεραπείας ἀπολαβὼν ὀδμῆς, ἀπολέσῃ μὲν καὶ τὴν οἰκείαν ῥωστικὴν δύναμιν, γένηται δὲ καὶ βλάβης τῷ ζώῳ παραίτιον· καὶ οὕτω διαφυλαχθὲν παρεχέσθω εἰς βρῶσιν κατὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν. θερμοτέρου δὲ ὄντος καταστήματος, ὕδατι πλύνειν αὐτὸ, καὶ εἰς βρῶσιν παραπιθέναι τοῦ ζώου· οὐχ ἁπλῶς δὲ δώσεις τὸ τοιοῦτον βρῶμα τῷ ζώῳ, ἀλλὰ μέρος λεπτῦναι τοῦ κρέατος ἐπικάλυψον ἐν τῷ μέρει βαμπακίου καθαρὸν ὡς τὸ ὅλον δοκεῖν εἶναι κρέας· καὶ φαγὸν τοῦτο ὠφεληθήσεται οὐ μικρῶς, ὥστε τὸ χωνεῦσαι, καὶ τὴν ὄρεξιν διεγεῖραι, καὶ τὸ τὰ περιττὰ καὶ μοχθηρὰ ἀποσκευάσασθαι. οὕτω δὲ αὐτὸν θρέψας, τῷ συνήθει τόπῳ ἐγκαθίσεις, καὶ περιμενεῖ ἄχρις ὥρας η', ἢ θ'. τηνικαῦτα δὲ τῇ λαιᾷ χειρὶ λάβῃς, καὶ

ἐπὶ

ἐπὶ ἀλόγου καθίσης, καὶ ἐλάσης ἄνω καὶ κάτω, ἡμέρως περιποππύζων, καὶ καταψῶν αὐτὸν τῇ δεξιᾷ χειρί· δεικνύειν τε τὰ ἄλογα καὶ τὰ ἐμπρόσθια καὶ τὰ ὀπίσθια βασταζομένῳ ἄχρις ἑσπέρας. συμβάλλεται δὲ τοῦτο καὶ εἰς τὴν θήραν, καὶ εἰς τὸ χωνεῦσαι, καὶ εἰς προθυμίαν ὀρέξεως ἐλθεῖν. ἑσπέρας δὲ τῷ συνήθει τόπῳ καθίσης ἄχρις ὄρθρου· καὶ πάλιν ἀνάστας, καὶ βαστάσας τῇ χειρί, πλησιάσεις τῇ φωτία, εἴτε κηρός ἐστιν, ἢ λύχνος, ἢ δᾷδες, μὴ μέν τοι τοῦ καπνοῦ αὐτῶν, καὶ ποππύσεις, καὶ καταψήσεις, ἵνα σοι συνήθης γένηται, καὶ εὐχείρωτος, καὶ ἀγαπηθήσῃ παρ' αὐτοῦ. ἡμέρωσιν γὰρ προξενεῖ τὸ ἐπὶ χειρὸς βαστάζεσθαι, καὶ μεταδιδόναι κολακείας καὶ ποππυσμάτων. ὀφείλει δὲ προσεῖναι, καὶ τὸ κυνηγετικὸν κυνάριον ἔν τε ταῖς βωχίαις, καὶ ταῖς ἄνω καὶ κάτω περιελεύσεσιν, ἵνα πρὸς ἄλληλα ἑκάτερα ἐθίζωνται, καὶ καιροῦ καλοῦντος, ὡς συνεργὸν ὁρᾷν τὸν κύνα, καὶ μὴ ὡς ἐκ πολεμίου διαπλᾷ, καὶ ἐκδιδράσκειν· ἕω δὲ καταλαβούσης, ἐπὶ τὴν θήραν ἐξιέναι. καὶ σκοπείσθω τόπος μὴ ἁπλῶς καθομαλισμένος καὶ ὕπτιος, ἀλλὰ καὶ ῥύακα τινὰ ἔχοντα, καὶ κα-

τὰ φυγὰς μὴ συνεχεῖς, ἀλλ' ἐφ' ἱκανὴν ἀλλήλαις διϊσταμένας, ἀλλὰ μηδὲν ἀνόδους καὶ αὖθις καθόδους, ὡς ῥύαξιν ἑτέροις αὐτὸν ἐξισοῦσθαι. ταῦτα γὰρ, τοῖς μὲν διωκομένοις πτηνοῖς λυσιτελεῖ, καὶ πρὸς βοήθειαν αὐτῶν καὶ διαφυγὴν ἕτοιμα· τῷ δὲ θηρατῇ ἱέρακι, τῷ συνεχεῖ τῆς ἐπὶ τὰ ἄνω τῶν βουνῶν πτήσεων, καὶ τῶν ἐπὶ τὰ βαθύτερα τὸν μόχθον τε αὔξοντα, καὶ εἰς δειλίαν εἰσφέροντα, καὶ κατὰ τοῦ πλείονος τὸν ἱέρακα ἀποναρκῶντα οὐχ ἥκιστα, καὶ τὸν θηρατὴν ἀδόκιμον ἀποφαίνοντα· καταλαβὼν δὲ τὸν τόπον, καὶ δῆλος τοῖς πέρδιξι μὴ γεγονὼς, ὀφείλει τῷ ἐδάφει καθίσαι, καὶ τῶν ἐπασμάτων τῶν περδίκων ἐπακροᾶσθαι τῷ μήπω θηρατῇ ἱέρακι. εἰώθασι γὰρ περὶ κελαδεῖν ἥσυχόν τι καὶ διάτορον ἅμα, ἀκολουθεῖν τε ταῖς ἐκείνων ᾠδαῖς, καὶ τὸν τόπον ὡς οἷόν τε καταλαβεῖν, προσλαλῶν ἥμερος, ἕα, ἕα, ἕα. αὕτη δὲ ἡ φωνὴ πείθειν τοὺς πέρδικας δύναται, κατωνεύειν τὰς κεφαλὰς, καὶ μὴ παρίστασθαι, καὶ μᾶλλον τὸν καλοῦντα ἥμερος θεώμενοι· ὁ δὲ προσλαλῶν, ὅτε δὴ καὶ πλησιάζῃ αὐτοῖς, συνεχῶς λεγέσθω τὸ ἕα, ἕα, ἕα, ἥμερος,

καὶ προσεχέτω τούτοις· ἵνα μὴ τοῖς ποσὶ κατὰ μικρὸν διαδράντα τῶν κοιτῶν πράγματα τοῖς θηραταῖς παρέχωσιν, ὥστε ἐφευρεῖν τούτους· τοῦ δὲ κοιταστοῦ ἀσφαλῶς τὰ ῥηθέντα ποιήσαντος καὶ ὁ θηρατὴς σὺν καὶ ἑτέρῳ κατειληφὼς τῶν θηρευτικῶν κυναρίων δεδεμένων ὄντων, καὶ μαθὼν, ὅπως τε ἀκίνητοί εἰσιν οἱ πέρδικες, περισκοπείτω ἐν ἑκατέροις τοῖς μέρεσι συνηρεφῆ τε καὶ λάσιον, ὡς καὶ ἁρμόττειν εἰς καταφύγιον, καὶ οὕτως ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει συντάσσει κατ' εὐθείαν τῆς θήρας συνεργούς, καὶ ὁμαλῶς ἐπιταξάτω βαδίζειν, καὶ διὰ προσοχῆς, φωνάς τε ἀφιέναι συνήθεις καὶ συριγμούς. καὶ χρῆσθαι τοῖς ἐπιφερομένοις ῥάβδοις τοῖς θηραταῖς, παίειν καὶ τοὺς κατ' εὐθείαν κλάδους, τὴν γῆν, τὰς βοτάνας, καὶ εἴ τι ἕτερον εὑρεθὲν παρατυχόν· ὅπου δὲ οὐδὲν σώζει ἡ ῥάβδος, πέμπειν λίθους, ἢ βώλους τῆς γῆς, ὥστε τῷ συνεχεῖ τῶν κτύπων συνταραχθῆναι τοὺς πέρδικας· σὺ δὲ ὁ τὸν ἱέρακα ἐν τῇ λαιᾷ φέρων πόῤῥωθεν ἐπανεστηκὼς προσδόκα τοὺς πέρδικας διελεύσεσθαι· * προσδόκα αὐτούς· καὶ ὡς ἀκούσῃς τὸν παγανευτῶν, τὸ, θεώρει, εἰ ἅμα τῇ πτήσει ἐκείνων,

προθυμῆσαι ὁ ἱέραξ, ᾗ μὴ λύσῃς αὐτὸν, ἀλλὰ μικρὸν ἀποστρέψας, ὡς μὴ ὁρᾷν, διατέλεσον ἄχρις ἂν τοῦ διελθεῖν τὰς πέρδικας ἔμπροσθεν τοῦ ἱέρακος, διὰ τὸ κατευθὺ ἐκείνων εἶναι διώκοντα, καὶ δείξας αὐτῷ αὐτὰς καλῶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπόλυσον αὐτὸν εὐφυῶς, κολακεύων καὶ ἐποτρύνων, καὶ θαῤῥαλέον ποιῶν· καὶ τοσοῦτον αὔξων τὴν φωνὴν, ὅσον ὁ ἱέραξ δύναται, καὶ πρὸς τὸν διωγμὸν σπεύσῃ. ᾗ οὕτως ὁ λύσις τοῦ ἱέρακος γινομένη καθέστηκεν ἀσφαλής. θράσος γὰρ ἐνίησι τῷ ἱέρακι, ᾗ προθυμίαν εἰς τὸ διώκειν, ᾗ τοῖς ὠσὶν ἐκείνου τῆς φωνῆς πεμπομένης συνήθοις καὶ γνωρίμου· κἂν τούτῳ γὰρ παρωθούμενος, οὐδὲ τὴν τῶν ἀετῶν ποιεῖται ἐπέλευσιν. ὑπὸ τούτων κατεπειγόμενος· εἰ δὲ μήπω τὰς πέρδικας στοχάσηται, καὶ ἅμα τῇ φωνῇ τῶν παγανευτῶν ἀπολύσῃς, ἀστοχῶν τῆς θήρας, ᾗ θλιβήσεται, καὶ ὀκνηρὸς εἰς τὸ ἑξῆς γενήσεται καὶ ἀνενέργητος· ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἀπολύσεως. θηράσαντος δὲ τοῦ ἱέρακος ὀξεῖ χρησάμενος τῷ ποδὶ, πλησιάσαι σπεῦσον τῷ θηρατῇ, ᾗ ἀπαράχως ἐγγίσας, καὶ κολακεύσας, χρῶ τῇ συνήθει φωνῇ, ὥ-

ὦϊ, ὦϊ· καὶ ποππύζων περικάθισον, τῇ μὲν χειρὶ τ῀ * κοντὸν ἐπιλαβόμενος τ῀ ἱέρακος· τῇ ἑτέρᾳ δὲ αὐτ῀ τὸ οὐραῖον ἐξομαλίζων, καὶ ἔα καθάψασθαι ὡς βούληται τ῀ θεράματος, καὶ κορεσθῆναι· μετ῀ δὲ τὴν τροφὴν αὐτὸν ἀνελόμενος, τῇ συνήθει ἕδρᾳ τ῀ τον κάθισον ἀταράχως, καὶ ἄνευ ὀχλήσεως. ἐγκαθίσας δὲ τῷ συνήθει κοντῷ, μὴ ἀμελήσῃς, ἀλλὰ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς νυκτὸς πεντάκις καθάψασθαι χρεὼν καὶ μεταστρέψαι αὐτόν. τούτῳ γάρ τῷ τρόπῳ καὶ τὴν τροφὴν πέψει τὴν ἐν τῇ γούλᾳ, καὶ ὑγιὴς ἔσται· εἰ δὲ ἀμελήσεις τούτου, καὶ οὐ κινήσεις αὐτὸν πεντάκις, καθὼς εἴρηται, τῆς νυκτὸς, πέψαι τὰ σιτηθέντα αὐτῷ· ἡ μὲν ἐναπολειφθεῖσα τροφὴ τῇ γούλᾳ, ὀζώδης γενήσεται, καὶ οὐ μικρῶς βλάψει τὸ ζῶον, ἅμα ὡς τὴν τροφὴν μὴ πέψαι· ἅμα δὲ, ὅτι καὶ τὰ μὴ πεφθέντα δυσώδη γενόμενα, ἀφορήτως φέρει αὐτὸ τὸ ζῶον. εἰ οὖν τοῦτο γένηται, τὴν ἔω λαβὼν αὐτὸν, βάσταζον τῇ χειρὶ, καὶ περίφερον ἄχρι δευτέρας ὥρας, σκόπει ὅπου ἀφώδευσεν· εἶτα καλέσας αὐτὸν εἰς τὸ βρῶμα, μόνον ἀπογευσάσθω, καλούσης τῆς αἰτίας· καὶ λαβὼν

ἔξελθε ἐπὶ θήραν, ποιῶν ἅ σοι ὑπεδείξαμεν· τῶν δὲ παγανευτῶν καὶ αὖθις διερευνώντων, εἰ πέρδικες ἀναπλήσωσι, δεῖ σοι μακρόθεν λύειν τὸν ἱέρακα κατόπιθεν αὐτῶν· οὕτως γὰρ ἀπολυόμενος οὐ σκορπίζει τοὺς πέρδικας, ἀλλ' ἡνωμένους ἐν ἑνὶ τόπῳ, ὡς ἐν τῷ καταφυγίῳ περιΐσταται, καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ἐφίστασθαί σε δεῖ βοῶντα, συριγμοὺς πέμποντα, καὶ λίθους ὁπότε χρεία κατ' αὐτῶν βάλλοντα· διὸ καὶ τῇ ἐφισταμένῃ ἀνάγκῃ συμβαίνει ἵνα ἤ τινας τούτων ἀναπλεῦσαι τοῦ καταφυγίου, καὶ οὕτως θήραν ἱκανὴν τῷ ἱέρακι γενέσθαι ἐκ τούτων, καὶ περαιτέρω χωρεῖν, οὐ δεῖ τέως δ' ἐπὰν τοῦ πέρδικος τοῦ πρώτου ὁ θηρατὴς ἱέραξ καθάψηται. δεῖ σε τὴν μάχαιραν ἀνασπάμενον, τεμεῖν τὸν τοῦ πέρδικος λαιμὸν, καὶ τὴν κεφαλὴν διχῇ σὺν τῷ μυελῷ, καὶ ἐάσεις τὸν ἱέρακα ἰσχυρῶς τοῖς ὄνυξι καὶ τῷ στόματι καθάψασθαι τοῦ πέρδικος. καὶ οὕτως τὴν μὲν λαιὰν τῷ πέρδικι ἐπιθεῖναι καὶ τοῖς ποσὶ τοῦ ἱέρακος περιειλημμένην τῷ καλουμένῳ ἐπιμανικίῳ· συνέχειν δὲ ἐπείγου ταύτην πρὸς τὸ * ἀνατίχεσθαι τοῦ θηράματος· τὴν δὲ ἤδη τμηθεῖσαν κεφαλὴν παραθεὶς ἄνωθεν

τοῦ ἐπιμανικίου, φαγεῖν τὸν ἱέρακα ἐξ αὐτοῦ παρασκεύασον, τῇ δεξιᾷ χειρὶ τῷ σώματι ταύτην πλησιάσας· ἁψαμένου δὲ αὐτῆς τοῦ ἱέρακος, μὴ τὴν χεῖρα ἀντίτεινε πρὸς τὸ γυναιότερον τῆς θήρας ταύτης καθάψασθαι· ἔχεται γὰρ τοῦ πέρδικος ἰσχυρῶς τοῖς ὄνυξι, καὶ ἀφιέναι αὐτὸν οὐκ οἴομαι προθυμηθήσεσθαι. ἐνδιδόντος δέ σου τὴν δεξιὰν χαύνως τῷ σώματι, καὶ τοσοῦτον, ὡς μὴ δύνασθαι θοινήσασθαι τὴν τοῦ πέρδικος κεφαλήν, εἰ μὴ καὶ τοῖς ὄνυξιν αὐτῆς ἐπιλάβηται μόνος, τούτου ἀφέμενος, τῆς κεφαλῆς ἐπιδράττεται· ἐκείνου δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν ἀσχολουμένου, τὸν πέρδικα ὑποκλέψας, τῇ πήρᾳ ἐναπόθου· σπεῦσον δὲ συνεργῶν τῷ ἱέρακι, τὰ σαρκώδη καὶ μυελώδη τῆς κεφαλῆς θοινήσασθαι, καὶ οὕτω τὸ ὀστῶδες ἀνελόμενος εὐφυῶς τῶν ὀνύχων, παρέχε τῷ ζαγαρείῳ εἰς τὸ φαγεῖν, καὶ προθυμοποιηθῆναι· καὶ εἰ μὲν καλῶς ἐθήρασεν, ἔχου καὶ δευτέρας θήρας· καὶ εἰ μὲν ἀπὸ πρόσ θηρεύσῃ, μεῖζον τὸ ἔργον· εἰ δὲ ἐν καταφυγίῳ εἰσέλθοιεν οἱ διωκόμενοι πέρδικες, ἄνω δὲ πέτανται, ἢ καθίσῃ ἐγγὺς ὁ ἱέραξ, δεῖ σε τὸν θηρατικὸν κύνα καλέσαι, καὶ ταῖς ἠθισμέ-

ναις περιλαλίαις παροτρύνειν· καὶ εἰ καταμάθης αὐτὸν σπεύδοντα, καὶ συνεχῶς ὀσμώμενον, καὶ τὴν κέρκον σείοντα συχνῶς, γνῶθι ἐκεῖσε εἶναι τὰ ζητούμενα· καὶ βλέπε πότε ὁ πέρδιξ πεταισθήσεται, καὶ ἅμα τῷ ἐκεῖνον πετάσαι, βοῆσαι, τὸ, οὗλ, οὗλ, οὗλ· λάλει λαπρύ· αὗται δὲ αἱ φωναὶ προθυμοποιοῦσι τὸν ἱέρακα, καὶ εὔτονον ἀπεργάζονται. εἰ δὲ ὁ τόπος ἐστὶ χθαμαλώτερος, ἢ καὶ ἄλλως ἀνεπιτήδειος, ἔνθα ὁ ἱέραξ ἐκάθισε, προσκάλει τοῦτον, καὶ λάμβανε τῇ λαιᾷ, καὶ τὸν κύνα ἔχων ἑπόμενον, ὀφείλει διερευνᾶσθαι· καὶ ὅταν ἴδης ἐκ σημείων τὴν τῶν περδίκων κίνησιν, βόα τὸ, πρόσεχε. ὁ δὲ ἱέραξ, συνεχῶς τοῦτο ἀκούων, ὅλῳ νῷ τῇ δυνάμει προσέχει τοῦ πέρδικος, καὶ ἑτοίμως ἔχει τῇ πτήσει αὐτοῦ· εἰ δ' ὁ ἱέραξ μὲν προΐδη τὸ θήραμα, καὶ πρὸς αὐτό γε ὁρμήσει· τὸν κραλοῦντα δὲ μὴ εὑρήσῃ γρηγοροῦντα, καὶ περὶ τὴν πτῆσιν κωλυθῇ ἅπαξ εἴτε δὶς, ὀκνηρότερος περὶ τὰ ἐφεξῆς γίνεται, καὶ τῆς θήρας ἐπιλήσεται· πεμπόμενος δὲ μετὰ προσοχῆς, ἢ πέρδικος ἐπιλαμβάνεσθαι, ἢ καὶ δύο, καὶ πολλῶν ῥᾳδίως, καὶ οὐ μετὰ μόχθων πολλῶν, ἄχρι

καὶ εἰς σῖτον, καὶ εἰς ὄσδον λυέσθω· εἰ δὲ δυσχε-
ρείας ἐμπεσούσης τινὸς, δύο ἢ καὶ τριῶν ἐπι-
λάβοιτο μόνον ἐν διαφόροις λύσεσι, καὶ ταῦ-
τα καμάτῳ πολλῷ· πρακτέον μὴ ἀπολύειν
ὅλως. ἀποκναίειν γὰρ συμβαίνει τὸν ἱέρακα, καὶ
βουλιμιᾷν, καὶ εἰ μετὰ προθυμίας μὲν ἀπέλθῃ
ῥάσῃ δὲ οὖν, ὡς δῆλος στρατιώτης, δένδρῳ τι-
νὶ ἐγκάθηται ἐγκαλυπτόμενος, καὶ μηδὲ πρὸς
τὸ τῆς χειρὸς βρῶμα καλούμενος ἐλθεῖν ὅλως
ἐθέλῃ, λήθην ἅμα καὶ ὁδοῦ καὶ τοῦ θηράματος
ἐμποιῶν· εἰ οὖν τοῦτο γίνηται, ἢ διὰ δυσχέρειαν
τόπου, ἢ διὰ στάσιν ἀνεπιτήδειον, ἢ παρὰ τὸ μὴ
ἐνεργῆσαι τὸ ζαγάρειον, ἢ καὶ διὰ τὸν ἱέρακα
ἀνόρεκτον εἶναι, ὑπεισελθεῖν δεῖ σε τὸ καταφύ-
γιον, καὶ συνήθως τὸ ζαγάρειον κατάλεγε, ὥ-
σπερ ἔθος, καὶ εἰ μέν ἐστί σοι πέρδιξ κεκρυμ-
μένος, ἢ ζῶν, ἢ τεθνηκὼς, ἐναπόρριπτε αὐτὸν
τῷ ἱέρακι. εἰ δὲ ἀπορεῖς τοιούτου, νεοσσὸν ὄρνι-
θος κατοικίδος, ἢ περιστερὰν λεληθότως ἐπιρ-
ρίπτειν αὐτὴν τῷ ἱέρακι, καὶ φωνεῖν τῇ συνή-
θει φωνῇ, τὸ, οὖλα, λάλα λά, καὶ ἀποτρέπειν
τοῦτον ἐλθόντα καλῶς, καὶ μὴ σπουδὴν, μὴ καὶ

ἐν ἑτέρῳ καιρῷ ἄπρακτος τῆς θηρᾶν ἀπέλθης, καὶ μᾶλλον εἰ καὶ διαφόρως τοῦτο πάθοι, παντελῶς ἐπιλανθάνεται τῆς θηρᾶν, καὶ ὅσον ἐπισπεύδεις, καὶ αὐτὸν, καί σε, ἀσυνέργητον εἰς τὸ καθόλου καθιστᾶν· διὸ καὶ ἀχρειοῦται, εἰ μὴ πάλιν διὰ μεθόδου τοῦτον ἐπανορθώσῃς. λέγουσι γάρ τινες ⊙ πρὸς θήραν ἀπέχνως καὶ ἀχρήστως ἔχοντες, ὅτι πρόθυμον αὖθις καθιστᾷς τὸν ἱέρακα εἰς θήραν, εἰ τροφῆς κωλύσῃς μεταχεῖν· ἔχει οὖν καὶ τῆς ἴσως λογισμοῦ· ἀλλ' ὅτε λιπόσαρκος ἐστὶν ὁ ἱέραξ, καὶ ὄφασιν ἀποκαθισμένος· ἐπὶ τούτου δὲ οὐ τὸ ῥηθὲν θεραπεία, ἀλλ' ὃ λέξειν ἐπείγομαι. ἔστω ὁ ἱέραξ ὁ ἱκανὸς πρὸς τὴν θήραν· ἔστω δὲ ὁ ἀποδεδοκιμασμένος· εἰ οὖν οὐ φθάσῃ θηρᾶσαι, ἀλλ' ἤδη δέλαίνοιτο εἰσελθεῖν εἰς τὸ καταφύγιον, ὥστε τὸν πέρδικα ἀπεκεῖσε λαβεῖν, ὃν ἐδίωκε, σὺ ῥίψας ἑτέραν μὲν τῶν ἱκανωτέρων πέρδικα, ὡς δόξαι αὐτὸν εἶναι τὸν διωκόμενον· λάβῃς δὲ τοῦτον ὡς ἤδη θηράσαντα, ὃ πόρρωτέρω εἶναι κελεύσεις· εἶτα ῥινηλατοῦν κυνάριον τῷ καταφυγίῳ ἐπιστήσας, γνωρίζειν παρακελεύσεις τὸ θήραμα, καὶ σφῶν

κεχρῆσθαι ταχύτερον. καὶ αἷς μάλα πρὸς ἀκριβεστέραν ἀνάψηλάφησιν ἐρεθίζονται, ὡς δηλιάσαντα τὼ τῶν κλάδων συνηρεφεῖ πέρδικα ἀναπλῶσαι πρὸς φυγὴν ἐξορμῆσαι.

Ὅπως δεῖ ἐθίζειν ἐν τοῖς φασιανοῖς.

Πλὴν καὶ ἐν τοῖς φασιανοῖς, ἀσκείσθωσαν οἱ ἱέρακες· ἀλλὰ μὴ ἐν τοῖς τελευταίοις θηράμασιν. ἐν τοῖς ὑστάτοις γὰρ πέρδικες ἔστωσαν, ἵνα ἐξ αὐτῶν ἀπογευόμενοι οἱ ἱέρακες, τέλος τοῦ μόχθου ἔχωσι, καὶ μὴ τῷ κεχαυνωμένῳ καὶ ῥαθύμῳ διωγμῷ, τὸ τῆς ὁλκῆς σφοδρὸν, εἰς ἀσθενεστέραν ἰσχὺν περιστῇ, εὕρεσιν φασιανῶν ἐργαζομένῳ· φωνῶν μὲν ἢ ἀλαλαγμῶν χρεία οὐδαμῶς· ψόφοι δὲ ἐν τοῖς εὑρισκομένοις, καὶ λεπτότεροι συριγμοὶ τελείσθωσαν. φωνῶν μὲν γὰρ ἀκούων ἠσύχων, οἰκείοις ποσὶ διδράσκει τοὺς θηρατάς· καὶ οὐκ ἄλλως ἐστὶ θηρευόμενος, εἰ μὴ τὸ κυνάριον αὐτὸ καταλήψεται. τῶν δὲ ἐν τοῖς κλάδοις ψόφων τελουμένων καὶ τῶν συριγμῶν περιδεὴς γεγονὼς, ἐξίπταται μὲν, ἐν ᾧ κέκρυπται δάσει, καὶ οὕτως ἐπ ἄπτεται, καὶ εἰ

πλησίον μετὰ τοῦ ἱέρακος θηρεύων ἐστὶ, μόχθῳ μὲν πολλῷ οὐ χρήσεται, λύσει δὲ ἅμα τῇ πλήσει τὸν ἱέρακα, ἢ εὐθέως παρασκευάσει ἁλωθῆναι, ἢ εἰς μήκιστον οὐ διαφύγῃ· ἔστω δὲ καὶ σκοπὸς τῆς τοῦ ἱέρακος βοηθείας ὁ ὑποκείμενος· χρὴ γὰρ τοῦτον λυόμενον εἰς τὴν θήραν ἀπὸ ὑψηλοτέρων φαίνεσθαι τῶν μερῶν· μεγάλη γὰρ ῥοπὴ πρὸς τὸ θηρᾶν καὶ ἡ τῶν μετεώρων τόπων περισκόπησις. τούτῳ γὰρ καὶ τὸν εὐφυῆ θηρατὴν δόκιμον ἀναδείξεις, καὶ τὸν ἀφυᾶ εἰς εὐφυΐαν ἀγάγεις οὐκ ὀλίγην.

Καὶ ὅπως εἰς νήσσας ἐθίζει.

ΒΟύλει δὲ καὶ περὶ τῶν νησσῶν εἰπεῖν, πῶς δεῖ καὶ ταύτας θηρᾶν. ἐπὰν καταμάθῃς ἀχρειωθέντα τὸν ἱέρακα, καὶ μηκέτι εἰς διωγμὸν ἐξαρκοῦντα περδίκων, τότε ὕστατον αὐτὸν ἔθιζε ἐν ταῖς νήσσαις· οὕτως δ' ἂν ἐθίσαις· φέρεις μὲν αὐτὸν ἐν τῇ λαιᾷ χειρὶ, ὡς ἔθος· ἐξαρτήσεις δὲ τοῦ δεξιοῦ μηροῦ χάλκειον κύμβαλον, ὅπερ τύπτεις, ὅτε χρεία· λαβὼν οὖν νῆσσαν χειροήθη λίαν· αὕτη γὰρ ταῖς ἀγρίαις ὁμοίως, τίθει ἐν

τόπῳ τινὶ καταφερεστέρῳ· εἶτα φέρε τὸν ἱέρα-
κα πλησίον, καὶ ἐν συνθήματι πληγέντος τοῦ
κυμβάλου, πετασθήτω ἡ νῆσσα παρὰ τοῦ κατέ-
χοντος αὐτὴν εἰς ὕψος· σὺ δὲ τὸν ἱέρακα λύ-
σεις· καὶ εὐχερῶς ταύτης δεξάμενος, ἐμφορη-
θήσεται, καὶ ἀπὸ τοῦδε ἔσται καὶ ταῖς λοιπαῖς νήσ-
σαις τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν φυλάττων. τὴν
αὐτὴν γὰρ τάξιν παραφυλάττειν δεῖ, καὶ ἐν
ταῖς ἀγρίαις· καθεζομέναις γὰρ ἐν χθαμα-
λωτέροις καὶ ἀλσώδεσι τόποις, κλίνειν μὲν ἄγεις
ἐδάφοις αὐτὸν, ὥστε μὴ κατάδηλον αὐταῖς γί-
νεσθαι· παραγίνεσθαι δὲ ἐγγύθεν ἀνοπτί· καὶ τη-
νικαῦτα τῷ αἰφνιδίῳ ψόφῳ, τῷ ἐκ τοῦ χαλ-
κείου σκεύους, καὶ συνήθει φωνῇ παρασκευά-
ζειν ταύτην εἰς ὕψος ἐξαίρεσθαι. καὶ οὕτως
μιᾶς ἐκ τούτων ἁλισκομένης ἀπογεύεσθαι τὸν
ἱέρακα, ὡς καὶ πρὸς τὰς ἐφεξῆς καθίστασθαι,
ἐπιτήδειον. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα τις μέθοδος τῆς τῶν
νησσῶν ἁλώσεως, ὅτε μὴ ἐν λάκκῳ κάθην-
ται, ἀλλὰ μήκοθεν ἐν ὑδαρῷ τόπῳ καθημέ-
νας ταύτας ὁ ἱέραξ θεάσηται. ὁρῶν γὰρ ταύτας,
εὐθὺς σφύζει πρὸς διωγμόν· ὁ δὲ κατέχων

αὐτοῦ περαιτέρω χωρεῖ, διὰ τὸ μὴ κατάδηλον αὐτοῦ γενέσθαι, καὶ τραπῶσιν εἰς φυγήν· μεθ' ὃ δὲ κατὰ τὸ δυνατὸν σοι κρύφιος πλησιάζεις αὐταῖς, κατάδηλον τὸν ἱέρακα ποίησον, καὶ τῷ ψόφῳ τοῦ κυμβάλου πετασθῆναι αὐτὰς ποίησον, κἀντεῦθεν κατ' αὐτῶν ὁρμήσαντα τὸν ἱέρακα λῦσον· ἔσται δὲ ὁ κατὰ τῶν νησσῶν χωρῶν ἱέραξ ἄνευ κωδωνίου καὶ μὴ τῶν ἀργῶν τις ἔστω· ἀλλὰ τῶν μάλιστα ἐνεργῶν.

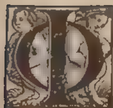

ΟΡΝΕΟΣΟΦΙΟΝ
ΑΓΡΟΙΚΟΤΕΡΟΝ.

ΟΡΝΕΟΣΟΦΙΟΝ.

Εἰς ἀναπνοὴν ἱέρακος.

ΟΛΒΙΟΥ* βοτάνης, κόστου, σμύρνης ἀρρενικῆς, στάχυος ἰνδικοῦ, κύφεως θηλακῆς, καρυοφύλλου, σανδαράχης, πυρέθρου, ἐλαίου, χαλβάνη* νετόπου μαστίχης· ἕκαστον ἀνὰ οὐγγ. α΄. βάλε καὶ ἀπόβρεξον αὐτὰ ἐν οἴνῳ παλαιῷ ἡμέρας τρεῖς· μετὰ δὲ τὸ ἀποβραχῆναι, σύντριψον, καὶ δὸς τῷ ἱέρακι· καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Εἰ οὖν μὴ εὕρῃς τὰ εἴδη ταῦτα, ποίησον τοῦτο· φακὴν τετριμμένην, δραχμὴν μίαν· μέλι λίτρ. α΄. ἔλαιον ἱσπανικὸν κοχλιάρια ε΄. οἴνου παλαιοῦ τὸ ἀρκοῦν· σελίνου ῥίζαν· κοριάνδρου κεράτια ε΄. πράσου ῥίζης κεράτ. β΄. κόκκους δάφνης ε΄. ὁμοῦ πάντα τρίψας, δίδου

τῷ ἱέρακι καθημέραν ὀφὰς ε΄. μετὰ κρέατος οἱουδήποτε.

Αντίδοτον πρὸς ἀναπνοὴν ἱέρακος.

ΟΤΑΝ ἴδῃς τὸν ἱέρακα ἀπὸ τοῦ στήθους ῥέγχοντα, οὕτως αὐτὸν θεραπεύσεις· βοτάνην πολύτειχον, ἥ τις γίνεται εἰς τὰς πηγὰς καὶ τοὺς ἀγωγοὺς, λαβὼν, καθάρισον αὐτὴν, καὶ λάβε ἐξ αὐτῆς ὅσον κέρ. β΄. καὶ γάλα ὄνου κοχλιάρια γ΄. μυελὸν ἐλάφου κέρ. γ΄. βούτυρον· κέρ. α΄. οἴνου παλαιοῦ καλοῦ κοχλιάρια γ΄. ἔλαιον ἰσπανικὸν κοχλιάρια β΄. λευκὸν τοῦ ὠοῦ· ὁμοῦ πάντα μίξας, οὕτως θρέψον μετὰ κρέατος ζεστοῦ αἰγείου· πρότερον δὲ εἰς βαλανεῖον αὐτὸν εἰσάγαγε, ἡνίκα ἐστὶ τρύζων τὸ στῆθος αὐτοῦ.

Εἰς ἀναπνοὴν καὶ ἄσθμα.

ΟΤΑΝ ἴδῃς τὸν ἱέρακα μετὰ βίας ἀφοδεύοντα, γίνωσκε αὐτὸν ἢ ἄσθμα ἔχειν, ἢ ἀνάπνευσιν. ἰατρεύσεις δὲ οὕτως· χαλβάνης κεράτια γ΄· ἀγριοσταφίδος κέρ. β΄· στάχεις λευκοῦ

ἀφελκοῦ κέρ. γ΄. σιδηρόπου βοτάνης κέρ. β΄. κοελαίδρου ῥίζης· κέρ. γ΄. ὁμοῦ ταῦτα πάντα μίξας, δίδου τῷ ἱέρακι ὀφας ε΄.

Πρὸς ἀναπνοίαν ἀντίδοτον.

ΣΤάχυν ἀρκαδικὴν οὐγγ. α΄. κόκκοις οὐγγ. α΄. κόστου οὐγγ. α΄. στάχυν ἰνδικὴν· οὐγγ. α΄. ἀργαλικοῦ χλωροῦ οὐγγ. α΄. κρόκου οὐγγ. α΄. κύφιον οὐγγ. δ΄. ταῦτα πάντα εἰς οἶνον παλαιὸν, ἢ ἕτερον οἶνον καλὸν ἀποβρέξεις, καὶ οὕτως τὴν ἰατρείαν ποιήσεις. ἐὰν δὲ εἴδη πάντα ταῦτα οὐκ ἔχῃς τοῦτο ποίησον· κονιορτὸν ἀπὸ φακῆς καὶ πήγανον τρῖψον· καὶ μίξον μετ᾽ ἐλαίου ισπανικοῦ, καὶ δὸς αὐτῷ φαγεῖν.

Αλλο ἀντίδοτον δι᾽ ἀψίνθης.

ΜΑστίχης οὐγγ. α΄. ἀψίνθιον οὐγγ. α΄. βοτάνην βετονίκην οὐγγ. ς΄΄. εὐφορβίου οὐγγ. α΄. ἔλαιον ῥόδινον λίτρ. α΄. μέλιτος οὐγγ. α΄. κυμίνου οὐγγ. β΄. λασαίρου οὐγγ. α΄. τὰ πάντα μίξας κοπάνισον, καὶ ἀναμίξας ἄλειφε τὸ κρέας, καὶ δίδου φαγεῖν τῷ ἱέρακι.

Εἰς πᾶν εἶδος ἀναπνοῆς δυσπνόδοτον.

Ρίζαν ἀργαλικὴν οὐγγ. α΄. βούτυρον οὐγγ. α΄. ἀλόην ὀλίγην. ταῦτα πάντα τρίψας καὶ λειώσας, δίδου τῇ ἡμέρᾳ ὀφὰς τρεῖς, τῇ α΄. τῇ β΄. ὀφὰς ε΄. τῇ τρίτῃ, ὀφὰς ζ΄. τῇ δὲ τετάρτῃ, ζωφὴν δώσεις χοίρειον κρέας. μὴ ἐξέλθῃ δὲ ποσῶς τῆς μούτας, ἀλλ᾽ ἐκεῖ ἔσω ἡμέρας ιε΄. καὶ ὅταν θέλῃς ἐκβαλεῖν αὐτὸν, μὴ ἔστω *καλλιπαρός.

Ἄλλο ὃ χρηγόρει⊕ κατήρτησε.

Φιλόλβιον πέπερι, λίβανον ἀρρενικὸν, κόσου, στάχος ἰνδικὸν κρόκον, καρυόφυλλον, στάχος ναρδικὸν, ῥίζαν τοῦ σχοίνου, ἀλόην ἠπατικὴν, ἀγελοσαφίδα· ἕκαστον δύα οὐγγ. α΄. βάλε μυελὸν ἐλαφίου οὐγγ. ς΄. βουτύρου ποντικοῦ οὐγγ. ς΄. ὀποῦ βαλσάμου οὐγγ. ς΄. μελικύμινον· ἔλαιον ἰσπανικὸν τῷ αὐτῷ μέτρῳ.

Ἄλλο.

Ζωμὸν κυδωνίου, ἢ κίσσου μετὰ μέλιτος παλαιοῦ μίξας, δὸς μετὰ κρέως χοιρείου ζεστοῦ τῷ ἱέρακι φαγεῖν, καὶ τὴν δύσπνοιαν καθίστησιν.

Εἰς ἀναπνοὴν φλεγματικήν.

ΑΝαπνοὴν φλεγματικὴν οὕτως νοήσεις τὸν ἱέρακα ἔχοντα. ἔρχεται χασμᾶσθαι, ξεραίν· ἰατρεύσεις δὲ οὕτως· ὑγρόπισσον καθαρὸν μετὰ μέλιτος αὐτῷ δώσεις πιεῖν ὀφὰς τρεῖς, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον δήσεις, ἕως οὗ αὐτὸ τὸ μέλι* εὐπορήσῃ, καὶ ἐπὶ τῆς χειρὸς καθίσεις, καὶ θρέψεις περιστερόπουλον ζεστὸν ἢ ποντικόν. τοῦτο δὲ διὰ τριῶν ἡμερῶν ποιήσεις.

Αλλο.

Κυνοχέστην τρίψας μετ' ἐλαίου ὀλίγου καὶ οἴνου καλοῦ δίδου ἐξ αὐτοῦ ὀφὰς καθεκάστην πέντε εἰς τὸ μέσον τοῦ κρέατος. τοῦτο διὰ τριῶν ἡμερῶν ποιήσεις, ἕως ἂν αὐτὸν θρέψῃς ἀπὸ περιστερᾶς, καὶ ἰαθήσεται.

Αλλο:

Διὰ σκυλοπούλου· δώσεις ὀφὰς τρεῖς μίαν ἡμέραν, καὶ εἰς τὴν δευτέραν ὀφὰς ε'. καὶ εἰς τὴν τρίτην ὀφὰς ζ'. καὶ διὰ τῶν αὐτῶν τριῶν ἡμερῶν σκυλόπουλα φάγῃ ζεστὰ τυφλά.

Ἄλλο.

Διὰ λιβάνου. Κινάμωμον, οὐγγ. α΄. ἄμωμον οὐγγ. ς΄. μετὰ ἀποφεισμένου τὸ ἀρκοῦν· μαλάξας ὁμοῦ, καὶ συμμίξας μετὰ κρέατος δώσεις διὰ τριῶν ἡμερῶν.

Εἰς ἀναπνοὴν κεφαλῆς ἱέρακος.

Ο Ἱέραξ εἰ πρὸς ἀναπνοὴν κεφαλῆς ἔχῃ, οὕτως νοήσεις· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ πεπρισμένοι, καὶ ἀπὸ τοῦ στήθους ἀναπνήγεται. καὶ θεραπεύσεις οὕτως· σπέρμα ἀγριοσυκῆς, μετὰ ὀλίγον, οἶνον παλαιόν· μίξας ὁμοῦ, ἐπιτρίψας, καὶ διὰ τῶν ῥινῶν ἐπιβάλλεις· τοῦτο διὰ τριῶν ἡμερῶν ποιήσεις· εἶτα δώσεις σκυλόπουλον μικρὸν φαγεῖν.

Ἄλλο.

Γάλα ὀνοθηλείας, ἔλαιον ῥόδινον· ἔστω δὲ πλέον τὸ γάλα. καὶ ταῦτα ἔμβαλον εἰς χαλκοῦν τι καινούργιον, καὶ θέρμανον· χλιαθέντα οὖν, δὸς τῷ ἱέρακι ἐξ αὐτῶν ὀφὰς τρεῖς. τοῦτο δὲ ποίει ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις, καὶ θεραπεύσεις.

Εἰς ἀναπνοὴν τῶν ἐντός.

ΟΤΑΝ ἴδῃς τὸν ἱέρακα ἀναπνέοντα συνεχῶς, καὶ ἀνοίγοντα τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ κονταρίου καθήμενον, οὕτως θεραπεύσῃς. ἀρσενίκην ξιστὸν γράμμ. β'. ἀλόην ἡπατικήν. μύρα. σανδαράχην. κονιορτὸν ἀψινθίου τὰς ἴσας δραχμάς, ἀσβέστιν ζῶντα δραχμὰς γ'. ταῦτα πάντα τρίψας, καὶ βάλλων τὸ ἀσβέστιν ἐν καινουργείῳ κακαβίῳ κατάσβεσον, καὶ ἐπάνω τῶν εἰδῶν κονιορτὸν συμμίξας· καὶ ἐκείνῳ τὴν ἰατρείαν ποιήσῃς, κόκκια θ'. τὸ δὲ καθ' ἓν κοκκίν, *ἂς ἴσα κεράτιον α'. καὶ ἐξ αὐτοῦ τῷ ἱέρακι δώσῃς ἑκάστῃ ἡμέρᾳ ὀφὰς τρεῖς· τουτέστι κοκκία γ'. τοῦτο διὰ τριῶν ἡμερῶν ποίησον· καὶ ὅτε αὐτῷ δώσῃς τὰς ὀφάς, μετὰ τρεῖς ὥρας βάσταζον, ἕως τὰς αὐτὰς ὀφὰς ἐκβάλλῃ· ἕτερον δὲ ποίησον· κόνιν κεραμαρείνην ἔχουσαν δακτύλους ἕξ, πρὶν τὸν ἱέρακα καλέσεις, ἐπιστρώσεις αὐτόν, καὶ αὐτὴν τὴν κόνιν γέμουσαν οἴνου παλαιοῦ, διὰ στόματος αὐτοῦ ἐπιβάλλεις, καὶ τότε στρέψας αὐτὸν ἀπὸ κρέατος χοιρείου ἀποβεβρεγμένου ἐν οἴνῳ παλαιῷ.

Ἄλλο.

Κύμινον τὸ γινόμενον ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ ἀργαλικὸν συμμίξας μετὰ οἴνου, δίδου μετὰ τροφῆς τῷ ἱέρακι, καθημέραν ὀφὰς τρεῖς. τοῦτο ποίησον ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις, καὶ ἀφοδεύσει, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς τὸν ἀπὸ στήθους πειζοντα.

Λίβανον ἀῤῥενικὸν, θεῖον, ἰσόσαθμα, μετὰ μέλιτος καὶ οἴνου μίξας ὁμοίῳ μέτρῳ, καὶ τρίψας μετὰ κρέατος χοιρείου, δὸς τῷ ἱέρακι φαγεῖν, καὶ ἰᾶται.

Εἰς ὀλίγωσιν, ἤτοι πτωχείαν.

Εἰ ἱέραξ ἔχῃ ὀλίγωσιν, οὕτως αὐτὸν νοήσεις. ὅταν ἴδῃς αὐτὸν ἐκπινάσσοντα ὑπὸ ἀτονίας, καὶ βραδέως γνῶθι, ὅτι ἀπὸ πείνης εἴη· οὕτως οὖν θεραπεύσεις· φύλλα κυπαρίσσου, σπέρμα *ζινιφὲ, ῥίζας ὀλίγας εἰς ὕδωρ ἑψήσας, ἕως τριπωθῇ, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸν ἱέρακα ἀντλήσεις, ἢ ἀπὸ ὑγροποιοῦ κρέας ἀλείψας, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὴν τροφὴν πρὸς ὀλίγον θρέψας ἥλιον.

Εἰς τραῦμα τῆς κοιλίας.

ΟΤΑΝ ἴδῃς τὸν ἱέρακα, ὅτι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ μαδίζει καὶ τὸ κῶλον αὐτοῦ· ἤδη δεῖ σε νοεῖν, ὅτι κοιλίας ἔχει· δοῦναι δὲ ὀφείλεις βουτύρου κοχλιάριον α΄. μυελὸν ἐλάφου κεράτια ϛ΄. σμύρνης κέρ. α΄. μέλιτος ἀρκοῦν. ταῦτα μίξας καὶ μαλάξας καθ' ἑκάστην ἡμέραν δίδου ὀφάς ζ΄. μετὰ κρέατος ὀρταγείου· τοῦτο δὲ ποίει ἡμέρας ε΄. εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ὀφὴν, δίδου χολὴν μετὰ δακρύου ἐλάφου, καὶ βίτουμε ἰουδαϊκοῦ, ὅσον ἡ ἄκρα τοῦ μαχαιρίου χωρεῖ, εἰς κρέας χοίρειον ζεστὸν ἐμβαλών.

Αλλο.

Σινοπίδιν ὀλίγον, τοῦτ' ἔστι μέλαψον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὀφάς τρεῖς εἰς ἡμέραν, καὶ εἰς τὸ σινοπίδιν βάλλων, αὐτῷ δώσεις, καὶ ἰαθήσεται.

Αλλο.

Χολὴν βοὸς τοῦ ἐπιλεγομένου ἀρκοῦ· χολὴν ἐλάφου, καὶ βίτουμε ἰουδαϊκοῦ μίξας μετὰ κρέως, τῷ ἱέρακι δώσεις φαγεῖν, καὶ ἰᾶται.

Εἰς χολὴν ἱέρακος.

ΕΑΝ ἱέραξ ἔχῃ χολὴν, τὰ σημεῖα ταῦτα ποιεῖ· ξηρὰ φλέγματα πράσινα· καθαρεῖς δὲ αὐτὸν οὕτως. βιτονίκης κέρ. δ'. ῥίζαν σελίνου κεράτιον α'. μέλιτος κοχλιάρια β'. μαῦρον σηπίας κοχλιάριον α'. οἴνου καλοῦ τὸ ἀρκοῦν· ὁμοῦ ταῦτα τρίψας, καὶ εἰς ἀγγεῖον βάλλων, ὅταν αὐτὸν ἴδῃς ἀποβάλλοντα χολὰς, τότε αὐτῷ δὸς ἐξ αὐτῆς τῆς ἰατρείας βεβαμμένας ὀφὰς ζ'. τῇ α' καὶ β' ἡμέρᾳ, ἀνὰ ὀφὰς ε'. τῇ τρίτῃ ὀφὰς ς'. τοῦτο ποιήσεις τρεῖς ἡμέρας μετὰ κρέατος οἱουδήποτε, καὶ εὐθὺς αἱ χολαὶ παρέρχονται· ἢ καὶ ὀφὰς χοιρείου εἰς δροσάτον βεβαμμένας τρεῖς δὸς αὐτῷ.

Εἰς τὸ ξηρᾶσθαι φλέγμα ἢ χολήν.

ΚΟκκίδιν λαβὼν, καὶ καθαρίσας αὐτὸ καλῶς, καὶ τὸ ἥμισυ θλάσας, καὶ ποιήσας αὐτὸ ὅμοιον βουτύρῳ, καὶ τὸ ἥμισυ δὸς τῷ ἱέρακι ὀφὰς ε' κατὰ κρέατος οἱουδήτινος, καὶ μετὰ μέλιτος· ἐπίβαλε δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς κοκκίδος, καὶ ὅταν ὁ ἱέραξ λάβῃ, στῆσον αὐτὸν πρὸς τὸν ἥλιον,

καὶ εὐθέως ἀπολύει πᾶσαν χολὴν καὶ φλέγμα· εἶτα ἑπτὰ κοκκία τῆς κοκκινίδος, καὶ ἕνα κόκκον πεπέρεως τρίψας ὁμοῦ, καὶ εἰς ὀφὰς τῷ ἱέρακι δός.

Εἰς τὸν ῥέγχοντα καὶ τρίζοντα.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ προσκρούσῃ τὸ στῆθος, οὕτως αὐτὸν νοήσεις· ὅταν ἴδῃς τὴν κεφαλὴν κλίνοντα καὶ καμμύοντα, νόει, ὅτι τὸ στῆθος προσέκρουσε. ταύτην δὲ τὴν ἰατρείαν ποιήσεις· ἐλάφειον ἴσον μέγεθος λεπτοκάρου· σανδαράχης κεράτιον α΄. κόκκους δάφνης β΄. ἐλαίου ἰσπανικοῦ κοχλιάρια β΄. μέλιτος καλοῦ κοχλιάριον α΄. κρόκον ᾠοῦ ἑνός· οἴνου παλαιοῦ κοχλιάριον α΄. ὁμοῦ μίξας εἰς ποτήριον, ἀπ' αὐτοῦ τὸν ἱέρακα θρέψας. εἰς κρέας οἱονδήποτε βάπτων ἡμέρας ε΄.

Ἄλλο.

Σπέρμα ῥαφάνης, πέπερι μετὰ ἀψινθίου τρίψας, εἰς ζωμὸν ἐκβάλλῃς. εἰ οὖν πληρωθῇ ἐκ τοῦ συμβαίνοντος,* καταστακτὴν διυλισμένην δὸς αὐτῷ πιεῖν· καὶ ἀπὸ τότε ζωμὸν ζεστὴν δώσεις αὐτῷ φαγεῖν.

Ἄλλο.

Γάρος καὶ μέλι μίξας καὶ σκυλόπουλον ἀναγλίσας, δὸς ἀπ' αὐτοῦ τῷ ἱέρακι. εἰ οὖν μὴ θελήσῃ ἅψασθαι τῆς τροφῆς διὰ τριῶν ἡμερῶν, ὀφὰς αὐτῷ δὸς καὶ μὴ θέλοντι, ἕως οὗ ἰαθῇ.

Ἄλλο.

Ὅταν ὁ ἱέραξ κρέας ξεράσῃ μετὰ πόνου, τότε γνῶθι, ὅτι τὸ στῆθος προσέκρουσεν· οὕτως οὖν αὐτὸν θεραπεύσεις· κρόκον ὠοῦ, ἔλαιον ἰσπανικὸν τὸ ἀρκοῦν· οἶνον παλαιὸν ἴσον· ταῦτα τρίψας μετὰ κρέατος, δὸς τῷ ἱέρακι φαγεῖν· εἰ δὲ καὶ οὐ θέλει, κράτησον ἄκοντα, καὶ ὀφὰς εἰς τὴν ἰατρείαν ἀποβάψας, ἀνάγκασον αὐτὸν φαγεῖν, ἀλλὰ καὶ σιδήρου ῥίνισμα, εἰς τὸ κρέας ἔμβαλε.

Ἄλλο.

Ἐὰν ἱέραξ τὸ στῆθος προσκρούσῃ καὶ εἰς τὸ κοντάρειον στήκων πάσας τὰς ὥρας, τὸ στόμα αὐτοῦ ἀνοίγῃ, τροφῆς τῷ ἱέρακι καθ' ἡμέραν τροφὰς τρεῖς· τοῦτο ποίησον ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις, καὶ ἀφοδεύσει, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Λίβανον ἀρρενικόν, θεῖον, ἰσοστάθμια μετὰ μέλιτος καὶ οἴνου μίξας ὁμοίῳ μέτρῳ, καὶ τρίψας

μετὰ κρέατος χοιρείου, δὸς τῷ ἱέρακι φαγεῖν, καὶ ἰᾶται.

Ἄλλο.

Μυελὸν μετὰ κρέατος ὀρνιθοπούλου δώσεις φαγεῖν, ἢ ἀξούγγιν χοίρειον ζεστὸν, καὶ τότε θήσεις αὐτὸν, ἢ εἰς τράπεζαν, ἢ εἰς κράβατον, ὅπου σιγὴ καὶ ἠρεμία ἐστὶ εἰ γοῦν συσφίγγεται, ἤτοι στενοχωρεῖται, γίνωσκε τοῦτον ὑγιαίνειν· εἰ δὲ τὸ κρέας ὃ ἔλαβε ξηράσῃ * ὄζει. δὸς αὐτῷ κρέας μετὰ οἴνου παλαιοῦ. εἰ οὖν κενώσῃ, ἰαθήσεται· εἰ δ' οὐ κενώσῃ, ψοφᾷ.

Ἄλλο.

Φολβίου, κόστου, στάχυος ἰνδικοῦ· σιδηρίτου βοτάνης, κρόκου· κικίδος, μαστίχης, πυρέθρου, λασαρίου, μύρου, ἀργαλικοῦ, λιβάνου ἀρσενικοῦ, πεπέρεως, ἀγελοσταφίδος κόκκους ζ. σανδαράχης, κανείου τὸ ϛ''. βουτύρου, λευκὸν τοῦ ὠοῦ. σὺν τούτοις βάλε τὸ ἄνθος τοῦ γαρύου, καὶ μέλι μετὰ οἴνου καλοῦ, καὶ ἔλαιον ῥόδινον, σιδήρου ῥίνισμα· ταῦτα πάντα ἴσῳ σταθμῷ μίξεις καὶ τρίψας καλῶς, καὶ ποιήσεις ὀφθὸς ἀπὸ κρέατος χοίρου. καὶ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ μέσον τοῦ κρέατος βάλλεις, ἵνα μὴ φανῇ ἡ ἰατρεία, καὶ οὕτως αὐτῷ δώσεις.

Ἄλλο.

Ἄνθος ῥούσιου μετὰ ὕδατος μίξεις, καὶ εἰς ποτὸν τῷ ἱέρακι δώσεις καὶ τὰς αἰτίας τοῦ στομάχου ἰᾶται.

Ἄλλο.

Οἵαν ὥραν ὁ ἱέραξ τὸ στῆτος αὐτοῦ προσκρούσῃ, κρατήσεις τράγον, καὶ σχίσεις αὐτοῦ τὸ ὠτίον, καὶ τὸ καταρρεῦσαι αἷμα ὑποδέξῃ, καὶ διὰ στόματος τοῦ ἱέρακος ζεστὸν αὐτὸ ἐπιδώσεις.

Ἄλλο.

Ἢ δύοσμον μετὰ γῆς κονιορτὸν καὶ μέλι μίξας εἰς ἐγχελὺν τῷ ἱέρακι δώσεις, ἢ ῥίζαν σινήπεως, καὶ ῥεπανίου ἰσόσταθμα μίξας καὶ τρίψας. καὶ εἰς ἐγχελὺν ζῶσαν, ἢ εἰς γάλα, ἢ εἰς ἔλαιον ἱσπανικὸν μεμιγμένα δώσεις, ἢ κάρδαμον μικτὸν μετὰ μέλιτος καὶ οἴνου, καὶ μετὰ κρέατος χοιρείου τῷ ἱέρακι δώσεις φαγεῖν.

Πρὸς τὸν ἀπόστον.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ἀπόστον ἔχῃ, οὕτως νοήσεις· ὅταν ἴδῃς αὐτὸν πίνοντα πλέον τῆς συνηθείας αὐτοῦ, καὶ συχνὸν πυρετὸν ἔχῃ, καὶ σφικτὸν καθίσῃ καὶ οὐκ ἀπολύῃ ἀπὸ τῆς χειρὸς, οὐδὲ ἀπὸ τοῦ

κονταρίου, ἰδοὺ ὀφείλεις γνῶναι, ὅτι ἀπόστημα ἔχει· οὕτως οὖν αὐτὸν ἰατρεύσεις· τρίχας χοίρου πέντε κατακεκομμένας διὰ δύο δάκτυλα, ῥίνησμα σιδήρου, ὅσον ἡ ἄκρα τοῦ μαχαιρίου χωρεῖ, τοσοῦτον δώσεις εἰς μίαν ὀφιὴν· εἶτα ταύτας τὰς τρίχας ἐμπήξας εἰς τὸ κρέας, ἀναμαλάξεις μετὰ τοῦ ῥινήσματος τοῦ σιδήρου, καὶ οὕτως δώσεις ὀφὰς ζ΄. ἀπὸ τετραπόδου δηπινος κρέατος, τοῦτο ποιήσεις διὰ τριῶν ἡμερῶν· καὶ ὅταν ἴδῃς τὴν κόπρον τοῦ ἱέρακος ὡς κρόκον γενομένην, γίνωσκε, ὅτι ἐχάθη αὐτοῦ ὁ ἀπόστημος. ὃν ἰατρεύσεις οὕτως· δώσεις αὐτῷ κονιορτὸν κικίδος, τὸν ὄντα εἰς τὸ μέσον τοῦ αὐτοῦ κικίδος· ὀστέα φοινίκων καύσεις, καὶ εἰς χνοῦν μεταβάλλεις· μέλι τὸ ἀρκοῦν. ταῦτα ἀναμίξας, ἐξ αὐτοῦ δὸς τῷ ἱέρακι, καὶ θεραπεύσεις μετὰ περιστεροπούλου, ἢ ὀρνιθοπούλου. καὶ δώσεις αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὀφὰς ε΄. καὶ δώσεις τὴν ἐπιγεγραμμένην ἰατρείαν διὰ μιᾶς ὀφῆς, ὅσον ἡ ἄκρα τοῦ μαχαιρίου χωρήσει· τοῦτο ποίησον διὰ πέντε ἡμερῶν, καὶ ἰαθήσεται· καὶ ὅταν σοι τὸ σῶμα θάλλον δείξῃ, τότε εἰς τὸ κυνήγιον αὐτὸν προβαλεῖς.

Ἐὰν ὁ ἱέραξ ἔχῃ ἥλους, ἤτοι καρφία.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ἔχῃ καρφία, οὕτως αὐτὸν γνώσῃ· ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἔχει πάπουλα ὀξέα· τοῦτον οὕτως ἰατρεύσεις· μύρραν οὐγγ. α΄. μαστίχην οὐγγ. ς΄΄. πυρέθρου οὐγγ. ς΄΄. ἀσκαμωνίαν, τὴν λεγομένην γαλακτίδα, οὐγγ. ς΄΄. σπέρμα ἀνήθου κερ. ς΄. κοκκόδαφνα κερ. ε΄. ταῦτα πάντα ὁμοῦ τρίψας καὶ κοσκινίσας, μίξεις εἰς ῥητίνην λευκὴν, λίτρ. α΄. ἔλαιον ῥόδινον οὐγγ. ἕξ. ἀξούγγιν χοίρειον οὐγγ. ς΄. κηρίον κίτρινον οὐγγ. ς΄΄. ὁμοῦ ταῦτα μίξας, βάλλε αὐτὰ εἰς κάκκαβον καινουργεῖον, καὶ στῆσον αὐτὰ εἰς πῦρ, ἕως οὗ ἀναλυθῇ ἡ ἰατρεία· καὶ εἶθ' οὕτως καταφέρων ἀπὸ πυρὸς, ἵνα χλιανθῇ, καὶ οὕτως καθαρίσῃς τὸν ἱέρακα μετὰ στάκτης ἀπὸ κληματίδων γενομένης· καὶ θέρμανε τὴν αὐτὴν κατασταλάκτην, ὅσον ἡ χεὶρ σου τὴν θέρμην βαστάζει· καὶ ἀναπλήσεις αὐτὸν, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον καθίσῃς, ἵνα οἱ πόδες αὐτοῦ θερμανθῶσι· καὶ οὕτως ἀπὸ τῆς ἰατρείας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἀλείψας, εἶθ' οὕτως θρέψας αὐτὸν κρέας βραστὸν, τοῦτο ποιήσεις, ἕως οὗ καθαρισθῇ.

Εἰς

Εἰς πυρετὸν τοῦ ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ πυρετὸν ἔχῃ, οὕτως αὐτὸν γνωρίσεις· ὅταν ἴδῃς ἐν σώματι φλυκτίδας ἔχοντα δίκην σεμιδάλεως, γνῶθι ὅτι πυρέσσει. οὕτως οὖν αὐτὸν ἰατρεύσεις· μέλι κοχλιάρ. μίαν· κρόκον, ὅσον οἱ δύο σου δάκτυλοι λάβωσιν· οἶνον παλαιόν, κοχλιάρ. μίαν· ἔλαιον ῥόδινον κοχλιάρ. μίαν. ταῦτα μίξας, καὶ τὰ φλυκτώδη μετὰ βελόνης ξυπήσας, οὕτως ἐξ ἐκείνης τῆς ἰατρείας προσθρέψας τὴν τροφὴν αὐτοῦ εἰς ταύτην ἐγκυλίσας. ἔστω δὲ αὕτη, κρέας τράγιον.

Ἄλλο.

Τὸ σῶμα τοῦ ἱέρακος διὰ τριῶν ἡμερῶν ἀπότριβε μετὰ τοῦ δακτύλου σου, καὶ ἰαθήσεται.

Βετονίκην τρίψας, καὶ μέλιτι μίξας, τῷ ἱέρακι δίδου. αὕτη γὰρ ἡ βοτάνη μ' νοσήματα ἰᾶται.

Ἄλλο.

Ἄνθος κυδωνίας μετὰ μέλιτος μίξας εἰς κρέας ζεστὸν, δώσεις τῷ ἱέρακι φαγεῖν.

Ἄλλο.

Φολβίου κεράτια β΄. καρυοφύλλου κόκκοις ε΄. κρόκου οὐγγ. ς΄΄. σκωρίου σιδήρου κέρ. α΄. ἐλαίου ῥοδίνου κοχλ. β΄. οἶνον καλὸν κοχλ. δύο. μέλι κοχλ. β΄. πεπέρει κόκκοις ζ΄. ταῦτα πάντα κόψας καὶ μίξας, ἐξ αὐτῶν θρέψας τὸν ἱέρακα ἡμέρας ε΄. μετὰ κρέατος ἐσθιόμενον.

Ἄλλο.

Ῥόδον ἀληθινὸν ψυκτὸν μετὰ ἐλαίου ἱσπανικοῦ, καὶ μέλιτος, καὶ οἴνου καλοῦ· μίξας καὶ ζέψας, οὕτως τὸν ἱέρακα θρέψας.

Αντίδοτον διδόμενον τῷ ἱέρακι.

ΟΤΑΝ ἴδῃς τὸν ἱέρακα ὅτι τὸ κρέας εἰς λεπτὸν κόπτῃ· γνῶθι, ὅτι συγχαίνεται. στρουθία οὖν οἰκιακάζοντα λάβε, καὶ εἰς μέλι ἀποβάψας καὶ δώσεις αὐτῷ φαγεῖν. ἐὰν δὲ μὴ θελήσῃ, θὲς αὐτὸν ὑπτίως· καὶ οὕτως παράβαλε ἕως τρεῖς ἡμέρας· καὶ μετὰ ταῦτα εἰ κυνήγιον ἐξάγαγε, καὶ τὴν τροφὴν δὸς αὐτῷ φαγεῖν.

Εἰς ἕλκος ἱεράκων.

ΕΙ δὲ ὁ ἱέραξ ἕλκη ἔχῃ, οὕτως αὐτὸν καθαρίσεις. οἴνου ξεστίον ἕν, καὶ ὕδωρ γλυκὺ θερμαίνας, θάψον τὸν ἱέρακα, καὶ τοιοῦτον ἔμπλαστρον ποίησον. μαστίχην, οὐγ. α΄. στυπτηρίαν σχιστὴν οὐγ. α΄. ῥητίνην λευκὴν οὐγ. α΄. μέλι τὸ ἀρκοῦν· ὁμοῦ ταῦτα μίξας, καὶ ἐξ αὐτῶν ἔμπλαστρον ποιήσας, τὰς πληγὰς περὶ τὸ ἀρκοῦν ἀλείψας· τοῦτο ποιήσεις, ἕως οὗ καθαρισθῇ. κρέατα οὖν ἐσθιέτω ζεστὰ οὐδήποτε· μόνον βόειον μὴ φάγῃ. κονιορτὸν σιδήρου, τὸν ἀποπίπτοντα τῷ ἄκμωνι, τρίψας καὶ κοσκινίσας, μετὰ κρέατος χοιρείου δὸς τῷ ἱέρακι.

Ἐὰν ὁ ἱέραξ ἔχῃ κήλην.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ κηλωθῇ, οὕτως αὐτὸν θεραπεύσεις. βοτάνης γαλούτης κέρ. γ΄. κοριάνδρου ῥίζαν κέρ. γ΄. πεπέ. κόκκους ζ΄. σελίνου ῥίζαν κέρ. α΄. πράσου ῥίζαν κέρ. α΄. ἔλαιον ῥόδινον, μέλι καλὸν, ἴσῳ σταθμῷ δὸς τῷ ἱέρακι, καὶ ἰαθήσεται.

Ὅταν ἀφοδεύῃ πάφιν.

ΤΑῦτα εἰσὶ τὰ σημεῖα· ἐὰν κόπτωνται τὰ πτερὰ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν πτερύγων, καὶ ἐπὶ τὴν μεταφρενῶν αὐτοῦ πτερὰ στήκωσι καὶ ἀφοδεύῃ ὡς πάφιν καὶ φαίνεται ὡς ἀμανιτάριν, οὕτως αὐτὸν θεραπεύσεις· ποίησον ἰατρείαν τὴν λεγομένην θεοδωρήτου· κρόκον, ῥέον ποντικὸν, ἄκορον, μαστίχην ἀνὰ δραχμὴν τειῶν· ἀλόης δραχμὰς ι΄. ἀρσενικὸν, δραχμὰς ιβ΄. κασσίας δραχμὰς θ΄. ἄσαρον, ξύλον βαλσάμου, χαμαιδάφνης, πεπέρεως ἀνὰ δραχμὴν β΄. κόστου δραχμὰς δ΄. στάχυν ἰνδικὸν δραχμὴν α΄. μέλιτος καλοῦ ἀποφερισμένου τὸ ἀρκοῦν.

Εἰς τὸν βραδέως τρώγοντα.

ΕΑΝ τὸν ἱέρακα ἴδῃς βραδὺ τρώγοντα, καὶ τὴν τροφὴν αὐτοῦ εἰς τὸν λαιμὸν ἱσταμένην, γνῶθι, ὅτι πεπαγμένος ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πονεῖν τὰς πλευράς· οὕτως δὲ αὐτὸν ἰατρεύσεις· σελίνου σπέρμα κεράτιον α΄. κόστου κεράτια β΄. κρόκου κέρ. α΄. μυελὸν ἐλάφου κέρ. β΄. οἶνον καλὸν, σπέρμα καρδάμου κεράτιον α΄. φολβίου

κέρ. α΄. κύμινον τὸ ἀρκοῦν· ταῦτα πάντα ὁμοῦ τρίψας, ἐξ αὐτῶν τὴν ἰατρείαν ποίησον, καὶ τὸν ἱέρακα θρέψον μετὰ κρέατος ὁτουδήπινος.

Εἰς ἕλμινθας.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ἕλμιν ἔχῃ· οὕτως αὐτὸν γνώσῃ· συχνῶς τὴν οὐρὰν σείει. ὑπεροπίασιν καθαρὸν· ἔλαιον ἱσπανικὸν, μέλι ὁμοῦ μίξας, θρέψον ἐξ αὐτῶν τὸν ἱέρακα μετὰ κρέατος τρεῖς ἡμέρας· εἰ δὲ πλείονας τοῦτο ποιήσῃς, μᾶλλον ὠφελήσεις.

Αλλο.

Πήγανον μετὰ ἐλαίου ἱσπανικοῦ ἑψήσας, καὶ τὴν τροφὴν τοῦ ἱέρακος εἰς αὐτὸ ἀποβάψας θεραπεύεται. ἢ κοριάνδρον τρίψας μετὰ ἐλαίου, ἀπόβαψον εἰς αὐτὸ τὴν τροφὴν τοῦ ἱέρακος. ἢ σκόρδον τρίψας μετὰ γλίχωνος, καὶ ἡδυόσμου. καὶ τὸ κρέας ἐν τούτοις ἀπόβαφε. ἢ αὐτὰς τὰς ἕλμινθας καῦσον, καὶ εἰς κρέας χοίρειον τῷ ἱέρακι δὸς ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις, ἢ μυελὸν ἐλάφου μετὰ κρέως ζεστοῦ· ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις δὸς, καὶ θεραπεύσῃς.

Εἰς πρισμόνην τοῦ φάρυγγος.

Ἔλαιον παλαιὸν ἀπὸ καρύων μετὰ βουτύρου συμμίξας, τὸν οὐρανίσκον τοῦ ἱέρακος τρίβε, καὶ ἰαθήσεται. ἢ καὶ τὴν τροφὴν αὐτοῦ, εἰς τὴν τοιαύτην ἰατρείαν ἔνβαφε. ἢ καὶ σευτλόριζον μετὰ σινάπεως τρίψας καὶ ἀποπιέσας, ἐξ αὐτοῦ τὰς ῥίνας καὶ τὸν οὐρανίσκον ἐπάλειφε, καὶ πᾶσαν τὴν κεφαλαλγίαν ἀποκόψεις.

Εἰς τὰ σκληρὰ τοῦ ἱέρακος.

Συχνῶς τὸν πρωκτὸν τῷ κοντῷ ἐγγίζει, καὶ ἀφοδεύει δίκην μέλανος· δεῖ οὖν σε γινώσκειν, ὅτι ἀπόσκληρα ἔχει· οὕτως οὖν ἰατρεύσεις· ἀλόην ἀττικὴν κεράτια δ΄. πάφιν ἀσιανὴν κεράτ. α΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν· ταῦτα μίξας, τὸν ἱέρακα ἐξ αὐτοῦ θρέψας μετὰ κρέατος βοείου, καθ' ἡμέραν ὀφὰς ζ΄. * ὅσον σου ἡ ἄκρα τοῦ μαχαιρίου χωρεῖ. εἰ δὲ ἡ κοιλία τοῦ ἱέρακος ἐπέχεται, τῆς κοιλίας τὰ ἔνδοθεν σὺν τῇ κόπρῳ καὶ αἷμα παιδαρίου συμμίξας, εἰς τροφὴν αὐτῷ δὸς· καὶ λύσεις αὐτήν.

Ἄλλο.

Ὅταν ἴδῃς αὐτὸν τρύζοντα ἐν τῷ ἀφοδεύειν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ κλαίουσιν· οὕτως αὐτὸν θεραπεύσεις, ὀρνιθόπουλον ζεστὸν τρεῖς ἡμέρας αὐτῷ δὸς, καὶ τὰ σκληρὰ ἀναλύσει· ἢ ποντικοὺς ζῶντας σὺν ταῖς θριξὶν αὐτῷ τούτῳ δὸς, ἢ μέλι ἀπηφρισμένον μετὰ κρέατος ζεστοῦ, ἢ μυόσκατον εἰς ὑδρόμελι τρίψας καὶ εἰς κρέας ἐμπάσας, ἀπ' αὐτοῦ τὸν ἱέρακα κάλεσον, ἢ ἀλόην δὸς ἠπατικὴν, ὅσον ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος.

Ἄλλο.

Ἐλάφου μυελὸν, βουτύρου, ἔλαιον νέον, σευτλόριζον ἐκζέσας, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν ζωμὸν συμμίξας ἐργαλικόν· ὑοσκυάμου, πολυτρίχου, ἔλαιον ῥόδινον, μυόχονδρον καὶ ἐξ αὐτῶν αὐτῷ δώσεις ψωμούς, ἢ ῥίζας σινάπεως καὶ καρυοφύλλου τρίψας, καὶ εἰς γάλα προβάτου, ἢ εἰς ἔλαιον ἱσπανικὸν μίξας κρέας χοίρειον, τὸν ἱέρακα θρέψεις, ἢ ἀπὸ ζωμοῦ κυνοχέσου, καὶ κονιορτὸν πεπέρεως. καὶ σελίνου σπέρμα μετὰ μέλιτος εἰς κρέας χοίρειον βάλλων, δώσεις αὐτῷ φαγεῖν.

Εἰς τοὺς λίθους, καὶ τὴν δυσουρίαν.

ΕΑΝ ἱέραξ λίθους καὶ δυσουρίαν ἔχῃ, οὕτως αὐτὸν γνώσῃ· οὐκ ἀφοδεύει, εἰ μὴ ὀλίγον, καὶ μετὰ τελεσμοῦ τοῦ στήθους, καὶ αὐτὸ ὃ ἀφοδεύσει, σκληρόν ἐστιν, ὡς λίθος· ἀπὸ μιᾶς ὑδαρὸν ῥάφανον γλύψας, καὶ εἰς αὐτὸ βάλλε ἅλας, καὶ εἰς κακάβιν καινὸν βάλε αὐτὸ, καὶ ἐπίθες ἀνθρακίαν μαλακὴν, καὶ ὅτε λυθῇ, εἰς τὸν αὐτὸν ζωμὸν κρέας χοίρειον ἀποβάψας, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς λεκάνην ὕδατος πεπληρωμένην βάλλε αὐτὸν, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκεῖ ἔσω, καὶ ὅσον θέλει ἂν πίῃ· ὅτι πυρέσσει· καὶ ὅσον πίει, πολὺ ἰᾶται.

Ἄλλο.

Φακὴν σύντριψον καὶ μετὰ ἐλαίου ῥοδίνου σύμμιξον, καὶ μετὰ μέλιτος κρέας ἐμβάψας δὸς τῷ ἱέρακι, ἢ λαχάνων τὰς ῥίζας, καὶ σινάπεως φύλλα σὺν αὐταῖς κοπανίσας, καὶ ἀποπιέσας μετὰ δακρύων τῆς τερεβίνθου, εἰς θερμὸν συμμίξας, καὶ τρίψας μετὰ ζωμοῦ τοῦ ῥαφάνου, καθὼς εἴρηται, εἰς κρέας δὸς τῷ ἱέρακι φαγεῖν, ἢ βοτάνην κλυστηρίαν, μετὰ λα-

κοῦ

κοῦ τοῦ ὠοῦ καὶ μέλιτος καὶ ἅλατος ὀλίγου μίξας, διὰ στόματος ἔχειν, ἢ σκελίδας τρεῖς σκορόδου ἕψησον μετὰ σπέρματος βοτάνης τῆς λεγομένης μεσικάλης, καὶ τρίψας αὐτὰ θέρμανον, καὶ τῷ ἱέρακι δὸς, ἢ κρέας βόειον εἰς μέλι ἀπηρτισμένον βάψας, δὸς αὐτῷ φαγεῖν.

Εἰς λεύκωμα καὶ πάχυνσιν ὀφθαλμῶν ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ λεύκωμα ἔχῃ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν, συχνῶς μετὰ ὕδατος ψυχροῦ τὸν ὀφθαλμὸν φύσησον· εἶτα σκόρδον καππαδοκικὸν, καὶ κόκκον φάβατος μετὰ ἅλατος μάσησον, καὶ οὕτως τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπιρράνον· τοῦτο δὲ νῆστις ποιήσεις, ἕως οὗ καθαρισθῇ.

Ἄλλο.

Ἅλας καππαδοκικὸν, καὶ ὀστέα σηπίας μάσησον, καὶ σὺν ὀφθαλμοὺς ἐπιρράνον· θεραπεύεται καὶ οὕτως· βοτάνην τὴν λεγομένην εὔβουλον, ἥ τις εἰς τὸν κῆπον τὸν θερμὸν τοῦ μαξιμιανοῦ γίνεται, τρίψον, καὶ μετὰ πανίου καθαροῦ εἴλησον· καὶ τὸν ἱέρακα ἐπιστρέψας καὶ μετὰ πτεροῦ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἄλειφε. τοῦ-

το τρεῖς ἡμέρας ποιήσῃς, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Λεπτόκαρον λεπίσας, καὶ τὸν φλοιὸν καθαρίσας, μετὰ οἴνου μάσσει, καὶ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἱέρακος ἐκπίασον· τοῦτο τρεῖς ἡμέρας ποιήσῃς, καὶ ἰαθήσεται· τινὲς δὲ γάλα ἐκ γυναικὸς εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἱέρακος βάλλουσι, καὶ καθαρίζεται. οἱ δὲ σκορπίους ἐξ ἀγροῦ δύο εἰς χύτραν καινὴν καύσαντες, ἕως οὗ εἰς κονιορτὸν γένωνται, εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἱέρακος βάλλουσι, καὶ καθαρίζεται. τοῦτο ποιοῦσιν, εἰ ἔστι λεύκωμα· ἐὰν δὲ τὸν ὀφθαλμὸν παταχθῇ, συχνῶς ὕδωρ ψυχρὸν ἐπιῤῥαίνουσι, καὶ βετονίκην κοπανίσαντες, καὶ ἐκπιάσαντες τὸ ἀπόζωμον, εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἐμβάλλουσι, καὶ θεραπεύεται· οἱ δὲ ἅλας καππαδοκικὸν καὶ πόντιον μασησάμενοι, τὸν ὀφθαλμὸν προσφυσῶσιν· ἢ ἅλος* τις ἔφησεν* ἀλὸς ἄχνην ἐπαλείφουσιν, αὕτη τοὺς δυσκωφοῦντας ὠφελεῖ, εἰς τὰ ὦτα ἐμβαλλομένη· τινὲς δὲ βοτάνην ἀείζωον, ἣν καλοῦσιν ἀμάραντον, τρίψαντες, τὸ τρίμμα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἱέρακος ἐπιβάλλουσιν.

Εἰς τοὺς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς καταῤῥάκτας.

ΟΤΑΝ ὁ ἱέραξ καταῤῥάκτην ἔχῃ, μέλι ἄκαπνον καὶ χολὴν γυπὸς τρίψας, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄλειψον μετὰ μικροῦ πτεροῦ, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Ἐὰν ὁ ἱέραξ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ πονέσῃ ἀπὸ αἰτίκου κεφαλῆς· οὕτως αὐτὸν γνώσῃ· τὰ ἐπόῤῥυα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ σκεπάζει, καὶ αἱ ῥῖνες αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας ἀναμεμιγμέναι εἰσὶ καὶ συχνῶς πλέρει. οὕτως οὖν αὐτὸν θεραπεύσον. χαλβάνης κονιορτὸν, καὶ ὀνοθηλείας γάλα μεμιγμένον εἰς ζωμὸν αὐτῷ δώσεις. οἶνον δὲ παλαιὸν καὶ λάσαρον τετριμμένον, μίξας τὰς ῥῖνας αὐτοῦ, τρίψον τοὺς ὀφθαλμοὺς μετὰ οἴνου, καὶ ὠοῦ τὸ λευκὸν μεμιγμένα ἀλείψας, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἔξω μὴ ἐκβάλλῃς αὐτόν.

Εἰς νόσημα ἱέρακος.

ΕΑΝ ὑπὸ νοσήματος ἱέραξ καταχεθῇ, οὕτως αὐτὸν νοήσεις· βραδέως διορθοῦται, καὶ

τοῖς ὀφθαλμοῖς οὐ καλῶς ἐμβλέπει, καὶ τεθλιμμένος κάθηται. τοῦτον οὕτως θεραποίησον· σπέρμα ῥαφανῆς, ἀψίνθιον, πόντιον τρίψας, καὶ τὸν κονιορτὸν αὐτῶν μετὰ καλάμης τοῦ ἱέρακος ἐμφυσήσεις ταῖς ῥισὶ, καὶ ἰᾶται. Ἄλλοι δὲ, σεῦτλα ἄγρια ἢ κηπουρικὰ καθαρίσαντες, καὶ μετ' ὄξους τρίψαντες, εἰς λινοῦν πανίον ἀποπιέσαντες, τὸν ζωμὸν διὰ τῶν ῥινῶν αὐτοῦ ἐμβάλλουσι.

Εἰς κεφαλαλγίαν.

Ῥίζας ἀγριομαλάχου ὡρίμου συνάξεις, καὶ τρίψας, καὶ εἰς ὄξος δριμὺ ἐμβαλεῖς, καὶ μεθ' ἡμέραν εἰς τὰς ῥῖνας αὐτοῦ βαλεῖς, καὶ εἰς τὸν οὐρανίσκον, καὶ οὐδέποτε πλὴν κεφαλικὰ πάθη.

Ἄλλο.

Πήγανον ἄγριον, μετ' ἐλαίου ἰσπανικοῦ, εἰς τήγανιν ἐμβαλὼν, τηγάνισον· καὶ ὅταν αὐτὸ ἴδῃς, ὅτι ῥοῦσι γίνηται, τότε κατάγαγε ἀπὸ τοῦ πυρός· καὶ ὅταν ψυχρανθῇ, βάλλε αὐτὸ εἰς βίκιον ὑέλινον, καὶ ἐξ αὐτοῦ κρέαν ὅσον βούλῃ ἐπίχεε, καὶ τὸν ἱέρακα τρέφεις.

Εἰς ῥεῦμα κεφαλῆς ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ τὴν κεφαλὴν ῥευματίζηται, οὕτως αὐτὸν περιποίησον. ἀλόην ἡπατικὴν ὀλίγον τρίψας, ἐξ αὐτῆς εἰς κρέας βάλλε καὶ εἰς ἑπτὰ ἡμέρας ζέψας, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Βάλσαμον πίσσαν κεδρέαν, σπέρμα εὐζώμου· σπέρμα πηγάνου· ὄξος· ὁμοῦ ταῦτα τρίβοντες ἀπ' αὐτῶν τὴν κεφαλὴν ἀλείφοισι τοῦ ἱέρακος.

Εἰς πρισμονὴν κεφαλῆς.

ΕΑΝ πρισθῇ τοῦ ἱέρακος ἡ κεφαλὴ, οὕτως αὐτὸν περιποίησον. ἀπὸ τοῦ σινάπεος κόλικας ε' ποιήσας· καὶ πήγανον ἥμερον ὅσον εἰκάζεις ἀρκεῖν, λάβε σευτλόριζα ε', καὶ τρίψον ὁμοῦ εἰς ἰγδίον χαλκουργίον, καὶ καλῶς εἰς πανὶν καθαρὸν ἀποπίασον· ἐξ αὐτοῦ λάμβανε εἰς τὸ τρίτον· ἐντὸς τῆς ῥινὸς βάλλεις· καὶ πρὸς τὸν ἥλιον αὐτὸν κάθισον, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς νόσον ἀφανῆ.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ νοσήσῃ ἀπὸ πολλῆς ψυχρότητος, οὕτως αὐτὸν νοήσεις· ὡς κόπρον ὀρνιθηρὸν ἀφοδεύσει, ἢ ὡς κρόκον, ἢ ὡς ἀληθινὸν αἷμα· ἔχει δὲ κεχαλασμένα τὰ πτερύγια, καὶ τὴν κεφαλὴν ὀρθοτειχισμένην· οὕτως δὲ αὐτὸν θεραπεύσεις· *ἵνα ἁρπάξεις ἱσταμένου τοῦ χοιρείου τὸ κρέας, καὶ χλιαρὸν βούτυρον* αὐτὸ ἀλείψας, καὶ τῷ ἱέρακι δώσεις· ἀμέλξεις δὲ αἶγα, καὶ θερμανεῖς τὸ γάλα, καὶ ἄρτον ὁλόκοπον ἐν αὐτῷ θρύψας, καὶ τῷ ἱέρακι δώσεις. τοῦτο ποιήσεις ἕως οὗ τὴν κόπρον καθαρίσῃ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρρωμένον ἴδῃς. ψυχροῦ δὲ μηδόλως γευέσθω.

Αλλο.

Τὸ ὑγρὸν τῆς κυδώνης ἢ κίτρου ἀποπιέσεις μετὰ οἴνου παλαιοῦ, ἢ μέλιτος, καὶ κρέας ἐξ αὐτοῦ ἀλείψας, καὶ τὸν ἱέρακα θρέψας.

Εἰς κόρυζαν ξηρὰν τοῦ ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ κόρυζαν ἔχῃ, τὰ σημεῖα ταῦτα ποιεῖ. ὅταν ἴδῃς αὐτὸν, ὅτι ἵσταται χάσ-

κων, καὶ ὑγρὰ τῶν ῥινῶν οὐκ ἐκβάλλει, δεῖ σε γι-
νώσκειν, ὅτι κόρυζαν ξηρὰν ἔχει. οὕτως οὖν αὐ-
τὸν ὠφελήσεις. ἀγριοσταφίδος· πεπέρ. κόκ. ζ'.
φύλλου, ὅσον σου οἱ δύο δάκτυλοι λάβωσι,
καρυοφύλλου κόκκ. ε'. στάχυν ναρδικὴν κέρ. α'.
τρίψας ὁμοῦ καλῶς, καὶ μετὰ οἴνου παλαιοῦ
τὸν οὐρανίσκον τοῦ ἱέρακος πλῦνε, καὶ ἐξ αὐτοῦ
λαβὼν, ὅσον σου οἱ δύο δάκτυλοι λάβωσι, τὸν
οὐρανίσκον τοῦ ἱέρακος τρίψας, οὕτως αὐτὸν
εἰς ἥλιον στῆσον, ἕως ὥρας η'. θρέψεις δὲ καὶ κρέας
τράγου, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Μέλι ἀττικὸν, σπέρμα βοτάνης ὑοσκυάμου
καὶ βούτυρον τρίψας, τὸν οὐρανίσκον αὐτοῦ ξί-
ψον, καὶ μετὰ πτεροῦ ἐπίχεσον διὰ τῶν ῥινῶν
αὐτοῦ· οἱ δὲ οὕτως περιποιοῦνται· σκόροδον
μετὰ οἴνου παλαιοῦ τρίψαντες, διὰ τῶν ῥινῶν
ἐγχέουσιν. οἱ δὲ κυπήρου κόκκους ζ'. σπέρμα ἀ-
γριοσυκῆς, κράμβην ὁμοῦ τρίψαντες, διὰ τῶν
ῥινῶν ἐγχέουσιν ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις. πολλάκις
δὲ καὶ πέπερι προσμιγνύουσιν.

Εἰς κόρυζαν ὑγρὰν ἱέρακος.

ΕΑΝ ἴδῃς τὸν ἱέρακα χάσκοντα, καὶ ὑγρὰ διὰ τῶν ῥινῶν ἐκβάλλοντα, δεῖ σε γινώσκειν, ὅτι ὑγρὰν κόρυζαν ἔχει· οὕτως οὖν θεραπεύσεις· ὑγρόπισσαν μετὰ μαλίου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ ἔμβαλε· καὶ ὅταν καταπίῃ, ὄξος δριμὺ διὰ τῶν ῥινῶν αὐτοῦ ἔμβαλε, ἤ γάρος καλόν· καὶ πρὸς τὸν ἥλιον στήσεις, καὶ ἡνίκα * τὸ ὑγρόπισσιν μετὰ τοῦ μαλίου ἐκτρίψῃ· μετὰ μέλιτος τὸν οὐρανίσκον τρίψον· ἐὰν δὲ ἴδῃς ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ ἐγχρονίζοντα, σανδαράχην μετὰ ὄξους δριμέος τρίψον, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸν οὐρανίσκον ἄλειψον· ἕτεροι δὲ οὕτως ποιοῦνται· πεπέρ. γράμμ. α΄. κόσου γράμμ. ϛ΄. χαμαιλέοντος γράμμ. α΄. συμμίξαντες, τὸν οὐρανίσκον αὐτοῦ τρίβουσι, καὶ ταῖς ῥισὶν ἐγχέουσιν.

Εἰς κόρυζαν βαρεῖαν.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ κόρυζαν βαρεῖαν ἔχῃ· οὕτως αὐτὸν νοήσεις· ὅταν ἴδῃς αὐτὸν πτέροντα. καὶ ὑγρὰ διὰ τῶν ῥινῶν ἐκβάλλοντα, ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀφρὸν, δεῖ σε νοεῖν, ὅτι κόρυζα βαρεῖα ἐστί· τοῦτον οὕτως ἰατρεύσεις· πεπέρεως

κόκκους

κόκκοις ε΄. σαφυλῆς ἀγρίας κόκκοις ε΄. σάχεω. σκόροδον α΄. * ἀγρόπιαν καθαρὸν, ὅσον μετὰ ἑνὸς δακτύλου ἐπαίρεις. ταῦτα ὁμοῦ τρίψας, ἔπαρον, ὅσον σου ἡ ἄκρα τῆς μαχαιρίου χωρεῖ, καὶ μετὰ ἐλαίου καὶ βαλσάμου τὸν οὐρανίσκον τοῦ ἱέρακος τρίψον, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον στῆσον ἕως ὥρας ζ΄. καὶ θρέψον αὐτὸν μετὰ κρέατος ἐφουδήπινος.

Εἰς κόρυζαν ἀφανῆ ἱέρακος.

ΟΤΑΝ ἴδῃς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱέρακος οἰδοῦσαν, καὶ χαίτην ἔχῃ, καὶ τὸ σόμα αὐτοῦ πυκνῶς ἀνοίγῃ, καὶ βραδὺ ἀφοδεύῃ, γνῶθι ὅτι κόρυζαν ἀφανῆ ἔχει. οὕτως οὖν αὐτὸν θεραποιήσῃ· σπέρμα ἀγριοπηγανίου, γράμμ. α΄. πεπέρεως γράμμ. α΄. πυρέθρου γράμμ. α΄. σαφυλῆς ἀγρίας κόκκοις κ΄. φορβίου γράμμ. α΄. κόστου γράμμ. α΄. ὁμοῦ τρίψας, τὸν οὐρανίσκον αὐτοῦ τρίβε.

Πρὸς κόρυζαν συνάγχης.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ἔχῃ κόρυζαν συνάγχης, οὕτως αὐτὸν νοσεῖς· * πῆρει, καὶ ὁ λάρυγξ

πρίσκεται ἀπὸ τῶν ὑγρῶν ἃ συνάγει· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀφρὸν ποιοῦσιν· ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ὀγκωμένη ἐστίν· αἱ ῥῖνες αὐτοῦ οὐδὲν ἐκβάλλουσιν. τοῦτον οὕτως θεραποίησον· βοτάνην τὴν λεγομένην φρυαρίαν, τρίψας καὶ μίξας μετ' οἴνου παλαιοῦ, καὶ ἐμβάψας κρέας χοίρειον ζεστόν, δώσεις τῷ ἱέρακι· τινὲς δὲ ζωμὸν τεύτλου μετὰ μέλιτος ἐν ταῖς ῥισὶν ἐγχέουσιν· ἄλλοι δὲ γάλα γυναικεῖον μετὰ ζωμοῦ πηγάνου, διὰ τῶν ῥινῶν αὐτοῦ ἐγχέουσιν.

Εἰς κόρυζαν κεφαλαλγικήν.

ΟΤΑΝ ὁ ἱέραξ κυπτὸς σταθῇ, καὶ ἀναπνέειν *ἔρχεται, καὶ οὐδὲ καλῶς βλέπειν δύναται, ἀλλ' ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀφρὸν ἐκβάλλει, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ πρίσκεται, γνῶθι ὅτι κόρυζαν ἔχει κεφαλαλγικήν· οὕτως οὖν αὐτὸν θεραπεύσεις. πεπέρεως οὐγγ. α΄. λασάρου γράμ. ϛ΄. κρόκον γράμ. γ΄. ἀγριοσταφίδος κόκκους ι΄. ἀράχνην οἰκιακὴν κόκκους ι΄. ταῦτα μίξας καὶ τρίψας καὶ κοσκινίσας, μετὰ πτερίνου καλάμου διὰ τῶν ῥινῶν ἐμφυσήσεις, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸν οὐρανίσκον αὐτοῦ τρίψεις, καὶ ὄξος δριμύτατον εἰς τὰς ῥῖνας αὐτοῦ ἐμβαλεῖς· καὶ

κ' ἡμέραις ἐν τῇ μούτᾳ ἔσται λελυμένος, καὶ εἰς τράπεζαν τὴν τροφὴν αὐτοῦ δίδου αὐτῷ.

Εἰς ποδαλγίαν ἱέρακος.

ΟΤΑΝ ἴδῃς τὸν ἱέρακα μετὰ τῶν πτερύγων αὐτοῦ συνεσφιγμένον, καθήμενον ὥσπερ ἐν τῇ φωλεᾷ, δεῖ σε γινώσκειν, ὅτι ποδαλγία ἐστίν. οὕτως οὖν αὐτὸν θεραποιήσῃ. οἶνον καλὸν ξεστία τρία, καὶ ὁμοίως ὕδωρ, ὁμοῦ μίξας καὶ θερμαίνας, ὅσον ἡ χεὶρ σου βαστάζειν δύναται· οὕτως οὖν αὐτὸν θάλψας· καὶ ὅταν ἀπολούσῃς, κοβαρίσκια ποιήσας ἀπὸ μαλλίου ἀπολύτου ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων θήσεις, καὶ βαλεῖς αὐτὸν λουάτον, καὶ καθίσεις χαμαὶ, καὶ θερμανεῖς αὐτόν· καὶ ὅταν ἴδῃς γυμνούμενα τὰ μέλη τοῦ ἱέρακος, τοῦτο ἔμπλαστρον ποιήσεις· σμύρνης, μύρου γρ. α'. ἀφρονίτρου οὐγ. β'. μαστίχης οὐγ. α'. ἐλαίου ῥοδίνου ς' Γ. κοχλιαρ. β'. ὁμοῦ ταῦτα μίξας, ἔμπλαστρον ποιήσεις, καὶ εἰς δέρμα ἀσπρον ἐπιχρίσεις, καὶ θήσεις εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἀλλάσσεις δὲ κατὰ τρεῖς τὰς ἡμέρας, καὶ κρέατα χοίρεια ζεστὰ αὐτῷ δώσεις.

Ἄλλο.

Αξούγγιν ἀρκῶον θερμανεῖς, κακάβιν καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ συχνῶς ἀλείψας· ἄλλοι δὲ οὕτως θεραποιοῦνται τοὺς πόδας αὐτοῦ, μετὰ οἴνου πλύνουσι. καὶ εἰς κοντάριον πλατὺ καθίζουσιν, ἵνα οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ μὴ ζαρωθῶσι· τινὲς δὲ ὄξος χλίον τοὺς πόδας ἐπιβρέχουσιν. ἄλλοι ἀγριαγκουρέας ῥίζαν τετριμμένην μετὰ ὄξους τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐντὸς λίασουσι. καὶ θεραπεύεται.

Εἰς φθειρῶντα ἱέρακα.

Εἰ ὁ ἱέραξ φθεῖρας ἔχῃ, σανδαράχην τετριμμένην εἰς ψυχρὸν ὕδωρ ἐμβαλὼν, λοῦσον αὐτὸν, καὶ εἰς ἥλιον στῆσον, καὶ ἀπορρίψας πάσας.

Ἄλλο.

Ελαιον ῥόδινον μετὰ χολῆς βοείας, καὶ ἀξουγγίου, καὶ ἐλαίου. ἄλλοι τεάφιν τετριμμένην εἰς ὕδωρ βάλλοντες οὕτως λούουσιν. Ετεροι λοιπνάελα ἀπέβρεξαν, ἐξ αὐτῶν τὸν ἱέρακα λούουσιν· ἄλλοι ἀρέχνην καύσαντες, τὸν ἱέρακα ὑποκαπνίζουσι, καὶ εὐθέως αἱ φθεῖρες

ἀποπίπτουσι. τινὲς δαφνέλαιον ἀλείφουσι τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱέρακος· ἕτεροι σανδαράχην καὶ βούτυρον, μετὰ κρέατος τῷ ἱέρακι δίδωσιν.

Εἰς ἐξάρμωσιν καὶ κλάσμα ἱέρακος.

ΕΑΝ ἱέραξ εἰς τὸ κυνήγιον ἐξαρμωθῇ, οὕτως αὐτὸν θεραποιήσῃ· πτελέας ῥίζαν ς΄ Γ. ε΄. βάλλων εἰς χάλκωμα, ἕψησον ἕως οὗ ἀποτελειωθῇ τὸ ὅπερ ἔβαλες ζέσ. τοῦ ὕδατος, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὸν παθόντα τόπον θάλψον, καὶ ἔμπλαστρον ποίησον· μαστίχην καὶ λίβανον ἀρρενικόν· ἄνθος περιπλοκάδος· ἐκ πάντων ἀνὰ οὐγγ. α΄. καὶ τρυγίαν οἴνου παλαιοῦ κοχλιαρίας γ΄. πηγανέλαιον κοχλιαρ. β΄. ταῦτα ὁμοῦ μίξας ἔμπλαστρον ποιήσεις, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον θήσεις, καὶ διὰ πέντε ἡμερῶν ἀλλάξεις· εἶτα κρέας ζεστὸν τῷ ἱέρακι δώσεις.

Εἰς κλάσμα ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ κλασθῇ, οὕτως αὐτὸν θεραποιήσῃ, καθὼς καὶ ἀνωτέρω εἰς τὴν ἐξάρμωσιν εἴρηται· καὶ ὅταν ἀναθάλψῃς τὸν τόπον, λάβε μαλλὶν ἄπλυτον, καὶ βρέξον αὐτὸ εἰς ῥο-

δινον ἐλαίου, καὶ εἰς τοὺς κλασθέντας τόπους θὲς, καὶ δῆσον μετὰ λίνου πανίου, καὶ εἰς σκοτεινὸν τόπον θὲς· καθημέραν δὲ ζεστὴν τροφὴν λαμβανέτω· οἱ δὲ ζεστὸν ἀξούγγιον εἰς τοὺς κλασθέντας τόπους ἐπιδέσμουσιν· οἱ δὲ κόπρον τραγείαν ἐπιτιθέασιν· ἄλλοι δὲ ἐκ σάπωνος.

Εἰς κλάσμα σκέλους.

ΣΑπῶνιν, βολβοὺς, κοχλίας, ὁμοῦ τρίψας καὶ κοπανίσας ἁπλώσωσον ἐπάνω λίνου πανίου, καὶ ἐπίθες ἐπάνω τοῦ κλάσματος, καὶ ἰᾶται. τινὲς δὲ καταντλοῦσι τοὺς πόδας, καὶ ἀξούγγιν χοίρειον ὑπαλείφουσιν, καὶ εἰς τόπον σκοτεινὸν ἐγκαθίζουσιν. οἱ δὲ ἐργαλικὸν μετὰ ἀψίνθης παλαιᾶς κοπανίσαντες, τῷ τόπῳ ἐπιτιθέασιν.

Ἄλλο.

Κρεῖον τράκτον καὶ μετὰ μύρου καλῶς κεκοπανισμένον, καὶ κοχλίας, καὶ τὸ λευκὸν τοῦ ὠοῦ ὁμοῦ μίξας καὶ κοπανίσας εἰς τὸ κλάσμα ἐπίθες, καὶ ἰαθήσεται.

Πρὸς ἱέρακα ἀθετοῦντα τὸ κύνηγιον.

ΠΟίησον αὐτὸν σιγασθῆναι ἡμέρας ρ΄. εἶτα ἔμπλησον αὐτὸν ἡμέρας δ΄. καὶ τὴν πέμπτην λαβὼν σκυλόπουλον μικρὸν, δὸς αὐτῷ, ἵνα

σφάξῃ αὐτό· καὶ τὸ τούτου μυελὸν παράβαλε· καὶ τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ εἰς κυνήγιον ἔμβαλε, καὶ ὅταν κυνηγήσῃ ἐξ αὐτοῦ αὐτὸν κορέννυε.

Ἄλλο.

Ἀσάρου κέρ. γ΄. εἰς ὕδωρ κοχλ. β΄. βάλλων, δὸς μετὰ κρέατος φαγεῖν· τοῦτο ποιήσεις τρεῖς ἡμέρας· τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς ῥίζης τῆς μανδραγόρας ὑποκαπνίζουσιν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ κρέας ὃ ἐσθίει, ὑποθυμιῶσιν.

Εἰς τὸν παθόντα εἰς ὀφθαλμόν.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ἀπ' ὀφθαλμοῦ πάσχῃ, λάβε βοτάνην τὴν λεγομένην σαυτείαν, καὶ ὀποβάλσαμον κάπνισον· καὶ τὸ κακὸν ἀπολεῖς.

Εἰς ἀποβολὴν ὄνυχος.

ΕΑΝ τοῦ ἱέρακος ὁ ὄνυξ ἐκριζωθῇ, εἰ μὲν εὕρῃς αὐτὸν, τὸν ἐκριζωθέντα· εἰ δὲ μὴ, ἄλλον ὄνυχα μαλακὸν ἱέρακος λαβὼν τοῦ αὐτοῦ δακτύλου, οἷός ἐστιν ὁ παθὼν, κἄν τε ὁ μέσος, κἄν τε ὁ ἀντιδάκτυλος· οὕτως περιποίησον· αἷμα περιστεροπούλου, ἢ ἀπόξυσμα κολλικίου, ὅσον τρισὶ δακτύλοις λάβῃς, καῦσον ἕως οὗ γένηται κονιορτός· εἶτα μαστίχην λαβὼν κόκκους γ΄. μύρρα, λίβανον, ἀρσενικόν· ὁμοῦ ταῦτα τρί-

ψας, ἐπίχυσον ἐπὶ τὸν ὄνυχα μετὰ τοῦ αἵματος τῆς περιστερᾶς ζεστοῦ ὄντος· καὶ ἀναγέμισον τὸν αὐτὸν ὄνυχα μετὰ τοῦ αἵματος, καὶ ἔμπηξον εἰς τὸν τόπον, ἐξ οὗ ἐξέβη, καὶ ἀποσφάλισον, καὶ ποίησον ἀπὸ δέρματος ἄσπρου θήκην κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ δακτύλου, καὶ δέσμωσον καλῶς, καὶ εἰς τὴν μοῦταν ἀπόλυσον, ἕως δεκατέσσαρας ἡμέρας. τρέφου αὐτὸν κρέασι ζεστοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὸ κυνήγιον ἐξάξεις.

Ἄλλο.

Ἐὰν ὁ ἱέραξ ἐκριζώσῃ τὸν ὄνυχα. εὐθὺς μετὰ ξαλὸς τὸν τόπον καῦσον, καὶ τὸ αἷμα σταθήσεται.

Ἄλλο.

Λάβε ἀπὸ καυστηρείου λύχνου βράζοντος τὰ ὑποκάτω τοῦ τραχήλου τῆς λυχνίας, καὶ συχνῶς τὸν τόπον ἄλειφε, καὶ ταχέως ἀναφυήσεται· θεράπευε δὲ οὕτως· ἀψίνθιν ἄγριον μετὰ ἀξουγγίου χοιρείου τρίψας, καὶ ποιήσας σάκκουλον δέρματος ἁπαλοῦ, τὰ ἐπιγεγραμμένα μαλάγματα ἀναγεμίσεις, καὶ ἐπενδύσεις εἰς ἕκαστον δάκτυλον, ὅθεν ὄνυξ ἐξερριζώθη, καὶ δήσεις, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν αὐτὸ ἀλλάξεις, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Ἄλλο.

Ὀστέα φοινίκων μετὰ σταφίδος. καὶ μήλιτος τρίψας, καὶ εἰς πανίον λινοῦ ἁπλώσας, τὸν τόπον περίδησον, καὶ εὐθέως ὁ ὄνυξ ἐκφυήσεται.

Ἄλλο.

Λίβανον ἀῤῥενικὸν, εἰς ὕδωρ ἀπόβρεξον ψυχρὸν, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος τὸν τόπον καταπλήττε καθ' ὥραν, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Βούτυρον μετὰ ἀποξύσματος δέρματος εἰργασμένου ἐπιβάλλεις εἰς δάκτυλον, ὅθεν ὁ ὄνυξ ἐκριζωθῇ, καὶ θεραπεύεται.

Εἰς ζόμον ἱέρακος.

Εἰ ζόμον ὁ ἱέραξ ἔχῃ, οὕτως νοήσεις· ὅταν ἔχῃ τὰ πτερὰ, ὡς ἂν στρουθοκάμηλον, καὶ πετάσαι οὐ δύναται, γνῶθι ὅτι ἐπιθυμεῖ τινος· οὕτως οὖν αὐτὸν περιποίησον· κέρ. γ'. μύρα, λίβανον ἀῤῥενικὸν κέρ. γ'. μαστίχην κόκκ. γ'. σανδαράχην κέρ. γ'. φολβίου κέρ. ε'. κόσου κέρ. β'. ἀγελοσταφίδος κέρ. ε'. κύμινον ἀλεξανδρινὸν κέρ. ε'. ἀριστολοχίας στρογγύλης φοινικῆς κέρ. γ'. μέ-

λιτος οὐγγ. α΄. ἐργαλικοῦ κέρ. γ΄. κρόκου κέρ. α΄. ἀλόης ἡπατικὴν κέρ. γ΄. στάχυς ἰνδικὸν κέρ. γ΄. στάχυν ναρδικὸν κέρ. γ΄. πεπέρεως οὐγγ. ς΄΄. οἴνου καλοῦ ξέστας β΄. ὁμοῦ πάντα μίξας, καὶ κοπανίσας, μετὰ τοῦ αὐτοῦ οἴνου τρίψας ἀπ᾽ αὐτῶν μετὰ κρέατος τραγείου θρέψῃς ἡμέρας δέκα· εἶτα διὰ ἄλλων δέκα ἡμερῶν δώσῃς κρέας χελαρείου· εἶτα ἄλλας δέκα μετὰ περιστεροπούλου, καὶ ὀρνιθοπούλου. ταῦτα δὲ μετὰ ἰατρείας ἀλείψῃς, καὶ μετὰ ι΄ ἡμέρας βάλλων εἰς ὕδωρ λοῦσον αὐτόν· πλὴν ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι προεψήσῃς ῥιζάγρια· οἴνου λίτρας ε΄. καὶ σινοπίδων οὐγγ. γ΄. ὕδωρ ἢ τέταρτον ἢ τρίτον ὁμοῦ. ταῦτα ἑψήσεις, καὶ εἰς λεκάνην βαλεῖς· καὶ ὅταν γένηται χλιαρὸν, ὅσον τοῦ ἡ χεὶρ δέχεται, τὸν ἱέρακα θάλψῃς εἰς τὸν ἥλιον· ἐν λαγάτῳ θήσεις αὐτὸν τρεῖς ἡμέρας· ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕδατος θάλψῃς· εἰ δὲ ἐλαττωθῇ, οἴνου ἀσπρου ζέστον ἐπίβαλε. θρέψον δὲ αὐτὸν εὐθύς· πλὴν χοίρειον μὴ δώσῃς αὐτῷ, ἕως οὗ στερεωθῇ.

Εἰς τραῦμα ἱέρακος.

ΒΟτάνην ἀργεμονίαν τρίψας μετ' ὄξους, ἔξ αὐτῆς τὴν κεφαλὴν ἀπάλειψον τοῦ ἱέρακος· ἀλλὰ πρῶτον μαδίσας αὐτὴν, καὶ τὴν φλυκτίδα ἀποπάσας, καὶ οὕτως ἀλείψας· ἢ δὲ τρυγίας ἐλαίου ἑψήσαντες, οὕτως αὐτῆς τὴν κεφαλὴν ἀλείφουσι ψυχράναντες.

Εἰς ὁμίχλην ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ πάθῃ, οἶνον θερμάνας, ὅσον τὸ στόμα σου δύναται τὸ πρόσωπον τοῦ ἱέρακος φύσησον τρεῖς ἡμέρας, καὶ τὴν ὁμίχλην ἀποβάλλει.

Εἰς τὸ μουτῶσαι ἱέρακα.

ΠΡΙΝ αὐτὸν εἰς μοῦταν βάλλης, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐκτίναξον, καὶ μετ' ὕδατος λουπιναρίου ἀπόπλυνε, καὶ οὕτως εἰσάγαγε εἰς τὴν μοῦταν, καὶ βάλλε ἄμμον εἰς τὴν μοῦταν, καὶ κιαστήριον, ἵνα τρίβῃ τὴν μοῦταν καὶ τράπεζαν στρογγύλην· κατὰ δὲ δέκα ἡμέρας, δίδου περιστερόπουλον· ἐὰν δὲ βραδύνῃ εἰς τὸ μουτεῦσαι, δέρμα ὄφεως ξύ-

ψας, καὶ εἰς κρέας ἐμβάλλων, θρέψον, ἢ γάλα, ἀπὸ τοῦ φαγεῖν. τῷ δὲ αὐγούστῳ μηνὶ καθ' ἡμέραν ὕδωρ θήσεις· πρὸ δὲ δέκα ἡμερῶν τοῦ ἐμβαλεῖν αὐτὸν, εἰσέρχου πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἀπὸ τῆς μούτας αὐτὸν ἐκβάλλῃς ἐξαίφνης, καὶ ἀποπηδῶν ψοφήσει.

Εἰς τὸ ποικίλως μουτεῦσαι τὸν ἱέρακα.

Χλωροσαύρας ζώσας, ἤτοι *μύσρους, ἢ σαβάθιν, ἢ ποντικοὺς, ἢ πελαργὸν, ἢ τρυγόνα δώσεις αὐτῷ διὰ τελῶν ἡμερῶν· εἰ δὲ *συκαγαθῇ τὰς χλωροσαύρας εἰς τὸν ἥλιον αὐτὰς ξήρανον, καὶ τρίψας εἰς κρέας χοίρειον δὸς τῷ ἱέρακι φαγεῖν· εἰ δὲ ὁ ἱέραξ μουτεύσῃ, ὕδωρ θαλάσσιον θέρμανον, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὰ πτερὰ αὐτοῦ θάλψον τρεῖς ἡμέρας, ἢ μετὰ ὄξους δριμυτάτου θέρμανον.

Ἐὰν πληγωθῇ ἀπὸ γεράνου ὁ ἱέραξ.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ἀπὸ γεράνου, ἢ ἑτέρου ὀρνέου κακῶς πληγωθῇ, οὕτως αὐτὸν θεραποίησον. ὀστᾶ φοινίκων οὐγγ. ε΄. ἀπολεπτύσματος σιδήρου τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ ἀμμωνιακοῦ οὐγγ. γ΄. ὁμοῦ

μίξας καὶ λειώσας σύῤῥαπτε τῷ πληγωθέντι τόπῳ, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου κονιορτοῦ ἐπίπασσε· ἀπόπλυνε δὲ πρότερον τὸν τόπον μετὰ οἴνου θερμοῦ, καὶ κατὰ τὴν τροφὴν αὐτῷ δίδου.

Αλλο.

Αξούγγιν χοίρειον καὶ στάκτην κληματίδων μίξον, καὶ συῤῥάψας μετὰ βελόνης, ἐκ τούτου ὑπάλειφε· σκόπει δὲ, ἵνα μὴ συῤῥάπτων τὴν ἔνδοθεν κρεῶν προσάψας.

Εαν ἔχῃ χάσμα εἰς τὰ ἐντός.

ΟΤΑΝ τὸν ἱέρακα αἴρῃς, * καὶ πτέρῃ, καὶ τὸ στόμα ἀνοίγῃ· γνῶθι ὅτι χάσμα ἔχει εἰς τὰ ἐντὸς αὐτοῦ, καὶ οὕτως περιποιήσας καταστακτὴν ἐκ κληματίδων· δὸς αὐτῷ ἵνα πίῃ, καὶ ἰαθήσεται· καὶ κρέας ζεστὸν, ἢ καὶ μέλι μετὰ βουτύρου μεμιγμένον δὸς φαγεῖν, ἐμβάψας κρέας. σανδαράχην μετὰ κρέατος δίδου φαγεῖν, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς πόνον τῶν ψυῶν ἱέρακος.

ΟΤΑΝ ἴδῃς τὸν ἱέρακα τῇ χειρὶ κατὰ τὴν ἰσὸν, ἢ ἐν τῇ ἄγρᾳ, ὡς νυστάζοντα, καὶ τὴν

οὐρὰν συχνῶς κάμπτοντα, δεῖ σε γινώσκειν, ὅτι τὰς ψύας αὐτοῦ πονεῖ, καὶ στρόφον ἔχει· οὕτως αὐτὸν θεραποίησαι· βάλλων εἰς ὕδωρ ῥίζας ἀσπαράγου οὐγγ. α΄. πόκον τὸν ὑποκάτω τῆς γῆς γινόμενον οὐγγ. β΄. βοτάνην τὴν λεγομένην φυσσάλ. οὐγγ. γ΄. ἕψησον εἰς κούκουμιν ὀστράκιον, ἕως οὗ ἀποτελειωθῇ, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ζωμοῦ τὰς ψύας αὐτοῦ θάλψαις δι᾽ ἑπτὰ ἡμερῶν· πρὸς δὲ τὸν στρόφον οὕτως ποίησον· σκωλήκια τῆς γῆς ἑψήσας κέρ. α΄. λασάρου κέρ. α΄. τὸ λευκὸν τοῦ ὠοῦ ὁμοῦ μίξας, ἐξ αὐτοῦ δώσεις φαγεῖν μετὰ κρέατος ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ὅταν αὐτὸν θάλψαις.

Ἄλλο.

Τίλλιν καὶ ἀλέμου σπέρμα, καὶ θρίπον ψυχρὸν καὶ δαφνέλαιον, καὶ ἔλαιον χίνου μετὰ ὕδατος ἑψήσας τὸν ἱέρακα θάλψον. τὰ ἔλαια περιδίως ἕψησον, καὶ οὕτως μίξον· οἶνον θερμαίνας μετὰ ἀψινθίου, πυρίαζε τὸν ἱέρακα, καὶ ὑγιὴς ἔσται.

Ἄλλο.

Γάρον τρίψον ξηρὰν εἰς ποτὸν τῷ ἱέρακι.

Εἰς κακοῦλον.

Ὁ Ἱέραξ κακοῦλον ἐὰν ἔχῃ, εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ποίησον κωδωνίσκην μικρὰν, καθὼς ὁ κακοῦλος, καὶ πύρωσον αὐτὸν ἰσχυρῶς, καὶ ἐπιθήσεις τὸν κακοῦλον ἀκριβῶς, ἵνα μὴ εἰς ἄλλην σάρκα ἐγγίσῃ, ἕως οὗ κατέλθῃ εἰς τὴν ῥίζαν, καὶ εὐθέως σαπῶνιν γαλικόν· δαφνέλαιον, κόπρον περιστερᾶς εἰς χύτραν καινὴν θερμαίνας καλῶς, ἄλειφε τοὺς πόδας αὐτοῦ συχνῶς, καὶ τὸ κοντάριον ἐν ᾧ ἵσταται, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Κόψον αὐτοὺς, καὶ καρβώνιν τρίψας μετὰ ἐλαίου ἰσπανικοῦ τῇ πληγῇ ἐπίθες, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς κακούλους καὶ σύριγγας.

Κόπρον χοίρου ψυχρὴν· εἰ δὲ μὴ ψυχρή ἐστιν, εἰς φοῦρνον ψύξον, καὶ μίξον ὕδατι γλυκεῖ, καὶ εἰς τοὺς τόπους μετὰ δέρματος ἐπίθες, καὶ εὐθέως σκορπίζονται· τοῦτο δὲ εἰς ἄνθρωπον ποίησον, καὶ ὠφελεῖται.

Ἄλλο.

Σαπῶνιν γαλικὸν, καὶ οἶνον, καὶ τέαφιν τρί-ψας μετὰ μυοχόνδου, καὶ ἰὸν χαλκοῦ· καὶ εἰς ἀλού-τηρον ἐπίθες· καὶ εἰς τὸν ἱέρακα δῆσον.

Εἰς πλησμονὴν τῶν καυκούλων.

Λάβε κόπρον ὄρνιθος τὴν οὖσαν ὁμοίαν μέλιτι· καὶ τοὺς πόδας ἄλειψον τοῦ ἱέρακος.

Εἰς φυσαλίδας.

Ἐὰν ὁ ἱέραξ φυσαλίδας ἔχῃ, οὕτως αὐ-τὸν θεραποίησῃ· ἔλαιον ῥόδινον καὶ μέλι, καὶ ἄσβεστον μετὰ φακῆς μίξας θέρμανον, καὶ εἰς κρέας δὸς φαγεῖν τῷ ἱέρακι.

Εἰς περπερεάζοντα.

Ὁ ἱέραξ ὅταν ἄρξηται περπερεάζεσθαι, οὕ-τως αὐτὸν θεραποίησῃ· ῥόδον, κρόκον, μῆλι, γάλα γυναικὸς πρωτοτόκου παιδίου ἐκ δεξιοῦ μαζοῦ· ταῦτα ὁμοῦ τρίψας, μετὰ πτεροῦ εἰς τὸ στόμα τοῦ ἱέρακος ἔμβαλε, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς

Εἰς συγχαινόμενον ἱέρακα.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ συγχαθῇ, καὶ τὸ κυνήγιον ἀποστρέφηται· οὕτως περιποιήσῃ· ἔλαιον ἱσπανικὸν, μέλι, βούτυρον· οἶνον καλὸν, ἀνὰ γράμμ. ἑνὸς, μετὰ κρόκου ὠοῦ συμμίξας, μετὰ κρέατος ζεστοῦ αὐτῷ δώσεις· καὶ ὅταν τοῦτο ἀφοδεύσῃ. ἀπὸ κρέατος χοιρείου, ὃ ὀρνιθίου θρέψας, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Βούτυρον καὶ μαστίχης κονιορτὸν ποιήσας, καὶ αἷμα περιστερᾶς μίξας, καὶ εἰς αὐτὸ κρέας τράγου ἐμβάψας, διὰ τριῶν ἡμερῶν τῷ ἱέρακι δὸς, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Καῦζον μετὰ ὑδρομέλιτος συντετριμμένον εἰς ποτὸν τῷ ἱέρακι δὸς, καὶ τὴν συγχασίαν ἐπαίρει.

Ἄλλο.

Ἀφόδευμα τρωγλίτου, ἢ καὶ κρέας τοῦ αὐτοῦ εἰς οἶνον, ἢ εἰς μέλι βαλέτω, ἢ μέλι μετὰ ὄξους μεμιγμένον, τὴν ζωφὴν αὐτοῦ ἀλείψας, ἢ σελίνου σπέρμα, ζίγγιβερ ἴσῳ σταθμῷ τρίψας μετὰ μέλιτος ἢ οἴνου δὸς, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς δίψαν ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ συχνῶς διψᾷ, ζόφλιν αὐτῷ ψυχρὰν δώσεις μετὰ μέλιτος τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, τῇ δευτέρᾳ ἔλαιον ἱσπανικὸν, καὶ τῇ τρίτῃ, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς ἀτονίαν ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ἀτονήσῃ, οὕτως αὐτὸν περιποιήσῃ. κρόκου οὐγγ. ϛ''. ῥόδα ξηρὰ οὐγγ. ϛ''. μετὰ αἵματος λαγωοῦ βραστοῦ τρίψας, εἰς κρέας χοίρειον ψυχρὸν αὐτῷ δὸς φαγεῖν· καὶ ὑγιανεῖ.

Ἄλλο.

Κρόκου γράμμ. α΄. οἶνον παλαιὸν, μετὰ ταῦτα τρίψας, πότισον τὸν ἱέρακα, καὶ ἀπὸ κρέατος ζάγου τοῦτον θρέψον, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς νεῦρα κοιλωθέντα.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ τὰ νεῦρα ἔχῃ κεκοιλωμένα, οὕτως αὐτὸν νοήσεις· ὅταν αὐτὸν εἰς τὴν ἄγραν πέμψῃς, καὶ μὴ ἀγρεύσῃ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἄγρας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀποστρέψῃ· γνῶθι ὅτι

τὰ νεῦρα βεβλαμμένα ἔχῃ· τοῦτο δὲ γίνεται, ἢ ὅταν εἰς δένδρον ἐντυλιχθῇ, ἢ εἰς πέτραν λάβῃ τὰ γόνατα, ἢ εἰς τοὺς ὤμοις πρισμονὴν· τοῦτον οὕτως περιποίησον· ἀξούγγιν ἄρκου, μυελὸν ἐλάφου, καὶ κηρίον, καὶ κασὲ ἐκ ἀνὰ οὐγγ. ς". ταῦτα εἰς καινὴν χύτραν βάλλων, κοχλίας γερμανοὺς, ἔλαιον ἀφεψηθὸν οὐγγ. α'ς". ταῦτα πάντα ἀναλύσας μετὰ ἀσπρου καὶ οἴνου ἐξ αὐτοῦ τὰ γόνατα, καὶ τοὺς ἀστραγάλοις ὑπαλειφε, καὶ θεραπεύσεις.

Ἄλλο.

Αξούγγιν χοίρειον, καὶ ἀξούγγιν περιστεροπούλου, καὶ ζωμὸν μαλάχης, καὶ στύπλου εἰς χύτραν καινὴν ἀνάλυσον, καὶ τὰ γόνατα, καὶ τοὺς ἀστραγάλοις μετὰ ἀσπρου διάχριε.

Ἄλλο.

Αξούγγιν ὀρνιθίου, καὶ ἔλαιον ῥόδινον, καὶ κηροκέρασιρον μετὰ μαστίχης ἴσῳ μέτρῳ εἰς χύτραν καινὴν ἑψήσεις, καὶ τοὺς πονοῦντας τόπους ἀλείψεις, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς ὑελοπὴν ὀφθαλμοῦ.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ὑελοπίσῃ τοὺς ὀφθαλμίους, οὕτως αὐτὸν νοήσῃς· περισμονὴ γίνεται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς ῥῖνας αὐτοῦ, ὡς λεπτόκαρον. οὕτως οὖν αὐτὸν θεραποίησον· ἧλον κυπαρίσσινον λεπτὸν ποιήσας, καὶ πυρώσας, εἰς τὴν αὐτοῦ ῥῖνα ἔμβαλε αὐτὸν ἐν τρίτου, ὅπου τὴν ὑελοπὴν ἴδῃς· εἶτα τὸν τόπον ἐμπάσῃς, καὶ μέλι ὀλίγον ἐπιβαλεῖς.

Εἰς τοὺς βορβονιάσαντας.

ΛΑγωὸν ζῶντα πάσῃς, καὶ τὸν ἱέρακα εἰς αὐτὸν ἐπιχειρήσῃς.

Εἰς τὸ ῥῖγος τῶν ἱεράκων.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ἔχῃ ῥῖγος, οὕτως αὐτὸν θεραποίησον. πεπέρεως κοκκ. γ΄. ἀγριοσταφυλῆς κόκκοις γ΄. τρίψας ὁμοῦ, ἐξ ἐκείνου τὸν οὐρανίσκον αὐτοῦ ἄλειψον, καὶ εἰς τὸν ἥλιον θὲς, καὶ μετὰ ταῦτα θρέψον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν τοῦτο ποίησον, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Ζωμὸν κυνοχέσου, πεπέρεως κονιορτὸν, σπέρμα σελίνου λαβὼν, καὶ μέλι τὸ ἥμισυ τοῦ ζωμοῦ τοῦ κυνοχέσου, ἐν αὐτῷ τὸ κρέας τοῦ ἱέρακος ἔμβαψον, καὶ πάσας τὰς αἰτίας τῶν ἐντὸς αὐτοῦ καθαιρεῖ· ἢ σκόροδον μετὰ πεπέρεως εἰς τὴν ζωφίλην αὐτοῦ δὸς τῷ ἱέρακι, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Σπέρμα ῥαφανίου, πήγανον ἄγριον, πέπερι, κύμινον, μίξας καὶ τρίψας, εἰς ζωφίλην τῷ ἱέρακι δός. ἢ περιστερὰν ἀναξίσας, τὰ ἐντόσθια βράζοντα δὸς φαγεῖν τῷ ἱέρακι.

Εἰς τοὺς βραδὺ ἀφοδεύοντας ἱέρακας.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ βραδὺ ἀφοδεύῃ, γνῶθι ὅτι ἀπεψίαν ἔχει· οὕτως οὖν αὐτὸν περιποίησον· καταστακτὴν ἀπὸ κληματίδων γινομένην ἐκ τοῦ στόματός σου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπιδώσεις, ὅσον δύναται δέξασθαι, καὶ ὅταν ἀφοδεύσῃ, ἕτερον κρόκον ὠοῦ ὠμοῦ μετὰ μέλιτος, καὶ κρέας ἐξ αὐτῶν ἀλείψας, δὸς τῷ ἱέρακι φαγεῖν.

Εἰς πρισμονὴν ποδῶν.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ εἰς τοὺς πόδας πρισμονὴν ἔχῃ, οὕτως αὐτὸν θεραπεύσον· ἅλας μετὰ κοχλίου κοπανίσας, τοὺς πόδας τρῖψον, καὶ ἰαθήσεται.

Αλλο.

Εἰς τὸν τόπον, εἰς ὃν πρισμονὴν ἔχει, βδέλλας ἐπίθες πρὸς ὀλίγον, καὶ μετὰ ταῦτα κόριδας συντρίψας, μετὰ ξυλαρίου τῷ τόπῳ προσέγγισον, καὶ εὐθέως τὴν βδέλλα ἀφίησιν. οἶνον δὲ παλαιὸν θερμαίνας, ἐξ αὐτοῦ τὸν τόπον χρίε.

Ἄλλο.

Κόπρον τράγου τρίψας, ἐξ αὐτοῦ τοὺς πόδας ἐπάλειφε, καὶ ἔα ψυχθῆναι.

Εἰς Σκωλήκια τῶν πτερῶν.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ Σκωλήκια ποιήσῃ ἐν τοῖς πτεροῖς, οὕτως αὐτὸν θεραπεύσον· λάβε κάλαμον, καὶ τὴν τράχηλον ὡς ἔχεις εὑρεῖν ἔσωθεν, μετὰ ὄξους δριμυτάτου τρῖψον, καὶ εἰς τόπον ἔμβαλε, ὅθεν τὰ πτερὰ πίπτουσι, καὶ ἰαθήσεται.

Αλλο.

Λαβὼν αἷμα λαγωοῦ μετὰ οἴνου παλαιοῦ,

ἰσόςαθμα, καὶ τὸν αὐτὸν τόπον ἐπίβρεξον, καὶ μετὰ ἐπάλειψον, πρὸς τὸν ἥλιον στῆσον, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς πόνον μαγγούλου τοῦ ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ τὸ μάγγουλον αὐτοῦ πονέσῃ, ἤ τί ποτε τῶν ἔσωθεν κύκλωθεν, οὕτως αὐτὸν γνώσῃ· ἐκ τῆς χειρὸς ἑαυτὸν ἀποῤῥίπτει, καὶ οὔτε εἰς κοντάριον καθέζεται, ἀλλὰ καὶ τὰ πτερὰ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ ἀραιοῦνται, καὶ σίαλον μετὰ αἵματος ἀποπτύει, καὶ πτέρει. οὕτως οὖν αὐτὸν θεραποιήσῃ· οἶνον παλαιὸν νῆστιν δὸς πεῖν, καὶ ἀπὸ σκυλοπούλου μικροῦ ἢ ἀπὸ γουρουνίου, διὰ τελῶν ἡμερῶν αὐτὸν θρέψας· ὕστερον δὲ βούτυρον δώσεις, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Αργαλικοῦ ῥίζαν, ἤγουν ὑοσκυάμου κεκοπανισμένην μετὰ κρέατος δώσεις τούτῳ φαγεῖν.

Εἰς ὀλίγωσιν.

ΜΥελὸν κριαρίου ζεςὸν αὐτῷ δώσεις φαγεῖν, καὶ ἰσχύσει.

Εἰς τζύμπλαν.

ΜΕΤΑ ὕλου κυπριασίνου λεπτοῦ πεπυρεκτωμένου τὰς ῥῖνας αὐτοῦ διατρυπή-

σας· ἢ γάλα ἀγελοσυκῆς ὑποκάτω τῆς γλώσσης αὐτοῦ ἔγχεε.

Εἰς κοίλωσιν τῶν μαγάλων.

ΣΥνεχῶς αὐτοῦ τὴν μαγάλην μετὰ ὕδατος ψυχροῦ ἐπάντλει, καὶ ἰαθήσεται.

Πρὸς τὸν εἰς ἄγραν ὑπάγοντα καὶ ὑποστρέφοντα.

ΠΟίησον κόντινον, καὶ δὸς αὐτῷ ποτόν· οὕτως οὐρὰ ὀρτύγος, πεπέρεως κόκκους γ΄, οἶνον παλαιόν, μέλι, κύμινον, καὶ ὠοῦ τὸ λευκόν· τοῦτο ἅπαξ τῆς ἡμέρας δὸς φαγεῖν, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς τὸν ἰξωθέντα ἱέρακα.

ΑΠΟ ἐλαίου τὸν τόπον, ὅπου ὁ ἱέραξ ἐκολλήθη. πλυνόν, καὶ μετὰ πανίου λινοῦ ἀποσπόγγισον καὶ γάλακτι αἰγὸς ἀπόπλυνον, καὶ θαυμασίως καθαρεῖς.

Εἰς τὸν ἀπὸ κυνηγίου ἀῤῥωστήσαντα ἱέρακα.

ΥΔΩΡ ζεστὸν ὅσον σου ἡ χεὶρ βαστάζει, ἐπάνω τῶν μεταφρενῶν αὐτοῦ ὑπόβαλε· ἵνα δὲ ἡ

δὲ ἡ χείρ σου τὰ πτερὰ ἐξανοίγῃ, τὰ μέσα τῶν μεταφρένων αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόδας διέλθῃ· καὶ τοῦτο ὠφελήσεις.

Εἰς ὃν ἀπὸ τῆς μούτας θέλεις ἐκβαλεῖν.

ΠΡΙΝ τῆς αὐγῆς μετ' αὐτοῦ περιπάτει, καὶ πρὶν τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι, πρὸς τὸ κοντάριον ἐπίστρεψον. ἑσπέρας δὲ τὸν λύχνον ὧδε κἀκεῖσε διακίνησον, βαστάζων αὐτὸν ἕως ἡμέρα γένηται.

Εἰς χάσκοντα.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ χάσκων ἵσταται, γνῶθι εἰς τὰ ἐντὸς αὐτοῦ τραύματα ἔχειν· οὕτως οὖν θεραπεύσεις· βουτύρου κοχλ. α΄. μυελὸν ἐλάφου οὐγγ. γ΄. μέλι κοχλ. α΄. σανδαράχην οὐγγ. α΄. ἔλαιον ῥόδινον κοχλ. α΄. οἴνου κοχλιάρια β΄. ὁμοῦ μίξας, ἐξ αὐτοῦ τὸν ἱέρακα θρέψον ἀπὸ κρέατος τραγείου ἡμέρας τρεῖς, καὶ πλείονας.

Εἰς πρισμὸν ἱέρακος.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ πρισμὸν ἔχῃ, τοῦτο ὀφείλεις ποιῆσαι· πεπέρεως κόκκοις κα΄. φολβίου

γράμμ. β΄. στάχυος ναρδικοῦ γράμμ. β΄. εὐφορβίου γράμμ. α΄. φύλλα πετροσελίνου μακεδονικοῦ γράμμ. β΄. κόστου γράμμ. δ΄. ταῦτα πάντα τρίψας καὶ μίξας μέλιτι, τὸν οὐρανίσκον αὐτοῦ διάτριβε πρὸς τὸν ἥλιον· καὶ περὶ ὥραν ἀρίστου λαβὼν βουτύρου μέρη τρία, μέλιτος μέρος α΄. βαλσάμου μέρος α΄. ὁμοῦ τρίψας, καὶ μετὰ τοῦ προμνημονευθέντος κονιορτοῦ συμμίξας εἰς ζωμὸν φλώ ζεστὴν δὸς τῷ ἱέρακι, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς γυναῖν ἱέρακα.

ΟΤΑΝ ὁ ἱέραξ γυνῆσαι θελήσῃ, τοῦτο ποίησον. κρόκου μύρα, ὕδωρ βάλλων, καὶ δώσεις ἐξ αὐτοῦ νῆστιν ἵνα πίῃ, καὶ εὐθέως τὸ πάθος ἴαται.

Οταν ἀπορρίψαι θελήσῃ.

ΚΟρείζιον νεφρικὸν εἰς ἐλέβορον συμμίξας, δὸς αὐτῷ φαγεῖν, καὶ εὐθέως καθαρίζεται.

Πρὸς τὸν ἐσθίοντα πολλά.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ ἐσθίῃ πολλὰ, καὶ ἀπομακέλλης, ἀποδημήσης τῷ τοιούτῳ· μέλιτος κολλυρίδας εἰς τὸ φαγεῖν δὸς, ὀφείλεις δειπνᾶν καὶ σκα-

λήκιν τὸ ἀπαίδευτον, ὅπερ ἐν τῶν ἐντοσθίων τοῦ κέρατος ἐκφέρειν ἄφνω, λιπαρὸν δὸς αὐτῷ· εἰ δὲ θελήσῃ φαγεῖν, ὕπτιον αὐτὸν κράτησον, καὶ τὸν σκώληκα παράβαλε· καὶ εἰ ἀφοδεύσῃ, ἰαθήσεται. καὶ τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ δὸς αὐτῷ πέρδικιν συναρπασθέν· τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ, βάλε εἰς ὕδωρ ζεστὸν, καὶ δὸς αὐτῷ ζωφλὼ ζάγλον, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ζωφῇ, αἷμα νυκτερίδος βάλε, καὶ ἰαθήσεται.

Ἐαν εἰς ὕδωρ ἐμπέσῃ μετὰ χιονός.

Ἔπαρον ὀστέα φοινίκων, καὶ εἰς ὕδωρ καλῶς ἀπόβρεξον ἡμέραν μίαν· τῇ δὲ ἑξῆς τρίψον, καὶ βάλε πέπερι λευκὸν, πέπερι μέλαν, ἀγριοσταφίδα, σταχὺν ναρδικὸν, σταχὺν ἰνδικὸν, πάντα τῷ ἴσῳ σταθμῷ τετριμμένα· καὶ λαβὼν βούτυρον, καὶ ἀξούγγιν νήσσειον καὶ χοίρειον, ἴσῳ σταθμῷ τετριμμένα, ἄλειψον ζυμώσιν μετὰ τῶν προειρημένων, καὶ δὸς ὀφὰς τῷ ἱέρακι φαγεῖν, καὶ οὐδὲ ῥῖγος ἐννοήσει.

Ἄλλο.

Δαφνέλαιον αὐτῷ εἰς ὀφὰς δώσεις, καὶ εὐθέως τὸ ῥῖγος αὐτοῦ ἐξέρχεται.

Εαν μὴ θέλῃ φαγεῖν.

ΚΟνιορτὸν πίλλεως κ λινοσπέρματος βάλε εἰς μοιεραῖον κρέας αἰγὸς νεοσφαγοῦς, κ ἀνάγκασον φαγεῖν τὸν ἱέρακα, κ ἰαθήσεται.

Εαν ἀπὸ λαγωοῦ κακωθῇ.

ΠΟίησον αὐτὸν ἡσυχάσαι ἡμέρας ἑπτά, καὶ δίδου αὐτῷ φαγεῖν σάρκας ζεστάς, ἢ περιστερῶν, ἢ σπάγων· καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς τρυσμόν.

ΜΕλίτος κοχλ. α΄, γάλα αἰγὸς, κοχλ. α΄. κ τοσοῦτον ἔλαιον ῥόδινον μίξας μετὰ περιστερᾶς, δίδου φαγεῖν.

Εἰς δυσεντερίαν.

ΣΠέρμα ναρθηκος κοκκία κέ. τετριμμένα εἰς οἶνον βάλε, καὶ εἰς ποτὸν δὸς τῷ ἱέρακι φαγεῖν.

Αλλο.

Ροδάκινον ἆρον, ἵνα ὅτιν ἄωρον, καὶ μετὰ ἅλατος ἕψησον, καὶ τῷ ἱέρακι δὸς εἰς σαρκίον.

Εἰς λέπτωσιν.

ΟΤΑΝ ὁ ἱέραξ λεπτὸς γένηται, βούτυρον μετὰ κρέατος αὐτῷ δὸς φαγεῖν, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Ἐν ἐλαίῳ ἰσπανικῷ ζεστῷ τὴν τροφὴν αὐτοῦ ἐμβάψας, καὶ δώσεις φαγεῖν, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰ ἀρρωστία ἐλαττωθῇ.

ΟΥτως αὐτὸν νοήσεις. ἐξαρόμενος καθέζεται, καὶ ταῦτα διορθοῖ. θεραπεύσεις δὲ, εἰ κριαρίου μυελὸν νεοστὶ ἐσφαγμένου τῷ ἱέρακι δώσεις εἰς τροφήν· καὶ μετὰ ταῦτα περιστερόπουλον ἢ ὀρνιθόπουλον σφάξας, δὸς τὸ αἷμα πιεῖν θερμόν.

Εἰ οὐ θέλῃ κυνηγῆσαι.

ΑΠόκλεισον αὐτὸν ἡμέρας ιε'. εἰς τόπον σκοτεινόν· φωτίαν μὴ ἴδῃ, καὶ μὴ μόνον εἰς τὸ φαγεῖν· τὴν δὲ τροφὴν αὐτοῦ ἀποτείπωσον, καὶ πρὸς τὴν ἄγραν αὐτὸν ἔμβαλε.

Εἰς ξηρατὸν ἱέρακος.

ΟΛίγον πασὸν μετὰ κρέατος τραγείου συμμίξας, δὸς φαγεῖν τῷ ἱέρακι, καὶ ἰαθήσεται.

Εἰς ῥευματισμὸν κεφαλῆς.

ΕΑΝ ὁ ἱέραξ τὴν κεφαλὴν ῥευματίσῃ, οὕτως αὐτὸν νοήσεις. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ δα-

κρύοισι. οὕτως δὲ αὐτὸν περιποιήσῃ· πέπερι λευκὸν κόκκοις λ΄. κοστὸν, φόλβιον, στάχυος ἰνδικοῦ, ἀγριοσταφίδος, κρόκον ἴσῳ σταθμῷ· πάντα ὅσον τὰ λ΄ κόκκοις τοῦ πεπέρεως στήσωσιν· καὶ τρίψας, τὸν οὐρανίσκον τρῖψον ἐξ αὐτῶν μετὰ οἴνου καλοῦ· καὶ μετὰ τοῦτο μέλι ἄκαπνον λαβὼν, μετὰ πτεροῦ τὸν οὐρανίσκον ὑπάλειφε, καὶ ἐκ τῆς ἰατρείας πάλιν ἐπίπασσον, καὶ εὐθέως τὰς ῥῖνας, ἐντὸς τοῦ στόματός σου βάλλων, πίπισον· ἵνα ἡ ἰατρεία αὕτη ἐν αὐταῖς ἀνέλθῃ· καὶ μετὰ τοῦτο στῆσον αὐτὸν πρὸς τὸν ἥλιον ἕως ὥρας δευτέρας· καὶ ὅταν ἴδῃς, ὅτι ἀφώδευσεν, ἔπαρον αὐτὸν ἐκ τοῦ ἡλίου, καὶ ὀλίγον οἶνον καλὸν ἐκ τοῦ στόματός σου, εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ ἔμβαλε· καὶ μετὰ ὥραν δευτέραν κάλεσον αὐτὸν, καὶ δὸς αὐτῷ περιστερόπουλον ζεστὸν, ἢ ποντικὸν, καὶ ἰαθήσεται.

Ἄλλο.

Ἐὰν ὁ ἱέραξ δίκην φακῆς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἔχῃ, ἵνα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐσφαλισμένους ἔχων καθέζηται· οὕτως αὐτὸν περιποιήσῃ, γάλα γυναικὸς θηλαζούσης ἀρσενικὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπίχυσον, καὶ εὐθέως ὑγιαίνει.

Ἄλλο.

Κόστον, φόλβιον, λίβανον ἀῤῥενικὸν, μαστίχιν, λάσαρον ἰουδαϊκὸν, πέπερι, στάχυν ναρδικὸν, καρυόφυλλον, κρόκον, σανδαράχην, ἀδανὰ, ἀγριοσταφίδα· ταῦτα πάντα ἴσῳ σταθμῷ τρίψας, καὶ κοσκινίσας, τοῦ ἱέρακος τρίψον τὸν οὐρανίσκον, καὶ ἰαθήσεται.

Ἐὰν τὰ ἴδια πτερὰ ἐσθίῃ.

Ἀφρόνιτρον ζεστὸν, καὶ κόρεις ἐντρίψας, εἰς κρέας δὸς τῷ ἱέρακι φαγεῖν ἡμέρας τρεῖς.

Δοκιμασία εἰ ἀσθενὴς ὁ ἱέραξ ζήσεται.

Καθ' ἡμέραν δίδου αὐτῷ βούτυρον, ἔλαιον ἰσπανικὸν, ἢ ῥόδινον μετὰ καρδίας βοός· καὶ ἐὰν ἀφοδεύσῃ, ζήσεται· εἰ δὲ τὸ αὐτὸ ῥίψει, καὶ ὀξήσας εἰς τὴν γοῦλαν αὐτοῦ, περιστερόπουλον τρεῖς ἡμέρας αὐτῷ δός· καὶ ἐὰν ἀφοδεύσῃ, ἰαθήσεται.

Εἰς αἰτίαν τῆς ἐντέρων.

Βούτηρον μετὰ μέλιτος μεμιγμένον εἰς κρέας ἐμβαλὼν, συχνῶς δίδου τῷ ἱέρακι, καὶ ἰαθήσεται.

ΟΡΝΕΟCΟΦΙΟΝ

ΚΕΛΕΥΣΕΙ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΟΥ
ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ.

ΟΡΝΕΟΣΟΦΙΟΝ.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΟΥΣ ΟΡΝΕΩΝ, καὶ κοπῆς, καὶ χρωμάτων.

Περὶ ζαγανῶν.

Ο ΖΑΓΑΝΟΣ ὀφείλει εἶναι μακρύλαιμος. αἱ δυσωμίαι αὐτοῦ πλατέαι. κοντὰ τὰ μηρία καὶ τὰ καλάμια τῶν ποδῶν αὐτοῦ. οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ μακροί. ἡ οὐρὰ αὐτοῦ ἁπλωμένη, καὶ ὡς ἂν παχυσμένη. ὁ σφόνδυλος αὐτοῦ μακρός. κεφάλιν μικρὸν καὶ πλατύ. ἡ μύτη αὐτοῦ λεπτή. χρῶμα δὲ μαῦρον ἢ καὶ ξανθόν· ἔχον ψηφίον λεπτὸν, τὸ κρεῖττον. τὸ γὰρ κόκκινον καὶ κιχλάτον τὸ ψηφὶν ἀδόκιμον. χαῦνος γάρ ἐστι τὸ τοιοῦτον ὄρνεον, ὥσπερ τὸ κατὰ πολὺ μαῦρον, ἢ τὸ λιγόμενον καστανὸν, ἢ καὶ κιχλάτον. κακόγνωμοι γάρ εἰσιν οἱ τὰ τοιαῦτα χρώματα ἔχοντες, πλὴν δυνατοί. ὀφείλεις δὲ δι-

δόναι συχνότερον πρὸς τοὺς ζαγαίους ἀγελοπουλια ἤτοι περιστέρια, τρυγόνια, καὶ ἕτερα ὅμοια· τοὺς δὲ πελαργοὺς, τοὺς γηταύρους, τὸν τζικνέαν, τὴν αἴθυιαν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὀφείλεις πάλιν ἵνα προσέχης αὐτὰ, ἵνα μηδὲν πολυπαραβάλλης ὄρνεον ἐξ αὐτῶν. βλαβεραὶ γὰρ λέγονται αἱ σάρκες αὐτῶν. οἱ αὐτολικοὶ δὲ ζάγανοι κρείττονες τῶν δυσικῶν.

Περὶ περιτῶν.

Ο Περίτης ὀφείλει εἶναι κοντοπόδης, μακροδάκτυλος, μακρύλαιμος, μικροκέφαλος μεγαλόμματος, μεγαλόστομος, φαρδόστηθος, φαρδυσπόνδυλος. αἱ δυσωμίαι αὐτοῦ πλατέαι. χρῶμα δὲ τὸ μαῦρον καὶ κασανὸν κρεῖττον τῶν ἄλλων. κρείττονες δὲ περίται, οἱ πολογιῶται, οἱ ζαγορηνοὶ καὶ οἱ σενιμαχιῶται.

Περὶ φαλκωνίων.

ΤΑ φαλκώνια τὰ ἐξωπίασα κρείττονα, παρ' ὃ τὰ πωλόδροφα. ὀφείλουσι δὲ εἶναι πτζά. αἱ δυσωμίαι αὐτῶν πλατέαι. μακρὰ ἡ ἐλασία αὐτῶν. μακραὶ αἱ οὐραὶ αὐτῶν καὶ κοκκωπαί;

πλέω ἵνα εἶναι πυκνὰ τὰ κοκκία αὐτῶν· ἵνα δὲ ἔχωσι καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ῥάχιν κοκκία τέσσαρα. χρῶμα δὲ τὸ μαῦρον καὶ ξανθὸν, κρεῖττον. τὸ δὲ κόκκινον, ἀχρησίμευτον. κρείττονα δὲ φαλκώνια τὰ θεσσαλονικαῖα καὶ τὰ πελαγονητικά.

Περὶ συγκουρείων.

ΤΑ συγκούρεια τὰ μιτυληναῖα κρείττονα τῶν ἄλλων.

Περὶ ἱερακίων.

ΤΑ ἱεράκια ὀφείλουσιν εἶναι μακρύλαιμα. αἱ δυσμίαι αὐτῶν πλατέαι. μικρὰ τὰ κεφάλια αὐτῶν, ὡσαύτως καὶ τὰ ὀμμάτια. φαρδέα τὰ ῥωθώνια αὐτῶν· τὸ στόμα μέγα· ἡ γλῶσσα μαύρη· καὶ ἵνα κάθηνται ὀλόρθα. καὶ ἐλάται αὐτῶν ἀποσκελωτοί. ἵνα μήτε εἰσὶ σμικτοὶ, μήτε στανερτοί. κρείττονα δὲ ἱεράκια τὰ ἀβάσγικα καὶ τὰ μωραβηνικά.

Περὶ τζουρακίων.

ΤΑ τζουράκια ὀφείλουσιν εἶναι κοντόψια, τετράγωνα, πλατυκέφαλα, φαρδυρόθωνα, μεγαλόμματα, φιτυλόγλωσσα. κρείττονα δὲ

τζουράκια τὰ μιχνικιωτικὰ καὶ τὰ μεσιωτικά.

Περὶ ὀξυπτερίων.

ΤΑ' ὀξυπτέρια ὀφείλουσιν εἶναι κοντοπόδαρα. αἱ δυσωμίαι αὐτῶν πλατέαι. ὁ ἐλάται αὐτῶν στενοί. πλὴν ἀποσκελωτοί· καὶ ἵνα καθέζωνται ὀλόρθοι. μαύρη ἡ γλῶσσα αὐτῶν. τὸ ψῆφιν λεπτόν. κρείττονα δὲ ὀξυπτέρια τὰ ἀπὸ τοῦ διδυμοτόκου, καὶ τὰ μοραχειδῆνά.

ΠΕΡΙ ΒΛΑΒΗΣ ΟΡΝΕΟΥ.

Η Βλάβη τῶν ὀρνέων γίνεται διὰ τρεῖς αἰτίας· διὰ πολυφαγίαν· διὰ ἀσπασρίαν τοῦ παραβάλματος· καὶ διὰ χολὴν, ἤτοι κόπον. καὶ εἰ μὲν ἔνι ἀπὸ πολυφαγίας, ἢ ἀπὸ ἀσπασρίας τοῦ παραβάλματος, ἔχει σημεῖα ταῦτα. τὸ ῥίψιμον αὐτοῦ ἔνι καθαρόν· τὰ ὀμμάτια αὐτοῦ ἔνι καλά· ἡ ὄρεξις αὐτοῦ ἔνι καλή. ἔχει δὲ διὰ τοῦτο καὶ τὴν θεραπείαν εὔκολον. πλῦνε βαμβάκιον μετὰ οἴνου καλοῦ, καὶ βάλε ἐντὸς τοῦ βαμβακίου θηριακὴν ξυλόκοκκον ἓν, καὶ χανιάσας τὸ ὄρνεον βάλε τὸ βαμβάκιν· καὶ μετὰ τὸ ῥίψαι τὸ βαμβάκιν, παράβαλε αὐτῷ

ὀρνιθοπούλου ἥμισυ μέρος. εἰ δέ ἐστι θερινὸς καιρὸς, δὸς αὐτῷ χελώνης μέλος ἕν. εἰ δὲ ἐστὶ βλάβη ἀπὸ χολῆς, ἔχει σημεῖα ταῦτα. τὸ ῥίψιμον αὐτοῦ ἐστὶ θολόν. τὰ ὄμματα αὐτοῦ ἔνι χαυνισμένα, καὶ δακρύουσιν· ὀρέγεται τὸ νερὸν πολλά. ἔνι δὲ δυσίατον, διότι ἐστὶ καὶ ἀνόρεκτον. ἔχει δὲ θεραπείαν ταύτην. κάθισον αὐτὸ ἵνα πίῃ νερὸν, καὶ ἔπειτα χανίασον αὐτὸ καὶ βάλλε καύτζη, κομμάτια δύο· τὸ καθ' ἓν ἕκαστον ὅσον φάβατος μέγεθος· καὶ πάλιν κάθισον αὐτὸ εἰς τὸ νερόν. καὶ εἰ μὴ τρώγει, δὸς αὐτῷ ὀρνιθοπουλίου σάρκα, ὅσον λεπτοκαρύου ἑνὸς μέγεθος. εἰ δὲ οὐδὲν τρώγει, ἕψησον αὐγὸν ῥοφητὸν, καὶ ἔπαρον τὸν κρόκον αὐτοῦ, καὶ τρίψας ἄκορον ἕνωσον αὐτὸ μετὰ τοῦ κρόκου τοῦ αὐγοῦ· καὶ χανιάσας τὸ ὄρνεον, βάλλε αὐτὸ μετὰ τοῦ δακτύλου σου, καὶ ἔσται ἀνόρεκτον. καὶ μετὰ τὸ χωνεῦσαι τὸ αὐγὸν, παράβαλλε αὐτῷ ὀρνιθόπουλον, ἢ στρουθίον, ἢ τρωγλίτην, πλὴν χωρὶς ἀποβολῆς, ἢ ὀσοῦ, ἵνα παραβάλλῃς αὐτό.

* πίνει ἴσως ἵνα θεραπεύσῃς. ξύσον τὰ καυθηρὰ τοῦ ὀρνέου, καὶ βάλε θηλακήν· εἶτα καῦσον αὐτὸ εἰς τὸν αὐτικέφαλον μετὰ μεγάλης περσοχῆς διὰ τὸν μυελόν. ὡσαύτως ἵνα καύσῃς αὐτὸ καὶ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μέσον τῶν δύο ὀφθαλμῶν.

Περὶ φασιάσματος.

ΤΟΥ φασιάσματος εἰσὶ γένη δύο. τὸ μὲν ἓν ξηρὸν, τὸ δὲ ἕτερον ὑγρόν. καὶ τοῦ μὲν ξηροῦ εἰσὶ σημεῖα ταῦτα. ἀνοίγει καὶ σφαλίζει τὸ στόμα αὐτοῦ συχνὰ διὰ τὴν στενοχωρίαν ἣν ἔχει. θεραπεύεται δὲ οὕτως. κρινέλαιον ἢ βλησκουνέλαιον, ἵνα ἀλείφῃς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μέχρι τελῶν ἡμερῶν· καὶ μετὰ ταῦτα ἵνα σιφωνίσῃς αὐτὸ ἀπὸ τῶν ῥωθωνίων. τοῦ δὲ ὑγροῦ, σημεῖα ταῦτα. ἀναφυσᾷ καὶ ἐκβάλλει ἀπὸ τῶν ῥωθωνίων αὐτοῦ ὑγρά. θεραπεύεται δὲ οὕτως. λείωσον μετὰ τοῦ νεροῦ ἀγριοσταφίδα, καὶ ποίησον τὸ νερὸν αὐτῆς ὥσπερ γάλα· καὶ βάλε εἰς τὰ ῥωθώνια τοῦ ὀρνέου, καὶ κάθισον αὐτὸ εἰς τὴν γῆν, ἵνα ῥίψῃ τὰ ὑγρὰ αὐτοῦ· καὶ μετὰ ταῦτα ποίησον καυστηρίδια ἐπάνω τῆς κεφαλῆς

αὐτοῦ μέσον τῶν δύο ὀφθαλμῶν καὶ πλήσιον τῶν ῥωθωνίων αὐτοῦ.

Περὶ ὀρνέου ὅταν ἔχῃ λίθον.

ΣΗμεῖα τοῦ ἔχοντος λίθον εἰσὶ ταῦτα. τὸ ῥίψιμον αὐτοῦ ἔνι βεβιασμένον καὶ κολλῶδες, καὶ ὀλίγον διὰ τὴν ἔμφραξιν ἣν ἔχει. θεραπεύεται δὲ οὕτως. βούτυρον ἄπαστον μετὰ σαχάρεως χανιάσας τὸ ὄρνεον, βάλε εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ. ἢ παλιουρόκοκκα τρίψον, καὶ δὸς μετὰ κρέατος. ἢ λαρδίου μέρος ποιήσας, ὥσπερ ὑποθετὸν βάλε τοῦτο ὑποκάτω τῆς καταβάσεως τοῦ ὀρνέου. ἢ ἀγελαγκουρέας ῥίζαν πελεκίσας ποίησον ὥσπερ ὑποθετόν· καὶ βάλε αὐτὸ εἰς τὴν κατάβασιν ὡσαύτως τοῦ ὀρνέου.

Περὶ πληγῆς ὀρνέου, ὅταν ἔχῃ μιτέαν ἢ ὀνυχέαν.

ΚΟχλον τουρκικὸν, ἢ μυρσίνην τετριμμένην, ἢ θηελακήν. εἰ δὲ οὐδὲν τούτων ἔχῃς κἂν ἅλας ἐπίθες εἰς τὴν πληγήν.

Περὶ καρφίου.

ΣΧίσον αὐτὸ μετὰ σιδήρου πεπυρωμένου, καὶ ἐὰν ἔχῃ πῶρον ἔκβαλλε αὐτόν· καὶ βάλε

ἅλας, ἢ θηελακὴν· κὴ ποίησον σακκουλίον κὴ γέμισον αὐτὸ ἅλας, κὴ ἀσκάθηται τὸ ὄρνεον ἐπάνω τοῦ σακκουλίου, ἐς τ' αὖ γλύνηται ὑγιές.

Περὶ ἐλμιγγῶν.

ΤΩΝ ἐλμιγγῶν εἰσι γλύη δύο· τὸ μὲν ἐν γίνεται εἰς τὰ ἔντερα· καὶ ἔνι μικρὰ τὰ τοιαῦτα ἐλμίγγια. τὸ δὲ ἕτερον γίνεται εἰς τὰ νεφρὰ, κὴ εἰς τὸν πνεύμονα· καὶ ἔνι τὰ τοιαῦτα ἐλμίγγια μεγάλα, ἤγουν μακρὰ ὥσπερ τρίχες. κὴ τὰ μὲν γινόμενα εἰς τὰ ἔντερα ἔχουσι σημεῖα τάδε. ῥίπτει αἷμα τὸ ὄρνεον· ψιρίζει πλὴν καταβασιν αὐτοῦ συχνά· τρώγει πολλά· κὴ χωνεύει συντομον· φυσᾷ ὀλίγον. θεραπεύεται δὲ εὐκόλως. ἀλόην μετὰ κρέατος δὸς φαγεῖν τὸ ὄρνεον· τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ δὸς τὸ κρέας μετὰ τῆς ἀλόης ὅσον κοκκία τρία· τῇ δευτέρᾳ μόνον τὸ κρέας ἄνευ ἀλόης· τῇ δὲ τρίτῃ πάλιν κρέας μετὰ ἀλόης κοκκίων τριῶν, καὶ θεραπευθήσεται. ἢ καππαρόεντζον τρίψας δὸς μετὰ κρέατος. ἢ ὠοῦ τὸν φλοιὸν καύσας κὴ τρίψας δὸς μετὰ κρέατος. ἢ ἐλμιγγοβότανον ὡσαύτως δὸς μετὰ κρέατος. Τὰ δὲ ἐλμίγγια τὰ γινό-

μένα εἰς τὰ νεφρὰ καὶ εἰς τὸν πνεύμονα, ἅπερ, ὡς εἴπομεν, εἰσὶ μακρὰ ὥσπερ τρίχες, ἔχουσι σημεῖα ταῦτα. ὅταν καταπετάσῃ τὸ ὄρνεον, δαίρει τὴν κατάβασιν αὐτοῦ. ῥίπτει θολὰ, καὶ ποτὲ μὲν κίτρινα, ποτὲ δὲ ἠερανέα, ποτὲ δὲ πράσινα, ποτὲ δὲ καὶ ὀλίγον αἷμα θολόν. τρώγει δὲ πλὴν οὐ χωνεύει καλῶς οὔτε παχύνει· ἔνι δὲ δυσίατον. θεραπεύεται δὲ οὕτως. μάδισον τὰ νεφρὰ τοῦ ὀρνέου ἀπὸ τῆς μασχάλης μέχρι καὶ τῆς μέσης τῶν νεφρῶν. καὶ ποίησον ἔμπλαστρον τοιοῦτον. τρίψον ἀλόην καὶ πήγανον, καὶ ζύμωσον αὐτὰ μετὰ ὄξους. καὶ ἄλειψον αὐτὸ εἰς πανίον, καὶ θὲς αὐτὸ εἰς τὸν τόπον τῶν νεφρῶν τὸν μαδισμένον. καὶ ἀφ' οὗ ποιήσει κείμενον τὸ ἔμπλαστρον ἡμέρας τρεῖς, πάλιν ἄλλαξον αὐτὸ μέχρι καὶ τετάρτης φορᾶς, καὶ ἴσως ἐκ τούτου ἵνα εὕρῃ θεραπείαν.

Περὶ ὀρνέου, ὅταν οὐδὲν ῥίπτῃ τὰ πτερὰ αὐτοῦ.

ΑΠΟ σπονδύλου αἰγὸς αἱ λεγόμεναι ἐλαῖαι διδόμεναι ὠφελοῦσιν· ἢ τοῦ αὐτοῦ ζώου ἤτοι αἰγὸς τὸν γαργαρεῶνα, ὃ καὶ σφαγὴ λέγεται. ἕψησον μετὰ σαχάρεως καὶ κρέα-

τος, καὶ δὸς ἵνα φάγῃ τὸ ὄρνεον. ἢ τῶν λεγομένοις λαγογήροις παράβαλε τῷ ὀρνέῳ.

Περὶ ὀρνέου, ὅταν χολανθῇ.

ΧΕλώνης σάρκας παράβαλε, ἢ χοίρειον κρέας ἢ βοϊκόν.

Περὶ ὀρνέου, ὅταν φθειριάσῃ.

* * * * * * * *

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

Ποῖαι σάρκες ὀρνέων βλαβεραί.

ΤΖυκνέα σάρκας, ἢ πελαργοῦ, ἢ γυπαύρου, ἢ αἰθύιας μὴ πολὺ παραβάλλῃς ὀρνέῳ. βλαβεραὶ γάρ εἰσιν.

Εἰς μοῦταν ὀρνέου.

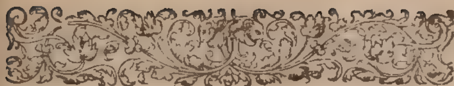
ΜΕΤΑ τὴν ἀπόχυσιν τοῦ φεσταρίου, δὸς αὐτῷ θηλακὴν κοκκία ς. καὶ πάλιν μεθ' ἡμέρας η', δὸς αὐτῷ σκορδουλίου * αἴγινα ε'. καὶ ας

διαβιβάσῃ ἡμέρας η΄. καὶ πάλιν δὸς αὐτοῦ ἕτερα ε΄. καὶ εἰ μὲν αὐτὸ ἐνεργήσωσι, πλέον μηδὲν δώσῃς αὐτοῦ. εἰ δὲ οὐδὲν αὐτὸ ἐνεργήσωσι δοθήτω πάλιν αὐτοῦ ἕτερα ε΄. καὶ εἶτα ἀσκάθηται. πλέον δὲ μὴ δώσῃς αὐτῷ. τὰ ὅλα δὲ σκουρδούλια δοθήτωσαν αὐτῷ μετὰ κρέατος ἡνωμένα.

ΚΥΝΟϹΟΦΙΟΝ.

HVNC de canum venaticorum cura libellum iam olim Vitebergæ ante LXVII annos Andreas Aurifaber Vratislauiensis medicus edidit, & Rudberti cuiusdam Moshaimi versionem secutus latinum fecit: quin & nomen indidit Phaemoni, ac variantium lectionum ex Augustano codice notas aliquot adiecit. nos autem Phaemonis nomen, vt ignotum, & nullius codicis auctoritate fultum, expunximus: notas vero, vt superfluas; præsertim quum duo codices, quos nobis regia bibliotheca suppeditauit, mire cum Augustano consentiant; imo alicubi etiam sint auctiores & emendatiores, insuperhabuimus. cæterum si quid de auctore statuendum sit; omnino is esse videtur qui de re accipitraria scripsit: siue fuerit Demetrius, siue quis alius, æqualis geoponicorum atque etiam hippiatricorum scriptoribus. hoc enim vtriusque operis præfatio indicat, & stilus arguit. Aurifabri versionem edi curauimus, multo feliciorem accuratiorémque ea quam Gillius quidam, doctissimis illius Petri Gillij nepos hieracosophiorum versioni adtexuit.

ΠΕΡΙ ΚΥΝΩΝ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ.

ΟΥΚ ἔλαττον συντελεῖ καὶ κύων πρὸς ὑπηρεσίαν τῷ ἡμετέρῳ βίῳ. τῇ μὲν πρὸς φυλακὴν, τῇ δὲ καὶ πρὸς θήραν, ἢ καὶ ἀμφότερα· τοσοῦτον εὔνοις ὢν τῷ αὐτοῦ δεσπότῃ, ὡς πολλάκις ὑπὲρ αὐτοῦ ἑτοίμως ἔχειν μέχρι θανάτου διαγωνίζεσθαι, καὶ κινδυνεύοντι ἐπαμύνασθαι. δηλοῖ δὲ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος, ὁπόσα φιλεῖν οἶδε τὸν εὐεργέτην· τοῦ τοιούτου οὖν πῶς ἡμεῖς ἀμελήσομεν; καὶ οὐ τῆς ἰατρείας αὐτῶν φροντίσομεν; ἐπεὶ καὶ αὐτὴ τούτων ἡ χρεία τῶν ἱεράκων δέοντος· μετὰ οὖν αὐτὸν, καὶ τούτων ἀποχρῶντας ἐπιμνησώμεθα, εἰπόντες πρῶτον, περὶ τῆς τούτων γενέσεως καὶ δοκιμασίας.

Ἐν ποίῳ καιρῷ δεῖ τοὺς κύνας ὀχεύεσθαι.

Ἰανουάριον ἢ φεβρουάριον μῆνα χρὴ τρέφειν τοὺς κύνας μετὰ φυλακῆς, καὶ ἀναπαύειν, ἵνα ἐπιζητήσωσιν ὀχευθῆναι· παρὰ κυνῶν δὲ δοκίμων ὡς ἂν ἀεὶ τὸ γένος δι' ἀγαθῶν κυνῶν ἐπιμένῃ. τὸν δὲ ὀχεύοντα, δεῖ εἶναι τελετῆ, καὶ μὴ ἔλαττον, καὶ ἡ θήλεια διετὴς, καὶ μὴ ἔλαττον· ἐπὰν δὲ ἄρξηται ἐπιζητεῖν, ἔα αὐτὴν ζητῆσαι ἡμέρας ι', καὶ τὸ τηνικαῦτα ὀχευέσθω, καὶ καθέξει εὐθέως τὸ σπέρμα. ὅταν δὲ μέλλῃ ὀχεύεσθαι, ἀποκλειέσθω ἐν οἰκίσκῳ μετὰ τοῦ ἄρρενος, καὶ μὴ συγχωρείσθω τὸ σύνολον τινὶ κατοπτεύειν αὐτούς· ἐὰν γὰρ κατοπτεύωνται, ἄχρηστοι μέν τοι πρὸς θήραν γενήσονται· τοῦτο γὰρ ἐκ πείρας πολλῆς οἱ θηραταὶ καταμαθόντες παραδεδώκασι· μετὰ δὲ τὴν σύλληψιν, ἡ συλλαβοῦσα κύων ἐπὶ θήραν μὴ ἐξιέτω· ἵνα μὴ τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ δρόμου φθείρῃ τὰ κυνάρια, ἢ καὶ αὐτὴ κοπιάσασα διαφθαρῇ· ἴσθι δὲ, διμηναῖον χρόνον βαστάζειν αὐτὴν, καὶ ὅσους ἄρρενας ἔχῃ, τοσαύτας καὶ περισσὰς τῶν δύο μηνῶν. Τὸν μέν τοι ἄρρενα χρὴ ἀνακτᾶσθαι διαίτῃ

ἁβροτέρα καὶ λιπαρᾶ, μέχρι λ' ἡμερῶν· εἶθ' οὕτως χρείας καλούσης, ἐξάγειν ἐπὶ τὴν θήραν.

Περὶ δοκιμασίας καὶ προγνώσεως.

Εἰ ἐπιθυμῇς καλοὺς κύνας κτᾶσθαι, οὕτως αὐτοὺς δοκίμαζε· στεφανοειδῆ κύκλον ποιήσας ἀπὸ χόρτου, ὅσον περιφραγὴν τροχοῦ ἁμάξης, θὲς τὰ σκυλάκια μέσον τοῦ κύκλου. τὴν δὲ κύνα ἔχε ἰδίᾳ· ὕφαπτε δὲ τὸν χόρτον κύκλῳ, καὶ ἡνίκα ἴδῃς τὸν χόρτον ὑφαπτόμενον, ἀπόλυε τὴν κύνα, καὶ ἴδῃς ὅτι εἰσέρχεται ἀνὰ μέσον τοῦ πυρὸς, μὴ φοβουμένη, ἀλλὰ φίλτρῳ κατεχομένη τῶν ἰδίων τέκνων· ἐπιλέγεταί δε φυσικῷ τινι πόθῳ καὶ διακρίσει τὰ βελτίονα, καὶ ἐξάγει· τὰ μέν τοι ὑπόλοιπα εἰ βούλῃ ἀπεμπολήσασθαι ἢ χαρίσασθαι, ὑπόθες αὐτὰ, ἑτέρᾳ κυνὶ ἐχούσῃ ἄλλα ἴδια, ἵνα αὐτὰ θρέψῃ. ὑπόβαλε δὲ αὐτῇ ταῦτα τρόπῳ τοιῷδε· ἀπόθλιψον ἐξ αὐτῆς ὀλίγον γάλα, καὶ βάλε ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἀναπτύξας, ἀνάμιξον μετὰ τοῦ γάλακτος, καὶ περιχρίσας τὸν νῶτον τῶν σκυλακίων, ὑπόθες αὐτὰ τῇ τροφῷ, καὶ γνώσῃ, ὅτι ἡδέως

αὐτὰ δέχεται. ἐν ᾗ καὶ ἄλλη δοκιμασία τοῦ βελτίονος, σκύλακος· ἐν ζυγῷ σταθμίσας τὰ κυνάρια, ἐπίλεξαι τὸ βαρύτερον· ἃ δὲ βούλει ἔχειν, ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν ἀνατρεφέσθωσαν, καὶ μὴ ὑφ' ἑτέρας. τὸ γὰρ τῆς μητρὸς γάλα πάνυ ὠφέλιμόν ἐστιν.

Περὶ ἐπιλογῆς κυνῶν.

ΤΩΝ κυνῶν τῶν ἐκτρεφομένων ἔστωσαν οἱ ἐπιλεγόμενοι παραπλήσιοι λέουσι, παρδάλεσι, λύκοις· τὰ ὦτα ἐχέτωσαν μεγάλα, καὶ μαλθακά, ἵνα ἐν τοῦ μεγέθους, καὶ τῆς μαλθακότητος ἐπιρρεπῆ ὦσι· καὶ ἐὰν ὦσιν ὀρθά, οὐ μικρὰ δέ, οὐ πάνυ ἀδόκιμον· τὰ γὰρ μικρὰ καὶ σκληρά, ἀδόκιμον· ὁ τράχηλος αὐτῶν μακρός· τὰ στήθη καὶ οἱ ὦμοι, πλατεῖς, καὶ μὴ συμπεπιλημένοι, ἀλλὰ λελυμένοι ἀπ' ἀλλήλων· αἱ οὐραὶ μακραὶ καὶ λεπταί· τὰ σκέλη μείζονα τῶν ἐμπροσθίων τὰ ὀπίσθια· τρέχει γὰρ εἰς τὰ ἀνάντη χωρία. εἰ δὲ ἴσοι εἰσὶν οἱ ἐμπρόσθιοι τοῖς ὄπισθεν, εἰς πεδιάδας δραμεῖται καλῶς· καὶ εἰ λεῖα ταῦτα, καλόν· καὶ εἰ τῷ μεγέθει τοῦ σώματος ἡ θήλη προσήκειται ἄρρενι.

Ἐν ποίῳ χρόνῳ ἐξιέναι ἐπὶ θήρας.

ΧΡΗ τὸν κύνα ἐπὶ τὸ κυνήγιον συνεχῶς ἐξέρχεσθαι· εἰ γὰρ ἐπιμείνοιεν χρόνον τινά, νωθεῖς γίνονται.

Ὅτι δεῖ ἐθίζειν τοὺς κύνας ἀνθρώποις συγκοιτάζεσθαι.

ΚΥνας μετὰ ἀνθρώπων κοιμᾶσθαι καλόν. πρᾳεῖς γὰρ ἐκ τούτου γίνονται, καὶ φιλάνθρωποι, καὶ εὐκόλως καλοῦνται.

Εἰς πυρετὸν κυνός.

ΚΥΝΑ πυρέσσοντα οὕτως γνώσῃ· τὰ ὦτα κλίνει, συνάγει τὸ πρόσωπον, οὐ καθεύδει· ἀφαίρει οὖν αἷμα τῶν ὤτων· εἶτα ἐλαίῳ ῥοδίνῳ οὐγγ. β΄ μετὰ οἴνου ἀφεψήσας, ἐγχυμάτισον αὐτὸν τρίτον τῆς ἡμέρας, ἢ ῥόδινον μετὰ δύο ὠῶν μίξον, καὶ οὕτως ἐγχυμάτιζε.

Εἰς καυματισθέντα, ἢ κοπωθέντα.

ΚΥΩΝ ἐὰν καυματισθῇ, οὕτως θεραπεύσεις. λάπαθον τὴν βοτάνην τρίψας κα-

λῶς, καὶ λειώσας ὤα δύο, βούτυρον, καὶ οἶνον σικελικὸν, ξεςὸν α΄. μίξας μετὰ πεπέρεως κοινοῦ, δὸς αὐτῷ πίνειν· εἰ δὲ πάνυ καυματιζόμενος ἔλθῃ ἀπὸ τῆς θήρας, φοῦσκαν μετὰ γλίχωνος συμμίξας, ῥάνε εἰς τὸ σόμα αὐτοῦ· φοῦσκα δέ ἐςιν, ὄξος καὶ ὕδωρ θερμὸν, καὶ ὤα δύο· ἐπίχεε δὲ μετὰ ἐλαίου ῥοδίνου.

Εἰς κύνα λυττήσοντα πρόγνωσις.

ΚΥΝΑ λυττῶντα οὕτως γνώσῃ. πρῶτον μὲν ἵςαται ἀπομεμωραμένος, καὶ δοκιμάζει τοῦ δάκνειν τὸν ἄνθρωπον, καὶ δυσήκοός ἐςιν, ἕως ὡς μηδὲ γνῷ κἂν τοὺς ἰδίους δεσπότας· τοῦτο οὖν ὅταν γνῷς, δὸς αὐτῷ τοιοῦτον ποτόν· ῥόδου ἀγρίου τὰς ῥίζας, τρίψον καὶ λείωσον δεόντως, καὶ μίξον ὕδωρ πηγαῖον ὀλίγον, καὶ δι' ὀθονίου διηθήσας, τῷ κυνὶ δὸς πίνειν, καὶ γνώσῃ τὸν λυσσῶντα.

Ἄλλο.

Ἐν τῷ κάτω μέρει τῆς γλώσσης αὐτοῦ, δεσμοῖς ποσὶ κατέχεται· γίνεται δὲ εἶδος εἰς ἐκτύπωμα σκώληκος, ὅμοιον νεύρῳ λευκῷ, πρὶν ἢ οὖν αὐξήσῃ καὶ λάβῃ πάντα τὸν λαιμὸν τοῦ κυνὸς, ἀπόκοψον

κοψον ἐκ τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ θεραπεύσεις *μόνον ἐπιτηδείως.

Προφυλακτικὸν, ἵνα μὴ λυσσήσῃ.

ΛΑβὼν ἀγελοσυκῆν, κόψον καὶ μετὰ ἀξουγγίου παλαιοῦ, δὸς φαγεῖν τῷ κυνί· ἢ κισσὸν ἕψησον, καὶ ὅταν εἰς τρία μέρη ἔλθῃ, δὸς αὐτῷ τρὶς φαγεῖν, ἐν ἡμέρᾳ ἡλίου.

Ἄλλο.

Ορνίθων ἀφόδευμα, καὶ ὄνου αἰδοῖον, μετὰ οἴνου εὐώδους δὸς φαγεῖν.

Ἄλλο.

Βοτάνην χελιδωνίαν μετὰ ἀξουγγίου κόψας, δὸς μετὰ ἄρτου φαγεῖν.

Εἰς δακρύοντα καὶ φλεγμαίνοντα τοὺς ὀφθαμούς.

ΠΡῶτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καταύπλησον ὕδατι θερμῷ, καὶ οἴνῳ ἑψήθησον ῥόδα, οἰνάνθην, καὶ μύρου, φύλλου ἔπειτα ἔλαιον, καὶ λευκὸν ὠοῦ μίξας, ἐπίθες τοῖς ὀφθαλμοῖς· καὶ ἀποσύψει μὲν τὸ δάκρυον· τὴν δὲ φλεγμονὴν ἀποκρούσηται.

Εἰς λεύκωμα ὀφθαλμοῦ παλαιόν.

ΕΑΝ λευκωθῇ ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ κυνὸς, θεράπευε οὕτως· χολῆς ταυρείας γράμμ. ϛ΄. μαράθου χυλοῦ· μέλιτος οὐγγ. θ΄. κρόκου οὐγγ. γ΄. ὁμοῦ λειώσας, τὸν κύνα ἐπίχρισον.

Εἰς πάθος ὀφθαλμῶν.

ΚΥΩΝ, ἐὰν τοὺς ὀφθαλμοὺς πάθῃ, ἀφόδευμα ὄρνιθος ἐπίθες μετὰ ὄξους.

Εἰς ἥλους τοὺς ἐν οὐρανίσκῳ τοῦ κυνός.

ΕΑΝ ἐν τῷ οὐρανίσκῳ αὐτοῦ ἧλοι γίνωνται· ἀμμωνιακοῦ τὸ ἀρκοῦν· κικίδος σφαιρία τρία· ὄξους κερ. α΄. χάρτου κεκαυμένον, λείωσον, πάντα σύμμιξον, εἶθ' οὕτως διάχριε τὸν οὐρανίσκον, καὶ θεραπεύσεις.

Εἰς ὀστοῦ πηχθὲν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.

ΚΥΩΝ ἐὰν ὀστέον ἔχῃ εἰς τὴν φάρυγγα πεπηγὸς, ἔλαιον ἔγχει εἰς αὐτὸν, καὶ πίλωσον ὑποκάτω. εἰ δὲ παρασαλεῦσαι μὴ δυνηθῇς, ἄνοιξον τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ χλιαρὸν ὕδωρ κατάχεε ἐπὶ βραχύ.

Εἰ βδέλλας καταπίῃ κύων.

Κόρεις αὐτῷ ὑποκάπνισον, καὶ ἴαται παραχρῆμα.

Ἄλλο.

Πίτυρον ἐκ κριθῆς, καὶ ἔλαιον καθαρὸν λίτρ. α΄. ἑψήσας καὶ διηθήσας, καὶ μέλιτι καθαρῷ γράμμ. α΄. συμμίξας ἀπὸ τούτων τὸν κύνα ἐξχυμάτιζε.

Ἄλλο.

Ἐψήματος καὶ τραγακάνθης ἀποβεβρεγμένης, καὶ πτισάνης χυλοῦ, καὶ ἐλαίου, καὶ μέλιτος, ὁμοῦ μίξας καὶ κρόκον ᾠοῦ· ἐξχυμάτιζε τὸν κύνα.

Εἰς κύνα δυσορεκτοῦντα.

ΕΑΝ δυσορεκτῇ κύων, κόπρον δυσθεσπίαν δίδου φαγεῖν αὐτῷ, καὶ φοῦσκαν μετὰ γλίχωνος συμμίξας τὰς ῥίνας αὐτοῦ ἀπάντλησον, καὶ τὸ στόμα, καὶ τὴν ζωφίαν μεμιγμένην μετὰ κυμίνου· γάρος δὲ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἑψήσας· τέρπεται γὰρ τῇ ὀσμῇ αὐτοῦ, δὸς αὐτῷ φαγεῖν ἀπὸ παντὸς σίτου, ἕως ἂν αὐτὸν ἐμπλήσῃς.

Εἰς μάλιν κυνός.

ΕΑΝ κύων ὑπὸ μάλεως κατέχηται, θνησιμαίου ζώου, ἵππου, ἢ τινὸς ἑτέρου, τὴν καλουμένην χελιδονέαν λαβὼν, καὶ λειοτριβήσας μετὰ γάλακτος αἰγείου, δὸς αὐτῷ πίνειν, καὶ περιγενήσεται τοῦ νοσήματος.

Εἰς φλεγμονὴν γαστρὸς, ἢ ἐμπνευματώσιν.

ΒΡΑΧΥ ὄξος ἐπίδὸς αὐτῷ, καὶ παραχρῆμα παύσεις ὀδύνην.

Εἰς κύνα οὐροῦντα αἷμα.

ΕΑΝ κύων αἷμα οὐρήσῃ, λίτρας τρεῖς φακῆς * ὑμένα περότην μετὰ γάλακτος ἀφέσον, καὶ κοριάνου τὸν χυλόν· καὶ πεπέρεως κόκκους κέ. καὶ ἐλαίου κοινοῦ ξέστιον ἓν, καὶ ἄλλην περότην ὑμένα φακῆς μετὰ γάλακτος ἀφέψησον, καὶ ἔλαιον οὐγ. β΄. καὶ εἰς ἓν συμμίξας, τὸν κύνα ἐγχυμάτιζε.

Εἰς δυσουρίαν.

ΑΡΤΟΝ μετὰ γάλακτος αἰγείου βεβρεγμένον δὶς τῆς ἡμέρας δὸς φαγεῖν.

Εἰς ῥαγεῖσαν φλέβα.

ΕΑΝ κυνὸς φλὲψ ῥαγῆ, ἀράχνην, γνάφαλαν, μετὰ δύο μυῶν καύσας, καὶ λειώσας, ἀπὸ τούτων ἐπίθες τῷ κυνὶ, καὶ πάλιν δὲ γναφάλας κεκαυμένης τὸν σποδὸν κατ' ἰδίαν ἐπίθες τῇ φλεβὶ, καὶ σίδηρον θερμάνας, εἰς τὸν τόπον κατάδησον ὅθεν ῥέει τὸ αἷμα, καὶ παύσεις.

Ἐὰν τὰ ἰσχία ὀδυνᾶται.

ΛΙΘΟΝ μυελίτην, ἐν ὀστράκῳ πυρώσας, καὶ καύσας ἀνάλαβε, καὶ οὖρον ἀνθρώπου ἐπίχεε κατ' αὐτὸν, καὶ πρόσκαιε πάλιν, καὶ μετὰ τὸ καῦσαι δεόντως, οἶνον καὶ ὄξος μίξας, μετὰ πτεροῦ ἄλειφε, καὶ λαβὼν * κράτησον, καὶ ἀφόδευμα ὄρνιθος μετὰ φούσκας δίδου.

Εἰς τὸν πονοῦντα τὸν δάκτυλον ἤτοι τὴν ἕδραν.

ΚΥΩΝ ἐὰν τὸν δάκτυλον βλάβῃ, σκέπασον αὐτὸν, καὶ σκορόδου σκελίδια δύο, ἀποσπάσας δεόντως καὶ λειώσας, εἰς ἓν μίξον μετὰ ἐλαίου, καὶ ἐν τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ λείωσον, καὶ ποίησον αὐτῷ ἐσχηματισμὸν τοιοῦτον· πεπέρεως

κόκκοις κ΄. δαφνίνων κόκκοις γ΄. βουτύρου κέρ. α΄. ὁμοῦ μίξας καὶ πυρώσας σίδηρον μετ' αὐτοῦ θέρμαινον τὰ προλεχθέντα εἴδη, καὶ οὕτως τὸν κύνα ἐγχυμάτιζε.

Εἰς πτωχάναντα εἰ παχῦναι θέλῃς.

ΤΗ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἄρτον αὐτῷ μετὰ γάλακτος δίδου, ὅσον ἐσθίειν εἴωθεν· ἔπειτα ταῖς ἄλλαις ἡμέραις, ὕφελε μὲν τοῦ ἄρτου κατὰ μέρος, πλεόναζε δὲ τὸ γάλα· μετὰ δὲ ἓξ ἡμέρας, δίδου αὐτῷ γάλα μόνον, καὶ ἐν τῷ δείπνῳ, δίδου ὀλίγον· καὶ πάλιν ἐὰν θέλῃς αὐτὸν τοῦ γάλακτος ἀποστῆναι, κατὰ μέρος ὑφαίρει τοῦ γάλακτος, καὶ προστίθει ἄρτον· ταύτας δὲ τὰς ἡμέρας οὐ χρὴ τὸ σύνολον λυθῆναι αὐτὸν ἐκ τοῦ δεσμοῦ ἐν αἷς γαλακτίζεται· μετὰ δὲ τὸ ἐπαρθῆναι αὐτὸν ἐκ τοῦ γάλακτος, καθημέραν εἰς τὴν γυμνάσιον ἄπαγε.

Ἄλλο.

ΚΥΝΑ ἐὰν θρέψαι θέλῃς, βρῶμον φρείξας, μετὰ ταῦτα, ἀπάγων εἰς μύλωνα ἄλεθε· καὶ ὁπηνίκα βούλει θρέψαι αὐτὸν, βάλε ἐν τῇ κακκάβῃ ὕδωρ, καὶ ὅτε ζέσῃ, ἐπίβαλε

ἄλευρον ἀρκοῦντα ἐκ τῆς βρώμου ὅσον δύνασαι κορέσαι τὸν κύνα· καὶ στέαρ δὲ μετ' αὐτοῦ μίξον, καὶ μετὰ τὸ ψυχρανθῆναι, ἄφες φαγεῖν· τοῦτο δὲ ποίει, ἕως ἡμέρας ε', ἢ ἕξ· καὶ γνώσῃ ὅπως ζαφήσεται.

Κύνα μετὰ λιμὸν εἰ κορέσαι θέλῃς.

ΦΑΚΟΝ λευκοῦ τὴν α'. ἐλαίου ξέστην α'. ἀξούγγιν ἁλιστὸν τὸ ἴσον, καὶ ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις, νῆστι τῷ κυνὶ δίδου καθ' ὥραν καθ' ἣν εἴθισται αὐτῷ ἐσθίειν. Κύνας μικροὺς εἰ βούλῃ θρέψαι, εἰ γάλα μὴ ἔχῃς, πνεύμονα βοὸς καῦσον, καὶ τοῦτον τέφραν ποίει, καὶ ἐπίπασσε τὴν βρῶσιν αὐτοῦ.

Κύων ἐὰν φλεγμονὴν σχῇ καθόλου τοῦ σώματος.

ΕΑΝ φλεγμονὴν ἔχῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἢ εἰς τοὺς πόδας, καὶ μάλιστα ἐὰν λάβῃ, μὴ νομίσῃς τοῦτο, ἕλκος εἶναι· θεραπεύσεις δὲ οὕτως· κήρου μέρος ἕν· μέλιτος ἀττικοῦ μέρη δύο, ἐλαίου κοινοῦ μέρος ἕν· εἰς ἓν ταῦτα πάντα συμμίξας, ἀφέψησον, καὶ ἀπόχεε τὸν κύνα

ἐπὶ ἡμέρας ὀκτώ, καὶ δὸς αὐτῷ ὑγρὰν ζωμὸν καθάπερ χυλόν.

Κύων εἰ παρ' ἑτέρου κυνὸς δηχθῇ.

ΟΣΤΟΥΝ ἐλάφου καῦσον, καὶ μίξον μετὰ ἐλαίου, καὶ λείωσον ὁμοῦ, καὶ ὡς κηρωτὸν ποιήσας, θεραπεύσεις τοῦτον.

Κύων ἢ δηχθῇ εἰ πληγῇ ὑπό τινος.

ΚΡΕΑΣ μετὰ σποδοῦ τοῦ σιδήρου τῇ πληγῇ ἐπίθες, καὶ θεραπεύσεις.

Κύων εἰ παρὰ λυττῶντος κυνὸς δηχθῇ.

ΦΥΛΛΑ πηγάνου ἐπίθες τῷ τόπῳ μετὰ πίσσης καὶ ὄξους· καὶ ἰαθήσεται.

Εὰν μύωψ δηχθῇ κύνα.

ΚΑΥΣΟΝ ἀγριοπήγανον, καὶ ὑποκάπνιζε αὐτὸν τὸν τόπον, ὅπου δηχθῇ, καὶ χρίε μετὰ ὄξους.

Εἰς τὸ θεραπευθῆναι οὐλήν.

ΛΙθόστερον μετὰ ἀφροῦ ἀγρίου καύσας, τρίψον, καὶ μέλι, καὶ ὄξος, ὁμοῦ σὺν αὐτοῖς μίξας,

μίξας, τὴν αὐτὴν ἀναλείφων τρίβε ἕως οὗ θεραπεύσῃς.

Ἐὰν πληγῇ, καὶ μὴ γνῶς ὅτι ὀδυνᾶται.

ΠΡΟΣ ἥλιον αὐτὸν στῆσον, καὶ ἔνθα ὀδυνᾶται, ἐκεῖ αἱ μύαι χωροῦσι, οὕτως τὴν ὀδύνην εὑρήσῃς· αὐτὸν δὲ τὸν τόπον θερμῷ ὕδατι καταλκλύσῃς, καὶ κριθάλευρον θερμαίνας, καὶ ἀφόδευμα βόειον, καὶ φοῦσκαν μίξας, οὕτως τῷ τόπῳ ἐπίπασσε.

Εἰς ψώραν.

ΨΙμίθιν καὶ ῥιτίνην, καὶ στέαρ βόειον, καὶ βούτυρον οἴνῳ μίξας, ἕψησον, καὶ οὕτως τὸν κύνα κατάχριε.

Ἄλλο.

Λαβὼν στέαρ κύνειον, ἢ ἐχίνου, βάλε αὐτὸ ἐν χύτρᾳ καινῇ, καὶ ἀνάλυσον· καὶ ὅταν ἴδῃς ἐκπέμπον πομφόλυγας μικρούς, ἀφελὼν ἀπὸ τοῦ πυρὸς μικρὸν τὴν χύτραν, βάλε ῥιτίνην καθαρὰν τετριμμένην εὐφυῶς, καὶ κατὰ μικρὸν κινῶν, ἵνα μὴ ἀναζέσας τὸ στέαρ, ἐκχυθῇ. ἡ δὲ ῥιτίνη ἔστω ἴση τῷ στέατι· εἶθ' οὕτως λαβὼν βοτάνην τὴν λεγομένην κυνοχέστην χλωράν, ἧς τὸ ἄνθος ἐστὶ πορφυροῦν, καὶ βαλὼν αὐτὴν ἐν ἰγδίῳ, τρίψον λίαν,

καὶ ἐκπάσας τὸν ζωμὸν, βάλε ἐν τῇ χύτρᾳ ἔτι ζεούσῃ, καὶ ἀναμίξας, ἄλειφε τὸν κύνα.

Εἰς ἄφθας.

Κριθάλευρον λείωσον μετὰ ὄξους, καὶ ἔγχεισον τὸν κύνα, καὶ ὕστερον καθαρῶς ἀπόπλυνε. βέλτιον δὲ, εἰ μετ᾽ ἐλαίου ἀλείψας.

Εἰς ἐξονυχισθέντα.

Λαβὼν κύμινον εἰς τὸ στόμα σου, καὶ μασσησάμενος, τὸν σίελον βάλε εἰς τὸν ὄνυχα αὐτοῦ· τοῦτο δὲ ποιήσας ἐπὶ δέκα ἡμέρας, καὶ ἀναβήσεται ὁ ὄνυξ.

Εἰς ἐκτρίψαντα κοτύλην.

Κριθάλευρον ἢ κεγχρίμιδα εἰς ἄργυρον μετὰ φλόμου καὶ ἐλαίου συμμίξας· ἄλειψον αὐτό.

Ἄλλο.

Λαβὼν κοραλλίου κόκκους, κρόκον ὠοῦ ὄρνιθος θηλείας, στέαρ τὸ ἀρκοῦν, καὶ ἀμφότερα τρίψας καὶ ἑνώσας, μετὰ ἐρίου ἐπίθες, καὶ ἐπάλειφε πάλιν ἐπάνω ἀξούγγιν.

Εἰς τὸν ἔχοντα κόξαν κύνα.

ΚΛάδους τοῦ οὐδήποτε δένδρου ἐψὲ, ἐπαύτλει τὸν κύνα· μετὰ δὲ τὴν ἐπαύτλησιν μίξας ἔλαιον παλαιὸν μετὰ ἀξουγγίου, τοῖς ὀδυνωμένοις τόποις κατάχριε.

Κύων ἵνα ἀλλάξῃ τὴν τρίχα.

ΑΣβεστον καὶ ἀφρὸν ἀργύρου σύμμιξον, καὶ ὅτε γίνηται καθάπερ μέλι, ἐπὶ μῆνα ὅλον ἄλειφε αὐτὸν, καὶ τὴν τρίχα ἀλλάξει.

Εἰς τὸ ποιῆσαι ταχέως τρίχας τὸν κύνα.

ΒΟτάνην γλυντὸν καῦσον, καὶ μετὰ ἀξουγγίου ἀρκου μίξας, τὸν τόπον κατάχριε.

Κύνα λευκὸν ποιῆσαι μέλανα.

ΜΕλαντοτόμον, καὶ τὸν χυλὸν τῆς κόπρου τοῦ ὄνου, καὶ αἰγὸς στέαρ, ἀφέψησον ὁμοῦ, καὶ μετὰ τούτων, τὸν κύνα τὸν λευκὸν χρίε ἐπιμελῶς μέχρι ι' ἡμέρας· καὶ ὄψει ὅτι ἀλλάσσει τὴν τρίχα.

Μὴ φυγεῖν κύνα ὁπῶς δήποτε.

ΤΗΝ οὐρὰν αὐτοῦ μέτρησον καλάμῳ, καὶ κατὰ τὸ μέζον τῆς οὐρᾶς τὸν κάλαμον κόψον. ἐναπόθου, καὶ στέγῃ ὑπόθες, καὶ οὐδέποτε ὁ κύων τῆς στέγης τῆς σῆς ὑποχωρήσει· ἢ ἐν τῇ χειρί σου τὴν οὐρὰν λαβὼν, τὰς τρίχας ἀπόσπασον, καὶ τὰς ἀποπιπτούσας εἰς τὸν κάλαμον βάλε, καὶ οὐδέποτε ἀποφύγῃ.

Κύνα εἰ θέλῃς πρὸς μίαν ὥραν μὴ δραμεῖν.

ΕΛαιον λαβὼν ἐν τῇ χειρί σου, τὰς μασχάλας αὐτοῦ ἄλειψον, καὶ τὸ σύνολον οὐ δραμεῖται ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ· τοῦτο ποίησον ὅταν ἀγοράσῃς κύνα ἀπό τινος.

Ἐὰν θέλῃς ἐνζῶσαι.

ΚΟλλούρια ἀπὸ σποδοῦ ποιήσας, εἰς τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ ἐπίθες, τὸ ὕδωρ καὶ ἕψημα τὸ γῆν λειώσας, καὶ συμμίξας, ἀπὸ τούτου τὸν κύνα ἐγχυμάτιζε.

Εἰς κύνα ἐπιγόμενον εἰς τοκετὸν ἐνζῶσαι θέλῃς.

ΣΠέρμα ἴων ἀφέψησον, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ἔνθα ἀφέψηται ὀρόν, καὶ τῷ κυνὶ δὸς πίνειν, καὶ μὴ ἐντρώσει.

Εἰ κύνα ἀπὸ τοκετοῦ ἐκκαθᾶραι θέλῃς.

ΠΡΑΣΑ μετὰ γλίχωνος ἀφεψήσας, τῷ ζωμῷ ἐγχυμάτιζε τὸν κύνα.

Εἰ κύνα θέλῃς συλλαβεῖν.

ΖΥμης μέρος νῆστει φαγεῖν ἐπίδος αὐτῷ.

Ἄλλο.

Εἰς τὸ αἰδοῖον αὐτῆς ἁλὸς κόκκοις τρίψας πέμψον.

Ἐὰν θέλῃς μετὰ τὴν σύλληψιν θερμασίαν παῦσαι.

ΚΟνιαν ψιλὴν ἐπίδος αὐτῷ νήστει· εἰ δὲ μὴ θέλῃ, καὶ ἄκουσαν αὐτὴν προσφέρε.

Κύνα ὀχετεύσαντα ἐὰν θέλῃς ἀνακτήσασθαι.

ΛΑβὼν ὄρκευθον σφαίρας δύο, πηγανίου, φύλλου, πεπέρεως κόκκοις ιε΄. κρόκον βραχύ· λειώσας καὶ ἑνώσας, καὶ μικρὸν ἄκρατον ἐπιχέας, μετὰ ὕδατος θερμοῦ δὸς φαγεῖν.

Ἐὰν βασκανθῇ.

ΦΟύσκαν μετὰ γλίχωνος συμμίξας ἐπὶ ταῖς ῥισὶ προσαντλεῖ, καὶ τρίχας ἱππείας, ἐν τῶν ὀπισθίων ποδῶν καύσας ἄτμησον αὐτὸν ἐν τούτων, μετὰ σαγίου σκεπάσας, ἔχε οὗ ἱδρώσει.

Εἰς λυπήσαντα αὖθις.

ΚΥΩΝ ἐὰν λυπήσῃ, μετὰ ἐπιτηδειότητος αὐτῷ ἔκβαλε· κεῖται γὰρ ὑποκάτω τῆς γλώττης.

Εἰς ψώραν αὖθις.

Ὀξείδιν μετὰ σαρκοφάγου καὶ βουτύρου βρέξας, ἄλειψον τὸν κύνα, καὶ ὑγιαίνει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΙΕΡΑΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ,

ΚΕΦ.

λζ΄. Δια-

ΚΕΦ. ΟΡΝΕΟΣΟΦΙΟΥ.

νεʹ. Εἰς

ΚΕΦ. ΟΡΝΕΟΣΟΦΙΟΥ ΚΕΛΕΥΣΕΙ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ.

ΚΕΦ. ΚΥΝΟΣΟΦΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

ΤΕΛΟΣ.

NE quis forte hosce auctores indiligentius habitos iniquo animo ferat, paucula quæ subiicio velim attendi. Primum, in Græcis istis recentioribus, non omnia ad amussim prisci rectique sermonis exigenda. etenim pleraque esse μιξοβάρβαρα. sic casum pro casu, modum pro modo, numerum pro numero turbide vsurpari. proindeque huiusmodi σφάλματα, non typographis, sed scriptorum æuo esse imputanda. Deinde, voces barbaras, quæ in hoc opere frequenter occurrunt, explicari, rem fuisse hominis otio abundantis, quum in eruditissimi viri Io. Meursij glossario græcobarbaro collectæ atque explicatæ reperiantur. Item, Gilliani codicis, qui in bibliotheca regia adseruatur, scripturam mendosissimam, non omnino nec vbique ex Mediceo exemplari refici aut sarciri potuisse. nec dubium esse quin ea res doctissimum Gillium, qui Mediceum codicem non vidit, ab editione reuocauerit. Denique typographicas operas, præter ea quæ sæpenumero peccauere in encliticis & diphthongis impropriis ᾳ & ῃ, quædam etiam perperam edidisse aut omisisse, pro quibus hæc reponenda. Pag. 1. ἀνορυτίας. Pag. 3. μικρὰ ὑποδρομῶν. 10. ἱέρακα. 11. ἄζγύλας. ibid. κόκκους μέλανας. 15. θηρατοῦ κατὰ φύσ. 16. ποππυσμοῖς in margine codicis Medic. legitur: ἡμερώματα διὰ συρισμοῦ στόματος καὶ χείλεων. ibid. πλαστούεται. in marg. eiusdem cod. ἡμεροῦται. ibid ἀσυμμετρίαν. in marg. ἤγουν ἀνισότητα 18 σιδηρᾶ δὲ κρίκου. in marg σφηπλαείου. 20. κελουκλμένον ὕπαρ. 22. χοῖρον. 26. τὴν πορφυρίδα ἀνάπαυσιν ἔχηται apponenda hoc loco nota asterisci hæc enim corrupta sunt in vtroque exemplari. 27. σπῆλ. in ora Medic. codicis legitur, ἤγουν κοσκινίζε. 28 ὡσοῦ τὸ λευ. ibid. Εν τῷ ἀστραγάλω, &c. caput istud non legitur in codice Gilliano: & est sane friuolum atque ridiculum. 29. ὄρνιν καβινίδα θύσας. 31. ὑπλίαν ita etiam legit Gillius; nullo sensu. fortean legendum, ὁπλήν. 33. τὸ χρῖμα. 35. ἀγηθρία· ἀγήπια. 36. εἰς ὕδ. ἐμβάλλουσιν. 37. ἀν θυα. in ora Cod. Med. legitur, ἀν μαλμαδρῷ. 42. ἔμβαλε. 43. δίδοσθαι. 68. τοῦ κατποῦ. 81. ὑποπύας. 113. δίδου φαγεῖν. 160. βαμβάκιον. 162. ἐπακροᾶσθαι. 222. τὴν λεγομένην φουσκλίδα. 236. πτερυμαία. 244. μακρύλαμνος. 262. θήλεια. 268. ἀείζωον. 270. γυμνασίαν. 271. βρῶσιν occurrent ista passim barbare scripta ἀζούγγιν. ἀσβέστιν, κόκκιν, τρεφδίκιν, ζυμάριν, λεπτόκαρον, γαλικόν, & eiusmodi alia.

DEMETRII C̄P.

De re Accipitraria.

CAPITA

LIB. DE RE ACCIPITRARIA.

CAP. AL. LIB.

LIB. DE CVRA CANVM.

DEMETRII CONSTANTINOPOLITANI, DE RE ACCIPITRARIA LIBER.

STVDIO tuo vt satisfaciam potentissime Rex, quo vehementi es ad educandos & curandos accipitres, & dudum tibi cupis nónulla de curandi ratione conscribi, per quam possis sacrarum auium saluti artem quandam parare, ad hanc conscriptionem accessi, & singulis morbis suam medicinam adhibui, subministrante natura, quæ hominum generi multa peperit beneficia, partim ex herbis multis & varijs, partim ex lapidibus salutarem vim possidentibus. Non pauci veteres sapientissimi viri domesticarum auium curationes scripserunt, eásque confecerunt; alias diuina quadam inuentione, nonnullas hu-

mana prudentia: alij ſtudio ducti vel vtilitatis, vel delectationis, vel vtriuſque, diligenter tradiderunt de curatione equorum, boum, canum, mulorum, auium ſuauiter canentium: ſolam accipitrũ educationem medicinámque neſcio quo pacto præterierunt; præſertim cum hominibus nõ parum vtilitatis delectationiſque accipitres afferant. Perſpicuum enim eſt, rem eſſe nullam quæ recte peragi poſſit, niſi amore comite. Hoc ſtudium, quod domini habent in ſua animalia, excitat ad illa curanda. Iam vero ex his, quæ ſum ipſe conſecutus, partim diuino inſtinctu, partim vſu longo, conatus ſum ad cõmoditatem ſacrarum auium aliquid poſteritati tradere. Quare prius locutus de cura, aucupio, educatione, cicuratione, audacia, fortitudine, ingenio accipitrum, ad rem inſtitutam pergam, atque ſingulis ſuam accommodabo curationis inſcriptionem.

Qua ratione & quo tempore capiendi ſunt accipitres.

CVM æſtatem inſtare ſentiunt ij qui capere ſtudent accipitres, relictis domeſticis ſedibus, in vertices montium pro-

fecti, omnem ſiluam perſcrutantur, & ficta quadam arte voces patrum imitantur, naturam ementiri conantur. Vox verò venatorũ quæ ſimilis voci auium videtur, in fraudẽ aues inducit hoc pacto. Corticem de ceraſo arbore detractũ ſcite in tenuem membranulam cum extenuarunt, & tanquam tenuem tunicam effecerunt, atque in illam inſeruerunt calamum ad numeros temperatum, accurata lingua illud inſtrumentum tangunt, per quod ducto & reducto ſpiritu vehementiori, ſimilem accipitrinæ voci videntur mittere vocem, patrumque artificioſe ſonum imitari. Pulli verò, qui per ætatem ignorant hominum inſidias, atque inſidiarum euitationem, inſtrumenti voce allecti, per ramos arborum exiliunt ac geſtiunt, patrumque vocibus ab aucupe effictis, dum flebile quiddam reſpondere conantur, ſeipſos vel ex longinquo ſpatio aucupibus produnt. Nam venatores illorum voce ducti, prope accedunt, atque in exiguo quodam loco arboribus vacuo delecto, vt ſine impedimento obiectam eſcam pulli videre poſſint, tugurium defigunt, quod ſatis ſit ad virũ vnum tegendũ, in eoque multis folijs circummu-

nito, ne aues insidias videant, delitescunt, speculatoriam tamen fenestellam relinquunt leuiter tectam, vt tempore opportuno prædam sine impedimento videre possint. Ad tugurium gallinam cohortalem, aut columbam volare ac reuolare in tugurium faciunt, ita vt auis videatur non arte illuc esse adducta, sed habitare in eo loco. Pulli efficta aucupis voce, & captiuæ auis clamore prouocati, repente ex sylua prodeunt, ac opinãtes auem moliri fugam ex eo loco vbi tenetur, in ipsam inuolant, & cum præda facile vnguibus correpta in syluam reuolare conantes, occulto captæ auis vinculo retinentur. Cui interea dum reluctantur, auceps per speculam porrecta manu ipsos pedibus subtrahit, ac mox capit: quos quibusdam fascijs & panniculis postquam totos, excepto naturali exitu excrementorum, sic inuoluit, vt infantes pueros solent matres, humi deponit, triduumque aut quatriduum eos ita ligatos sinit; post fascijs exsolutos docet primum insistere. Quod si forte hæc ratio insidiandi nihil profuerit, alteram machinationem moliuntur ad eos capiendos. Primum cursus, per quos pullis patres escam ferunt,

obſeruant, ac diligenter obſident, vt patribus pullos priuent, patreſque captos & ligatos toto die fame affligunt: poſtridie ſub dio eos ad tugurium alligant, & ſolita inſtrumenti voce appellant. tum pulli fame preſſi, & ficta voce deliniti, celeri volatu ex altera arbore in alterã comeant, ac cum patres vinctos vident abũdare carnibus, quas permultas illis venatores præbere ſolent, repente in eas inuolant, & ſimul capiuntur, patres verò dimittũt. eorũ enim coguntur miſereri homines propter futurã prolem. Noui nonnullos aucupes, qui ſupinos in terram abijciunt, & molli feno totum corpus occultant, exceptis oculis, vt veniẽtem videant accipitrem. tum ſiniſtra manu, & ea quidem ſimiliter tecta, columbam aut alteram auem tenent, quam ſenſim ſic mouent, vt ea ſimilis volaturæ eſſe videatur: tum inſtrumenti eiuſmodi, quale ante dixi, ſono vtentes inſidias moliũtur. tum tectam præterea dextram habent paratam ad capiendum venientem accipitrem, quem captum prædictis faſcijs inuolutum in tugurium reponunt. Alij item auem humi ligatam, & longiſſimo tenuique funiculo tractam pedibus ſenſim mouentes, ipſam

Terei dicere poſſit. maxime hebetes oculos habent, ſed ſe curare norunt ſucco lactucæ agreſtis.

Si velis emere accipitrem, quibus ſignis cognoſcatur, vtrum ſanus ſit, an ægrotus.

COLVMBAM vino odorato & veteri aſperſam cum laſere præbeto accipitri edendam: tum mox cognoſces, ſanus ſit, necne. Si ſit enim ægrotus, illam non attinget. Vel eundem humi deponito non procul à pedibus tuis. extollito manum tuam altè, quantum potes, eumque carnibus appellato. ſi confeſtim venerit in manum, ſcito ſanum eſſe: ſin minus, ægrotare. ne igitur hunc emeris. Vel ſumito ex fabri officina ferri ramentum, idque bene tritum, ex carne detur accipitri edendum. ſi ipſum deuorauit, ſanus eſt: ſin minus, ægrotat. Sed ſi cum ſanguine illud expuit, ſignum eſt, eius viſcera male affecta eſſe. Ac ſi acciderit, vbi ferri ſcobem ſumpſerit, vt eius oſſa & articuli ſonent, ſignum illud tibi ſit, debilia eſſe eius interiora. Vel ſumito ouillum pulmonem calidum, accipitrique præbeto. ſi confeſtim nullam ſentit moleſtiam

moleſtiam, ſana eius interiora exiſtimato: Sin laborent, & concoctione affligitur, ſcito ægrotum eſſe, poſtridieque grauius habiturum. itaque emendus non eſt. Quod ſi tuus eſt, iſtum accommodato remedio curabis.

De aucupio, educatione, & cicuratione accipitrum.

AVCVPANDI accipitres paruulos & nondum ex nido prodeuntes tempus incipit pridie Calend. Iunij, deſinit in fine Iunij. Verum aucupandi eos, qui cum patribus iam venantur, tempus eſt vſque ad Auguſtum. Captos in obſcuram domum includi conuenit, vbi in pertica quietè inſiſtant, ac paucis poſt diebus leniter manu geſtandi, æſtate quidem, oriente & occidente Sole, horiſque altioribus. Nam ſi in cœlo calido multum geſtentur, tum ex calore ſolis, tum ex venatoris manu, pulmonis inflãmatione flagrantes, celeriter conſumuntur: cum item in feruore ſolis aucupantur, citò defeſſi pereunt. Loro ligandi ſunt, quod quindecim longitudine digitorum ſit, & colore nigro, non rubro, ne aquilis rapinæ cauſam det coloris rubor.

Nam accipitres cum rubro loro volantes celeriter ab aquilis capiuntur, lorum rubrum procul viſum exiſtimantibus carnes eſſe. Nec item illud ignorandum, vt in ſummo pugno ſiniſtræ manus geſtãdi ſint, & non in extrema manu, aut magno digito inſiſtere permittendi: ne, cum in prædam emittuntur, debilius ex manu expulſi ferantur. Iam verò ſuaui manuum contrectatione, & verborum blanditijs multum manſueſcere ſolent, cum ſint animantes, quæ ſenſibus, & ratione quadam vigeant, neque memoriæ ſint expertes, morem, quo ſemel imbuti ſunt, ad mortem vſque ſemper ſeruant. Et quoniam fumo offenduntur, prope ignem, aut lucernam verſari non debent. In tenebris lux illis repræſentata, animos eorum agreſtes manſuefacere ſolet. Lignum, in quo inſiſtunt, ne valde craſſum ſit, néve nimis tenue, aut inæquale, ſed tantum, quantum pedibus cõplectuntur, vt põſteriores poſſint vngues accommodare ad flexum anteriorum. Vinculum quo ad perticam ligantur, laxius ſit, vt & volare & reuolare in perticam poſſint. Nam nimium ſtrictum vinculum ex accipitrum volatibus inuerſum, dum illorum

volatum inhibet, ad perticam alliduntur & diſtrahuntur. Supponendum perticæ velum eſt, ne circum perticam volare nitentes inuertantur & diſtorqueantur. Inter vincula, quibus ad perticam accipitres alligantur, ſit intercapedo viginti quinque digitorum. Quod ſi pręter hanc menſuram propius inter ſe collocentur, vnguibus inter ſe contendentes, alteri alteros interficiunt. Vbi ſemel ad venandum aſſuefacti ſunt, prædamq. guſtarunt, ſi eſuriant, ne ſuo quidem generi parcunt. Cibus horis matutinis, iſque recens dandus, ſed quotidie mutandus. idem cõtinuatus faſtidium affert: at mutatus & diuerſus appetitum excitat. Quod enim iucunde ſumitur, facile etiam concoquitur. Tribus, aut quatuor diebus lauandi aqua, vel fontium, vel perennium fluuiorum, à ſordibus vt purgentur alæ, vt celerius etiam volent: ac paucis interpoſitis diebus de ſolito cibo aliquid minuendum. Aſſueſcendi vocantibus parere. Ex manu alicuius prope ſtantis primum docendi ſaltare in alterius vocantis manum, in qua carnes ſunt. Cum hoc ſatis didicerunt, funiculo pertenui, viginti quinque pedes longo, in quo alligatus ſit

circulus ferreus, accipiter ligandus: deinde alterum funiculi caput vna cum accipitre emittendum: tum ſiniſtra manu pellibus munita, alterum caput funiculi, & ſimul caro tenenda: tum accipitri cibus oſtendendus: tum vociferatione, ſibilis, exhortationibus euocandus. ita enim diligenter edoctus, tanquam extenſo quodam funiculo ad aucupem diſcet rectum volatum facere, neque ſi ad priſtinam libertatem redire volet, poterit, retentus funiculo, per quem circulus collabens vna cum accipitris volatu vel nolentem reducit in aucupis manum: ad quam cum acceſſit, & carne ſeſe explere cupit, permittitur quidem guſtare bis aut ter, vt iterum cibi recordetur, deinde ex eius vnguibus caro ſcite ſubtrahatur, ne pedes aut vngues ſuos, vel venatoris manum lædat, dum cibum detrahere conatur. Sed hoc aucupandi genus pernicioſum. nam funiculum trahens, cum celeri volatu ad aucupem defertur, vel lapidibus terra eminentibus, vel herbis retinetur & detrahitur ex curſu, & ad ſolum alliditur, & conſumitur. Iam cum longa conſuetudine vocanti parere aſſuetus eſt, & naturalis libertatis penitus

oblitus, tum vinculo liber aſſuefaciendus vocanti parere, & celeriter venire. Eſt etiam optimum, vt qui ipſum venari docent, primum in paruas aues immittant, vt graculos, & cornices, & iis ſimiles. ex paruis enim collecta audacia, contra maiores audacius proficiſcitur.

Quomodo dirigendi & docendi venari, & qua ratione accipitribus venantibus auxiliari oportet.

ANTEQVAM ad venationem exeas, duos fere dies accipiter ſemper geſtandus. Primo die parum paſcēdus, altero propter pituitam, quam habet intra ſe collectam, exiguo cibo, nucis Ponticæ non excedente magnitudinem, alendus: nocte inſequente ſomnus minime perturbatus accipitri capiendus: poſtridie ante exortum ſolis, implorato prius diuino auxilio prompto animo proficiſcere ad bellum auium; & paulum progreſſus extra portá, poſtquam lorum, quo accipiter ligatus tenetur, in vnum coëgeris & occultaueris, tegumento ſiniſtræ manus quoquo verſus ſpeculare auium lapſus, atque vbi ad inſidias aptum locum inueneris, dextram manum, in qua

insidet accipiter prætensa furacibus & dolosis oculis diligenter intuetor, & simulans te alio spectare, sensim & cautè ad aues pergito : ad quas appropinquans, cursu facto eas excitato, & vehementi contentione ex manu amissum accipitrem, magna voce ad inuadendas confidenter hostiles aues hortator. Hæc vbi feceris, tum tu quoque perceleriter subsequitor ; & propius factus, priusquam quicquam graue patiatur, accipitri auxilium feras. Illum enim solum, & tuo auxilio nudum si aues videant, quę sunt eiusdē generis, cuius est illa quæ ab accipitre tenetur, opprimunt; grui grues, anseri anseres auxiliando. hæc enim duo genera maxime inter sese congregari solent. neque solum vicinæ contra accipitrem proficiscuntur, sed etiam multo interuallo distantes, magno studio auxiliari properant, accipitrem circūdantes discerpunt, eiusque alas obterunt, rostrorumque percussu eripiunt auem captiuam, aut cum ipsa simul accipitrem perdunt. Venator sensim progressus prope accipitrem, dispergit gregem auium, captamque ab accipitre comprehendit, atque humi sedens, sensim altero pede, pinnas caudæ accipitris

alleuat, ne acies ipſarum frangatur, quas natura dedit, vt tanquam gubernaculis his vtatur ad acres curſus eò dirigendos, quò volare intendit; deinde diſtricto gladio, quem ad ſiniſtrum latus appenſum habet paratum ad cædem auium, auis captæ gulam incidito, ac profluentem ſanguinem calidum accipitri præbet bibendum, edendamque carnem ex collo, tum ex cerebro, corde, hepate, ventre: deinde accipitri carnem ſubtrahito, & ſubtractam ſcite occultato, ne fraudem ſentiat accipiter, illumque ita ad alterius prædæ impetum comparato, vt ne exſaturatus alteram prædam negligat, ad quam inuitabitur, & memor efficietur, ſi eius pedes reſpergantur ſanguine auis captæ. Valet memoria, & commodè ſcit vti occurrentibus: contumeliam ab adulatione internoſcit. Vbi ter aut quater ad venandum emiſſus ſit, ne amplius emittatur, etiamſi magno ſtudio euolare cupiat, ne nimium defatigatus, vnius diei labore in multos dies inutilis reddatur. requie quidem reficitur, at improbo & nimium aſſiduo labore in morbum incidit. Iam interdum euenit, vt à præda aberret, propter multa, quæ occur-

rere ſolent. vt ſi, interea dum auem inſequitur, repente aquilam videat, & metu potentioris, immemor prædæ, ſeipſum ſeruare, quam prędam capere malit: aut ſæpe ſine arte è manu emiſſus, illius renibus repente læſis prædam non aſſequatur: interdum etiam lori vinculo implicatus aberrat à præda. Prætereo permulta alia fortuito accidentia, quæ illum ſæpe impediunt, quo minus prædam conſequatur, quæ breui tempore ſtudioſos experientia docebit. Cum igitur intra diem vnum aut alterum receperis accipitrẽ pectori tuo admotum, verborum blanditiis demulceto, & tanquam ad generoſam auem, in pugnaque primas obtinentem, cum alia verba facito, tum illa, quod mali cuiuſdam dæmonis inſidiis non ſit adeptus victoriam. laudem enim & vituperationem intelligit, hominumque voluntates ex geſtibus percipit, vt alibi demonſtrabitur, cum phyſicis rationibus accipitrum actiones exponemus. Quod ſi neceſſitate magis quam voluntate ad volandum ſegnior videatur, propter ſuſceptos prius labores, ſatiandus eſt, & quieti tradendus, & domum relatus, ea ratione curandus, quam poſt explicabo. Iam

ſi in

ſi in arboribus deſideat indignatus ob prædam amiſſam, ſupradicta arte reuocandus eſt. ac ſi forte ad audiendum tardior ſit, vel propter naturam acerbam & contumacem ad obediendum, vel propter prædam amiſſam, vel contumeliam ab aucupe acceptam (his enim ita ſæpe indignatur) vt ad multam diem in arbore reſideat, aucupem quidem intuens geſtantem carnes, neque tamen ad ipſum reuertens; tum alligata prius carne ad alterum caput tenuis funiculi, & ad eiuſdem funiculi alterum caput alligato ſaxo aut ligno, quod accipiter trahens carnem excutere non poſſit, oportet venatorem ſecedere. Ita enim fiet, vt cum venatorem non adeſſe videbit, inuolet in carnes, & recipiatur. Si hanc naturæ malitiam iterum retineat, relegandus eſt ad nouam ſobolem procreandam. Præſtat eius ſobolem expectare, quàm ipſo malo vti ad venationem, moleſtiæ non delectationis cauſam præbente. Multa dixi de aucupio accipitrum, reſtat iam exponam curandi rationes, & qua ratione curentur.

Ad accipitrem, qui ſit difficulter reuocatus.

MISODVLON herbam, ſiue aridam, ſiue ſiccam, bene tuſam cribro cernito, & cumini tantundem ſimiliter tritum & cribratum, melle optimo temperata per biduum dato accipitri; aut ſumito agrioſtaphidos albæ grana quindecim: aloe, laſeris, ſingulorum treis ſiliquas: geponomi granula decem: oui album liquorem: vini quam optimi quod ſatis eſt, ſpumam nitri albi mediam partem, mellis exiguum. omnia recte contrita liquidis permiſceto, hiſque accipitrem linito.

Si accipiter magna alarum diſtractione euolare contendit.

ACCIPITREM alarum & membrorum contentione euolare cupientem, tegumento velatum ducito in paruum balneum, & nunquam fugiet. Ac ſi ferus eſſe perſeueret, illum tectum ducito in fabri officinam ferrarij, ſuſpenſumque manſuefieri ſinito ab ſtrepitu fabrili.

Contra eiulatum.

EIVLANTEM, & ſibilis ſtrepentem, antequam ſedem capiat, trito allio, quod ſumptum ſit ex ſulco, allines, dicens illius eiulatui, Te allino. aut ſumes veſpertilionem, eamque prius depaſtam, pedicularię herbæ tria grana edenda accipitri præbeto. poſt illam alligato ad perticam. ſi celeriter non concoquit, eiulabit quidem duos dies, ſed amplius non eiulabit.

Ad accipitrem incitandum ad aucupium, qui aucupandi ſtudio non tenetur.

GALLINAM vernaculam occidito: ſanguinem quouis folio exceptum & conglaciatum dato accipitri edendum, cum es exiturus ad venandum, & ita cupidus & promptus fiet ad venandum.

Quomodo poſt venationem accipitres recipiendi, nutriendi, & in quas caueas includendi.

POSTQVAM aues, quæ peregrinationibus vtuntur, non apparent, vt anſeres, vt anates, vt grues, vt aliæ; tum venator geſtans accipitrem quotidie exeat ad aucupium coruorum, cornicum, aliarumque

auium peregrinationem ignorãtium. Hoc aucupio obiter vtitor, à Calendis Maij, vſque dum accipiter claudendus ſit, tum includito in caueam amplam, quæ ad ſolis ortum habeat feneſtellam, neque vitro ſed virgis circumſepiatur, vt & luminis habeat, quod ſatis ſit, & tuto accipitrem cuſtodiat. nam vitrum cito rumpit circumuolitans, ludens, impetum faciens, tanquam homo nocens in carcerem conditus ex vinculis erumpit: ſic accipiter euadit, aut vitri fragmento quaſi gladio læſus corrumpitur. In media cauea ſit lignum tranuerſum, vbi ſedeat accipiter; neque vnquam in ligneo vaſe deſit aqua quotidie mutata: neque vas ſit profundum, neque omnino patulum: ſed latum, & mediocriter concauum, ne accipitris lauantis pectus lædat, néve diſtorqueat pinnas natas. quales enim diriguntur, tales perpetuo manent. Carnem calidam, aut pridie occiſam in cauea edat. interdum caro ſuilla præbeatur. dentur etiam interdum columbæ, aut mures, aut catuli, quos aliqui exponere ſolent, pellemque ſerpentis minutatim conciſam carnibus immiſtam: ea enim ad mutãdas pinnas maxime prodeſt,

vel testudinem ex siccis locis captam testa nudam * supinam accipitri præbeto. huius carnis succus mirifice facit ad celerem mutationem pinnarum totius corporis. non, vt quidem imperite faciunt, pinnarum vulsura affligendus, sed potius naturaliter curandus molli & delicata ratione, quæ sine dolore pennas mutet: solas caudæ, quæ effractæ sunt, sensim vellito; & eas quidem necessitate adductus, & vide ne cum cruore vellas. nam si cruentæ euellantur, postea distortæ & cruentæ renascuntur. Illum semper miti ratione habeto, ne multo labore post exitum ex cauea egeat ad cicurationẽ. Vno aut altero die de manu tua cibum capiat; aliis diebus in pertica carnem ligato, vt illinc cibum capiat, non ex terra, ne sordibus lædatur. ita habitus, permanebit mansuetus. Post exitum ex cauea, eget multo labore, vt dirigatur: nam in cauea receptus eo modo, quo à principio captus, erudiendus est & mansuefaciendus. amissis pinnis cauda magna renascitur, primo anno tenuior, secundo, aliis deinceps annis eandem caudæ retinebit formam non auctam, neque diminutam.

Quo remedio pinnæ celeriter mutentur.

SI inclusus accipiter non celeriter pinnas mutat, vtere huiusmodi viuendi ratione. Primum edat quæ diximus: deinde per dies septem ex vitium sarmento cinerem purum, hoc est, ex nulla alia materia factum, cum aqua commistum accipitri apponito. Sunt accipitrũ curatores nonnulli, qui marinã aquam accipitribus inclusis apponunt: aut si marinæ facultas nõ est, salem in aquam adiiciunt, ita quouis modo, vt dictum est, cinere apposito, vel ex potione, vel ex lauatione laxatur corpus accipitris, vt pinnas celeriter mutet. Bibens hãc cineream aquam, nunquam calculis laborabit. Postquam pinnas mutauerit, aquã puram, vt prius, reponito. Sunt nonnulli, qui agni casti semen contritum aqua dulci dilutum, percolatum columbæ bibẽdum præbeant, ipsamque pernoctare sinant, postero die accipitri edendam dent. Alij verò lacertam viridem in nouam ollam, in qua ferueat aqua, addunt; deinde mortario contusam cum sua decoctione, adiecta etiam altera aqua tepida, inij iunt in peluim, in quam demersus & lotus accipiter, velociter

pinnas abijcit. Vel opobalsamum cum carne eidem edendum præbent, aut pullos hirundinum. *Aliud.*

Lacertam minutatim concisam, ne vnguibus accipiter capiat, sed ore. nam si lacertæ caro in accipitrem velut lac quoddam emiserit, damnum affert, & pedem in partem interiorem constringit. Itaque minutatim concidito, ne ipsam vnguibus possit capere.

De moderatione & mensura cibi.

EDAT accipiter ex trutina ouillæ carnis dextantem, caprinæ dodrantem, hircinæ dextantem, ceruinæ bessem, leporinæ quincuncem, suillæ selibram, nefrendis septuncem, catelli bessem, bubulæ selibram: auium verò, vt gruum, vt anserum, vt turdorum, passerum carnibus satiandus, neque remouendus, priusquam vnà cum carnibus ossa, pilos, plumas comederit. Cui si quis alium cibum apponit, priusquam illa deuorarit, valde illum lædit. vires enim eius debilitat, appetitum tollit. Caro vnà cũ ossibus & pilis comesta valde vtilis. nam stomachi pituitam exsiccat & cõcoquit, & accipitrem contra graueis morbos tuetur.

Quota hora pascendus.

HORA quarta post gestationem pascendus: deinde ad solitam perticam tandiu ligatus tenendus, dum concoxerit. Infra perticam velum appendendum. Pertica autem sit tiliacea, æqualis, non valde crassa, neque rursus valde tenuis. Si non concoquit, maluam domesticam teneram cum carne commistam edat, adiuuabitur: sed multo magis is, qui suas pennas corrodit. Hiberno tempore, priusquam accedas ad aucupandum, ipsi dabis silen, appellatum geoponomon, & aloen pro magnitudine accipitris. Si magnus est, præbeto ad magnitudinem fabæ: si non magnus, dandum quod sit ciceris magnitudine. Est item purgandus aut mure, aut oleo bono, aut melle.

Quibus cibis abstinere debet, & quam ob causam.

NVLLIVS animalis malè olentem carnem accipitri dederis: pestilentem enim morbum concipit, & calculos gignit, interiora putrefacit, & cito perdit accipitrem. neque item caro cum sale danda.

Sal

Sal enim in ſtomacho liquatus extinguit ſpiritum accipitris: rurſus abſque carne datus, viſcera conſumit. Adeps cuiuſuis animalis alienus à cibo accipitrum. vim enim concoctionis diſſoluit, & naturam ſtomachi corrumpit. Oleum datum cum ſale inimicum accipitri.

Qui cibus commodus, & quo tempore dandus.

NON omnis caro omni tempore confert. Suilla tum danda, cum extenuatus eſt. nam illa perpinguem efficit. Danda autem hyeme, cum frigore eſt facta tenerior. Sed bubula raro. hæc ad purgandum auxilio eſt. detur autē bis aut ter in menſe caprina. ouilla omni tempore conuenit. Eſus calidorum ſemper eſt commodus. Pulli columbini tum hyeme, tū æſtate accipitrum victui accommodati. Sed caro coruorum aut cornicum nunquam prodeſt, potius nocet. at caro anſerina optima.

Amißis veteribus plumis, vt nouæ celeriter naſcantur.

PINNARVM coliculos vrſina axungia inungito, & celeriter pinnæ naſcentur.

Vt celeriter creſcant.

RVBI radicibus cum vino contuſis foueto foramina, vnde pinnæ veteres ceciderunt, & celeri incremento augebuntur.

Quæ purgatio danda viginti diebus, antequam includatur accipiter.

VIGINTI diebus, antequam accipiter intra caueam claudatur, oui vitellum, mellis exiguum, roſacei tandundem, in vnum commiſta, adiectis tribus partibus recentis carnis, comedenda accipitri quotidie præbeto. Tum tribus aut quatuor diebus, paulo antequam includatur, ouillum cerebrum, quod calidum adhuc ſit, quotidie accipitri edendum dato.

Ad excæcationem pinnarum.

POSTQVAM acicula ſedem cæcæ pinnæ aperueris, ſpargito olei & butyri æquales portiones.

Qui cibi idonei accipitribus.

CARNES recentes comedant accipitres. ſed ſicubi inopia cogantur edere

minus recentes, duobus diebus edant, tertio abſtineant. Calculos enim procreant, & cuiuſque morbi peſtilentis cauſam afferunt. Sit victus accipitrum, caro agnorum, ouium, hircorum, boum, porcorum. paruorum quidem & tenerorum ſemper cum pilis: ſed magnorum ſine pilis. Cum labore extenuati fuerint accipitres, vno aut altero die carnibus veſcantur: earum pluribus continuis diebus vſus accipitrum animos efferat: præterquam quòd multis diebus continuatus calculos gignit. Singulorum prædictorum animalium ſingulis diebus vſus mutandus. Bubula multos dies continuata cruditatem affert. Caprina in ventre lapillos quidem egregie diſſoluit; ſed ſtomachum aqua implet, appetitumque tollit. Ouilla aſſidua lapides generat. Sanguinem hirci oportet ſtatim à iugulatione excipere, & concretum dare. hic calculos maxime frangere ſolet, atque vt hiſtoriæ monumentis traditum eſt, ab hoc ſolo adamas lapis frangitur. Leporum omnis caro cum ſanguine data ſine pilis & medullis eſt commodiſſima: ſed oſſa exeſa in auis ventre generare dicuntur vermes, à quibus conficiatur, occultam cauſam ignorante

aucupe. Ceruina quanquam difficilis est ad concoquendũ, ad satietatẽ danda non est: ac si opus sit, vrsinę calidæ exiguũ dandum. nam eius satietas grauissima est. Catellorum sanguis calidus totus edatur cum carnibus. is enim, vt hircinus, ad ventris dissoluendos lapides commodus est. Murina vtilis illa quidem, etiam quotidie, aut alternis diebus: sed duntaxat cum pilis data. omnibus intestinis auxiliatur, purgat pituitam, bilem deducit, reprimit vapores, elicit destillationes, corroborat dissolutum stomachum; breuiter, accipitrum generi salutaris est. Sed ex auibus columba mirificentissime prodest excesa vnà cum concisis minutatim pedibus & alis: etsi nonnullam sitim affert. Coruorum cor, cèrebrum, iecur, pectusculum accipiter modice capere potest, modo omnino ne bibat illorum sanguinem. nam & salsus, & vt omnia cum sale mista, accipitri perniciosus est. itemque cornicum caro vitetur, neque ossium, aut intestinorum quicquam capiat. vim enim incendendi habent, intolerabilemque sitim excitant. Anatis omnes carnes maxime prosunt, & sanguis. Tum gruinæ & anserinæ vtiles quidem, sed sine

multo ſanguine. expletus enim accipiter anſerino ſanguine, corde grauatur, vt homines ebrij facti mentem & rationem obumbrant, immoderateque feruntur: ita ille ad venationem ineptus fertur, quoad concoxerit. Ardeolæ, quam veteres græci herodium vocant, cerebrum ſimul cum corde & iecinore comedat neceſſe eſt: ne moleſtia affectus, minus promptus reddatur ad venandum. nam ægre fert ſe ex ſua venatione ſolius cerebri participē factum, reliquis verò partibus eſſe priuatum. Lari cor cum ſanguine, & paucis pectoris carnibus comedat. ipſius enim reliquæ partes graues & male olentes: ſed mergi ſatietur carne, quæ & ſuauiſſima eſt, & facilis ad concoquendum. Otidis etiam & turdi optima. Palumbæ, merulæ, gallinæ vernaculę, tempore data commodiſſima, circuncíſis pedibus, aliiſque; ne ſentiat auem eſſe domeſticā, poſteaque agreſtibus neglectis, circa gallinarum tegeticulas oberret.

Quomodo capitis dolor cognoſcatur, & ſanetur.

CAPITIS dolor grauiter infeſtat hoc auium genus. Qui de harum capitis

dolore indefinite conſcripſerunt, magnum incommodum pro remedio his animantibus attulerunt. non enim capite dolent, vnam, ſed plures ob cauſas, quarum ſingulis medicina eſt adhibenda. Etenim caput dolet accipitri, qui id de more non erigit, ſed alis frequenter occultat, ſic vt dormire videatur. Is dolor accidit à multo noxio humore ex alienis cibis collecto, in caputque contracto, atque ex obſtructione meantium vaporum acrium in caput incubentium. Fit etiam ab immoderato frigore, contracto ex aucupio, ita vt deſtillatione laboret: interdum à feruore æſtuq. ſolis: nonnunquam à fumo: aliquando ab odore vini, quod pernicioſum eſt. nam niſi auceps intelligit accipitrem ab odore remouendũ eſſe, perit accipiter naturalibus inſtrumentis læſis. Curatur, ſi ferri ſcoriam mortario diligenter tritam arido illius palato infricueris, atque in id inſpiraueris vetus vinum, & vt mos eſt, ipſum curaueris.

De capitis dolore ob venarum obſtructionem.

CAPITE aggrauatus, aſpectu mœſtus, palpebras oculorum difficulter tra-

hens, ſignificat ſuorum temporum venas obſtructas eſſe, ex eoque caput torqueri. hunc hoc modo curabis. Vetus vinum ore ſumptum in illius caput, oculos, nareſque inſpirato, quotidie lauato, & ad ſanitatem perduces.

Deſtillationis cognitio & cura.

CONTRAHITVR hæc ægritudo frequenter diei peſtilentis inconſtantia, aut ſordidarum carnium vſu. Cognoſcitur, cum ſupra oculos, capitis caua loca plena exiſtunt: aut cum carnem carpit, guttæ quædã aquæ decidunt: aut cum oculorum pupillæ velut nebulæ aquoſæ implentur. Cum vnum ex his ſignis apparet, hoc ſicco remedio curabis. Coſti, folij Indici, ſingulorum ſcrupulos quinque, baccarum lauri aridarum drachmã, pulicariæ ſcrupulum. omnia contuſa, & tenui cribro tranſmiſſa, arida ſeruato, hiſque cum opus erit, illius palatum confricato: fauces melle illinito: tum ex arido prædicto in nares inijcito; deinde horam vnam ad ſolem ipſum exponito, & curabitur.

Ad destillationem capitis remedium.

SI capitis fluxionibus laborat, permultum liquoris per nares emittit. Curabis hoc remedio. Glycyrrhizam contusam & cribratam, cum carne comedendam præbeto. At si destillatio permanet, nardi guttas treis in nares ipsius instillato, ipsumque ad solem horas duas, cum cœlum tranquillum est, exponito. Quod si etiam postero die similiter affectus sit, calentẽ columbam eodem puluere sparsam edat, & sanabitur.

Aliud.

Piperis albi, caryophylli, paria pondera trita, parui calami fistula naribus infundatur. Signum ægritudinis ostenditur ex eo, quod aqua defluit ex naribus. Vinum vetus ore sumptum inspirabis similiter in eius nares; ipsumque in sole statues.

Medicamentum trypherum ad grauedinem capitis.

BACCAS lauri septem, pediculariæ grana quinque, allij exiguum, cumini quod satis est, opobalsami sextantem, mellis ligulam. hæc mortario contusa, & cribro excreta, liquidis permisceto, diligenterque accipitris palatum linito.

Aridum

Aridum medicamentum.

PEDICVLARIÆ granum vnum. piperis grana ſeptem. coſti foliorum, ſpicæ nardi. ſingulorum ſiliquas duas. caſtorij ſiliquam, contundito, cribrato, hiſque ſiccis palatum illius illinito.

Remedium ad deſtillationem.

VRTICÆ grana quindecim bene contrita, dato cum carne edenda in tres partes diuiſa. Si ſeminis vrticæ facultas non ſit, rheoponticum tritum cum carne ſimiliter accipitri edendum præbeto.

Vt pituita capitis ſubſiſtat.

SALEM Cappadocum, oleum omphacinum, oui album liquorem, æquis ponderibus, & mellis quod ſatis ſit, in vas adiicias, ſimul miſceas, & cum carne accipitri edenda præbeas.

Medicamentum, quod omni tempore tuetur contra omnem morbum accipitres, & quod omnem liquorem ex capite detrahit: purgat etiam defluxum in oculos; cuius compoſitio hæc eſt.

PIPERIS ſemiſſem, laſeris obolum, zinziberis, rutæ aridæ ſingulos ſextantes.

caryophylli, caſtorij, ſingulorum quincuncem, pedicularię grana quatuor conterito, & quam minutiſſime per cribrum cernito, in mortarium miſceto, adiecto melle acapno, & vino veteri, vtroque quod ſatis ſit: hiſque allinito palatum, oreque accipitris compreſſo ſuge eiuſdem nares, vt medicamentum tranſmittatur. quod vbi feceris, illum in ſole collocabis, hoc hyeme ſingulis menſibus facito: æſtate nunquam.

Ad grauedinem capitis.

PIPER, pediculariam, geponomon, folium ſpicatum nardum, caryophyllum, cuminum, ſagapenum, balauſtium, ſemina rutæ, marathri, coriani, petroſelini, æquis ponderibus miſta contundito & cribrato, & cum opus fuerit, interdum cum melle obline, interdum etiam arido vtere.

Medicamentum aridum purgans caput accipitris, & pituitam.

FLORIS quem facit ſchoinos, coſti, ſingulorum trientem, folij ſcrupulos tres, zinziberis, pedicularię, ſingulorum quadrantem, balſami, rhou, quo coriarij vtun-

tur, ſingulorum ſcrupulum: tragacanthæ elotæ, piperis, petroſelini ſingulas ſextulas, mellis quod ſatis ſit. arida contunde, & liquidis permiſce, hiſque vtere, vt ante dictum eſt. hoc illitum & datum cum carne, valde auxiliatur.

Medicamentum omni tempore purgans caput accipitris.

PEDICVLARIÆ grana mundata quatuor, arſenici ſciſſilis, quod ſatis ſit. diligenter ſimul ex vino auſtero tere, atque ex eo guttas duas naribus inſtilla, vel potius inſpira, quo facilius in palatum tranſmittatur. hoc diſcutit omnem craſſam pituitam. ſed ante hanc purgationem vtile vti hac viuendi ratione. Nitrum album diligenter tritum in nares immitte, vinumque vetus ore ſumptum in nares inſpira, aut pinnam vino madefactam in os & fauces tanquam ſpongiam exprime.

Ad accipitrem, qui plumas mutauit, tuendum contra omnem morbum.

COSTI, caſtorij, euphorbij, laſeris, ſingulorum ſcrupulum, pediculariæ grana tredecim: contunde, cribro incerne,

obline accipitrem, tuebere ab omni ægritudine.

Ad conſeruandos pullos accipitrum.

FOLII ſicilicum, piperis, carpobalſami, ſingulorum ſcrupulum, laſeris ſeſquiſcrupulum, contrita cribrata commiſce cum melle, quod ſatis ſit, hiſque alline.

Remedium ad morbum comitialem.

SI comitiali morbo conuellitur accipiter, ei coctam veſpertilionem comedendam præbe, & ſanus fiet: aut hœdi cerebrum, quod per annulum aureum traductum ſit, præbe manducandum.

Si conuulſionibus corripitur.

CYPERI, muſci, herbæ nuncupatæ drimytatæ, oenanthes, lactis caprini, vrinæ, ſtercoriſque humani æqualia pondera, arida trita, liquidis miſta infundantur.

Quibus ſubitæ vertigines obuerſantur.

SIGNIFICATIONEM accipiter huius morbi dat. nam ſubita vertigine corripitur, neque ſtare poteſt. Sumito pedicularíæ grana quinque, ipſaque trita & cri-

brata, in mediam carnem permiſta commanducanda præbeto accipitri. Si cibum auerſatur, in globulum carnem conformatam, ſcite aperto ore illius, coge ipſum capere. videbis poſt horam vnam aut alteram reiectis malis humoribus, morbo liberatum eſſe, poſtea cibum illi calentem recentemque dabis.

Remedia ad oculos.

NON paucis morbis laborant accipitrum oculi. nam in quos morbos incidunt cætera animalia, iiſdem afficiuntur accipitres. Qui de his indocte ſcripſerunt, plura prætererierunt, ego illorum minus perſpicua, quoad potero, declarabo.

De albugine oculorum.

EA quæ oculos impediunt, quo minus videant, alij albugines, alij nebulas appellant. his medere in hunc modum. Mel Atticum acapnon, id eſt, non infectum fumo, crocodili albi ſtercus, ex æquo miſta mortario diligenter tandiu teras, quoad lenteſcant. deinde pinna illis imbuta illine oculos. Sed ſi aliqua offenſione oculi dolent & lacrymantur, ſalem Cap-

padocum recte molitum, oculo inſpira: vel ſalem ipſum ex aqua diſſolue, eoque ablue oculum, ne quid ſordiū adhæreſcat, poſtea ore ſume ex ablutione, & oculo inſpira. Alij ex aqua ſalem liquant, eoque per pinnam illinunt oculum, idque ſæpe die. At melius eſt ſalem ore ſumptum oculo inſpirare, propterea quod ſæpe accipiter renititur, aut hominum aſpectum aut manum reformidat.

Si inalbeſcit oculus, vel ab ictu, vel à ſanguine.

SEpiæ teſtam, ipſiuſq. accipitris fimum, galbanum, mel acapnon, pari menſura mortario recte conterito, deinde pinna oculum linito, ita paucis diebus ipſum priſtinæ valetudini reſtitues. Aut ſume atriplicis ſemen diligēter tritum, tenui cribro excretum, eoque alline oculum. Aut thus, ſepiæ teſtam ex æquo trita, tenuiter cribrata oculo inſpira. Aut hederæ ſuccum oculo inſpira. Aut ſimul hederæ & rutæ ſuccum pari portione miſtum, oculo infunde. Aut fabis nigris exuſtis pari pondere, melle immiſtis, vtere. Aut ammoniacum muliebri lacte cōſperſum, minute

mortario tere, oculosque pinna perunge. Aut melle acapno linito oculum. Aut vitis agrestis cinerem cum pelle aguina tritum pari mensura per pinnam demitte leniter bis die in oculum. hoc efficacius facies, si prius caput accipitris purgaueris præscripto medicamento. ex capite omnem liquorem per nares destillantem detrahit. Aut sume serpentis pellem arefactam, concisam, cribratam, aridam, seruato inclusam, ne exhalatione euanescat, & cum erit necesse, oculo inspirabis. Aut ipsam melli immiscebis, pinnaque oculum illines. Aut panem exustum cum sale ammoniaco conteres, adiicies aloen in iocineris spissitudinem concretam, vtere, & purgabis. Aut sepiæ testam, fœniculi succum, crocum, myrrham, ex æquo misce cum melle, tere, vtere. *Aliud.* Fel caninum, & mel in vnum coacta, illita albugines abolent. Item turturis fimus cum melle illitus albuginibus succurrit.

Remedium ad quemuis ictum oculorum accipitris.

SALEM ammoniacum tritum oculo inspirabis, deinde exiguo melle, quod

fumo infectum non fuerit, oculum lines.

Ad inflammationem oculorum.

OPOBALSAMO oculum madefacito, & ipſius palatum illinito. Aut oleaſtri foliorum ſuccus inflāmationem reprimit & mitigat illitus. Aut anemone cum dulci vino cocta, oculo illita, inflammationes reprimit.

Ad repentinam inflammationem oculorum.

AD portulacæ ſiccum expreſſum, admiſce opium & crocum, vtrunque quod ſatis ſit, ſuccoque oculos illine. Aut ſpongiam aceto, multo tepido imbutam ſuper oculum impone.

Ad fluxiones oculorum aduſtione reprimendas.

SVBVLA ænea candenti affectæ partis pellem, quæ ſuper oculum eſt, adure, & ab oculo arcebis fluxionem.

Aduerſus oculorum debilitationem.

SOLENT hebeſcere ſæpe accipitrum oculi, vel nimio fumo, vel acrimonia, vel molli pituita, cum defluxio multa & vehe-

vehemens oculos vexat. curabis, si melle acapno illos inunxeris, croco, rotundi iunci flore, oui liquore, marathri succo interdum in vinum mistis, nonnunquam etiam per se.

Ad oculos qui ex offensione externa sanguine suffusi sunt.

PVLLO columbino multas pinnas euellito, easque digitis exprimito, atque ex ipsis decidentem sanguinem in accipitris oculum instillato, post duos aut tres dies conturbatum oculum frequenter eluito rore, qui oleribus insidere solet.

Ad suffusionem oculorum.

SVFFVSIO appellatur, cum illæsi oculi apparent, & tamen non vident prędam. nempe in quorum partes interiores materia crassa deciderit, impediens visum. Si igitur suffusos oculos habet, & frequentius similis dormienti id patitur, & tametsi apertos oculos habet, tamen non videt, mel & rosam ex fontis aqua satis coquito, deinde hoc decocto per pinnam oculum illinito. Aut mellis acapni & fellis vulturini æquales partes sumito, hisque pinna

imbuta cautè oculum inungito, mane & veſpere, & vt prius acute videbit.

Ad viſum debilitatum fumo.

DVM geſtatur, conniuet & difficulter videt, lacrymas profundit: in nares iniecto opobalſamo, ad ſanitatem perueniet.

Medicamentum ad purgandam viſus debilitationem.

PIPERIS, coſti, folij, baccarum lauri, ſingulorum ſcrupula bina, nardi ſpicatæ, euphorbij, zinziberis, pediculariæ, laſeris, ſingulorum ſeſquiſcrupulum, caryophylli ſcrupulũ; ſimul tunſa hæc cribro tenuiſſimo tranſmiſſa, conijciantur in calamum, aut æneam fiſtulam, ne exhalata euaneſcant. Cum accipiter illinendus erit, prius palatum eius veteri vino erit madefaciendum, in eiuſdemque os vehementer inſpirandum, vt medicamentum purgatorium imbibatur. in vtraſque nares tantum inijciendum, quantum capiunt. Hoc vbi ter factum fuerit, id quod ſumitur ex medicamento purgatorio ſicco, melle Attico aſpergetur, eoque accipitris palatum

& guttur defricabitur, & vt imbibatur per pinnam, procurandum: deinde in sole collocandus, vt omneis humores, qui capiti & ventriculo insederunt, dissoluantur atq. purgentur. post horas quinque detur ipsi columba. hora nona ad aquam ducatur, vt & bibat, & lauet. nam ex medicamento siti flagrantem valde potio recreabit. postero die ad perdicum aucupium emittendus, vt plenius illorum esu confirmetur.

Ad vermes oculorum.

OCVLIS accipitrum vermes ingenerari solent ex longo & copioso vsu carnium sordidarum & male olentium: ex his putrida materia in capite colligitur, ex qua oculi laborant defluxionibus, quæ à cerebro putridæ manantes gignunt vermes. hos sequitur oculorum prurigo, & sternutatio frequens. sanguis per nares erumpit. Hoc morbo affectum ita curari conuenit. Accipitrem trade alteri scitè manibus tenendum, tu verò illius leniter palpebris reseratis, melle Attico imbuta molli spongia, latentes vermes depellito. sic enim excutiuntur ad mellis crassitudinem adhærescentes. Multi etiam aucupes

acu pertinui & acuta sigillatim vnumquenque vermem detrahunt & sanant.

Ad oculorum pituitam spumeam & glutinosam.

ACCIPITRI, cuius ex oculis spumea quædam pituita erumpit, subrumum catulum concisum, adhuc calentem, per biduum, aut triduum edendum præbeto. Ac si glutinosa lacryma albuginem oculo offundit, pelle serpentis exusta oculus est illinendus, tum sale ammoniaco in sputo liquata inungendus: deinde accipitri cornix danda.

Ut accipitri sanguis mittendus sit.

SI vis accipitri sanguinem detrahere, in caueam includito, & cum vtriusque pedis venæ eminent, ex cruribus plumas euellito, itaque sanguinem detrahito. Sin minus venæ apparent, primi digiti venam ferias. hoc facito, cum noxiis humoribus redundat, & in morbum cecidit.

Ad accipitrem difficulter audientem.

PIPERIS albi, & longi æquales portiones tunsas & cribratas cum carne da

accipitri edendas per triduum, & tibi obediet vocatus.

Ad eum qui ex fumo ægrotat.

EX fumo ægrotare incipientem cognosces, cum videbis tristem, & preter consuetudinem obstipum & graue caput deferentem, alas frequenter pandentem, palbebram inferiorem humoris plenam habentem, sese affricantem perticæ, aut homini gestanti, aut vnguibus suas nares vellicantem. Promptum remedium primum est, si ipsum abstrahas à causa lædente, nimirum fumo; deinde veteri vino frequentius eius oculos foueas. Sin diuturno fumo iam afflictus est, allij exiguum cum veteri vino contusum, per pinnam eius naribus infundes. Hoc idem facit opobalsamum naribus instillatũ, & garum quàm optimum cum vino & rosaceo ex æquo commistum, per pinnam illitum naribus & palato. Quod vbi feceris, in sole per horam ipsum colloca, atque eundem pasce carne neruosa, & pristinæ valetudini restitueris.

Remedium ad eundem.

EX fumo caput & oculi intumeſcunt, nares obſtruuntur. Remedio ſunt piperis longi grana ſex, coſti ſcrupula tria, caryophylli, caſtorij, anemonæ, croci, ſinguli ſcrupuli ex iunco odorato floris opobalſami, tragacanthæ, ſcrupuli bini: pediculariæ grana ſeptem, piperis communis grana quatuordecim. hæc arida contuſa & tenuiſſimo incerniculo creta, vino auſtero excipiantur, oculoque illinantur. Quod ſi videas eum acerbe ferentem, melle albo inunge palatum accipitris, vt miteſcat, eundemque, ne moleſtia afficiatur, ex aqua aſpergito. Sunt qui allium diligenter tritum accipitri ſimul cum carne, & lacte caprino præbeant, ac confeſtim mel in eius nares inijciant, ſemel aut bis die, vinoque auſtero eiuſdem oculos foueant. Summa huius ægritudinis cautio eſt, ne accipiter fumo appropinquet, quoniam eo læditur, deſtillationes excitantur, pinnæ exareſcunt.

Qua ratione destillatio & grauedo generantur, cognoscuntur, curantur.

DESTILLATIONIS & grauedinis plura genera à variis causis oriuntur: interdum à putridis carnibus, interdum à diuturnis fumis, aliquando à pituita ventriculi, aliquando à defluxione capitis destillante in fauces, nonnunquam à fame, sæpe à nimia edacitate, tum ab ictu illato plagæ accipitris, item ab exhalatione grauioris cœli, aut à vaporibus generatis à lapide ventris. Cognoscitur ex oculorũ tumore, sternutatione, lingua, cum excrementum nigrum infra linguam collectum est, aut cum accipiter caput fricat, aut infrà alas demittit, aut vnguibus nares suas vellicat, aut solitum cibum non capit. Destillationis sex sunt species, quarum nomina & curationes suis locis reddemus. Prima est sicca & arida.

Ad aridam pituitam.

SICCA est pituita, cum sternutans accipiter nihil per nares emittit. Remedio est pix munda subacta cum aceto acerrimo quam minutissime eousque contusa, dum strigmenti balnearum crassitudinem ha-

beat, eamque pinna imbuta in illius nares demittito ſemel die, ſimiliterque altero die curato, ſi vides profuiſſe: quinetiam tertio die ſimili curatione vtitor, ſi vides accipitrem melius habere. Quoties curabis, toties poſt vnctionis digeſtioné melle eius fauces perunges, vt ab aceto flagrantem recrees. Sed commodius eſſet medicinam cum exiguis fruſtulis carnis commiſtam dare, vt acerbitas medicinæ his deglutiretur melius, quam ſpiritu accipitris. Si hoc remedium profuerit, garum primæ notæ ſimiliter naribus immitte ſemel die. Quod ſi ſimiliter permanet, neq. vllo prædicto remedio diſcuſſa ſit, columba detur edenda. Si non habes columbam, ſuilla caro calida cum oleo; & ad ſanitatem perduces. Equidem ipſe ex longo vſu inueni, recrementa ferri minutatim trita & cribrata, cum carne data, per triduum hunc affectum ſanare. Sed ad omnem morbum optime facit noctua in cibum data.

Vnguentum hybernum ad omnem diſtillationem.

PIPERIS, caſtorij, ſingulorum ſcrupula bina. Zinziberis, coſti, nardi ſpicatæ, euphorbij,

euphorbij, agarici, ſcrupulos ſingulos: pyrethri, pediculariæ, ſingulas ſiliquas. hæc omnia cõtuſa, & tenuiſſime cribrata excipiantur melle optimo & veteri vino, hiſq. inungatur palatum accipitris: deinde in ſole poſt horam detur columba. tum aſari, piperis, & mellis, & vini, ſingulorũ quantum ſatis eſt, naribus infundatur: poſt infuſionem per duas horas in ſole ſtatuatur.

Aliud remedium ad ſiccam pituitam.

EX deſtillationibus laboranti accipitri intumeſcunt oculi, ſternutamenta crebra fiunt. celeri eget auxilio: ſed imprimis ſupradicto vnguento, quoad perfectè curatus ſit. aut hoc vtere vnguento. Allij ſuccum miſceto cum vino auſtero, eoque palatum ipſius perline. victui calida præbe, ne aquam guſtare ipſum permitte, ſi ſuccum allij biberit.

Aliud remedium, quod continet

OPII, coſti, folij, euphorbij ſingulos ſcrupulos, piperis grana quadraginta, caſtorij binos ſcrupulos, hæc omnia tunde, atque vtere. Aut gari, vini, olei roſacei æquas portiones ſubactas naribus infunde

ad emolliendam destillationem: deinde ipsi ad solem exposito neruosam carnem carpendã præbe, vt si quid humoris restat, per nares ex capite detrahatur. Eidem medetur laser siue liquidum siue aridum in nares demissum.

Aliud vnguentum.

PVLVIS stillatitiæ myrrhæ cum aqua coniiciatur in vas, quod in ima parte pertusum sit, permittatur effluere, deinde illo percolato, palatum illius confricetur; videbis liquorem per nares deferri, qui spongiola ex aqua calida expressa abstergitur. Alia compositio, quæ habet pediculariæ, laseris, singulorum scrupula bina, piperis, pyrethri, singulos trientes, costi vnciam. Hæc omnia in puluerem redacta, & tenuissimo incerniculo excreta, arida seruentur: sed ita, vt ne exhalatione exolescant. Cum vsus necessitas postulabit, accipitris apertum os vino veteri & mero diluatur; deinde melle acapno fauces illinantur: constringatur illius os: exugantur nares, donec aliquantũ mellis ad os tuum accedat. vbi supradictorum puluere accipiter illitus fuerit, in sole collocetur.

Medicamentum, quod innoxium tuetur ab omni deſtillatione.

PEDICVLARIÆ grana tria, tunſa, cribrata, tribus carnis adiectis partibus, accipitri dentur per quadraginta dies. ita fiet, vt nunquam deſtillatione laboret, neque geſtatus, neque incluſus.

Commune remedium, ne vlla deſtillatione accipiter facile lædatur.

ALLIO primæ notæ diligenter contuſo, caput inungatur accipitris, paulatimq. idem edendum detur, ipſi item commune oleum datum, ſimiliter & mel eadem efficiunt, itemque butyrum ſimiliter datum. Omnia enim noxia ad eius ventrem adhæreſcentia expurgantur; ſed maxime hyberno tempore, propterea quod illius vires naturali efficacia incaleſcãt. Illum etiã mirifice iuuat eſca calida pręparata ex animalibus, quę ante ſcripſimus, ſed maxime murina caro naturalem quandam commoditatem affert huic animantium generi.

Medicamentum ad ſiccam pituitam accipitris.

BALSAMI & butyri æqualibus portionibus lotum accipitrem vnge: allij & hyoſcyami ſuccos pari menſura miſce, & vinum auſterum quantum ſatis eſt, illius palatum illinito; poſt ipſum ponito in ſole.

De pituita continua.

HÆC efficit, vt omnino oculi tanquam ſputo conſperſi videantur, & veluti aqua madefacti. Vis huius affectus ab oculis primum ſe oſtendit. huic mederi conuenit hoc medicamine, quod habet ſideritem, vinum vetus & bonum, mellis quantum ſatis eſt. ſimul omnia contundantur, donec ſtrigmenti balnearum craſſitudinem habeant, deinde eo aſpergis ſuillam, murem durum, qui quamuis illius contactu corrumpatur, tamen ſi dederis accipitri edendum, ſeruabit accipitrem. Tantam habet vim naturalem, vt ſi coquatur cum fungis venenatis, id quod in eis venenatum eſt, tollat, fungoſque eſculentos reddat.

De pituita humida.

NOTIAS appellatur ex eo, quod humorem habet, & ſpumeum quiddam ex oculis mittit: oculi tument, per nares nihil defluit. Ea, niſi præcaueris, periculum affert, & propemodum eſt inſanabilis. Deprehenditur, cum oculorum angulos videas vtrinque ſpumæ exiguum habere. Curabis, ſi pediculariæ, piperis, ſingulorum grana ſeptem vna diligenter trita cum vino in promptu habeas: deinde exiguas carnis portiunculas melle illitas des accipitri comedendas quinq. aut ſex: poſthæc eum in ſinu tuo teneas, ſed commodè, ne lædantur illius remiges pinnæ. Primum linguam ipſius leniter exeras, & videas, ſi quid tanquam lingula, quod eſt morbi fundamentum, infra ipſam decumbit; id vngue leniter incidas, donec expurgatus locus ſit: deinde vino veteri foueas, & paulatim eluas, & diligenter digitis defrices. tum eiuſdẽ nares auceps ore ſuo exuggat, pulueremque ſumat ex his quæ diximus redactum, eoque illius palatum confricet. ſingulis curationibus vtere pondere duarum fabarũ: in ſole illum pauliſper locato,

vſque eo duntaxat, quo ad incalefactus ſit: deinde ipſum à ſole remoue, & ligatum tene in vmbra, & tandiu obſerua, quoad per nares & os eijcit morbum, exigua fruſtula carnis, quæ ante pharmaci curationem acceperat, videbis fæculentam pituitam emittere accipitrem ex efficaci pharmaco. Cum animaduertes ipſum expurgatum, neque quicquam amplius emittere, melle illine fauces & palatum, vt ante diximus; vt mitigetur accipiter ex acerbitate pharmaci: tum ei detur columba edenda, aut ouilla caro calida, aut alterius animalis boni ſucci. Quod ſi morbi vis adhuc permanet, tum adhibeatur hoc remedium, quod recipit agreſtis mali, & hyoſcyami æquales portiones commiſtas cum oleo, quod fumo infectum ſit, ex his offæ agglomerentur, eadémque opobalſamo illinantur. Vino prius foueatur os accipitris: deinde detur ipſi offa vna pondere vnius ſcrupuli. Potes etiam hoc remedio vti, quod continet piperis vnciam, laſeris drachmam, coſti, folij, ſingulorum ſcrupulos quinq. pediculariæ grana vndecim. Contundantur ſimul omnia, & tenuiſſimo incerniculo cribrentur. Seruetur eorum

puluis, eoque, cum exiget vſus, palatum & fauces illius defricentur.

De molli & humida deſtillatione.

MOLLIS deſtillationis hæc ſunt ſigna. primum ex naribus aqua defluit, deinde ſternutamenta; ſputa, muci craſſi ex naribus erumpunt, oculi humore redundant & tumeſcũt. hanc iiſdem pharmacis eodem modo quo humidam curabis. Sunt qui laſer in aquam conijciant, idque madefieri & macerari tandiu ſinant, dum aqua diſſolutum ſit, eoque conſperſum pullum columbinum adhuc calentem dent accipitri. Cum accipiter aſſidue liquorem per os & nares emittit, & palpebræ tumeſcũt, hic non eget auxilio vnguentorum, quæ ipſum nihil iuuant, ſed magis humorem deſtillationis augent. Vtere duntaxat hoc remedio, quod recipit piperis triti & cribrati puluerẽ. is naribus inſpiratus ſanum facit accipitrem. Cum caput atque oculi tument, & ſtertit, & ſibilum edit accipiter, hoc curabitur remedio, quod continet piperis grana quadraginta, coſti ſextulam, opij ſcrupulum, folij, pyrethri, euphorbij, ſingulorum ſcrupula bina, pedi-

cularię grana viginti, opobalſami ligulas treis. arida contundãtur, liquidis miſceantur, opium vino conſpergatur, & liquidis adijciatur, eoque vtere, cum erit opus. Humidam & mollem pituitam apertè indicat defluxio ex oculis & naribus. Primũ remedium eſt perungere palatum ſemiſextula ſupradicti vnguenti. Quod ſi permanet morbus, laurini olei guttas binas ſingulis naribus inſtilla. Si ne hoc quidem adiuuatur animans, eius capiti ferrum candens ſic admoueto, quemadmodum paulo poſt dicetur. Rutæ puluiſculus diligenter tritus, illius naribus inſpiretur, calidis carnibus auium veſcatur, neque omnino in ſole manere permittatur: exigua aqua vtatur ad commodius accipienda auxilia. Humida pituita deprehenditur, cum circa oculorum angulós & tempora humor ſpumeus fertur: cum frequenter ſternuit, euellantur plumæ ex eius temporibus, venæque fricatione excitentur, vt ex temporibus emineant, deinde exiguo ferro candenti ſcite adurantur, & quam mox vino mero conſpergantur.

Ad humidæ pituitæ orientia tubera.

SÆPE in naribus accipitrum oriuntur tubera ex humida deſtillatione. Remedio ſunt tres guttæ gari optimi quotidie naribus inſtillatæ.

Ad inflammationem narium.

NARIVM inflammatio cognoſcitur, cum circum oculos & os glutinoſus humor exundat. Sanatur hoc medicamento, quod habet agreſtis vlmi ſemina conciſa & tunſa cum oleo in offas agglomerata, palatoque accipitris infricata: tum eius naribus inſtillatur ſuccus roſaceus, omphacino oleo temperatus.

Ad deſtillationem tollendam, quæ per nares mucum reddit.

PIPERIS grana decem & ſeptem mortario contrita vna cum ſapone, & ſtillatitia myrrha tenuiter cribrata, & ea quidem ad proportionem piperis iniecta, & miſta: poſtquam accipiter cibum ſumpſerit, eius nares illinantur, & ad ſanitatem perueniet.

Cum ex naribus liquor redditur.

SI ex naribus aqua defertur, raphani ſeminibus contuſis cribratis eius nares illinito. Potes etiam vti aparinæ ſemine contrito, & tenuiſſime cribrato, eoque ſcite palatum accipitris defricato, & facile cognoſces mucos exhauſtos eſſe.

De thoracis pituita.

EA grauis quidem affectio, niſi ſtatim ſuccurratur. efficitur ex redundantia humoris. Signum huius eſt, cum grauiter ſpirat, vt fit ab exercitatione: ad pectus accipitris humor multus exaggeratur, quæ ſtertere, recinere, obſtrepere faciunt accipitrem. Succurrendum hac ratione: eo die victui colũba, potui aqua mulſa danda eſt, aut roſacea, quas bibat accipiter, donec omnino reficiatur. Calidã curationẽ nihil iuuare experientia animaduerſum eſt, ac potius adiuuare frigidam, & cruda comedere tribus fruſtulis additis plantaginis in mediam carnem immiſſis.

Aliud remedium.

ASSIDVO ſtrepitu ſibilum elidit, ſtertit, linguam exerit: hac medicina ſanus.

fiet, quæ recipit butyrum cum rosa contusum, & exiguum folij Indici contusi & cribrati. hæc omnia simul subacta in pellem soricis coniice: deinde scite accipitri pellem ita præparatam da deuorandam. da etiam columbam, vt ante dictum est, & in vtrasque nares laurinum oleum instilla, fac sub dio maneat & restituetur.

Auxilium aduersus pectoris & thoracis pituitam.

SANDARACHÆ vnciam, butyri, medullæ ceruinæ singulos sextantes, duorum ouorum albuminis; olei laurini, mellis quam optimi, singulorum semuncia, misceantur vna, & in globulos paruulos redacta accipitri deuoranda præbeantur.

De occulta pituita.

HAC laborat accipiter, cum diu in fumo versatur. Hanc ipsam cognosces, cum eius palpebræ liuidæ sunt. ex naribus autem destillat lippitudo spumea, vehementerq. stertit: depellitur hoc remedio. Hyoscyami seminis, piperis scrupuli singuli, laseris scrupuli bini, simul terantur, melli acapno, misceantur, illisque illina-

tur palatum, victui calida dentur. Alij hanc pituitam tollunt hoc medicamento, quod componitur ex costi, piperis longi, hyoscyami seminis pari portione, laseris, piperis, scrupulis singulis, omnibus simul contusis & cribratis, melle conspersis, eius palatum illinunt. A nonnullis melle puro palatum & fauces inspirantur, aut infricantur allio multo & bene purgato, tum lati cumini & pediculariæ paria pondera diligenter contrita butyro excipiuntur, eoque caro illita edenda accipitri præbetur. Itemque cum accipiter incidit in thoracis pituitam, ostendit ex eo, quod circum nares inflammationes exoriuntur eiusmodi: pituita afficitur accipiter aut nimium madefactus, aut in multo fumo versatus. hoc remedio sanabis. Sume asininum allium, pilo tunde, linteo tenui succum exprime in illius nares. Aliqui vrticæ grana septem aut nouem trita cum tribus carnis partibus dant. Sunt qui hirci sanguinem media ex cæde aut non multo post effusum sanguinem poculo aut altero vase exceptum sinunt concrescere, posteaque dant accipitri comedendum.

De morbis oris.

ORI innaſcitur morbus hermius nuncupatus, iuxta labrum, ſinuoſus eſt & fiſtuloſus, in quem influit humor, non perficitur, ſed per partes inflatur, in vlceris foramina influentibus indomitis appellatis humoribus. Os igitur accipitris aperiendum, atque inprimis fiſtulæ ſquamma pinna purgari conuenit; deinde pinna melle imbuta illini oportet, vt omnis ſanies expurgetur. In os fiſtulæ, non autem intra foramen ipſius calcithis contrita iniicienda eſt; vt id quod eſt putrefactum, exhauriat. exeſt enim omnia vlceris tubercula.

De vlceribus manantibus, quas græci ἄφθας vocant, tum de paulo durioribus vlceribus ſubalbidis, quas græci ψύδρακας vocant.

COGNOSCITVR accipiter huiuſcemodi vlceribus laborare, cum eius palatum totum exalbuit, & quaſi milij grana parua diſperſa in ore videntur. Huic medicabere ad hanc rationem. tuum digitum indicem inuolues linteo, eoque melle roſato, aſperſo auis palatum & linguam fricabis.

ſi facultas mellis roſati non ſit, vino mulſo vtere. calida victui prębe: vel foueto os accipitris vino auſtero adiecto melle roſato: aut ipſa roſa ſola: aut roſaceo oleo, quod confectum ſit ex omphacio: vel omphacinum cum mulſo conteratur, eoque illinatur eius palatum & lingua: vel palatum & lingua primum aceto & melle vſque eo perfricentur, dum expurgata ſint, deinde melle roſato crebro illinantur. Poſſunt etiam huiuſmodi vlcera hoc modo curari. Ricini ſemina conterantur, ex aqua coquantur, & percolentur eorum decocto; admiſceatur tantundem mellis, ac rurſus coquantur, donec ad mellis craſſitudinem peruenerint; deinde hac compoſitione accipitris os illinatur totum. Quod ſi in capite auis aphthas, ſic nuncupata vlcera, habeat, cognoſces, ſi ex manu violenter deuolat, & cum ad manum reuerſus eſt, ſi videbis eum cum violentia reſpirare, ſcito eſſe in eius iecinore vlcus inſanabile. ſin in ſolo capite hic affectus verſatur, primum illinito opobalſamo, deinde altero die vnguento habente opobalſamum: altero quoque die allinatur melle roſato adiecto malicorio & euphorbio. Quod ſi vlcera

inflammationibus flagrant, oui albus liquor cum eiuſdem vitello commiſceatur, eoque illinatur.

Ad puſtulas accipitris.

SI in ore, aut alia corporis parte puſtulæ ſint, trade alteri accipitrem ſcite tenendum, tu vero acicula puſtulas aperito, eaſque ſinito euaporari, deinde melle roſato illinito.

Ad recinentem & ſtertentem accipitrem.

SI ſtertit, ſibilum elidit, angitur, & coactus comedit; ſcito in eius faucibus pituitam eſſe. Remedio eſt ferri ramētum tenue cum carne calida datum. aut zinziberis, ſulphuris puri, ignem nondum experti par modus oleo roſaceo temperatus cum carne victui datus. Item ſolum roſaceum ex carne datum diſcutit pituitas ad thoracem adhæreſcentes. Sunt qui zinziberis partem vnam tritam, butyri partem, alteram roſacei ſufficientes partes ſimul cum carnibus accipitri dent comedendas.

Quomodo morbi pulmonis cognoſcantur, gignentur, curentur.

SI vel in quiete, vel in motu accipiter difficulter ſpirat, vt cum ſono & anhelatione procul audiatur; ſcito redundante calore materiæ incumbentis in partem affectam pulmones inflammatos eſſe. Id accidit, cum imperitia geſtantis proiectus eſt ex manu. nam ab aere ſuſceptus calor, & imperitia geſtantis auctus, pulmones diſtrahit. Ad ſalutem perducetur hoc medicamine, quod habet lenticulam crudam, tunſam, melle ſubactam, conſperſam exigua ſcobe ferri, cum carne edendam accipitri præbitam. Accipitres pulmonarios ſcito eſſe inſanabiles, præterquam cum ægrotare incipiunt. Sanauimus hos ſæpe, potui dantes frigidam ad ſatietatem. aut roſatum mel refrigeratum. Accipiter eum grauiter & crebro ſpirat, aquamque valde expetit, tum pulmonibus male affectis eſſe ſolet. Sanatur, ſi primum melle puro nondum temperato eius palatum illinas; deinde oui vitellum cum vino cōmiſtum & tritum accipitri infundas.

Ad an-

Ad angustias pectoris.

CVM angustia laborat in cibo capiendo, & violenter transglutit, difficultatem cibi transmittendi affert gutturis inflammatio. Sanabis, si partem vnam ramenti ferri, & carnis calidæ alteram partem, ouique vitellum vbi miscueris, accipitri dederis.

Ad anginam.

OLEI, vini, mellis æqualis mensura cum carne detur edenda.

Ad obsessas fauces.

LASER in vino teratur, hisque perfusa caro accipitri detur. Solet sæpe accipitribus ex nimia edacitate, vel ex noxio humore intus infra pectus, & cor, & maxillas quiddam humoris plenum nasci, simile pustulis aut strumis; cui nisi citò succurratur, consumit auem, nec ita multo post cognosces affectum, si vides ipsum frequenter expetere aquã. cum enim aquam aspicit, aut puteum, aut stagnum, ardenter illuc cupit ire, & crebro euolare contendit, inflammato humore exardescens.

Hunc ita ſanum facies. Ouillam carnem frigidam, melle ſparſam vno die tantum cibatui dato: altero die Hiſpanicum oleum cum carne victui præbeto. Si nihil horum iuuat, ſuillas ſetas aſperas minutim conciſas, cum carnibus miſtas accipitri edendas dato. delapſa enim ſubtilia ſetarum fragmenta, atque incidentia in puſtulas, exulcerant ipſas, & dirumpunt. itaque effuſo humore, animans liberatur. Hoc vbi feceris poſtridie, ad eius curationem melle vtere, & prorſus ipſum morbo liberaueris.

Remedium aduerſus ſitim.

ACCIPITER crebrò bibens, & ſeipſum ſæpe proijciens ex manu geſtantis cum aquam videt, oſtendit circa guttur, aut ingluuiem, aut axillas, ſtrumas intus eſſe, quæ ipſi ſitim præbent: periclitatur, niſi promptum remedium affertur. Sanus efficitur, ſi ipſi carnes nunc melle, nunc oleo roſaceo illitas dederis, eique aquam quærenti crocum cum vino amineo in puluerem reſolutum præbueris. Aliqui ita medentur: primum ipſi viuam columbam interficiendã præbent, quam cum comedere incipit, tum illius ſanguine & carne

perfricant folia allij & bliti diligenter in mortario ligneo contuſa pilo ligneo, eaq. ipſi præbent edenda.

Remedium contra abſceſſus.

SI abſceſſus habeat accipiter, celeriter ſubſilit. Abſceſſuum duo ſunt genera, alterum lapidoſum, alterum ſanguineum. Ita ſanabis. Adiantum ad tertias coquito, percolato, eique adijcito exiguum calcis viuæ, & mellis, quod ſatis eſt, vna ſubigito, in paſtillum conformato; quo frequenter dando, abſterges omnes abſceſſuũ ſordes. tum ex hac compoſitione toto die vnà cum portionibus carnis eius cibatui dabis primum duas partes, poſt exiguam diem duas aut tres æquales: in ſumma capiat quinque aut ſex. Ne ſinito illo die, quo illas comederit, accipitrẽ aliud quicquam edere: nam ex his cognoſces, abſceſſus ſanguineum ne, an lapidoſum quidpiã habeat.

Quibus ſignis cognoſcatur interior accipitris ægritudo, vnde oriatur, & quo modo curari debeat.

SI aut manui, aut perticæ inſiſtens accipiter multum quieſcit, & diſcedens

tarde reuertitur, & parum admodum edit: ſi mœſtus eſt, & ſtercus nigrum craſſumq. emittit, præſertim cum carnem recentem ac mundam ſumpſit: ſcito hæc eſſe ſigna ægritudinis generatæ ex craſſis humoribus nondum concoctis in ventriculo. tum ex carnibus fœtidis herbiſque quas humi ſæpe ſedens carpit & comedit. Ita curato. Sume portulacam paulum contuſam, deinde cum butyro commiſtam præbeto accipitri edendam cum carne ouilla calida, aut rutæ in puluerem redactæ ex veteri vino diligenter quotidie per aliquot dies dato tres ligulas, & ad ſanitatem perduces.

Ad occultum morbum accipitris.

ACCIPITRIS demonſtratur occultus, morbus, cum in venatione comedere non vult; tum ſcito eũ ex aliquo inteſtino laborare. Detur ei caro melle & butyro conſperſa, & curabitur. Optime fiet, ſi eius cibatui calidus detur pullus columbinus: nam omnium remediorum fere optimum eſt, calida eſca.

Ad moleſtias & anxietates tollendas.

SANDARACHÆ tertiam, butyri recentis partem vnam miſceto, & cum carni-

bus recentibus edendam dato. Cum merore & angore affectum esse cognosces, cum eius aspectus horridus est & tristis, remedium est columba in cibum data, quæ pridie poscam biberit.

Ad morbos latentes, & plagas intestinas.

STYRACIS optimi sesquiscrupulum, recentis butyri, medullæ ceruinæ vncias singulas, mellis boni, & olei Hispanici sufficientes partes, vna misceto, igne lento calefacito, vsque dum bene commiscueris: vbi refrigeraueris, dato comedere vel carnibus immistas, vel in murinam pellem cõiectas, & si quo intestino affectu laborat, sanabitur. Est etiã remedio vel ouillum cerebrum ipsi datũ cum reo Pontico contuso & cribrato; vel colũba, quæ sapam biberit: postridie si accipitris victui viua detur. Aliqui in vas concauum indunt, mellis & olei Hispanici ligulas singulas, & oui albũ: quæ vbi subegerunt, adijciunt triti salis Cappadocis & spumę nitri duos scrupulos, hisque exiguas carnis particulas sparsas obijciunt accipitri.

Ad tabeſcentem.

COLVMBÆ acetum potui detur, eius os ligetur, ne reijciat acetum: appenſa habeatur, vſque dum ipſius caro diſſoluta fuerit: deinde accipitri præbeatur.

Aduerſus omnem morbum accipitris.

SINAPIS & coaguli lactis ſiliquam cum carnibus dato accipitri, iſque in multas horas iuxta aquas maneat, ſinito: vngito eius nares, vt per nares attrahat vim medicinæ.

Quomodo pinguem accipitrem, & venandi negligentem extenuari, & cupidum aucupandi reddere conueniat.

IS qui nimio cibo & delitiis ſupra modum pingueſcit, ob idque aucupari negligit, ita extenuandus, & ad venandi ſtudium reſtituendus eſt. Teſtudo aquatilis illius cibatui ſemel die aut bis danda, vſque dum eius carnes luxuriantes ad mediocritatem redierint. Cibi etiam inopia, quæ plena ſunt, exinaniri ipſa medicinæ ars præcipit. Sunt, qui dent pulegij & allij æquales partes vna contuſas cum carne bubula, itaque cito reddunt graciles.

Ad extenuatum ex obſcura cauſa.

SVILLAM carnem cum oleo communi des, citoque pinguis reddetur, vel etiam reſtituetur ad priſtinam pinguitudinem, ſi ſi eius potui ſymphyti decoctum, cibatui verò ſuillam carnem cum butyro & melle dederis.

Ad æſtus accipitris.

ACCIPITRIBVS per æſtatem venantibus, ſolis ardore æſtuantibus, bile flagrantibus, oui albus liquor ex roſaceo dandus, ducendus ad aquam, in loco auris expoſito collocandus.

Aduerſus bilem.

RASILIS æruginis nondum coctæ, olei Hiſpanici, vini veteris parem menſuram in vas indito, & ſimul, vbi miſcueris, carnibus illitam dato.

Ad refrigeratum.

MVLTI accipitrem ad thermas adducunt, & calefaciunt, & nihil adiuuerunt; potius etiam læſerunt. At tu ipſum ſtragula veſte tectum, repone in commodo

loco; eique vt calescat butyrum, cum vrticæ semine præbeto, & refeceris.

Remedium aduersus bilem.

INEVNTE autumno & principio cum captus est, aut diu immoratur perticæ, aut solis ardore incensus, aut præliatus bili laborat. cuius signa sunt: totus tristis est, oculi sicci & compressi videntur, multo aquæ desiderio tenetur, & ipsam multam bibit, tremit totus, dispersas atque inæquales habet plumas, easque interdum explicat, interdum etiam contrahit, pedes nigros, & ab vnguibus vsque ad genua frigidos habet. Hoc remedio curabis. Aquam rosaceam infundes, cibum præbebis ex rosaceo & omphacino oleo cũ caprina carne: eum in terra frigida sedere sines totum diem: nocte sub dio habebis; itaque sanabitur. Cibum calidum omnino ne dederis. sed neque, vsque dum perfectè curatus sit, ipsum gestaueris. Bibat vespere aquam, vt bilis calor temperetur frigore potionis.

Defatigato remedium.

EX aucupio & longo volatu fatigatum, cibique fastidio affectum, restitues in pristinum

priſtinum cibi appetitum, ſi ſuillā carnem aceto acerrimo perfuſam in treis partes diuiſam dederis, aut murem largiter edendum præbueris: recreabitur accipiter, & ipſe reſtituetur appetitus.

Ad inflationem.

INFLATVR ſæpe accipiter, cum aut ab altero accipitre vulneratur, aut in ſpinoſum locum ingreſſus ſpinis ſauciatur. Ita curabitur. Eius corpus totum aqua egelida perfundatur, pellis inflata acicula ita leuiter compungatur, ne caro attingatur, & pernicioſo tranſmiſſo humore tumor remittetur. Quod ſi inflatio permanet, theriacam liquidam magnitudine fabæ vino veteri reſolue, perfunde accipitrem, & ſanus fiet. Si vel inguen, vel axillæ ab ictu tumeant; aqua roſacea & cera igne lento liquentur. adijciatur ſymphytum minutatim confectum: ſimul omnia ſubigantur, plagæ imponantur. Sed ſi gula intumeſcit, acicula reſeretur, vinoque oleo miſto calido madefiat, & bene habebit. Ita ſe affectum oſtendit, cum ei ſubitæ vertigines oboriuntur, vt conſiſtere nequeat,

eidem exhibenda eſt par portio glycyrrhizæ & maluæ.

Stomacho male affecto remedium.

SI ſtomachus malè affectus ſit ex noxio humore, roſaceum vetus cum carne accipitris victui exhibeantur. Ita affectum cognoſces, cum toto die videbis eum oſcitantem. Cui etiam remedium erit laſer Cyrenaicum magnitudine grani piperis cum carne datum.

Stomachus quando non eſt cibi tenax & debilitatus, faſtidit cibum, unde cognoſcatur, quomodo curetur.

SÆPE nimio labore defatigatus, aut male geſtatus, aut contra auem fortiter præliatus, aut offenſus in aliqua corporis parte debiliori, aut vinculo inuerſo alliſus ad perticam, diſſoluit ſtomachum, in cruditatemque incidit. Cognoſcitur affectus primum, cum pro ſua conſuetudine non edit, aut cibum omnino non capit, aut lente capit, aut etiam lentius volat, aut ſedet, aut emiſſus ad exiguam venationem omnino volare nequit, aut cum ante pedes

aucupis cibum ſemicrudum reijcit. Manifeſtum remediũ eſt, ſi oui album liquorem accurate à vitello ſeparatum in mortarium ſimul cum melle vſque ad dimidiam ligulam imponas: olei Hiſpanici cochlear vnum, vini Aminei tantundem, piperis grana tria ſeorſum conteras, donec corpus vnum ſit, eoque conſperſam carnem accipitri adhibeas. Quod ſi ſumere recuſet, illum contineto ad ſinum tuum, & carnem diſſectam in exiguas particulas ſimiliter conſperſas ipſi dato pondere vnciæ. Si vides ex ſtercore illum, vt natura exigit, concoxiſſe, adde cibo prædictum medicamentum. quo ſemel dato, ſi ipſum curaueris, bene eſt: ſin minus, ſimilem medicinam triduo adhibebis. & ſine dubitatione illum liberabis. Itemque raphani ſeminibus in puluerem redactis, cum vino abſinthite nondum cocto commiſtis inſperſas carnes accipitri præbe. Si nolit edere, ipſi ad ſinum tuum compreſſo, cibum dabis, & ſanabis. Ouis recenter iugulatæ caput calidum ipſi præbeto comedere, & ad ſanitatem perduces.

Quomodo cognoſcatur cruditas, & quibus remediis curetur.

CRVDITATEM auceps facile cognoſcit ex reliquijs reſidentibus etiamnum poſtero die in ingluuie. Id vſuuenit propter vel ſtomachi debilitatem, vel ſuſceptum laborem, vel immoderatam carnis ſibi datæ multitudinem, vel quod non ſe exercuerit, aut quia male geſtatus, aut imperite collectus fuerit. Hanc diſcuties hoc remedio. ſtacten quercinam aqua dilutam, & percolatã iubeto aucupem quantam ore capere poteſt ſorbere, & infundere faucibus accipitris retenti per te, vt ante dictum eſt, laneamque faſciam calidam ingluuiei ad coquendam cruditatem impone, & paulo poſt quam concoxerit, tenuem cibum ipſi dato. Vtitor oui remedio ante deſcripto. ſed commodius feceris, ſi cum carne remedium calidum adhibueris. Verum ſi nulla ſigna ſuperiora apparuerint, & tamen cibum reſpuit, nihilo minus vtere prædicto remedio, alijſque auxilijs ad reficiendas eius vires accommodatis.

Ad eum qui concoquit quidem, ſed carnem reijcit.

EI vinum vetus detur cum carne, & recuperabit appetitum: deinde poſtridie quinque grana geponomi trita eidem obciantur cum particula carnis.

Ad eum, qui non cocoquit.

SI non concoquit, & cibum euomit, ita curabis. coſti & folij drachmæ ſingulæ. laſeris ſemidrachma, melli quam optimo permiſceantur, & dentur accipitri, atque aliquanto poſt ei cibus præbeatur columba. Alij hoc remedio vtuntur. oui recentis vitelli, mellis, olei ſufficientes partes permiſtas & ſubactas ipſi præbent edendas cum carne. Quidam etiam vinum admiſcent, vt efficacius remedium ſit. Sunt qui dent tribus particulis carnis reũ Ponticum additum. Nonnulli folia ſpicæ nardi & geponomi æquo pondere trita vino Amineo conſperſa infundunt, aut geponomum leuigatum, carni immiſtum accipitri eſurienti apponunt, ne odorem ſentiat.

Ad nauſeantem.

LASER & ſuillam carnem aqua conſpergito, eius cibatui teſſelatim dato, & quamdiu cibum faſtidit, tamdiu ſimili aqua carnem inſpergito.

Ad eum qui euomit cibum.

EVOMVISSE cibum cognoſcitur accipiter ex eo quod triſtis eſt. Curatur ita. Folij partem vnam, & coſti tantundem, piperis grana duo, in vnum tunſa, & cum melle ſubacta edenda præbeto.

Ad cruditatem & nauſeam, alia remedia.

SI cibi permanent in ſtomacho crudi, eoſque non euomuerit, vſque ad decimam diei horam nullus cibus eſt ei dandus, ſed tantum aqua tepens cum oleo & ſale in illius os infundenda eſt, aut aqua marina tepefacta, & ita poſt horam aluum deijciet, & adiuuabitur: deinde eidem paſſerculi duo, troglodytæ appellati viui obiiciendi. Sed ſi ante cibum euomuerit, nihil dandum, niſi ſola tepens aqua miſta cum oleo: poſtero die gallinacei pulli vino potati, cibatui, & potui ſanguis dandus.

Ac ſi comedere non valeat, ſolum ſanguinem bibat. Quod ſi nihil horum profuit, murem aut veſpertilionem ei dari conueniet, & reficietur.

Adhuc de vomitu.

BVTYRVM mel, ſpuma nitri, nigræ columbæ fimus, lumbrici, qui ad filum tandiu pependerint, dum ſint areſacti, lotium humanum, vini paulum. omnia miſceantur, hiſque caro conſperſa detur accipitri. Sunt qui veſpertiliones quinque interficiant, ipſorumq. ſanguinem vitreo vaſe exceptum areſcere ſinant, & minute tritum ſeorſum ſeruent, vſque dum vſus neceſſitas requiret: tumque tres alias veſpertiliones vino veteri odorato madefactas,& prædicto puluere conſperſas dent accipitri comedendas.

Ad male affectum iecur.

EX iecinore laborans accipiter, aut à canibus laceratus, cognoſcitur ex eo, quod triſtis videtur, & pedes liuidos habet. Remedio eſt eruum læuigatum, ſubactum cum melle, in parui paſtilli formam redactum cibatui datum;vel axungia

recenter occisi fasiani, vel menta tunsa cum carne accipitri obiecta.

De tineis siue lumbricis.

His signis cognosces, an tineas habeat accipiter. insistens perticæ, cum volare cupit, alas suas impeditas habet, & tanquam si neruos distortos haberet, tremit, & pedum modo hunc, modo illum porrigit, siue in pertica maneat, seu manu aucupis gestetur, & pinnas suas vellicat, nunc eas quæ sunt in pectore, nunc illas, quæ sunt in femoribus: in summa neque in manu aucupis, neque in pertica insistit. Ita curabis. Carpobalsami grana tria, ceruinam medullam, vrticæ pauca semina, & nigellæ tantundem. vnà simul omnia læuigata contundito, cum helxine prius arefacta & mista da accipitri cum carne perdicis: aut si huius non sit facultas, cum carne gallinæ vernaculæ, & ita vel per os, vel per sedem tineas educes. Accipiter tineis afflictus, frequēti volatu vtitur. Ipsum refeceris, si cum pastillo piper ipsi dederis edendum. Idem præstabit cerui medulla, & geponomum in puluere redacta cum carne data. Nec minus efficax est sesami & papaueris

papaueris æquum pondus in puluerem redactũ, si his insperseris stacten quercinam, & carni miscueris, & dederis accipitri edere. Aut si aloe pura & munda læuigata animantem perfuderis ex posca. Sunt qui allij succum expressum cum omphacino oleo pari mensura mistum infundant.

Remedium ad intestinum.

EX intestino laborare se ostendit accipiter, cum pedibus sæpe stringit manum gestantis, & pedibus cædit perticam, cui insistit. Quidam censent sandaracham cum carne calida & butyro dandam. Alij verò, si omnia viscera simul cum intestinis doleant, vini Aminei, & rutæ tritæ, singulorum ligulam dandam existimant.

Quomodo calculosi cognoscantur, & qua ex causa calculi oriantur.

GENERARI lapis in visceribus solet, cum accipiter carnibus vescitur pinguibus, aut male olentibus, aut multis expletur. Ardeolarum caro calclos gignit. Laborare calculis primum cognoscitur, cum difficulter ventrem deijcit, deinde deprehenditur ex stercore eiecto, quod emissum

non adhæret pauimento, ſed integrum iacet, neque virgis ſimilem extenſionem habet, vt ſanorum habere ſolet. Id accidit, quoniam vi eiectum eſt propter lapidem impedientem exitum excrementorum liquidorum. Sed tamen à ſolo ſtercore, quod ſępe variare ſolet, cognoſci hoc vitium non poteſt. Cognoſces alio modo. nam cum vel aucupis manui, aut perticæ inſiſtens frequenter agitatur, ſcito ipſum calculis vexatum hoc facere. Ita curabis. Rapum de terra lectum excauato: ſalem nondum tritum, quantum duobus digitis capere potes, in illud excauatum indito, idque deinde in ollam nouam imponito, & poſtquam ſuccenſis ignibus ſal in rapum inditus liquatus fuerit, adijcito ſuillam carnem recentem, cibatui præbeto, ac paulo poſt ipſum ad aquam alligato; illicque totum fere diem maneat, ſinito; aquaque ſe oblectantem ob ſalſos ſumptos cibos permittito bibere quantum poteſt: ita enim lapidem minutatim eijciet. Potes etiam hoc vti remedio. Nigellæ ſemen tritum cum melle & oleo ter die dabis, poſtridie momentum ſalis in carnem recentem abdito, carnem edendam præbeto: tertio die

paruum pullum columbinum, nondum multis plumis veſtitum dato conciſum cum oſſibus comedendum. Poteſt etiam alia ratione ſanari Cum in manu inſiſtentem vides aluum deijcere conantem, neq. tamen valentem, dextræ manus medicos duos digitos ſedis annulo ſubijcito, comprimito lapidem, qui eſt prope annulum, deinde expreſſo lapide & exempto, locum vnde exemptus ſit foueto oleo roſaceo. Hircini ſanguinis glaciati vncia lapidē reſoluit. Quod ſi pluſquā vncia detur, ipſum lædit. Murina etiam caro eſui data, & ſi lentius quam hircinus ſanguis, tamen lapillos frangit. Nonnulli etiam dixerunt butyrum prodeſſe. Alij tradunt accipitres calculis laborare ſolere ex eo quod comederunt carnes ſordidas & dilaniatas in terra. Quamobrem nonnulli illas ſuſpenſas ligant ad caueam, ne puluere ſordidas edant. Solent etiam in hunc morbum incidere ex eo, quod eis in cauea aquæ ſatis non ſubminiſtratum fuerit. Deprehenditur hoc morbo affligi, cum difficulter excrementa excernit, & ea quidem dura, & diſperſa. Ipſum etiam videas cōniuentem, & grauato capite dormitantem, & cum

excrementa reddit, anulum vellentem & ſtringentem, Ita curabis. Roſacei ex oleo omphacino confecti duas ligulas, & oui album liquorem in vas indito, contundito vſque dum vnum corpus fiant, per os accipitris infundito. Præterea ab alijs traditum eſt, illum comedere non poſſe, ex eo quod ſedem lapis obſidet, & clauſam tenet. hoc remedium adhibent. Auri paulum, aut ſciſſum arſenicum bene contritũ, ex melle dant accipitri; tum teſtudinem fluuiatilem eſcam apponunt.

Aliud optimum remedium.

Coccum gnidium, galbanum, cochlea, ſapa, butyrum, inſtar granulorum trium optime lapidem frangunt. Accipitri calculis laboranti oculi intumeſcunt, & nebulæ offundũtur, nares inflantur. Oculi fouendi betonica & pluuiatili aqua. Iam ad aluum deijciendam ei cibus dandus catulus ſubrumus, adhuc cæcus, per tres aut quatuor dies, poſtea aloe elota magnitudine vnius ſiliquæ præbenda. Quod ſi permanet lapillus, & non frangitur, vitis ſarmento adurito partem capitis ſubtermediam inter duos oculos, vſque dum videas palpebras oculorum hærentes, deinde

paruum digitum melle imbutum ſubijcito in animantis anulum,ſcite diſſoluens lapidem, & curabitur.

Ad lumbaginem.

CVI lumbi dolent ex mala geſtatione, illum ſuſpenſum teneto pulchre, ſupra vinum in ollam inditum & inferuefactum, & vt vini vapor in illius femora & lumbos exhaletur, ollam vſque agitato, donec refrixerit; deinde vinum ſpongia exprimito in partes auis ſuperiores, eidemque molle fenum ſubſternito.

Ad lumbaginem & pinnarum relaxationem.

ALTHEAM ex aqua coquito, decoctam aquam tantiſper deferueſcere ſinito, dum tantummodo tepeſcat, eaque lumbos foueto; poſtea ad pauimentum ligato, accipitri cubile ſubſternito molli feno; vel ipſum ad balneas ductum teneto ſupra caldam: ſed ita, ne aqua reſpergatur: aqua duntaxat agitetur, vt à vapore accipiter incaleſcat. interim danda opera,ne decidat ex manu, & periclitetur. Ex balneo eductus pauliſper ſedeat facito, & tegito. poſt treis dies per inferna ſanguinem deijciet.

Aliud remedium.

Symphyti tres partes ex carne dentur: quæ ſi nihil profuerint, elaphoboſcon & ſymphyton in vnum miſceto: dato tres partes, & ad ſanitatem perduces.

Ad ſcabiem.

SCABIEI prurigo accipitrem cogit contra ſe, tanquam contra hoſtem vnguibus & roſtro vti: ſed tu locum ſcabioſum exprimito, donec ſanguis eliciatur; deinde aconiti ſucco per triduum illinito; tum aceto quam acerrimo eluito, & thus maſculum aceto conſperſum terito, eoque ſcabioſas partes linito, accipitremque tantiſper teneto, dum partes quas leueris, deſiccatæ fuerint. Vel ſaponis, ſpumæ nitri æquas partes acerrimo aceto miſceto, hiſque accipitrem linito, modo prius in balneo ipſum calefeceris, & poſtridie calda potabili eluito, & quam mox ſanabitur. Aut argentum viuum cum ſaliua terito, eoque accipitrem vngito. aut bitumen ex vetere vino & oleo ad ſecundas decoquito, eoque calido animantem inungito.

Ad lichenas.

NITRVM Alexandrinum quam minutiſſime terito, idque in oleum acer-

rimum miſceto : locum lichenibus infeſtum linito.

Aduerſus pediculos remedia.

PEDICVLI naſcuntur à noxio humore carnium & ex cruditate, cum auceps inconſiderate accipitri crudo alium cibum apponit, antequam alterum cibum concoxerit. id quod cognoſcitur. nam pediculi circũ oculos curſant & exundant in ipſum geſtantem. Remedium eſt ſandaracha, ſi butyro, aut carne, aut oleo imbuta ipſi præbeatur edenda. aut ſaponẽ in tepenti aqua diſſoluito, eoque accipitrem linito cœlo ſereno, & ſanum facies, ipſumque tunica inuolutum in ſolem calidum exponito. Si pediculos procreauerit acciper, non valde ex eo læditur, potius alitur, & ad venationem impellitur. Pediculos autem concipit, cum manet prope gallinaria atq; auiaria. fumo numquam appropinquet. nam & læditur, & pediculos, & pituitam, & deſtillationem contrahit, & pinnæ torreſiunt. Se pediculis laborare oſtendit, cum pinnas vellens, frequenter pediculos inquirit. Remedium afferes, ſi lupinorum decocto ipſum laueris, ſed ita vt ca-

ueas, ne capiti admoueas feruentem decoctionem: lotumque in ſole per horam ponito, & illinc vbi ipſum tolles, dulci aqua lauato, ne pellis vaſtetur. tum vino auſtero pinnæ inſpirentur: vel ſarmenti, aut fici, aut oliuæ cinerem quam minutiſſime per cribrum cernas, accipitremque illinas, eundemque linteo tegas, & pediculi in linteum decident.

Ad horrorem.

HORRORE percellitur tum ex pediculis, tum aliis ex cauſis. Ei ſubuenit nefrendis caro. Auium caro cum ſit calida, permultum ipſum exſiccat, & vna cum macie pediculos procreat.. Facit idem ouilla caro: at cornicinæ & coruinæ carnes omnino dandæ nõ ſunt. nam & ſalſæ ſunt, & valde pernicioſæ accipitri pediculis laboranti.

Item ad horrorem.

CVM horret accipiter, tum corpore concidit, triſtique & ægroto eſt aſpectu. Correptus hoc affectu excrementa reddit corrupta, male olentia: niſi morbo occurſum ſit, conſumitur auis. Hoc remedio ſubuenitur,

ſubuenitur, quod recipit ſymphyti ſurculos cum radicibus, & reũ Ponticum, ſimul miſceantur ex aqua, ad tertias decoquantur, in quartam partem decoctionis reum Ponticum addatur: accipiter perfundatur, vſque dum perſanatus ſit: poſt infuſionem ei cibus detur columba.

Ad defluxionem pinnarum.

VTILISSIMA res eſt accipitri pinnarum ornatus, & ad illius virtutis officium præſtandum aptiſſima. Si pinnæ ipſius defluant, & ipſe ſpolietur naturali ſuo ornamento: ſumatur tedæ pinguis, & rubi radicum, & platani, ſingulorum manipulus vnus: in ollam inijciatur, ad tertias decoquatur ex acerrimo aceto, eaque decoctione conſpergatur accipiter. & pinnæ fluere deſinent.

Quomodo & corrodantur pinnæ accipitrum & curentur.

EXEDVNTVR ſæpe pinnæ noxio quodam humore. Ita curari conuenit. Nitrum Gallicũ, & cimices, qui nondum ex lecto deciderint, conteras in acerrimo aceto: emplaſtrum facias, aperias pinnas,

vbi videbuntur corrosæ, linito, & sanabis.

Si pinnæ inflationibus turgeant.

INFLATIONES rescindas, & pinnas plenas perfores, & vino veteri locum eluas, & vitis sarmenta combusta cum bubulo felle in pulverem redigas, eum infundas in plenas pinnas.

Ad eum qui suas pinnas rodit.

SI accipiter suas corrodit pinnas, & cum pediculos non habeat, tamen pediculos inquirit. Scrutare coliculos pinnarũ caudæ & plumas. inuenies quiddam nigrum intra radices pinnarum, id acu compungito, inspirato vinum vetus, mali punici cortice trito vngito.

Ad refractas pinnas.

QVI à natura rectas non habet pinnas, sed refractas, ita curabitur. Aqua potabili calida frequenter remiges pinnas fouebis.

Decidentium pinnarum remedium.

LAVRI vel nucis oleo foramina, vnde pinnæ decidunt, vngito, aut ex tuo

ore in loca, vnde exciderunt, inflato caprinum lac.

Ad defluxionem pinnarum.

PVLEGII, ſandarachæ ſcrupuli tres, croci ſcrupulus; ex aceti ſufficientibus partibus ſimul coquantur, refrigerentur, deinde ſpongia oculi illinantur bis in die. Quod ſi remiges pinnæ decidunt, ſandarachæ & thuris tantundem: conterantur, ſubigantur, inungantur pinnæ.

Ad fluxionibus laborantem, & ob fluxiones pinnas amittentem.

SI defluxionibus alarum flexus, qui eſt tanquam cubitus, laborat, amittit remiges pinnas. Ita curabis. Scrutator venulas adiacentes alis, ex ipſis mittito ſanguinem, & poſtquam ſanguinis paululum defluxerit, aceto frigido alas foueto, vt locus obturetur. itaque fiet, vt poſtea neque accipiter fluxionibus laboret, neque fluant pinnæ.

Ad fractas pinnas remedium.

CVM accipiter pugnat cum præda, ſæpe accidit, vt pinnas frangat, nimirum ad

terram detractus, interea dum prædam retinere conatur : àliquando ita allıditur ad perticam dum euolare contendit. ſolet omni naturali prudentia tegere caput, quod & obnoxiũ habet letalibus ictibus, ideoque aluum, latera, lumbos percuſſioni exponit. Id quod ſi acciderit, hoc remedio ei ſuccurres, quo minus impediatur ad continuandam aucupationem. Habeto accipitris mortui pinnam, & cum aliqua frangetur, reponito ex mortuis, dextram quidem dextræ, ſiniſtram ſiniſtræ parti, caudam caudæ accommodans. nimirum fractam pinnam non valde prope carnem ſcindito ad inſerendam loco illius alteram, quam de mortuo ſeruatam habes numeroſe temperatam, lino nigro liges vtramque inter ſe commiſſam.

Ad fractas pinnas remedium.

VLMI corticem & maluæ agreſtis radicem ex vino veteri coquas, decocto pinnas foueas, & ſanaueris. ſeu myrrham in pila tundito, & ſimul cum oui vitello ſtuppæ illinito, etiam cum folijs ſuper imponito, ſcite ligato, auem obſeruato, & ſanabis.

Quomodo inferendæ ſint pinnæ remiges nuncupatæ..

EX pinnis quæ volatui maxime auxiliantur, ſunt remiges; propterea nuncupatæ, quod tanquam remi aerium pelagus ſecant. Quod ſi forte earum aliqua fracta fuerit, eius inſitionem ars machinata eſt, ab agricolis hanc forte mutuata, qui ſurculum alienũ ſuo trunco inſerunt. Remigem igitur pinnam, quam inſiturus es, ſcinde ex vna parte, vt poſſit includi in alteram, eaque remolleſcat, ſinito. deinde ſcinde accipitris fractam pinnam, & vbi exacte dimenſus fueris, & exæquaueris aliis pinnis remigibus, ita vt ne maior ſit, neque minor, mediam perforato tenui ſubula, & ita inſerito accipitris mortui pinnam in foramen fractæ viuæ, filo vtrinque ligato, & poſtea non impedietur, quominus volare queat.

Ad lacerationem accipitris.

NVLLVM auium genus inerme natura produxit, ſed & vnguium robore, & roſtri impetu ad venandum & ad ſe defendendũ armauit. Si igitur aliqua vel magni-

tudine vel robore præſtans accipitrem percuſſerit, & voluptatem tibi in moleſtiam conuerterit, ſuillam axungiam cum ſarmentorum cinere ſubactam in plagam prius purgatam imponito, deinde acicula tenui ſcite conſuito; perducetur ad ſanitatem. Alij braſſicæ caulem comburunt, & ſimiliter chartam, ex hiſque cinerem collectum cum auium adipe ſubactum in plagam inijciunt. Quod ſi à grue percuſſus ſit, aut in pectore, aut in carnoſis partibus, ſymphyto prius oblinito affectum locum, eumq. conſuito triangulis aciculis laneum filum ducentibus exterius ſuturam ſymphyto inſpergito. ſi filum diſrumpatur, & conſui non poſſet, hoc faciliori vtitor auxilio, quod continet chartam ſcriptam, ſiue non ſcriptam diligenter combuſtam:eius cinerem cum oleo miſceto, locumque vbi plaga eſt, vngito. Quod ſi ſanguis ex plaga defluit, chalcitide prius plagam conſpergito,& adiuuabitur.Quod ſi percuſſus ſit in oſſeis aut neruoſis locis, ſumito thus maſculum, eoque contrito inſpergito, aut cephalicon appellatum, quo ad curandos homines vtuntur, in locum affectum imponito, & cito ſanabis.

cephalici compoſitio hæc recipit. Dulcis olei trientem, bituminis, ceræ, picis aridæ, ſingulorum ſelibram, ſpumæ, argenti ſcrupulos binos: ceruſæ, ſcrupulos quatuor & ſemis: thuris, aloe, myrrhæ, ſingulorum ſextulam: opij, mandragoræ pomorum ſucci, ſingulas ſextulas: aluminis ſciſſilis, atramenti ſutorij, chalcitidis, croci, ſingulorum ſextulam: aceti quod ſatis eſt: quæ liquari poſſunt, liquato & inſpergito aridis contuſis & cribratis. quæ vbi ſubegeris reponito, & cum vſus neceſſitas requiret, ex roſaceo diſſolutum plagæ indito.

Ad dilacerationem.

SI accipitris ventrem grus vnguibus lacerauerit, & pellem illius diruperit, ita curabis. confeſtim ipſum recipito, conſuito plagam acicula tenui filum ducente, & diſtractam pellem coniungito, deinde corticis quercini cinerem ex oleo dulci ſubactum inſpergito. columbinum fimum oleo & vino permiſtum in paſtilli formam redactum ſuper plagam imponito, non aberrabis ab optima curatione.

Aliud remedium.

Conſuito id quod diſciſſum eſt: deinde

Qua ex causa frangatur aut luxetur accipiter, & quomodo curandus sit.

IN aucupio cum fortioribus animãtibus, vt grue, ansere, lepore, pugnãs interdum illorum vnguibus cæditur & frangitur, interdum alis percutitur: aliquando ad perticam alliditur. accidunt prçterea aliæ permultæ causæ offensionis, quas propter multitudinem prætereo. Si tibia fracta sit, calamus poliatur, eoque circumligetur pes accipitris, vt fieri solet hominum, qui tale quippiam patiuntur. locum affectum glabrum facito, maxime si aut axillas, aut femur fregerit. Quod si os axillæ excidit in exteriorem partem, insanabile est. Deinde sumatur vlmi radix: ex multo vino coquatur, vsque dum succosa & pinguis effecta sit, ea sæpe die locus affectus foueatur, & quidem assidue, donec ad sanitatem perducatur. Alij herbam synchlon appellatam ex aqua coquunt, eiusque decocto locum affectum per septẽ dies fouent & sanant: sed per plures dies facere idem ne graueris, donec curaueris.

Ceratum ad fractum pedem.

VITRVM Alexandrinum: myrrha proba, pix, thus, minutissime terantur, ouiq.

albo liquore excepta imponantur, fascia lanea ligentur, accipiter in caueam dimittatur. Signum est eum bene habere, cum inuenies auxilium laxum esse. tum vtere malagmate Phœnicæ, cuius compositio recipit ammoniaci thymiamatis, bdelij, butyri, singulorum vnciam, styracis, castorij, seui taurini, adipis anserini, singulorum semunciam, olei veteris sicyoni, ceræ, singulorum selibram, visci quercini, terebinthi sescunciam: omnia liquato & subigito, postea vtere; aut cochleam montanam, myrrham, oui vitellum, leuigato atque imponito; post dimitte accipitrem in cellam obscuram, eique cubile substerne molli feno.

Alia compositio Phœnicæ.

QVAM minutissime vbi contriueris spumæ argenti trepondo, chalcitidis trientem, axungiæ veteris liquatæ duapondo. primum exiguo oleo subiges chalcitidem, deinde cum spuma argenti miscebis, totum oleum infundes, axungiam liquatam in ipsum oleum adijcies, in ahenum nitidum lento igne coques, agitabis rudicula, deinde ex igne de-

tracta ſubiges, & cum vſus neceſſitas exiget, vtitor.

Aliud ceratum ſiue allinamentum.

AMMONIACI thymiamatis, propolis, bolimaſticæ, reſinæ, gummi, baccarũ iuniperi, ſingulorum æqualem menſuram, in pila contundito: deinde his contuſis addito vernaculæ gallinæ ſtercus, & allinamentis excipito, ligato vt ſolent medici. Eſt aliud quod habet marmoris, teſtæ, myrrhæ, vitri, fuliginis, liquidæ picis, maſticæ, ſingulorum partem vnam: maſticæ, piperis, reſinæ, ſarmenti vitis nigræ, ſingulorum combuſtam & aridam partem vnam. Hæc omnia contundito, cribrato, addito gallinæ ſtercus, & acetum quod ſit ad illa excipienda, & vt proxime diximus, ligato.

Malagma.

MYRRHA probæ notæ, aloe, vna miſceantur & terantur, oui vitellus adijciatur, ad ea excipienda: ſcite imponantur & ligentur, idque tamdiu ſinatur, donec à loco affecto reſoluatur.

Ad fractum pedem.

MYRRHA & thus terantur, oui albo liquore excipiantur, lana alba alligentur ad pedem: dimittatur in caueam, & restituetur.

Quæ fracta sanari poßint, & quæ insanabilia sint.

MVLTÆ fractæ partes sanantur. Inguen fractum insanabile est: similiter etiam armi. Quæ ad sanitatē peruenire possunt, ad ferulam aut calamum alliganda sunt. Accipiter accommodate alligatus in cellam molli feno substratam, ne vexetur, dimittendus est: carnes concisæ obijciendæ per duodecim dies: deinde ex cella educendus, & ferula ex fracto loco exoluenda: emplastrum habens vim molliendi imponendum, ad laxandos & molliendos neruos. Emplastri compositio recipit spumæ argenti, bituminis Iudaici, pineæ, resinæ arefactæ, ceræ albæ, singulorum libras duas, picis, thuris, aloe, myrrhæ, ammoniaci thimiamatis, bdelij, colophoniæ, chalcitidis, singulorum sesquilibram, adipis taurini, succi altheæ, lini seminis: sin-

gulorum ſelibram : oleũ chamæmelinum quantum ſatis ſit. quæ liquari poſſunt, ex adipe taurino liquentur. ſpuma argenti & ſucci ex oleo coquantur, adijciantur liquidis, rurſuſque ſimul temperate omnia concoquantur. quibus ex igne remotis conſpergatur bitumen, & thus tritum; rudicula agitentur vſque dum refrixerint, & & mollita ſint, atque ita præparatis, cum neceſſitas requiret, vtitor.

Ad luxatum pedem.

VOLVCRVM genus alis quidem & pinnis natura ditauit, quibus aerem ſecare ſolent : ſed nec minorem ipſis dedit vtilitatem & efficaciam, cum eas pedibus ornauit per quos venantur, hoſtes ſuperant, cibum capeſſunt, quietem capiunt. Sed naturæ dotes quid nunc neceſſe eſt numerare? Itaque his omiſſis, de remedio luxatorum dicam. Cum accipitri pes exciderit, aut digitus luxatus ſit, ita curandus eſt. Recrementum æris contundito & diligenter ex aceto terito, locum affectum illinito. Facit idem paruarum cochlearum vnguentum.

Malagma, quod recipit

CASTORII, rasilis æruginis, folij, spumæ argenti, singulorum semunciam; myrrhæ, ceræ, bituminis, singulorum sextantem. castorium, spuma argenti, folium conterantur, & tenui cribro incernantur. Quæ liquari possunt, liquentur & subigantur, hisque affectus locus illinatur, modo prius aqua calida foueatur.

De tumore seu spongia.

GIGNITVR à temporis acerbitate, ab acerbis niuibus hic morbus. Remedium. Pedum tubercula liuentia stilo acutissimo corrigantur, deinde thus, spumam argenti, vitrum Alexandrinum, oui album liquorem, cochleæ saliuam limosam terito, hisque pedem linito, deligato, neque soluito, donec sanitatem receperit, post vino calido foueto, & persanabitur.

Ad tumentem pedem.

CERÆ trientem, adipis gallinacei sextantem, opobalsami sufficiẽtes partes, misceto ceratum facito, idque pedi imponito.

Si talus luxatus aut inflammatus sit.

SVMATVR thus masculum, vitrum, marmor, æqua pondera singulorum. terantur & leuigentur. Adijciatur fel hircinum, & oui album; imponantur in talum accipitris, & scite ligentur.

Ad inflammationem.

RICINORVM, myrrhæ, acaciæ, vtriusq. par modus teratur pilis, in puluerem redigatur, instilletur acetum, eoque cum strigmenti crassitudinem habebit, pes illinantur. Alij sumunt cochleas paruas, easq. vna cum testis tritas linteo allitas pedi imponunt. Sunt qui marmoris, testæ, gypsi, ammoniaci, propoleos, stercoris gallinæ, salis gangrici, resinæ paria pondera simul contrita & subacta imponunt.

Ad vulneratos neruos.

EX concertatione interdum lædit neruos accipiter, eiusque pes læsus contrahitur. Ita affectus tepenti oleo fouendus est: post fomentum laxans emplastrum imponendum: sępius fomentum applicandum.

Ad formicationem.

SOLENT formicatione laborare accipitres, cũ eminet ex corpore callosum quiddam orbiculatum, latam sedẽ habens, cuius compunctio sentitur similis morsui formicæ. Ita curari conuenit. Caprifici radix recens contundenda, eiusque succus in formicatione exprimendus, & sanitatem recipiet. Vel cedrium cum acerrimo aceto misceatur & illinatur. Alij verrucariæ herbæ, & rutæ viridis, singulos manipulos, in pila contundunt, hisque affectum locum oblinunt.

Ad clauos.

TESTVDINIS sanguinis cum acerrimo aceto mistus clauis illinatur.

Ad pedum dolorem.

VT homo, ita accipiter pedibus laborare solet, destillatione quadam ex loco superiore in locum inferiorem delabente. morbi causa proficiscitur ex noxiis humoribus. hoc medicamento curandus est, quod habet acaciæ stactæ binas sextulas, ammoniaci thymiamatis scrupulos duos, aloë indicæ, bulbi scyllacei, glutinis fabrilis, thuris masculi, ellebori Cretẽsis, singulorum scrupulum, olei acerrimi quantum

ſatis ſit. ammoniacum & thus aceto diluantur; reliqua contundantur, & illis adijciantur; rurſus terantur, in globulos conformentur, ad vſum ſeruentur, & tum aceto diſſoluantur. Iam verò poros, qui in pedibus naſcuntur, ſemper ſanabimus, ſi eos aqua frigida fouerimus.

Ad fluxionem quæ decidit in pedes.

PICEM liquidam, aridam lappam in ollam indito & coquito, inſpergito centaurium contuſum, vbi ſubegeris, pedes accipitris linito.

Ad vngues remedium.

SÆPE euenit, vt accipiter pugnans cum auibus vnguem aliquem amittat; & maxime cum vngues, quos defixit in hoſtilem auem vehementi vi à pugna recedere conantem non remittit ipſe. ita euictus conſumitur potius, & vnguem amittit, viribus non valens illum extrahere. Hoc modo curabis. Exciſum vnguem oblines ferri recremento quãminutiſſime contrito, cuius puluerem venator ſemper habeat oportet. Exciſus vnguis inducendus, commode ligandus pulchre conglutinabitur, nec ita multo poſt vi pharmaci per ſeptem dies ligatus diligenter habendus. Quod ſi inflam-

matio oriatur ex dolore, terito teſtam aritinam nuncupatam, vngito exciſum vnguem. commodius feceris, ſi etiam totum pedem vnxeris, & ita exciſum vnguem reduces.

Aliud remedium.

SI accipiter extra radicem fregerit vngues, aut luxauerit, præſertim maiores, tum in cellam includes, cibumque copioſum ei objicies, vnguemque recente axungia ſuilla, aut agnina vnges. Si vnguis exutus ſit, is illinendus eſt ſpuma argenti, & myrrha ſimul contritis.

Ad flectendum rectum vnguem.

ACCIPITRI facile flectes vngues, ſi malagma veterinarium impoſueris, fomẽto prius vſus. malagmatis veterinarij compoſitio continet pinguium ficorum, vuarum ſine acinis, nitri aſſi, ſeminis cardamomi, ſeui taurini, ſeui ſuilli, adipis anſerini, ſingulorum vnciam, ammoniaci thymiamatis, picis, propoleos, galbani, ceræ opopanacis, viſci quercini, ſingulorum quadrantem. arida contundes & cribrabis, quæ liquari poſſunt, aridis conſperges, & ſimul omnia ſubiges, hiſque cum opus erit, vtere.

Quomodo accipiter emittendus in perdices.

POSTQVAM accipiter aſſuetus eſt obedire aucupis voci, vocemque eius exacte cognoſcit, & ſolo edito ſibilo ſtatim ad manum aduolat, cibumque monſtratum capeſſit, & iam aptus eſt ad aucupium, pridie quam exeatur ad venationem, danda opera, vt recenti carne caprina, aut ouilla, aut ſuilla munda, & minime neruoſa neq. pingui paſcatur: ſed ita, vt ne ad plenam ſatietatem, ſed duntaxat ad dimidiam paſcatur. Si huiuſmodi carnis recentis facultas non ſit, cibus ei parandus ex frigida carne: ſed hæc ita accõmodanda, vt recens eſſe videatur, cum tempus frigidum eſt. caro, quam daturus es, à ſordibus purganda, & in aquam tepidam imponenda, vſq. dum illa tepeſcat; deinde extrahatur & accipitri objciatur. Si aqua tepens non inueniatur, igni calefacienda eſt, digitis ſubigenda, & tamdiu verſanda dũ incalefacta ſit & exſiccata, & ita cibatui eius objciatur, poſt ſi facultas non ſit neque tepentis aquæ, neque ignis, mũdo linteo aut panno cibus tegendus, & tuis axillis imponendus: ſed cauendum, ne eſcæ tegumentũ carnem tuam attingat; ſed veſtis interpoſita ſit, ne

humanum odorem recipiens, perdat ſuam vim, & animantem lædat: ita incalefacta edenda præbeatur. Cum hoc modo ipſum paueris, in loco ſolito collocandus, vbi maneat vſque ad horam nonam aut decimam, tum ſiniſtra manu capiendus, ſurſum deorſumque circumferendus, leni manuum contrectatione, & verborum blanditiis demulcendus: conſueta in ſede à veſpere ad diluculum matutinum reponendus: vbi ſurrexeris, rurſus manu geſtandus, atque admouendus luci, ſiue ea ſit ex candela, ſiue ex lucerna, ſiue ex face; modo ne ad ipſum fumus adſpiret, idemque ſuaui manuum contrectatione palpandus, vt ex conſuetudine ad te manſueſcat & te diligat. manſuetus enim redditur, cum manu geſtatur & blanditiis attrectatur. Vtile etiam eſt, vt ipſi canis venaticus adſit, ſiue cum paſcitur, ſiue cum huc illuc geſtatur; vt vterque ad alterum aſſueſcat, vt tempore opportuno canem ſuum adiutorem videat, neque illum vt hoſtem refugiat. Vbi illucere cœperit, ad aucupium exeatur: capiatur locus non omnino planus; ſed riuum quendam habeat, & perfugia non continua, ſed ſufficienti interuallo

inter ſe diſtantia: neque aſcenſus & rurſus deſcenſus habeat, qui alteris riuis æquentur: nam ea auxilium & effugium præſtant auibus, quas accipiter inſequitur. Accipitri aucupanti ſurſum verſus ad colles volatus continuatus ad inferiora loca moleſtiæ laborem auget, & metum affert, ipſumque ſegnem reddit ad perſequendam prædam, venatoremque inanem declarat. Locus capiendus, vbi auceps in terra ſedeat, ne videatur à perdicibus: illorum attendendus cantus. ſolent enim mane canere contenta voce, quam ſequatur oportet, & quoad fieri poterit, prope accedat canens ſuauiter ea, ea, ea. hæc enim vox perdices perſuadere poteſt, vt & capita demittant, & quieſcant, & multo magis, ſi ſuauiter canentem videant. Ille verò ſuauiter canens auceps, cum proxime ad ipſos acceſſerit, aſſiduis his vocibus ſuauiter vtatur ea, ea, ea, detque operam, ne cubile perdicum prætereat, ne negotium inueniendi perdices præbeat venatoribus. Itaque cum is, qui perdicum cubilia ſcrutatur, iuſſa fecit, & auceps ſimul cum altero venaticos canes ligatos tenet, & intellexit,

vt perdices non ſe commouent, tum circumſpiciat vtrinque locum aptum ad tegendum ſubſidium, illicque venandi auxiliatores collocet, & iubeat ſenſim aucupem incedere, & vti diligenter vocibus conſuetis, & ſibilis, & virgis venatricibus pulſare obuios ramos, terram, herbas, & ſiquid aliud inuentum ſit obuium; & quo virga non attingit, iacere lapides aut ceſpites; vt aſſiduo ſtrepitu perdices moueantur. Tu verò qui fers accipitrem, procul in loco eminenti ſtans, expecta, vt perdices excitentur, atque vbi audiueris venantium hanc vocem, ſpeculare tum, ſi accipiter ad perdicum volatum properare cupiat, ne ipſum ſoluas, ſed paulum auerſus, tanquam ſi perdices non videres, illum ſuſtineto, donec perdices ante accipitrem prætereant; quos cum ipſi bene demonſtraueris, extenſa manu ipſum ſcitè emittito, adulans, exhortans, vt forti animo ſit, & tantum voce contendens, quantum accipiter diſtat, & ſimul inſequi feſtina. Ita fiet, vt accipitri audacia addatur, & ſtudium ad inſequendum, vt auribus percipiens vocem conſuetam & cognitam con-

firmetur, vt non horreat aquilarum impetum. Quod si perdices non prospexerit, & tamen ad vocem venatorum emissus fuerit, à venatione aberrans adfligetur, & segnis reddetur in reliquum tempus. & hæc quidem de ratione emittendi accipitris. Iam verò, vbi accipiter prædam ceperit, suspenso pede cum blanditiis ad ipsum accede, vtere voce consueta oi oi oi, & suauiter palpans, altera manu captum teneto, altera caudam manus permulsione adæquato, & finito ipsum ex aucupio satiari, quem post cibum leniter consueta in sede collocatum ne neglexeris, sed per diem & noctem quinquies ipsum agitabis, & carnes carpere sines. hoc enim pacto cibum concoquit in ingluuie, & sanus erit. sin ipsum neglexeris, & non ipsum quinquies motitaueris, vt dictum est, cibus relictus in ingluuie acescet, & non multo post lædet animantem, & quod cibum non concoxerit, & quod non concocta fœtida facta sint, acerbe fert accipiter. Si igitur crudus sit, sumito ipsum bene mane, gestato, circumferto vsque ad secũdam horam. animaduerte vbi excrementa reddidit, deinde ipsum ad cibum inuitato; sed tantum

gustare

gustare finito: postero die ad aucupandum cum ipso proficiscere, faciens quæ tibi demonstraui. Venatoribus autem rursus inuestigãtibus, si perdices excitẽtur, oportet te ex longinguo interuallo post perdices emittere accipitrem. ita enim emissus non disperget perdices; sed congregatos in vnũ locum obsidebit: tu verò eos vrgebis & instabis clamore & sibilis ac lapidibus, cum vsus patietur. Vrgente igitur necessitate, continget vnum aut aliquot horũ euolare ex perfugio. Itaque ex his satis aucupij accipitri suppetere, & vlterius procedere non oportet: sed perdicis ab accipitre capti gulam & caput dissecare conuenit; tum sines accipitrem vnguibus & ore fortiter perdicem carpere; neque ipsum caput, vbi accipiter inuaserit, nimiũ obtende, quo fortius prædã impetere possit. incumbit enim fortiter in perdicem vnguibus, ipsumque non facile dimittit. Tu vero dextram laxato, sed vsque eo duntaxat, ne caput comedat perdicis, nisi ipsum solus corripiat vnguibus: atque interea dum ille in capite laniando occupatur, perdicem clanculum furator, eundemque in peram abdito. Sed danda opera, vt cum capitis carnem, & cerebrum

comederit, ſcite ex illius vnguibus oſſa detrahantur,ac poſtea aggredere ſecundã venationem, quæ laborioſior erit, ſi volantes perdices aucupere, quam ſi inſectatione preſſi perdices latibulũ ſubeant. tum enim accipiter ſuperuolat, aut prope ſedet. tum te oportet venaticum canem appellare, & ſolitis blanditijs exhortari: quem ſi intellexeris feſtinare frequẽter & ingemiſcere, & caudam mouere,ſcito illic eſſe quęſitam prædam. Itaque vide quando perdix excitabitur,& ſimul vt excitatus erit,vociferator, oulla lei laptri. hæ enim voces accipitrem promptum & fortem faciunt. Quod ſi locus, vbi accipiter ſedet, non eſt aptus, reuocabis accipitrem, & recipies ſiniſtra manu. Tum eum, qui canem pediſſequum habet, oportet perueſtigare; & cum videbis ex horum ſignis perdicum excitationem,vociferare vocem illam,attende. Accipiter autem audiens hanc frequentem vocem,volatum attẽdit perdicis,& promptus eſt ad ipſum inſectandum. Quod ſi accipiter proſpexerit prædam, & ad ipſam quidem inſequendam promptus fuerit,ſed geſtatorẽ ſuum non inuenerit vigilantem; & ſi ſemel aut bis volare vetetur,immemor

& ſegnior in reliquas venationes efficitur. Quod ſi diligenter emittitur, perdicem capit vnum aut alterum, aut plures facile; ac vbi labor multus non eſt, vſque ad ſextum aut octauū perdicem emitti poteſt. Quod ſi difficultas aliqua inciderit, duos aut treis capiet tribus emiſſionibus, & id quidem multo cum labore. Præterea omnino emittendus non eſt. nam & moleſtia afficitur, & valde eſurit: & ſi prompto quidē animo è manu abierit, non tamen venabitur; ſed vt timidus miles arbori cuipiam inſidebit ſeipſum occultans, neque in manum ad cibum vocatus venire volet, captus obliuione & venatoris & venationis. Si hoc vſu venerit, vel propter difficultatem loci, vel propter longum ſpatium, vel quia accipiter non eſuriat, ſubire oportet locum, vbi deliteſcunt perdices; & venaticum canem appellato, vt mos eſt. & ſi tibi eſt perdix occultus, aut viuus, aut mortuus, obijce eum accipitri. Si huius non ſit facultas, gallinæ pullum, vel columbam latenter obijcito accipitri, & vociferare ſolitam vocem illam, ou la la la la. Accipitrem reuerſum bene paſce: noli feſtinare, ne alio tempore inanis redeas à venatione, & eo magis,

quod si sæpe hoc accipitri acciderit, omnino obliuiscetur venationis. Itaque quantum festinas, tantum tu & accipiter operæ perdis. nam sic inutilis efficitur, nisi rursus illum ratione correxeris. Nonnulli aucupij imperiti dicunt, accipitri animũ promptum restitutum iri, si cibo abstineat. habet hoc fortasse rationem. sed cum pinguis est accipiter, & non aptus ad venandum: aut qui idoneus est ad venandum, & qui non refugit à venando, sed iam reformidat ingredi in latibulum, quo minus capiat illinc perdicem, quem insequitur, tum proijcies satis longo spatio alterum perdicem, vt videatur is esse, quem insectatur. accipies autem hunc, tanquã iam venatus sit, & vlterius esse iubebis: deinde venantẽ canem in locum, quo perdices abditi sunt, immittito, ipsumque indicare prædam iubeto, vocibus celeribus vtitor, & quibus ad exactã inuestigationem canes excitantur, quod perdix propter metum in virgultum & dumetũ fugerit. Prius fasianos aucupentur accipitres; deinde perdices, vt ex his gustãtes accipitres finem habeant laboris. Vociferationibus vtendum est in peruestigandis fasianis; strepitus & sibili non parui

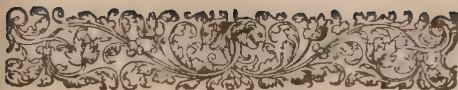
fiant. nam voces audiens faſianus exiles & quietas, ſuis pedibus elabitur, niſi canis ipſum comprehendat. at ſtrepitus & ſibili editi circum virgulta vbi deliteſcit, metum illi afferunt, vt euolet ex latibulo. Itaque ſi prope cum accipitre auceps ſit, non multo labore vtetur. emittet verò accipitrem vnà cum volatu faſiani, vt vel ipſum quam mox capiat, vel non procul effugiat. Sit tibi propoſita ſpecula ad accipitrem adiuuandum. nam oportet ipſum emitti ex editioribus locis. magnum enim momentum affert ad aucupandum ex altis locis ſpeculatio. hæc enim accipitris generoſi oſtendit probitatem, & minus generoſum non parum fortem declarabit. Dicam etiam vt aucupandæ ſint anates. Cum cognoſces accipitrem debiliorem factum, & non amplius ſatis virium habere ad inſequendos perdices, tum demũ ipſum exerce ad anates in hunc modum. feres ipſum in ſiniſtra, vt mos eſt. appendes ad femur dextrum æreum cymbalum, quod percuties: cum erit opus, ſumes anatem cicurem, quę ſimiliter clangit, vt feræ anates: pones illam in loco decliui: feres prope accipitrem: & ſigno dato ex percuſſo cymbalo porrigatur in altum anas

ab eo, qui ipſam tenet, tu verò accipitrem emittes, & facile illam capiet, eaque ſatiabitur. Eadem ratio ſeruanda in anatibus feris, quæ cum deſident in locis depreſſis & nemoroſis, demittendus accipiter eſt ad terram vſque, ne videatur ab anatibus, ſenſimque prope accedendum: denique repentino ſtrepitu edito ex cymbalo & ſolita voce, danda opera vt anates excitentur: atque earum vna capta ab accipitre deguſtanda eſt, vt in reliquas efficiatur aptior. Eſt etiam alia aucupādarum anatum ratio, cum non in lacu ſedent, ſed in aquatili loco non procul ſedentes accipiter viderit, ſtatim cupit ipſas inſectari. is qui eum tenet, vlterius procedat, ne accipitrem anates videant, & vertantur in fugam; & cum ipſis, quoad fieri poterit, appropinquauerit, accipitrem ipſis demonſtret, ſtrepituque cymbali ipſas excitet, in eaſque accipitrem immittat. accipiter proficiſcens in anates erit ſine tintinabulo.

ALIVS LIBER De re Accipitraria,

minus elegans quam superior, & multo durior. itaque à nobis versus paulo durius, & magis constantiæ causa, quod primum verteramus.

ALIVS LIBER

DE RE ACCIPITRARIA.

Ad difficultatem respirandi.

FOLII, costi, myrrhæ masculæ, spicæ Indicæ, cepheos, theriacæ, cariophylli, sandarachæ, pyrethri, olei, galbani, mastichæ, singulorum vncia, vino veteri madescat: pòst contusa detur accipitri, & sanabitur. aut si illorum non sit facultas, lentis tritæ drachmam, mellis libram, olei Hispanici ligulas quinque, vini veteris quod satis sit, apij radicem, corianum, instar ligularum quinque, prassi radicis siliquas binas, baccarum lauri siliquas quinque: vnà contundito, ac quotidie offas quinque præbeto ex carnibus.

Ad difficultatem spirandi optimum remedium.

CVM accipiter ab ipso pectore stertit, & sonum elidit, ita ipsum curabis. poly-

trichon, quæ naſcitur ad fontes aut aquæ ductus, elotam ſumito inſtar binarum ſiliquarum,& lactis aſinini,medullæ ceruinæ, ſingulorum ligulas treis, butyri ligulam, vini veteris & boni ligulas treis, olei Hiſpanici ligulas duas,oui liquoris albi quantum ſatis ſit: vnà miſceto omnia, & conterito cum carne caprina inferuefacta: prius tamen, quam medicamentum hoc dederis, accipitrem in balneum geſtato, cum eius pectus ſtrepit.

Ad difficultatem ſpirandi & ſpongiam.

CVM videbis accipitrem non ſine vi reddentem excrementa, ſcito illum vel ſpongiam habere,vel difficultatem ſpirandi. hoc ſeruabis remedio, quod continet galbani, ſpicæ albæ Africæ, coriani radicis ſingulos obolos, pediculariæ, æruginis raſæ, cypheos, ſideritis, ſingulorum ſiliquas binas. Hæc omnia ſimul miſceatur: ex his quinque offæ dentur accipitri.

Ad difficultatem ſpirandi remedium.

QVOD recipit ſpicæ Arcadicæ, cocci, coſti ſpicæ Indicæ, argalici viridis, croci,cypheos, ſingulorum vnciam. Hæc omnia inſpergantur & macerentur vino veteri. Aut ſi hæc omnia non habes,idem

facies, ſi lentem & rutam in puluerem redegeris, & miſcueris cum oleo Hiſpanico, ipſique dederis comedenda.

Aliud remedium.

MASTICHÆ, abſynthij, euphorbij, mellis, laſeris, ſingulorum vncia, betonicæ ſemuncia, olei roſacei libra, cumini vnciæ binæ: omnia miſceantur, contundantur, hiſque caro conſperſa detur accipitri.

Ad omne genus difficultatis ſpirandi.

RADICIS argalicæ, butyri, ſingulas vncias, aloë exiguum, contundito, læuigato, præbeto primo die treis offas, ſecundo die quinque, tertio ſeptem, quarto cibus detur ſuilla caro; ne exeat ex cauea, ſed illic clauſus teneatur ſexdecim dies, ita vt cum illinc exibit, ne ſit pinguis.

Aliud remedium, quod Gregorius compoſuit, quod continet,

EVPHORBII, piperis, thuris, maſculi coſti, ſpicæ Indicæ, croci, caryophylli, nardi ſpicatæ, radicis iunci, aloe in formam iecoris concretæ, pediculariæ, betonicæ, ſingulorum vnciam; medullæ ceruinæ, bytyri Pontici, balſami, mellis, cumini, olei Hiſpanici, ſingulorum ſelibram.

Aliud.

Succus pomi Cydonij aut citrij cum melle veteri mistus præbeatur accipitri ex ſuilla carne lixa.

Ad difficultatem ſpirandi pituitoſam.

DIFFICVLTATE ſpirandi, quæ proficiſcitur ex pituita cognoſces accipitrem laborare, cum oſcitatur & vomit: ita curabis. Liquidam picem mundam in treis globulos redactam ex melle dabis deuorandam, ad ſolemque ipſum ligatum habeto, vſque dum mel euomuerit; deinde manu geſtabis; columbino pullo elixo, aut mure Pontico paſces, idque per triduum facies.

Aliud.

Cynoxeſtam ex oleo aut vino bono contundito, præbeto ex ipſo quotidie globulos quinque in mediam carnem abditos. hoc facito per triduum. interea columbina carne ipſum alito, & ſanabitur. Aut ipſi dabis offas treis primo die, ſecundo quinque, tertio ſeptem, & per hoc triduum ſubrumi catuli cœci carnes elixas dabis, aut tragacanthæ vnciam, ſpicæ Indicæ ſemunciam, aut cynamomi vnciam, amomi ſemunciam, mellis deſpumati quantum

ſatis ſit: vna commiſcebis & ſubiges, ex carne dabis per triduum.

Ad difficultatem ſpirandi ex capite manantem.

SI difficultas ſpirandi ex capite proficiſcitur, ita cognoſces. Accipitris oculi tument: ex pectore reſpirat. hoc remedio curabis, quod continet ſemen caprifici, mellis paulum, vinum vetus: miſceantur, ſimul contundantur, naribus infundantur per triduum, deinde dabis edendum catulum ſubrumum. *Aliud.*

Lac aſinæ, oleum roſaceum, modo ſit plus lactis quam olei roſacei, in ahenum nouum indito, calefacito, ac ex his tepentibus confectas offas treis quotidie dabis per triduum, & ad ſanitatem perduces.

Ad difficultatem ſpirandi manantem ex interioribus partibus.

CVM videbis accipitrem frequenter reſpirare, oſque hiſcere, ita curabis. Arſenici ſciſſilis ſcrupulos duos, aloë in formam iecinoris concretæ, myrrhæ, ſandarachæ, pulueris abſinthij æquales ſcrupulos, calcis viuæ drachmas treis. conterito calcem viuam, in cacabum nouum reſtin-

guendam tradito, ex hisque commistis & contusis globulos septem facito, quorum singuli sint pondere vnius siliquæ. quotidie dabis accipitri treis pilulas per triduũ, ac post treis horas, quam pilulas dederis, vsque illum gestabis, donec ipsas pilulas reiecerit. Potes item aliud facere ex puluere ceramarino, qui recipit sex dactylos: priusquam voces accipitrem, ipsum tegito, ipsumq. puluerem conspersum vino veteri eius faucibus inseres, tumque carnibus suillis vino veteri dilutis eum nutries. Sunt qui cuminum montanum & argalicon misceant cum vino, & dent ex cibo quotidie globulos treis per triduum, & ita excrementa reddat, & persanetur.

Ad eum qui ex pectore strepit.

THVRIS masculi, sulphuris parem modum, cum mellis & vini æquali mensura: misceto & conterito cum suilla carne, dato accipitri comedere, & sanabitur.

Ad vulnera tineolarum.

CVM vides accipitris ventrem & collum glabescere, scito illum tineolas habere. ipsi dabis butyri ligulam, medullæ ceruinæ siliquas treis, myrrhæ siliquam, mel quantum satis sit. hæc miscebis, subiges, quo-

tidie globulos ſeptem ex hircina carne dabis per quinq. dies: ad vltimum globulum dabis fel cum lachryma ceruina & bitumine Iudaico, quantum capit tui gladij mucro, idque in carnem ſuillã elixam inſeres: aut ex ſynopide tres globulos dabis: aut fel bouis, & fel cerui, & bitumen Iudaicum, miſta cum carne edenda præbebis accipitri.

Ad choleram.

SI cholera infeſtetur, ſigna hæc ſunt. Liquorem viridem euomit. ita purgabis. Betonicæ ſextulam, apianæ radicis ſiliquam, mellis ligulam, atramenti ſepiæ ligulam, vini probi quantum ſatis ſit, vna contundes, & cum videbis ipſum bilem euomentem, tum hac compoſitione ſparſas offas ſeptem primo die ex carne dabis, ſecundo quinque, tertio treis.

Ad exſiccandam pituitam.

COCCVM gnidium purgatum contundito & ſubigito, vſque dum in butyri lentorem redactum ſit, ex quo globulos quinque cõficies, quos melle ſparſos dabis ex carne qualibet: quos vbi accipiter ſumpſerit, ad ſolem exponatur, ſtatimque reddet omnem bilem & pituitam: deinde

ſeptem pilulas cocci gnidij, & granum piperis, ſimul contundes, & in offas conformabis, ac accipitri dabis.

Ad ſtertentem & recinentem ex pectore.

SI accipiter ex pectore ſic infeſtetur, vt voces eliſas mittat, ita cognoſces. Videbis caput aggrauatum, oculos cõniuentes. hoc remedium adhibebis; quod continet ceruinam medullam magnitudine auellanæ, ſandarachæ ſiliquam, baccas lauri binas, olei Hiſpanici ligulas duas, mellis boni ligulam, oui vitellum, vini veteris ligulam: ſimul immiſcebis in poculum, ex quo bibere ſolet, tum per quinque dies in carnes, quas edit accipiter, inſeres.

Aliud.

Semen raphani, piper cum abſinthio, trita in eius cibum indito. Vel garum & mel miſta, & in ſubrumi catuli carnes inſita ipſi dabis. Quod ſi cibum attingere nolit, etiam inuito ei dabis, donec recipiat ſanitatem. Cum carnes accipiter cum labore euomit, ſcito illũ ex pectore laborare. hoc remedio curabis, quod recipit vitellũ oui, olei Hiſpanici quantum ſatis ſit, vini veteris tantundem. hæc omnia tertio, ex carne præbeto accipitri comedẽda, offaſq.

hoc

hoc medicamento conſperſas ipſum capere nolentem cogito ; inſuper ferri ramentum in carnes inſerito.

Aliud remedium.

Medullam cum carne pulli gallinacei dabis edendam, aut axungiam ſuillam inferuefactam ; ipſum vel in menſa, vel in grabato collocabis, vbi ſit ſilentium & quies.

Aliud.

Euphorbij, coſti, ſpicæ Indicæ, ſideritis, croci, ricini, maſtichæ, pyrethri, laſeris, myrrhæ, argalici, thuris maſculi, piperis, vuæ taminiæ granorum ſeptem, ſandarachæ, butyri, oui liquoris albi, gari & mellis, vini boni, olei roſacei, ferri ramenti paria pondera ; miſceantur, terantur diligenter : fiant offæ ex carne ſuilla, in quam mediam abdes medicamentum, atque ita tectum dabis accipitri deuorandum.

Aliud remedium.

Cum accipiter pectore infeſtatur, comprehendito hircum, eius auriculam ſcindito, ſanguinemque defluentem excipito, eumque inferuefactum in accipitris fauces infundito. Vel crucam, terræ puluerem, mel, ſimul contrita, cum cibo miſta accipitri obijcito. Vel radicem ſinapis & rapæ

æquali pondere miſta & trita ex cibo, aut cum lacte, aut cum oleo Hiſpanico miſta dabis. Vel naſturtium miſtum cum melle & vino & carne ſuilla accipitri dabis comedenda.

Ad ſpongiam.

SI accipiter ſpongiam habeat, ita cognoſces. cum videbis præter cõſuetudinem illum bibere, & crebra febre affligi, multum ſeſſitare, nõ diſcedere ex manu, neque ex pertica, ita ipſum ad ſanitatẽ perduces. Ferri ramentum, quantum gladij cuſpis capit, tantum in offam conijcies, deinde ſetas ſuillas quinq. digitis conciſas defiges in carnem, ſubiges cum ramento ferri, & ita ſeptem offas dabis ex carne qualibet, idque facies per triduum. Cum videbis accipitris ſtercus croceo colore, ſcito ſpongiam eius ſciſſam eſſe; quam ita curabis. Dabis ipſi ricini puluerem, tum oſſa palmarum combures, in puluerem rediges, mel quantũ ſatis ſit: hæc omnia miſcebis, & dabis accipitri ex carne pulli columbini aut gallinacei quotidie offas quinque, in quarum ſingulas prędictum puluerem immiſcebis, quantum tui gladij capit cuſpis. id facies per quinque dies, & ſanabitur.

Ad clauos.

CVM accipiter ſtirpe aut ſurculis confixus eſt, ita cognoſces. In pedibus papulæ acutæ eminent. Remedio ſunt myrrhæ vncia, maſtichæ, pyrethri, ſcammoniæ nuncupatæ galactidis, ſingulorum ſemuncia. ſeminis anethi ſiliquæ tres, baccarum lauri ſiliquæ quinque: vna contundantur, cribrentur, addantur reſinæ albæ libra, roſacei ſelibra, ſuillæ axungiæ vnciæ tres, ceræ citrinæ ſemuncia: ſimul hæc miſceantur, inijciantur in ahenum nouum, ſuccenſis ignibus ferueant, vſque dum medicamenta diſſoluta ſint, deinde ab igne remoueantur, vt remaneant tepida, & ita purgabis accipitrẽ cum ſtacte ex ſarmentis facta, quam calefacies, quantum manus tua calidam patietur; ipſam hauſtam ſuper clauos impones, vt ipſius pedes calefiant. carnibus elixis ipſum nutries, donec expurgatus ſit.

Ad febrem.

FEBRICVLA laborare accipiter deprehenditur, cum puſtulas habet in ore ſimiles ſiligini. Ita ipſum ſanũ facies. mellis ligulam, crocum quantum duo digiti capiunt, vini antiqui, olei roſacei, ſingulo-

rum cochleare vnum; miſcebis, & accipitri dabis ex hircina carne, in quam inſeres hanc compoſitioné, puſtulas tamen prius acicula compunges. Sunt qui os accipitris per triduũ confricent digito, & ita ſarrum faciant. Vel betonicam tunſam & melli miſtam accipitri dent. Betonica quadraginta morbos curat. Alij florem mali cotonei cum melle miſtum ex carne feruefacta dant accipitri. Nonnulli euphorbij, coſti, ſingulorum ſiliquas duas, caryophylli grana quinque, croci ſemunciam, Scoriæ ferri ſiliquam, olei roſacei, vini boni, mellis, ſingulorum ligulas binas, piperis grana ſeptem, vna contundunt & miſcent; his ex carne qualibet datis alunt accipitré quinq. dies, vel roſam cum oleo Hiſpanico, & melle, & vino bono commiſtam contundunt, ex eoque paſcunt accipitrem.

Remedium.

CVM videbis accipitrem carnes minutatim dilaniantem, & oſcitantem, paſſeres domeſticos viuentes ſciſſos melle conſperſos edendos dabis.

Ad vlcus.

SI accipiter habet vlcus, ita ipſum curabis. Vini ſextario, & aqua potabili cale-

factis fouebis accipitrem, atque hoc emplastrũ adhibebis, quod recipit mastichæ, alumnis scissilis, resinæ albæ, singulorum vnciam, mel quod satis sit ad illa excipienda, vna misceto, ex hisque emplastrum facito. Vlcera tamdiu inunges, donec expurgata sint. Carnes edat quaslibet feruefactas, duntaxat à bubula abstineat: ramentum ferri excidens ex incude terito, cribrato, & ex carne suilla dato accipitri.

Ad tumorem nuncupatum cœlen.

TVMORE nuncupato cœle laborantem accipitrem, ita curabis. Herbæ appellatæ galatæ, corianni radicis, singularum siliquas tres, piperis grana septem, radicum apij & prassi, singulorum siliquam, oleum rosaceum, & mel bonum pari mensura, dabis accipitri, & ad sanitatem perueniet.

Remedium accipitris lente comedentis.

SI accipitrem videas lente edentem, & cibum in faucibus restitantem, scito ipsum afflictum esse ex labore laterum. Ita ipsum sanabis. Seminis apij, croci, nasturtij, euphorbij, singulorum siliquam, costi, medullæ ceruinæ, vini boni, corianni, cumini, singulorum siliquas binas: vnà conterito, ex eoque medicamentum facito, accipi-

trique præbeto ex carne qualibet.

Ad tineas seu lumbricos.

ACCIPITREM tineis vexari cognosces ex eo, quod caudam frequenter motitet. Liquidam picem mundam, oleum Hispanicum, mel, miscebis vnà, per triduum dabis accipitri ex carne. quod si amplius feceris, magis illum adiuuabis. Alij rutam ex oleo Hispanico coquunt, eoq. accipitris cibum conspergunt & curant. Vel corianum cum oleo contundunt, eoque escam accipitris respergunt. Vel allium, pulegium, erucam, vnà contundunt, hisque carnem sparsam dant accipitri. Aut ipsas tineas combustas ex carne suilla per triduum dant accipitri. Aut ceruinam medullam, simul cum carne inferuefacta tribus diebus dant, & sanitatem restituunt.

Ad faucium pustulas crebris tumoribus exasperatas.

NVCIS oleo veteri & butyro simul mistis accipitris palatum fricabis, aut iisdem illius cibum consperges, aut betæ radicem & synapi contundes & subiges, & iis nares & palatum illines: itaque omnem capitis dolorem discuties.

Ad suppressam aluum.

CREBRO anulum perticæ admouet; excremẽta reddit nigra. hoc remedio curabis, quod continet aloës in modum iecinoris contritæ sextulam, teaphis Asianæ siliquam, mel quantum satis sit: hæc misceto, dato accipitri ex carne bubula quotidie septem offas, in quas tantum ex medicamento hoc insperges, quantum capit cuspis gladij. Cum vociferatur interea dum excrementa reddit, ipsius autem oculi lacrymãtur, ita illum curabis. per triduum, pullos gallinaceos inferuefactos ipsi dabis, & aluum deijciet, vel mures Ponticos viuos cum pilis ipsi dabis: vel melle despumato conspersam carnem; vel muscatam in aqua mulsa conteres, carniq. insperges: vel aloen in modum iecinoris concretam dabis. Sunt qui cerui medullam, butyrum, oleum nouum, betæ radicem coquant, eorumque decocto addant argalicum. hyoscyamum, polytrichum oleum, rosaceum, eaque in offas redacta dent accipitri. Vel radices synapis & caryophylli cum ouillo lacte, aut oleo Hispanico mistas & tunsas ex carne suilla dent, aut succum cynoschcti, pollinem piperis, apij semen:

melle conſperſa ex carne ſuilla prębeant.

Ad calculos & difficultatem vrinandi.

ACCIPITREM calculis & difficultate vrinandi torqueri ita cognoſces. non excrementa reddit, niſi exigua, & cum gemitu, & id ipſum quod reddit, durum eſt ſicut lapis. Raphanum radito, & conſpergito ſale, in ahenum nouum inijcito, lento igne diſſolui ſinito, eius decocto ſuillam carnem conſpergito, poſt in pleuim aquæ plenam ipſum indito, illicque totum maneat facito. & quoniam febri tenetur, quantum bibere velit, ſinito. quo enim plus bibit, eo magis ſanabitur. Vel lentem conterito, cum oleo roſaceo & melle miſceto, hiſque carnem aſperam dato accipitri. Vel olerum radices & ſinapis folia contundito cũ reſina terebintina in aquam miſceto: vbi triueris cum decocto raphani, vt dictum eſt, eo carnem conſperſam dato accipitri. vel herbam clyſteriam cum oui albo liquore, & melle, & exiguo ſale commiſtam illius faucibus infundes. Vel treis allij partes coquito cum ſemine herbæ nuncupatæ meſicalæ, terito, calefacito, dato accipitri. Vel carnem bubulam melle ſparſam ipſi dabis.

Ad albu-

Ad albugines ictusque oculorum.

ACCIPITER si in oculo albuginem habeat, frequenti aqua frigida oculum foueto: deinde alliũ Cappadocum; fabam, cum sale subigito, hisque oculum linito. hoc ieiunus facito, donec expurgatus sit. Vel salem Cappadocum, & ossa sepiæ subigito, illinito oculum. Curatur etiam hoc modo. ebulum contundito, eiusq. succum pinna in oculum instillato per triduum, & persanabitur. Alij ex corylo corticem detrahunt, purgant, in vino contundunt, in oculum exprimunt per triduum, & sanant. Sunt qui lac muliebre in oculum instillant, & purgant. Alij scorpios in fictilem testam nouam coniectos vsque torrefaciunt, dum redacti sint in puluerem, quem in oculum inijciunt & expurgant. hoc faciunt, si est albugo: sin oculus ictus sit, crebrã aquam frigidam instillant, & betonicæ contusæ succum in oculum exprimunt & curant. Alij salem Cappadocum & Ponticum conterunt, oculo inspirant: vel sale communi in puluerem redacto illinunt. Quidam aeizoon, quam vocant amaranthon, tritum inspergunt.

Ad cataractas oculorum.

ACCIPITRI cataractam habenti medebere hoc remedio, quod habet mel non infectum fumo, fel vulturis teratur, pinna illinantur oculi, & sani fient. Quod si oculorum dolor à capite proficiſcitur, cognoſces. oculi conniuent, nares liquore redundant. hoc medicamento ſanabis, vinum vetus, laſer contuſum miſcebis, hiſq. nares fricabis, & oculos ex vino & oui albo liquore commiſtis inunges, ſed quoad ſanus ſit, tamdiu ne ipſum foras proferas.

Ad morbum accipitris.

SI morbo tenetur accipiter, cognoſces. lentè erigit ſe, triſti aſpectu eſt, afflictus ſedet. hunc hoc remedio ſanabis. Semen raphani, abſinthium Ponticum conteres, eorum puluerem pinna accipitris naribus infundes, & ſanabis. Vel betæ radicem agreſtem, aut hortenſem purgatam ex aceto contundes, ſuccum linteo expreſſum naribus inijcies.

Ad dolorem capitis.

RADICIS agreſtis, maluæ maturæ, contundantur, in acetum acerrimum adijciantur, alternis diebus in nares & pala-

tum inijciantur,& nunquam ex capite laborabit. Vel rutam ſylueſtrem cum oleo Hiſpanico in ſartagine coquito, donec rubeſcat: tum ex igne remoueto; & cum refrixerit, in vitreum poculum indito, eoque carnem illitam dabis accipitri edendam.

Ad fluxionem capitis.

ACCIPITREM fluxionibus laborantem ita curabis. aloen in iocinoris modum concretam non multum contundes, in carnem abdes; atque ita per ſeptem dies ales, & ad ſanitatem perduces. Vel balſamum, picem, cedrium, ſemina erucæ & rutæ, acetum, ſimul conteres, hiſque caput accipitris oblines.

Ad occultum morbum.

ACCIPITRIS interiora ægrotare ex nimio frigore cognoſces, cum excrementa reddit crocea, aut cruenta: alas autem habet remiſſas & laxas, capitis horrentes plumas. ita curabis. Suillam carnem butyro oblitam accipitri dabis. Caprinam carnem ſalſam, & panem bene coctum, infriatum in lac addes, accipitrique dabis. Hoc tamdiu facito, dum ſtercus purum reddat, & corpus confirmatum videas.

à frigido abſtineat. Vel ſuccum cydonij, aut citrij pomi miſcebis cum vino veteri aut melle, eoque carnem oblitam accipitri dabis.

Ad pituitam ſiccam.

ACCIPITREM pituita arida laborare cognoſces, cum videbis oſcitantem, liquoremque per nares non emittentem. Hoc remedium ei auxiliabitur. Vuæ taminiæ, piperis grana ſeptem, folij, quantum duo digiti capere poſſunt, caryophylli grana quinque, nardi ſpicatæ ſiliquam: diligenter vnà contundito, & poſtquam vino vetere illius palatum elueris, ex hoc medicamento capito, quantum duo digiti capere poſſunt, eoque palatum ipſius fricato; deinde in ſole illum collocato: ad horam octauam eſca ei præbeatur hircina caro, & ſanabitur. Vel mel Atticum, ſemen hyoſcyami, butyrum ſubigito, hiſque palatum fricato, & pinna nares illius inungito. Alij ipſum ita curant. allium cum vino veteri contuſum naribus infundunt. Alij cupreſſi grana ſeptem, ſemen caprifici, braſſicam conterunt vnà, & naribus infundunt per triduum, ac ſæpe piper adijciunt.

Ad pituitam mollem, quæ liquida per nares defertur.

CVM accipitrem oſcitantem videbis, & naribus liquorem eijcientem, ſcito eum molli pituita laborare. ita curabis. Liquidam picem in eius os infundes; quam cum deuorarit, acetum acerrimum per nares iniicies, aut garum bonum, palatum melle fricabis, atque illum in ſole collocabis. Quod ſi diu permaneat hæc ægritudo, ſandaracham cum aceto acri conteres, eoque palatum illines. Alij ita illum curant. piperis chamæleontis, ſingulorum ſcrupulum, coſti ſeſquiſextulam, commiſcent, terunt, hiſque palatum confricant, & naribus infundunt.

Ad grauedinem.

ACCIPITREM grauedine laborare cognoſces, cum videbis ipſum per nares liquorem, & per oculos ſpumam emittere: Hunc ita purgabis. Piperis, pediculariæ, ſingulorum grana quinque ſpicam, allium, vinum, liquidam picem mundam, quantam vno digito capere potes, contundito vnà, ſumito quantum gladij cuſpis capit. oleo & balſamo palatum accipitris defrica, illumque in ſole collocato ad ſepti-

mam horam, ipſumque paſcito carne qualibet.

Ad pituitam occultam.

CVM caput intumeſcit, & frequenter oſcitatur, & lente reddit excrementa, ſcito illum pituita latenti laborare. ita curabis. Seminis agreſtis, rutæ ſcrupulum, piperis, pyrethri, ſingulorum ſcrupulum, pedicularię grana viginti, folij, coſti, ſingulos ſcrupulos. vnà contundito, palatum ipſius fricato.

Ad pituitam ſpiritum elidentem.

ACCIPITREM, pituita fauces ſtringentem, laborare cognoſces, cum guttur accipitris intumeſcit ex humoribus coactis, oculi ſpumam remittunt, caput tumidum eſt, nares nihil redunt. ita ſanabis. Herbam nuncupatam phryarium contuſam miſcebis cum vino vetere, & in ſparſam carnem ſuillam feruefactam dabis accipitri. Quidam ſuccum betæ cum melle naribus infundunt. Alij lac muliebre cum ſucco rutæ naribus immittunt.

Ad pituitam proficiſcentem ex dolore capitis.

CVM accipiter curuus manet, & reſpirare nequit; cum oculis eſt hebetibus

& ſpumam emittentibus;cum caput ipſius dolore affligitur, ſcito eum laborare pituita manante ex capitis dolore. Hunc ita curabis. Piperis vnciam, laſeris, cocci, ſingulorum tres ſcrupulos, pediculariæ grana vndecim, tundito, cribro incernito, pinna naribus inſpirato, hiſque palatum eiuſdem infricato: acetum acerrimum naribus infundito, viginti diebus ſolutus in tegeticula clauſus cibum ex tabula capiat.

Ad pedis dolorem.

CVM videbis accipitrem ſe, & ſuas alas ſtringentem, & tanquam in nido iacentem, ſcito eum pedum dolore torqueri. hoc remedio ſanabis. Vini boni tres ſextarios, & tantumdem aquæ miſta vſque calefacito dum manus tua ferre poteſt, hiſque illum foueto & lauato; deinde emplaſtrum facito, quod continet, myrrhæ ſcrupulum, arſenici ſextantem, maſtichæ vnciam, olei roſacei ligulas duas; ſimul miſceto, emplaſtrum facito, idque corio illitum ſuper pedem imponito, poſt tres dies reſoluito, carnemq. calidam ipſi dato. Nonnulli axungiam bubulam in ahenum abdi tam incalfaciunt, eiuſque pedes in-

ungunt. Alii vino pedes eluunt, atque in lata pertica collocant, ne digiti pedis lædantur. Quidam acetum tepidum pedibus inspergunt.

Aduersus pediculos.

SI pediculos habet accipiter, sandaracham tritam in aquam frigidam addito, qua ipsum lauabis, & ad solem expones, & pediculos excuties. Alij oleum rosaceum, & cor bubulum, axungiam, oleum: alij teaphin tritam in aquam coniiciunt, & ita illum lauant. Sunt qui lupinis in aqua maceratis accipitrem lauant, spondylio combusto ipsum fumigant, & confestim pediculi decidunt. Quidam oleo laurino caput accipitris oblinunt. Aliqui sandaracham, butyrum ex carne dant accipitri.

Ad luxatum.

SI in venando accipiter luxatus sit, ita ipsum restitues. Vlmi radicis scrupulos quinque, in ahenum addito, vsque ad tertias decoquito, eius decocto affectum locum foueto, emplastrum facito, quod recipit mastichæ, thuris masculi, floris periplocadis, folii, singulorum vnciam, fæcis vini optimi treis ligulas, rutæ cochlearia

bina,

bina, in vnum contundito, emplaſtrum facito, ſuper locum affectum imponito: quinto die mutabis: carnem calidam ipſi dato.

Ad fractum.

ACCIPITREM fractum curabis, vt ante diximus eſſe curandum luxatum, ac vbi ipſum locum affectum calidis fomentis recrearis, ſumito lanam ſuccidam, eamque roſaceo oleo conſperſam ſuper locum affectum imponito; linteoque obligabis; in locum obſcurum accipitrem abdes; quotidie calidum cibum dabis. Sunt qui inferuefactam axungiam ad fractum locum alligent, alij hircinum ſtercus, alij ſaponem imponunt.

Ad fractum crus.

SAPONEM, bulbos, cochleas, in vnum contrita, linteo illita ſuper fractum crus imponito, & ſanum facies. Alij pedes fouent, & ſuilla axungia inungunt, in loco obſcuro collocant. Nonnulli argalicum cum abſinthio veteri contuſum affectæ parti imponunt. Alij ceram albam, marmor, cochleas, album liquorem oui, vnà commiſcent, & contundunt, in locumque

fractum imponunt, & ad sanitatem perducunt.

Ad accipitrem aucupari nolentem.

LASERIS siliquas treis, in aquam addito, ligulas duas dato cum carne edendas per triduum. Quidam mandragoræ radice fumigant, & confestim promptum ad aucupandum reddunt. Alij argemonia fumigant: sed & carnes, quas comedit, suffitu lustrant.

Ad euulsionem vnguium.

CVM accipitris vnguis excussus est, si excussum inueneris, illum reponito; sin minus, alium vnguem mollem accipitris sumito ipsius digiti, qualiscumque est siue medij, siue calcaris. ita sanabis. Sanguinem pulli columbini, aut ramentum taurinæ collæ, quantam tribus digitis capere possis, comburito, donec in puluerem redactum sit: deinde mastichæ sumito grana tria, myrrham, thus, arsenicum, trita super vnguem imponito cum sanguine columbæ feruenti, & reple ipsum vnguem, ac infige in locum, vnde excidit: facito ex dura pelle loculamentum pro magni-

tudine digiti, & ligato pulcre, & in quatuor dies ipſum liberum dimitte in tegeticulam, nutriens ipſum carnibus feruefactis poſteaque ad venationem educito. Si vnguis radicitus ſit excuſſus, confeſtim iniecta face locum comburito, & ſanguis ſiſtetur: Vel ſumito ex lucerna ea quæ deſtillant, ſubter eius collum, hiſque locum affectum linito. Sed cito renaſcetur, ſi ita curabis. Abſinthium ſilueſtre cum axungia ſuilla contundito, ſacculumque ex aluta factum, præſcriptis] malagmatibus implebis, eum induces in vnumquemque digitum, vnde vnguis euulſus ſit, & ligabis, & tertio quoque die mutabis, & ſanabitur. Vel oſſa palmarum cum vna taminia & melle contrita, linteoque illita affectum locum obligabis, & cito vnguis exorietur. Vel thus maſculum aqua frigida diluito, eoque locum foueto, & ſanabitur. Vel butyrum cum ramento corij elaborati inijcito in digitum, vnde vnguis excidit, & ad iuſta perducetur.

Ad tremorem accipitris.

TREMORE exhorreſcere accipitrem cognoſces, cum habet pinnas vt ſtru-

thiocamelus, & volare nequit. Ipſum ita curabis. myrrhæ, thuris maſculi, ſandarachæ, ariſtolochiæ rotundæ, argalici, aloë in hepatis formam concretæ, ſpicæ Indicæ, nardi ſpicatæ, ſingulorum treis ſiliquas, maſtichæ grana tria, folij, pedicularię, cumini Alexandrini, ſingulorum ſiliquas quinque, coſti ſiliquas binas, mellis vnciam, croci ſiliquam, piperis ſemunciam, vini boni ſextarios duos: ſimul omnia miſta, conciſa, contundito, atque illa ex carne hircina per decem dies cibatui accipitri obijcies: deinde per alios decem dies dabis veruecinas carnes: tum alijs decem diebus præbebis ex pullis columbinis & gallinaceis: ſemper cibos ſuperiore compoſitione illines: tum poſt triginta dies ipſum lauato aqua, in qua prius decoctæ fuerint radicularum ſchœni libræ quinque, ſynapis vnciæ tres, aquæ tertia aut quarta pars addita fuerit, qua in peluim infuſa, & vſque tepenti, quoad manus tua ferre poteſt, accipitrem fouebis, & lauabis, & illum lotum in ſole collocabis, idque ſimiliter per triduum facies. Si deficitur, vinum aſperum inſperges, ipſumque confeſtim paſces. Verumtamen ſuillam

carnem ipſi ne dederis, donec confirmatus ſit.

Ad vulnus accipitris.

ARGEMONE ex aceto trita linito caput accipitris prius glabrum factum: puſtulam poſtquam expreſſeris inungito. Sunt qui fractis oleis coquant, hiſque refrigeratis eius caput linant.

Ad mutandas pinnas.

PRIVSQVAM in cellam mutandarum pinnarum cauſa incluſeris, aqua lupinaria eluito, & quam mox in cellulam includito, in eam ſabulum ſpargito, addito tabulam rotundam: per decem dies dabis columbinum pullum. Quod ſi tardus ſit ad mutandum, conterito pellem ſerpentis, eaque carnem conſperſam dato, vel lac potui præbeto: menſe Auguſto quotidie aquam apponito, decem diebus, antequam ipſum educas ex cellula, accede prope ipſum, neque confeſtim ipſum ex cellula proferas, neque pedibus ſtrepitum edas.

Ad accipitrem mutandum varie.

VIRIDES lacertas viuas, vel mures, vel ciconiam, vel turturem per triduum

dabis. Si recuſet lacertas virides viuas, in ſole ipſas arefacito, leuigato, eorumque puluere conſperſas ſuillas carnes dato accipitri comedendas. Si accipiter mutauerit, aquam marinam calfacito, eaque pinnas eius foueto per triduum, vel cum aceto acerrimo calfacito.

Si vulneratus ſit à grue.

SI accipiter à grue, aut ab alia aue vulneratus ſit, ita ipſum curabis. Oſſium palmæ quinque vncias, ramenti ferri excidentis ex incude vncias treis, in vnum miſceto, in puluerem redigito, conſuito locum vulneratum, & ex illorum puluere inſpergito: ſed prius locum vino calido eluito, & eius cibatui obijcito. Alij axungiam ſuillam, & ſtacten ſarmentorum miſcent, hiſque perungunt plagam acicula conſutam. Verum attende, ne acicula interiorem carnem perſtringas.

Ad interiora rupta.

SI interiora diſcuſſa habet, ita medebere. Stacten ex palmitibus vitis dabis ei bibendam, & ſanum facies: & carnem ferueſactam, & mel cum butyro commiſtum

præbebis edendum ex carnibus: vel ſandaracam ex carne dabis, & ſanitatem recipiet.

Ad dolores lumborum.

CVM videbis accipitrem, vel manu geſtatum, vel ad prædam emiſſum, capite aggrauato & dormitante deferri, & caudam frequenter flectentem, ſcito ipſum lumbagine & torminibus laborare. hoc medicamento ſanabis. In aquam coniicito radicum aſparagi vnciam, poci infra terram generati ſextantem, herbæ veſicariæ quadrantem; in cucuma teſtacea decoquito ad tertias, decocto eius lumbos foueto per ſeptem dies. aduerſus tormina hoc remedium adhibebis. Lumbricos terrenos coques, eorum ſumes ſiliquam, laſeris ſiliquam alteram, album liquorem oui, in vnum miſcebis, eáque ex carne dabis accipitri per ipſos dies, cum ipſum ſuperiori decoctione fouebis.

Aliud remedium.

Tiliam, alimi ſemen, oleum laurinum & lentiſcinum ex aqua coques, hiſque accipitrem fouebis; olea quidem ſeparatim coques, & deinde miſcebis. Vino calefacto & per ſpongiam expreſſo accipitrem fo-

uebis, & ad iusta perduces. Vel picem aridam contritã eius potui dabis, & restitues pristinæ valetudini.

Ad tubera pedum.

CVM accipiter habet tubercula in pedibus, tintinabulum paruum facito instar tuberculi, vehementer calefacito, idque ignitum super tuberculum imponito: sed cautè, ne aliam carnem perstringat, & tamen ad radicẽ tuberculum comburat, ac quam mox saponem Gallicum, laurinum oleum, stercus columbæ in ollam nouam contecta diligenter calefacito, & frequenter eius pedes, & perticam cui insistere solet linito, & sanabitur. Vel ipsum tuberculum sauciato, carbonemq. tritum cum oleo Hispanico plagæ imponito.

Ad tubera & rimas pedum.

SVILLVM stercus in furno desiccabis, aquæ dulci miscebis, eaque alutæ illita afflictæ parti impones, & confestim discutiẽtur. quod etiam hominibus simili morbo laborantibus auxiliatur. Sunt qui saponem Gallicum, vinum teaphin, cum ærugine rasili contundunt, accipitri alligant.

Ad pustulas.

Ad pustulas.

PVSTVLIS laborantem ita curabis. oleum rosaceum, mel, calcem viuam cum lente miscebis, calfacies, ex carne dabis accipitri edenda.

Ad accipitrem defugientem aucupia.

ACCIPITREM aucupium defugientem ita restitues. olei Hispanici, mellis, butyri, vini boni, singulorum scrupulum. cum luteo oui commisceto, ex carne feruefacta præbeto. & cum hoc concoxerit & per excrementa reddiderit, carne suilla vel gallinacea pascito. Vel butyrum, mastichæ in puluerem redactæ, sanguinem columbæ misceto vnà, hisque carnem hircinam sparsam per triduum præbeto accipitri, & sanus fiet. Vel stercus passeris, vel eius carnem vino vel melle conspersam edendam eidem dabis. Vel apij semen, gingiber pari pondere contrita cum melle aut vino dabis, & sanum facies.

Ad sitim accipitris.

ACCIPITRI sæpe sitienti escam frigidam cum melle dabis primo die: altero & tertio oleum Hispanicum, & sanum facies.

Ad debilitationem & langorem accipitris.

ACCIPITRI debilitato & languenti auxiliatur hoc medicamentum, quod habet croci, roſarũ aridarum, ſingulorum ſemunciã ex ſanguine leporino feruente: conterito illud, accipitri præbeto ex carne ſuilla frigida, & ad ſanitatem perduces. Vel croci ſcrupulum, vinum vetus, in vnum contundito: potanda præbeto accipitri, eiuſque cibatui hircinam carnem dato, & conualeſcet.

Ad neruos læſos.

ACCIPITREM ex neruis laborare cognoſces, cum ad aucupandum emiſſus aucupari recuſat, & aſpectũ auertit ab ipſa præda. hoc fit, vel cum arbori implicatus fuit, vel ad ſaxũ genua offendit, vel armos læſit. Huic ſuccurrit hoc remedium, quod recipit axungiæ bubulæ, ceruinæ medullę, ceræ, ſingulorum ſemunciam: in ollam nouam hæc indito: cochlearum, olei Aphirici ſeſcunciã adijcito, atque omnia cum ſpongia & vino contundito: genua & calcanea inungito, & ſanitaté recipiet. Aliqui axungiam ſuillam, tum axungiam pulli columbini, ſuccum maluæ & betæ in ollam adijciunt, contundunt, genua, calcanea per

ſpongiam perlinunt. Nonnulli axungiam gallinæ, oleum roſaceũ, ſerum, maſtichen pari pondere in ollam nouam conijciunt, coquunt, locum afflictum perungunt, & priſtinam valetudinem reſtituunt.

Ad vitreaginem oculorum.

ACCIPITRIS vitreagine laborare oculos, ſigna ſunt tubercula ad oculos & nares velut paruulæ auellanulæ exorta. remedium hoc adhibeto. Lignũ cupreſſinum acuito, idque ignitum ter in eius nares inſerito, vbi vitreaginem videas, locum exprimito, & mellis exiguum inſpergito.

Ad accipitris frigus.

SI accipiter frigore rigeat, ita ipſum curabis. Piperis, pediculariæ, ſingulorum granis tribus in vnum contritis illius palatum illinito, ad ſolem exponito accipitré, deinde ipſum paſcito, & perueniet ad ſanitatem. Vel ſumito ſuccum cynoſchesti, piperis, pollinem, apij ſemen, mellis mediam partem, hiſque ſimul commiſtis carnem conſperſam accipitri præbeto, & interiora omnia expurgabit. Vel allium ſimul cum pipere dabis illius cibatui, & rigor diſcutietur. Vel ſemen raphani, rutã ſylueſtrem, piper, cuminum, miſta contundito, cibatui

obijcito. Vel columbam ſcindito, eius inteſtina feruentia dato accipitri edenda.

Ad tardam aluum deyciendam.

ACCIPITREM tardantem eijcere excrementa, ſcito cruditate laborare. ita illi ſuccurres. Stacten ex vitis palmitibus factam, ex ore tuo in os illius inſpirabis, quantam capere poterit; & cum excrementa reddiderit, oui vitellum vnà cum melle ſumito, hiſque carnem oblitam accipitri præbeto.

Ad tubera pedum.

SI accipiter tubera habet in pedibus, ita ipſum ſanabis. Salem cum cochlea terreſtri conterito, pedes illius defricato. vel ſuper tuberculũ hirundines pauliſper imponito, tum poſtquam hirundines remoueris, vino vetere incalfacto locum foueto. vel hircinum ſtercus terito, eoque illius pedes oblinito.

Ad vermiculos pinnarum.

ACCIPITREM, cuius pinnæ vermiculis infeſtantur, ſic curabis. ſcindito calamum, & telam aranei, quam poteris intus inuenire, ex aceto acerrimo terito, in locũ, vnde cadunt pinnæ, imponito. Vel ſumito ſanguinem leporis, & vinum vetus pari

menſura, locum affectum conſpergito & melle illinito, ad ſolem pòſt accipitrem exponito; ad ſanitatem perduces.

Ad dolorem maxillæ.

ACCIPITREM ex maxillis laborare, vel alijs interioribus partibus circumuicinis cognoſces ex manu geſtantis. ſe enim abijcit, neque perticæ inſiſtere vult: ſed etiam pinnæ caudæ rariores fiunt, & minuuntur; ſaliuam cruentam expuit, & volitat. ſic ipſum curabis. Vinum vetus dabis ieiuno, & catello paruulo vel nefrende per tres dies ipſum nutries, deinde butyrum dabis, & ſanabis. Vel radicem argolici, ſiue hyoſcyami contritam cum carne dabis.

Ad debilitationem.

MEDVLLAM veruecinam feruefactam præbebis edendam, & reficies.

Ad lippitudinem.

CLAVO cupreſſino tenui ignito nares ipſius aperito. Vel lac caprifici infra linguam infundito.

Ad læſionem axillarum.

FREQVENTER axillam aqua frigida fouebis, & ſanabis.

Ad accipitrem, qui progreditur ad prædam, & ſimul pedem refert.

ITA ipſum reſtitues. Piperis grana tria, vinum vetus, mel, cuminum, album liquorem oui. hoc ſemel die dabis, & ad iuſta perduces.

Ad eum qui viſco oblitus ſit.

OLEO, locum, vbi viſcus adhæſit, eluito, & linteo tanquam ſpongia exprimito, & lacte caprino abluito, & mirificè abſterges.

Ad eum qui ægrotat ex aucupio.

AQVAM inferuefactam, quantam tua manus ferre poteſt, ſuper eius dorſum inſpergito.

Ad eum quem velis educere ex cellula pinnarum mutatoria.

ANTE lucem cum ipſo ambulabis, & priuſquam ſol exoriatur, ad perticam reduces: veſpere verò lucernam huc illuc mouebis, geſtans ipſum, quo ad dies ſit.

Ad oſcitantem.

SI accipiter hiſcit, oſcitatur, ſcito eius interiora vlcerata eſſe. Ita ipſum curabis. Butyri, mellis, olei roſacei, ſingulorum ligulam, medullæ ceruinæ quadrantem, ſandarachæ vnciam, vini ligulas duas in

vnum miſceto, eaque cibatui præbeto ex carne hircina per tres dies aut quatuor.

Ad vlcera crebris tumoribus exaſperata.

HOc remedio auxiliabere. piperis viginti duo grana, folij Indici, nardi ſpicatæ, foliorum petroſelini Macedonij, ſingulorum ſcrupulos duos, euphorbij, coſti, ſingulorum ſcrupulum. omnia terito, miſceto cum melle, hiſq. palatum accipitris fricato ad ſolem, & ad horã prandij ſumito butyri treis partes, mellis partem vnam, Balſami partem alteram; ſimul terito, & cum prædictorum puluere commiſceto, eaque commiſta ex cibo calido præbeto, & ſanitatem afferes.

Ad eum, qui decidit in aquam cum anſere.

OSSA palmarum aqua conſpergantur per diem vnum; die inſequenti terantur; adijciantur piper album, & nigrum, pedicularia, nardus ſpicata, Indica ſpica. omnia æqua portione terantur. ſumatur etiam butyrum, axungia anatum, & ſuilla pari pondere contuſa, in offulas agglomerata accipitri dentur, & nihil frigoris ſentiet. Vel offas illi dato roſaceo oleo conſperſas, & protinus frigus illi pelles.

Si nolit comedere.

POLLINEM tiliæ, & ſeminis lini adijcito carni hircinæ nuper occiſæ; cogito accipitrem capere, & ad iuſta perduces.

Si à lepore male affectus eſt.

FAC quieſcat ſeptem dies, dentur ei cibi inferuefacti, vel hircinæ vel columbinæ carnes, & ſanabitur.

Ad obſtrepentem & voce eliſa recinentem.

MELLIS, lactis caprini, ſingulorum ligulam, & tantundem olei roſacei, miſceto, dato ex carne columbina.

Ad dyſenteriam.

SEMINIS ferulæ grana viginti ſex, trita, vino aſperſa, potui dabis accipitri. Vel rhodacynon intempeſtiuum ſcindito, cum ſale coquito, ex cibo dato accipitri.

Ad extenuatum.

CVM accipiter extenuatur, butyrum cum carne ipſi dato comedendum. vel [illegible]o Hiſpanico eſcam conſperſam dato ipſi [illegible]dendam.

Si ægritudine diminutus eſt.

CVRABIS, ſi medullam arietis nuper occiſi ipſius cibatui dederis: deinde pulli vel columbini vel gallinacei occiſi ſanguinem calidum præbebis bibendum.

Si venari

Si venari nolit.

QVindecim dies in locum obscurum includito, vbi lucem non videat, nisi ad comedendum. Cibi tertiam partem illi detrahito, postea ad venationem emittito.

Ad fluxiones capitis.

SI accipiter capitis fluxionibus laborat, ita cognosces. Oculi ipsius lachrymant. hoc medicamento auxiliabere. Piperis albi triginta grana. costum, folium, spicam Indicam, pediculariam, crocum pari pondere. omnia quidem instar triginta granorum piperis ponderantia contundito, hisq. illius palatum defricato cum vino bono. postea mel fumo nō infectum sumito, eoq. per pinnam palatum linito. ex superiori compositione rursus inspergito, & quam mox eius nares tuo ore sugito, vt medicamentū sursum perueniat. Hæc vbi feceris, in sole ipsum duas horas collocato, & cum excrementa reddiderit, illum ex sole tollito, & vini boni paulum ex ore tuo in os illius infundito: post duas horas ipsum vocato: dato ipsi vel columbinum pullum, vel murem, & sanus fiet. Si in eius oculis velut lenticulæ quædam appareant, & ipse oculis hallucinantibus sedeat, ita ipsum

vindicabis. Lac mulieris nutrientis masculum in eius oculos instillato, & mox sanus fiet. Vel costum, folium, thus masculum, mastichen, laser Iudaicum, piper, nardum spicam, caryophyllum, crocum, sandaracham, pediculariam, paribus portionibus contundito, cribrato, hisque eius palatum confricato, & sanitatem recipiet.

Si suas pinnas rodit.

SPumam nitri inferuefactam, & cimices quinque tritas ex carne dabis accipitris cibatui per triduum.

Si velis experiri an infirmus accipiter viuat.

QVotidie ipsi dabis butyrum, oleum Hispanicum vel rosaceum cum corde bubulo, & si excrementa reddiderit, viuet: sin reijciet, pullum columbinum per treis dies ipsi dabis: si excrementa reddet, sanabitur.

Ad intestina.

BVtyrum cum melle mistum in carnes inspersum frequenter ipsi dabis, & sanabitur.

CYNOSOPHIVM.

Liber de cura canum.

CYNOSOPHIVM,

LIBER DE CVRA CANVM.

NON minus vtilitatis adfert ſuo officio ac ſtudio generi humano canis, quam falco aut accipiter, partim ratione cuſtodiæ, qua ſecuritatem præſtat, partim quod feras & à fructibus & pecudibus arceat, veniturque, partim vtroque. domino ſuo maxime eſt amicus ac fidelis, adeoque vt ſæpe alacriter pro eo vitæ periculum adeat: nec tam cupiat quiquam, quam vt periclitantem ex periculis eripiat. oſtendit autem & ſolo nomine vocatus, quanto amet opere eum etiam, à quo beneficio eſt affectus. hæc quum ita ſe habeant, quonam igitur modo canem negligemus? aut non cogitabimus medicinam, quam, ſi infeſtus caſus ita ferat, in parato habeamus? huc accedit illud quoq. quod ſine canum

opera nullus prorſus ſit vſus accipitrum.
Quare ſecundum accipitres hos etiam diligenti curæ habuiſſe vt videar, de canibus nunc dicam, initium faciens à generatione ac eorum cenſura.

Quo potiſsimum tempore canes admitti oporteat.

MENSE Ianuario ac Februario canes ſumma diligentia pariq. ſtudio paſci, neceſſe eſt, atque omni labore ſolui, vt eas denique libido coeundi inceſſat, cum optimis quibuſque canibus, vt ita genus per bonos vſque conſeruetur. Eum autem, qui admittitur, trimum eſſe oportet, nec minorem. femella vero ſit bima, nec iunior. Poſt autem, quam amore fuerit percita, & requiſiuerit maritum, contineto eam dies plus minus decem, deinde aliquando admittito, & ſemen ſtatim continebit. Cæterum interea dum coeunt, facito canem cum mare in cellulam aliquo concludas, nec prorſus cõmittas, vt quiſquã coeuntes intueatur. namque ſi tum videantur, canes venationi inutiles parient. atque hoc venatores longa experiẽtia edocti, memoriæ prodidere. Poſt coitum vero, canis grauida in venationem ne producatur, ne aut

cupiditate cursus nimia catulos corrũpat; aut si abortum faciat, ipsamet pereat. scias autem bimestre tempus gestare vterum, & quot mares habeat, totidẽ diebus tempus constitutum superare. marem vero foueri molli alimento & abundanti vsque ad tricesimum diem, necessitas est. Post deinde cum res postulet, in venatum educi potest.

De censura ac canum cognitione.

SI cupias comparare canes bonos ac generosos, ita de illis experimẽtum facito. ex fœno rotundum fac circulum, latitudine rotæ currus, siste catulos in medium circulum, seorsim vero matrem contine. Fœnum dein circumcirca succendito, & quum videris ardere iam fœnum, vinculis canem exime; ac experiere eam metu omni posito per ignem irrumpere: quippe quod arcto adeo amoris vinculo suis catulis sit deuincta. eligit vero naturali quodam desiderio ac iudicio & optimos quosq. ex incendio educit. eos autem qui relicti sunt ab ea, si vel venum dare, vel alicui gratificari volueris, alteri cani suppones, quę suos nihilominus catulos habeat, vt ipsa alat. sed enim hoc modo eos illi subijcies. emungito

canem lacte pauculo, manu id excipe & expuens in id, misce; denique inunge tergum catulorum, ac subijce illos altrici, atq. cognosces coram, quod libẽter ad modum eos recipiat. Est & alia probatio catuli melioris. in librã catulos imponito, & grauiorem eligito. Quos autem tute retinere volueris, fac sis ab ipsa matre alantur, & non ab altera quauis. lac namque maternum est vtilissimum.

De electione canum.

EX canibus iam prognatis eligendi venient præ cæteris, qui forma leones, pardos ac lupos referunt, aures habent magnas & molles, vt etiam præ magnitudine ac mollicie inclinentur. at si rectæ fuerint aures & non paruæ, non erit canis malus: sed si rectæ ac duræ, non generosum arguent. Collum crassum. pectus & humeri lati & non constricti, sed soluti à sese inuicem. Caudæ longæ & tenues. Crura posteriora prioribus altiora. Ita enim facile saltus accliues ac arduos superat: si vero æqualia fuerint, velociter curret in planicie: sintque crura potius vara quam vacia; & femella magnitudine corporis conferatur masculo.

Quo tempore educendi ſint canes in venatum.

VTile eſt, adeoque neceſſarium ſubinde in venationem educi canes. Nam ſi ab ea aliquandiu abfuerint, pigriores tardioreſque euadunt.

Quod vtile ſit aſſuefieri canem vt cum homine dormiat.

CAnes cum homine dormire, bonũ eſt. inde enim manſueti euadunt, ac amare homines impendio occipiunt; ad hæc faciliter vocantur.

Ad febrem canis.

FEbri laborare canem his ſignis deprehendes. Aures demittit: triſtitiam præ ſe fert vultu, nec dormit. igitur ex auribus ſanguinem detrahes. deinde olei roſacei vncias duas cum vino decoquens, ter interdiu infundes, aut roſaceum cum duobus ouis permiſce, atque infunde.

Ad calores nimios, ac dolores canum.

QVum calore nimio canis premitur, hanc medicinam facito. Rumicem herbam pulcre maceratam ac tritam cum duobus ouis & butyro, atque vini Siculi vno ſextario admixto, vna cum pipere communi, da illi bibere. Si vero æſtu

accenſus venatu redierit, * fuſcam pulegio cõmixtam ori eius infunde. eſt vero fuſca acetum, & aqua calida & oua duo. infundes autem cum oleo roſaceo.

Canem rabidum cognoſcendi curandi ac præſeruandi ratio.

CAnem rabidum, ita certo cognoſces. Primum ſubſiſtit dementatus prorſus ac furore percitus, ac contendit mordere hominem, neque facile audit; adeo vt nec dominos cognoſcat ſuos. Igitur hoc quando vides, præbe illi hanc potionem. Roſæ agreſtis radices contundito ac terito bene, & miſce contuſis parum aquæ fontanæ, deinde per linteum colato, ac vt bibat canis, dato.

Aliud.

Atque canem rabie percitum cognoſces ſic. in inferiore parte, nodis qua lingua tenacibus hæret, accreſcit lues vermiformis neruo candido non abſimilis. priuſquam autem augeatur, totumque occupet guttur canis, reſcindito, & curabis ſola apta diæta.

Præſeruatiuum.

Accipe ficum agreſtem, quam comminutam vna cum adipe ſuillo veteri, vo-

randam cani præbeto. aut hederam ad tertias vſque decoctam, bene mane cani dato in die ſolis.

Aliud.

Gallinarum fimum, & aſini teſticulum, cum vino fragranti, vt comedat dato.

Aliud.

Herbam chelidoniam cum adipe ſuillo minutatim conciſam, in pane exhibeto.

Ad lippientes & inflammatos canis oculos.

PRimum oculos eius foueto aqua calida, & vino, in quo decoctæ ſunt roſæ, fructus labruſcæ vitis, & vel auriculam muris, myrti folia, deinde oleum & oui albumen commiſcens imponito oculis, & lacrymas quidem reſtringet, inflammationem vero repercutiet.

Ad albuginem oculi veterem.

SI oculus canis albeſcere ceperit, ſic curato. Taurini fellis drachmas duas, ſucci fœniculi, mellis, ſingulorum oculos vncias nouem, croci vncias tres: his, vbi probe contriueris; inungito.

Ad dolores oculorum.

SI oculos canis doluerit, fimum gallinarum vna cum aceto imponito.

Ad clauos in palato canis ſuccreſcentes.

SI in canis palato claui excreuerint, ammoniaci, quod fuerit ſatis, gallæ globulos tres aceti cyathum vnum, chartam combuſtam tritamque miſceto, deinde palatum inungito & curabis.

Ad os infixum rictui canino.

CAni ſi forte os in ſumma gula hæſerit, oleum infundito, & inferiora colli conſtringito. Quod ſi autẽ remouere non poteris, diſtendito os eius, & aquam tepidam paullatim inſtillato.

Si ſanguiſugam inter bibendum deglutiuerit canis.

CImicibus ſuccenſis fumum excitato, quem in ſe canis recipiat, & extemplo ſanabitur. ptiſanæ & olei puri librã vnam coquito & colato: denique mellis puri ſcrupulum vnum miſceto, atque de his cani infundito. *Aliud.*

Sapam & tragacantham madefactam, & ſuccum ptiſanæ, & oleũ & mel & vitellum oui ſimul miſceto, atque cani infundito.

Ad canem nauſeantem.

SI nauſeat canis, cibumque omnem faſtidit, excrementum humanum ei exhibebis. fuſca cum pulegio mixta nares ac os

perlues, atque pabulo cyminum miſcebis. garum præſente cane decoques. delectatur namque eius odore. præbeto cani de omni frumentorum genere, donec ad ſaturitatem expleas.

Ad tuſsim canis.

CAnis ſi tuſſi laboret, accipe morticiniũ animalis, vt equi, aut cuiuſuis etiam id genus, & quam chelidoniam dicunt; terito vna cum lacte caprino, ac cani vt bibat dato, atque breui morbo ſuo liberabitur.

Ad inflammationem ventris aut inflationem.

PArum aceti illi exhibeto, & extemplo dolorem ſiſtes.

Ad ſanguineum mictum.

SI minxerit ſanguinem canis, lentem eum primum in lacte coques, & coriandri ſuccum, & piperis grana xxv. & olei communis ſextariolum vnum, & aliam heminam lentis cum lacte coque & olei vncijs duabus; atque in vnum redige; quibus deinde canem perungito.

Ad vrinæ difficultatem.

PAnem lacte caprino madidum, interdiu vt edat, bis dato.

Ad venam ruptam.

VEna canis ſi forte rumpatur, telam araneæ, tomentum, vna cum duobus muribus adures ac teres, vnde deinde cani impones. Rurſus tomenti combuſti cinerem ſeorſim venæ imponito, & candenti ferro locum, vnde ſanguis fluit, adurito & fluxum ſiſtes.

Si iſchiade laboret.

MYeliten lapidem in teſta accendito ac comburito, candentē lotio hominis reſtinguito, & iterum adurito; & poſt alteram exuſtionē vinum & acetum miſce, ac penna inungito, & accipe craterem, quo ſtercus gallinæ cum fuſca des.

Ad dolores coronæ ſeu ſedis.

CAnis ſi quando ſedem læſerit, fac ſis diligenti cum cura habeas, ac tegas, & allij ſpicas duas, quod potes, purgans ac terens, miſce oleo, atque ſedem inungito; deinde præparato, in hunc modum infuſionem. Piperis grana xx. baccas lauri tres butyri cyathum vnum; ſimul miſce atque has dictas ſpecies candenti ferro calefac, & ſic canem infundito.

Si macilentum piguem efficere voles.

PAnem vna cum lacte tantum primo die dato, quantum vorare ante consueuit. sequentibus vero diebus partem panis adime, vt lac superet. post sex vero dies solo lacte pasce, ac vesperi modice alito. Rursus si voles à lacte canem abducere, partem lactis subtrahe, ac in eius locum panis succedat. Toto autem eo tempore, quo lacte saginatur vincula ei adimenda omnino non sunt: contra, vt subtrahi ceptum est, in singulos dies cursu erit exercendus.

Aliud.

Canem si alere voles, auenam primum flammis torreto: deinde in mola frangito: postremo quotiescumque vis pascere eum, aquam in ollam infunde, ac igni admota ebulliat; tum farinæ quantum sat erit, ac canis poterit absumere, injcito, hisq. adipem commisceto: post quam autem refrixerint hæc, in cibum dabis. hoc vero facies in quintum vsque diem, aut sextum; atque re ipsa cognosces, ipsum fieri pinguiorem.

Canem si saturare velis post famem.

FAbalis albi sextariũ vnum, olei itidem vnum, suilli adipis saliti totidem; coquito, & triduum cani ieiuno dato, eadem

hora, qua ali consueuit. Canes paruos alere si voles, neque lac habeas, pulmonem bouis adurito ac in cinerem redigito, quem deinde pabulo inspergas.

Si canis inflammatione toto corpore laboret.

SI inflamatione laboret canis, aut oculorum aut pedum, & maxime si læsus sit quoquo modo, noli putare esse vlcus. Curabis vero sit: ceræ partem vnam, duas mellis Attici & olei communis partem misce ac coque. deinde canem toto octiduo inunge. interea temporis pabulo humido, ceu succo pascendus erit.

Si canis ab altero morsus sit.

OS cerui adurito, misceroque oleo, ac terito simul, vt cerotum facias, quo deinde curabis morsum.

Canis si morsus sit, aut vapularit ab aliquo.

CArnes cum cinere ferri plagæ impone, ac sanabis.

Si canis à rabido morsus sit.

FOlia rutæ impone loco, vna cum pice & aceto, & curabitur.

Si canem

Si canem asilus momorderit.

SIlueſtrem rutam,ſeu inguinalem,incendito, ac locum, quem tabanus morſu impetiuit,fumo lenito,& aceto inungito.

Ad curandam exulcerationem ſeu cicatricem.

LYthargirium cum ſpuma nitri vbi combuſſeris, terito; hiſque admiſce mel & acetum; quibus deinde exulcerationem tamdiu inunges donec coeat.

Si vapularit canis nec vbi doleat cognoſcere poßis.

ADuerſus ſolem conſtitue canem, & in locum læſum muſcæ conuolabunt, atque ſic locum dolentem deprehendes; ipſum vero locum calida fouebis, atque hordei farinam calefactam & permixtam ſtercori bubulo ac fuſcæ,impones.

Ad ſcabiem.

CEruſſam, reſinam ſeuum bubulum & butyrum lentiſco vna miſcens, coquito, ac ſic canem inungito.

Aliud.

Accipe ſeuum caninum aut erinaceum, & in olla noua liqua, ac vbi videris exi-

guas bullas emittere, remoue paululum ab igne ollam, inijce resinam puram, probe tritam, & moue, ne inter ebulliendum seuum effundatur. resinæ autem tantum accipiendum, quantum est seui. deinde accipe herbam, quam dicunt cynochestam, viridem, cuius flos coactus liquorem ex se emittit; qui deinde in olla ad ignem bulliat; post reliquis admisceatur, quibus tum probe mixtis, canem inunges.

Ad manantia oris vlcera, quæ Græci ἄφθας vocant.

HOrdei farinam terito vna cum aceto. & vnge canem; post vero mundato diligenter. non obfuerit autem, si oleo vnxeris.

Si canis vngues abijciat.

CYminum in os accipiēs mandito, mansum deinde in vnguem canis conspue: hoc si decem dies feceris, vnguis dubio procul succrescet.

Si conuerterit coxam.

HOrdei quod est purissimum pinsum; post, coriandri grana, crocum, ouum gallinæ, ac seuum quantum est satis, tere ac misce, lana deinde loco dolenti impo-

nito, atque inſuper adipe ſuillo veteri inungito.

Si poplitem loco mouerit.

RAmos cuiuſcunque etiam arboris coquito, & laua canem: poſt lotionem vero oleum vetus cum adipe ſuillo miſce, quibus locum adfectum dolentemque inunxeris.

Canis vt mutet pilos.

CAlcem viuam & ſpumã argenti miſce, & quando inſtar mellis coaluerint, totum menſem fac canem inungas & pilos mutabit.

Vt pili celeriter ſuccreſcant.

HErbam genetum adurito, deinde adipe ſuillo, quantum ſufficit, miſceto: his quod iam reliquum eſt locum inungito.

Canem candidum vt nigrum facias.

ATramentum metallicum, & ſuccum ſtercoris aſinini, & ſeuum caprinum ſimul coque, atque his canem candidum diligenter inunge decem totos dies, atque dimittas; quia certo colorem mutabit.

Ne quoquam canis aufugiat.

CAudam eius calamo metire, & pro eo ac cauda fuerit longa, calamum præcidito, ac parum caudæ eius pilorumque calamo indito, quem deinde ſub tectum abſcondes, & nuſquam tecto tuo excedet canis. aut manu prehendens caudam, euelles pilos, quos euulſos calamo immites; neque quoquam canis aufugiet.

Si velis ne vna hora canis currat.

ACcipe manu oleum & axillas canis inunge, & prorſus eo die non curret. hoc vero tum potiſſimum feceris, ſi forte in animo habeas ab aliquo mercari canem.

Si velis abortire canem.

COllyrium ex cinere facito, ac in vuluã canis indito, & aquam & ſapam ſeu paſſum & terram tritam commiſceto, atque de his infundito cani.

Si canem accelerantem partum abortire voles.

SEmen violarum coquito in ea aqua, in qua arum eſt decoctum, vnde canis poſt bibat, atque abortum faciet.

Si canem à partu purgare voles.

MArrubium cum pulegio decoquito, decoctione purgabis canem.

Si voles canem concipere.

FErmenti nonnihil in pabulum dabis, idque ieiunæ quidem.

Aliud.

In vuluam canis ſalis aliquot grana inde.

Si cupias liberari canem caliditate à conceptu.

TEnuem puluerem ieiunæ dabis. Si autem nolit, nolenti etiam ingeres.

Canem à coitu ſi reficere voles.

ACcipe iuniperi baccas duas, folia rutæ, grana piperis xv. croci non ita multum, conteras ac miſceas, merique paululum infundas; poſt vero in aqua calida vt edat, dato.

Si canis ab aliquo eſt faſcinatus.

FVſcam pulegio commiſcens naribus infunde. Et pilis equinis poſteriorum pedum incenſis, ſuffumigetur, tegumen-

to aliquo coopertus, donec ſudorem emittat.

Ad rabiem.

SI ad rabiem canis redigatur, ſingulari quadam induſtria præcidito ea, quæ ſub lingua eſſe, ſupra diximus.

Ad ſcabiem.

ACetum cum ſacrophago & butyro coque, & canem inunge atque ſanabitur.

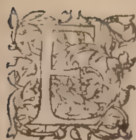
EPISTOLA

Aquilæ Symmachi & Theodotionis ad Ptolemæum regem Ægypti, de re accipitraria, Catalanica lingua.

ASSI COMENSA

LO LIBRE DELL NVDRIMENT HE DE LA CVRA DELS ocels los quals ſepertãye ha caſſa.

N Ebraic e en Caldeu de Apollo menor es appellat, en Grec d'Alexandri : mas en Latin es appellat Mechabeuz treſportat. Vaqueſt comẽſa la piſtola. Aquila Symachus & Theodoſus, à Tolomeu emperador d'Egypte & à tots los ſe gens deliciosament viuentz ſalut he pau. Gran Emperador & ſenyor tu as manat à nos ſeruidors teus fer obra breu & profitable dels ozels del libre dels antics tranſlatant ab diligencia. Et nos obediens à la tua volentat ajuſtatz enſems atorgan breumẽt la tua demanda. E volen la tua altea ſaber que diuerſes ſon les maneres dels ocels d' caſſa, & diuerſes ſon lurs malauties he moltes, per aſſo lurs ſon neceſſaries les medicines. Enpero con d' les aus prenents vſa

hoiy principalment volem tractar d' lurs maneres & d' lurs medicines clarament. Asso es comensament d' les medicines dequel & d' totes les aus prenent d' cascuna segons sa manera & la quantitat sua.

De nudriment dell sperver.

ESperuer pres del niu, si al matin es pris, lexal endurar tro almigdia. mas si es pres la nuyt, endrire tro ala tercia dell seguen iorn. Et si a pascut d' carns delicades, & d' n'uis nograns past, nel lex trop endurar. Pux vnta aquell al sol ab oli d' oliues, o ab let de cabra per los poyls. Mas per raon & dels poyls & d' la malaltia laqual appelen los lecs lampa, donal a menjar a lesperuer lac'mules ho vntel souen ab limachs blancs, freguan los peus he les ales. Con sera cregut, deporta lo. i. poc pexen d' bona carn. lontament de loli d' les oliues fa hynuas & v'mes plomes & belles. Aqsta es la vniuersal medicina a totes les aus prenents.

De les malauties dells ozels.

SI la malaltia crex en luyl, ab oli d' ous vnta souen luyl daquell. si en luyl crex

albugo,mit li en luyl ſuc d'fenoyl, o leyt d' fembra.

Dell nudriment de les mirle.

MIrle deu eſſer nudrit axi con ſperuer d'licadament. Eſperuer he mirle ſi ſon pols ſien gardatz d' gran calt & d' gran fret. En los locs ou ſon nudrits ages tota hora herba menta,o nebda,o ſaluia. En fuſt d'ſalze o deuet volen ſier & poſar. Mes la la ſang d' les aus tẽdres molt les efforſa gilo ceruel daquelles los dona leugena & volentat d'pendre. Gardet no eſtiens trop encloſes: mas lexa lus. i. poc de lum. E per la gota dels peus & de les ales daras aleſperuer & al mirle carn de pols & veſica de can o de ors. Gardat que nodons als ocels carn d'aſe. cor tantoſt morria. E ſi requer hayn leſperuer ol mirle con ſon pols poſa aygua freda d'auant els. Empero guarda que trop calor nols noga. Puy ſerã cregutz, ſouen ſien portatz en la man, no molt menegan les ales ſi perauentura no pengen. Mas ſi les ales pegen axi guarra mantinent pren d' la ſang d' la oca & dell grex della ontelui les ales al foc o al ſoll, & fe ael paſt d' carn groſſa d' la ocha. Item ſi les ales pengen, pren oli laurini,& lauã les ales dell

al ſol & ſotz les ales vntales exexeles. E ſi acl penjen les ales, vnta ab ſuc de barbena, les ales en lo ſuc d' la barbe na vnta lo paſt daquell, & mantinent ſera ſanat. Mas ſi les ales penjen per dolor pren ſaluia & lo ſuc de la he meſcla ab leyt de ſomera o de fembra pryns ſo es pus aja infantat dins VIII. dies, e vnta lo ſotz les ales. Item dona li ceruell d'cadell & aytambe al mirle. Les d'montdites medicines deuen eſſer fetes ales aus poques, & encare a les majors. cor generalement ſe coué.

Dels eſperuers dit ſorgells ſo es mirle.

PRimament digan alqunes coſes breument de la nudridura & de la guarde. Mas ara tornen ala medicina commune & a la malautia de les aus prenens demoſtradora & guardadora breument curant & clara. III. maneres ſon deſparuers. La I. es gros & pus ſuau ab huyls, nais gros, peus longues vngles, alegre cara, & menjant delicadament. & alegre & ſuauſex tota anne tein aygla. Altra manera es deſperuer, menor les ales. i. poc eſcurs. no ſon toſt ſimples, ne valen molt lo prim' ayn. La terza manera es axi cō terzol, leugerament

volent, he tost son manes, delicadament pexen & tost prenen.

Dels ocels qui son appellatz falcons.

DEls ocels qui son appellatz falcons son VII. manieres. Lo primer es appellat laner, del qual son II. maneres. la I. al cap & bec gros. mas los peus ha d'anguila, los quals son afaytats ab gran afayn. E prenen lo segon anyn, & lo tercer noblament. Laltre es de menor estament, la qual es aniul a tot hom. La seconda manera es aus pelegrins, lo qual es leus de nudrir. La terza manera es montasi. La IIII. manera es gris, la qual es appellada gentil vulgarment, & nobla de noble de nom & d' persona. La V. manera es dita Gathena, lo qual es prescios, d' person aspre & subtill. La VI. manera es sobre tots, laqual ha semblansa dangilla blancha, exceptat q̃ los peus & los huyls & en loget, & en altres coses sembla falcon. Lo VII. linatge es Breton, loqual pren tots an, & ha principat sobre totz ocels de cassa: si q̃ neguna nogosa pendre d'uant ell, ni volar sobre ell volant. los peus ha grosses & loncs. la vista flamencha. los huyls terribles. lo cap gros & lo pits.

La muſcha de les ales groſſa. E es nudrit ab afayn, & vol eſſer paſt delicadamẽt. E quax aſſi ben auẽturat con ha aglila. Nics francs & alegres. aqueſt es d'ſi matex d'adalye. Vels ocels los terzols ſon menors, enpero ſon pus mals & ſon apeynlats de pendre per linatge he per natura. Eſpoſt axi de les maneres & de les natures de les aus demoſtrarez de lurs malanties & medicines.

De les malaties he de les medecines des ocels, ſpecialment de falcon.

Contra enfermet de que les aus que es dita rampa que en arayn obertol e ren preſes ſuc d'urtigua o de arremyna hyſa. La carn muyllada el ſuc li ſia donnada, & guerex. Item frega los peus d' quell ab ſang calent ab vinte ben en lo qual ſien cuytes vrtiges. E en aquell vin muylla lo menyar daquell. Item con edra terreſtra e en aygua. E les fuylles cuyntes & picades & muylades liga les entor los peus d' quell e lo meygar d' quell ſia muyllat en a queſta aygua. Item val a la gota de les ales ſi tinnes les auran roſes dins les penes de les aus lo meniar ſia aytal vna vnza de carn daſſe muyllada en ſang calent doine la li dona a

menyar. Homenuc ſanc doine cuyta & & calent. i. ſania. Item donali a menjar carn de boc en vinagre. Item frega ſouen ab vinagre calent & ab oli laurin meſclat III. veus o IIII. Item bayna la paſt ſuc de barbajonis. Item ſi laura tretes les penes per rão de les tynes, tot lo cors ſia vntat de ſuc calent de la barba dell papan'. & muylla lo meylla lo menyar d'quell en aquell matex ſuc. Item cotra malautia ſobrls oſſes, en la iunctura dell os liguali de ſus aloes calent, & lexal per. i. dia ſobre labrara ben liſſa, perzo quel coel nos moua nes trebayll en la pxa. o en la ma on en volen fira ſi matex. Aqueſtes coſes ſien axi dites. tagramum, arſenic, gales, ariſtologia, & lien tro piaz. Item altra coſa aſſo matex per aſſo que toſt ſia man' con murta en aygua a IX veus. Item cadarn dell aucel ãyl picat mes en vin. Mit loli per los nars, he lexal per tot dia en loc oſcur in poc. Item carn de porc n'ujoſa d' peu meſa en ayls dona la a locel. Eapres daſſo, dona li carn tendra & calent. Item contra cadarn ſuc d'inda lit mit en les nars & fela dejunar tot dia. Item a la malautia laquall los locs apellen piſtocs pren lo peſant de la quarta d'. i. maylla de ſcamonea

& ayntant d'comi, & dona li mantinent. mas si no pot menyar, mit la scamonea et comi ab clara deou per la boca. & si no pot garir, donal a menyar fel d' gal ab sa pastura o persi. Item si no pot garir con caragols blancs & donals li a menyar. Item a gran lassament pica fuynlles de herba sana, & dona li a beure lo suc. Item a febres d'ausel, si el aura febra, dona li a beure lo suc d'arteméya III. vous o IIII. he donalli ab carn de gallina. Item altra, ligali lo peu dret fort en la cama a par. ĩ. vena & aquella diligẽt mĩua. E sapies que en lo peu d'laucel prenẽt son IIII. venes que son sagnades. la I. vena es en la part deuant, & l'altra deual, he altra de foras, he altra d'tras sobre la vngla major. aquestes venes per raon d' III. necessitatz deuen esser sagnades latena per febra segon que digen. E en axi potz saber si el aura febra, so es assaber q̃ les ales li penjen, lo cap ten bax, souen gita, & per enug pren lo menjar, e auegades pren glotament & mal lo met dins, e auegades tremola he demostra senblant de fret. Per raon d'altres febres totes es ayntall medicina. dona li suc d'artemisia. Si es deuen q̃ la pena dell au sia trencada, & vollras que allo qui aqui

es

es romas de la pena, que l'aucel persi poc a poc la git pren sang de vna poca bestia que es dita gruil. Et si nó la potz auer pren sang de rata que es dit guarris, & onta lo loc de la pena & exira d' puy. Apres si vols q̃ noua ploma isca, pren mell he coula en vna bell vexell, & con sera cuyt & escumat fe vn vergeleta subtil cuujnent al forat & posa la aqui & pux exira noua pena. Lacca dell speruer deuesser aytal. Si aquell vols auer sens essayn en pau so es dolzament & amiglablement lo deus maneiar & anar vesel. Ennuyl tẽps nol lex acostar a hom embriac ne beuedor ni felon o auen polipns. Cor dasso pigorẽ en moltes maneres. Item altra a asso matex mantegua feyta en temps de mag ab rayl de raue cuyta dona la a menjar en de jun ouin ab raue. Item asso matex orpiment, q̃ en altra manera es appellat arsenic ab lana menut tayllada en osses ço es en poluores, & dona les li al vespre can daras aell les sues flãades axi cosi couẽ ales altres flamades pendre. Itẽ asso matex en leyt de somera muylla la carn, & dona li a menyar, e si nõ vol menyar, prẽ de q̃lla let & mit lui en la boca. Asso matex profita als frugellos. Itẽ asso matex pren orpimẽt & ruda & mol

ho en vna morte, & dona li souen a mējar. si aura pudrimēt entresi, donali arsenic ben cut en vn matin ayntant con pora pendre. & apres met ne en locor dell pol analitus & dona a el d'asso vn matin, pux cuyl herba que es dita barbena & ruda he ensems picats en vn morter met ho en lo cor del pol. Do met ho en mantegua veylla e en lo suc de les herbes dona ha ell que vs en lo terzer matin con molt tro sia aiustat e de pux III. tortels donant ael. Item asso matex fe lo pendre en les tues mans, he secut.lo fort. E axi fe aquell d'clinar axi que sang isqueu per la boca & per les nars, pux quant lauras mes en la prexa buylliras pegua he estendras la ables mans, pux la mesclaras ab mantegua. E cant sora mesclat en vn corn de beu lui fasses metra en la boca. Item asso pica aloe, & dona lui en sopes aytambe li dona herba con solda. he pux donali a menjar coloni viu, sobre lo quel coloni gita oli mesclat ab sang del coloni. Item asso matex cuyl coriandre & crista galli & album d'ou he mel he oli, & en vn vexell mescla ho axi con es dit dessus del coriādre & de la crista dell gall. mescla el brou, e asso en aygua viua passa ho deuant el emenuc tro sia sadol, &

ſera garit. Item ſi aura oſtech cuyl ortigua grega en la luna miniua, he fe de quen poluora, rompen lo cuir dell pao & eſparger la d'ſus & dins he menuc de quell ſanc meſclat. Item aſſo dali a menyar ſorics viua & ca del qui en cara noueia. Item aſſo matex cuyn herba que es dita fiſtola en la luna miniua, & fen poluora, & pren vn coloni viu, quan cõmenſara a menyar eſcampara ſang axin menuc & d' matin, & ſera garit. Item ſi aura poyls cou donzel & ſcorxa d' tremol, & daquella aygua ſpargex ne ſobre les plomes & lo cors ſouen daquell tenen lo al ſol fe aſſo ſouen, pux fe luntament de ſalment, & ontalo, & meſclalo ab oli & mit ho en vn vexell, & met lo axi en la boca daquell, & moran los poyls. aſſo fe per alcuns dies. Item aſſo matex cou n lupis molt en aygua, pux dell lupis laua tot aquell & d'mentre que ſera calent bolca aquell en lana pentinada & axi iagua. Item aſſo pren vna lebra viua, & fe la eſcorxar viua, & en la pell calent bolca aquell e jaga. Si aura tynes, trenca pampinum & suc d' morá agreſta, & daſſo bayna ſouen lo loc d' les tynes que roen les penes. Item ſi aura lengua auis & mell & eſtafiſagria, & cural me-

ſclan ab aquell ſuc d' mell & ſpergen ſobre lapi. Mas ſi no profita lexa aſſo, he dona li a menjar ſouen mantega, & ſi no la volra poſen en la boca dell & donarli as lart veyl. Item a aſſo fe d' ſecar la col picada & meſcla hyn oli & mell donalin en polueres.

De la veylea dels aucels.

SI per la veylea ſera enſegueynt, pren aquell, & ſobre louas on lo cors ſi ajuſta cou aquell ab vn ferre. Item ſi aura les nars cloſes, pren pebre & ſtafiſagria, pica ho & bufa la pols en les nars, pux frega lo paladar ab vn poc de pols d' ſola ſtafiſagria. Item ſi cridara, pren moriac he pebre trit, poſan dins & dona lui a mẽjar ſouen & no cridara. Item ſi ſera ouat la cã, daquell ſera aytall mel eſcumada & c'ma pel d' uoltor & tornal en pols, & pux meſcla ho enſems, & ab vna pena vnta li ſouen los huyls. Item aſſo matex, pren mugols dous, & meſcla ab oli, donali ho a menjar ab carn, & ſera garit, ſi trop crida. Si aura oſſos trencatz pren vn puyn de lauor d' lin & lexar bulir en coqua da harã, pux ajuſta hy aygua freda, & dona a quella aygua calda dell li menant ſouin los oſſos trencatz dell ſperuer, & ligual deſſus, & fe aſſo tantes veus tro ſia ſans.

Item aasso soffre , tymia, & ferre limat, & consolda daquest li dona cascun persi, & posal en les sopes daquell diligentment, & axi loli donaras a menjar: mas no tot en vn dia: mas per cascun dia li fe dar vna cura. Item a porgar lo cap.11. grans de sement de stafisagria destemprada ab suc d'enula:mit en la boca del vna ploma d'asso muyllada & frega lo lui souen tro per les nars li d' corre, & fe lo seer d' jun al sol. E con sera lo d' corriment dell per la boca gita aygua tebea sobre aquell. Item con ha mal al fel, pica d' la flor dell salze & dona lui en sopes. o fe aquella medicina que auen dita a la set toladora. Si a mal de fel en los peus o en lo bec & en les nars par que sia rallus. Item atolra set pren li ujstic api fuyles d'col veyles canes d'anet fenoyn coriãdre,& cou ensems en vin o en aygua mesclat vn cuyler d' mel,pux cola per vn lançol les fuylles & les rayls & tot asso: & cou sera refredat, met lui en la boca. Item asso matex mel escumada e mesclada ab aygua freda dona lui a beure,tro sia sadol. Esperuer que ha set, e souen desiga beure, se gita en l'aygua axi com si auia soingos ouexiges prope los pitz so es sots les exeles o sots los muscles d' les

ales; & aquesta dona gran set aqueles que si no eren curatz porien morir. aquest garas axi carn ab mel li donaras lo prim' dia. mas laltre dia carn ab oli rosat fret. Item si volra mudar cost cuyt ab pestenagua & ab canela sia mesclat, & metles aell empillules. Item asso obra tartugua, & dona aell a menjar alo del ventre. Item asso matex pols despuyla d' serp mit en pilules & dales li. Item si aura scerdat en los huyls, lo tell sera ferit o aura macula axil garex, prin fuylles d' bretonica & d' ruda cuyla aus dell sol exit picala & cola priment per vn drap prim he mit en los huyls. Item si volra la carn, prin oli vey, & dona li a menjar: & si non volra dona lin enpilules al vespre & muyla en la carn en aquell beurage de mel & d'oli. He pux si no cessa & alo que aura menjat no es digest, axi metge aquell en suya de porc mel hementega ensems o cascun per si dona aell. Item qui vol mudar los aus, primament muda les carns tant con sera en la muda, al meyns v. vous en sanc d'inul. Item qui vol auer son esperuer gras, dona ael a menjar carn d' bou macla o d' porc macla. Item qui vol auer son speruer magre, dona li carn d' galina joue muylada

en aygua o carn d' vaca muylla en aygua. Item qui vol auer ſon ſperuer tẽprat, dona li carn de gallina veylla. Item qui vol que ſon ſperuer prena ben, faſſa li bona guarga & poſa aquell en loc eſcur, & l'altra dia vaga caſſar. Item con volras pendre lebre ab ton ſperuer o gran aucell, ligual gets prop los peus ayntant con te la palma, & ſens dampnatge pren. Item pren cujada ayntant con darie a vn caual, & fe la deneyar, pux poſa aquella en aygua freda. E a qui eſtia per tota nuyt, pux fe la aytan coure tro ſia eſcorxada. pux colla per vn drap prim lexa laygua refredar, e fe bayn a locel. Item a malautia q̃ es dita piſtoc pren ous crus, & trenquals ab leyt d' cabres, & primo tot dona ho pux a leſperuer a menyar & ſera garit. Si gita la guarga, dona li moxons calens; E ſi aſſo no profita pren ſuriu menut capolat & dona lui & ſera garit. Item a la tyna pren ſofre & argent viu, & ſuc d' fenoyl & meſclao enſems, pux vnta los locz de les tynes, & ſera garit. Item ſi l'eſperuer es magre o malaut, dona li ſorguarol a menjar, & garra item a mudar, prin guaroygues & poſal al cepi nou. he fe les cremar tro ſien tornades en poluora, dona la li a menjar

& ſera mudat. Si a lo cap raumatic pica ſtafiſagria & feyta poluora fregan lo paladar da quell, & ſera garit. Si aura pera al cap, fe d' coure quax vn ferre poc, & axi pux aquell d'uant los huyls ab aqua calen lo feu coure. Item a aſſo pren melli folium. v. folium, ſtafiſagria, aqueſtes III. herbes li dona en ſopes, & aſſo contra pera en qualque loc ſia. Item a aſſo calciola herba, que nex en pera, pren lo ſuc de quella, vntan la cara, & dona lui a menjar. Item a aſſo vnta li lo ceces ab oli, puy pren vn canonet & fin lo & ſobre aquella caneta poſa aloes poluereiat ben trit, & ſoffla lin el ceſes, ſi que la poluera entre a dins, & ſera garit. Item per raon des lombricz, dona li en ſopes vermeylion & rapi meſclat enſems.

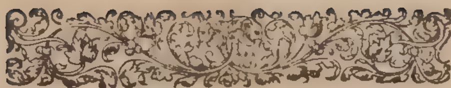
Aßi fenex la pratica dels ocels.

EXCERPTA

Excerpta ex libro incerti auctoris de natura rerum.

De diuersis generibus falconum siue accipitrum, infirmitatibus & medicinis eorum; & hoc secundum Aquilam Symmachum & Theodotionem in epistola ad Ptolemæum regem Ægypti.

DE DIVERSIS GENERIBVS FALCONVM SIVE ACCIPITRVM, infirmitatibus & medicinis eorum. & hoc secundum Aquilam Symmachum & Theodotionem in epistola directa ad Ptolemæum regem Ægypti.

FALCONVM genera septem sunt: sicut dicunt Aquila Symmachus & Theodotion; qui vtiq. scribunt Ptolemæo regi Ægypti epistolam, in qua ad eius præcepta tractauerunt de auibus nobilibus, quas dicimus aucupantes, secundum quod inuenire potuerunt in veterum scriptis. scribunt & in eadē epistola de medicinis dictarum auium. quæ omnia breuitatis causa compendioso sermone contraximus. Falconum VIII. sunt genera. Primum quod appellatur lanarium: cuius duo sunt genera. vnum caput & rostrum grossa habet; pedes vt aquila: quod cum graui dolore & labore habilitatur ad aucu-

pandum. ſed habilitatum tantum ſecundo & tertio anno egregiũ eſt in volatu. aliud genus lanarij ſtaturæ minoris eſt, & ab omnibus vile habetur. Secundũ genus falconũ Peregrium dicitur, quod facile habilitatur volatui. Tertium genus Montanum dicitur, & hoc aſperius & ſubtilius eſt. *

. . . . Sextum genus Speruicum dicitur, quod fere habet ſimilitudinem aquilæ; excepto eo quod in pedibus & alis & oculis * guctea aſſimilatur falconi. Septimum genus Britannicum eſt, & iſtud omnium auium aucupantium obtinet principatum: vt nec auis audeat coram eo aucupari, nec aliarũ auium aliqua, ipſa deſuper volitante, audeat volitare. Iſtud genus habet pedes groſſos, crura nodoſa, vngues crudeles, aſpectum flammeum, oculos terribiles, caput & pectus groſſum, iuga alarum magna: qui & facillime habilit antur ad volandum, & multum ac diu volare poſſunt; delicatiſſime paſci volunt, & tantum fere comedunt, quantum aquilæ. & hoc genus volucrum credimus quod ſuperius aeriophilon vel aërium diximus. totam ergo naturam eius quære ſuperius in littera A. cap. de ærio-

philone. Octauum genus est illud quod Herodius, vel vulgariter Giffardus dicitur. istud genus commune est cum ; eacre ælyonis, & carius habetur, propter moderamina cibi & vitæ. huius naturam superius quære plenius in littera E. in capitulo de Erodio. Tercõnali minimæ volucrum aucupantium sunt, pro sexu in natura sua ad aucupandum promptissimi. & h j quoque coniunguntur in genere falconum. Accipitrum autem quatuor sunt genera. Primum genus est corpore magnum, domabile, multum, oculis varijs & perlucidis, pede grosso, longis vnguibus, hilari vultu, deliciose comedẽs, calidis auibus gaudens. omnes aues inuadit, nec aliquam timet. De isto totam naturã similiter descriptam quære superius in A littera, de volucrib. in capitulo, de accipitre. Secundum genus accipitrum est, quod haliætum dicere possumus, minus primo genere. alas grossas habens secundum quantitatem corporis, pedes breues, oculos grossos magnos & obscuros. non cito mansuescit. & ideo pluribus odiosum. primo anno domationis parum valet. secundo plus. tertia mutatione aucupat satis bene. Tertium genus

accipitris eſt Niſus. prauus quidem comparatione aliorum, ſed tamen velox. cito manſueſcit, & delicate nutriri vult, & leuiter aucupatur. De Niſo quære inferius naturam totam in littera N. cap. de Niſo. Quartum genus Fragellum dicitur, quod vulgariter Muſcetum dicitur. hic multo minor eſt Niſo: ſed colore conſimilis. ſicut Niſus accipitri aſſimilatur, in diſpoſitione habitus & colore. auis eſt quæ cito manſueſcit. velox eſt ad volatum. leuiter aucupat, & delicioſe nutriri vult. mutatione ſecunda vel tertia optimus eſt.

Igitur nobilium auium generibus & naturis diſcuſſis, de morbis & medicinis earũ deinceps diſſeramus. & de infirmitatibus capitis incipiamus. Si infirmitas in auibus creſcit in oculo, puluerẽ ſeminis feniculi, & lac calidum mulieris immitte. Si præ ſenectute obſcuratus fuit, accipe * hĩleſ'rũ & coque eum ſuper nares vbi vertex coniungitur oculo ad nares. Si clauſas nares habuerit, accipe puluerẽ piperis & ſtaphiſagriæ, & inſuffla eis in naribus per vnam fiſtulam pennæ: & poſtea fricabis ſolo puluere ſtaphiſagriæ palatum eius. Si rheuma in capite habuit, pone rutam iuxta nares

eius, & carnem quam comedit intinge in ſucco rutæ. Item allium obtuſum cum vino per nares ei immitte, & in loco obſcuro reſideat tota die, & eum per vnum diem ieiunare permitte. Si pupillam habuit; accipe linguam eius & cum puluere ſtaphiſagriæ condito melle frica eam. Dabis ei butyrum comedere. Si dicta non valeant, puluis caulis deſiccatæ ad idem valet. Si vltra modum clamoſus fuerit, accipe veſpertilionem & piper tritum intus pone, & da ei comedere. Si vero aliam auem acceperis ad idem, non oberit. Qui nimium clamat, ouatus eſt ſæpe interius. Si faſtidiũ habuerit, *furices viuas ei dari facias. Similiter & catellum in proximo natum antequam videat. Si cibum euomit frequenter, accipe * ſoramoniam in pondere quartæ partis oboli, & tantũdem cymini, & cũctis iſtis aſperge eorum puluere carnes porcinas pingues & da aui in cibum. Si vero comedere non poteſt, accipe albuginem oui & in ea pone dictum puluerem, & ori eius inijce. Item ad idem, ſi cibum eijcit, accipe oua cruda & frange in lac caprinũ: poſtea facias hoc totum decoqui, & da ter ad comedendum accipitri, & ſanabitur. Si febres

habuerit, da ei ſuccum * accunelie ter vel quater, & carnes gallinæ in cibum. vel iſtud. liga ei tibiam dextram fortiter & in medio cruris apparebit vena. & illam diligentiſſime minue. in eius crure quatuor ſunt venæ; vna in anteriori parte; altera inferius; altera exterius; altera profundius ſuper vnguem maiorem. poteris autem ſcire ſi auis febricitat, ſi alæ dependent & caput demiſſum teneat. tremit tanquam frigus oſtēdat plumis. at cibum cum faſtidio ſumit & male tum * induerit. Si valde ſitit, accipe puluerem caulis * leuiſtici & cannæ de anetho & feniculi & coque cum vino, & commiſceas cochlear mellis & colaturam da ei bere, vel inijce ori eius. vel vna die carnem litam oleo roſarū frigido. Si felle laborat puluerem florum ſalicis ſparge ſuper cibum eius. alas ad ſolem de carne anſeris. & ſi alæ pependerint, accipe de ſanguiue & pinguedine anſeris. de ſanguine frica eius alas ad ſolem. de carne pingui anſeris da ei comedere. Item melius. accipe oleum laurinum, & laua ei alas. ſub alis aſcellas eius vnge. ad idem, ſuccus ſaluiæ. Si alas guttoſas habuerit, ederam terreſtrem in aqua coque, & folia eius

coacta

cocta & bene contusa alis eius circumliga iuxta latera, & cibum eius in eadem aqua tinge. Idem si pedes guttosos habeat. Si tineæ comedant eius pennas, carnes hircinas comedat in aceto tinctas, & alas eius aceto caldo, & oleo laurino perfrica sæpius. Si pennam fractam extrahere volueris sine dolore, accipe sanguinem parui alicuius * gruile. vel sanguinē muris * ractis & vnge locum pennæ, & cadet. & postea ex melle ad magnam spissitudinē decocto, fac virgulam ad modum foraminis vbi penna stetit, & in-jce foramini; & exibit noua penna. Item succo herbæ papaueris calido perunge pennas eius, & inunge cibum eius eodem succo. Si os fractum habuerit in crure vel in ala, aloe calidū simul liga & dimitte vna die & vna nocte. Item fimum galli in aceto coctum simul liga, & dimitte vna die & vna nocte. Si inquieta sit auis in pertica vel in manu gestantis, myrrham in aqua coque, & ex ipsa aqua asperge cor eius & inunge cibum eius vsq. nouies. Si infirmitate, quæ rapina dicitur, infirmetur, succo artemisiæ cibus eius intingatur. Item sanguine agni calido pedes eius perfrica, vel vino tepido, in quo de-

coctæ sint vrticæ, & in ipso vino cibum eius intinge. Si fimare non potest, fel galli da ei comedere, vel testudines albas decoctas. Si nimis laxatur, succum * iusquiami modicum da ei bibere, vel testudines albas decoctas. Si pediculos habet, accipe succum absinthij, vel aquam coctam in absinthio, & ad solem eo sedente infunde plumas eius & corpus per totum. Si lapidem in ventre nutrierit, da ei vnguentum comedere & butyrum. Ad idem. aloen herbam puluere apyæ inuolue cordibus pennarum auium, & da ei comedere. Sic poteris de omni medicina quæ datur auibus commodius facere. Qui accipitrẽ vult habere pinguem, det ei de carne bouina aut porcina, & hoc masculi. Qui vero vult habere macilentum, det ei gallinas iuuenes madefactas. Qui vero temperatum habere vult, det ei gallinas veteres. Qui vult habere eum expeditum in aucupando, faciat ei bonam vesicam gutturis, & includat eum in tenebris, cum lumine tamen modico, & alternis diebus aucupet. Si vis vt leporem vel cuniculum capiat, hoc ei doce in iuuentute, & liga gyros in cruribus eius prope pedes interiecto spatio vnius palmæ, & sine læsio-

ne capiet. Accipiter ſilueſter ieiunare permittatur multum, & manſueſcet. In iuuentute aues nec nimis calide nec nimis frigide cuſtodiantur. In locis vbi cuſtodiuntur herbam mentam & ſaluiam ſemper habe. In folijs ſalicis, vel ſuper ligna ſalicis aut abietis ſedeat. De ſanguine volucrum tenerarum vires multas ſumit & audaciam & affectum aucupandi. Balneum aquæ frigidæ da ei. Ne multum contingas alas eius; ne alæ pendeant ex diuerſo. Poſtremo ne tantorum auctorum Aquilæ Symmachi & Theodotionis documenta inter libros naturales * inelegantiſſime computata non curaſſe penitus videremur, iſta quidem de libro auium nobilium & medicinis earum huic operi noſtro duximus inſerenda.

FINIS.

I. AVG. TH.

ΙΕΡΑΚΟΣΟΦΙΟΝ;

SIVE

de re Accipitraria, libri III.

DE RE ACCIPITRARIA

LIBER PRIMVS.

Erias acies, & aperto Marte cruenta
Aucupia, aligerumque artes ac prœlia mille,
Magnanimũ herũ nostro oblectamina seclo,
Quis cultus, quæ cura illis adhibenda tuendis:
Nunc canere est animus. vos o seu cæca morantur,
Parnassi nemora, & manantia fontibus antra;
Seu Pimplæ colleis, aut Pindi aprica tenetis
Culmina, Pierides, tanto adspirate labori:
Ignotoque prius nobis decurrere campo
Fas sit, & vnde sibi velauit tempora nemo
Hactenus, hinc per vos liceat decerpere laurum.
Vos contemplari iuuet alta e rupe vaganteis
Alituum per inane globos, miluumque rapacem
(Virgineus neq. enim prohibet pudor) æthere summo
Pendentem, & pennas sinuantem ventre supino,
Ardeolamque imo rostri mucrone minantem.
Hæc olim studia inter nos, artesque vigebant;
Hoc se olim campo, hac se exercere palæstra
Heroes nostri soliti, discordibus armis
Cum procul, & secura agerent in pace, nec vllus
Vicino belli metus impenderet ab hoste.
Ingenium his simplex, longoque assueta labori

Corpora, & adsiduo durati Marte lacerti:
Præterea in victu splendor frugalis; & auro
Si bibitur, si picta domus laquearia rident,
Ordine digestas si celsa palatia turreis
Ostentant: at gemmæ absunt, & inertia rubri
Dona maris, rigidusque adamas, viridesq. smaragdi;
Raptus & Eöa pretioso vulnere testa
Humor, & exiguum glacie concretus in orbem;
Certantesque topassi auro, fuluique hyacinthi:
Et quicquid graciles ad nos huc mittitis Indi.
Tu vero, si forte vacat, si feruida Martis
Cura sinit, si te tanti sub pondere belli
Erexisse leuis potes ad spectacula pugnæ,
Auspicijs dignare tuis audacia cepta,
Aeternoque nouum prætexe decore volumen.
Haud aliam nostris Cirrham FRANCISCE, *Camænis*
Optarim. sat erit, tua me si numine dextro
Maiestas, sanctique adflauerit aura fauoris.
Tempus erit, quo, si præsens modo fauerit orsis
Musa meis, maiore tuba tua dicere gesta
Adgrediar, Belgasque nihil te rege timenteis;
Sed nondum imbelles pollenti robore nerui
Firmati, magnos nondum explorata per vsus
Membra, tibi sat habent tenui proludere pugna.
Tu dea, quæ saltus celebras camposque virenteis,
Adsis o Diana; tuus iam contrahit arcum,
Et cœli obliquos cursus fastidit Apollo.
Hæc quoque debetur tibi pars; nemora alta relinque,
Et strophio succincta, grauem cape diua pharetram,

Meque per aërias curru fer in æthera nubeis.
Non ego humi pronas doceo nunc figere telis,
Aut dumis agitare feras: hoc primitus olim
Centauros penes inuentum fuit, ebria cum se
Turba, vna & Lapithæ, cæcis conuallibus, inter
Vmbrosos Pholoës saltus, cum murmure magno,
Præcipiti effudere fuga, subitoque fragore
Excitæ tremuere feræ, cursuque citato
Spelæa, & tutas nemorum petiere latebras,
Illi insectari contra, & vibrare sagittas,
Hosteis esse rati: casu hoc increbuit vsus
Venandi; hinc cepere feris indicere bellum.
Primus inire pedes saltus ac lustra ferarum
Ausus erat Perseus: dominum mox Cyllarus acer
Intulit in siluas: ouo prognatus eodem
Instituit primum cane cingere lustra sagaci:
Oenides Meleager, & Iäsis inclyta virgo
Per saltus quondam obliti patriæque domusque,
Omnia vastantem, & tota Calydone tremendum
Confecere ambo studiis certantibus aprum.
Respuit illecebras, & blandimenta nouercæ
Occulta Hippolytus metatus retia fraude;
Nocturnosque dolos princeps inuenit Orion.
Hæc, & quæ veniens hinc plurima repperit ætas,
Iam memorata aliis, mitto, & terrestria linquo:
Ignotaque via, penitusque per aëra pernix
Insolito rapior nisu. vos subdite pennas
Aeriæ volucres; tuque o Iouis armiger ales
Remigio audaces alarum dirige cursus.

Accipitrum genus haud vnum, nam nomine nos heic
Accipitrum, species auium complectimur omneis,
Quæcumque ex rapto viuunt sub luce vagantes,
Exsuctoque auidæ pascuntur sanguine, quæque
Vsibus humanis exacta adsuescere cura
Paulatim, dominumque vocantem agnoscere discunt.
Falconum hoc adeo validum genus, & Buteonum
Siue Triorcharum censemus in ordine gentem:
Quique Hierax vulgo est, & quos ignara vetustas
Venatus hodierni, Aquilarum in classe reponit.
Hunc ergo in numerum venient & Regius ales,
Et memores seruans iras Halliæetus, olim
Purpureo Nisus nequicquam crine decorus:
Roboreque ingenti Leporaria: viribus illa
Quod valeat, grauibusque inhiet temeraria prædis,
Valeriam dixere: hinc est & Pumilus ipso
Falconum e genere, & Fringuillæ ab nomine dictus
Accipiter, maiorque illo Germanicus Astur.
At quibus haud vllo feritas innata labore
Mitescit, nullumque admittunt pectora cultum,
His locus haud nunc est: serie numerantur in ista
Phassophontquæ mares, patulis & Miluus alis,
(Quanquam etiam is cultu interdũ mansuescat & arte)
Et longinqua legens pugnæ vestigia Vultur.
Nec magis æterni fugiunt qui lumina Solis
Prædones nostro veniunt nunc ore canendi:
Vt ferale querens sera sub nocte Cymindis,
Perniciemque ferens morsu Caprimulgus acuto,
Auritæque Vlulæ, & fuscis Glaucopides alis;

Quæ prædas noctu faciunt, atque vnguibus vncis
Imbelles auium lacerant immaniter artus.
Nec confusa negem accipitrum discrimina (namq. hoc
Ingenue fateamur, amat Polyhymnia verum)
Vix vt cuique horum certo sua nomina constent:
Sed doctrinæ ergo liceat confingere nobis,
Rebus & incertis certum præfigere nomen:
Ignotasque adeo Grajs æque atque Latinis
Exornare artes Graio Latioque lepore.
Primus ego ingredior campũ hunc; hoc puluere primum
Circum ausus crudos inducere brachia cæstus:
Sit locus vt veniæ, si per loca lubrica quando
Pes titubat, dubioque labant vestigia gressu.
Nunc alius nobis dicendi nascitur ordo.
Namque pugillares alij, pugnumque magistri
Protinus emissi repetunt, prædamque relinquunt.
Ast alij tenueis simul emittuntur in auras,
Vix tandem redeunt, licet & reuocentur herili
Voce, & vibrato plumatilis indice lori,
Siue quod illorum mitis natura sequaxque,
Imperijsque sui docilis parere magistri
Obsequio gaudet; siue est forte insitus illis
Contemplandi hominis tacita virtute cupido.
His contra indociles sensus parere iubenti,
Et prædæ spes sola animum mentemque perurit:
Quin etiam adtactus blandos pinnarius odit
Ales, & obtutus humanos ferre grauatur.
Iam subit inter eos aliud discrimen; in altum
Contendunt alij, ac recto transuersa volatu

Nubila perrumpunt, prædamque ſub æthere raptam
Inuadunt, pedibuſque & roſtro comminus vrgent.
Deijcere aſt alius, terræque adfligere prædam
Depreſſam ſatagit: pugno ſimul auſugit alter,
Inuolat in miſeras, exporrectoque volatu
Conſequitur volucreis, & lancinat vngue cruento.
Rurſus & iſte alio fertur per inane volatu,
Et prædatur aueis: non ille anfractibus altum
Adtollit ſe ſe varijs, crebroque rotatu;
Sed comes it canibus, quos accipitrarius vſu
Edocuit, dumoſa inter vepreta latenteis
Cogere aueis, totoque agere in ſublimia campo:
Intentiſque oculis auium loca ſeta tuetur
Impatiens prædo, catuliſque ſuperuolat ipſis.
Imprimis cuiuſque ætatis nomina diſce.
Ignauus vulgo e nido atque implumis habetur,
Vnde etiam nomen: ſed cum incunabula liquit,
Nec dum audet campis ſe ſe committere apertis,
Aut altum petere, & vacuas volitare per auras,
Tunc ramalis erit. qui nondum exegit at annum
Integrum, primas & adhuc fert tergore plumas,
Hornus is eſt, plumiſque trahit cognomen ab hornis.
Anniculi at pennas æſtiuo tempore ponunt,
Sufficiuntque nouas ſemper voluentibus annis.
Haud ſecus atque pares poſtquam noctiſque dieque
Libra horas minuens æquato examine fecit;
Cum gelida in ſiluas Aquilo glacialis ab Arcto
Fertur, & aduerſis miſcet vaga prælia Cauris,
Arboribus decus omne perit, nudataque honore

Marent

Mærent arua suo, & viduantur frondibus orni:
Conuerso donec vector Nepheleïus anno
Arboribusq. nouas frondes, nouum & addat honorem,
Et viridi siluas camposque coronet amictu.
Quod vero mirere, mares & femina vincit
In genere hoc, animisque & forma, & robore præstat:
Atque adeo cum treis fetu enitatur eodem
Prædones generosa parens, mas vltimus imo
Despectus lecto iacet, appellatur & inde
Tertius: & dubites exemplo hoc credere doctus
Agmina lunatis rapidum prope Thermodontem
Concurrisse olim peltis, mediasque virorum
Per strages fecisse viam; cum tela rotaret
Penthesilea furens tanti dux femina belli?
Hippolyte aut magno quondam congressa virago
Alcidæ, cælato auro cui balteus ingens
Cingebat læuam mordaci dente papillam?
Ingenio nam quid vel robore femina posit,
Testis Achæmenio metuenda Semiramis arcu;
Testis Edessenæ tantis spectata periclis
Zenobiæ virtus: vireis pæne illa minasque,
Pæne supercilium Romani contudit orbis:
Tentyraq. & Solimæ palmosa cacumina Idumes
Sæpe Quirinales, vt erant tunc tempora, lauri,
Sæpe illa Eoas in nos ducente phalanges
Martius imbellem expauit Tiberinus Orontem.
Credite Amyclæas lucta certasse puellas,
(Certa fides facti) & membris per mutua nexis
Sæpe verecunda corpus nudasse palæstra:

Cumque viris sexum virtute æquante virilem
Taygeti iuga per bacchanteis isse Lacænas.
Credite, femineas etiam vrit gloria mentes,
Et desiderium pulcræ per vulnera palmæ.
Verum age, & accipitrum, quos ars venatibus aptos,
Et potior natura hominum sollertia fecit,
Musa refer species, tribue & sua nomina cuique.
Ab Ioue principium. namque omni ex gente volucrum
Sola Aquila immunis cælesti à fulmine durat.
Inde etiam Iouis armigeram finxere poëtæ.
Illa animus reliquas & maiestate verenda
Tam vincit, quam vel petulantem pardalis hircum,
Aut orygas damasque Hyrcanis tigris in oris,
Gætulusue leo capreas ceruosque fugaces.
Nec tremor hic viuis solum, & stringentibus auras
Alitibus; remanent etiam post fata prioris,
Confessique metus vestigia: quippe Aquilarum
Pennæ, etiam exsangui iaceant si à corpore vulsæ,
Admixtas alias secum rapiuntque feruntque.
Nec magis id mirum, quam quod nunc pignore certo
Experti credunt: ouis vt si ex pelle lupique
Tympana bina pares, ac nostro ad prælia ritu
Distendas pulsesque simul; resonante lupino,
Haud secus ac si instet spirans lupus, & premat agnum
Spirantem, penitus corium obmutescet ouillum,
Et pulsata sonum trepidabit reddere pellis.
Verum Aquilas inter (species neq. enim vnica earum)
Præcipua est, fuluo ducit quæ nomen ab auro:
Illa breui fulta est crure, exertisque superba

Vnguibus incumbit: sed adunco prominet ore
Rostrum ingens, patulisque è naribus ignis anhelat:
In cæcos abeunt tum lumina torua recessus,
Et ferrugineo vestitur corpus amictu:
Caudaque præcipites curto temone volatus,
Sed robusta, regit, clauumque in puppe gubernat.
Optima & ipsa æquans animis ingentibus illam,
Corporis inferior quamuis sit mole, nec vngue,
Aut rostro tantum valeat digitisue: sed ortus
Non mentita suos, animiue oblita virilis
Accipitres collata nothos facit. hanc quoque nostri
Valeriam dicunt, Gray Melanaëton, atrum
Quod referat rostro pennis atque vngue colorem.
Optima & in genere hoc, rutilis cui tergora plumis
Sublucent, russoque intermicat ala colore.
Præterea candor crista si surgat eburna,
Et medios tractu sinuoso diuidat armos,
Hoc roburque animumque notat: mansuescet & illa
Arte mea, dominique ad clamorem eriget aureis.
Quinetiam celerem rostro pedibusque recuruis
Exturbabit agens leporem, factoque periclo
Tollet humi raptam librato pondere prædam.
Necnon lucifugas meles, vulpesque dolosas
Adpetet, & timidos rostro defiget onagros,
Cum canibus raptam partita sagacibus escam.
Hoc studio Hæmonij circumsonat aula tyranni.
Tercentum illi equites, quotiens venabula poscit,
Tot pedites adsunt: longo nemus omne remugit
Latrantum occursu, venatorumque repulsis

Vocibus. heic gemini, neque enim satis esse ferendo
Vnus tanto oneri possit, cedente petauro
Circum aquilam gestant: aliam totidem inde ministri
Impositam subeunt: quarum minor illa volucri
Ore, canum voces fingit, nemora auia complens
Terrore ingenti: latebris tum excita repente
Infelix fera prorumpit: ruit altera demum
Sublimis compar magno stridore per auras;
Inuolat inque oculos, & prouolat, atque capaces
Expandens per inane sinus, caligine densa,
Horribilique superuolitans cælum obruit vmbra.
Nec minor interea absistit: sublimis vt illa,
Hæc humilis sic terga volans premit, & latus vrget:
Neue gradum referat retro, & vestigia vertat,
Seu caprea, aut ceruus se se tulit obuius illis,
Rostro atq. vngue minax vetat, & cum compare vireis
Alternat socias, artemque remunerat arte.
Nec mora, nec requies: furijs exterrita tantis
Donec in insidias cæca conualle locatas
Præcipitet rabidis fera mox lanianda molossis.
Tantum humana potest industria. rarus at ille,
Ac nullo venatus in his regionibus vsu.
Ardua difficilisque, ac summi plena pericli
Res quippe est, aquilæ indomitos compescere motus,
Naturamque ferocem adeo frenare domando.
Dein grauitas immanis obest; & pondus iniquum
Haud quaquam sufferre vnus queat; adde quod illa
Interdum, liquido dum ventilat aëre pennas,
Concipit ingenteis captiua mente furores,

Oráque sollicitis nunquam temeranda magistri
Vngue venenato rostroque inuadit acuto,
In libertatem se se adseruisse priorem
Dum cupit, & dulceis vitæ reminiscitur ortus.
Nec facile admittit socias, atque vnguibus vncis
In consanguineos, præda persæpe relicta,
Accipitres ruit, & cognato sanguine gaudet.
Quanquam hoc tum demum multi contingere credunt,
Cum suspensa videt pedibus volitare per auras
Lora procul: nam tum prædam rata, protinus ardet,
Hostileisque exercet inexorabilis iras:
Montibus haud alias tantum natalibus vnquam
Admissura nefas, vbi libertate fouetur,
Nullaque seruitij vestigia, nulla vbi lora
Nectuntur pedibus domini referentia nomen.
Implumeis pullos ideo, a nidoque recenteis
Corripiunt, captosque domant, ac lege coërcent.
Sic sensim captiua adolescit mascula virtus,
Naturamque suam cultu dediscit & arte.
Ni faciant, tenueis simul emittetur in auras
Regia auis, Zephyrosque leueis captabit ouanti
Gutture, clamantem dominum frustraque monentem
Deserat, inque Notos procul errabunda recedat.
Nunc alia accipitrum genera inspiciamus & ortus.
Haud vnum rapidis nomen Falconibus vsus,
Aut sors attribuit. Peregrinus namque vocatur,
Cuius in ambiguo cunabula, cuius & ortus
Hactenus ignorant æque omnes, quoue sub axe
Aedificet nidum, quibus aut stabuletur in oris

Ille sed Eoo dum pergit ab orbe quotannis,
Et medium terras inter præteruolat æquor,
Sextili exacto capitur, captuſque domatur;
Inde Peregrini nomen. quacunque volando
Sublimis fertur, semper peregrinus & hospes,
Qua subit Oceanum, quaque exit Phœbus, habetur,
Incerti quia natales. Rhodos excipit illum,
Aut Cyprus, aut altrix summi Iouis inclyta Crete:
Inde huc aducitur magnum caput, ardua ceruix,
Depressus vertex: hinc candida linea vtrumque
Per tempus transuersa coit, patulumque coronat
Culmen, & in ramos plureis ceruice reflexa
Tandem abit, artifici præcingens colla catena.
Immane haud ita corpus, at illi longaque coxa,
Subtilesque alæ, breuia illi crura, breuiſque
Cauda per aduersum celeres regit aëra nisus.
Cæruleo rostro est, & acumine prominet oris,
Cruraque cyaneo pallent infecta colore,
Interdum & russo flauescunt oblita fuco.
Quod reliquum est, compago illi procera, patenſque
Pectus, & alarum oblongis latera obsita fulcris.
Ista Peregrini sed erunt certissima signa;
Depressus capitis vertex, oblongaque toto
Corpore pennarum series, pallentia crura,
Et graciles digiti ac sparsi, nareſque rotundæ.
Sunt quibus & furuo nigrescunt terga colore
E genere hoc: vertex sed enim depressus, & vngues
Arrecti, ac macri digiti, subflauaque crura.
Quin etiam ex ipso poteris dignoscere nisu:

Nam recta ætherias elatus tendit in auras,
Immotoque volans sublimis pondere fertur,
Oblongis quoniam & spatiosis nititur alis.
Iamque Peregrino succedit nomine dictus
Montanus. mole exigua hic, fuscumque colorem
Tergo humerisq. refert: caput huic teres atque rotundum,
Et nigris tegitur plumis, cinerisque colorem
Summus apex præfert: hebes at rostrum, articulique
Carnosique, breuesque, huic & palearia crebris
Interfusa notis, infectaque crura colore
Cyaneo. oblongas sed non huic addidit alas,
Quas, Peregrine, tibi natura: interque volandum
Sæpius inde illas iterato impellere motu
Cogitur, & summa adnixus vi tendit in altum.
Cum vero exuuias, anno labente, priores
More suo posuit, nareis tum luteus ambit
Circulus atque oculos: magis ex hoc, pectore deinceps
Albescit, magis & nigrescit corpore toto,
Et magis atque magis, veteres quo sæpius alas
Exuit, & veneto per terga colore renidet:
Quoque Peregrini toto mage corpore formam
Ille refert, tanto pretij maioris habetur.
Verum hornus melior: nondum maturus ad vsum
Aucupij ramalis erit: sine crescat, & ante,
Quam primo pennas recidiuas exuat anno,
Libertate frui liceat, cæloque patenti.
Ille frequens Benearni oris, paßimque Pyrenes
Claustra per & montes, atque horrida tesqua frutetis,
Quaque Bigerronum medios Tarbellicus agros

Inter saxa sonans Atirus secat, auctior & iam
Tot fluuiis, longo sinuosum tramite cursum
Tendit, & ostriferam prono lauit amne Lapurdam.
Ille etiam Allobrogum montes, Alpemque niuosam
Accolit, Heluetius surgit quæ proxima, & inde,
Perpetuo Ausoniam dorso qua diuidit errans,
Siluosi iuga celsa superuolat Apennini.
Ex ambobus & est Peregrino atque alite cretus
Montano, quem tu Fugitiuum dicere poßis.
Is quia commißo de semine nascitur horum,
Naturam sumit formamque ab vtroque parente:
Sed quo plus Peregrini ad formam accedit, habetur
Hoc melior, magis atque in nostros vtilis vsus.
Est & Rhipæi qui dum fugit aspera cæli
Frigora, & aduersum præceps descendit in Austrum,
Spumosus Libycas qua Bagrada sulcat arenas,
Fraude intercipitur, captusque adsuescit haberi:
Nomen & huic Scythico: siquidem brumalibus oris
Nidificat, gelidisque fouet regionibus oua,
Atque Parætonium fugiens petit inde Cyrenen.
Ille Peregrino haud dispar, sed cruribus altis
Nititur adsurgens, falcatisque vnguibus horret,
Cetera persimilis: teneras ruffescit at alas
Subter: & hic animis valet, adsuescetque magistro,
Seu campo, seu forte lacu spectacula poscas.
Montibus ille frequens Curetum, hoc Cypria pubes
Vtitur: hoc Rhodij nuper, dum fata sinebant:
Sed nunc versa retro fortuna: en omnia vastus
Horror habet, squalentque abductis arua colonis.

At

At nos interea qui nobis esse videmur
Felices magnique, & ab omni parte beati,
Ignaui spectatores tardique sedemus;
Communemque hostem patimur proferre quotannis
Vlterius regni fines, atque addere partis,
Tuque adeo rerum cui nunc Hispane potiri
Fortuna tribuente datum est, quid cæcus in horas
Vlteriora petis? Melitæ, viden, imminet hostis,
Et Siculas classe ingenti quatit improbus arces.
Quid Lusitanos flammis ferroque fatigas,
Impiaque ex damnis alienis commoda captas?
Quin potius, Fessam inuisam, regemque Marochi
(Si pudor est) contra, victrices verte phalanges,
Atque reposce pio meritas de sanguine pœnas.
Et tu qui impatiens alienæ Teuto quietis,
Otia qui quondam solitus mercede pacisci,
Nunc etiam nostros popularis milite campos
Assiduus prædo, tandem mouearе tuorum
Cladibus, & reflecte oculos: en Pannonis ora
Defensoris eget longe post terga relicta.
Quid cauponato vicinos Marte lacessis,
Iniussusque moues inter nos arbiter vrnam?
Te quoque & in partem culpæ nunc Galle vocarem,
Protracto ni iam per bina decennia bello
Stratus humi attritis opibus miserande iaceres.
Tu tamen inuicta pertendis mente; sed illi
Haud vnquam armorum satis est, bellique cruenti,
Cui virtus sua pro pœna est; iam parce querellis
Musa, agimur fatis miseri, nec numine nostro.

Sæpe loco est etiam Peregrini & Nobilis ales:
Sed pedibus rubris, maculato pectore, rostro
Subrutilo differt, ad cetera pæne gemellus;
Optimus à nido ille recens: namque vngue minaci,
Et rostro defiget aueis quascunque per agros,
Quæque errant vdo per stagna virentia musco:
Imo anceisque grues, quas nunquam viderit ante,
(Dulcia inexpertis adeo tironibus arma)
Ille etiam audaci temerarius adpetet ira.
Quodque aliis plerunque adimit, sub lege seuera
Atque hominum ad nutus actum in penetralibus æuum,
Huic animos addet: maiora pericula adibit
Mansuetus, sumetque animos à voce magistri.
Nec paruo in pretio, aut vilis censetur apud nos,
Degenerem ob formam, qui vulgo Ignobilis audit.
Nam siquidem aut animus non est, aut viribus impar;
Sed formæ vitium ingenita virtute rependat,
Optimus is, prædæque insano feruet amore,
Emissusque alios longe post terga relinquet.
Hesperiis longe melior sed habetur in oris,
Atque Lycaoniæ subiectus partibus Vrsæ:
Eois secus, atque vbi Sol torrentior vrit.
Rursus & ad formam Peregrini accedit, & omni
Parte fere similis, dubium facit inter vtrunque
Discrimen, fallitque artis persæpe magistros
Teutonicus: fusco nisi quod mage terga colore
Nigrescunt, nisi quod plus inter cauda volandum
Porrigitur, crebrisque notantur pectora guttis,
Introrsumque albent coxæ, proceraque colla

Complectens niueo substringit fibula nexu.
Ille animis morsuque valet, dominumque vocantem
Audiet. Hercynius, Vogesique in saltibus altus
Nidificat, pullosque fouet: nidoque petitus
Illinc, aut tereti irretitus colla sagena
Aduehitur, Peregrini olim laturus honores.
Nunc Lanij mores, vsum, formamque docebo:
Hic verna est nobis, vbi fercula inempta parare
Nobilium mensis, atque exercere culinam
Dicitur: inde etiam ab laniena est indita origo
Nominis. ille altum rapido secat æthera nisu
Sublimis, rectusque columnæ attollitur instar,
Immotoque volat prope corpore, lumina voluens
Huc illuc; seu forte canis, casusue latentem
Euehat improuisus auem; ruit ille repente
Vngue ferox, rostroque minax, & pectore toto
In prædam effusus, morsu desæuit acuto.
Accidit & persæpe, sed hoc ante omnia cauti
Hoc prohibete nefas, quibus hæc sunt gaudia curæ,
Concordeisque animos ciuili arcete duello,
Vt geminos si quando emiseris, accipitrumque
Dum minor insequitur, ruat auxiliarius alter,
Cautaque auis catulos, Laniumque fefellerit ipsum:
Tum vero ille ira frendens, & inultus abire
Dedecore accepto impatiens, socialia vertit
In socium arma ferox, prædaque inuadit omissa.
Vtque etiam ex ipsa possis cognoscere forma;
Huic capitis flauus color est, & pectoris æque:
Vermiculis nisi quod tinctis ferrugine Ibera

Spargitur: at depressus apex, oculique nigrantes,
Proiectique tument: angustis naribus auras
Ducit, & incuruo atque hebeti ferit obuia rostro.
Oblonga alarum series, promissaque cauda;
Cælestemque trahit rostro, articulisque colorem:
Cætera persimilis Peregrino; verum vbi pennas
Tempore præscripto posuit, color ille facessit,
Cæruleique loco croceus subit; heic quoque rerum
Admirare vices, succedentumque colorum
Indicio, disce alternis mortalia verti
Omnia momentis, mutataque sede moueri,
Atque alia rursus forma vultuque redire.
Nec non & maculæ pennis cedentibus, omni
Parte renascuntur, modo per transuersa nigrantes,
Inque aliis auri pretiosa luce refulgent.
At veteres (mirum) fugiunt de corpore toto,
Succrescuntque nouæ coxis, humerique superne
Inducunt venetum, fugiente priore, colorem.
Sunt etiam queis pura albedine terga renident,
Vnicus & toto color est in corpore candor.
Montibus Alpinis, aut per iuga Pyrenæa
Nasci credibile est; niuis adsiduoque perennis
Intuitu fieri, mater dum concipit ardens,
Vt pulli teneris albescant vndique pennis.
Nam licet informi remanent inclusa vitello
Semina prolifica concepti in mente coloris.
Illi etiam reliquos animis & robore vincunt
Mansuescuntque omnes facile, adsuescuntque labori.
Ex isto & genere est Haliaetus: ille vadosis

Litoris vndisoni, qua pollet luce, lacunas
Improbus obseruat: placidum si forte per æquor
Ludere limosa piscem deprendat in alga:
Tum se librato demittit corpore præceps,
Pectoreque atque alis, neque in hoc sollertia desit,
Desuper incumbens cedenteis discutit vndas,
Et volucris medio venatur in æquore piscem.
Ille etiam memor offensæ veterisque ruinæ
(Qua Megara Actæi quondam munita labore
Alcathoi cecidit, conuulsa ab sedibus imis;
Dictæis nunquam Megara expugnanda carinis,
Si non fatalem furiali percita asilo
Scylla recidisset patrio de vertice crinem)
Infestis animis Cirim premit: illa parentis
Conspectum irati fugiens secat aëra pennis,
Et sero errorem accusat, pactosque Hymenæos
Perfidiæ in pœnas iniustum experta maritum.
Santonicos colit ille lacus, & litora nostri
Obsidet Oceani; vitreas qua gurgite vasto
In mare voluis aquas salicetis consite densis,
Ac passim crebris distincte Carantone terris.
Qua Thetis æquorei fauces spumosa Garumnæ
Intrat, & aduersas subeundo dimouet vndas:
Qua circumducto temone Medullicus Ancon
Flectitur, & placidum claudit mare, qua patet ingens
Tractus arenarum, & viridanti subere opaci
Litora præcingunt luci; qua pinea silua
Turaque resinamque exsudat saucia olentem,
Et medico piceos opulentat munere Boios.

F[illegible]m: eadem huic Lanioq. eadem est, atq. inter vtrumq.
O[illegible]um discrimen; habet quo qui'que marinus,
I[illegible] Lanius dici possit: quin sæpe periti
Ambiguo peccant decepti lumina vultu:
I[illegible], m, i diuerso pastu gauderet vterque,
S[illegible]tores [illegible]tus turpissimus error
A[illegible]. nam si porrecto hinc pisce marinum
F[illegible] ad patrium mittes, Lanioque subinde
P[illegible] gallina, trahet sua quemque voluptas,
Et [illegible] sibi vterque auidus prædabitur escam.
Est & Tun[illegible] nomen qui ducit ab vrbe;
(Barbariæ caput hæc regni) teres atque rotundum,
[illegible] caput huic: porrectis cruribus altus
I[illegible]; Lanio minor est sed corpore toto.
Hoc Itali vtuntur Lanij vice: plurimus Afris,
Aucupioque frequens seruit. valet ille volatu,
Haud habili quamuis nisu se tollat in altum:
Sæpe loco & Lanij capitur maris: atque adeo eius
Mas nullo in numero, penitusque ignauus habetur.
Nicæam hic circum, Ligurumque immania saxa,
Maßiliam, Iuliique forum vetus, Antipolimque,
Et Corcyræis certanteis Stœchadas hortis,
Vere nouo fluctus Libycos emensus oberrat:
Quaque potens Arelate sequacibus alluit vndis,
Auersusque caua Rhodanus petit æquora fossa.
Nunc Hierax nobis tandem dicendus, adunco
Terribilis rostro: Peregrino hic maior, & armos
Immaneis inter caput erigit, atque nigrantem
Planeus vti, huc illuc aciem rotat: ardua ceruix,

Depressus vertex: squalent deformia terga,
E[illegible] horrent hastilibus alæ.
Corporis erecta huic species neruosaque crura,
Porrectum rostrum, color & cælestis vtrisque.
Huius, vt & Peregrini, incertus proditur ortus:
Litora at Aegæi circum, pelagoque iacenteis
Cycladas, euantem Naxon, paruamque Seriphon,
Et niueam Paron, & ditem Peparethon oliuæ,
Errantemque olim Ortygiam, viridemque Donysam,
Huc illuc volitans capitur Septembribus horis.
Minoaque adeo Creta, Cyproque quotannis
Classe importatur multa mercede redemptus,
Nostrorumque hominum magno oblectamine venit.
Hæc etiam crebro mos est ipsius in vsu:
Mansuescit facile is cultura ac iussa capescit;
Excitamque lacu prædam insectatur in auras,
Campestremque gruem, nec non genus omne volantum.
Est & magnanima Falconum è gente Triorches
Seu Buteo: optimus hic & formosissimus ales
Accipitrum in genere, atque animis, & robore præstat.
Cum vero Autumni veteres sub tempore primum
Exuuias posuit, tum corpore pulcrior omni
Tollit ouans caput, atque erecta fronte superbit
Torua tuens, patulisque exspirat naribus ignem.
Cæruleus rostro color est, atque vnguibus æque;
Et notulis passim pectus distinguitur atris.
Ille ad Hyperboreum prædas agit improbus axem,
Sauromatumque vltra fineis, extremaque Thules
Litora; fœcundos hominum volucrumque receptus,

Vaginamque olim mundi; districtus in omnem
Europen vnde, & Libyen, Asiamque potentem
Fatalis mucro populosas ciuibus vrbes
Hausit, & ipsum adeo strauit tot cædibus orbem.
Hinc dum ad nos nimium, & cæli pertæsus iniqui
Tendit oloriferumque Albim, celeremque Visurgim,
Danubiumque superuolitat, Rhenumque bicornem,
Excipitur laqueis, magnoque heic captus habetur
In pretio. hunc Reges mensa dignantur amica,
Et tractare manu gaudent, & voce canora
Indocileis mulcere animos, inuictaque corda:
Ast illi tacitam pertentant gaudia mentem
Interea: ponunt furiales pectoris æstus,
Et cedit feritas patienti victa labore.
Nil non audebit, nil non tentabit, vbi auras
Captare ætherias domino emittente licebit,
Aspice, non, quo more alij, stridentibus alis
Subuehitur, crebrosque alternat in aëre gyros:
Sed recto incedens graditur per inane volatu
Arduus, & magni conscendit sidera cæli;
Vt vero nubes inter caput extulit altas,
Præcipiti raptus lapsu ruit, & furit ardens,
Subiectamque oculis prædam deturbat ab alto:
Illa sed horrificum penna trepidante latronem
Expulsu alarum agnoscens, fugit ocyus Euro,
Obliquatque latus, non ausa obuertere rostrum,
Aut contra certare, aut cursum inhibere fugacem.
Extremo memorande loco nunc Pumile nisu
Labere præcipiti, celebri siue Aesalo notus

Nomine,

Nomine, seu Circus mauis, Percnusue vocari.
Aesalo sis alius, Circusque, ac denique Percnus,
Tu mihi Pumilus es; nec iam indignare minorum
Falconum in numero poni: suus heic quoque paruis
Constat honos, maiorque adsurgit sæpe minori.
Tu vireis aliorum æquas audacibus actu,
Ingenteisque animos angusto in pectore versas.
Nec vero implumeis temere, à nidoque recenteis
Ordine in hoc videas. ignoto quippe sub axe
Nidificant, cunasque struunt procul orbe remoto.
Forma ad Falconum accedit: sed mole pusilla,
Vertice depresso, spatioso pectore, latis
Compactisque humeris, & obeso lumina collo
Pronus humi figit: porrecta huic cauda, breuesque
Alarum pennæ: graciles patulique colore
Infecti croceo digiti, prælongaque crura.
Vt vero primum iuuenili tegmine corpus
Nudatur: tum summus apex, tum terga superne
Cæruleo sparsim fucata colore renident.
Pumilus est: tamen & titulos & nomina pæne
Vni cuncta sibi Falconum mutua sumit:
Et quisque, vt cuiusque adsumit nomen, & eius
Ore refert, totaque fere compagine formam.
Pumilus ille quidem est; sed non & maxima paruus
Prælia detrectat. nam perdices, merulasque,
Atque coturnices, sturnos quoque comminus vrget.
Maiores etiam nec inutilis illius inter
Est opera accipitres: namque in sublime rotatus
Circum audax prædam ludit, morsuque lacessens

Cogit inaccessas oculis transcendere nubeis,
Primus & ingentem medio ciet aëre pugnam.
Hactenus accipitrum, quos accipitrarius olim
Laruatæ simulacra sequi non vana rapinæ
Porrecto docuit scapo, atque audire vocantem,
Diuersas species, seriemque euoluimus omnem.
Nunc Fringuillarius nobis dicendus, & Astur.
Hos non spes prædæ reuocat, nec auara cupido
Emissos, sed amor desideriumque magistri
Dulce trahit, reduces ac pugno denique sistit.
Hic Fringuillarum nomen sortitus ab esu,
Arguto capite, atque alis per terga reflexis
Gibbosos facili amplexu stringentibus armos,
Compacta forma erigitur, robustaque crura
Ostentat, patulosque pedes, proiectaque colla:
Tum nigra obscuros abeuntia lumina in orbeis
Torua luce micant: nigrantibus vndique pennis,
Aut ferrugineo corpus vestitur amictu.
Optimus is, ciceris cui granum innascitur atri,
Qua prasinus curuo proiectum diuidit arcu
Torquis, & à reliquo rostrum discriminat ore.
Optimus & calamis cui cauda horrescit acutis,
Bissenisque super pennis adnascitur vna,
Interdum & binæ: nec non & pondere magno
Penditur. Illyriæ captus sub montibus altis
Aucupio aptus erit: vel qui Nabathæa relinquens
Regna procul, Solis versus contendit abortum,
Hesperiumque petit pelagus, Gadeisque remotas.
Sunt &, quos Caralis, quos Cyrnus, & Africa mittit,

In pretio. his homines vulgo, lateque per omnem
Ausoniam vtuntur; sed nostro creber in vsu
Teutonicus; transuersæ illi per tergora plumæ,
Et rutilo splendent auro: generosior ales
Haud alter se illo temere ferat: inde superbi
Illius indomitique animi frangantur vt olim,
Artis egent, cultusque, indefessique laboris.
Degeneres calidis nasci regionibus, vsu
Compertum est: contra generosa & viuida corda
Dat cæli rigor, & Boreali vita sub axe.
Inde procul dubio, nec spes est vana, petitus
Aucupij pulcro feret in certamine palmam.
Nec non emissus pugili reuocante magistro
Cum prædæ incumbens generosam expleuerit iram,
Sæuieritque vngui satis, & satis ore, redibit
Astur: in Armeniæ lustris, gelidique Niphatæ
Dumosos inter scopulos, & inhospita tesqua;
Vltra etiam mediam gemina inter flumina terram,
Et citius telo properantis Tigridis amnem,
Optimus aucupio, & nostros aptandus in vsus
Nascitur: angusto sed formam vulturis ore
Exprimat; arguto capite, & ceruice superbus
Proiecta, ardenteis spatiosum voluat in orbem
Huc illuc oculos, ciliisque obscurus inumbret:
Os quoque promineat: nigricans tum lingua palato
Ludat, & incurui claudatur acumine rostri.
Optimus Epiri sub montibus, optimus Astur
Illyrico, Iulique foro, Venetisque petitus.
Optimus &, qui ad nos brumalibus aduolat oris;

Omnia vbi concreta gelu canaque pruina
Semper, & ambiguo per bella Boryſthene Moſchi
Sauromatæque ruunt. crura illi erecta, patenſque
Pectus, & implicitos digiti curuantur in hamos.
Optimus Hercynia in ſylua quoque naſcitur, & qua
Pandit inacceſſos Bacenis opaca receſſus,
Aſtur: & argutum caput huic proiectaque ceruix,
Et ferrugineis velantur tergora plumis.
Verum hornus melior, vel qui iam corpore pennas
Exuerit ſemel; at ramalis degener vſque
Plangit, & inſanis clangoribus ilia rumpit.
Vtque etiam poßis animos cuiuſque futuros
Indiciis certis dignoſcere, pauca monenti
Adde animum. luce in media, & ſplendore diei
Conſtitue accipitrem ad Solem, clauſiſque feneſtris
Mox radios auerte oculis, atque eripe lucem:
Nec mora, ſublato incautum clamore repente
Tange latus: tum ſi impauidus contra erigat alas,
Exultetque toris, pugnumque inſcendat herilem;
Impiger ad prædam hic, animiſque & viribus audax
Stagna per & campos volucreis terrebit apertos.
Illum etiam è multis, nec te fiducia fallet,
Elige, proluuiem nitens qui eiectat in altum
Præ reliquis, ſummique ferit tectoria muri.
Roboris hoc ſiquidem eſt, animique ad cuncta parati
Argumentum ingens. noſtro quoque creber in vſu
Mas illius; & in genere hoc non femina maior;
Quanquam animis niſuque mares & robore vincat.
Ignota hæc priſcis quondam, at nunc trita frequenti

Et longo explorata vsu, aßiduoque labore
Accipitrum genera, atque ortus, variantiaque ora,
Hac dixiße tenus sat erit: sed non capit omneis
Hos angusta domus, congestum aut stramine culmen,
Nec Buteonem humiles pascunt impune penates.
Magnates hæc cura adeo, & damnosa voluptas,
Immensique decent sumptus, regesque superbos.
Talia Callirhoë spectacula præbuit olim
Auspiciis, Francisce, tuis: cum ruris honorum
Diues, inexhausto manaret copia cornu.
Talia Germani fanum, dum sceptra tenebat
Erricus; cum nulla domi sibi bella crearet
Tutus ab externo, nisi forte lacesseret, hoste
Gallus, & in patris laudes succederet heres.
Cœnomanos his se se inter generosa iuuentus
Exercet studiis: placido qua Mella volutus
Flumine, qua Sebina rigat pater Ollius arua.
Quaque Tridentinas Athesis discriminat Alpeis
Deuexum Eridani properans se mergere in amnem.
Fetaque belligeris qua ciuibus, vbere pingui
Suspicit Euganeos humilis Vicetia montes.
Vitiferum qua Pausilipum Sebete perenni
Fonte lauis, magno quondam dilecte Maroni:
Quaque exit, rursusque in se redit, omine læuo
Heu toties nostris tentata Neapolis armis.
Aemulus & regum has pugnas, genus ipse potentum
Heroum, & late vicinæ regulus oræ
Cantilia nuper mærens spectabat ab arce,
Et medias inter turbas patriæque tumultus,

Vtcunque hæc ægra solatia mente trahebat,
Galliæ amor Franciscus, & huius maxima sæcli
Gloria, deliciæque breues. ô, quis mihi vocem
In laudes lacrimasque dabit deus? ô, tua digno
Quis merita in patriam dicet, quis funera versu?
An patris inuicti memorem decora alta, & opima
Tot spolia, exuuiasque cruento ex hoste relatas,
Partaque tot patriæ, vel in ipsa morte, tropæa?
Magna ducis tanti circumsonat vndique fama,
Multa viri virtus, multa obuersatur imago:
Nulla tamen potiora sui monumenta reliquit
Emeritus pater, & patriis iam debitus astris,
(Hunc Phocæa licet celebri prouincia tollat
Laude, Metisque suis nunc tandem reddita Francis
Exultet, Rheni fasces exosa superbos)
Quam quod te demum, Francisce, superstite vitam
Exuit, & patrios fœdauit sanguine campos.
Ergo, patre elato, in te omnes lumina Galli
Coniicere, atque omnes votis communibus vnum
Poscere, qui veteres rerum sarcire ruinas,
Viribus atque oneri integri succedere posset.
Nec dum animo exciderat, quanta virtute rebelleis
(Vix tum prima genas vestibat flore iuuenta)
Frenasses furias Tiberini ad fluminis vndam
Pro patribus stans purpureis & gente togata:
Cum te Roma suo in gremio complexa sinuque,
Perge, ait, auspiciis tantis, atque omine tanto
Macte animi iuuenis, virtus quo te tua ducit.
Certa manet cælo merces. tu fortis & æquus,

Fors quæcunque feret, tantum perferre memento:
Annosum genitor sub pellibus exiget æuum;
Tam longæua neant vtinam tibi stamina Parcæ.
Dixerat, & tacito pressit sub corde dolorem.
Hinc Morini excipiunt: nec primo fracta periclo
Substitit heic virtus: quamuis iam cardine lapso
Res inclinarent nostræ, fatisque sinistris
Protinus arderet ciuili Gallia bello.
Ergo fors cuneos agit, incautumque repente
In te vipereum virosa calumnia dentem
Exacuit; tu contra animis furiale paternis
Victor agis monstrum, domita inuidiaque triumphas:
Rumoresque hominum, & stulti quod opinio vulgi
Finxerat, & penetrans facile obtrectatio in aureis,
Diluis, & vita tot crimina teste refutas.
Tu patriæ siquidem adflictæ, dum vita manebat,
Certa salus, columenque domus ingentis, in vno
Sospite te modo florentis: quæ nunc quoque & vna
Te labente caput pronum demittit, vti flos
Purpureus, qui Sole adulescens nuper amico
Cæsariem Zephyri arbitrio iactabat olentem:
At nunc ecce rota languet contusus aratri,
Virginis aut tenero carptus defloruit vngui.
Sic erepte iaces nobis, sic tempore læuo
Ante diem nos destituis, terramque relinquis:
Militiæque vna tecum iacet vsus, & omneis
Armorum priscas exorta licentia leges
Sustulit: exultat nunc libertate nefanda,
Insultatque duci calo, milesque tribuno.

Iamque lues etiam hæc paullatim serpit eundo
Nobilium gliscens animis. hæc sola laborum
Præmia, virtutis nimirum hæc vnica merces,
Grassari & prædas agere, atque impune vagari.
Quinetiam eximiæ pacis, queis viuimus, artes,
Fœderaque oblita, & neglecta arcana regendi
Imperij, ritus aboleti, regiaque ipsa
Maiestas desueta coli, legumque minuta
Relligio, & sparsis opibus conuulsa potestas.
Nec non aucupium, Dianaque mascula sordet;
Aucupium inuentum cæli, diuumque hominumque
Grande oblectamen, paruæ quod imagine pugnæ
Admiranda refert magni spectacula belli.
Tot clades, tot damna vna, tot funera morte
Accepta, vnius tot diruta Pergama fato.
Te vero exstinctum vitreis fleuere sub vndis
Naiades tenuitque errantem Sequana cursum
Turbidus, & latis stagnauit Matrona campis:
Et totis ripis Franciscum voce cientes
Auditi, atque iterum atque iterum, Francisce, vocantes.
Sol quoque nube caua vultus obduxit amœnos,
Obscuraque polus eondi ferrugine visus.
Ipsa suam tristis Diana inuidit Olympo
Nocte illa lucem: quamuis inuecta quadrigis
Fraternos plenis hauriret cornibus igneis.
Te Dryades fleuere deæ; sed pectore vulnus
Pressit atrox, onmeis inter mæstissima Clio,
Atque ait, heu quot spes miseræ in te amisimus vno!
Quæ laudum fœcunda seges, quæ gratia nostris

Carminibus

Carminibus periit, quæ, quantaque fama poëtis:
Morte tua excußis foliis & Pallados arbos
Aruit, & fratris Phœbi Parnasia laurus.
Ipsa etiam tecum ad superos Astræa receßit,
Et pudor, & pietas. quid nos heic sacra moramur
Turba, deæ? manibus ter circum lilia plenis,
(Vos saltem hoc animam iuuet accumulasse merentis
Munere) ter circum lustraleis spargite lymphas:
Et tumulum struite, & tumulo superaddite carmen.
Vltimus Hectoridum pietate insignis & armis
Franciscus iacet hoc, quo Gallia & ipsa, sepulcro.

DE RE ACCIPITRARIA
LIBER II.

TE quoque & accipitrum ætates, moresque docebo,
Naturæ priscis arcana incognita sæclis:
Tum quo quisque cibo pasci, qua debeat arte
Curari, & nullo exuuias posuisse periclo:
Qua lege aucupio adsuescat, dominique vocantis
Porrectum repetat pugnum, aut plumatile textum
Vibratum agnoscat, nutusque obseruet herileis.
Nec non paulatim excurrens, quis cultus habendis
Sit canibus (quando accipitres comitantur & illi,
Excitamque lacu prædam campisque sagaces
Exagitant, sociantque animos & fœdera iungunt,
Falconesque ipsi agnoscunt, & parcere discunt)
Expediam, ingenteisque suo referam ordine pugnas:
Si modo per montes quæ me, lucosque sonanteis,
Transque Padi ripas, & Iapidis arua Timaui,
Et Rhenum, atque Albim, flumenque binominis Istri,
Palmiferum trans Euphratem, Nilumque secuta est,
Musa sinat, tantis nec Cynthius abnuat orsis.
Tu quoque siluarum, quæso, ne Delia custos
Latonæ genus incepto ne absiste labori.

Nulli audita prius, non ulli dicta Camœnæ
Adgredior: tu diua faue, vatemque per alta
Nubila vadentem cœli rege lumine claro.
Tuque adeo FRANCISCE *ades, atque hanc aspi-*
ce partem:
Et paullum a grauibus libeat requiescere curis.
Sat tibi pro patria, pro libertate laboris
Exhausti satis atque super; nam quæ hospita tellus,
Quæ mundi plaga tam semota, quis angulus expers
Nominis & famæ, benefactorumque tuorum?
Quaque Atlas vastos pelagi metitur hiatus;
Quaque coloratis oriens Sol exit ab Indis,
Eoasque domos Arabum, Maurumque relabens
Aspicit Oceanum, bellis exercita virtus
Nota tua est, totumque volat vulgata per orbem.
Ergo age, & ignotos fluctus sulcante carina
Da facilem cursum, atque adspira lenibus auris.
Principio haud eadem est cunctis, nec conuenit ætas.
Optimus e nido tener, implumisque petitus
E cunis; rabie cui feruida corda, & amaro
Felle tument, animi indomiti cui semper, & annis
Augetur gliscens sensim accedentibus ira.
Impatiens ille imperij iuga mitia collo
Deijciet, vix & precibus reuocabitur ullis,
A teneris nisi consuescat, feritatis & olim
Immemor ingenitæ, discat parere iubenti,
Naturamque aliam humana superinduat arte.
At quibus haud effrenis & implacabilis est mens,
Ramales potius capiantur; ubi ire per altum

Depulsi a matre incipient, nidumque relinquent;
Cum nec dum se audent plenis adtollere velis,
Sed timidi ramis errant, aut arbore sidunt.
Sic elati animis paullatim & robore crescent
Liberiore aura freti cæloque patenti.
Et magna quod vix cura adsiduoque labore
Adsequerere, dabit natura potentior arte,
Vt prima euadant incommoda multa tenellæ
Aetatis, modicoque ferocia tempore alatur.
Ast hornus reliquos inter laudatior exit:
Qui nondum anniculus, primas qui corpore nondum
Exuerit plumas: sed qui incunabula liquit
Iam dudum, & ramis timidus non amplius errat.
Ille animis cunctos integro & robore vincet,
Si modo culturæ patienteis præbeat aureis,
Nec libertatem nolit dediscere amicam.
Verum vbi iam plumas anno vertente priores
Exuerit, tum forma magis, tum robur, & ardens
Vis animi crescit magis, atque augetur in horas.
Optarim potius sed claustra domestica vt inter
Priuatasque ædeis horno iam maior, & olim
Optimus aucupio, & magnos aptandus in vsus
Exuuias ponat. siquidem formosior ille,
Roboreque atque animis præstantior, æthere prima
Qui vacuo liber spolia exuit: at male iussa
Accipiet domini, at vocem indignatus herilem
Sæpe dabit ventis clamosi vota magistri
Portanda, & surda reuocantem negliget aure.
Ergo age, & vt genera accipitrũ variantia & ortus,

Sic quoque te, quondam ne decipiaris emendo,
Cuiusque ætatis certißima signa docebo.
Si positis nouus exuuiis cum pulcrior ales
Attollit pugno se se, pennisque coruscat,
Relliquiæ spoliorum, exuti & nuper amictus
Terga per, extremam & caudam monumenta supersint;
Ille semel teneras posuit, non amplius, alas.
Contemplator item, tuberculus hæreat ima
Si nare illibatus, vt adsolet: aspice crura,
Si scabris & adhuc horrescant aspera rugis,
Bis tantum iuuenilem ales mutauit amictum.
Attritu sed enim crebro si forte reuulsa
Iam verrucula erit penitus, si leuia crura
Exesis rugis tactu experiare fideli,
Ille, ter exutis spoliis, quartum integer annum
Ingreditur: rursus si nare caruncula summa
Succrescat, veterique olim adnascatur adesæ,
Rursus & horrescant rigidis crura aspera squammis,
Ille quater plumas rediuiuus & amplius egit.
Denique Falconum in genere hæc certißima signa
Aetatis prouectæ, inclinantisque senectæ:
Albescens guttur, nullis crura aspera rugis,
Naris & attritus longo tuberculus vsu.
At Fringuillari quo pectore, & Asturis, olim
Rarescunt maculæ magis & tenuantur ab æuo,
Hoc magis ad senium vergit confectus vterque.
Iamque domi longa numerosa examina ludunt
Prædonum serie, resonant iam cuncta fragore,
Tinnituque æris, ferit aurea sidera clangor.

Interea victus ratio tibi summa tenenda:
Necnon pro vario mutandus tempore pastus,
Cum valet, aut panda collum ceruice remittit
Accipiter, cum membra laborem, aut otia poscunt.
Non tamen accipitri quæque adponenda cibando
Delectu nullo: sunt quas prohibere decebit,
Rursus quas adhibere interdum ad pabula carnes
Expediat. tu carne agni, hæduleique petulci
Accipitrem satura, nigroque fluentia tabo
Porrice membra auido, & fumantia corda calore.
Optima campestris leporis caro, proderit vsu
Obscuris gaudens habitare cuniculus antris.
Villosam tu tantum auido ne porrige prædam,
Neue etiam cerebellum, admordeat ore caueto,
Ossaue confringat rostro; nam certa sequetur
Pernicies, lumbricus edax per viscera serpet
Continuo, caput aut tentabit lenta grauedo.
At contra murem villosum adponere quondam
Proderet accipitri: caput alleuat illius esus,
Et stomachum firmat, bilis quoque temperat æstus.
Nec dubites etiam languentem carne canina
Pascere: natiuum hæc fouet, accenditque calorem.
Vulpinæ ast esu, multo turgescet obesus,
Qui modo erat gracilis, succo, multaque sagina.
Optima & inter aueis, quamuis non obuia vbique,
Ardea stellaris; cuique oblita terga colore
Cyaneo pallent, minio vel tincta rubescunt.
In numerum hunc etiam veniunt & Colchicus ales,
Et fringuilla vorax, cristaque insignis alauda,

Cuique vuis vesci solitæ dat nomina ficus.
Nec non infirmo calidam apposuisse columbam
Vtile erit, merulamque, & obeso abdomine turdum;
Perdicemque, coturnicemque, hornumque palumbem.
At spissi carnes succi prohibere memento,
Vt bouis, atque hebetis porci, felisque, lupique.
Quin & ouillæ etiam diuturno noxius vsu
Pastus erit, nec non vitulinæ, atque anseris albi.
Soluitur hinc cerebrum pituita, & frigidus, instar
Stillicidi, in stomachum atque oculos præceps fluit imber;
Pruritumque cient, macieque elumbia terga
Extenuant toto surgentes corpore vermes.
Tu quoque carniuori caueas ne se expleat esu
Alitus accipiter. præsto est nam noxa, repente
Insinuat se se succi viscosa maligni
Congeries, stomachumque lues exenterat atra.
At gallina boni succi est, vsuque frequenti
Obiicienda auido; sed quæ non incubet ouis,
Aut pullos foueat: summum namque inde periclum
Imminet. in genere hoc & præstantissimus vsus
Pullorum: longo accipiter seu forte labore
Defessus fuerit, defesso hinc suffice vireis,
Atque nouum robur pastu adiice; siue dolore,
Aut morbo iaceat demissis languidus alis,
Haud alio melius purgabis noxia pastu.
Rursus & in genere hoc excellit femina, crebris
Vsurpanda cibis. sed carni parce senili,
Diuersosque vna missus apponere cena
Sit tibi relligio: stomacho nihil officit æque.

Hinc crudi humores, hinc viscera tensa laborant,
Occulto sensim serpente sub ilia flatu.
Attamen & vario varius pro tempore pastus
Adponendus erit. repetitæ nausea namque
Sæpe dapis subit: ast inritat ventris orexim
Esca alia inque dies alia, & fastidia pellit.
Cura sit imprimis ne flamine edulia ab Austri
Putescant, olidumue saporem rancida ducant.
Tu mundam puro carnem superingere disco
Si potis est, & adhuc fumantem à cæde recenti.
Limpida nec desit, iugique è fonte petita
Lympha recens, feriatque oculos sitientis ahena
Pelue micans: etiam penetrantis lumina Solis
Angusta excipiat rima, pinguisque lucernæ
Sub noctem tremula laquearia luce coruscent.
Haud alia magis exultat re Martius ales,
Pascendumque inter sæpe aut intingit in vndas
Ore cibum, tergetque frequens, aut ventilat alas,
Summaque pennarum vitreo fastigia rore
Abluit, & prono lætus se corpore mittit
Multa fremens, caudaque ferox micat, ac tremit artus.
Hoc animaduertes etiam mirabile in illis,
Quod, dum vna æquales inter se pabula sumunt,
Virtute inferior maiori cedat, & ante
Detrectet libare cibum, quam sumpserit alter
Viribus & forma atque animis præstantior ales.
Hinc etiam augurium capiunt plerumque periti,
Explorantque animos: tacito nam conscia sensu
Mens cuiusque sibi virtutis: tanta futuræ

Indolis

Indolis ingenita est reuerentia, tantus & olim
Sensus adulturæ teneris virtutis in annis.
Nec minus interea studiose incumbere debes,
Vt quemcumque habitum natura inseuerit olim
Accipitri, hunc summa cura tuearis & arte.
Cannabe in hunc vsum ex vili, linoque turundas
Conyciunt prædonis in os, & stuppea frusta,
Caryophylla quibus miscentur, at ille voraci
Gutture hians sorbet; nec deest tantæ exitus arti.
Viscosis subito cerebrum fluit vndique riuis,
Pulmonesque etiam vndantes manante cerebro
Exonerant se se in stuppam: bibula illa nocenteis
Haurit continuo humores, tumefactaque tandem
Egeritur stomacho varios infecta colores.
Quod si contingat, neque enim non accidet olim,
Obstructo vt sumptas non egerat ore turundas;
Tu pilulas ex succo aloes, casiamque recentem,
Trita chelidonij vel frustula porrige trunci.
Est aliud genus & prædonibus vtile curæ,
Edurum vt calamum figant rostro, atque refigant
Vsque magis, totoque obnixi corpore tendant.
Hoc nisu capitis grauitas morosa leuatur,
Et pituitosum egeritur de pectore gluten.
Nusquam intermisso id studio, cui talia curæ,
Impiger inque dies iteret: nihil adiuuat æque.
Ac si quando æger dulcem fastidiet escam,
Aut caput in pectus demittet cernuus ales,
Ex aloë confectum adhibe purgamen amara
Pulegij tritum agglomerans ad pabula succum,

Idque inteſtino gallinæ a morte recentis
Inſere, vel pulpis ad cenam inuolue paratis;
Ne tætrum indocilis guſtum præſentiat ales,
Auxilium & poſthac horreſcat, opemque recuſet.
Tunc quoque & effreni, ne ſæuiat, adde capiſtrum:
Ac ſimul in calidam pilulas demiſerit aluum,
Extemplo cura eff tum ſupererige pugno
Terga manu blande attrectans. iuuat hoc quoque ſumme
Præſidium: labruſcæ acinos contunde, fragrantemque
Adde ſuper caſiam, fragilique a ſtirpe reuulſæ
Radicis truncum, quæ nomen ducit ab ipſo
Accipitre, & tenui reſolutam puluere miſce:
Alpinæ his laricis reſinam adiunge recentem,
Biſque in menſe adhibe: morborum haud certius vllo
Prima rudimenta, & ſerpens in viſcera virus
Præuertes apte ſumpto medicamine, & ante,
Infecto quàm dira lues ſe corpore prodat,
Occultam extingues naſcendi in limine cauſſam.
Quod reliquũ eſt, tectis volucres ſtabulentur apricis,
In quæ Sol radios veniens immittat apertos,
Suppoſituſque vapor penetret ſub tempore brumæ.
Tunc quoque vel molli lana, pannoque petaurum,
Cui ſuperincumbunt volucres, munire memento;
Ne ligni vel duritia ſaxiue rigore
Intumeant crura, & ſegni torpore fatiſcant.
Nec poſtrema tui pars hæc numeranda laboris,
Vno quoquę pares vt frigida balnea menſe
Accipitri, & viuæ tinguas aſpergine lymphæ:
Non illum maleſuada fames, aut acrius vrget

Venandi desiderium, prædæque cupido.
Quippe vbi pura auido miscentur pocula, & haustu
Expletur, studio videas gestire lauandi
Nequicquam circum, atque alas vibrare sonanteis,
Proluere & pleno rostrum pectusque lauacro.
Ergo prius cupidum claras quam in luminis auras
Emittas, tu fontis aqua, tu flumine viuo
Merge caput, leueisque alas, caudamque micantem:
Idque iterum atque iterum, coëat dum luna, retracta.
Igneus auxilio hoc viuescit spiritus intus,
Sopitique vigent sensus, studiumque lauandi
Vanescit, quo sæpe ardens, vbi nubila cæli
Arduus ingreditur, frustra reuocante magistro
Erro vagus fertur, fontesque remotaque longe
Flumina peruolitat, vetitisque immergitur vndis.
Iamque aderit tempus, quo plumas exuat ales.
Heic adhibe sollers animum; prohibere licebit
Hoc quoque, si libeat: sed nec mora parua pusilli
Temporis in damno est, & habet victoria laudem,
Si tantum superes cura studioque periclum.
Nec te spes fallet: rediuiua namque iuuenta
Prædo ales caput attollet, tergumque superbum,
Odrysium spirans oculisque & pectore Martem.
Vt cum Sidonius surgens in cornua Taurus
Annum aperit, reseratque solum, luditque per herbam
Molle pecus, simæque occursant fronte capellæ:
Lubricus exuitur senio, pulcramque iuuentam
Induit, & longo sinuosa volumine terga
Gramina per ripasque trahit, spirisque volutus

Arduus ad Solem serpens micat ore trilingui.
Hanc festinato nunc exequar ordine partem:
Magnanimi quando exactam quoque pertinet illa
Ad curam accipitris: quamquam olim tardius æquo
Tiro iugum subeat, disciplinæque seueras
Serius addiscat leges, si forte moreris,
Dum deplumetur natu iam grandior ales.
Ergo age, rumpe moras, vbi Phœbo portitor Helles
Soluet humum propiore calens, circumspice sollers,
Num valeat, num quaue mali contage laboret
Accipiter, numquid macie tenuatus acuta
Tabescat, lentoque piger mærore fatiscat.
Tum succo, quod obest, primum expurgare salubri
Cura sit, & solido corpus distendere pingui.
Ante etiam lumbis, passimque animalia tætra
Pædore atque atra illuuie prognata reuelle.
Ni facias, scabiem accipitri feret improba pestis,
Exhaustisque ægros depascet viribus artus.
His actis, humili abde loco, longeque reposto,
Qua non audiri voces, non murmura possint,
Accipitrem; angusto spectare foramine Solem
Vnde queat, paruaque auras captare fenestra:
Clatrali aut include domo, aut supererige pugno
Adtrectans blande loris vinclisque solutum.
Heic festa fronde, & fluuiali gnauus arena
Sterne solum, ne prædo ardens, dum corpora vibrat,
Puluere commoto pectus deturpet honestum,
Et teneris squalorem immundum contrahat alis.
Tunc quoque, ne crebro nisu diuerberet auras,

Adsiduus prohibe: turbata nempe quiete
Naturæ prohibetur opus. summum inde periclum
Imminet, opprobriumque magistro ac dedecus ingens,
Ni tanta ad finem perduxerit orsa secundum.
Hac alas propter resecet, cui talia curæ,
Et pennas proprio signatas nomine carpat
Quamque suo, Latiis quas verbis dicere non est,
Succisasque notet titulis, & nomina cuique
Adscribat: quo, si pennas vice Martius illa
Occulto vitio, aut casu non proferat ales,
Ordine quamque suo possit committere trunco,
Commissasque nouo doceat coalescere nexu.
Nec non ad viuum præcidere forcipe adunca
Hamatos vngueis, exquisitisque cibare
Effetum corpus dapibus labor vnicus esto.
Luce semel sed pasce: semel, dum septima in orbem
Itque reditque dies, salientia pocula misce.
Nec prius hinc volucrem moueas, extraue sub auras
Educas, licet & rediuiuis increpet alis;
Quam Methymnæum qui vexit Ariona Delphin
Occidat, & media coëat cum Virgine Phœbus.
Cum Lyra præcipitat, cælo cum Thespius alto
Exoritur vector, Palamedeæque volucres
Infestis repetunt Pygmæa mapalia turmis.
Tumque obnube caput, visa ne luce superbus,
Impatiensque moræ nimio lasciuiat æstu:
Tu cohibe ardorem, atque irarum comprime motus
Luxuriem minuens, ne pigra per otia demum
Collectus soluatur adeps, sebumue liquescat.

Hinc ergo qua porro cura, quibus artibus ales,
Quo studio tandem nostri formetur ad vsum
Aucupij, atque manum ferat, adspectumque patroni;
Vt densas cœli properet conscendere nubes,
Porrecto aut humileis nisu glomerare volatus,
Carmine præscribam: nec enim modus omnibus idem.
Exiguæ artis eget prædo pugilaris, & olim
Ad vocem sat erit domini si commodet aureis,
Et pugno facili præda se sistat omissa.
Sic Astur teneris, sic Fringuillaris ab annis
Conclamandus erit, sed eodem ad prælia Martis
Haud pinnarij amant cultu rituque doceri:
Seu campis prædabundi emittantur apertis,
Seu forte insectentur aueis per flumina, perque
Stagna, & siluarum obsessas horrore paludes.
Primum opus, exceptum laqueis, tenuisque sagenæ
Deceptum furto, tepidis mersare sub vndis,
Et pipere infuso totum perducere corpus.
Sic visco absterso, membrisque calore leuatis,
Accipiter madidus posita feritate quiescet.
Nec non ille tibi vigil, atque insomnis habendus:
Nec prius alma quies artus ac languida membra
Irriget, aut dulci componat lumina somno:
Hesperium nouies quam puluerulentus in æquor
Sol immittat equos, totiens quin roscida linquat
Tithoni croceum surgens aurora cubile.
Haud alio magis auxilio Phœbeïus ales
Mansuescet; tu sæpe caput nudare memento
Interea, & vigili rursus sæpe adde capistrum.

Adſidua ſic ille manu, attactuque frequenti
Haud leue accipiet palpantis iuſſa magiſtri.
Tange iterum caput atque iterum: contra ille procaci
Si morſu roſtrum obuertat, rictuque minetur,
Subtrahe dextram auido, atque tenaces effuge morſus,
Inque locum blandæ ſuccedat virgula dextræ.
Adde etiam proprias voces, & mollia verba.
Quod ſi blanditiis innata ferocia nullis
Vincatur, cum rictu ales diducta minaci
Vertet roſtra ferox, aloës contra obiice fruſtum,
Aut allij tætri ſpicas, aut triſte ſinapi.
Sic admorſurum ingratus reuocabit amaror,
Et tandem memor a vitio abſterrebitur illo.
Tunc quoque, luce ferox nimia ne ſe efferet, atque
Pectore turbatus diuerberet aëra anhelo,
Ferrea acu cilia exili præſtringere filo,
Et premere adducta, & ſenſim coniungere verum eſt.
Res olim trita, aſt extremi plena pericli,
Nec temere aucupibus nunc vſurpanda peritis.
Cruribus hinc facili ſubnecte ligamina nexu
Caprino ex corio, aut ceruina ex pelle, iugatis
Indicibus binis, domini qui inſignia cari
Cælato argento referant, nomenque laremque;
Transfuga vti ſi olim Cauris portantibus ales
In loca diuerſa ex oculis ereptus agatur,
Agnoſci indicio poſſit, dominoque remitti.
Vix credas, paruo quam tempore longa locorum
Interualla volans ſuperet; quam multa peragret
Aequora ſpumoſas cælo attollentia nubes.

Mira canam, sed certa fides, ac digna profecto,
Cuius apud seros constans sit fama nepotes.
Villeriæ ad castrum, aucupio cum forte vacaret
Vrbis pertæsus Franciscus, amor Musarum,
Accidit, & non esse potest quin accidat olim,
Vnus vt e multis, quo non præstantior alter
Et gyros glomerare, & circumflectere nisus,
Sublimeis vel aueis punctim detrudere ab alto,
Altius euectus deerrauerit, æthere sudo
Dum pauidas sequiturque grues, ventosque ferenteis.
Omnia tentantur frustra: fugit ille per auras
Perfidus emansor, rapidisque per aëra pennis
Tormento properat, volucrique citatior Euro:
Et Tartessiaco dum Sol lauit æquore crineis,
Rursus & Eoa mortaleis lampade tingit,
Oceanum supra fertur, Tamesimque Britannum,
Londini & fessus tandem super adstitit arce.
Proditus inde sono, pretiosi muneris instar
Errico offertur. conspecto ille alite lætus
Agnouitque notas, &, Sint hæc pignora nostræ,
Dixit, amicitiæ: magnum hoc mihi fœderis omen:
Martius ecce ales belli pacisque sequester
Aduolat, & dextro fœdus tantum omine firmat.
Transfuga sic Falco captus, subitoque remissus
Lætitia excipitur magna; rex munere gaudens
Fusca serenato discussit nubila vultu:
Continuoque locum exquirit, quo captus, & horam,
Atque diem, tempusque fugæ coniungit, & alta
Singula mente putat momenta, & digerit horas.

Tunc

Tunc vero stupefacti animi, rex hæret & ipse,
Et pariter cunctis subit admiratio mentem.
Imprimis, nimio ne pondere victa laborent
Crura, vide: butyro intus rigida illine lora,
Et corium subige, ac circum lentescat adhærens,
Attritoque femur substringat fibula nexu.
Interea facili superanda ferocia cultu,
Et pectus palpare manu, tergumque iuuabit
Sæpius, & blandæ vocis grauitate sonora
Effreneis mulcere animos, mentemque rebellem.
Vocibus ille etiam humanis adsuescere discat,
Præbeat & facileis domini clamoribus aureis.
Tuque adeo immaneis spatioso pectoris antro
Finge sonos; qualeis vicinum reddere litus
Assolet, intento cum nauta celeumate portum
Prensandum monet, & propiori adpellere terræ.
Stentorea aut qualeis olim sub imagine Iuno
(Si Colophoniaco fas quicquam credere Homero)
Edidit, & populos vocali terruit ore,
Cum pauidos iterum ad pugnam reuocauit Achiuos.
Hoc quoque & artis opus nostræ, prolixa & acuta
Vox vt sit, tandemque graui producta tenore
Desinat, & longos iteret per inane boatus.
Ac prius ingluuiem calido quam sanguine diri
Prædonis saties, tironem sæpe canora
Voce voca, pugnumque auido prætende iugalem.
Ille fame, quam ferre nequit, stimulante sequetur
Vsque recedentem & sensim vestigia retro
Flectentem, ad nutus tandem adsuefactus herileis.

Sic pugno circumlatus, sic sæpe capistro
Detracto, ad vigilem statuatur nocte lucernam.
Hoc autem imprimis caueat, cui talia curæ,
Ne pauor improuisus agat, vel Panicus horror
Instabileis subeat mentes: vix post modo cura
Mansuescent securi vlla, non vocibus vllis
Fidere, non domini audebunt se credere pugno.
Proxima nunc cura est, lorum vt plumatile tiro
Vibratum agnoscat; tenueis ita namque per auras
Si quando errabit, scapo hinc atque inde rotato,
Ad vocem properabit heri, prædamque relinquet,
Artificis prædæ specie deceptus inani.
Ergo age, & angustis inclusum sepibus horti,
Funiculo innexum claras in luminis auras
Nudato capite emitte, & versatile torquens
Inlicium, ad prædam tironem clara tuentem
Magna voce voca: impatiens subito ille morarum
Insiliet, pedibusque premet simulacra recuruis.
Tu quoque tunc, nec sit mora, pulpamenta voraci
Exquisita para; blandæ quoque murmura vocis
Adde: memor tanti benefacti, elatus in altum
Tendet iter quotiens, plumatilis indice lori
Conspecto, in pugnum præceps descendet herilem.
Huic benefacta animo, pariterque iniuria nunquam
Pectore decedit memori. sin forte periclum
Detrectet primo, & nolit parere iubenti,
Non ideo desponde animum, vel omitte laborem
Inceptum: nam quo studij maioris egebit,
Viribus atque animus tanto præstantior olim

Euadet, primosque feret prædator honores.
Cuncta adeo docilis conando industria vincit.
Iamque tuos vrge successus: nec mora, saxo
Constitue accipitrem in plano, flammantibus vnde
Omnia luminibus ferri per compita possit,
Atque suos ortus agnoscere. rupibus altis,
Et prærupta inter cæloque minantia saxa,
Prædones, genus id, volucres cunabula figunt.
Hinc libertatis memores vitæque prioris
Vertice detecto simul educuntur in auras,
Sibila terrifico vibrant immania rictu,
Et pando obuertunt horrentia pectora tergo.
Tu contra inlicibus verbis obnixus & arte
Ter circum & totiens petram lustrare memento,
Nunc frontem, nunc terga petens, scapumque rotatum
A tergo propere confertas proÿce turbas
Inter, inexhaustis clamoribus ilia rumpens.
Sic sensim adsuescant magis ac magis ora tueri,
Et voces audire adstantum, & ferre tumultus.
Quod si tum ad prædæ simulacrum interritus ales
Aduolet e saxo, atque ereptum lumine toruo
Vestiget, rursusque repertum inuadat, & ardens
Protinus effuso in prædam se corpore mittat,
Hinc iam te optatos iubeo sperare triumphos.
Ergo vbi conspicuum diffuso lumine cælum,
Et, Zephyri si flabra sinant, pacata quiescent
Omnia, Falconem tu campo educe patenti,
Et pugno circum fer eques, qui fune remoto
Iam tuto emitti queat, emissusque redire,

Illectus vana pellacis imagine prædæ:
Atque humileis prædas, primum pete, mox reuocatum
In pugnum accipitrem, ac ſcapo ſuper incumbentem
Dulci paſce cibo: neque tunc ſollertia deſit,
Semper vt aſſueſcat ſcapo magis, atque rapinam
Pennarum inlicio, ſpecie lactatus inani,
Poſt habeat, quotienſque elatus tendet in altum,
Indice conſpecto redeat, prædamque relinquat.
Sed tirocinium primum fortuna ſequatur,
Conceptaſque olim haud diſpar ſpes exitus æquet,
Ne flagrans animi vigor ille obtuſus hebeſcat,
Aut primo virtus ſuccumbat fracta labore:
Acceptam is ſiquidem feret ægra mente repulſam,
Conſcius & probri aut vacuas ſecedet in auras,
Aeternum aut mærens ignauos exiget annos.
Hoc ne contingat, ſi quando præda ruentis
Eludet morſum accipitris, falletque ſequentem;
Præ manibus ſemper tibi præda parabilis eſto,
Errantemque alta conclama voce, reuerſum
Scapo ſiſte ſuper: viſa ſubito ille ſuperbus
Spiranti perdice, ratus prædam, irruet ardens,
Collectaſque iras, rabidamque explebit orexim.
Hinc aliam atque aliam prædam pete: ſic tibi ſenſim
Maior commoditas, atque experientia maior:
Ipſe etiam melior Falco accedentibus annis
Adſueſcet magis, & maiora audebit in horas.
Si vero emiſſus quondam aut ſecedat in alta
Emanſor nemora, aut præter votum arbore ſidat,
Ille tibi ſæpe eſt ſcapo per inane rotato,

Clamosisque sonis reuocandus, & illice præda.
His quoque si nec dum moueatur, & improbus artem
Negligat & dominum; sedet, æternumque sedebit
Ignauus: damnum ille tibi laturus & ingens
Dedecus, in vacuas sine perfidus exulet auras.
Nec vero aucupij sit cura nouissima, alendis
Vt canibus studeas, cultuque atque arte regendis.
At non vna horum species. quibus hispida setis
Terga, quibus promissa altos coma verberat armos,
Barbaque villosum in pectus propexa recumbit:
His, si quando vagas per stagna sonantia anates
Perque lacus pulsabis agens, fulicasue palustreis,
Vtere; non amnes rapidi, non flumina tardant,
Vndiuagique lacus; ardor quippe igneus illis.
Cæruleis prolem generosam arcesse Britannis,
Atque Caledonia, namque hinc gens optima, silua.
His genus adde aliud, quibus & sunt hispida terga,
Villosæ auriculæ, crisporum at torta pilorum,
Et breuior series: at non propexaque barba,
Caligant ciliorum aut densa lumina nube.
Quales Atuaticis vulgo nascuntur in oris,
Vicinasque vrbeis circum, qua Scaldis inundat,
Belgij honos, cælo Scaldis gratissimus amnis.
E genere hoc, ineunt & aquas altasque paludes
Maiores densis armati corpora villis.
Naribus ast alij præstant, rostroque minores,
Campestreisque agitant prædas, dumosque peragrant.
Vltimus illorum est ordo, tenuis quibus errat
Et rarus per terga pilus: sed candida tota

Mole superficies, & crebris oblita signis,
Vermiculisque nitet; non tot sub nocte serena
Astra micant rutila late radiantia luce.
Plurima Aquitanis ad nos gens finibus exit
Venatrix: rigidæ his aures, & lumina quosuis
Ad motus intenta, sagax & naris acumen,
Vis & odora ingens: sed quam pilulisque larignis,
Et melle infuso, Pharyque aspergine aceti
Prodegit exacuisse, & agrestis vi calaminthæ.
Imprimis catulos claustris & carcere frena:
Nec non, agnoscant socios in prælia vt olim
Accipitres, vna aucupio iam rite peracto
Pascantur catuli: sic adsuetudine longa,
Communi'que vsu mensæ, & clangore sonoro,
Alitibus discent aliquando parcere amicis.
Quid memorem interea varios per inane volantum
Concursus, magno quidue ictas pondere ruptis
Visceribus crepuisse grues, miluumque ferocem
Verbere pennarum deiectum, & remige cauda,
Camporum medio spectanda duella theatro?
His ego narrandis, siquidem audax singula quæque
Persequar, & casus omneis expendere coner,
Deficiam, excedatque modum iustumque volumen,
Arte noua quod surgit, opus. non si mihi linguæ
Sint centum, centum ora sonent, vox ferrea, pulmo
Aere rigens triplici, tam multa euoluere possim,
Aut maiestatem subiecti æquare canendo.
Ac veluti qui præcelsa speculatur ab arce,
Aut Nili ad fauces, vmbræ expertemue Syenen,

Aut Cnidia adspectat clara sub nocte fenestra
Ardenteis cælo flammas, Titaniaque astra:
Ille quidem varios ortus notat, interitusque
Stellarum, & validas humana in corpora vireis:
Non tamen ille potis numero comprendere certo,
Aut ratione putare, ac mente refigere cuncta,
Dædaleo natura poli quæ fornice fixit.
Haud aliter mihi nunc vsu venit. aspice, pugno
Nam simul emissus Falco ruit, impete magno
Radit humum primo, ac sua per vestigia serpens
Ambages magnas petit & diuortia longa:
In gyros donec glomerato sæpe volatu
Euehitur tandem nisu sublimis in altum.
Sic vbi præcipiti commotus murmure turbo
Exoritur, camposque rotans, segetesque supinas
Verrit; maioresque sinus primo integrat, hinc se
Contracta in spatia, atque angustos colligit orbeis,
Puluerea nube inuoluens terramque polumque.
Fit late sonitus, circum nemus omne remugit,
Sibilaque alternat rapidis singultibus aër;
Diffugiunt omnes campis, iuga soluit arator:
Ipse suas sub colle, aut ima valle recondit
Pastor oueis: vulsæ interea ab radicibus imis
Fraxineæque trabes, & robora Dodonea
Per siluam immani se se effudere ruina.
Haud aliter subito Falco euolat, vndique apertis
Disiliunt campis volucres, nemorumque latebras
Attonitæ subeunt, & ramis obsita densis
Lustra petunt: latitant picæ, silet improba cornix,

Et late cælo pauor & tellure vagatur.
Atque ibi seu miluus, seu se tulit ardea contra,
Bellatore vno peragi tam magna nequit res.
Ipse adeo ante omneis ludi scenæque choragus
Extra signa audax validum procurrit in hostem,
Et punctim cædit, morsuque lacessit inani
Pumilus accipiter, donec caput æthere condat
Ardea: tum gemini paullum tellure morati
Falcones sublime petunt, prædamque sub altis
Nubibus inuadunt, rostroque atque vngue fatigant.
Cernuus hic supra prono se corpore præceps
Mittit, subiectumque adlabens deijcit hostem;
Ille premit latera, & conanti feruidus instat
Nunc frontem, nunc terga petens; contracta sed illa
Arrectos vngueis contra distringit, & alto
Sustinet aëre se, atque occulta fraude sub alas
Erecti mucronem oris clam cauta recondit.
Anxius interea clangenti voce magister,
A rostro vt caueant, iterumque iterumque monere,
In latus obliqui aduersum: at leporarius ima
Valle canis cælum defixa luce tuetur,
Impar dum pugnæ incassum luctata diuque
Ardea consternata ruat: tum dente cruento
Corripit attonitam, rostrumque in sanguine mergit.
Iam si fert animus sublimem euertere prædam
Asturis auxilio, seu se ferus anser apertis
Venanti præbebit agris, limoue paludis
Obruta anas vluas inter iuncosque latebit;
Tu sede in insidiis tacitus, furtiuaque contra

Bella

Bella para; pedibusque orbeis, crepitantiaque æra
Rapta manu preme, tum conspecto errone propinquis
Abde caput latebris: demto tamen vnde capistro
Accipitri possis ieiuno ostendere prædam:
Mox Corybantæo Berecynthia cymbala ritu
In numerum pulsata moue, ac simul excitus anser
Alta petet, vel linquet anas pauefacta paludem,
Prædonem super emitte, emissumque sonora
Voce rege: ille auidus prædam per inane sequetur,
Transuersoque minax cursu prohibebit euntem.
Ac veluti rigido balista impacta petauro
Densatis circum clypeis testudine facta
Ambulat, obstructosque aditus, moleisque refringit
Obiectas, murosque & celsas ariete turreis
Deiicit: at vacuæ propugnatoribus arces
Linquuntur, rari apparent in mœnibus hostes:
Victor ouans vrbem ingreditur per vasta ruinæ,
Depopulatque domos, flammasque ac vulnera miscet.
Haud aliter librato incedens pondere prædo
Consequitur fugientem, & terræ adfligit adhærens,
Immanemque sitim restinguit sanguinis haustu.
Heic momenta etiam caute obseruabis, & ante,
Quam fugiens cælo caput inferat arduus anser,
Accipitrem emittes, humili perrepere nisu
Qui suetus, summa vestigia ponet arena.
Ne forte occursu fiat manifestus aperto,
Altaque displosis tendentem ad sidera pennis
Terreat incassum prædam, impastusque recedat.
Rursus & hoc caute obserua, cum stagna lacusue

Excita anas, crepitante sono exanimata, relinquet;
Præmature Astur ne pugno emissus herili
Præcipitet cursum, pennisque sonantibus vndas
Prædam interceptam super obruat. inde periclum
Imminet & damnum domino. nam territa vbi vndis
Mersit anas caput, & cœno se condidit alto,
Sæpe Astur ruit vna ardens, alasque palustri
Tingit aqua: ast illæ marcent humore solutæ,
Nec sufferre valent, rursumque efferre sub auras
Immersum corpus, nimioque madore grauatum.
Ille natat frustra, terque heic conatus anhelo
Tollere se nisu, ter rursum absorptus inhæsit;
Luctatusque diu, tandem fatalibus vndis
Obruitur, rerumque vices expertus, & ipse
Fit timidis præda alitibus, prædæque sagina.
Nunc vnde accipitri hæc adeo contraria, tamque
Pugnanteis sortita modos vis insita fluxit;
Ales vt altilium in gentem implacabilis hostis
Bella gerat, nutus tamen idem obseruet herileis,
Et cultu humano domitus mansuescat & arte,
Dicite, Pierides, primaque ab origine caussas
Indagate rei, seriemque reuoluite facti.
Perfidiam Troum, & spretos vlturus honores
Neptunus structis pactos pro mœnibus vrbis,
Per Phrygios late spargebat brachia campos.
Nec mora, sternuntur segetes, labor irritus anni,
Spesque iacent hominum; Simois iam deserit alueum,
Et Xantho aggeribus ruptis sua flumina miscet.
Vix summis nemorosi Idæ iuga fluctibus exstant,

Admittuntque greges; medius natat Ilion vndis.
Tum cuiusque rei obsessos vrgebat egestas,
Summaque frumenti penuria. non tamen illi
Vecordeis posuere animos, oracula diuum
Scitati, aut Lycias sortes, Phœbumue rogarunt;
Sed quasi non diuum iussu, non cælitus esset
Illa immissa lues; vicina per opida mittunt,
Qui Cererem coëmant rebus solamen in arctis,
Auxiliumque petant, ceteque immania contra,
In cælum vastos cete eructantia nimbos
(Is miseris cumulus diuinæ accesserat iræ)
Expediant classem, & socios hortentur ad arma.
Illa tempestate Hierax rex nomine dictus
Pollebat late imperio, iustißimus vnus
Qui fuit, atque omneis inter tota Asiade terra
Diuini cultus & seruantißimus æqui.
Hic Mariandynos magna ditione tenebat,
Cauconasque feros: huic tum piscosa Sinope,
Huic & Pontica Amastris, & ardua fronte Carambis
Parebant, buxoque virens pallente Cytorus.
Huc oratores præcincti tempora oliua
Mittuntur, manibus vittas laurumque ferentes,
Qui certum tanto feriant cum principe fœdus,
Et victum, armatamque petant in prælia classem.
Acceptis ille hospitio, Quod poscitis (inquit)
Hoc dabitur. pietas iubet id mea, quippe ego nullum
Curarum, tantarum & opum, lateque patentis
Imperij fructum duco, pretiumque laborum,
Quam bene de cunctis in vita posse mereri,

Alloquioque inopes dignari, opibusque iuuare.
Nulla mora est; vestris quamprimum edicite læti
Ciuibus; arma, viros, duce me, classemque paratam
Exspectent. vix desierat, iam classis in alto est,
Armatique foros complent: iam remige crebro
Inuersa Euxini spumant vada salsa profundi.
Iamque in conspectu Tenedos, iam Troïa pubes
Prospectans longe exultat; cum sæuus ab alto,
Aegæi quo rege tremit circumflua ponti
Regia, Neptunus furiali incanduit æstu:
Et quis (ait) nostras posthac procumbat ad aras
Sacra ferens, cumuletue pius altaria donis,
Si consulta Deum vindicta reuincitur arte
Humana, & scelus est mortali vindice tutum?
Alcides potuit monstro eripuisse biformi
Hesionen: fuit hoc illi per numina pronum,
Et sua virtutem patriam fortuna secuta est.
Ast opibus non iste adeo qui fidit auitis,
Non feret hoc impune Hierax; resperserit aras
Sanguine taurorum, & sacros adoleuerit igneis,
Hactenus in superos pius: at nunc impius esse
Desinat, insanæque luat periuria gentis.
Haud plura iratus. picea caligine cælum
Conditur, & Zephyris aduersi flantibus Euri
Insurgunt, gelidamque Notus concurrit in Arcton,
Et vastos tollunt connixi ad sidera fluctus.
Sic vbi conuersis inimica in cornua castris
Infestisque animis concurritur, agmine facto
Inter se armati multa vi vulnera miscent,

Crebrescuntque ictus. ingens fragor æthera complet,
Et denso cæci glomerantur puluere campi.
In diuersa trahunt haud secus æquora venti,
Ex oculisque procul Troum spem classis amicæ
Eripiunt, resonant vndæ, & caua litora plangunt.
Dumque insperato turbatum murmure pontum
Attonitus ductor puppi despectat ab alta,
Et frustra meliora deos sedet omina poscens;
Ecce repentinæ circumstant vndique cælo
Immissæ volucres, & diris æthera rumpunt
Cantibus. heic Hierax primum temerarius arma
Cingitur, & stricto crocitantum auertere nubem
Molitur ferro & flammis; illæ acrius instant,
Conantemque vrgent magis & magis vsque fatigant.
Iamque illisa vadis classis, prætoriaque ipsa
Aegæum fractis tabulis rimosa bibebat:
Indoluit casu summi regnator Olympi,
Fraternisque odiis finem dedit, atque seueras
Parcarum leges, & ineluctabile fœdus
Fatorum clusit: neue immortalis auaro
Mersa mari mens corporea cum mole periret,
Fluctibus ereptum pernicibus extulit alis,
Et pedibus teneris vngueis confixit acutos:
Vltoremque animum & memorem pietatis auitæ
Addidit. hinc & adhuc odio genus omne volucrum
Sæuus habet, veteresque adeo nunc improbus iras
Seruat: at illa fides, desideriumque iuuandi
Humanum genus, & pietas generosa remansit:
Hinc hominum ad voces exultat, & arte magistra
Accipiter paret monitis ac iussa capessit.

An magis Ismaria notissima fabula Thrace
Ex vero trahit, & nomen famamque meretur?
Sic referunt vates, nec fingunt omnia vates.
Namque alium memorant, cui relligionis auitæ
Haud dispar studium, iusti par cultus & æqui,
Cuique Hierax nomen, populos rexisse potenteis,
Herboso gelidus qua margine clauditur Hebrus.
Huic concreta pigro Mæotis marmore, & ipse
Europæ limes Tanais pro limite late
Sparsi erat imperij, rapidumque Propontidos æquor:
Belligeras sibi tot gentes adiunxerat armis.
Ast vbi consilijs præceps deferbuit ætas,
Continuo a bellis Hierax se ad mollia transfert,
Mordaceisque fugat toto de pectore curas.
Nam quis erit modus ærumnis, quisue exitus? inquit.
O mihi si exactæ properata retexere vitæ
Fila, per æternas leges ac fata liceret;
Quam non sollicitus venturi temporis æuum
Degerem, & ignaua securus pace laterem,
Haud quemquam metuens, non formidandus & vlli.
Sat famæ, ætatique datum, patriæque, meisque:
Quid moror vlterius noua gaudia? iam mihi tandem
Viuere decreui, totumque reponere, quicquid
Insomnis per tot vixi sub pellibus annos.
Nunc iuuat vmbrosos indagine cingere saltus,
Visco fallere aueis, vel misso figere telo,
Lanatosque vrsos adoriri in montibus arcu.
Tu dea, sanguineis cui victima plurima Tauris
Concidit, & patrio sacris de more litatis,
Exequimur vota, ac iussos adolemus honores,

Iam mihi numen eris; tuque o Titanibus arce
Aetheria pulſis, ſuperato & Gange ſuperbus,
Adſis Bacche pater; iam concipit icta furorem
Mens Nyſæ tuum: trepidum cor palpitat, Euoe,
Bacche pater. thyrſumque rotat, ferulaſque ſonanteis,
Ogygiumque cauis vlulat conuallibus, Euoe:
Perque vago Hæmi anfractus, Rhodopenque niualem,
Impoſitumque olim ſiluoſæ Pelion Oſſæ,
Nunc iaculo ceruos, volucreis nunc terret acuto.
Forte via feſſus longa Cythereius ales
Exeſæ rupis ſalebroſo in pumice ſedit.
Olli tardipedis pertæſa Erycina mariti,
Ad carum properans dederat mandata Gradiuum:
Securos paret amplexus, atque oſcula blanda;
Eſſe procul fraudes. humili per inane volatu
Lapſa columba volat cęlo, mandataque perfert.
Ipſa Venus niueis inuecta per aera cycnis
Subſequitur: circum volitant Riſuſque, Iocuſque,
Et Lepor, æternoque intonſus crine Iuuentas:
Aura fauet Zephyruſque leueis moderatur habenas:
Rareſcunt late nubes, animam ipſe repreſsit
Thrax Boreas, Zephyro gauiſus & hoſpite ceſsit.
Aduentum ſenſere Deæ, ſyluæque, feræque:
Mars ipſe inſolitas concepit pectore flammas.
At non infelix Hierax, cui ſanguine pigro
Cor ſtupet, & patrio duratum frigore pectus,
Præſenſit, viſamque procul de rupe columbam
Protinus intorto medium tranſuerberat ictu.
Illa iacet: rex exultat, factoque ſuperbit,
Et certos ictus, ac neſcia fallere tela

Ignarus fati laudat ſortiſque futuræ.
Et longum Mars (inquit) haue: ſecura paramus
Arma, periclorum ſatis eſt, creperique duelli.
At Dea, cui iam pridem omnis mora longa videtur,
Aduolat interea, indignaque vt morte ſupinam
Vidit humi famulam, atque oculos auerſa retorſit:
Heu ſcelus, heu crudele nefas, quid amabilis ales
Commeruit? iam ne iſta petor per vulnera? dixit:
Vindictamque ferox animo meditatur; &, olim
Scilicet expectem, fodias dum perfide, nudum
Enſe latus (dictis his regem affatur amaris)
Ambroſiumque bibant venabula tincta cruorem?
Non Diomedea ſatis eſt me cuſpide vulnus
Accepiſſe manu? magnoque iniuria cælo
Et nobis non vna ſatis? non angue Typhœi,
Enceladique minis ſatis eſt ſemel æthere in alto
Magnanimum tremuiſſe Iouem? tu pace cruenta
Bella moues, iterumque vocas ad prœlia diuos.
O male tot bellis, male tot defuncte periclis:
Tene periclorum tædet, vitæque prioris?
Compoſitaque ideo vicinos pace quieſcis
Inter, vt Ortygiam mutata ſorte puellam
Per nemora & ſiluas Mauorte ſequare relicto?
Nimirum illa tibi portus, requieſque laborum:
Illa tibi feſſæ ſtatio tutiſſima vitæ
Securam ſpondet poſt bella exhauſta ſenectam.
At ſaxo inuenias plus alta in pace pericli:
Quam ſi ſæua pares pharetratos arma Gelonos,
Immaneiſque Getas contra, pictoſque Agathyrſos.
Plura loqui vetuit dolor, exſanguemque columbam

Miſit

Misit in ora viri: rigido concrescere rostro
Os illi, & teneris velari brachia plumis
Ceperunt, vncoque pedes horrescere cornu:
Conatusque fuga pœnæ subducere corpus
Plus solito leuis euehitur, terramque relinquit,
Et tenueis Hierax tandem fugit altus in auras.
At socij magno interea clamore requirunt
Per nemus absentem dominum: volat arduus ille,
Clamoresque haurit cupidus, sequiturque vocanteis,
Signaque dat motis nequicquam pendulus alis.
Mansit amor comitum, atque odium exitiale volucrum;
Nunc etiam Amphipolim supra, Macedumq. per agros
Venantum iuuat, vsque memor, socia arte labores
Alta tenens, facilemque capi dat ferre rapinæ
Indigenis partem, partem sibi vindicat ipse.
Sed iam deuexo properat nox humida cælo,
Singula dum accipitrum capti lustramus amore.
Conclamate citi erranteis in tecta volucreis,
Conclamate; nocet noctis Falconibus vmbra.
Iam, ni auris tinnit, videor sub valle reducta
Latratus audire canum; nemora alta repulsa
Voce sonant: vocat ecce suum Diana poëtam,
Et secum inuitat vicini ad fluminis vndam
Ponere membra solo, viridique quiescere in herba.
Mox ego collectus heic viribus (vltima quando
Pars septi superat non contemnenda laboris)
Accipitrum accingar morbos, curasque salubreis
Dicere, & æternis mandare in sæcula chartis.

DE RE ACCIPITRARIA

LIBER III.

IAM quibus aduersus pesteis, & semina dira,
Morborum, accipitrumque lues, atque vlcera hiulca
Præsidiis vti consultus debeat auceps:
Quaque etiam plagas, letaliaque obliget arte
Vulnera, & obducto doceat coalescere callo,
Exsequar. hæc longi nobis meta vltima cursus
Scilicet, & tanto finem impositura labori.
Casta faue Dictynna, tuas in carmina vireis
Exposco; extremum quod te nunc adloquor, hoc est.
Tu quoque, seu Cynthonue tenes, Pataramue, Rhodonue,
Phœbe ades, & propior veniens tua numina firmes.
Inuentum medicina tuum est, naturaque per te
Incolumis, multosque hominum stat vita per annos.
Ipse Coronides sanguis tuus, ille medendi
Herbarumque potens, fati rescindere leges
Ausus in Hippolyto quondam, facti illius ergo
Ab Ioue cum Stygias esset detrusus ad vndas,

Arte tua rursus vitamque animamque recepit:
Ille sed Egeriæ lucis adoleuit opacis,
Virbius hac propter mutato & nomine dictus
Effugit Iouis iram, & ineuitabile fulmen.
Salue opifex, magnum Latiis decus addite diuis:
Cum rebus populi adflictis in vota vocatus
Liquisti antiquas ædeis, Epidauria templa,
Squamosique anguis specie per cærula vectus
Fixisti æternam Tiberino in gurgite sedem.
Non tibi tunc linguæ vibrantes ore micabant,
Horrida non picto surgebant spicula tergo;
Virginibus sed colla dabas plaudenda Latinis
Mitis, & adducta verrebas flumina cauda:
Salue iterum humani generis tutela, salusque.
Nec vero si te totus iam suspicit orbis,
Si tibi vicinæ gentes iam brachia pandunt,
Despexisse humileis ideo mea numina Musas
Debueris, tenuiue inflatas murmure auenas.
Tu mihi suscepti iampridem carminis auctor:
Te sine, nulla tuo sine nomine pagina crescit:
Adsis, FRANCISCE, & conatibus annue summis.
Principio tam sunt morborum signa, vagique
Circuitus, aliique alio pro tempore motus
Seruandi, queis res hæc accipitraria cordi,
Quam quibus humanæ commissa est cura salutis.
Ingluuiem hacpropter saturati gutturis ore
Reiectam vulgo inspiciunt, artisque magistros
Non pudet accipitris studio explorare recentem

Proluuiem, & radio fæces digitoque probare.
Hæc Asclepiadis magno stat gloria alumnis.
Ordiar a capite; illud fons vitæque viæque
Per tubulos vagus innumeros qua spiritus exit.
Ergo vbi vi morbi ceruix labefacta grauescit,
Sternutatio crebra subit (nam hæc signa sequentur,
Serus vbi accenso succedet vesper Olympo)
Et conniuentes liuentia lumina sensim
Præstringunt ciliorum orbes; tum corpore toto
Frictus, & in terram defixus visus hebescit.
His contra auxiliis auertes triste periclum.
Lardum in frusta seca, sectumque liquentibus vndis
Merge iterum atque iterum, bouis & confunde medullã;
Admixtoque croco pilulas hinc confice, moxque,
Pectore vbi atque ima virus deiecerit aluo,
Ante focum statue, aut radiantia lumina contra:
Nec prius hinc auidum prædonem ac multa minantem,
Quam binis post, pasce horis; triduoque laborem
Hunc repete: inde piper contunde & dilue aceto;
Hocque tibi sit cura ægro tergere palatum
Accipitri, & dulci nareis perfundere odore.
Sæpe etiam fauces præceps cadit humor in ægras,
Aut oculis vnguem obducit; sæpe inde palatum
Intumuit, limenque insedit bathracos oris,
Et caua sub linguæ radice cubilia fodit,
Aut dira carcinus edax serpigine creuit;
Perniciem aduersus tantam præsentius vllum
Haud isto commenta hominum est prudentia sollers
Præsidium: tu ferrum aude distringere candens,

Obtuſoque feri prædonis acumine criſtam.
Illa mali ſedes. alio mox transfode acuto
Obſtructas nareis ferro, triduoque quieti
Conceſſo, ſpatium poſt illud diuide rurſus,
Lumina quod roſtrumque inter iacet, haud mora, morbus
Soluetur, licet & diuturnior hæſerit olim,
Per ferrum admoti pelletur viribus ignis.
Ergo ſi papulæ fauces, animæque meatum
Occludant, ne quid poſsit glutire ciborum,
Auxilio mature opus eſt; tu collue oliuo
Tonſillas cornu infundens, & gutture aperto
Summa recreſcentis faſtigia comprime carnis,
Et radice reuelle, cruor dum manet, ab ima.
Si quando aſt oculum ſerpens pigro vngula morſu
Obſideat, tunc ferro vnguem tunicamque recide
Excernens circum, roſeumque infunde liquorem.
At caliganteis hebetat cum tænia viſus,
Cærulaque obiecta præſtringit lumina nube,
Gangæum piper, atque aloen, & graminis herbam
Contunde, & ſudo reſoluta hæc omnia cælo
Iunge ſimul, tenuique adfectam hoc puluere partem
Conſperge. huius item non eſt deſpectior vſus:
Vre Cytheriacam Vulcani munere concham,
Qua ſolitus Triton, dum perſonat æquora late,
Cæruleum in gremium palanteis cogere diuos.
Inſuper & pigræ teſtudinis incoque teſtam,
Et cinerem ex iſtis pupillæ inſperge retuſæ,
Iure chelidonij infuſo vel puluere trunci.
Tum ſi in palpebras cerebro fluat vnda ſoluto,

Collue amygdalino lacrimantia lumina oliuo,
Hærenteisque hirquos dulci perfunde liquore.
Rursus in auriculas teretes si noxius humor
Decumbat, ferrum crepitanti accende camino,
Fragrantemque rosam candentis acumine virgæ
Infer in auriculas, obturatosque meatus
Ferro aperi, putris coëat ne tempore liuor.
Carcinum at contra bouis admiscere medullam
Proderit, atque suis disiectum in frustula sebum;
His liquor accedat confusus partibus æquis
Mellis arundinei: dulci tum collue oliuo
Vlcus, & inflicto sub lingua vulnere, virus
Expurga quantum satis est, atque elue tabum
Gossipio impresso tergens, plagamque recentem
Iure capillaris terque & quater illine plantæ.
Sæpe etiam incauto, nimiam stagnantibus vndis
Aut pigro dum fonte sitim leuat, improba apertum
Repsit in os furtim penetrans & adhæsit hirudo.
Hinc præter solitum nares, mora nulla, tumescunt,
Creuit vbi poto ventrem distenta cruore
Bellua iners, morsuque larynx peruellitur acri.
Ingluuiem at frustra diducto nititur ore
Reiectare ales, signa hæc nam certa sequentur,
Gutturaque obstipus conatu pandit inani.
Præsidiis contra licet his auertere morbum.
Cimicis exustæ graueolentem in guttura fumum
Demitte, aut citrij stillatum infunde liquorem
In fauces, tetró nares aut vnge sinapi:
Nulla mora, exanimis prono labetur hirudo

Pectore, & accipitris soluentur membra dolore.
Tum si forte sacer cæca vertigine morbus
Tentet agens caput, & dira caligine vertat,
Proderit occipitis foueas aperire latenteis,
Et summum ferro candenti stringere culmen:
Glutiat hinc auidus pingui manantia rore
Balsama; mentastri queis succum, & Pontica mixtim
Castorea adiunges; sunt & qui rasile ferrum,
Saccharon, & Pharie tundunt nigra semina lentis.
Illa malum valet aduersus tutela caducum.
Accidit & persæpe, cauo sub fornice rostri
Fistula vti abscessu'que superfluitante cerebro,
Materiæ fiat; curam nunc accipe morbi.
Tu capitis primum postica pilare memento,
Sanguine dein porci line butiroque recenti
Nudatas partes: hinc venam diuide ferro,
Quæ geminos transuersa oculos per tempora cingit:
Mox tenuis misso stringatur vena cruore,
Rursus & vngatur vulnus, rugosa cicatrix
Dum penitus coëat, butiro & sanguine porci.
Hinc alij atque alij succedunt ordine morbi,
Quorum nunc ortus, caussas ac signa docebo.
Si iecur immodico feruens incandeat æstu
Siue intemperie ingenita, vitioue ciborum,
Letalem signa hæc morbum manifesta sequuntur.
Guttur inardescit, liuent subter sola plantæ,
Palloremque cutis trahit hærens corpore toto.
Ante veni casum, & purgantibus vtere succis,
Radicemque rhei madefactam flumine viuo

Iunge cibis; paſtus iecori medicabitur ægro.
Sic etiam, pulmo ſi decumbente catharro
Obrutus, & nimio ſub pondere preſſus anhelet,
Accipiter paſcendus erit; carnemque caprinam
Proderit in minimas diſſectam adponere partes,
Coryciumque crocum miſcere, & ſaccharon vna,
Inde minutatim ſetas concidere porci,
Et concreta nigro miſcere coagula tabo
Cura ſit, Aſſyrioque dapeis diſtinguere coſto:
Foßilis his ramenta ſalis confunde, & oliuum,
Et nuper poſiti diſſolue albumine lento
Cuncta oui, madidumque liquore hoc imbue paſtum.
Fit quoque difficilis graueolentis anhelitus oris,
Aſthmate ſi ſubito correptus langueat ales.
Illiſit ſeu tergum ardens ad ſaxa cadendo,
Dum ſequitur prædam, geliduſque ſub hepate ſanguis
Diſtortis coijt venis, animæque meatum
Obſtruit; aut temere concepit frigora magnum
Poſt æſtum, & rapido toleratos Sole labores.
Signa mali hæc quoque ſunt: nequicquam pectore prono
Aeſtuat, & roſtro fruſtra conatur hianti
Vitaleis ſorbere auras, vteroque recuſſo
Palpitat, & recta diuerberat aëra cauda.
Ergo ſi fauces dolor occupat: abde quieto
Accipitrem tecto, lucem vnde patente feneſtra
Hauriat, & clatris Solem admittentibus almum,
Huc illuc diſcurſet ouans per inane volando.
Raſura hinc chalybis contrita, & puluere glebæ
Armeniæ, Hyblæiſque fauis condire memento

Adpoſitam

Adpositam carnem. Sin ipsis renibus alte
Insideat dolor, & desæuiat vlcere putri.
Asparagi Samia radices incoque testa;
Adde & feniculi fibras, atque inde liquore
Expresso pastum, vulpini aut puluere sparge
Pulmonis; Falco sic fiet ab asthmate liber.
Viscera si quando infestat concretus & anum,
Aut æstu nimio iecoris, vitioue ciborum
Calculus & sæuo distendit membra dolore,
Signa dabit morbus. pigra vix egeret aluo
Proluuiem Falco; calcem quoque & illa colore
Exustam referet, Sirboniacumque bitumen.
Inde tumor pedibus; nareis dolor obstruit ægras.
Auxiliis his contra opus est, cineremque recocti
Pumicis ad trutinam iuuat hircinumque cruorem
Admiscere cibis: tum myriophylla, leuique
Puluere saxifragam tenuatam adiungere debes;
Verbenaque sacra pilulas exinde parare.
Si vero nec ope hac lentescat calculus hærens,
Tunc ferro flammisque malum expugnare decebit.
Annosa sed cum sensim ex putredine natus
Lumbricus lento vexat præcordia morsu;
Crebrius & iusto plus oscitat, & tremit ales
Horridus, atque humeros, ictus quasi vulnere, inertes
Stringit, & adductis tacitus se colligit alis.
Sæpe etiam plumas, morsus qua sentit edaces,
Vellicat, & toruo collimat lumina vultu.
Tu quid opus facto aduersus morbum accipe tantum.
Barbarici tere frusta rhei cum melle liquenti;

Adde abſinthia tætra, ingrataque centaurea,
Theriacam miſcens vna, pilulaſque paratas,
Si qua fides arti, tantos ſeruabis in vſus,
Iam ſi olim crudas infirmior expuat eſcas,
Et reuomat magis atque magis, quæ ſumpſerit ales,
Seu ſtomachi vitio, quod odor grauis arguit oris,
Aut caſu: neque difficilis tunc cura medenti.
Vtile erit ſtomacho miſcere abſinthia tætra,
Et nardi ſpicas, & caryophylla, roſaſque
Sanguineas, acorumque, & amico ſemine amomum;
Corralia & guttis Perſeia tincta cruentis
Cum ſiliquis aloës; his nux accedat odora,
India quam fecunda creat, funguſque marinus,
Nondum auidi fungus rictu glutitus aſelli:
Et reſina vdo Chia de cortice manans
Lentiſci, nec non ex æquo & Pontica radix.
Ad ſtomachum faciunt generoſi & pocula Bacchi
Plerunque, & redeunt effetæ in priſtina vires,
Accipitri ſi bina meri cochlearia dentur,
Et poto longum iaceat reſupinus Iäccho:
Interdum & cochleas dilutas lacte capellæ,
Aut muliebri etiam, & tarde gradientis aſellæ
Propinare auido expediet, ranaſque paluſtreis.
At cum nodoſa renes arthritide languent,
Nec potis eſt ales cælo ſe adtollere aperto:
Tum pilulis cerebri vitium expurgare decebit,
Et medios ferro candenti figere lumbos.
Mox ſuper addatur fletum factura ſinapis,
Nariciæque picis par portio, & omnia dulci

Dilue butiro, factumque his vlcus inunge.
Proderit & tepida renes perfundere lympha:
Centaurea adhibe, rutamque, & Hymettia mella,
Dictæique herbam dictamni, & amara salubris
Absinthij folia, atque aloen, tristeisque lupinos;
Hydropiper, mentamque, ingrato & galbana odore;
Atque hæc cuncta simul Phario dissoluere aceto
Matura cum felle bouis, renesque perunge.
Tum balanus fiat decocti ex vnguine mellis,
Et centaurei, atque aloes, fellisque suilli.
Sæpe etiam fetus per tempora femina, plumas
Cum primum in caueam positura reconditur, oua
Concepitque vtero, mortisque pericula adiuit.
Quippe renascentem simul ac Zephyritides auræ
Egelidis renouant sub vere teporibus annum;
Extemplo insolitis ardent præcordia flammis,
Inspiratque nouum calefacta per ossa venenum
Dirus amor, vimque ex oculis & pabula sumit.
Inde mares adspectu arcent, longeque relegant,
Qua non audiri gemitus, tristesque mariti
Plangentis voces, non tristia murmura poßint.
Ni faciant, annique fugam vernantis & horam
Præueniant fatalem, & tempus amoribus aptum;
Insinuat teneris contages cæca medullis
Languida tabifico depascens membra calore.
Hinc desiderio absentis macrescit vterque,
Inque dies furor augetur, damnoque salutis
Femina sæpe maris fetum memor edidit aluo.
Haud aliter, paribus flammis cum corda duorum

Vrit sæuus amor, gaudet præsentis vterque
Conspectu, inque oculis se quisque & pectore versat.
Alter ab alterius sed si complexibus olim
(Dißidium crudele) procul cogatur abesse,
Siue domum retrahit morosi cura parentis,
Aut pudor, & rigidi vox imperiosa tribuni
Militiæ sub signa vocat; piger ille seuera
Iussa facit, cæcoque absentis carpitur igni.
Illa furit, paßisque errat laniata capillis
Dilecto viduata viro; nam spectra recurrunt,
Præteritique æui simulacra & dulcia furta:
Angitur, & lento sensim confecta dolore
Liquitur, vt niuibus fluit Alpe cana solutis.
Nuper vt absentis tota deperdita mente
Daphnidis ingemuit caussa Carnutis Hyella.
Illam vos montes, vos Pyrenëiæ arces,
Et siluæ & saltus, illam generose Garumna,
Indigetesque dei, Nymphæ, Faunique bicornes
Vidistis quotiens plangentem pectora palmis,
Absenti quotiens in Daphnide suspirantem:
Dicite, namque recens dolor, & meminisse potestis.
Sæpe loqui voluit, luctantia sæpe repreßit
Verba dolor, sæpe & vox arida faucibus hæsit:
Ac via vix tandem iustæ laxata querellæ est.
Tu patriam sine me vises carosque penates,
Daphni, nec absentem teneræ miserebit Hyellæ:
Oscula nec, vocesque & murmura blanda, susurrosque
In mentem veniet meminisse; ah cur mihi, læsis
Cum te conspexi primum temeraria ocellis,

Non eadem, quæ me victam fera sub iuga misit,
Sors tulit & vitam? cur me rapis improbe tecum,
Absentemque trahis? verum quando aspera fata
Eripiunt mihi te, nec nos patiuntur amore
Expleri cupidos, & dulceis pascere flammas,
Viue memor nostri: quamuis longinqua locorum
Nos dirimant spatia, & tardi mora temporis obstet,
Viue memor, nec te fidei certissima quondam
Pignora ferre meæ, grati monumenta furoris,
Pæniteat; fors hæc etiam meminisse iuuabit.
Ergo per Aruernos montes, Elauerque vadosum
Dum properas, Segusjque Forum, Ligerimq. sonantem,
Ad Lugdunensem seu qua piger influit aram
Mistus Arar Rhodano: tutus seu ponte Matisco,
Munitusue loco Cabilo, seu Diuio castrum
Te tenet, externa dites aut merce Tricasseis
Iam præteruecto, populosa Lutetia amicos,
Et torta cum veste sinus tibi Sequana pandit:
Sis memor vsque mei, nec te, quæcunque lacesset
Forma recens oculos, noua per spectacula ludat.
Quæque mihi hinc abiens mandata extrema dedisti
(Nam memini, inque sinus lacrimarum depluit imber)
Hæc animo repete, & memori sub pectore conde.
In patriam inuitus rapior, mea dulcis Hyella:
Ah tibi ne tantum (dicebas perfide) victrix
Concidat, atque alio mens incendatur amore:
Aut iurata noua caleat constantia flamma.
Quæ tunc dicebas, eadem tibi dicta putato:
Iamque vale; atque breuem reditum si victa querellis

In lulget fortuna meis, tu protinus a me
Amplexu que artos, atque oscula mista susurris
Expecta: sin heic mora me diuturnior arcet,
Letifera, mora nulla, cito me tabe peresam
Tristis, & indigna lugebis morte peremptam.
Dixerat illa graui mentem inflammata dolore:
Nec minus absentem tacito sub pectore Daphnin
Vrit cura vigil, cæcosque resuscitat igneis;
Alternas contra ille refert sæpe ore querellas
Virginis ad voces, fortasse & tristior ipse.
Accipitrum tantus furit imis sensibus ardor,
Garrula vbi tectis nidum suspendit hirundo,
Et vetitos nimia accendit vicinia amores.
Inde mares procul ablegant, vt diximus ante,
Præsidiumque adhibent contra, vrinaque calenti
Sexennis pueri perfundunt pabula, & inde
Mollirique ouum dissolui & protinus vsu
Compertum est. Quin oui etiam (quis crederet?) haustu
Occultis pereunt naturæ effectibus oua.
Sunt & qui lacrimam Leneæ hos vitis in vsus
Vere nouo prodesse putent, atque inde liquorem
In pastum instillant, interstitioque dierum
Paucorum conceptus abit sine tormine fetus.
Iam tineas contra, patitur cum corpore toto
Profluuium, plumisque suo non tempore Falco
Exuitur propera; densata quippe meatus
Pelle obturantur, nudum accipitremque relinquunt.
Aurea acu primum cruris tibi vena secanda;
Mox partem implumem line amara cortice oliuæ;

Huic ferri rasuram, & myriophylla, & alumen,
Purpureamque chelidoniam, nitrumque petulcum,
Centaurea, aloenque, subactam & saluiam aceto,
Et Capitolini stercus simul anseris adde.
Cunctorumue loco, neque tantum cetera prosunt,
Tu Libani sudata iugis opobalsama misce.
Sæpe pedes ruit in tumidos & noxius humor,
Et metus est, lapsu cancer ne temporis auctus
Serpat, & vna vlcus ferat immedicabile secum.
Ergo para auxilium, stuppaque inuolue tumorem,
Et stuppam perfunde oleo, roseoque liquore;
Cappadocum sal iunge, & sulphura viua, & alumen,
Aeaique acori succos, ebulique rubentis
Radicem; terra his liquefacta Cimolia aceto
Accedat, vel quam mittit Vulcania Lemnos:
Nuper & inuento quam fundit ab vbere tellus,
Qua Ligeris flauas conuoluit turbidus vndas,
Siluosoque hærens arx Aripendia cliuo
Despicit Ambosias sublimi vertice turreis.
Sin & opem renuens pergat crudescere morbus,
Nec desperato deerit medicina dolori.
Ficta Prometheo mortalia pectora limo
Quid non audetis? quo non humana proteruo
Progressa est animo conandi industria? peior
Inuenta est medicina malo: nam frangere crura,
Atque ope inhumana tam dirum sistere fluxum
Profuit expertis; nec magni hæc cura negotij.
Fasciolis apte compostum cinge reductis
Accipitrem, albumenque oui, glebamque liquore

Dissolue Armeniam; tum crura include cauatis
Rupta prius ferulis, aut lentæ caudice cannæ:
Iura etiam hortensis solani infunde: ita prædo
Pulullo illatus iaceat, dum vulnera callum
Obducant, rectoque inolescat crure cicatrix.
Territi at ingentis permulti mole pericli,
Atque metu febris, leui substringere filo
Adductam venam curuo sub poplite malunt:
Sanguine & hac misso, paruum qua subdita vulnus
Fecit acus, sebum gallinæ aut anseris addunt:
Sicque putant prohiberi humorum in crura ruinam.
Rursus & in pedibus, pigræ per frigora brumæ,
Formicat pruritus edax: hinc sæpe laborat
Pumilus accipiter, tanti impatiensque doloris
Arroditque pedes & rostri cuspide differt.
Tu prohibe, & folium collo suspende papyri,
Quod pedibus morsus defendat, & illine amaræ
Puluere partem aloes, fellisque liquore suilli:
Adde bouis stercus figuli fornace recoctum,
Et cinerem hinc acri tenuatum dilue aceto.
Hæc morbis super internis; iam vulnera dicam
Quo tibi sint curanda modo, luxataque membra.
Arte Machaonia nunc res peragenda, mederi
Vulneribus vel qua solitus Podalirius, & qua
Phillyrides Chiron, Amythaoniusque Melampus
Inachias tantum nomen meruere per vrbes.
Accipitris capiti vulnus si forte ruentis
Aut aquilæ morsu illatum est, casuue, recentem
E calido line plagam oleo, saniemque repurga:

Mox

Mox infundatur capiti Cynareïus humor
Panchææ cum succo aloes, & polline turis:
His & vetonicæ tenuatis adde farinam,
Et latice ardentis dissolue hæc omnia vini.
Sin oculo plaga inflicta est: tu protinus oui
Albumen pistillo agita, lymphaque tepenti
Dilue; ter ternis decet hoc iterare diebus.
Mox alia occurrunt collyria: mascula tura,
Saccharon, ingratamque aloen, myrrhamque Sabæam
Tunde, leuem in cinerem tundendo & singula solue.
Fictitium ex malo granato his adijce vinum:
Adde chelidoniæ succos, marathrique, rosæque,
Cuncta simul miscens, medicata & dilue lympha.
Pectore siquando penetrabilis ictus adhæsit,
Admoto ad plagam quod lumine cernere fas est,
Goßipioque leui tenueis ludente per auras,
Matura auxilium, resinamque abietis vnctæ
Vino albo dissolue, vel Oriciam terebinthon:
Elueque hinc saniem. sin autem & latior ore
Plaga hiet, & nimias reflando sorbeat auras,
Consue quod plus est quam sit satis, intus & abde
Lemniscum, pateat puri exitus vnde mouendo.
Tum si materiæ abscessus magis ingruat atræ
Inque dies magis atque magis; tere mascula tura,
Adde lupinorum glomeratam melle farinam,
Et siliquas aloes, & humi nascentis amicum
Anthemidis florem, atque incesti conscia partus
Ligna per Eoas & adhuc lacrimantia siluas.
Hæc resoluta albo flammis suppone Lyæo,

Incoctus saliente liquor dum bulliat vnda:
Per colum cuncta & tandem transmissa patentem
Effunde in plagam; supraque infraque iacentis
Corpus agens versa, quo permeet vsque salubris
Humor, & auxilium penetrans in vulnera portet.
Iamque expurgato superest vt vulnere carnem
Persolides; tu myrrham Arabo de cortice misce
Cum siliquis aloes, & tura, & roscida mella,
Et pinguis terebinthi vna compone liquamen.
Maior in hoc labor est, cum vulnere in intima adacto,
Intestina cruenta foras, velut agmine facto,
Erumpunt, rursusque sua in penetralia cogi
Aut vento grauida, aut violenti vulneris ictu,
Atque inflammato nequeunt distenta tumore.
Illa prior calido sit cura fouere Lyæo:
Spongiaque addatur medicato imbuta liquore,
Dum pars detumeat; mox Euboicam meliloton,
Anthemidemq. rosasq. absinthia amara, & anethum.
Tunde vna, & corion, Pelusiacumque cuminum:
Crudaque non desint succo lita mellis anisa.
Nec satis hæc, cogi si forte in septa recusent
Viscera concepto se se attollentia flatu.
Ergo operæ pretium est ferro laxare meatum,
Atque, intestinis angusta in claustra repressis,
Consuere & tenui plagam coniungere rima.
Tumque & cinnabarin, & mella Calymnia, & vna
Calcem adde ardentem, myrrhamque, & tura minuta,
Masticinumque oleum: carnisque a glutine nomen
Quæ resina trahit: gummi his miscere Sabæum.

Interdum, atque aloen, terebinthique vnguina prodest:
Armeniam hinc terram tere cum lacrima Panaceæ:
His & oryzæ, & Niliaci cyami adde farinam.
Nec, si longinquis procul a lare dura locis sors,
Dum prædam huc illuc vrges per inane vagantem,
Te dira adflicto plaga falcone moretur,
Expectare, & letiferi differre medelam
Vulneris, ad multam repetas dum mœnia noctem,
Debueris: calido fer opem; mora parua nocebit.
Nusquam imprudentem offendat te casus acerbum
Funus agens secum: medium tum ferro aperire
Commodum erit gallinam, & adhuc spirantis anhelum
Pectus ad os tumidi componere vulneris, exta
Donec natiuo possint resoluta calore
Angustas sedes, propriosque subire recessus.
Hoc sat erit, prædonem intra dum tecta reportes,
Mox vbi cunctarum superabit copia rerum,
Aptaque non deerit tanto medicina dolori.
In genere hoc, paucis perstringam vt plurima, neruis
Cum pars læsa scatet, pinguis sat erit terebinthi
Resina linere vlcus, odoratique cyperi:
Necnon Tarbellæ pellucidus abietis humor
Proderit. at saliens arteria protinus icta
Motibus aduersis conuellitur, & tremor errat
Perque artus & membra frequens, atque aggere rupto
Purpureus totis sanguis fluit vndique venis.
Nil te Caucaseis ad Lunam iuuerit herba
Lecta iugis, non quam proprio sibi nomine diui
Moly vocant: victam heic se vltro natura fatetur,

Agnoſcitque ſuis potiores viribus artes.
Ergo adhibe ferrum candens, venaſque cruorem
Siſte vrens; tantum gracileis attingere fibras
Deuita, & tenueis, fallunt qui lumina, neruos.
Sæpe quidem externa quãquam haud appareat vllum
Pelle malum, tamen introrſum præcordia circum
Concretus coïjt ſanguis; tum languidus ales
Nauſeat, & prona triſtis ceruice recumbit.
Hæc valet aduerſus tantum medicina periclum.
Tunde Cyrenaicum graueolenti ſemine laſer;
Capparis accedat radix, malique liquorem
Funde ſuper granati, aut vino ſulfure tincta
Tingue cibos lympha. pilularum & proderit vſus.
Lentiſci reſinam vna, & naſturcia miſce,
Pictaque puniceo contunde balauſtia fuco;
Lemnia tum terra, atque vrens addatur alumen,
Turaque, mentaſtrumque, ſoporiferumque papauer.
Vngue ſed infracto, ſpicati & acumine roſtri,
Exeſam vtile erit carnem contingere pinguis
Gallinæ ſebo, viridiſque cruore lacertæ;
Proderit & ferro ruptum præcidere cornu
Vndique, vt inferior roſtro maxilla recedens
Claudatur ſupero, & ſurſum omni ex parte tegatur.
Dein corio præruptum vncto veſtire memento
Circum vnguem excidens; adde Idæam terebinthon,
Et violæ ſuccum, & roſeo ſolue omnia oliuo.
Proxima luxatis cura eſt ſuccurrere membris,
Mota loco cum crura dolor diuexat & alas.
Præcipitate moras ſocij, accipitrumque magiſtri:

Ac, prius incenso pars inflammata tumore
Ardeat, & cæcum læsis ferat ossibus ignem,
Auxilium præbete manu; membrisque repostis,
Explorante sinum digito, insolitumque tumorem,
Cingite fasciolis audentem multa volutis:
Luxatum crus imprimis scapulamque ligare
Expediet, nexisque apte committere vinclis,
Tura prius sed sparge super, glebæque farinam
Armeniæ, nec non opium, lacrimamque cruentam
Misce vna, & placidæ renuentem trade quieti.
Præcipua in plumis huius pars artis alendis
(Quippe tegunt alas) omnique a labe tuendis
Versatur: tu præcipuam ne despice curam.
Nam venandum inter scapulam persæpe recisæ
Arboris illisit trunco; post terga relicto
Sæpe etiam domino, catulorum morsibus ictus,
Dum præceps prædæ incumbit, communis & ardor
Fœdus amicitiæ atque odij discrimina nescit,
Luxatis adflictus humi fractisque remansit
Accipiter membris. culpa quoque sæpe magistri
Accidit, vt magnis plangoribus incitus alas
Ad palum laxis quatiat religatus habenis,
Parietibusque latus duris offendat inerme.
Ergo hinc vibrato luxantur corpore pennæ,
Ignauæque humeris hærent & inutile pondus.
Tu vero tepida mutilatam perlue partem
Fontis aqua, & molleis tractando dirige culmos:
Mox betam in cineres viridanti a stirpe reuulsam
Mitte, & luxati medium calami indue truncum

Diffisso caule inuoluens, vinclisque coërce.
Sic modo pigra suos miti resoluta calore
Penna dabit motus, excussaque tendet in altum.
At non tam facili fractas reparare labore
Falconis pennas, aliasque nouare licebit.
Artis opus magnum hoc nostræ; tamen hoc quoq. quamuis
Magnæ molis erat, facile experientia factu
Reddidit, atque alias imitando repperit artes.
Nam si rupta quidem, sed non a stipite penna est
Omnino diuisa suo, tu protinus vnge
Interiora oleo fracturæ labra tepenti,
Consue mox, leuo coniunge & pollice partem
Serica fila trahens leui stringentia nexu,
Ne terebratus acus findatur acumine caudex.
At trunco derepta suo si penna volanti
Deciderit, frustra heic quando natura laborat,
Artifici insitione opus est; immitte minorem
Præruptum in truncum caulem, qui parte superna
Induat insertam iusto molimine pennam.
Commissura apte hac fastigia bina iugabis;
Mox & vtrunque latus per facta foramina acutis
Perdicis streperæ plumis teneræue columbæ
Transuersis veluti clauis configere debes,
Summa flagella premens. ita qui modo pigra trahebat
Mæstus humi gradiens implumia terga, repente
Pandet adoptiuas solito lasciuior alas;
Miratusque noua librari corpora cauda
Sublimeis rursus glomerabit in aëre gyros.
Haud secus inculto nascens mespillus in horto

Vrticasque rubosque inter spinosaque tesqua
Inseritur, libroque liber concretus amico
Porrigit inde suas, alienis frondibus inde
Luxuriat, variosque vno de stipite ramos
Fundit, & artis opes naturæ viribus addit.
Vidi quem fiducia eo deduxerat artis,
Alarum excisis illæso vt corpore pennis,
Consueretque nouas rursus, sutasque recisis
Insereret truncis, & versicoloribus alis
Implumeis humeros scapulamque amiciret inermem,
Vndique quæsitis concinnans tegmina plumis.
Ergo humeris Gangeticus hinc, & Phasidos ales
Effulget, prasinusque merops, & aquatica boscas;
Hinc radiant Mauræ exuuiis Meleagridos alæ.
Ac veluti Volgæ ad ripas, placidique Tibisci,
Adstrictumque gelu qua Vistula fertur in æquor,
Stat bellator ouans; cui quod sub mœnibus vrbis,
Ambiguisue manu mactati in finibus hostes;
Plumarum intextis galeæ tot crista corymbis
Adsurgit, variis prono tot vertice pennis
Nutat apex: volat hic turmas ante arduus omneis,
Adtollitque iubas, & brachia iactat in altum
Conspicuus, gestatque ferox pro fronte tropæum,
Et meritum factis decus arrogat. haud secus ales,
Externis conferta opibus cui terga coruscant,
Exultat, Martemque audax dominumque lacessit
Lumina torua rotans circum, bellumque cruentum
Spe præsumit atrox, & inania vulnera miscet.
Te quoque conceptus varios, cunasque docerem,

Altius indagans caussas, arcanaque rerum
Rimatus claras proferrem in luminis auras.
Verum alio me Musa vocat, potioraque dictis
Mens gestit memorare; nouo en mea concutit æstro
Feruor, & exagitant maiores pectora curæ.
In laudes, FRANCISCE, *tuas mihi carminis ibit*
Quod superest: tu da vireis & vota secunda.
Cum primum Belgas secura in pace beatos
Iustus inexpertos furor arma capessere suasit,
Attonitus strepitu Scaldis, veterumque malorum
Haud quaquam ignarus, venturiue inscius æui,
Illacrimans glaucum fluuio caput extulit alto,
Atque vrnæ incumbens hæc ora in verba resoluit.
Heu quantum turbarum instat, quantasque procellas
Exciri, quantas cædes stragesque videbis
Terra ferax hominum, centum cui litore curuo
Stant vrbes circum, cui non certauerit ipsa,
Saturni licet imperiis se iactet & auro,
Ausonia, & latis vicina Britannia campis.
Nec vero se se Ligeris, vel Sequana nobis
Anteferat, Rhodanusque ferox, præcepsque Garumna,
Nuper & infelix fatali clade Somona:
Non Padus, & magnam Venetum delatus in vrbem
Medoacus, tortis non flexibus Aufidus errans.
Centum habitant populi circum, me ripa ab vtraque
A Samarobrina centum comitantur euntem
Flumina in Oceanum, atque vndis socialibus augent.
Adde vrbes, adde artificum genus omne, & opum vim
Immensam, fana adde deorum ædeisque superbas,
Structaque

Structaque regali tot celsa palatia sumptu.
Sed nulli sua felici stat prospera semper
In cursu fortuna manens: nunc tristia lætis
Succedunt; mox in contraria tristibus addit
Læta Deus, rerumque alternus vertitur ordo.
Magna tamen spes est, si non me decipit auctor
Augurij Proteus, nec certe decipit augur;
Has magnum in terras diis fortunantibus olim
Heroem demissum iri de stipite Franco,
Auspiciis cuius se Belgica gloria tollet
Rursus, & antiquos mores animosque resumet.
Ac memini quondam, rapido cum forte per æstum
Sole fatigatus gelida recubaret in vmbra,
Et dulcem caperet montis sub fornice somnum,
Addita vincla Deo; (nam nostri audire iuuabat
Fata renarrantem imperij, casusque futuros)
Exire at vinclis luctatum sæpius, & se
Nequicquam in varias mutantem Protea formas
Alta per has tandem rupisse silentia voces.
Cogor inexplicitas fatorum pandere sortes:
Dij, quibus hæc curæ commissa arcana, fauete,
Et quantum satis est, sinite hæc memor omnia seruet
Dicta animo Scaldis; prohibent nam cetera Parcæ.
Litoris hoc quodcunque vides, quod adusque Batauos,
Atque Caninefates, piscosique ostia Mosæ
Porrigitur late, & spumanteis æquore fluctus
Summouet, obiectaque instanteis mole repellit,
Et quascunque capit terras; ingentia quondam
Opida erunt; nunc sunt densæ sine nomine siluæ.

Saltibus his quondam custodem imponet amicum
Rectoremque dabit vastanteis omnia Danos
Contra, & vicinam populanteis Saxonas oram
Karolus, Hesperij fasceis qui adtollere princeps
Imperij audebit, Longobardumque rebellem,
Et patrio egressum propellet limite Maurum.
Ille & Hyperboreas gentes, Cimbrumque ferocem,
Et Boium, atque Amisi coget trans Saxonas amnem.
Inde tibi decus, atque æternæ gloria famæ
Francorum auspicus: nec fas aliunde petitos
Accipere in regnum dominos: hinc sceptra regendis
Gentibus, inde datæ percusso fœdere leges,
Quas violasse nefas vlli: nec sera manebit
Pœna reos: spargent incendia vindice Franci
Quippe manu, fideique datæ contemnere pignus
Ausos, ad pœnam damnoso Marte reposcent.
Mox tua Borbonius firmabit regna, vagumque
Imperium sistet: multos dabit ille nepotes
Sanguine ab illustri, patriumque in nomen ituros,
Auctaq. dehinc genero transcribet sceptra Philippo,
Et titulis cumulata nouis; quæ Karolus olim
Respuet, & forma captus potiore puellæ,
Fratri vltro permittet, & indulgebit amori.
Obscurum ast illo, Burgundio, principe rursus
Clarescet nomen, & formidabile terras
Implebit, patriosque lares cunabulaque ipsa
Miscebit bellis: veniet tandem ordine longo
Extincti cum morte odij qui colliget heres
Relliquias, totumque animis ingentibus orbem

Amplexus, generis Francis auctoribus arma
Inferet, & iusto prætexet nomine bellum.
Externum hic generum volet, externosq. Hymenæos;
Ac tandem Heluetiis temere congressus acerba
Morte cadet: tot opum & tantarum herede relicta
Filiola, quæ secum iras odiumque paternum
Inferet in thalamum, quem fors dabit aspera cumque.
Nequicquam. licet his cælo domus æmula surgat
Principibus, late Hesperias regina per vrbes;
Atq. idem in imperium coëant Drauusque, Sausque,
Moraque pellucens, atque auro turbidus Oenus,
Danubiusque pater, totam qui permeat vnus
Europam, Euxinumque ruit non vnus in æquor.
His licet accedant & quæ Tagus aurifer arua,
Bætis, Anasq. rigant, Minius quæ Cantaber, & quæ
Alluit incerto Sicoris permistus Ibero.
Pœninas huic intra Alpeis licet Abdua velox,
Ticinusque fluat, biferique rosaria Pesti
Qui rigat, & Calabros Silaris disterminat agros;
Appulus & tristis, tristis famuletur Iäpix,
Discretusque maris longo spatio vltimus orbis;
Inueniet conuersa viam fortuna, ruetque
Victorem superincumbens, Francosque cupitam
Sero ad vindictam tandem post fata vocabit.
Atque aliquis, nam certa fides, de semine princeps
Nascetur tanto, qui carceris vltor auiti
Damna patris virtute sua reparabit, & vnus,
Cunctandone armis'ne vrgendo? restituet rem.
Illum armis opibusque in regna iuuabit euntem.

Arctoi regina maris: veterum immemor illa
Certa paciscetur iurata fœdera mente,
Fœderibusque nouis thalami spes addet inaneis.
Hactenus, & celeri Proteus subit æquora saltu.
Macte animi princeps, quemcumq. breui affore certi
Promittunt vates: fortunæ gratulor, & te
Demissum in terras lætor, qui tempora culpæ
Fecunda emendes, atque aurea secula condas.
Multa quidem circumuenient te dura, trahentque
Præcipitem; tu contra inimicæ cautus ad omneis
Fortunæ casus, vinces aduersa ferendo.
Dixit, dein fluuio Scaldis se condidit alto.
Nec vanus Scaldis. nouus ecce renascitur ordo
Annorum, noua iam redeunt Saturnia regna,
Et reuoluta suas repetunt primordia sedes.
Posceris en fatis vltro, votisque piorum,
Inque tua cuncti iaciunt virtute salutem,
Per te parta salus Cameraci ciuibus, arce
Seruata, & longe summoto a mœnibus hoste.
Nec minus interea pacis te cura remordet:
Martis opus pax alma, tibi pax quæritur armis;
Et sortis fatique tui est; quod iuris asylum,
Et sacer antistes CVIACIVS, *ille deorum*
Accumbens mensis, & nectaris ebrius haustu,
Callidus ambiguæ nodos dissoluere legis:
Nunc & in vrbe tua, iuuenum plaudente corona,
Astrææ teneras præceptis imbuit aureis,
Et Themidis magnæ cunctis arcana recludit.
SCALIGERVM *taceam? cui me modo dicat amicum*

Posteritas, quid iam ad decus immortale requiram?
Vnus is est nostri Phœbus qui temporis audit
Musarum assensu, qui nunc potiora relicta
Verona in cunctos iusto moderamine princeps
Imperia exercet, qui, post regnata tot olim
Opida auis atauisque cis Alpeis transque niuesas,
Nunc deus & Phœbo maior dat iura per orbem,
Musarumque parens, non iam germanus, habetur.
Ille tuas laudes (quis Phœbo dignior alter?)
Cecropia fretus cithara fidibusque Latinis
Dicet, & excussum procul a ceruicibus hostem:
Ille Erisichthonia cinget tua tempore quercu,
Seruatosque addet cineis, & ciuica iura,
Totque exanclatos pro libertate labores.
Audiet hoc Tiber, & rerum pulcerrima Roma:
Audiet vmbrosæ Liris qui lustra Maricæ
Amne secat placido Vestinis auctior vndis:
Hoc Vulturnus & ipse, Acheloïas hoc quoq. virgo
Audiet, Andinos memor & reuocabit amores.
Hoc Sybaris, Crathisque, Phalanteusque Galesus,
Et nondum Alpheos Arethusa oblita furores:
Hoc Acragas; cæcisque fremens immane cauernis
Maiores solito vomet Aetna Typhoëus igneis,
Et dabit hinc signum, & te regna ad auita vocabit:
Ipse quoque Eridanus taurina fronte superbus
Ad sonitum exibit, fundoque ciebitur imo
Larius, & fluctu adsurges Benace marino,
Scaligeræque iterum summittes cornua genti.
Iamque tibi montes Eporedia pandet apertos,

Accessusque dabit facileis; tibi claustra patebunt
Rætica, & Insubres nostro sine sanguine campi.
Inde triumphatis pubes cum Belgica Iberis
Reddet vota Ioui, & Mattiaco Neptuno:
Centum lanigeras mactabit rite bidenteis,
Tot niuea tauros, niuea ceruice iuuencas.
Ipse sacri princeps puraque in veste sacerdos
Vittatis stabit manibus, lituoque verendus,
Verbaque dictabit, linguisque fauere iubebit,
Prosperaq. inspectis canet omina LIPSIVS *extis.*
Ille tibi ludos, sollemneisque ordine pompas
Instituet, veteresque pius renouabit honores.
Heic gladiatorum tercentum examine longo
Pugnabunt paria: ille pedes decernet, equoque
Vectus: at hinc paribus concurrent Belgica telis
Essedа: tum Mirmillo ferox præeunte lanista,
Mortis & impauidus miscebit prœlia Gallus:
Emeritæque rudis victor vel præmia poscet,
Aut iugulo gladium accipiet, sparsoque cruore
Elatus media Libitinam intrabit arena.
Mox dabit & scenam, facinusq. immane Thyestæ
Aeschyleo horrendum bacchatus carmen hiatu,
Tereaque, & furiis actum producet Orestem.
Inde humileis pedibus soccos aptabit, heroque
Pseudolus illudens meretricem inducet in ædeis,
Monstratoque senem in casseis detrudet auarum.
Iurgia multa Chremes, totis Nicestrata tectis
Miscebit: tandem lætus summum exitus actum
Finiet, & festis resonabunt plausibus ædes,

Coniugijque venus furtiua merebit honorem.
Ipse modos faciet Maßylarumque ferarum
Venatus dabit; aut medio certamina circo
Committet, flexuque rotæ vitare docebit
Puluream aurigas metam: ruit impete magno
Desultor, curritque, & equos alternat eundo.
Naumachiam quoque & ille dabit, rostrisque carinas
Aduersis paruum ingenteis propellet in æquor.
Saturnalitiis firmata hæc pace diebus
Auspice te Belgis spectacula LIPSIVS *edet.*
Tu populi pater interea, patriæque vocari
Adsuesces, discentque tuo, quoscunque voluntas,
Aut fortuna olim summa ad fastigia rerum
Euehet, aut genus ad solium sceptrumque vocabit,
Exemplo, innocuas seruare a cæde secureis,
Mutuo & officio obsequiumque fidemque mereri.
Hæc te fata manent: sua laudem cuique decusque
Facta ferant: tu solus ames terraque marique
Victor, Iberorum deiectis vndique circum
Præsidiis, dici, libertatisque seuerus
Assertor, fraudisque Astræa præside vindex.
Multa retro numerans iam nunc tibi Gallia debet,
Pluraque debebit, si quo moderamine nostros
Cepisti postac pergas componere motus,
Si solo dulcis patriæ tangaris amore,
Nec praui dociles pateant nebulonibus aures,
Flagitiumue putes promissam fallere dextram.
His ingens animis oritur decus, omine læto
Communem patriis dum finibus exigis hostem,

Dum ciuili manu sensim deponere ferrum,
Externoque docet Gallos insuescere bello,
Et cælum in terris diuumque mereris honores.
Ignotas alij gentes, alioque calenteis
Sole petent terras, ac duro Marte lacessent,
Immensumque nouum sulcabunt classibus æquor.
Tu regere imperio Belgas, FRANCISCE, *memento,*
Commissosque æqua populos in pace tueri.
Hic amor, hoc studium: fortunæ cetera cedent;
Hæc propria, hæc nullis peritura est gloria sæclis.
Hæc ego Vasconica meditabar lentus in vmbra
Ad virideis Duranij ripas, æstusque Garumnæ;
Dum modo Burdigalæ reddenda ad iura sederem;
Nunc, per Aginnates & Lactoratibus Auscos
Vicinos, repeto aduersum contrarius amnem.
Et iam Palladiæ surgunt tecta alta Tolosæ,
Et Carcasso duplex & Narbo Martius imas
Inter qui latitat mersa ceruice paludes.
Inde Agatha ad dextram litus tenet, æquore pendet
Arduus hinc Magalo, Pesenacum & nobile opimis
Splendet oliuetis, tamariscíferæque Biterræ
Per campos caput attollunt sublime patenteis.
Et quæ Romana nunc maiestate Nemausus
Spirat adhuc veteres animos & pristina iura,
Maior & ipsa suis crescit per damna ruinis.
Quas ego miratus cumulatas clade recenti,
Pollutos'que lacus, & diruta templa Dianæ,
Ingemui, ac mecum tacito sic corde volutans:
Ignaræ mentes diuum, ac cælestium inanes

Quo

Quo ruitis dixi, aut quæ vos dementia cepit?
Exhaustum omne nefas. quid inausum? ah vindice quonã
Imprecer, admissis vt præmia digna feratis?
Vos lymphaticus error, & iracunda Diana
Exagitet, pœnasque nefanda ob facta reposcat;
Abneget & lucis vmbras, & fontibus vndas.
Icario tellus vt cum torrebitur æstu,
Corpora victa calore, sitique enecta fatiscant.
Sic ego. iamque procul sensi post terga relictum
Aggeribus Tarnim erectis, Atacemq. bicornem.
Tempora pacali redimitus Erubris oliua
Linquitur, & vitreo sinuosus Araurais amne.
Impositamque iugo qui præterlabitur vrbem,
Aequoraque immisso stagnantia flumine sulcat:
Et qui tergemini frenatur fornice pontis,
Saxosoque errans incerta Druentia campo.
Incipit interea miti descendere cliuo
Pyrene procul, & montes ostendere apertos:
Parte alia surgunt iuga pinea Cebennarum;
Quæ Petrocoriis procul in confinibus orta,
Arua Cadurcorum, fecundaque iugera glasto
Cingunt, & lato curuant sinuamine frontem,
Rursus & in se se redeunt, Rhodanoq. propinquant:
Velaunosque suis, Gabalosque, Aruernaque claustra,
Rutenosque truces radicibus amplectuntur.
Et iam pinnatos adtollit Auenio muros,
Excisoque iacens decliuis Arausio colle
Macerias, lapidumque ingenteis pandit aceruos,
Partaque de Cimbris Mario ductore tropæa.

Hinc oram legimus, castrumque subimus Acutj,
Transmissoque iterum fluuio per inhospita saxa
Trita solo Nomadum, & strigosis peruia mulis,
Albam prægreßi superauimus ardua montis:
Tandem Anicj podium feßi peruenimus; vnde
Mitia per cultu iuga, conualleisque feraces
(Queis Briuate, & adhuc flammis vltricibus ardens
Cingitur Issoria, & lætis se collibus infert)
Gergouiæ tumulum conscendimus, heic vbi priscæ
Rudera adhuc vrbis superant, & nomen inane.
Sic me musa vagum per iter comes vsque secuta est,
Et latrociniis infestæ tædia longa
Ferre viæ dedit, & curas lenire molestas.
Vt qui pensa trahunt & opus pro tempore debent,
Dum nocturnum vrgent ad lumina sera laborem,
Alternis ducunt ingratas cantibus horas.
Vtque puer siluas inter valleisque profundas
Obscurum qui carpit iter sub nocte silenti
Obuia quæque timens; seu mota cacumine quercus
Nutauit, tenuiue adsibilat aura susurro:
Seu croceum teretis sudans de cortice trunci
Pelluxit viscum procul, excussumque refulsit,
Cantat, & horrorem spectrorum carmine fallit.
Sic ego ciuilis dum tot monumenta furoris,
Totque æquata solo delubra, arcesque superbas
Lustro oculis, animo hæc ægro, nec lumine sicco
FRANCISCI *auspiciis Musa dictante canebam:*
Quæ victura diu tantam sortita patronum
Auguror, haud merito auctoris genioue poëtæ

Confisus, cumque hos mors frigida soluerit artus,
Non totus tellure tegar; pars magna superstes
Nostri erit, & memori viuet per sæcula fama.
Atque aliquis longo cineres post tempore nostros
Miratus viridi tumulatos cespite, dicet,
Huic quamquam in plumis, fortunaq. insuper ampla
Contigerit nasci, & superarent gratia, opesque
Quas teneris hodie cuncti mirantur ab annis:
Maiorum quamuis repetentem exempla suorum
Gentis honos, & laudis amor, clarique parentis
Fama recens maiora etiam sperare iuberet;
Otia Musarum tamen, ignotosque recessus
Maluit ille sequi, scopulosque aulæque procellas
Effugere, & vanos hominum contemnere fumos:
Maluit ille ederas, & lauros sponte virenteis,
Quam spolia & macra pingueis de pace triumphos.

CIƆ IƆ LXXXII.

Rapacium auium, quæ cicurari possunt & interdiu volant, aliæ Lorariæ seu pinnariæ, Gallis *Oyseaux de leurre:* aliæ Pugilares, Gallis *Oyseaux de poing.*

Lorariarum numero sunt Aquilæ & Falcones: earum de quibus heic, nomina hæc ferè sunt.

χρυσάετος, Aristot. Regia, Plin.	Gall. *Aigle fauue.*		Pag. 10.
μελαναίετος, Arist. Plin.			11.
Falco Peregrinus,	*Pellerin.*		13.
F. Montanus,			15.
F. Fugitiuus,	*Passager.* Ital. *Trauerso.*		16.
F. Scythicus,	*Tartarot.*		ib.
F. Nobilis,	*Gentil.*		18.
F. Ignobilis,	*Villain.*		ib.
F. Teutonicus,			16.
F. Lanius,	*Lanier.*		19.
Haliæetus,	*Faulcon marin.*		20.
F. Tuniseus,	*Tunician.*		22.
Hierax,	*Sacre.*		ib.
Buteo,	*Gerfault.*		23.
F. Pumilus,	*Esmerillon.*		24.

Pugilares accipitres hi sunt,

Fringuillarius,	*Esparuier.*	26.
Astur, Iul. Firmico,	Gallis *Autour.*	ib.

Inter accipitres qui τριόρχης & κράτιστος τῶν ἱεράκων Aristoteli est, is Plinio Buteo dicitur. Vnde palam est iniuriam maximam fieri maximo & nobilissimo accipitri ab iis, qui Buteonem interpretantur, *Buzart.* Nos nomen principis accipitris tribuimus Falconi, qui inter accipitres & in re accipitraria principem locum tenet.

Capiuntur aut in nido, & Nidularij vocantur, vulgo *Niais:* aut iam adulti, & Ramales dicuntur, vul. *Branchus:* adultiores, antequam tamen primum deplumentur, Horni seu hornotini sunt, vulg. *Sores.* postquam iam annum egerunt, & plumas exuerunt: hos anniculos & deplumatos heic appellamus, vulgo *Muez.*

AD AMPLISS. V. PHILIPPVM HVRALTVM CEVERNIVM Franciæ Cancellarium.

SOMNIVM.

NVNQVID & inter tot curas aulæque labores,
Totque ærumnosi perplexa negotia regni,
Otia nostra vacat curare, humileisque Camœnas,
Et fessam a magnis ad ludicra flectere mentem?
Scire quid in latebris noster meditetur Apollo;
Accipitrum species varias cognoscere & artes;
Qua ratione hominum ad nutus mansuescere discant,
Aegraque Pæoniis sanescant corpora succis?
Nimirum immensa complecteris omnia mente,
Nec res vel minimas Phœbëia lumina fallunt.
Ne tamen hoc a me tu qui potes, exige, vt ille
Partus abortiuo nisu nec Apolline dextro
Editus, in claram te prodeat auspice lucem.
Hunc ego, cum lustris vix quatuor adderet vnum
Aetatis breue ver, gratum facturus HVRALTO
Collegæ; neque tam Musæo percitus œstro,
Quam precibus, magnoq. viri inflammatus amore,
Tandem post longos operisque viæque labores
Nuper Aquitanis sedeo dum lentus in oris,
Perduxi ad finem; sed non hac mente, per ora

Docta virum posito volitaret vt ille pudore;
Sed tacita chartas inter latitaret in vmbra
Tutus ab inuidiæ stimulis linguæque veneno,
Limatumque acris fugeret censoris acumen.
Materies intacta quidem, at meliore poëta
Digna seges sed quid culpam iam deprecor amens?
Cum, si quid praue, vt sunt certe plurima, dictum
Confictumque, negare meum nunc denique possim,
Infitiatus opus, quod adhuc sine nomine circum-
Fertur, & applausum meruit nihilominus, vt sunt
Iudicia insulse laudantis scripta popelli.
Ne tamen interea, dum quid maturius a me
Exeat & dignum te vindice, rusticus ipse
Aut minus obsequiosus amici ad iussa viderer,
Hos ad te mitto, cui nil non debeo, versus;
Queis ego de vitæ ratione & fine regendæ
In somnis audita cano. vos cetera Musæ
Dicite, tuque adeo præsens ades ipse canenti.
Scilicet huc annis deuenimus, obuia in vtrum
Scindat vbi dubium est Samij se littera callem.
Heic geminæ ante oculos nobis adstare puellæ
Per somnum visæ nuper, cum Solis in ortu
Blanda quies; sed non Prodici quas fabula finxit
Alcidem vitæ dubium tenuisse viæque.
Siderea hæc facie, atque oculis radiantibus, alto
Fert cælo caput, & solido vestigia firmat
Stans immota solo, nullis obnoxia fatis:
Exutoque leuis terrestri pondere, curas
Exuit humanas, atque immortalia tentat.

Illa sed humano comptu, vultuque benigno,
Feminea robur forma validosque lacertos
Dißimulat, nostrosque iuuat miserata labores,
Infra se positis satagens succurrere rebus,
Compellatq. manu prensum. quid lumina ad illam
Vertis hebes, quæ te fugit, & pernicibus alis
Despectas linquit terras, terræque colonos?
Respice me, vel si potior te cura sororis
Tangit, at omnino spretam ne desere; tempus
Mox vehet hora suum, poßit maturior ætas
Quo melius verum amoto discernere velo,
Et toto ætheriam moliri pectore vitam.
Nunc animus freni impatiens, & ad omnia præceps,
Vernantique obstant turgentes sanguine venæ.
Nec fas iusue sinunt, vrbem quassante procella,
Priuatas operas dum quisque in publica confert,
Ad puppim commune extra te stare periclum.
Tun' patria solus viuas securus in vrbe
Mortaleis supra sapiens, communiaque aßis
Non minimi facias ingratus commoda ciuis?
Tun' lætus, tristes alij? te nempe beato,
Diuite te infelix plebes mendicet egensque?
His ego per somnum dictis perculsus, & ora;
Ora verecundo paullum succensa calore
Subueritus Diuæ; Quin te, quocumque vocaris,
Nympha sequor; quando & priuatũ non sinis, inquam,
Dulcia cum placidis componere tempora Musis,
Et tacito cecinisse mihi; trans lubrica vitæ
Dux rege inoffensos tua per vestigia gressus;

Nympha refert. macte hoc animo & virtute, tibique
Non natum te crede vni: pars vna parentum est,
Altera pars patriæ data, pars data tertia amicis,
Vltima sola tua est: noli fraudare parentes,
Non patriam, tibi qui vitamque laremque dederunt,
Non ipsos, propter quos dulce est viuere, amicos.
Sit meus iste labor, cupidum ne deuius error
Plus iusto in scopulos, & saxa Capharea pellat.
Vndique prærupto accessu male peruia aditur
Virtus: allatratque illac canis, hac lupus vrget.
Teque adeo totis animi contendere par est
Viribus, vt medium ferias; nec ad ambitionem,
Aut sordes & auaritiam, turpeisque rapinas
Fortuna, quæcumque manet, contingat abuti.
Ergo age qui mecum generoso accensus amore
Iam proprius felix alienos carpis honores;
Quo patriæ valeas quondam inseruire saluti,
Priuatimque iuuare, vicemque rependere gratus:
Artibus his primum teneros puer imbue mores,
Quæ formas rerum æternas, secretaque ab omni
Materie mentis rimantur acumine signa;
Metirique docent veris immensa figuris,
Innumera & numero comprendere corpora certo:
Quo mens paullatim a terra grauibusque elementis
Stelliferas euecta petat sublimior arces;
Adspectuque boni summi spe plena fruatur,
Et celsum ante Dei sensim perducta tribunal
Aeterni iam nunc miretur iudicis ora.
Id licet eximio Fidei sit munere nobis

Concessum,

Concessum, tamen à teneris humana colenda est
Et subigenda annis natura; recalcitrat illa
Quippe ferox, & mole sua se inuoluit, humique
Adfligit secum diuinæ particulam auræ.
Multi adeo CHRISTI *nomenque fidemque professi*
Mentem iniuratam gestant, tam nomine tanto
Digni, quam Cereris sacras contingere vittas
Laïs, in Isthmiacis notissima fabula ludis.
Hi quamquam in CHRISTI *faciant stipendia castris,*
Ordine deserto, litui simul intonat horror,
Terga metu nudant; fugiendo denique malunt
Vinci, pugnando pulcram quam vincere pugnam,
Transfugæ & errones. melius, qui prouidus herbas,
Læta prius cultis mandet quam semina sulcis,
Extirpabit agens ipsa ab radice nocenteis.
Tu quoque praua animi dominæ rationis aratro
Inuerte, abque ima plantaria stirpe reuelle;
Tum semente nouum generosi pectoris aruum
Consere. sic cupidis nullo sors aspera casu
Subscribet votis, & spes superabit auaras.
Nempe via vrbanos sic est sternenda ad honores,
Vt, si non inuitus, at admittare rogatus,
Sollicita ingratos subiturus mente labores.
Hoc ita perficies, si te ad potiora parabis
Semper, & his olim, quæ cernis & obuia palpas,
Qualiacunque ea sint, fasceis, sellæue curules,
Et trabeæ, & quauis maior ceruice corona,
Esse putes aliquid præstantius, & prece crebra
Poscendum; si tu meliorem denique vitam

Artibus his instructo animo praeceperis haec, quae
Publica curat, & in rebus consistit agendis,
Et clauo imperij belloque & pace regendo.
Scilicet illa mihi vere respublica felix,
In qua non gazae, non vestis diues & auri,
Verum mentis opum, vitaeque probaeque cataeque
Commissas rerum dominus moderatur habenas.
At virtutis inops auidoque famelicus ore
Deuorat exhaustam confusis legibus vrbem;
Diuersisque trahit studiis pugnantia secum
Vota hominum; & , priuata sibi dum commoda captat,
Intestina ciet manifesta bella ruina.
Nunc praecepta animo, sapiens quae porticus edit,
Insinua: sulcare puta te vasta profundi
Aequora, dum viuis (crebris pulsata procellis
Vita etenim, & magno turbarum fluctuat aestu.)
Si quando in terram datur indulgente celeusta
Nauigio in tutum subducto excurrere, conchas
Per litus legisse iuuat bulbosque virenteis,
Dum reditus sis vsque memor, neque longius erres:
Cumque soluturus curua de puppe magister
Dispersos noto socios clamore vocabit,
Protinus in nauim redeas ac iussa capessas,
Ne desertorem nuda te linquat in acta.
Paruus Hylas comes Alcidae & gratissima cura
Missus aquatum olim, dum longius errat, in vndis
Obrutus interiit, frustra reuocante magistro:
Ne fueris heic tu. Sin te maris horror & aestus
Ignarum terrent; conuiuia finge parari

Læta viris ac lauta cibis, interque rogatos
Ex alto cenæ patrem dare iura sodaleis.
Heic nisi quod structor libandum porriget, aut rex
Iusserit, ore caue attingas aut indice monstres;
Quosque verecundis fineis præscripsit honestas
Moribus, obserua: sic tu laudabere comis
Conuiua, & diuum mensis accumbere dignus,
Dignus & ætheriæ recipi in consortia vitæ.
Hoc desideriis prudentia Stoica frenum
Imposuit. quid nos magni qui nomine CHRISTI
Censemur? lex veridico iubet ore profecta
Sic fluxis vitæque bonis fallacibus vti,
Vt longum per iter qui diuersoria mutant
Sæpius, & nunc his nunc oblectantur & illis,
Ire tamen pergunt semper, nulloque morandi
Prætextu interea cessant, dum fine beato
Optatas tanquam sedeis metamque laborum;
Ne loti nimirum olim dulcedine capti
Obliti reditus dominum frustrentur Vlyxem,
Nec nisi compedibus repetant salsa æquora adacti.
Auctoramento liber, ludoque relicto
Angustæ salebras vitæ superasse videtur
Ille, sui dominus quisquis non crastina curat,
Sed satur ac vitæ plenus, vitaque peracta
Viuit adhuc, tempusque libens videt illud & æquo
Fert animo elabi, quo nil iam pertinet ad se
Præteritis lætum mora temporis vlla futuri,
Quo placide inque alta tranquillus pace quiescat.
Nunc ex aduerso cruciatus pone seueros,

Præcipitique rotæ affixos Ixionis angueis.
Ille animi cæcus cum iam conuiua Tonantis
Consiliis inter diuum temerarius esset,
Cum nihil ad stultum posset satis esse furorem,
Complexus tandem ambiuit Iunonis; at illi
Obiecta illusit prudens Saturnia nube:
Quæ feta atque hominis de semine turgida inani
Depluit in terras noua robora Centaurorum.
Si tectum excutias falsa sub imagine verum,
Hoc patet exemplo, quid inanibus atque superbis
Proficiat desideriis humana libido.
Pro solido simulacra bono dat nempe fruenda,
Somniaque, & variis spectra illudentia formis
Externi obiectat cupidis plus mentibus æquo.
Exitus ergo quis est? vano ambitiosus honori
Qui bona posthabuit veros tribuentia honores
Effigies rerum externas amplexus & vmbram,
Aeternas luit erroris post funera pœnas,
Spesq. metusq inter, dum vixit, pendulus, & nunc
Aeternos rerum patitur miserabilis orbeis.
Altera nunc pestis superest (comes illa prioris,
Fœdior at longe & nostræ exitiosior vrbi)
Euellenda animo: manicis pedicisque rebelleis,
Imperat illa etenim nisi seruit, comprime motus.
Pone modum desideriis, & mentis in arcem
Insultus contra hostileis te siste receptis
Viribus. heic & opes æternæ, aurumque potentis
Immortale Dei munus; ratione sed illud
Seruandum custode datum est; ne scilicet aurum

Ingenuum violet vilis mistura metalli,
Et prauo tandem admistum contaminet vsu:
Impuroque adeo mens corrumpatur ab auro
Diues opum, quas terra creat, cælestis at auri
Prorsus inops, quod felicem dat viuere vitam.
Nam vulgo ad fraudeis & crimina falsa, necesque
Vtimur humanis opibus. viden? ecce precantem
Tendentemq. manus, diuosque in vota vocantem,
Ante aras Polydorum obtruncat perfidus hospes.
Luxuriem reseca votorum: ni facis, addat
Plura licet fortuna petitis, plenus egebis
Semper; nec, si te Pactoli riuus inauret,
Et Tagus, & loto flauus de vellere Phasis,
Ditior euadas, quod enim satis, hoc & abunde est.
Effluet heic quicquid mensuram infuderis extra,
Et quasi diffusum pertusa in vasa peribit.
Pelle sitim modico, vehemens ne sæuiat, haustu:
Quippe illam augebit potandi largior vsus.
Haud secus ac falsa rapido si Solis in æstu
Restinxisse sitis properes incendia lympha.
Otia, libertatem, æqualeis inter amicos,
Et Musæ mediocrem vsum, quantumque salini
Exigui satis est, an habenti deesse beate
Ad viuendum olim quidquam queat? aspice iam nunc
Quid velit hæc curuis toties iactata theatris
Vox coniurata pereuntis plebe tyranni:
Hei miser a caris morior desertus amicis!
Ille miser, sed enim multo infelicior ille,
Qui nullum, turpis cum mors instaret, amicum

Aut inimicum habuit, quamuis bis mille quadrigis
Semper iter faceret, Romamque teneret opimam.
At quemnam haud habiti penuria perdidit auri?
Aut apud antiquos vbinam hæc audita poëtas?
Immo audi potius, puerorum nænia vulgo
Quid moneat; non marmoreis domus alta columnis,
Non ebore e niueo lecti; non stragula, gemmæ,
Aspera non vasa ex auro, fundique patentes,
Lataque nequidquam rumpentes horrea messes
Exhilarant auidos tam claro lumine visus:
Quam bene concordeis inter conuictus amicos
Communi mensa florens nec dispare cultu.
Has tibi opeis, miseris hæc summa viatica rebus
Congere, dum fas est, facili dum candida currunt
Pensa manu, & longum non inuidet Atropos æuum.
Nil adeo fidos tibi amicos deerit habenti,
Si quando insolitos moueat fortuna tumultus.
Ast homines hodie nostri, proh tempora! iniqui,
Qui bona conspiciunt oculis aliena malignis;
Et, quantum accedit dignis, decedere tantum
Atque perire sibi credunt, clamque arte dolosa
Præripiunt aliis meritum virtute fauorem:
Paucaque polliciti nec amico grata petenti
Promißis minus exsoluunt. has scilicet artes
Confinxit malesuadi amor insanabilis auri.
Dixit: & obscura fugiens se condidit vmbra,
Et me cum somno dilecta reliquit imago.
Hæc animum primis sæpe inculcata sub annis
Aut præcepta regent, aut non percepta nocebunt.

Tu vero, tuus est qui, vir ter maxime, mentis
Candor, amicitiæ pro iure, & rebus agendis
Explorato vsu, pro maiestate sedebis
Iudex, & dubiam mecum arbitrabere litem:
Exemplone tuo tecum quoque grandia coner
Vtilis & patriæ carisque futurus amicis;
An tacitas inter siluas inglorius errem
Ipse mihi felix, nostræ sed inutilis vrbi.

HIER. FRACASTORII
ALCON,
sive
de cura canum venaticorum.

HIER. FRACASTORII

ALCON,

siue

de cura canum venaticorum.

Ssidvis nuper fessus venatibus Alcon,
Falleret æstiui vt fastidia longa diei,
Coruini quà se nemora excelsissima cœlo
Extollunt, viridi dũ captat frigus in vmbra,
Dicitur ad iuuenem senior sic fatus Acastum.
Me segnes artus, defectaque viribus ætas
Et superare iuga, & latus discurrere campis,
Et torquere leues hastas, & ferre pharetram,
Nate, vetant, densaq indagine cingere siluas.
Sed te puluereum cursu transmittere campum
Ferre æstum frigusque, leues agitare Molossos
Et pinguem siluis ad tecta auertere prædam
Nunc decet, ac validam pro me exercere iuuentam.
En arcum pharetramq. tibi, jaculumq. relinquo:
Ne tamen vsque adeo plenæ confide pharetræ,
Vt postrema canum interea tibi cura putetur:
Quorum ope veloces poteris præuertere ceruos,
Aut aprum ingentem, aut fuluum superare leonem,

Ergo age, & hæc tecum ſemper mandata reſerua.
Principio vt generoſa canum tibi copia nunquam
Deſit, quæ certam valeat promittere prædam,
Elige degeneri nequaquam ſemine natos,
Sed quos aſsidue ſiluis exercuit altis
Et labor indomitus, ſæuarum & præda ferarum.
Nec vero parui formamque genuſque putaris:
Nam neque ſunt animi, neque mores omnibus iidem,
Et variæ diuerſa canum dant ſemina gentes.
Nam rabidas ſi forte feras te cura tenebit
Venari, & varus caput obiectare periclis,
Spartana de ſtirpe tibi, de ſtirpe Moloſſa
Quære canes, Libycos illis, acreſq. Britannos
Pannonioſque truces, & amantes prælia Celtas
Adde, nec Hyrcanos, nec ſeras ſperne feroces.
Si vero paruos lepores, capreaſque fugaces
Malueris, timidoſque ſequi per deuia ceruos,
Delige Pannonios agiles volucreſque Sicambros.
Quod tibi ſi latebras, abſtruſaque luſtra ferarum
Rimari certa catulorum indagine cordi eſt,
Hunc vſum implebit Perſes & Saxogelonus.
At genere ex omni præſertim delige quæ nec
Corpore ſit gracili, nec denſis aſpera villis,
Sed ſublime caput, viuacia lumina & amplam
Oſtentet frontem, atque ingentes oris hiatus:
Cui rectæ ſurgant aures, cui pinguia terga
Diuidat in caudam deſcendens ſpina reflexam:
Sint armi lati, ſint æque pectora lata:
Lata aluus, quæ ſic coſtis adiungitur imis,

Vt tamen in ſpatium ſenſim ſe colligat arctum:
Vt caua diductis ſuccedant ilia coſtis,
Excipiant ſiccis quas fortia crura lacertis.
Ima pedum parua ſignent veſtigia planta.
Huic ſimilem coniunge marem, cum vere tepenti
Tangit amor genus omne auium, genus omne ferarum:
Bis quinas tamen ante dies accenſus vterque
In venerem, venere abſtineant: ſic plena libido
Acrius exſtimulat, vireſque ad ſemina præbet.
Hinc maior ſoboles, atque inde valentior exit.
Quæ ſimul ac ſe ſe numeroſo protulit ortu,
Selige de multis quos iam præſtare videbis
Pondere: vel ſtipulæ flammis include ſonoris
Ingentem turbam: prolis nam mota periclo
Egregiam ſobolem, melioraque pignora mater
Ocyus eripiet flammis & inertia linquet.
Illi igitur plenis vbi nondum viribus ætas
Acceſsit, paruum curſu conſcendere collem,
Et molli aſſueſcant ſe ſe demittere cliuo:
Hinc tenerum leporem, vel crura infirma trahentem
Sectari capream, & facilem percurrere campum
Incipiat, verbiſque viri parere vocantis.
Nulla mora eſt, ipſis creſcent cum viribus anni.
Iam potes hos tuto denſis committere ſiluis:
Perque altos montes per luſtra agitare ferarum.
Nec minus aut apro, aut fuluo obiectare leoni:
Si modo vel capreas, vel dedignabere ceruos.
Immodicis tum parce cibis, tum curſibus illos
Exerce aſsiduus: ac mox ad tecta reuerti,

Vincla pati discant: ita demum libera colla,
Cum res ipsa, vsusque vocat, maiore feruntur
Impete, nec cursum remoratur pigra sagina.
Hactenus in siluis catulos eduximus altis:
Nunc quæ morbosis sit cura adhibenda, docebo.
Insomnes cum forte canes occulta fatigat,
Vimque adimit febris, putrem tunc ore cruorem
Ferro emitte leui: dein Bacchica dona rosarum
Misce oleo, & rapidis simul omnia concoque flammis
Terque die inserto demitte in guttura cornu.
Si vero nimio venandi langueat æstu,
Butyro lapathi succos, Siculique Lyæi
Pocula, contusumque piper simul omnia miscens
Prosubige: vt certi simul ac commixta liquoris
Prætulerint speciem, cupido canis hauriat ore.
Immodicam sed forte sitim dum subleuat atro
Fonte canis lymphæ mala si successit hirudo,
Cimiceo suffire canem nidore licebit:
Aut oleo ptisanam & spumanti melle subactam
Incoquere, offensoque cani præbere vorandam.
At cum tætra lues, clauos dixere, palatum
Afficiet misere, siluestria sesama, necnon
Bacchi acidos latices, & chartam sume perustam,
Atque Ammoniaci frustum: dein singula in vnum
Confundens, tætræ causam superilline pestis.
Tum vero, ardentes oculos inimica perurit
Cum tabes, crebræque fluunt à lumine guttæ,
Iam frondes sacræ myrti siluestris & vuæ
Arentesque rosas diluto concoque Bacho,

Hisque affecta leui citus ablue lumina dextra.
Inde oleum, atque oui niueos immitte liquores.
Quod si natiuo stimulatur coxa dolore,
Lemnulum lapidem, Meditem nomine dicunt,
Vrina semel atque iterum demerge recenti:
Cui Bacchi dulces, acidosque adiunge liquores,
Quaque latet pestis sumta circumline penna.
Ast vbi rupta nouo manabit sanguine vena,
Tum murem geminum, ac telam pendentis arachnes
Vre foco, cineremq. vndanti impone cruori:
Proderit & ferro candenti tangere vulnus.
Obstructo vero lotij cum forte meatu
Vexari aspicies catulum, cerealia dona
Obijce lacte prius simæ persusa capellæ.
At contra venis si quando sanguis apertis,
Pro facili vrina, terram madefecerit atram,
Conueniet lente feruenti lactis aheno
Mollire, & tenues coriandri immittere succos,
Infractumque piper, laticemque vndantis oliui,
Insertoque cani paulatim infundere cornu.
Quid? taceam nimio cum decidit vngula cursu?
Frangere namque iuuat pallentis grana cumini
Dentibus, admotaque pedem lenire saliua:
Incipientq. noui subcrescere protinus vngues.
Fit quoq. vt immundo catulus iuguletur ab œstro:
At tu siluestrem crepitantibus vrere rutam
Ignibus, & fumo pariter mulcere salubri
Disce: dehinc acri perfundere vulnus aceto.
Quin aures etiam muscarum turba molesta

Impetit vsque adeo, mutilatum appareat alte
Vt caput: ipse autem venienti occurre periclo,
Et prius has nucibus viridiq. putamine tinge.
Quid cum dura canes inter se prælia miscent
Alter vt alterius percussus dente laboret?
Tunc etenim cerui flammæ subiecta voraci
Ossa teres, oleo subigens frondentis oliuæ
Vnguinis in morem, ac vulnus letale perungens:
Quamquam etiam possis ramenta inducere ferri.
Namque venenifero serpentis saucius ictu
Quo valeat, scit sponte sua reperire salubre
Gramen, & ipse sibi nullo auxiliante mederi.
Senserit at rabidos vbi morsus, protinus ipse
Idæam rutæ folus acrique Lyæo
Iunge picem, læsæque adhibe hæc medicamina parti.
At mala cum scabies miseros depascitur artus
Latrantum, & fœde miserabile corpus adurit,
Cerusam, abdomenque bouis, resinamq. tenacem,
Butyrumque recens viridantibus incoque sensim
Lentisci folus, infectaque membra perunge.
Sed tunc præcipue sollerti mente cauendum est,
Cum rabie accensus nunc hos nunc impetit illos,
Ipsi infensus hero, datque insanabile vulnus.
Ergo illum primo valida compesce catena:
Inde rosæ agrestis radicem pondere saxi
Contusam viui fontis consperge liquore,
Vt potus speciem lino colata nigranti
Præferat: hac sumpta reuocari ad pristina tradunt
Sensa canem, ac posita rabie mitescere rursum.

Sunt qui ſilueſtres ficus adipemque vetuſtum
Contundant: ederas alij feruentibus vndis
Emollire iubent, donec pars vna ſuperſit
E tribus, atque ipſis folijs, tepidoque liquore
Paſcere quadrupedem aurora ſurgente furentem.
Nil tandem vſque adeo prodeſt, ac prima ſub ipſum
Principium morbi reſcindere ſemina ferro.
Nam qua parte imo coniungi lingua palato
Cernitur, & fauces, natiuo concolor auro
Occupat, in rabiemq. feros agit vſque Moloſſos
Vulnificus vermis, ſuffunditq. ora veneno.
Quem ſi quis potuit ferro reſecare, potentem
Is tanti abſtulerit cauſam, ſtimulumq. furoris.
Quæ ſuperant, olim nunc prædam ad tecta iacentem
Ferre monet præſens fugientis temporis hora:
Quandoquidem calamos poſuit Corydallus acutos,
Et iam ſubluſtres inuectat luna tenebras.

FINIS.

ERRATA.

Pag. 3. *tuendis.* 5. *ſpelea.* 9. *Hippolyta.* 15 *ſed non etiam addidit alas.* 22. *Iulijq.* 30. *Viribus atq. oneri integris.* 36. *dediſcere nolit amicam.* 37. *Fringuillari.* 39 *Stillicidij.* 65. *Tars cepit ſuperat.* 87. *quot ſub mœnib.* 96. *Externoque doces.* 105. *ſemina ſulcis.* 115. *nec Seras ſperne.*

L 885.

Nicolas Rigaltius
Scriptores Rei Accipitrariae

A collection of Falconry and Hunting Treatises edited by Rigaltius (Librarian to Louis XIII) including Demetrius on Falconry a 13th century treatise the earliest on the subject here first published in Greek and in a Latin version; Symmachus and Theodotio on Falconry; and J. A. de Thou Latin Poems on Hawks.

FIRST EDITION Paris 1612

From the library of William Spencer 6th Duke of Devonshire (1790 — 1858) bibliophile.

Early calf binding sometime rebacked

VERY RARE

